

ཕའིག།པེཾཾགཡ།

༄༅། །གསེར་མདོག་པར་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྷན་གྱི་
གསུང་འབུམ་བརྒྱགས་སོ།།

རྫོང་སར་ཁམས་ཁྱེའི་ལུ་རིག་ཐུབ་བསྟན་སྒྲོབ་སྤྱིང་ནས་བསྐྱིགས།

གུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

ॐ

ॐ

ॐ

དཀར་ཆག

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
 རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀར་པའི་གནས་རྣམས་པར་བཤད་ནས་
 རང་གཞན་གྱི་བྱུང་པའི་མཐའ་རྣམས་པར་དབྱེ་བ་ལུང་རིགས་ཀྱི་
 རོལ་མཚོའི་སྒྲུང་ཆ་བཞུགས་སོ།། 1

སྐབས་གཉིས་པ་ལམ་ཤེས།

ཆ༩ ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས། ༩.....	1
ཇ༡ ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་འབྲེལ་བ།.....	1
ཇ༩ འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཚོས་སོ་སོའི་དཀར་པའི་གནས་རྣམས་བཤད་བ། ༩.....	11
ཉ༡ ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་༩.....	11
༡༡ མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་.....	11
༡༩ བསྐྱེད་ནས་གཞན་ལ་ཡན་འདོགས་པའི་ཡན་ལག་.....	23
༡༩ ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས། ༩.....	31
༡༡ ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། ༩.....	31
ཐ༡ ཤེས་བྱའི་ལམ།.....	31
ཐ༩ དེ་རི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ། ༩.....	33
ད༡ གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ།.....	33
ད༩ རོ་བོ་རོས་བཟུང་བ།.....	34
ད༩ གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བས་བ།.....	34

༡༩ རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། ༡	35
ཐ༡ དངོས་དང་རྒྱ་པོས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་བྱའི་ ལམ་བཤད་པ། ༡	35
ད༡ འདིར་བཤད་པ།	35
ད༩ མདོན་པ་ལས་འབྱུང་པ།	37
ཐ༩ དེ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་རྒྱལ་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་མཆོན་པ།	40
༡༩ བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། ༡	40
ཐ༡ མཐོང་ལམ། ༡	41
ད༡ རྟོན།	41
ད༩ བརྟེན་པ། ༡	41
ན༡ རྒྱན་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་ལྷགས་གཉིས་བཤད་པ། ༤	41
པ༡ མཆོན་ཉིད།	42
པ༩ སྐད་ཅིག་མའི་དབྱེ་བ།	42
པ༩ བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དུ་ ཞིག་ཡིན་དབྱེད་པ།	55
པ༤ མཐོང་ལམ་དུ་གྱུར་བའི་རྗེས་སྐྱོབ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ།	55
ན༩ རིགས་པ་རྒྱལ་ཅུ་པའི་ལྷགས་གཉིས་བཤད་པ། ༡	57
པ༡ རང་གི་ལྷགས་གཞག་པ།	57
པ༩ གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བསལ་བ།	58
ཐ༩ བསྒྲོམ་ལམ། ༡	60
ད༡ རྟོན།	60
ད༩ བརྟེན་པ། ༡	60
ན༡ མཆོན་ཉིད།	60

ནཱ་ དཔྱེ་བ།	66
ནཱ་ སྤང་བྱ་སྤྱོད་ཚུ་ལ།	77

ན་༡ སྒང་བྱ་སྒྲོང་ཚུལ། 77

སྐབས་གསུམ་པ་གཞི་ཤེས།

ཆ་༡ གྲུ་དང་གྲུ་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས། ༡	86
ཇ་༡ མདོའི་འབྲེལ་བཤད་པ།	86
ཇ་༡ འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཆོས་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་བཤད་པ། ༡	91
༩༡ སྐབས་གསུམ་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ།	91
༩༡ དཀའ་བའི་གནས་འགའ་ཞིག་བཤད་པ། ༡	95
༩༡ ཐོག་མར་ཉན་རང་འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་	
མ་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ། ༡	95
ཐ་༡ མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ།	95
ཐ་༡ བསྟན་བཅོས་ལས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ། ༡	97
ད་༡ རྗེ་བཙུན་བུམས་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་	
བྱེ་བ་རྣམས་སུ་བཀྲལ་ཚུལ།	97
ད་༡ རྗེ་བཙུན་བུམས་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་བྱེ་བ་	
རྣམས་སུ་བཀྲལ་ཚུལ།	99
ད་༡ རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་པའི་ལུགས། ༡	105
ཐ་༡ གཞན་གྱི་ལུགས་མི་འཐད་པ།	105
ཐ་༡ རང་གི་ལུགས་བཞག་པ།	108

༤༡ མདོའི་འབྲེལ་བཤད་པ། 86

༤༡ འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་སོ་སོའི་དཀར་པའི་གནས་བཤད་པ། ༡ 91

91 སྒྲུབས་གསུམ་པའི་བསྟན་པའི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། 91

95 དཀའ་བའི་ཐུགས་འགྲུབ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་.....95

5) ཐོག་མར་ཉན་རང་འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
མ་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ། ༡ 95

ཐག་མདོ་ལས་ཐོ་སྒྲུབ་གསུངས་པའི་ཚུལ། 95

ཐའ་ བསྟན་བཅོས་ལས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ། ༡ 97

ད། རྩོམ་གྱི་མཐུག་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་
ཐུགས་རྒྱུ་བཀའ་ལློན་། 97

དཔ རྩོ་བཅུན་གྱིས་ལེ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་བྲེ་བ་
རྒྱལ་སྤྱོད་འགྲུལ་ཕྱིན། 99

༡༢ རྒྱལ་འབྲེལ་གྱི་དཔེ་ལྟ་སྒྲུབ་པ་ 105

ཐག་གཅིག་གི་ལུགས་མི་འབྲང་བ། 105

ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་པ་ 108

སྐབས་བཞི་པ་རྣམ་ཀུན་གྱི་སྒྲོལ་བ།

ཅན་དེ་ཉམས་སྒྱུ་ལེན་པའི་ཐབས་སྣོད་པ་བཞི་བཤད་པ། ༡ 111

ཆ། སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྷན་ཁྲིམས་མདོར་བསྟན་པ། ༡	111
ཇ། དབྱེ་གཞི་རྒྱལ་འབྲུག་ཙམ་གྱི་དོ་བོ་དོས་བཟུང་བ།	111
ཇ༩ དབྱེ་དོ་སྤྱིར་བ་བཞི་སོ་སོའི་དོས་འཛིན།	112
ཆ༩ སོ་སོའི་རྒྱུ་ལྷན་ཁྲིམས་པར་བཤད་པ། ༡	114
ཇ། དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱུ་འབྲས། ༡	114
༩། དབང་ཐོབ་ཐྱིར་དུ་བསྐྱོམ་པ་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་སྤྱིར་བ། ༡	114
༩། མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ།	114
༩༩ གཞུང་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་བཤད་པ། ༡	122
ཐ། སྤྱིར་བ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གཏན་ལ་མཐ་པ། ༥	122
ད། བསྐྱོམ་བྱ་རྒྱུ་ལ། ༡	122
ན། རྒྱུ་ལ་དོས་བཟུང་བ།	122
ན༩ དེ་ཇི་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ།	126
ན༩ རྒྱུ་ལ་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། ༡	127
པ། གཞི་ཤེས་གྱི་རྒྱུ་ལ། ༡	129
པ། ལམ་བཤེས་གྱི་ཤེས་རྒྱུ་ལ་བཙོ་ལྟར་བྱེ་བའི་དཀའ་བའི་ གནས་རྒྱུ་ལ་བཤད་པ།	129
པ༩ དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་སྒྲིབ་པ་གཉིས་གྱི་རྒྱུ་ལ་བཤད་པ། ༡	131
པ། སྒྲིབ་གཉིས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད།	131
པ༩ མཚན་གཞི་དོས་བཟུང་བ།	133
པ༩ གྲངས་ངེས་དང་གསུམ་གྱིས་བཤད་པ།	135
པ༩ ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྒྱུ།	137
པ༩ རྒྱུ་ལ་མཚན་གྱི་ཤེས་རྒྱུ།	138
ད༩ རྒྱུ་ལོ་གང་ཟེག་	214

དཔ ཡལ་ཅན་སྒྱུར་བའི་དབྱེ་བ།	214
དལ སྒྱུར་བའི་སྒྲོན་འགྲོའི་ཆོས།	214
དཤ ཉེར་རྒྱ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན།	214
ཐཔ སྒྱུར་བ་སྒྱེ་བའི་སྒྲོམ་རིམ།	225
དཌ སྒྱུར་བ་སྒྱེས་པའི་གནས་སྐབས།	225
དཎ ཉེན་ཕྱིར་མི་སྒྲོག་པའི་གང་ཟག།	232
དཏ བསྒྲོམ་བྱ་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ།	243

སྐབས་ལྔ་པ་ཙུ་མོའི་སྒྱུར་བ།

ཉཱ དབང་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམ་པ་ཙུ་མོའི་སྒྱུར་བ།	249
ཉ་ མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུང་བའི་ཚུལ་བཤད་བ།	249
ཉཱ གཞུང་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་རྒྱུས་པར་བཤད་བ།	256

སྐབས་དྲུག་པ་མཐར་གྱིས་པའི་སྒྱུར་བ།

ཇཱ བརྟེན་བ་རྒྱ་འབྲས།	338
ཉ་ མཐར་གྱིས་པའི་སྒྱུར་བ།	338
ཉ་ མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ།	338
ཉཱ གཞུང་གི་དཀའ་བའི་གནས་མདོ་ཙམ་བཤད་བ།	340

སྐབས་བདུན་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ།

ཉཱ སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ།	343
ཉ་ མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་བཤད་བ།	343
ཉཱ གཞུང་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་བཤད་བ།	344

༡༡། །ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
 རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་བའི་གནས་
 རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་
 རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལུང་རིགས་གྱི་རོལ་
 མཆོད་སྤང་ཆ་བཞུགས་སོ། །

༡༡༡། །རྣམ་ཁྱུན་མཁྱེན་པའི་ཞལ་གྱི་མདངས་གསལ་བ། །ལམ་གསུམ་མཁྱེན་པའི་བྲི་
 ལ་ཉེར་ལའོད་ནས། །ཆངས་དང་དབང་པོའི་གཙུག་རྒྱན་ནོར་བུ་ཡིས། །ལན་བརྒྱར་བཏུང་བ་དེ་
 ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །རྣམ་ཁྱུན་སྒྲེ་མེད་རྟོགས་པའི་སྒོ་གྲོས་ནི། །ལམ་གསུམ་ཤེས་བསྐྱེད་རྟོགས་
 བར་གྱུར་བ་ལས། །རྟོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་བྱས་ལ་རག་ལས་བས། །དེ་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་གཞག་
 རྒྱས་པར་བཤད། །ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས།

གཉིས་པ་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་འབྲེལ་དང་། འབྲེལ་
 པ་ཅན་གྱི་ཆོས་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ། སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ་ལས། དེའི་ཆེ་ཡང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་
 པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ལྷའི་བུ་
 སྟོང་ཕྱག་དུ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ལའོར་དེ་ཉིད་དུ་འདུས་པར་གྱུར་ཞེས་པ་ནས། གནས་གཙང་མའི་
 རིགས་གྱི་ལྷའི་བུ་བྱེ་བ་ཐུག་ཐིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལའོར་དེ་ཉིད་དུ་འདུས་པར་གྱུར་
 ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ལྷའི་བུ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲེས་པའི་ལུས་གྱི་འོད་གང་ཡིན་པ་དེ་
 དག་གིས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གྱི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོ།

ཞེས་པ་ནས། འཛམ་གླིང་ཐོག་གསེར་གྱི་རྩེ་ན། ལྷགས་ནག་པོ་ལྷ་མ་མེ་མ་ཡིན། ལྷ་མ་མེ་མ་ཡིན། ལྷ་རྩེ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་འོད་གྱི་རྩེ་ན། ལྷ་རྩེ་མས་གྱི་རྩེ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲིས་པའི་འོད་ནི་ལྷ་མ་མེ་སོགས་མ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་འོད་འབའ་ཞིག་རབ་ཅེས་བྱའོ། །དམ་པ་དང་གཙོ་བོ་དང་། མཆོག་དང་རབ་མཆོག་དང་། སྤུ་ཕྱིན་པ་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་། གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་དཔེ་དངོས་བསྟན་ནི། སྒྲོན་བྱུང་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་སྒྲོང་གཞི་ཡིན་ལ། ལྷགས་བསྟན་ནི། ལྷ་རྩེ་མས་རྩེ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཏེ། ལམ་གྱིས་གང་ལ་སྒྲིབ་པའི་རྟོན་དོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ལྷ་རི་དབང་པོས། ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་སྒྲིས་པ། ལྷ་རྩེ་མས་ཁྱོད་གྱིས་གསེར་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཐོས་པར་འདོད་ནས་མཉན་པའི་ཕྱིར་ལྷགས་ནས། བཅུན་པ་རབ་འབྱོར། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཇི་ལྟར་གཤེད་ཕྱིན་ལ་གནས་པར་བྱ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་གསེར་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི། གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་སོ། །དེ་ལྟར་འདྲི་བའི་དུས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་མདོན་འགྱུར་བ་བསལ་ནས། དུས་ལ་བབས་པ་དཔེ་ཆེའོ། །

དཔེ་ལན་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་ལན་མ་བཏབ་པའི་གོང་དུ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་དང་། དངོས་ལན་བཏབ་སྟེ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷ་རི་བྱ་གང་དག་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གང་ཡང་དག་པའི་སྒྲོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་ལ་ནི། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་འཁོར་བའི་རྒྱན་གྱི་མཆོམས་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དཔེ་དོན་ནི། ལམ་གྱིས་ཁྱོད་དུ་རྩེ་པ་ལ། ང་རྒྱལ་དང་བྱལ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གམ་སྟམ་ན། བྱང་ཆུབ་གྱི་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅིག་ཀྱང་དགོས་སོ་ཞེས་པའོ། །འདིར་ཡང་དག་པའི་སྒྲོན་མེད་པ་ཞེས་པ་དམན་པའི་ལྷག་མེད་གྱི་མུང་འདས་ལ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། མཆོམས་བཅད་ཞེས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྒྲངས་པས་འཁོར་བར་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་བཅད་པའོ། །

དེ་ལྟར་ན་དངོས་བསྟན་ལ། དམན་པའི་ལྷག་མེད་གྱི་མུང་འདས་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 ཟད། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་མི་བསྐྱེད། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་
 བའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། དེར་ངེས་སམ་སྟམ་པ་ལ། མདོ་སྡེ་མ་དགོངས་པ་
 ཅན་དུ་སྟོན་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་དེ་དག་གྱང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན། དེ་དག་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
 དེའི་དོན་ནི། བོད་སྡེ་མ་སྐྱེ་རིམ་ཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཀྲལ་ནས། ལྷག་མེད་
 དུ་འདས་ནས་གྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པས་བྱབ་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཅོ། །

སྟོབ་དཔོན་ཤུག་པ་སོགས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དག་གིས་ནི། མདོ་
 སྡེ་མ་ཞི་བཤོད་དང་། མདོ་བྱི་མ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་སྟོར་བ་དང་། སྡེ་མ་ལྷག་མེད་དང་།
 བྱི་མ་ལྷག་བཅས་ལ་སྟོར་བ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཡིན་གྱང་། སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་
 གྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་འཆད་པའི་ལུགས་གསུམ་ཡོད་དོ། །
 ཡང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། དེའི་སྟབ་བྱེད་དུ། ཁོ་བོ་ནི། དེ་དག་
 གི་དགོ་པའི་བྱོགས་ལ་བར་ཆད་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། རབ་འབྱོར་ཁོ་
 བོས་སྡེ་མ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོག་སྒྲས་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་། ལྷག་མེད་དུ་མུང་ན་ལས་འདས་པ་དེ་
 དག་གི་དགོ་པའི་བྱོགས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ། དེ་མི་རུས་ཞེས་བར་ཆད་མི་བྱེད་དེ།
 དེ་དག་ལ་ཡང་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རང་བཞིན་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཅོ། །

ཡང་བར་ཆད་མི་བྱེད་ཅེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ། བྱེད་པར་དུ་འཕགས་
 པའི་ཆོས་རྣམས་ལས་ཆེས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས།
 དེའི་དོན་ནི། དམན་པའི་ལྷག་མེད་དུ་འདས་པ་དེས་གྱང་། བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་དགོ་པའི་
 བཤེས་གཉེན་སོགས་ལས་ཆེས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཐོབ་
 ཅེས་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་ལ། དེ་དག་གིས་ནི་བྱེད་ལས་བསྟན་པ་ཡིན་ཅོ། །
 དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དུ། དམན་པའི་ལྷག་མེད་དུ་འདས་པ་དེ་དག་པའི་ཞིང་དུ་བད་མའི་སྟབས་སུ་

སྒྲིབ་པ་སྤངས་པ་དེ་འོད་དཔག་མེད་ལ་སོགས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སང་པར་མཛད་ནས། བྱང་ཆུབ་
ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་དངོས་ལན་བཏབ་སྟེ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བརྒྱ་
ཕྱིན་གྱིས། རབ་འབྱོར་ལ་དྲིས་པའི་ལན་འཕྲོས་དོན་དང་བཅས་པས་ཉན་རང་གི་ལམ་དང་། དེ་
ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་མཚོན་ནས་བསྟན་པ་དང་། བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ། དྲིས་པའི་ལན་
འཕྲོས་དང་བཅས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་དང་། དེ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་འཕྲོས་དོན་དང་བཅས་
ཏེ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཀོ་ལུ་ཤི་ཀ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་པས། དེ་མི་དམིགས་པའི་རྩལ་གྱིས་གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །
ཞེས་པ་ནས། ཆོས་གང་ལ་ཡང་མཛོན་པར་ཞེན་པ་མི་བྱེད་ཅིང་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི། བྱང་
སེམས་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི། ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཀོང་དུ་དྲི་བའི་སྐབས་སུ་ཇི་ལྟར་གནས་པར་བྱ་ཞེས་པའི་
ལན་ནི། དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་བརྒྱ་ཕྱིན་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་སྒྲས་སོ། ། ཀོ་ལུ་ཤི་ཀ་ ། དེའི་ཕྱིར་
ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་ཉན་ལ་ཡིད་ལ་བྱང་ཞིག་དང་། ཇི་ལྟར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ། ཤེར་ཕྱིན་ལ་
གནས་པར་བྱ་བ་དང་། མི་བྱ་བ་བཤད་དོ། ། ཀོ་ལུ་ཤི་ཀ་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་
པ་ནས། ཀོ་ལུ་ཤི་ཀ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཀོ་ལུ་ཤི་ཀ་
བྱང་སེམས་ཆེན་པོས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དམིགས་པའི་རྩལ་གྱིས་གནས་པར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་ནི། ལམ་དེའི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཡུལ་
ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་པ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་དང་། ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་པ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་པའི་
དོན་ཏུ་བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། དེ་ནས་ཡང་འཁོར་དེར་ལྷའི་བྱ་ཁ་ཅིག་འདི་སྒྲམ་དུ་སེམས་
པར་གྱུར་ཏེ། གང་གཞོད་སྒྲིབ་རྣམས་ཀྱི་སྐད་དང་། ཆོག་དང་། སྒྲས་པ་དང་། བསྟན་པ་གང་

ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་པར་རུང་གི། །འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་ཤེས་ཕྱིན་འཆད་པ་དང་། བརྗོད་པ་དང་།
སྟོན་པ་དང་། ཉེ་བར་སྟོན་པ་དེ་ནི་ཤེས་པར་མི་རུང་ངོ་སྟུམ་མོ། །དེ་ནས་དེའི་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་
དེས་ཤེས་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། ལྷའི་བྱ་དག་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་མ་བརྗོད་དོ། །གང་མ་
བརྗོད་པ་དེ་ནི་ཐོས་པར་མི་རུང་ངོ། །ཐོས་པར་མི་རུང་བ་དེ་ནི་ཤེས་པར་མི་རུང་ངོ། །ཤེས་ཕྱིན་
ནི་ཡི་གེ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་ཤེས་པ་མེད་དོ། ཉན་པ་མེད་དོ། །

སྟོན་པ་མེད་དོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤེས་ཕྱིན་མ་སྟོན་པ་དང་། དེས་དེ་མ་
བསྟན་ཀྱང་། ལྷའི་བྱ་རྣམས་ལ་རྟོག་པ་སྒྲུས་པ་གཉིས་བཤད་ལ། དེས་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི་
བྱུང་པར་བྱེད་ཆོས་ལ་གཞན་གྱིས་བསྟན་མི་དགོས་པ་དང་། རང་གི་ཡེ་ཤེས་ཟབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་
གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས། དང་པོ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ནས་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་འདི་སྟུམ་དུ་
སེམས་ཏེ། གྱེ་མ་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ནི། ཤེས་ཕྱིན་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཟབ་པ་བས་
ཀྱང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པར་སྟོན་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་ལ། དེས་ནི་རི་རྒྱུད་དུ། བསེ་རུ་ལྷ་
བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཟབ་པ་ཉིད་དུ་མདོན་པར་བརྗོད། །ཅེས་བྱ་བའི་བྱུང་པར་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཟབ་ཅེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། ལྷའི་བྱ་དག་གཟུགས་ནི་ཟབ་
པ་མ་ཡིན་ཕྱ་བ་མ་ཡིན། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཟབ་པ་མ་ཡིན་ཕྱ་བ་མ་
ཡིན། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཟབ་པ་མ་ཡིན་ཕྱ་བ་མ་
ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི། ཤེས་པར་བྱ་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལ་བྱུང་པར་གསུམ་ལས།
གཟུང་རྟོག་སྤངས་པའི་བྱུང་པར་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བྱུང་པར་དེའི་དོན་བསྟུའི་མདོར། ལྷའི་
བྱ་དག་བྱུང་སེམས་ཆེན་པོས། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། མཉན་དུ་
མེད་པ་ལས་བཟུང་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྣམས་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་
ནས། དེ་ནས་ལྷའི་བྱ་དག་འདི་སྟུམ་དུ། གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ལ་ཆོས་ཉན་པ་རི་ལྷ་བྱ་དག་
བཅའ་བར་བྱ་སྟུམ་དང་། དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས། དེ་དག་གིས་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཤེས་ནས་
འདི་རྒྱུད་ཅེས། ལྷའི་བྱ་དག་ཁོ་པོ་ལ་ཆོས་ཉན་པ་ནི་སྒྲུ་མ་ལྷ་བྱ་དང་། སྒྲུལ་པ་ལྷ་བྱར་བཅའ་
བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གཞན་ཞིག་

ཡོད་ན་ཡང་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་སྒྲུའོ། །ཁེས་པའི་བར་གྱིས་ནི། འཛིན་རྟོག་མ་སྤངས་
པའི་བྱད་པར་དེ་བཟུན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་སྤྱད་དང་། མོ་ལུ་འགལ་གྱི་སྤྱ་ཆེན་པོ་དང་། མཛོད་ལྷན་ཆེན་
 པོ་དང་། ཀ་ཏུ་ནའི་སྤྱ་ཆེན་པོ་དང་། བྱམས་གང་གི་སྤྱ་དང་། འོད་སྤྱངས་ཆེན་པོ་དང་། ལྷ་འི་
 སྤྱ་བྱེ་བ་ཐུག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མས་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུ་ས་སོ། །འདི་ལྷ་ར་
 ཟབ་པ། བརྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། རྟོག་གའི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ། ཐ་བ་ཞིབ་པ། བལྟ་
 དཀའ་པ། རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་དཀའ་པ། བྱ་ལོ་མ་པ། སྤིན་ཏུ་འཕགས་པ། ལུས་པ་ཡོད་པ།
 མཁས་ཤིང་འཛུངས་པས་རིག་པར་བྱེད་པ་འདི་ལེན་པར་བྱེད་པ་སྤྱད་ག་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཞེས་
 དྲིས་པ་དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུ་ས་པ། བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་སམ། བདེན་པ་
 མཐོང་བའི་གང་ཟག་གམ། དག་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ། བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའམ།
 རྟོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱས་པ། སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་དགོ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ། དགོ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་དག་ལེན་པར་འབྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་འི་སྤྱ་དག་གིས་
 མཛོན་པར་གཏོར་བའི་མེ་རྟོག་འདི་དག་ནི། བདག་གིས་རྟོན་ཆད་ལྷ་འི་ཡུལ་ན་ཡང་ཡོད་པར་མ་
 མཐོང་སྟེ། འདི་དག་ནི་སྤྱལ་པའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། རྟོན་རིགས་གྱི་བྱང་པར་དེ་བརྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་ལས་འབྲོས་ནས། བརྒྱ་
 གྱིན་གྱིས་བཙོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། ། གྱེ་མ་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ནི།
 དེ་ལྟར་བཏགས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ལ། ཆོས་ཉིད་ཡང་སྟོན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཟབ་མོ་དང་ལྡན་
 པའོ། ། ཞེས་པའི་ཞུས་ལན་དང་། སྤྱི་འཇུག་ལྟར་དང་། རབ་འབྱོར་གྱི་དྲིས་ལན་གྱིས་ནི་ལམ་དེའི་
 རྒྱ་ཤེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་རབ་འབྱོར་གྱིས་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སྒྲས་པ་རྣམས་ལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གོ་
བ་མ་རྟེན་པ་ལྟར་བཅོས་ནས། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ལྷ་མིའི་བྱ་ལ་འདི་རྒྱད་ཅེས་སྒྲས་སོ། །ལྷ་མིའི་བྱ་
ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་ལས་བཅའ་བར་བྱ། སྒྲས་པ། རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་ལས་

བཅུ་ལ་བར་བྱའོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་རབ་འབྱོར་ལ་སྒྲུབ་པ། སྤྱི་རིའི་བྱ་འདི་སྤྱད་ཅེས་ཟེར་ན།
 དེ་བྱོད་གྱི་མཐུ་ལམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུབ་པ། དེ་ནི་དེ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་སོ། ཀོ་ཤི་ཀ། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ལས་གཞན་ན། དེ་
 བཞིན་གསེགས་པ་མ་དམིགས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་གཞན་ན་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་མི་
 དམིགས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་མེད་དོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་དེ་བརྒྱབ་
 པ་མེད་ན། ཅིའི་བྱིར་དེའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་སོ་ཞེས་སྒྲུ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུབ་པ། དེ་དེ་
 བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་
 སྒྲུགས་གྱིས་ནི། བན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ།
 མདོན་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་མར། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་
 རབ་འབྱོར་ལ་ཤེས་བྱིན་དང་། དེ་ལ་གནས་ཚུལ་དྲིས་པས་ནི། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཐེག་དམན་གྱི་
 ལམ་གཉིས་དྲིས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས། སྤྱི་རིའི་བྱ་ལ་ཤེས་བྱིན་གང་ལས་བཅུ་ལ་
 བར་བྱ་ཞེས་དྲིས་པས་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་གང་ཡིན་དྲིས་པ་ཡིན་ལ། རབ་
 འབྱོར་གྱི་ལུ་ལས་བཅུ་ལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པས་ནི། སྐབས་དང་པོར་ཁ་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ལྟ་ན། སྐབས་གཉིས་པར་སྤྱར་ཡང་ལན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་ལོགས་སུ་
 བསྟན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་མེད་དོ། །སྟམ་ན། རྒྱ་མཚན་ནི། གསར་དུ་ལྷགས་པའི་ལྷ་
 རྣམས་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རྒྱས་འབྲས་སུ་མཚན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 གོ་བ་ཡིན་ནོ། །དགོས་པ་ནི། སྤྱར་གནས་པའི་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་ལ་སྐབས་དང་པོར་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་བསྟན་པས། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཁོ་
 བ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་དེར་མ་གསུངས་སོ། །སྟམ་པའི་
 དོགས་པ་བསལ་བའི་བྱིར་དུ། སྤྱར་སྐབས་དང་པོར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལས་རྒྱུའི་ཆོས་ཙམ་ཞིག་
 དྲངས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པའོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་རང་གི་ལམ་གཉིས་ནི་སྐབས་དང་པོར་མ་
 བཤད་པས་འདིར་བཤད་ལ། ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྤྱོད་མཐོང་བསྟོམ་གསུམ་

ལས་སྦྱོར་མཐོང་གཉིས་ནི། སྦྱོར་བྱེད་དུ་སྐབས་དང་པོར་ཁ་འཕངས་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ནས་མཐོང་ལམ་ནི་ཁ་འཕངས་པ་ལས་འཕྲོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱར་ཡང་འདིར་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོས་
མཆོན་ནས་བཤད་ལ། སྦྱོར་བའི་ལམ་ནི་འདིར་མ་བཤད་པའོ། །

ཡང་ལམ་སྦྱར་མ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འཕགས་སེང་གིས་
འཆད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལམ་འདིའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་སྦྱར་སྐབས་དང་པོར་ས་གཉིས་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་ཟིན་མོད་ཀྱང་། འདིར་བྱེད་ལས་སམ། ཕན་ཡོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་
པས། སྦྱར་དང་མི་བསྒྲོས་ཤིང་། འདིར་དེ་བསྟན་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་རྟོགས་རིགས་ཀྱིས་ཆར་གྱུར་པའི་རྟོགས་རིགས་དེ་ངས་པར་སྟོན་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། དཔེར་ན་སྦྱར་བསྟན་ཟིན་པའི་མཐོང་ལམ་དེ་འདིར་བསྟན་ཀྱང་
ཕན་ཡོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པས་མི་བསྒྲོས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན་འཆད་པའི་དོན་བསྟན་ན། ཀོ་ཤི་ཀ་
རིགས་ཀྱི་བྱ་ལམ་བྱ་མོ་གང་། ཤེར་བྱིན་འཛིན་འཆང་གྲོག་ཀུན་ཆུབ་འདྲི་བར་བྱེད་ཅིང་། ཚུལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱས་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང་། མི་འབྲལ་བར་བྱེད་
པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཆེ་རབས་འདི་དང་གཞན་གྱི་ཕན་ཡོན་རབ་ཏུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་
ལས་འཕྲོས་ནས། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་དུལ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་མ་མཆིས་པའི་དོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་
པ་ནི་ངོ་མཚར་ཏོ། །ཞེས་པ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སའི་ཕྱོགས་དེ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་གྱུར་པར་བྱས་པས། མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པས་ཕྱག་བྱ་བ་
དང་། སྒྲ་མ་དང་། བསྟེ་སྦྱངས་དང་། མཆོད་པ་དང་། རིམ་འགོ་དང་། བཀྱར་སྦྱིར་བྱ་བའི་
འོས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་བྱེད་པ་དུག་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཟག་བཅས་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་ཞིང་།
དང་པོ་ལ་དངོས་དང་ཕན་ཡོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱེད་པའི་མདོ་དྲངས་མ་ཐག་པ་ལས་

འཕྲོས་ནས། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་བ། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་སྒྲུ་གདུང་གཉིས་ལས། གང་ལ་མཆོད་པའི་བསོད་ནམས་གྱི་ཡུང་པོ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས། ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་གྱིས་མོས་པ་ནི་ཤུ་རྩ་བདུན་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གོང་དུ་ཤེར་བྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུམ་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱི་བའི་སྤྱད་དུ། ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་ཤུ་རྩ་བདུན་གསུངས་སོ། །སྐབས་དེར་ཤེར་བྱིན་ལས། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པས་རབ་འབྱོར་ལ་སྒྲུས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ། མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་འདི་ཉིད་ནི། རབ་ཅེས་བྱའོ། །དམ་པ། མཆོག་ །གཙོ་བོ། རབ་མཆོག་ །ཡུལ་དུ་བྱིན་པ། གོང་ན་མེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྐྱོ་བ་བསྒྲུམ་ལམ་བཅུ་གཉིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱོ་བ་ལས་འཕྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། རིགས་གྱི་ཡུལ་རིགས་གྱི་ཡུ་མོ་གང་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བའི་བསོད་ནམས་གྱི་ཡུང་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཤིང་བསྐྱོམས་ཏེ། གཞལ་ནས་རྗེས་སུ་ཡིད་རང་བའི་རབ་གྱིས་རྗེས་སུ་ཡིད་རངས་ན། རི་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་ཡིད་རང་བ་རབ་ཏུ་འགྱུར། མཆོག་དང་། གཙོ་བོ་དང་། གོང་ན་མེད་པར་འགྱུར། ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་གྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཤུ་རིའི་བུས་གསོལ་བ། བཙུམ་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་སྤྱང་བར་བགྱིད་པའོ། །ཕྱག་བགྱི་བར་འོས་པས་དེ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། བསྐྱུབ་པ་བསྒྲུམ་ལམ་གྱི་མིང་ཅན་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཤུ་རིའི་བུས་གསོལ་བ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་གང་ཤེར་བྱིན་འདི་ལ་མོས་པ་སྟེ། གང་ནས་ཤི་འཕྲོས་ནས་འདིར་མཆིས་ལགས། །རི་སྤྱོད་ཅིག་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ལགས། ཞེས་སོགས་དྲིས་པའི་ལན་གྱིས་ནི། རྣམ་དག་སྒྲུམ་ལམ་གྱི་རྒྱ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རིགས་རོལ་མཆོ། (སྒྲིབ་ཆ།)

སྤུལ་པ། ཆོས་རྣམས་བཅའ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་ཤེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་
གྱིས་ནི། འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་མཉམ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཤུ་རིའི་བྱས་
གསོལ་པ། ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སྒྲུན་པར་མི་
བགྱིད། གནོད་པར་མི་བགྱིད་དོ། །བཀའ་སྤུལ་པ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། དེ་ལ་གྲུན་ཀ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་དང་།

ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་སོ། །

དང་པོ་ལ། མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ །བསྐྱེད་ནས་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་
པའི་ཡན་ལག་གོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འགལ་རྒྱུན་དང་བྲལ་དགོས་པ་དང་། མཐུན་རྒྱུན་ཆད་དགོས་པའོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་བྱང་རྩལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་པ་དང་། ཉེ་བར་
ལེན་པའི་རྒྱ་རིགས་གྱིས་བྱུང་པའོ། །དེ་གསུམ་ནི། ལྟ་རྣམས་རུང་བ་དང་། ཡུལ་ངེས་པ་དང་།
བྱུང་བ་སྟེ། ཆོན་པ་གསུམ་དང་སྦྱར་རོ། །

བྱུང་པའི་སྐབས་གྱི་དཀའ་བའི་གནས་གྱི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་
གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེ་སྐྱ་རི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་
བའི་ཤེས་བྱེད། དེ་ལྟ་ན་ལའོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་ངེས་དོན་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་བཤད། དེ་
བྱང་དོན་ཏུ་འགྲེལ་བའི་ལུང་རིགས་རྒྱས་པར་བཤད། ཉན་རང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གང་ནས་
འཇུག་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཡོད་པར་མདོ་གང་ལས་བཤད་པ། དེ་
ཡིན་པའི་རིགས་པའི་སྦྱབ་བྱེད། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤངས་པ་དང་གསུམ་མོ། །

དང་པོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་གྱི་གང་ཟག་ཞི་བ་བགྱོད་པ་གཅིག་
ལུ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བརྩོན་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཀྱང་། བྱང་རྩལ་གྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་བཞག་
སྟེ། སྤྲོ་མེད་པའི་རྟོགས་བྱང་ཐོབ་པར་མི་རུས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ནི་སྒྲིང་རྩེ་ཤིན་ཏུ་

ཆུང་བ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་རིགས་དམན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི།
ངས་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་པའི་
སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ནས། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ན། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་
པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རིགས་པ་ནི། ལྷག་མེད་དུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་
འཇུག་པ་མི་སྤྲོད་དེ། དེར་སྒྲེབ་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཉན་ཐོས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ། ཁས་སྤངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས། མ་འོངས་དུས་ན་ཤུ་རིའི་བུ་ཁྱོད་ཀྱང་། །
རྒྱལ་བ་དེ་བཞིན་གསེགས་པར་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། ལཔ་མའི་འོད་ཅིན་བྱ་བ་ཀུན་ཏུ་སྒྱུར། །སྒོག་
ཆགས་བྱེད་པ་སྤོང་དག་རྣམ་པར་འདུལ། །ཞེས་དང་། ལང་ཀར་གསེགས་པ་ལས། ཐེག་པ་
གཅིག་སྟེ་གཉིས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །གསུམ་པ་ནམ་ཡང་ཡོད་མིན་འཛིག་རྟེན་ན། སྒྲེས་བུ་མཆོག་
རྣམས་ཐབས་ཀྱིས་ཐེག་པ་གང་། །སྒྲེས་ཆོག་ཉེ་བར་སྟོན་པ་མཛད་མ་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྒྲེས་པ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་
གཞོད་བྱེད་གསུམ་ཆང་བས་སོ། །དང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། ཆོས་དང་བདག་
མེད་གྲོལ་བ་དག །མཚུངས་ཕྱིར་རིགས་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །བསམ་གཉིས་ཐོབ་ཕྱིར་སྐྱེལ་པའི་ཕྱིར། །
ཞེས་དགོངས་གཞི་བདུན་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་ཀ་ཆོས་དབྱིངས་ཐ་དད་མེད་པ་
དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པར་མཚུངས་པ་དང་། གྲོལ་བ་རེ་ཡོད་པར་མཚུངས་པ་དང་། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མ་ངེས་པ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པས། རིགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱང་།
ལམ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པར་མཚུངས་པ་དང་། བསམ་གཉིས་ཐོབ་པ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་ས་
དང་པོ་ནས་བདག་དང་སེམས་ཅན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཐུན་པའི་བསམ་པ་དེ་དང་། ཉན་ཐོས་སུ་
རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་བོར་ནས་དམན་པའི་བྱང་འདས་ཐོབ་
པ་ན། དེ་བཞིན་གསེགས་པས་སྟོན་བདག་གི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་སྟུང་བས་སངས་

རྒྱུ་མཐའ་ལྟེན་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ཡང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་མཐུས་བདག་སྟོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྟོན་པ་སྟོན་པས་སངས་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ་སྟུང་པའི་བསམ་པ་མཆོངས་པ་ཐང་ཅིག་ཙམ་རྟེན་
པ་དང་། སྟུང་པ་ནི། ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་འདུལ་བའི་དོན་དུ་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པས་ལན་དུ་
མར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་ཆུལ་སྟོན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཅིས་པ་ནི། མཐར་ཐུག་ཅིང་བྱུང་བར་དུ་
འཕགས་པའི་ཐེག་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ལུང་ངེས་པའོ། །གཉིས་པ་དགོས་པ་ནི། རི་
སྐད་དུ། ཁ་ཅིག་དག་ནི་དྲང་ཕྱིར་དང་། །གཞན་དག་ཡང་དག་བཟུང་བའི་ཕྱིར། །རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱུ་རྣམས་གྱིས་ནི། །མ་ངེས་རྣམས་ལ་ཐེག་གཅིག་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི། ཐེག་པ་དམན་པར་རིགས་ངེས་པ་རྣམས་ནི་དེར་ངེས་པ་ཉིད་གྱིས་ཕྱིར་
དེར་མི་འཇུག་གོ། །

གཉིས་པ་ནི་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བར། དག་བཅོམ་པ་སྟེ་བ་མི་ལེན་པར་བཤད་པ་
དང་། རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་པར། དཔལ་འབྱེད་གི་མདོ་དྲངས་ནས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་འཆི་
འཕོ་བ་དང་། སྟེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ། ཡང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་
ཐོགས་མེད་ཞབས་གྱིས་བཞེད་པ་དང་། རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་པར། ལམ་རིང་པོས་དུབ་པ་རྣམས་ལ།
འབྲོག་དགོན་པའི་དབུས་སུ་གྲོང་ཁྱེར་སྟུང་པ་བཞིན་དུ། ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་
ཆོས་ཀྱི་དབང་ཐུག་དམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རྣམས་གྱིས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
ཐབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ།
བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོའི་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཞབས་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་། གནས་སྐབས་སུ་
སེམས་ཙམ་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་གནས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟུང་བའི་གྲུབ་
པའི་མཐའ་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐབས་འདིར་དག་བཅོམ་པ་གི་ནས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་
སྟོར་བ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའོ། །ཞེས་བོད་སྐད་རྣམས་གསུང་བ་ནི། དེའི་
གྲུབ་པའི་མཐའ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་ལ་གནས་པའི་དག་
བཅོམ་པ་མི་སྟོན་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱང་འདས་དེ་མེད་དགག་ཁོ་ནར་ཐལ་བ་དང་། དེ་བདེན་
གྲུབ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་འགོག་པའི་བདེན་པ་མིན་པའམ།

གུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པར་ཐལ་བ་རྣམས་འཇུག་ཅིང་། རྒྱུད་སྒྲུབ་འབྲེལ་པར། དེར་དེ་རྒྱུན་ཆད་པ་
 ཉན་ཐོས་སྒྲེ་བའི་འདོད་པར་འཆད་པས། ཐོགས་མེད་གྱི་ལུང་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་
 བ་ཡང་། དེར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་བརྒྱད་པོ་མ་འགགས་པར་ནི་མི་འདོད་དེ། ཉན་སྒྲིབ་གྱི་
 ས་བོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིག་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་ཅིང་རིག་པ་དེའི་སྤྲོད་ན། ཟག་མེད་གྱི་ས་བོན་
 དང་། ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་བག་ཆགས་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྲོད་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་
 རིགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ལུས་སྒྲ་
 མ་པོར་ཞིང་ཕྱི་མ་ལེན་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་རིག་བག་ཆགས་གྱི་སའི་དབང་གིས་ཟག་
 མེད་གྱི་ལས་བསགས་ནས། ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་
 བྱི། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། མདོ་སྒྲེ་རྒྱུན་དུ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
 བསྐྱར་བ་ཡི། སྒྲེ་བ་དང་ནི་ཡང་དག་པར། ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཡང་། ཉན་ཐོས་མ་ངེས་པ་སྒྲུལ་
 བ་དང་། སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་ལེན་པ་ལ་བཤད་ལ། འདི་ལ་ནི་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 ནོ། །གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དྲུག་དོན་དུ་བཤད་ནས། ཐེག་པ་གཅིག་ངེས་དོན་དུ་
 འཆད་པ་ལ། ལུང་དང་རིགས་པ་དང་ཚུད་པ་སྤང་བ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ལང་ཀར་
 གཤེགས་པ་ལས། ལྷའི་ཐེག་དང་ཆངས་པའི་ཐེག་ །དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་། །དེ་བཞིན་
 གཤེགས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི། ཐེག་པ་འདི་དག་ངས་བཤད་དོ། །རི་སྤྱོད་སེམས་ནི་འབྱུང་གི་བར། །
 ཐེག་པ་རྣམས་ལ་ཐུག་པ་མེད། །སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ན། ཐེག་པ་མེད་ཅིང་འགྲོ་བ་མེད། །
 ཐེག་པའི་རྣམ་གཞག་ཡོད་མིན་ཉིད། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ང་སྒྲུའོ། །བྱིས་པ་རྣམས་ཡོངས་དྲུག་དོན་
 དུ། ཐེག་པ་ཐ་དད་ངས་སྒྲུའོ། །ཞེས་དང་། གོང་དུ་དྲངས་པའི་བད་དཀར་གྱི་ལུང་དང་།
 འཕགས་པ་བདེན་པའི་ལེའུ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པར་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་རིགས་པ་
 བྱི། བྱང་རྒྱུ་སེམས་འབྲེལ་ལས། ཐེག་པ་གཉིས་པོ་དག་ཀྱང་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འབྱུང་
 བས་ན། སྤྱོད་པའི་ལམ་གྱིས་དུབ་རྣམས་ལ། །ངལ་བསའི་དོན་ཏེ་དེ་ཉིད་མིན། །ཞེས་དང་།
 དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །གཙོ་བོའི་ཐེག་པ་
 དབྱེར་མ་མཆིས། །ཁྱོད་གྱིས་སེམས་ཅན་གཞུག་ཕྱིར་དུ། ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའོ། །

ཞེས་བཤད་དོ། །ཁང་དག་ལུང་འདིས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀས་ཚས་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་ཤེས་བྱེད་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་མིན་ཏེ། གནས་སྐབས་ཉན་རང་གི་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་ཚས་དབྱིངས་
གཅིག་ལུ་བ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པ་ཤེས་བྱེད་བཀོད་པའོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ། ལུང་དང་འགལ་བ་སྒྲུང་བ་དང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་
སྒྲུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི་སྤར་གོང་དུ་དྲངས་པའི་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གསུམ་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་སྒྲུ་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་
པའི་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་བས་སོ། །རི་ལྟར་ཞེན། དགོངས་གཞི་ནི། གནས་སྐབས་
དམན་པར་ངས་པའོ། །དགོས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིམ་གྱིས་དྲང་པའི་དོན་དུ་འོ། །དངོས་
ལ་གཞོད་བྱེད་ནི། མཐར་ཐུག་དུ་འདོད་པའི་ལྷག་མེད་ཀྱི་བྱང་འདས་ཚས་ཅན། སངས་རྒྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཚས་དབྱིངས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བདེ་བར་གསལ་གསལ་
པའི་སྤྱིང་པོ་ཅན་དུ་སེམས་ཅམ་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷག་མེད་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་མི་འཐད་
དེ། དེ་ན་སྒྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ལས་དང་ཉན་མོངས་པ་ཟད་པའི་བྱིར་དང་། ལས་ཉན་སྤར་མས་
འཕངས་པའི་ལུས་རྟེན་དོར་ཟེན་པའི་བྱིར་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྒྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མདོན་དུ་
བྱས་པའི་བྱིར་ཅེ་ན། དེར་ལས་ཉན་གྱི་དབང་གིས་སྒྱེ་བ་ལེན་པ་ཟད་ཀྱང་། དེར་སྒྱེ་བ་ལེན་པའི་
རྒྱ་མེད་པ་མིན་ཏེ། དཔལ་ཆེན་སང་གོང་རོའི་མདོ་ཁྱུངས་སུ་མཛད་ནས། འཕགས་པ་ཐོགས་
མེད་ཀྱིས། རྒྱུད་སྒྲུའི་འགྲེལ་པར། ལྷག་མེད་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཉན་རང་དང་། དབང་
ཐོབ་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་དབང་གིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་
བསགས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། རི་སྒྲུང་དུ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་དཔེར་ན་ལེན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས། སྤྱིད་པ་གསུམ་
འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་རྒྱུན་གྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་
ལས་བྱུང་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་

དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུང་བ་དེ་ཉིད་ཁྱད་སྤངས་སུ་
 མཛད་ནས། འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་དག་བཅོམ་བ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། དབང་
 ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ།
 མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་མ་སྤངས་པས་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་དྲི་ང་བའི་བག་ཆགས་
 ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པའི་བྱིར། གཙང་བའི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་བྱིན་པ་མི་ཐོབ་པོ་
 ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུང་དེ་མཐར་ཐུག་ཐེག་བ་གསུམ་དུ་ཁས་ལེན་བ་དག་གིས་ཀྱང་ཆད་མར་བྱ་
 དགོས་ཏེ། དེ་དག་གིས་འཕགས་བ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་ཆད་མར་བྱས་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་
 ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་སྤྲོ་ནས་དང་། དེའི་གཞུང་གི་རྗེས་སུ་
 འབྱུང་བ་ཐེག་བ་སྤྲོ་ཆོགས་སུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ནི་གཞན་དུ་འཆད་དེ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་
 བ། མཐར་ཐུག་ཐེག་བ་གཅིག་དུ་འཆད་པའི་ལུགས་འདི་ལ་དམན་པའི་ལྷག་མེད་ཀྱི་མུང་འདས་
 གཉིས་པོ་མུང་འདས་གོ་ཆད་པོར་བཞེད་བ་མིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་དུ་གྲུ་སྐྱུ་བ་ཀྱི་ལུང་དྲངས་བ་ལས།
 བྱང་ཆུབ་རྣམ་བ་གཉིས་ཐོབ་ནས། སྤྲིད་པས་སྒྲག་ཡིད་དེ་དག་ནི། ཆོ་ཟད་ལ་དག་འཕྱང་ན་
 ལས། འདས་ཐོབ་འདུ་ཤེས་ཅན་དུ་འགྱུར། དེ་ལ་མུང་ན་འདས་ཐོབ་མིན། འོན་ཀྱང་སྤྲིད་
 གསུམ་ཁམས་སུ་ནི། སྦྱོང་བ་དེ་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། ཟག་མེད་དབྱིངས་ནས་དེ་དག་ཀྱང་། མི་
 ཤེས་ཉོན་མོངས་མི་སྤངས་བྱིར། བྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱུ་ལ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ནི་ཆོགས་
 བསགས་ཏེ། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་འདྲན་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྤྲུ་མར། མུང་ན་འདས་
 ཐོབ་འདུ་ཤེས་ཅན། དམ་ཆོས་པད་མ་དཀར་ལ་སོགས། ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་བ་ཡིས། །
 དེ་དག་སྤྲུ་འཛིན་ལས་སྒྲོག་སྟེ། ཐེག་བ་མཆོག་དུ་སྦྱོན་མཛད་ནས། བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་ལུང་
 སྟོན་ཏོ། ཞེས་དང་། སྦྱོང་འཇུག་ལས་ཀྱང་། སེམས་ནི་དམིགས་དང་པཅས་རྣམས་ཀྱི། མུ་
 ངན་འདས་པའང་དཀར་བར་གནས། ཞེས་དང་། སྦྱོང་བ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སེམས། །
 འགགས་བ་སྤྲུ་ཡང་སྦྱོང་འགྱུར་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྦྱོམས་འཇུག་བཞིན། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །

གསུམ་བ་ལམ་གང་ནས་འཇུག་བ་ནི། དམན་པའི་འཕགས་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཐེག་བ་ཆེན་

པོའི་ཚོགས་ལམ་ནས་འཇུག་པ་ཉིད་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ལཱའི་གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་སྒོ་ནི། འདུན་ལྡན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེར་འཇུག་པའི་ཆོ་ཐོག་མར་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་། སྐབས་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ཞི་བའི་དབྱིངས་ནས་ཡངས་ཏེ་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ན། སྐབས་
 དང་པོ་ནས་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཐོག་མར་བྱས་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་འདི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པ་གཉིས་ལས་གང་ཞེ་ན།
 འཕགས་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་ལམ་རྒྱད་
 ལ་སྐྱེས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་བཏང་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་
 གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་མ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་མངོན་པ་ཀྱན་ལས་བཏུས་པར་
 གསུངས་སོ། །འདི་འཕགས་པར་འཛིན་བྱེད་ཐེག་དམན་གྱི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ལས་ཡིན་ཀྱང་། ཐེག་པ་དམན་པའི་འཕགས་པར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཕགས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེར་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་མ་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ལུང་གསུམ་པར་གྲུབ་ལ། གཞན་དག་ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ན་
 ཞེས་ཟེར་བ་ནི་དོན་ལ་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་མོད། དེ་སོ་སྐྱེར་འཛིན་བྱེད་
 ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མ་ཆང་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོགས་སྦྱོར་གཉིས་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོར་འཛིན་བྱེད་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་འདི་ལ་སྤར་གྱི་རྟོགས་པ་ཇི་ལྟར་ལྡན་ཅེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེ་དག་བཙུང་པའི་རྟོགས་པ་སྒོན་སོང་རྣམས་ལ་ནི། བལ་
 ཆེར་དབང་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་དུ་གནས་ལ། དེས་འགའ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡང་སྤྱིད། རྒྱུན་ལྷགས་དང་
 ཕྱིར་འོང་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཙམ་སྒོན་དུ་སོང་བ་ལ་ནི། ཉན་སྒྲིབ་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ཡང་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་སྦྱོར་བ་དེའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའོ། །ཡང་ན་ཐེག་ཆེན་
 ལམ་གྱི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་ཉན་སྒྲིབ་ཁོ་ན་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྒྲོང་བར་བཤད་པ་ལྟར་ན། དེ་

འདྲ་དེས་ཀྱང་རི་སྒྲིབ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་མ་སྒྲིལ་བ་དེ་སྒྲིབ་དུ། ཉོན་མོངས་པའི་
ས་པོན་མི་སྒྲོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་བའི་ཤེས་བྱེད་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུས་གྱི་ཡེ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ཚོགས་གྲངས་
ཆ་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཡོད། རྒྱེན་སངས་རྒྱུས་གྱི་འཕྲིན་ལས་
འཇུག་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཙམ་གྱིས་རྒྱ་ཚོགས་གྲངས་ཆ་དུ་འཛོག་དུ་མི་རུང་ན། དེར་འཛོག་
བ་ལ་དེའི་རྒྱ་རྒྱེན་མཐའ་དག་ཆ་དགོས་པར་འགྱུར་བས་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་
ཆགས་སོགས་དྲི་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོས་སྒྲུང་དུ་རུང་སྟེ། སྟོ་བར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྒྲོང་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་མེད་པ་མིན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡོད་ཀྱང་མི་བསྟོམ་པ་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར། གང་སངས་རྒྱུས་གྱི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་དུ་
རུང་བ་ཡིན་ན། དེ་སྟོམ་དུ་རུང་བས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞིན། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་གྱི་གྲགས་པའི་རིགས་པ་ལྟར་བཤད་
བ་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་འདིའི་རིགས་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཞེས་སོགས་
ཡིན་ལ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་ནི། རི་སྒྲིབ་དུ། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་
རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཡང་རྟོན་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡོད་པ་
དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་རི་ལྟར་བཞེད་པའི་ཆུལ། རང་གི་ལུགས་བཤད་པ། དེ་ལ་
གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
སངས་རྒྱུས་རེ་རེ་འབྱུང་བ་ན་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པ་ཡོངས་སུ་བྱུང་ན་ལས་འདྲའ་མོད་གྱི། དེ་
ལྟར་ཡང་། འཁོར་བ་ཟད་པ་མེད་པས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་སྟེ། རི་བོ་ལ་
སོགས་པའི་སྟོབ་གཡོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། ནམ་མཁའ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་
ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེ། གང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དང་བྲད་པ་ན་འབྲི་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སྒྲུང་བ་

དེ་ནི་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བ་ན། ཤིན་ཏུ་འགྲིབ་པར་འགྱུར་བ་སྤྱིད་པ་ཡིན་ཏེ།
 དཔེར་ན་གསེར་གྱི་དྲི་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འཁོར་བ་ན་ཡང་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་
 མཚན་ཉིད་གྱི་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་འགྲིབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་
 རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་འཁོར་བ་རྒྱུ་ཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །ཞེས་མཐའ་ཡོད་
 དང་། མཐའ་མེད་གྱི་ལུགས་གཉིས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུགས་ཕྱི་མ་འདི་
 སློབ་དཔོན་གྱི་རང་ལུགས་ཡིན་པས་འཁོར་བ་ལ་སྦྱིར་མཐའ་ཡོད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་འདིའི་ །
 ལས་ནི་རྒྱུ་མི་ཆད་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་འགྲེལ་པར། འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་པར་འཇུག་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་རྒྱུ་མི་ཆད་པར་བསྐྱབ་པ་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པའི་
 སྤྱིད་པ་ཉིད་གྱི་སྤྱིད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་དུ་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །དེས་ན། འགྲེལ་པ་
 འདིའི་དགོངས་པ་ནི། འཁོར་བ་སློས་ཚན་པ་ལ་མཐའ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྤྱིད་དུ།
 གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། དེས་ན་འཁོར་བ་སྦྱི་ཚན་ལ་མཐའ་
 མེད་ཅིང་། སློས་ཚན་ལ་མཐའ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། འཁོར་བ་སྦྱི་ཚན་ལ་མཐའ་ཡོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་དུས་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་ན། སེམས་ཅན་མེད་པའི་
 དུས་སྤྱིད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟ་ན། སྦྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུ་ཆད་པ་ཡོད་པར་
 འགྱུར་བ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུ་ཆད་པ་སྤྱིད་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ན་ནི་
 དམ་བཅའ་ལྷ་མ་ཉམས་ལ། ཡིན་ན་ནི་དེའི་དོན་བྱ་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས། ཁྱབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ། ཐལ་ཆོས་
 ལ་ཁས་སྤངས་གྱི་བསལ་བ་ཞུགས་སོ། །གལ་ཏེ་འོན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་ན་
 འཁོར་བའི་མཐའ་མེད་པར་འགལ་ལོ་ཞེན། སྦྱོར་མེད་དེ། དེ་སངས་རྒྱ་ཡང་དེ་རྒྱས་ཟིན་པའི་
 དུས་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འཛིག་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། ཞིག་ཟིན་

པའི་དུས་མི་སྤྱོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཆི་བས་བྱུང་། འཆི་བའི་པ་མི་སྤྱོད་
པ་བཞིན་ནོ། །བསྐྱོན་པ་མེད་ཅིང་འགྲིབ་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་མཐའ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་།
སྤྱིར་ཆད་དང་གྲངས་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྲོ་ཡང་། འཁོར་བ་ལ་དེ་ལྟ་མིན་ཏེ།
སེམས་ཅན་ལ་གྲངས་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དར་ཤིག་མཛད་པ་ན་རེ། གཞན་དག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་
ན། དེ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་སྤྱོད་པས་བྱུང་བར་འདོད་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་
སྤྱོད་པར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཐལ་ཆོས་ལ་ཆད་མ་དང་། ཁས་སྤང་
གང་ཡང་སྟོན་རྒྱ་མེད་པའི་ཐལ་བ་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད།
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་སྤྱོད་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་མེད་པ་མི་སྤྱོད་ན། དངོས་པོ་མེད་པ་མི་སྤྱོད་པར་ཁས་སྤངས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་
ཚུན་ཆད་དུ་དངོས་པོ་ཡོད། འདི་ཕན་ཆད་དུ་དངོས་པོ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་
པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་དོན་དེ་ཕན་ཆད་དངོས་པོ་མི་སྤྱོད་པར་ཐལ་བའི་དོན་ཡིན་ན། འོ་ན་
འདི་ཚུན་ཆད་དུ་དངོས་པོ་ཡོད་ལ། འདི་ཕན་ཆད་དུ་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྐྱབ་བྱས་པར་ཐལ།
དངོས་པོ་ཞིག་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། རྟག་དངོས་སུ་ཐལ། རང་རྒྱལ་སྤྱོད་
ནས་ཞིག་པ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་མི་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་ཐལ་བ་
དེར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་སྐྱེ་མ་དེའི་ཐལ་ཆོས་ལ་
འདོད་ལན་བཏབ་ན་ཆད་མའི་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟག་དངོས་སུ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་
ལ་བྱུང་བ་ཆད་མས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་སྤྱོད་ན། དེ་
དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཞིག་པ་ཡིན། ཁོ་རང་གི་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པའི་དུས་དེར་ཞིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
ཟེར་རམ་མི་ཟེར། ཟེར་ན། འོ་ན་དུས་དེར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཐལ། དེར་དེ་ཞིག་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་མ་དེས་ན། ཞིག་ནས་ཀྱང་ཡོད་ན་རྟག་དངོས་སུ་ཐལ་བ་འཕེན་བྱས་པ་ཡིན་
ནོ། །འདོད་ན་ནི། དུས་དེར་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་མི་ཟེར་ན་ནི།
དེ་ཆོས་ཅན། རྟག་དངོས་སུ་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པའི་དུས་སྤྱོད། དེར་བྱོད་མ་ཞིག་

པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྣ་མ་ཁས་བྱངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་སྤྱིད་པར་ཁས་བྱངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་སྤྱིད་ན། དེ་ཞིག་པའི་དུས་སྤྱིད་དམ་མི་སྤྱིད། སྤྱིད་
ན། དེ་ཞིག་པའི་དུས་དེར་མ་ཞིག་པའི་དངོས་པོ་ཅིག་སྤྱིད་པར་ཐལ། དེ་ཞིག་པའི་དུས་ན་དུས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་མེད་ན་ནི། དེ་ཞིག་པའི་དུས་དེ་དུས་མིན་པར་ཁས་བྱངས་པས། དེ་ཞིག་
པའི་དུས་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། རྟག་དངོས་སུ་ཐལ། རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་ནས་
ཞིག་པའི་དུས་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་སྤྱིད་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇལ་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་
པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བསྐྱོད་པར་མི་རུས་སོ། །རྟགས་ལ་ཁྱོད་ཞེས་པ་ཆད་པས་ཁས་མ་
བྱངས་སོ་སྟུང་ན། འོ་ན་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ཁྱོད་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པ་
སྤྱིད། དེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན། འཇལ་བྱེད་གྱི་ཆད་
མ་ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱུང་ནས། མ་དེས་པ་འཕངས་པས་འཁོར་གསུམ་ཆད་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟག་དངོས་སུ་ཐལ། རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་ནས་ཞིག་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལ་ཆོག་སྐྱོན་ཆགས་པ་ཤེས་པར་སྒྲ་མོད། དོན་ལ་ནི། གཏན་ཆོགས་མ་གྲུབ་པ་དང་།
བྱབ་པ་མ་དེས་པ་གཉིས་འཇུག་གོ། །

དང་པོ་ནི། ཁོ་པོ་ཅག་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་ཟིན་པའི་དུས་སྤྱིད་པར་ཁས་མི་ཡིན་ཏེ།
དེ་ཞིག་པའི་དུས་མི་སྤྱིད་པ་དང་། རིགས་པ་མཚུངས་སོ། །འོ་ན་བྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། མ་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་སྟུང་ན། དངོས་པོ་དང་བྱས་པ་བྱབ་མཉམ་པར་འདོད་པ་འདི་ཡང་། བོད་གྱི་
བསྐྱེས་སྐྱེད་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་གྱི། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ལུང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་མ་འོངས་པའི་
དངོས་པོ་རྣམས་སམ། ཁྱོད་རང་ལྟར་ན་དངོས་པོ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་པ་ཡིན་
པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གཞུང་ལུགས་ལས། འདུས་
བྱས་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་། སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་

འབྱུང་ཞིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་འདིར་དེ་འདྲ་ཁས་མི་ལེན་ན། མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་
 ཟུ། འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་བརྒྱད་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་དང་།
 ངན་སོང་དུ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས་ནས། འབྱུང་བྱེད་གྱི་ལས་མི་བསོག་པར་ངེས་པའི་སྐྱེས་
 སུ་དེའི་རྒྱད་གྱི། ལས་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་འབྱུང་དུ་རུང་ངམ་མི་རུང་། མི་རུང་ན་དེའི་རྒྱད་
 གྱི་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་འབྱེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
 རུང་ན་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་མ་འོངས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་
 ཡོད་ཅིང་། འབྱུང་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁས་སྤངས་པའི་ཚུལ་ནི། བྱས་པ་དང་སྐྱེས་ཟེན་
 བར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐལ་བ་དེ་ལ་བྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་ནས་ཞེས་པས་
 དངོས་པོའི་དོན་གྲུབ་མོད། ཞིག་པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཆོས་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་རྟག་པར་འཛིག་མི་རུས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་མི་རུས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གང་གི་རང་བཞིན་འཛིག་མེད་པ། ་དེ་ལ་མ་ཁས་རྣམས་
 རྟག་ཅེས་བརྗོད། ་ཅེས་མི་འཛིག་པའི་ཆོས་ལ་རྟག་པའི་གོ་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ཞིག་པ་མི་
 སྤྲིད་པའི་ཆོས་ལ་རྟག་པའི་གོ་དོན་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ་འོ་ན་འཛིག་ལ་ཞིག་པ་མི་སྤྲིད་པ་
 དེ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྤྱར་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། གྲུབ་
 པའི་མཐའ་བྱེད་གྱིས་འཛིག་པར་མ་རུས་སོ། ་དེ་ཡང་འདི་ལྟར། དངོས་པོ་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་
 བའི་ཆོས་ཅན་ནི། ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དེའི་མཆོན་གཞི་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་འཕེན་
 བྱེད་གྱི་ལས་དང་ལྷན་པའི་རྒྱན་ཞུགས་མཐོང་ཆོས་ཞིའི་རྒྱད་གྱི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེའི་འབྲས་སུ་
 གྱུར་བའི་འདོད་པའི་སྐྱེ་སྤྲིད་དེ་ཆོས་ཅན། ཞིག་པ་སྤྲིད་པར་ཐལ། འཛིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྐྱེས་
 པ་སྤྲིད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་འདོད་ན། རྒྱན་ཞུགས་མཐོང་ཆོས་ཞི་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་སྤྲིད་པར་
 ཐལ་ལོ། ་ཚུ་བའི་གཏན་ཆོག་ལེན་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། འཛིག་པ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དེའི་
 རྒྱར་གྱུར་པའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་
 དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། ་དེ་ལྟ་ན།

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་བ་དང་། ལམ་བཟོ་ཅན་གྱི་མཐའ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྒྲེས་ནས་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཡན་ལག་ལ། རང་བཞིན་དང་། བྱེད་ལས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ། རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དང་། འདིར་མི་སྤྲོད་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་དོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་མདོའི་དངོས་བསྟན་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་དང་། སྒྱི་ཅན་ནས་བཤད་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡུལ་ངེས་གྱི་མདོ་ལས་འཕྲོས་ནས། འོན་དམན་པའི་ལྷག་མེད་དུ་འདས་པ་དེ་གཞན་དོན་དུ་སྒྲེ་བ་མི་ལེན་པས་བྱབ་བམ་ཞེན། དེའི་ལན་དུ། ལྷག་མེད་དུ་འདས་པ་སྒྲུབ་བྱང་རྒྱུ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་དུ་ལམ་བཟོ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་མིན་ཏེ། ལམ་བཟོ་ཇི་སྤྲོད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་ལམ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་ནི། ཐེག་པ་དམན་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་བཟོ་བ་སྒྲེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤྲོད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། ལམ་བཟོ་ཇི་སྤྲོད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་ཞུགས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ཉིད་ལམ་གཅིག་གིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤྲོད་ལ། ཅིག་ཤོས་གྱིས་མི་སྤྲོད་པར་ལམ་གྱི་གྲོགས་སྤྱིའི་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ནི། ལམ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོན་དམན་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤྲོད་རྒྱུ་ནི་ལམ་བཟོ་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དེ་ཉིད་ཡིན། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སྒྲེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ནི་དེ་ཡིན་པར་བཤད་ན། དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་ལེན་པར་ཐལ་ལོ་སྒྲུམ་པའི་དཀའ་བའི་གནས་དང་། ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤྲོད་རྒྱུ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ལམ། དགོ་རྒྱ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་ལྟ་བུ་ལ་བཤད་ན། ཉན་རང་གི་ལམ་དུ་དེ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤྲོད་བ་མེད་པས། དེ་ཡང་རྒྱ་ལམ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་དང་ལྡན་པར་ཐལ་ལོ་སྒྲུམ་པའི་དོགས་

པ་འབྱུང་བ་ནི་དཀའ་བའི་གནས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་གྱི་ལུགས་མི་འཐད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་
དང་། གཞན་དག་གི་ལོག་པར་རྟོག་པའི་མཐའ་བསལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རེད་མདའ་བ་བོད་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱི་མ་ཁ་ཅིག འདིར་མི་སྤྱོད་རྒྱུའི་ཉན་
མོངས་པ་ནི། ཉན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་འཁོར་བར་སྒྱེ་
བ་ལེན་པའི་རྒྱར་དགོས་ནས་མི་སྤྱོད་བ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཉན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྒྱེ་
བ་ལེན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་དར་སྒྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ནི་སྤྱོད་རྒྱུ་དང་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་
ཆོག་ལ། འདིར་ཉན་མོངས་པ་མི་སྤྱོད་བ་ནི། གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་གྲོགས་སུ་དགོས་པ་ཡིན་
ཏེ། འཁོར་ལོས་སྒྱར་བའི་རྒྱལ་བོའི་ཚུལ་བཟུང་ནས་བྱ་སྤྱོད་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
ནང་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཆགས་སོགས་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་
འཐད་པ་མིན་ཏེ། ས་ཐོབ་ནས་ཆགས་སོགས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བག་ལ་ཉལ་གྱིན་
འཛམས་པ་དང་། ཞེས་པའི་ཉི་སྒྲུང་ལས། བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་
ནི་མ་རིག་པ་དང་། ལྷ་བའི་ཟག་པས་བསྐྱས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཡིན་གྱི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
ནི་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་དང་སྤྱོད་པའི་ཟག་པས་བསྐྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འདོད་སྤྱོད་གྱི་བག་ལ་ཉལ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤྱོད་བའི་
ཤེས་བྱེད་དུ། སྤྱོད་པར་སྒྱེ་བ་ལེན་པ་གཏན་ཆོག་སུ་བཀོད་པས། སྒྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་དགོས་
ནས་མི་སྤྱོད་བར་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། འདིའི་ཉན་མོངས་ཀྱི་མིང་ཅན་དེ་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྒྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་མ་བཤད་ན། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་ཉམས་སོ། །ཅོང་
ཁ་པ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྤྱོད་ཉན་མོངས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤྱོད་
བ་དང་། བྱེ་བྲག་སྒྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་དགོས་ནས་མི་སྤྱོད་བ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྤྱོད་བྱ་མ་
ཡིན་ན་ཉན་མོངས་ཡིན་པར་འགལ། སྤྱོད་བྱ་ཡིན་ཡང་ལམ་ཤེས་གྱིས་མི་སྤྱོད་ན། གཉན་པོ་
གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། སྒྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་ཡང་
ཉན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་དགོས་ན། ལས་ཉན་གྱིས་སྒྱེ་བར་ཐལ་བའི་རིགས་པ་དང་། སྤྱོད་གྲོས་

རྒྱ་མཚོའི་མདོ་དང་། དཔལ་འབྱེང་གི་མདོ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ལ་དེ་མཚན་ཉིད་པ་མི་
 དགོས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིའི་དགོངས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ནི་
 ཉན་མོངས་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱིད་པ་ལ་སྒྲག་ནས་དེ་འདོར་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ནི་དེ་མི་འདོར་བར་
 དེར་སྐྱེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་ནས་འབྲས་བུ་སྤྱིད་པ་མི་སྤྱོད་བར་ལ་རྒྱ་ཉན་མོངས་མི་སྤྱོད་པའི་མིང་གིས་
 བཤགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ནས། འདོད་
 སྤྱིད་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་མ་ལུས་པ་མ་སྤངས་པར་འགལ་ཏེ། རྒྱ་ལོག་ན་འབྲས་བུ་ལོག་པའི་བྱིར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྒྱ་ཉན་མོངས་པ་
 ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤངས་ན། འབྲས་བུ་སྤྱིད་པ་མི་སྤྱོད་བར་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། འབྲས་བུ་
 སྤྱིད་པ་དོན་དུ་གཉེར་ན། དེའི་རྒྱ་དོན་དུ་གཉེར་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །རྩོམ་ཅི་ཏུ་ལ་རྩ་གན་རེ།
 ཉན་མོངས་པ་ལ་སྒྲག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་དང་། གཉེན་པོ་སྐྱེ་བའི་གོགས་བྱེད་པ་དང་། སྤྱིད་པར་
 སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་། རིགས་འདྲ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་གཉིས་
 བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་སྤྱོད་ཞིང་། བྱི་མ་གཉིས་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། ཡར་བྱང་
 རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཉིས་པོ་དེ་གང་གིས་སྤྱོད་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པས་སོ་ཞེ་ན། འོན་ཀྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱང་དེ་སྤྱོད་དགོས་ཏེ། དེས་བདག་མེད་
 གཉིས་ཀ་རྟོགས་པས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་ལོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། མི་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དེའི་ངོ་བོ་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་
 རྒྱ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་ཉན་མོངས་པ་ཆེད་དུ་
 གཉེར་ནས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱོད་བ་མིན་ཏེ། དེ་སྤངས་པའི་བྱང་
 འདས་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའི་བྱིར་ཏེ། འཁོར་བ་ཇི་སྤྱིད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་ཞུགས་
 པའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་དེའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་དུ་
 འཕགས་པར་གྱུ་བོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཉི་རྒྱུད་དུ། ལུལ་ངེས་པ་དང་། རང་བཞིན་
 དང་། བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྒྱ་དང་། ངོ་བོ་དང་འབྲས་བུ་གསུམ་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་དེ་གསུམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བཤད་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེར་དེ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་

སྒྲོང་ཡང་དེས་དེ་མ་སྒྲུངས་དགོས་པ་ནི་མིན་ཏེ། ས་དང་པོར་ཉན་རང་གི་སྒྲུངས་པ་རྫོགས་པའི་
 བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོབ་ལམ་དུ། ཉན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་
 པསྒོམ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོབ་ལམ་དུ་ཉན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་ལམ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་བསྒོམ་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དེའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཉན་
 མོངས་པ་ཅིག་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་གཅིག་གིས་སྒྲེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་མི་དགོས་པས་སྒྲོང་ལ། ཅིག་
 ཤོས་ཀྱིས་དེར་དགོས་པས་མི་སྒྲོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ལམ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་
 བོ། །

འོ་ན་སྤྲོད་པར་སྒྲེ་བ་ལེན་པ་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། དེ་དེར་སྒྲེ་བ་ལེན་
 པའི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་དགོངས་པ་
 དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི་སྤྲོད་རྗེ་དང་སྟོན་ལམ་ལ་དགོ་རྩ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉན་མོངས་པའི་
 མིང་གིས་བཏགས་ནས། དེ་དེའི་རྒྱར་འཆད་པ་སྟོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཁྲུས་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་
 དང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་དབང་གིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་བསགས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པ་དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོའི་དགོངས་པ་གཉིས་ལས། གཉིས་ཀ་ཡང་ཁས་
 གྲུངས་པས་ཆོག་ཅིང་། འགལ་བ་མིན་ཏེ། རྒྱད་སྟེ་མའི་འགྲེལ་པར་མདོ་གཉིས་ཀ་དྲངས་ནས།
 མདོ་དང་པོའི་དགོངས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྒྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 ཐད་དུ་སྦྱར་ཞིང་། མདོ་གཉིས་པའི་དགོངས་པ་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་
 པའི་བྱིར་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་བྱུང་སྟེ། སྤྲོད་རྗེ་དང་སྟོན་ལམ་གྱིས་རྒྱུའི་ཀྱན་
 སྒྲོང་བྱས། འདོད་སྤྲོད་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་གྱིས་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་བྱས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
 ལུས་ལེན་པར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་མདོན་པ་ཀྱན་ལས་བཏུས་ལ་སོགས་པ་རྣལ་འབྱོར་
 སྦྱོང་བའི་གཞུང་དུ། ས་ཐོབ་ནས་ཉན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ལུགས་དང་།
 འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེའི་བསྟན་འཛོམས་སུ་དེར་དེ་མེད་པའི་ལུགས་གཉིས་འབྱུང་ལ། ལུགས་དང་པོ་
 དེ་ལ་ཡང་ཉན་མོངས་མཚན་ཉིད་པས་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་འཁོར་བར་སྒྲེ་བ་ལེན་པའི་
 རྒྱ་བྱེད་པར་བཤད་པ་མིན་ཏེ། ས་ཐོབ་ནས་ཡང་སྤྲོད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་པ་སོག་པ་ནི་

མེད་ཅིང་། ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པས་དེ་འབྲུག་བྱེད་གྱི་ལས་བསོག་པ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་
 དང་པོ་ནི། རི་སྒྲིང་དུ། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
 དེར་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་སྤྱོད་ལེན་གྱིས་ཀྱང་དེ་མི་བསོག་། ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་འདོད་ཆགས་གྱིས་
 ཀྱང་དེ་མི་བསོག་པའི་བྱིར་། དང་པོ་ནི། དེར་ཡིད་ཤེས་འདས་ལམ་གྱིས་ངོ་བོར་སྐྱེས་པས་ཡིན་
 ལ། གཉིས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། ཉོན་ཡིད་འཁོར་བཅས་ཁ་ནང་ཁོ་ནར་བལྟས་པས། ཡང་སྤྱོད་
 འབྲུག་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་ཀྱན་སྦྱོང་དུ་འགོ་བ་མི་སྤྱོད་པའི་བྱིར་། དེ་ལ་དགོངས་ནས། མདོན་པ་
 ཀྱན་ལས་བརྟམ་སྟ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་ཀྱང་། དེའི་ཉེས་པ་མི་
 བསྐྱེད་པ་སྟགས་དང་སྒྲན་གྱིས་བསད་པའི་དུག་དང་མཚུངས་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་བཤད་
 པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་སྤྱོད་རྗེ་དང་སྦྱོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་
 ལེན་པ་ལ་ཡང་། འདོད་སྤྱོད་གྱི་བག་ལ་ཉལ་འབྲུག་བྱེད་གྱི་རྒྱར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་
 ནི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྤེའི་བཞེད་པའོ། །མདོར་བསྟུན། ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤངས་པ་དང་།
 སྦྱོང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ལ་བྱ་ལ། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ། དེ་ཙམ་ཞིག་སྤངས་
 པའི་བྱེད་པ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་བཀོད་ནས། དེའི་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་དུ། གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བ་རི་སྤྱོད་
 པར་སྐྱེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་བཀོད། དེའི་ཡང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཀོད་པ་
 ཡིན་པས། ད་བཟོད་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་ཞེས་དཔྱད་པར་གྲུབ་པོ། །

གསུམ་པ་ནི། དར་ཁྱིམ་མཛད་པ་ན་རེ། ཉི་སྒྲིང་གི་ལུང་དེའི་དོན། འདོད་སྤྱོད་གྱི་ཟག་
 པ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་སྦྱོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱོད་རྗེ་དང་སྦྱོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས།
 གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ངེས་པར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་པ་
 ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། ལོག་ལྟ་སོགས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་
 ཀྱང་མེད་པས། མཐོང་སྤངས་གྱིས་བསྟུས་པ་རྣམས་ནི་དེར་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་
 སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བརྒྱད་བཤད་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་སུ་
 བརྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་ནི་ལམ་ཤེས་གྱི་ཐབས་གྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་
 རྟོགས་པ་ཡིན་པས། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྦྱོང་ངམ་སྦྱོང་པའི་དོགས་པ་

དབྱུང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ཆེད་དུ་གཏད་ནས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་བཏགས་པ་བར་འགྱུར་དེ། ཉོན་མོངས་ཆེད་
 དུ་གཏད་ནས་མ་སྤངས་པར། རང་གི་བྱང་ཚུབ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལས་ལས་རང་
 བཞིན་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་
 བ་ཡིན་ཡང་སྟེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་དགོས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་ཅུ་
 དུ་མ་ཟད། གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ས་བདུན་པ་མན་ཆད་པས་
 ཀྱང་། འབད་པས་བསྐྱབ་ན་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བཞེན་ནས་
 ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་ནུས་མོད་ཀྱི། ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི། ཉན་རང་དགྲ་
 བཅོམ་པ་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ལ་ཡིན་པར་གཤམ་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་མི་འཐད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་གཞན་
 དོན་བསྐྱབ་པའི་གྲོགས་སུ་ངས་པར་དགོས་པ་མི་འཐད། སྟོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་མདོའི་དགོངས་པ་
 ཉོན་མོངས་བཏགས་པ་བར་འཆད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བརྗོད་པ་རྣམས་མི་འཐད། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་
 ཆེད་དུ་གཏེར་ནས་སྤོང་རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་དེ་ལྟར་མི་སྤོང་རྒྱུའི་ཉོན་
 མོངས་གཉིས་མཚན་གཞི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་ལུང་མེད་ཅིང་རིགས་པ་
 དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་ནི་མདོ་སྟེ་ས་བརྩུ་པ་དང་། དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པ་སོགས་སུ།
 ས་གཉིས་པ་ནས་འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། འདོད་ཆགས་
 མཚན་ཉིད་པས་ཀྱན་སྟོང་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མི་དགོ་བ་གཞན་དོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་
 བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་སྤངས་པའི་ལས་ཡིན་ན།
 དལ་ཆེར་མི་དགོ་བ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། ཇི་ལྟར་མཐོ་ཡང་དཀར་ནག་འདྲེས་མའི་ལས་ལས་མ་
 འདས་པས། གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་གྲོགས་སུ་དགོས་པ་ལྟ་ཞོག །དེའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ན། སྤྱིང་རྗེ་དང་སྦྱོན་ལམ་དང་། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་རྒྱལ་པོ་ཆེའི་སྦྱོད་པ་རྣམས་ཁོ་ནས་བསྐྱབ་པར་མ་རུས་པའི་གཞན་དོན་ཉོན་མོངས་
 པས་ངེས་པར་བསྐྱབ་དགོས་པའི་དེའི་མཆོན་གཞི་གང་ཡིན། ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ནས་
 གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནམ། དེས་ཀྱང་སྦྱོང་བྱས་པའི་ལས་གིག་དེར་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་བརྟགས་ན་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། དགོ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 དང་། དེས་ཀྱང་ནས་སྤངས་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་དཀར་པའི་ལས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 འོན་གཞན་དོན་དུ་ལྷུང་བའི་གཟུགས་བརྟན་སྦྱོད་དགོས་པར་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་
 བྱང་སེམས་སོ་སྦྱེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་མིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་
 མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་ཉན་ཐོས་ལ་གྲགས་པའི་འཆལ་ཚུལ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་ལོན་པའི་ཉེས་པ་དང་། དམ་བཅའ་མི་འཐད་པ་དང་། འགོག་
 བྱེད་གྱི་རིགས་པ་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མདོ་དེར་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བརྒྱད་བཤད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དགོ་ཅ་
 དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ནས་བརྒྱད་པོ་དེའི་ནང་ཆོན་གཅིག་ལ། སྲིད་
 པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
 དགོ་བའི་ཅ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཞེ་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
 ཡོངས་སུ་འཆོལ་བས་མི་ངོམས་པ་དང་། བསམ་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་འཛིན་པ་དང་། སངས་
 རྒྱུ་དང་ཐུད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡོངས་སུ་མི་
 སྦྱོ་བ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་ལ་བརྩོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་པ་ལ་འགྱུས་
 པ་དང་། ཆོས་ལ་ཆགས་པའི་བསམ་པ་དང་མ་བུལ་བ་དང་། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་བ་
 རྣམས་མི་འདོར་བ་སྟེ། ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱེད་དེར་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མིང་ཅན་རྣམས་ཉོན་མོངས་བརྟགས་
 པ་བ་ཡིན་པར་འགོག་པར་མཛད་ན། དེ་མཆོན་ཉིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལས་འོས་མེད་པས།
 ཆོས་མདོན་པ་དང་འགལ་བ་དང་། མདོ་དེ་ཉིད་དང་འགལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་དུ་བྱུང་ན་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་འགལ་ཏེ། ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་མི་དགེ་བ་དང་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གང་རུང་དུ་ངེས་པ་ནི་ཆོས་དེའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོན་ཀྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྒྲེབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་དེ་ལས། རི་སྐད་དུ། སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁམས་གསུམ་དུ་ཀྱན་ཏུ་སྒྱུར་ལ། ཁམས་གསུམ་པོ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ནས་བསྟན་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མིང་ཅན་དེ་སེམས་རྒྱད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། རི་སྐད་ཁམས་གསུམ་པར་ཀྱན་ཏུ་སྒྱུར་བས་ཡིན་གྱི། སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མདོ་དེའི་དགོངས་པ་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་སྒྲིབ་པར་སྒྲེབ་པ་ལེན་པའི་རྒྱུ་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་རྗེ་དང་སྒྲོན་ལམ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པའི་མིང་གིས་འདོགས་སུ་རུང་སྟེ། དེའི་ཆོས་གསུམ་ཆང་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་ནི་སྒྲིབ་པར་སྒྲེབ་པ་ལེན་པའི་རྒྱ་བྱེད་པས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྱེད་ལས་འདྲ་བ་ཡིན་ལ། བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཉོན་སྒྲིབ་སྐྱངས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྒྲིབ་པར་སྒྲེབ་པ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞོད་བྱེད་ནི། སེམས་རྒྱད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། མདོ་ཉིད་ལ་བལྟས་པས་ཤེས་སོ། །གསུམ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཐད་པ་ནི། མདོ་དེ་ལས་གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མིང་ཅན་བརྒྱུད་པོ་རྣམས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྒྲོང་བ་དེ་སྐབས་འདིའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འཆད་པ་སུ་ཡང་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གྱི་ཉོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕངས་ན་བསྒྲོག་པར་མི་རུས་སོ། །གལ་ཏེ་ངེས་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡན་

མདོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རིགས་རོལ་མཚོ། (སྔ་མ།)

ལག་ཏུ་དགོས་པ་དེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་དེའི་མཚན་གཞི་
དམན་ལམ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པར་མདོ་དང་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་འཕྲོས་ལས་ཤིན་ཏུ་
གསལ་བར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པས་སོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་སྟོད་པའི་ཕྱེ་བརྒྱ་ཡིས། །དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་
མགུ་མཁས་མང་མོད་ཀྱང་། །གཞན་གྱིས་མ་བཤད་ལེགས་པར་འཆད་ཤེས་པས། །ཆོས་ཀྱི་
རྗེས་འབྲངས་འདུན་དེ་མཁས་པར་བསྟན། །ཞེ་མ་དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་མགུ་བྱའི་བྱིར། །སྒྲུ་
མཁས་ངག་གི་རོལ་མོ་མཁན་དེ་དག། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་ཆོད་ལྷན་གཞུང་ལུགས་ལས། །
ཡིད་ཆེས་རྟེན་དམ་རང་གི་སྟོས་རྟོགས་ཤིག། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
ལམ་ཤེས་ལ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་བྱའི་ལམ་དང་། དེ་རི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། མདོ་ལས་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་ཤིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་དཔྱེ་བས་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་ལ་
ལམ་ལྟའི་དཔྱེ་བས་ལྟར་འགྱུར་ཞིང་། གཉིས་པ་ལ་སྟོར་མཐོང་གཉིས་ཡོད་ཀྱི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་
ནི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། མི་རྟག་ལ་སོགས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
ཟིན་རྒྱན་ལྷན་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྤྲིད་པའི་བྱིར། དོན་དེ་ལ་
དགོངས་ནས། གཞུང་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་རང་གི་ལམ་གཉིས་ལས། སྒྲོམ་ལམ་ལོགས་སུ་
མ་གསུངས་ཤིང་། འཕགས་སེང་གིས་སྒྲུབས་གསུམ་པར་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་
གསུངས་པ་ཡང་དོན་འདི་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཞིབ་མོར་བྱེ་ན། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་
རྒྱད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། སྒྲོམ་པའི་
ལམ་མི་སྤྲིད་པ་ལ་བསམ་ནས་དེ་སྒྲུབ་ཅིས། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་དང་། རྣམ་བཤད་

སོགས་ལས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་མི་རྟག་ལ་སོགས་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཡོད་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པ་ལས་འོས་
 གཞན་མེད་དེ། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རང་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་
 བས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དེ་འདྲ་དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་
 མཚན་ཉིད་རང་ལྟོག་ནས་ཆང་མ་ཆང་རྒྱུ་པར་བརྟགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་
 པའི་ཆེན་ལུགས་གཉིས་ལས། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 སྒྲོམ་ལམ་དུ་འཆད་པའི་ལུགས་དང་། མི་འཆད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས་གང་བདེ་དབྱེད་པར་
 བྱའོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དབྱེད་མི་དགོས་ཏེ། དེར་རྟོགས་རིགས་གསུམ་ཀ་ཆང་དགོས་
 པར་བཤད་པས་སོ། །འོ་ན་འདི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ།
 བཤོད་བྱེད་དང་བཤོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ལམ་ནི་ཡིན་ཏེ། དེ་ཤེས་པས་དེའི་ལམ་ཤེས་པར་འཇོག་ཅིང་། དེའི་རྟོགས་རིགས་མ་ལུས་པ་
 འདིར་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་སྒྱིར་དེ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ་སྒྲུམ་དུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། བསྒྲུམ་
 བྱ་རྒྱུ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྒྱུ་ཡིན་ན། སྒྱིར་རྒྱུ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྒྱུ་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དམན་པའི་ལམ་གཉིས་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དེའི་
 ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་གཉིས་མཚོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་
 བར་མཚན་ཉིད་ཅེས་དང་། འགྲེལ་པར་འདིས་མངོན་པར་མཚོན་པའི་གནས་ཉིད་ཡིན་པས་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཆད་པ་པོ་རྒྱུམས་ཀྱང་མཁྱེན་གསུམ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བཤད་
 པ་དེ། མདོའི་བསྟན་ཚུལ་ལ་བསམ་ནས་དེ་སྐད་ཅེས། ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་སུ་ནི་
 ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མདོ་ལས་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ཉིད་དང་ལྟན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་གཞུགས་མི་རྟག་པར་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཤེས་བྱའི་
 ལམ་འཆད་པའི་སྐབས་དེར། ཉན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དང་། སྒྱིར་བ་རྒྱུ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་
 དང་། དངོས་གཞི་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། རྗེས་བཟོ་བས་ཟིན་པར་ཡང་
 ལམ་བདེན་གྱི་མདོར་བཤད་པས། རི་ལྟར་ན་ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་ལ་མི་འཆད་པར་ཡུལ་དམན་

པའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་འཆད་ཅེན། གློན་མེད་དེ། དེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་རང་རྒྱུད་
ལ་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་ཚུལ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་བྱུང་པར་འདི་
ཡོད་དེ། མདོ་ལས་ནི་མི་རྟག་པ་དང་སྟག་བསྐལ་བ་ཡིད་ལ་བྱའོ་ཞེས་དོན་རྣམ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་
ལ། བསྟན་བཅོས་སུ་ནི་ཤེས་རྣམ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་ལམ་དུ་སྦྱར་ནས་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་དང་། རོ་བོ་རོས་བབུང་བ་དང་། གཞན་གྱིས་
བདག་ས་པའི་མཐའ་བསལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི་རི་རྒྱུད་དུ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི།
རྣམ་པ་ཞེས་པའི་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་དེ་བསྟན། མི་དམིགས་སྒྲོ་ནས་ནི། ཤེས་པར་
བྱ་ཞེས་པས། ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་དེ་བསྟན། ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཞེས་པ། ལམ་དུ་ཤེས་པའི་
དོན་ཏེ། འགྲེལ་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། མདོར་
ན་དེས་རི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ་དེ་བསྟན་འོ། །འོ་ན་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སུ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་དུ་བཤད་པས། རི་ལྟ་ན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཞེན།
དེ་ཡང་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་
མི་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དེ་གཉིས་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱར་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ལ།
ཤེས་བྱའི་ལམ་དངོས་དོས་འཛིན་པའི་ཆེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རང་ལྟོག་ནས་
དོས་བབུང་བར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ལམ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་འཆོལ་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་དཔེ་འབྱེད་ཆ་མཐུན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། མདོ་དང་
བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀ་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་ཀྱང་། ཉེན་གྱི་གང་
ཟག་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བདག་མེད་གཉིས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བབུང་བྱ་མི་འགལ་
བའི་རྒྱ་མཚན་ལས་ཡིན་གྱི། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་དཔེ་ཆ་དོས་འཛིན་པའི་ཆེ། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་དོས་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན། སྐབས་
གཉིས་པར་བསྟན་པའི་དཔེ་ཆ་གཉིས་དང་། འགྲེལ་ཆེན་དུ། སྐབས་དང་པོར་ཁ་འཕངས་པའི་

ངེས་ཆ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་འབྱེད་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་བྱང་སེམས་གྱིས་དམན་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་
དགོས་ཏེ། དེ་མ་བསྐྱེད་ན་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་སྐབས་གང་དུ་
བསྐྱེད་ཅེ་ན། མཐོང་ལམ་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་འཐོབ་པའི་
ཟུ། ཞེས་དེར་རྟོགས་རིགས་གསུམ་ཆར་ཆང་བར་བཤད་པས་སོ། །ལོ་ཙྰ་བ་ཆེན་པོ་ནི། ས་
བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ནི་དེ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་འདོད་ཀྱང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། རུས་
སུ་ཆུག་ཀྱང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤྱོད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པར་
ཐོབ་པའི་བཟོད་པའོ། ཞེས་བཟོད་པ་དེའི་བྱང་པར་ཅན་དུ་བཤད་ལ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ན་
བཟོད་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་བསྐྱེད་རུས། གཉིས་པ་ནི། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཉན་
ཐོས་གྱི་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་བསྐྱེད་ན། ཉན་མོངས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤྱོད་དགོས་པས་ཞི་བའི་
མཐར་ལྷུང་བས་སོ། །ས་བརྒྱད་པར་ནི། རང་འཛིན་ཟད་ཅིང་མི་རྟོག་ཡི་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་པས།
དེར་ལྷུང་བའི་དོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ནི་
རང་རིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། གཞན་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི། རྟོགས་པའི་
ཆོས་གྱི་སྒྲུབ་ལས་གཞན་རིག་གི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་
ཐོར་ཡང་བའི་ཕྱིར་དུ། གཞན་རིག་ཅེས་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། ལེགས་པར་དབྱེད་ན་རང་རིག་ལས་མ་
འདས་པས། རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པར། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མདོན་ཤེས་རང་རིག་ཏུ་བཤད་པ་
དང་འདྲའོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། ཤེས་པ་པོའི་རྒྱུད་གྱི་སེམས་ལ་གཞན་སེམས་གྱི་གཟུང་རྣམ་
ཞིག་ཤར་བ་དེ་ཤེས་པ་ལ། དེ་ཤེས་པར་བརྟགས་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཤེས་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་
ཡང་འཛིན་སྟངས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ལམ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་དོན་སྒྲུབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དར་ཁྱིམ་མཛད་པ་ན་རེ། འདིར་བཤད་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རིགས་ལོལ་མཆོ། (སྤྱད་ཆ།)

ལམ་ཤེས་ནི། མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་མདོན་སྟུང་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་བསྒྲུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི་འཐད་པ་
མིན་ཏེ། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་དང་། ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱད་པར་མ་བྱེད་པས་ནོངས་པ་
དང་། སྐབས་གསུམ་པར་གཞི་ཤེས་བསྟན་པ་དང་། བྱད་པར་མ་བྱེད་པས་ནོར་བ་དང་། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱད་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་འདྲའི་རྟོགས་རིགས་དེ་
བསྒྲུམ་པར་འདོད་ན། སྐབས་གསུམ་པར་སྒྲུམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུངས་པ་དང་
འགལ་བ་དང་། ཤེས་བྱའི་ལམ་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས། དེ་རི་ལྟར་ཤེས་
པའི་ཤེས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ལམ་ཤེས་སུ་མི་འཛོག་ན། རྣམ་མཁྱེན་དང་། གཞི་ཤེས་གཉིས་ལ་
ཡང་དེ་ལྟར་དུ་མཆུངས་པས། ཡུལ་རྣམ་པ་དེ་ཉིད། ཡུལ་ཅན་རྣམ་མཁྱེན་དུ་ཐལ་བ་དང་།
ཡུལ་གཞི་དེ་ཉིད་གཞི་ཤེས་སུ་འཛོག་དགོས་པར་མཆུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པ་ལ། དངོས་དང་རྒྱ་དཔེ་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་ཤེས་བྱའི་ལམ་བཤད་པ་དང་། དེ་རི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་ཅན་ལམ་
ཤེས་མཆོན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་དངོས་དང་རྒྱ་དཔེ་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་འཆད་ཚུལ་ནི། སྒྲ་མའི་རིགས་པས་ཤེས་
པར་བྱ་དགོས་ཏེ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྒྲ་ཟིན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
གསལ་ཡང་། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་འཆད་དགོས་པས་སོ། །
དཔེར་ན་གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་བྱིར་དང་། །ཞེས་པའི་མདོར་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
གསལ་བར་བཤད་ཀྱང་། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་འཆད་དགོས་
པ་བཞིན་ནོ། །

དང་པོ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་དངོས་ལ། འདིར་བཤད་པ་དང་། མདོན་པ་ལས་འབྱུང་བ་
གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ལ། བྱད་ཆོས་དང་བྱད་གཞི་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོས་སྟོན་ཚུལ་དང་།

ལམ་བཤོད་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་གཉིས་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱིར། །
 ཅེས་པར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ཙམ་ཞིག་མངོན་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་ནི་བྱང་
 ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་གཞི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་
 དེ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་པར་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བྱང་གཞི་དེ་ལ་བྱང་པར་
 གྱི་ཚོས་དེ་དང་ལྡན་པར་ཡང་འགྲེལ་བ་ལས་གསལ་བའི་བྱིར། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། རྟོགས་
 རིགས་དེ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འགྲེལ་ཞིག་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ། སློབ་དཔོན་
 གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དང་། རང་བྱུང་
 ཚུབ་གྱི་ཚུལ་སྟོན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་། དེ་འདྲ་དེས་རང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་སྒྲུ་མེད་དུ་ཚོས་སྟོན་པ་
 ཡང་ཡོད་པ་ནི། རི་རྒྱད་དུ། གང་གང་དོན་ནི་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་ལས་གསལ་བ་དེ་ཉིད་དོ། །
 དེ་འདྲའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེས་གཞན་ངོར་གཟུང་བ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་ཙམ་གཏན་ལ་ཐབ་
 བས་ཉམས་སུ་བྱངས་པས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་དེ་ལ་ནི།
 བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་གསུངས་
 ཤིང་། ཚད་མ་རིགས་གཉིར་གྱི་འགྲེལ་པར། རང་རྒྱལ་ལ་སློབ་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཁ་ཅིག་ནི་
 བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་བྱང་པར་དེ་དང་ལྡན་པའི་ལམ་དངོས་ནི། བྱང་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ།
 གཟུང་བ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བྱང་པར། འཛིན་པ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 བྱང་པར། རྟོགས་རིགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོས་དབྱིངས་རིགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཏེ་
 གསུམ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་འདྲའི་བྱང་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ལྟ་བ་དེ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་
 གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། །དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྟན་
 གྱི་ལྟ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། བྱམས་ཚོས་བར་པ་གསུམ་ནས་གསུངས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་ལྟ་བ་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་གྱི། འདི་ལས་ལྟོག་པ་གཞན་མ་གསུངས་སོ། །དོན་འདི་ལ་
 གཞན་དག་ན་རེ། འཛིན་པ་བདེན་སྒྲིའི་རང་རྒྱལ་དང་། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དོན་དམ་དུ། །
 འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་གྱུབ་པའི་མཐའ། །མཚུངས་པར་ཤེས་པའི་མཁས་པ་མཆར། །ཞེས་

འཆད་པ་ནི་གསལ་བྱེད་པའི་གཞན་གད་དེ། འདི་ལྟར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་མ་རྟོགས་ན། །
 གཟུང་མེད་གང་རྟོགས་དེ་རྟོགས་ན། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དོན་དམ་དུ། །མི་འདོད་རང་རྒྱལ་
 དེ་གང་ཅི། །ཞེས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འཛིན་མེད་མ་རྟོགས་པ་ཤེས་བྱའི་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་དུ་
 དགོས་ན། བྱང་སེམས་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་ཅེ་ན། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉིན་པོའི་ལྷག་
 པའི་ཆར་འཛིན་པ་ལ། དེ་རྟོགས་མི་དགོས་པ་ཅམ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྣམ་
 འབྱོར་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་དཔུ་མ་པ་ཡིན་ཀྱང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་
 ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་མདོན་པ་ནས་འབྱུང་བ་ལ། མདོན་པ་གོང་མ་ནས་འབྱུང་བ་བཤད་པ་དང་།
 འོག་མ་ནས་འབྱུང་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་སྡེ་ལས། རིགས་དང་ལམ་དང་། ཡང་དག་
 པར་འགྲུབ་པ་དང་། ཆོག་ས་བསོག་པ་དང་། གནས་པ་དང་རྒྱ་བ་དང་། སྒྲ་བཤད་པ་དང་བདུན་
 གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྟོང་རྩེ་ཤས་རྒྱུད་པ་དང་། དབང་པོ་རྩོ་
 ཞིང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་ལ་གཅིག་ཕུ་ལ་དགའ་ཞིང་འགྲན་ལྷ་མེད་པར་འདོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་
 གང་ཟག་དེས་ལམ་བཟོད་རྒྱལ་གྱི་རིམ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རིགས་དེ་ལ་གནས་ནས་
 བསྐལ་པ་བརྒྱར་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉེས་པར་བྱས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་རང་བྱུང་རྒྱལ་ཏུ་རྒྱུད་
 ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱས་ནས། རང་གི་བྱུང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མཁས་པར་བྱ་བའི་
 དངོས་པོ་དུག་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པས་ཏེ། འདི་ནི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ་མོ། །འདི་སྒྲེ་བ་ཕྱི་མ་
 བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས། རྟོད་ནས་མི་སྒྲེ་ཤེས་པའི་བར་སྟན་ཐོག་
 གཅིག་ལ་མདོན་དུ་བྱས་པའོ། །ལམ་གཉིས་པ་ནི། ཡང་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་སྒྲ་མ་
 ལྟར་བྱས་ནས། ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྱུར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་བསྐྱེད་ནས། དག་སྒྱུར་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་
 ནི་མདོན་དུ་བྱེད་མ་ལུས་པར། ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་ངེས་ཆ་ལྟག་མ་དང་། འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར།
 དངོས་པོ་དུག་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པའོ། །འདིར་བོད་གྱི་སྒྲོ་བ་དཔོན་རྣམས་ཆེ་དང་པོ་ལ་བཟོད་
 འབྲིང་མན་ཆད་བསྐྱེད་པར་བཞེད་པ་ནི་བཟོད་ཆེན་དང་། ཆོས་མཆོག་ལ་སྒྲད་ཅིག་རེ་རེ་ལས་
 མེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འཆད་པ་ནི། ཡུལ་མཐའ་སྒྲ་བའི་འདོད་རྒྱལ་དང་།

38

བསྐྱལ་པ་བརྒྱུར་ཆོགས་བསོག་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་མཛོད་ལས། བསེ་རུ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱུ་ཡི་
རྒྱས། །ཞེས་དང་། ས་སྒྲེའི་ལུང་དྲངས་མ་ཐག་པ་ལས་ཤེས་སོ། །ལྷ་པ་ནི། སྒྲེའི་གནས་པ་
བསེ་རུ་ལྷ་ལུར་གཅིག་ལུར་གནས་པ་དང་། ཆོགས་སྤྱོད་མང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་དང་།
ཐུགས་ཀྱི་གནས་པ་རྟེན་འགྲེལ་ཟབ་མོ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པའོ། །གསུང་གི་གནས་པ་ནི། གསུམ་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་གྲོང་ངམ་གྲོང་བྱིར་གང་དུ་གནས་ཀྱང་
རུང་། དམན་པ་རྣམས་ལ་སྒྲིང་བརྩེ་བར་བྱེད་པས་ན། ལུས་ཀྱི་ཡིན་གྱི། དག་གི་མ་ཡིན་པ་དང་།
པ་རོལ་པོ་ཞེ་འགས་པ་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་འཕུལ་སྤྱོད་ཆོགས་སྤྱོད་པའོ། །བདུན་པ་སྤྱོད་བཤད་པ་
ནི། གོགས་མེད་པར་གཅིག་ལུར་གནས་པས་ན་བསེ་རུ་ལྷ་ལུང་དང་། མང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
གནས་པས་ན་ཆོགས་ན་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་མངོན་པ་འོག་མ་ལས་བཤད་པ་ནི། རང་རྒྱལ་ནི་གཉིས་ཏེ། བསེ་རུ་ལྷ་ལུང་དང་
ཆོགས་ན་སྤྱོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་སྤྱོད་པ་དུ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱུར་ཆོགས་བསོགས་
ཤིང་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱས་ནས། སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་དུས་སུ་བསམ་གཏུན་བཞི་རིམ་གྱིས་ཐོབ་པར་
བྱས་ནས། བསམ་གཏུན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་ཏེ། རྟོད་ནས་བཟུང་སྟེ། ཟད་པ་དང་
མི་སྒྲེ་བ་ཤེས་པའི་བར་སྤྱན་ཐོག་ཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །འདི་བསམ་གཏུན་བཞི་པའི་རབ་
མཐའ་ལ་བརྟེན་པར་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཆེ། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་ཆགས་བྲལ་སྤྱོད་དུ་སོང་བར་
ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་མཐའི་ངོས་འཛིན་པ་ན། རི་སྐད་དུ། དེ་ནི་ས་ཀྱན་གྱིས་
མཐུན་བྱས། །འཕེལ་པ་རབ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རབ་མཐར་འཛོག་པ་ལ། སྤྱིད་ཅེའི་
དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་ཞིག་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཆོགས་སྤྱོད་ལ།
ཉན་ཐོས་སྤྱོད་འགྲོ་དང་། སོ་སྒྲེ་སྤྱོད་འགྲོ་གཉིས་ལས། ངོས་འཛིན་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་
ས་སྒྲེ་ལས་འབྱུང་བ་དང་པལ་ཆར་མཐུན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སོ་སྒྲེ་སྤྱོད་འགྲོའི་མཆོན་གཞི་ནི། མཛོད་
འགྲེལ་ལས། སྤྱོད་བསམ་གཏུན་པ་ལྷ་བརྒྱུད་དཀའ་ཐུབ་དྲག་པོས་གདུངས་པ་དང་། རང་རྒྱལ་
དང་འགྲོགས་པའི་སྤྱེའུ་ཞིག་གིས་སྤྱོད་ལམ་བསྟན་པ་ན་རང་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་ཅེས་གྲག་གོ། །ཞེས་
བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ནི། བསེ་རུ་ལྷ་ལུང་ཁོན་བཞེད་གྱི། ཆོགས་སྤྱོད་མི་

བཞིན་ལ། རྒྱུ་ཅ་འགྲེལ་འདིར་ཡང་བསེ་རུ་ལྷ་བྱ་ཁོ་ན་བཤད་གྱི། ཆོག་ས་སྤྱོད་གྱི་བཤད་པ་
མེད་དོ། །ཁོ་ན་ཆོས་མཛོན་པ་ལས། རང་རྒྱལ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་མོད། དེ་
ལ་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆོ། སྤྱོད་དཔོན་ལ་རག་མ་ལས་
པར། རང་གིས་ལམ་མཛོན་དུ་བྱེད་རུས་པའི་ཆ་ནས་རང་རྒྱལ་དུ་འཛོག་ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་
ལམ་དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དང་། ལུགས་བསྐྱོག་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་རྟོག་པ་དེ་ཡིན་ལ།
ཁམས་གོང་མ་ན་གང་ལ་རྟོག་པའི་གཞི་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་གི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་
བ་དེ་མེད་པས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་པར་ངས་སོ། །

རི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ་ནི། རི་སྐད་དུ། ཡང་དག་བསྐྱས་པ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱིས་ཤེས་བྱ་
བསྟན་ནས། ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་པས་ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འགྲེལ་བ་
ལྟར་ན། ལམ་ཤེས་ཉིད་གྱི་ཚུལ་ལ་ནི། ཞེས་པའི་གཞུང་གོང་མ་འདོན་པ་བསྐྱར་དགོས་པས་མི་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེ་ཡང་འཛོན་སྐད་ས་ལ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། མི་དམིགས་པའི་
ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པ་ཅམ་གྱིས་ནི། ལམ་ཤེས་གྱི་འཛོག་ཚུལ་རྫོགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་ཤེས་
བྱའི་ལམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱང་འཕགས་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཤེས་བྱའི་ལམ་
དང་། ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་སྤྱི་ཅམ་ནས་བྱུང་མཉམ་གྱུང་སྐབས་གཉིས་པར་བསྟན་ཚུལ་དང་།
མཚན་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་འཆད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་
བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ། ཡུལ་ལམ་ནི་གསལ་བར་བཤད་
ནས། དེ་ཤེས་པའི་ཚུལ་སྤྱི་མའི་རིགས་པས་ཤེས་པ་ལ་དགོངས་པ་འཇམ། ཡང་ན་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་འདི་འཆད་པ་ན། འཛོན་པ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་གྱི་རྟོགས་རིགས་ནས་
འཆད་དགོས་པས། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་རྟོགས་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་སྒྲམ་དུ་དགོངས་
པའོ། །འདིར་ཤེས་བྱའི་ལམ་འཆད་པ་ན། མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། སྤྱོད་
ལམ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་སྐབས་དང་པོར་ཁ་འཕངས་སོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་གྱུང་འཛོན་པ་ཆོས་གྱི་
བདག་མེད་གྱི་རྟོགས་རིགས་གྱི་ཆ་ནས་དེར་འཕངས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངས་ཆ་ཅམ་

དེར་འཕངས་པ་མིན་ཏེ། གོང་དུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལན་གཉིས་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་ཆ་དངོས་ཡིན་པའི་བྱིར། བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་གཞན་དག་དེ་དེར་ཁ་འཕངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། བཤད་མ་ཐག་པའི་ངེས་ཆ་གཉིས་ཉན་རང་གི་ལམ་དངོས་སུ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་གཞུང་ནས་འབྱུང་བའི་ངེས་ཆའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མི་ཚང་བའི་བྱིར་རོ། །ཤེས་བྱའི་ལམ་ལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་མཐོང་ལམ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟེན་དང་། བརྟེན་པའོ། །

དང་པོ་ལ། ལུས་ཀྱི་དང་། སེམས་ཀྱི་འོ། །དང་པོ་ནི། རན་སོང་གསུམ་དང་། བྱང་སྐྱའི་སྒྲན་པ་མ་གཏོགས་པའི་མི་དང་། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ན་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་བསྐྱེ་བ་ལས། ཁམས་གོང་མར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་དང་པོར་བདེན་པ་རྣམས་མདོན་པར་མི་རྟོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་གནས་དེ་དག་ནི་སྐྱེ་བར་གྱུར་བ་བཀག་པ་ཡིན་ལ། རེ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ཆུང་དུས་ཀྱང་བདེན་པ་རྣམས་མི་རྟོགས་ན། གང་ན་སྐྱེ་བ་ཆུང་དུ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པས་ལྟ་སློབ་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་ས་དུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ཏེ། བསྐྱེ་བ་ལས་བདེན་པ་རྣམས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ནི། བསམ་གཏན་རྣམས་ཁོ་ན་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་བསྟོགས་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི། གཞུགས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ལས་ནི་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཞུགས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ནི་གནས་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆུང་བ་ཡིན་པས། ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆུང་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་བདེན་པ་རྣམས་མདོན་པར་རྟོགས་མི་རུས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། མདོན་པ་འོག་མ་འཆད་པ་དག་ལྟར་ནི། གཞུགས་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། ལྷག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ནི་འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་བསྐྱེལ་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཆོས་མདོན་པ་གོང་འོག་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ནི་འབྲུལ་གཞི་མེད་ཅིང་།

མི་མཐུན་པར་སྒྲ་བ་ཡང་མི་སྒྲ་བས་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་ནས། འདིར་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་དང་།
 རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་ལུགས་གཉིས་བཤད་པར་བྱ་བ་ལས། དང་པོ་ལ་མཆན་ཉིད། སྐད་ཅིག་
 མའི་དབྱེ་བ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དུ་ཞིག་ཡིན་དཔྱད་པ། མཐོང་
 ལམ་དུ་གྱུར་བའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 སྟོམ་ལམ་མ་སྒྲེས་གོང་གི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་མཁྱེན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐབས་གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་བ་རྣམས་སུ་ཤེས་བཟོན་སྐད་ཅིག་མ་
 བཅུ་དུག་ཏུ་བཤད་ལ། སྐབས་ལྔ་པར། སྐད་ཅིག་གཅིག་པའི་བཟོན་པ་ཡིས། །བསྐྱུས་པ་དེ་
 འདིར་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པས། འགྲེལ་ཆེན་དུ། ས་དང་
 པོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་པན་ཆད་སྟོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་
 བཤད་དོ། །འདི་ལ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བསལ་བ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་
 བཞག་པ་དང་། ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། བོད་སྐད་མ་མང་པོ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་ནི་རྗེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་
 ཞིང་། བཅུ་དུག་ཏུ་བྱེ་བ་ཡང་ལྷོག་པས་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་
 འཆད་དགོས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟེར་དུ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བའི་ལམ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྐད་ལོགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡང་
 ཡིན་མོད་གྱི། མཐོང་བའི་ལམ་ནི་མིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་སྐར་མ་མཐོང་བ་གསར་དུ་མཐོང་བ་མེད་
 པའི་བྱིར་། ཞེས་གསུངས་པ་དག་སྤང་དོ། །དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ཅ་འགྲེལ་
 གྱི་དགོངས་པ་དང་། རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་མཁན་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འཆད་ན། འཆད་
 ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་རུང་བ་ཙམ་ཡིན་མོད་ནའང་། འཕགས་སེང་གི་ལུགས་དང་མི་མཐུན་ཏེ། འཕགས་
 པས་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་ལ་ནི། ཆད་མེད་རྣམས་བསྟོམ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་མ་དགྲུ་བ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འགོག་པར་ལྟར་
 བས་སོ། །ཞེས་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་དགྲུ་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བར་གསུངས་པས། སྐབས་གསུམ་

པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཉི་མ་དུ། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ལས་ཆད་པ་དང་ལྷག་པ་མེད་
 པའི་གྲངས་ངེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཉི་མ་དུ། དེ་ནས་སེང་གི་རྣམ་བསྐྱེདས་པའི། ཉིང་
 དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་ཞུགས་ནས། །ཞེས་པ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྡེ་ཆོན་དུ་བཤད་པ་རྣམས་དང་
 འགལ་ཞིང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་འགྲེལ་ཆོན་དུ། ཤེས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་གང་གིས་སྟུག་བསྐྱེད་
 མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་དེ་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོན་པ་
 ཞེས་བྱའོ། །ཤེས་པ་གང་གིས་བཟོན་པའི་རྗེས་སྟོགས་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ནི།
 སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་རྗེས་སྟོགས་ལ། སྟུག་
 བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོན་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་འདི་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ་སོར་རང་གིས་མདོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་བྱོང་བའི་ཤེས་
 པ་ཟག་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྟུག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །
 ཤེས་པ་གང་གིས་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོན་པ་དེ་ངེས་པར་འཛིན་པ་དེ་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སུ་
 ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་བཟོན་པ་དང་ཤེས་པ་དག་ཅི་
 རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་ཉིད་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་པར་
 རིགས་སོ། །མ་མཐོང་བ་མེད་པས་ཐ་མ་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་མཐོང་བའི་
 ལམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་སྟོགས་པའི་བདེན་པ་གསུམ་ལ་ཡང་སྟོན་མེད་
 པའི་མཐོང་བ་མ་ཆང་བས། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་མཐོང་བའི་ལམ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྐད་
 ཅིག་མ་བཅུ་གཉིས་ཁོ་ནར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ན་ནི་ཁས་མ་སྤངས་པས་འདི་ནི་གྱི་ནའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྟེ་བ་དང་། མཐོང་ལམ་དུ་འཛོག་པ་ལ་སྤར་མ་མཐོང་
 བ་གསར་མཐོང་མི་དགོས་པར་བཤད་པ་རྣམས་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རང་ལུགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འགྲེལ་ཆོན་དུ་གཞན་
 ལུགས་ཇི་ལྟར་བཀག་པའི་ཚུལ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་འགྲེལ་ཆོན་
 དུ་ལུགས་གཉིས་བཀོད་ནས། གཅིག་སུན་སྤུང་སྟེ་ཅིག་ཤོས་རང་ལུགས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། །ཁ་ཅིག་ནི་འབྲས་བུའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐད་ཅིག་མ་

གཅིག་ཡིན་ལ། སོ་སོའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ལྷོས་ནས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 ཟེར་བའི་ལུགས་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
 ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མདོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །
 ཚད་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅིས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 བདེན་པ་བཞི་ཀའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མདོན་སུམ་དུ་མ་
 མཐོང་བར་སྒྲར་ཡང་མཐོང་བར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐད་བྱ་སྒྲོང་ཚུལ་ཡང་རིམ་གྱིས་སྒྲོང་དགོས་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་
 གཅིག་གིས་སེལ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་ལ། དེ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ལུགས་ཕྱི་མ་མི་འཐད་
 དེ། དེ་ལྟར་ན་ཞུགས་གནས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་རུང་བར་ཐལ་བས་སོ། །ཞེས་སུན་ཕྱུང་
 བས། ལུགས་དང་པོ་རང་ལུགས་སུ་མཛད་དོ། །འདི་ཉིད་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
 དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་འགྲེལ་བར། གང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་
 པོ་དེ་རྣམས་ལ། ཞེས་མཆོམས་སྒྲུར་ནས། དང་པོ་བརྩོ་ལྷ་ལ་གནས་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། བཅུ་
 དུག་པ་ལ་འབྲས་གནས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་པོ་
 དེས་ཆོས་ཉིད་མཐོང་ཚུལ་ལ་བྱུང་བར་མེད་དེ། སྒྲིར་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་མི་འདྲ་
 བའི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅིས་གསུངས་པ་
 དང་མཐུན་ནོ། །ཐུན་གཅིག་པོ་དེས་ཆོས་ཉིད་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་ལ་ནི་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་
 ཡོད་དོ། །

ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་ལ་མདོན་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་དང་། མདོན་པར་
 རྟོགས་པའི་རྒྱན་དང་མཐུན་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་པོ་དེ་བྱ་རྩོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། དེ་
 ལ་སྐད་ཅིག་ཆ་ཤས་བཅུ་དུག་ཏུ་སྒྲེ་ཞིང་། བཅུ་དུག་པོ་དེ་ཡང་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲེ་བ་ལས། དང་པོར་
 སྒྲུག་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིག་སྒྲེ་ཞིང་། དེ་ལ་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཆོས་

བཟོད་ཅེས་བྱ། དེའི་འོག་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤངས་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་
 ཞིག་སྟེ་ལ། དེ་ལ་ནི། སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ལ་ཆོས་ཤེས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་དེས་སྤྲུག་བདེན་གྱི་རང་
 བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་དུ་མ་ཟད། སྟོ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་
 བས། དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་བྱས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་དེས་བདེན་པ་གཞན་རྣམས་
 གྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཡང་། དེ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
 འདྲེན་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རང་ལས་ངེས་གྱི་ཆད་མར་མི་འགྱུར་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡེ་
 ཤེས་དང་པོས་སྤངས་བྱ་ལྟག་མ་རྣམས་སྟོང་མི་བྱས་ཤིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པས་
 བདེན་པ་ལྟག་མ་རྣམས་གྱི་སྟོ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་རྒྱ་མ་བུར་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུག་
 བསྐྱེད་ལ་ལ་ཆོས་ཤེས་དེའི་འོག་ཏུ། སྤྲུག་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་གཉིས་པོ་གང་ལ་ཡང་ངེས་པ་འདྲེན་
 དགོས་པ་མེད་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་སྤྲུལ་གཉིས་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རྒྱ་མིན་དུ་སྟོ་འདོགས་པའི་
 རྟོག་པ་སེལ་བར་བྱས་ཤིང་། རྒྱར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་བྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱད་ཅིག་མ་གཅིག་
 སྟེ་ལ། དེ་ལ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་བཟོད་ཞེས་བྱ་ཏེ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྗེས་བཟོད་དེ་ཉིད་ལ་སྟོ་
 འདོགས་སེལ་བར་བྱས་པའི་ངེས་ཤེས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་བར་བྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱད་ཅིག་མ་
 གཅིག་སྟེ་ལ། དེ་ལ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་ཤེས་ཞེས་བྱ་ཏེ། །ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་ཆོས་
 ཉིད་ལ་སྟོ་འདོགས་མི་སེལ་ཡང་། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོ་འདོགས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 མཐོང་ལམ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱར་བར་བྱ་ཏེ། །དེ་ལྟར་ན་
 ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་སྤྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཆོག་ཀྱང་། མཐོང་སྤངས་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་
 ལ་སྟོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་སེལ་བ་ལ་སྤྱད་
 ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཏུ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་སྟོ་འདོགས་ལྟག་མ་རྣམས་མི་སེལ་
 ཞིང་། མཐོང་སྤངས་དུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་སྟོལ་ལམ་གྱིས་སེལ་བ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་སྤྱད་དུ་ཡང་། ཉ་ཕྱིས་ལ་དཔུལ་རྣམ་པ་ལྟར། །གལ་ཏེ་འཕྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །ཡོན་
 ཏན་གཞན་སྟོར་མི་བྱེད་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཉིད་སྤྲུལ་མ་མཐོང་
 གསར་དུ་མཐོང་བ་ནི་སྤྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། མཐོང་ཟེན་གོམས་བར་བྱེད་པ་ལ་

གཉིས་ཏེ། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་གཉིན་པོ་དང་། སྒྲོ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་གཉིན་པོར་གོམས་པའོ། །

དང་པོ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ངེས་པར་འབྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅུ་དྲུག་སེལ་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དུ་འཛིན་པ་ལ་ཆོས་ཉིད་སྤྲུལ་མ་མཐོང་བ་གསལ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། སྤྲུལ་མ་རྟོགས་པ་གསལ་རྟོགས་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་དེར་འཛིན་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་འཛིན་བྱེད་ནི་བདེན་པ་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་གྱི། མཐོང་བ་ཙམ་ལ་མི་འཛིན་པས་སོ། །འོ་ན་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། བཅད་ཤེས་གྱི་གོ་བ་ནི། ཆད་མ་སྤྲུལ་མས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཟིན་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ཕྱི་མས་འཛིན་པར་བྱེད་གྱི། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དེ་རང་གི་སྒྲོ་འདོགས་གསལ་དུ་མི་ཆོད་པ་ཞིག་ལ་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལས། འདིར་ནི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་མིན་ཏེ། རང་གི་བསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་གསལ་དུ་གཙོད་བྱེད་གྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བཟོད་ཤེས་ཕྱི་མ་གཉིས་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་དགོས་པས་སོ་ཞེ་ན། ལོ་ཙྰ་བ་ཆེན་པོ་ནི། འཛིན་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་རྟོགས་བྱ་ལ་ནི་ཆོས་ཉིད་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས། སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་ལན་ནི། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཆོས་ཉིད་མཛོན་སྤྲུལ་དུ་མཐོང་བའི་སྒྲོ་བས་གྱིས་ཡེ་ཤེས་ལ་ངེས་པ་འབྱེན་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉིད་མ་མཐོང་བའི་སྒྲོན་མེད་དོ། །འོ་ན་གཉིས་པོས་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་སེལ་ན། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དུ་ཐལ་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། འདིར་ལམ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་མཆམས་ནི་ཆོས་ཉིད་མཛོན་སྤྲུལ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་སྤྲོད་བཞིན་པ་དང་། དེ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བ་ལ་དེར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བྱེད་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པར་བཞག་མི་རུས་ཏེ། རང་ལས་ངེས་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་བསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་རེ་རེ་སེལ་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཡེ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་ཙམ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱེད་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་

ན། མིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་དེ་ཙམ་ལ་རང་ལས་ངེས་གྱི་ཆད་མར་འཛོག་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བཅུ་དྲུག་པོ་དེས་གཞལ་བྱ་གང་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་འདྲེན་
པར་རུས་པ་དེ་ལ། རང་ངེས་གྱི་ཆད་མ་དང་། མི་རུས་པ་དེ་ལ་དེ་མ་ཡིན་པར་བཞག་དགོས་ཏེ།
དཔེར་ན་སྟུག་བསྐལ་ལོ་ཆོས་ཤེས་དེ་སྟོ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་དེ་ལ། རང་ངེས་གྱི་ཆད་མ་དང་
རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་མེད་དགག་གི་ཆ་དེ་ལ་བཅད་ཤེས་དང་། ཡེ་ཤེས་སྣ་མ་གཉིས་
འཕགས་པའི་ཆོས་གྱི་རྒྱ་མིན་དུ་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་རང་སྟོབས་གྱིས་སེལ་མ་རུས་པས། དེ་
དེའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་གཞན་ངེས་སམ་སྤང་ལ་མ་ངེས་པར་བཞག་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུ་ཅུ་འགྲེལ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐབས་གཉིས་པ་ནས་
འབྱུང་བ་དང་། གསུམ་པ་ནས་འབྱུང་བ་དང་། ལྷ་པ་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། །

དང་པོ་ལ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་ནི། རྣམ་གྲངས་གྱི་གནས་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་སོགས་དང་པོ་
བཞི་པོ་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་བཞི་ཆར་གྱི་ཆོས་བཟོད་བཞི་དང་། ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་།
རྗེས་བཟོད་བཞི་དང་། རྗེས་ཤེས་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། མཐའ་མེད་ལ་སོགས་པ་
སྟུག་མ་བཅུ་གཉིས་ནི། ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་པོའི་ཕན་ཡོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་མཐའ་མེད་ནི་ཤེས་བཟོད་དང་པོ་ལྷའི་ཕན་ཡོན་དང་། སྤང་མེད་དོར་བ་མེད་པ་ནི། དང་པོ་
དྲུག་གི་ཕན་ཡོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་སྟུར་ནས་འཆད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་སེང་གི་
དགོངས་པར་ནི་མི་འཆད་གྱི། རང་སྟོབས་གྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡང་། དང་པོ་བཞི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་རྩལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བྱི་མ་རྣམས་ཕན་ཡོན་གྱི་ཆ་
ནས་འཆད་པར་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀ་ལས་གསལ་བ་ལ་དགོངས་པའོ། །རང་ལྷགས་
ནི། ཡེ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་མཉམ་གཞག་གི་མཐོང་རྩལ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཅིང་། རྗེས་
ཐོབ་དུ་ངེས་པ་འདྲེན་རྩལ་གྱི་བྱད་པར་ལས་དོན་དེ་དང་དེ་ལ་རང་ངེས་གྱི་ཆད་མར་འབྱུར་པའི་
རྩལ་ནི། རྣམ་གྲངས་ཁས་མི་ལེན་པ་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་སྟོ་ནས་འཆད་པའོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན།
སྟུག་བསྐལ་ལོ་ཆོས་བཟོད་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་དག་དབྱེར་མེད་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པ་
འདྲེན་ཅིང་། དེ་ལ་རང་ངེས་ཆད་མ་དང་། སྟུག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་སྤྱོད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་

ལམ་དང་། ལྷག་བསྐལ་ལོངས་ཤེས་ནི། གཟུགས་སྟོགས་ཆེན་པོར་རྟོགས་པ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ཅིང་།
 དེ་ལ་རང་ལས་ངེས་དང་། ལྷག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་།
 ལྷག་བསྐལ་ལ་རྗེས་བཟོད་དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ནི། གཟུགས་སྟོགས་འཇལ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་མེད་
 པ་དང་། ཚད་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་སྟོགས་དང་། ལྷག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་ལས་གྲོལ་བའི་
 བྱེད་པར་གྱི་ལམ་དུ་འཆད་དགོས་ཤིང་། ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི་རི་སྐད་དུ། གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན། །ཞེས་སྟོགས་སུ་ཤེས་
 བཟོད་བཅུ་དྲུག་པོ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། རྟག་མི་རྟག་ལ་སྟོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་གཉིས་དང་
 བྲལ་བའི་སྒྲོས་བྲལ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་བྱེད་བྱ་གིས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞག་པར་བཤད་ལ། འདི་
 བྱི་སྒྲ་མ་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བར་འཆད་དགོས་ཏེ། ལྷག་བསྐལ་ལ་ལོངས་བཟོད་གྱི་སྐབས་སུ།
 ལྷག་བདེན་ལ་སྒྲོས་པ་བརྒྱད་ཀ་བཅད་པའི་སྒྲོས་བྲལ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་འདྲེན་རུས་པར་
 མ་བཤད་ན། དེས་ལྷག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་གྱི་ས་པོར་སྒྲོང་མི་རུས་པར་བྲལ་བ་ལ་སྟོགས་པའི་མི་
 རིགས་པ་དུ་མ་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། གཞུང་དེས་ནི་ཆོས་བཟོད་བཞི་པོས་བདེན་པ་སོ་སོ་
 ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ཡེ་ཤེས་ལྷག་མ་བཅུ་གཉིས་མཆོན་ནས་བཤད་པ་
 ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། ལྷག་བསྐལ་ལ་ལོངས་བཟོད་གྱིས་ལྷག་བདེན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མཛོན་
 སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་བདེན་རྟག་མི་རྟག་ལ་སྟོགས་པའི་སྒྲོས་པ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་
 ལ་ངེས་པ་འདྲེན་རུས་སོ། །ཞེས་པ་ནི། གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན། །ཞེས་པའོ། །
 དེར་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་རུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱི། ཡེ་ཤེས་ལྷག་མ་གསུམ་གྱིས་མཐའ་འདས་སོ་
 སའི་གསུམ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ནོ་ཞེས་པ་ནི། མཐའ་ལས་འདས་དང་ཞེས་སྟོགས་སོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་སྦྱར་ནས་ཀྱན་འབྱུང་ལ་ལོངས་བཟོད་དུ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་རྒྱ་ཡིན་མིན་ལ་སྟོགས་པའི་སྒྲོས་པ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པར་རུས་
 སོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི། མཐའ་འདྲ་ཞེས་པའོ། །རྒྱ་མཆོན་དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ལྷག་མ་
 གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཆགས་པ་སྤངས་པ་སྟོགས་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་འཆད་པ་ནི། ཆགས་པ་སྤངས་པ་དང་ཞེས་སྟོགས་སོ། །འཆད་ལུགས་དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་

སྤྱུག་བསྐལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་སྤྱུག་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཀྱང་། དེའི་སྒྲིམ་པ་མཐའ་དག་
དང་བྲལ་བར་མ་རྟོགས་ཞེས་པའམ། ཡང་ན་དེས་དེའི་སྤྱིང་གི་སྒྲིམ་པ་ཕྱོགས་གཅིག་བཀག་པའི་
ཆོས་ཉིད་ཉི་ཆེ་བ་ཞིག་ལ། དེས་པ་འདྲེན་རྒྱས་པ་ཡིན་ཞེས་ཁས་ལེན་རྒྱས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་འདི་སྐད་ཅེས་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐབས་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་ཆོས་བཟོད་
བཞི་པོ་ནི། སྒྲི་འདོགས་བརྒྱད་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་སྒྲིལ་བྲལ་ལ་གཙོ་བོར་དེས་པ་འདྲེན་པའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཞིག་ཡིན་རོ། །ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་རོ། །སྐབས་བཞི་པར་ནི་
ཆོས་ཉིད་ལ་དེས་པ་འདྲེན་པའི་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྒྱུད་
པ་བྱུང་བར་ཅན་བཅུ་དྲུག་མཉམ་གཞག་ཏུ་རིམ་གྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་དང་སོ་སོར་
སྦྱར་ནས་རྒྱུའི་མིང་གིས་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་ནས་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅུ་དྲུག་པོ་
མཐོང་སྤང་གིས་སྤྱོད་བའི་གཉེན་པོའི་ཆ་ནས་མི་འཆད་པས། སྐབས་དེར་བཅུ་དྲུག་པོ་ལ་བར་
ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་སོ་སོར་དཔྱེ་དགོས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་
བཟོད་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་གསལ་བས་སོ། །

བཞི་པ་སྐབས་ལྔ་པར་བསྟན་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེར་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྩ་བར་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། བྱུང་བར་གྱི་ལམ་གཉིས་
དངོས་སུ་བཤད་ནས། འགྲེལ་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཞིག་ཁ་
བསྐང་བ་ནི། རི་སྐད་དུ། དེ་སྦྱིས་ན་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་། ཞེས་པ་ནས། བག་ཆགས་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤངས་པ་རྟོན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འཕྲོ་བ་
པོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ལ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི། སྐད་ཅིག་གཅིག་པའི་བཟོད་པ་ཡིས། །
བསྐྱུས་པ་དེ་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་པས་བསྟན་ལ། འདིས་ཆོས་བཟོད་བཞི་ཀ་བཤད་
ཀྱང་། འགྲེལ་བར་སྤྱུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་དམིགས་པ་ནི། མཚན་གཞི་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་
གཅིག་ལུས་ཆོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྒྲོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་རི་སྐད་དུ། སྤྱོད་བའི་ལམ་ལ་
བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱུས་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་
ལྟན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞིའོ། །ཞེས་བཟོད་པ་བཞི་ཀ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་

ཕ་བར་ཆོས་བཟོད་བཞི་དང་། འབྲེལ་བར་ཆོས་ཤེས་བཞི་ལྟ་བུ་བཤད་ལ། དེའི་འོག་ཏུ།
 དེ་ནས་སངས་པོ་སྐུ་བསྐྱེད་སྤྱད་པའི། ཁྱིམ་དེ་འཛིན་ལ་སྒྲོམ་སྤྱད་ལྟ་བུ་ནས། ཁྱིམ་པས་བྱུང་བར་
 གྱི་ལམ་བཤད་པ་ཡིན་པས་ན། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པ་བཟུང་པོ་ནི་དེས་
 མཆོན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཁྱིམ་པ་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་བཟུང་ཐུག་པོས་
 རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་རྒྱལ་ལ་བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་སོ་སོ་དང་འབྲེལ་
 བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་སོ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་རྒྱལ་གྱི་བྱུང་བར་ལས་གང་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་དེ་
 ལས་རང་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་དང་། མི་འདྲེན་པ་དེ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་དང་། ཆད་མ་སྤྱད་མས་སྤྱོད་
 འདོགས་བཅད་ཟེན་པའི་དོན་ལ་བཅད་ཤེས་སུ་འཛོགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དུ་འཛོགས་པ་
 ལ་ཆོས་ཉིད་སྤྱར་མ་མཐོང་བ་གསལ་མཐོང་མི་དགོས་པ་དང་། བདེན་པ་སྤྱར་མ་མཐོང་བ་གསལ་
 རྟོགས་དགོས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་སྤྱར་མ་མཐོང་བ་གསལ་མཐོང་ལ་སྐྱད་ཅིག་བཟུང་ཐུག་ཏུ་མི་
 འབྱེད་ཀྱང་། སྤྱར་མ་རྟོགས་པ་གསལ་རྟོགས་ལ་སྤྱོད་ནས་བཟུང་ཐུག་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། དེ་འདྲའི་
 གསལ་རྟོགས་ཀྱི་བདེན་པ་དེ་ལ་འགོག་བདེན་དང་། ལམ་བདེན་ཀྱང་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
 རྣམས་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས་རི་སྐྱད་དུ། གཟུགས་ཆོས་མཐུན་པ་
 མཐོང་བ་ལས། ཁྱིམ་པ་ལ་དཔུང་རྣམ་པ་ལྟར། གལ་ཏེ་འབྲེལ་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས། ཡོན་
 ཏན་གཞན་སྤྱོད་མི་བྱེད་ན། ཁྱིམ་པ་ལྟར་པ་ཞེས་ན་གང་གི་ཆོ། འབྲེལ་པའི་རྒྱ་མཆོན་འགའ་
 ཞེས་ལས་སྤྱོད་འདོགས་པའི་རྣམ་པ་གཞན་དག་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་བྱིན་ཅི་ལོག་ལས་བྱུང་བའི་ཉོན་
 མོངས་པ་དང་བཅས་པ་དུངས་ནས་དཔུང་བའི་བྱིར་རྣམ་པ་གཞན་དག་གི་བསྐྱོམ་པ་གཞན་ཡང་
 ཡོད་པས། བཟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལེགས་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། འདོངས་པ་
 འདི་ཉིད་ཀྱིས་ན། དེགས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐྱད་ཅིག་
 མ་གཅིག་ཡིན་ཡང་། མཛོན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཟུང་ཐུག་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ཁྱིམ་
 པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རང་གི་དོ་བོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་། ཆ་གང་
 ལ་གོམས་པ་གསལ་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པས་སྤྱོད་བྱུགས་པའི་རྣམ་པ་ངེས་པར་སེལ་རུས་པ་དེ་
 ཉིད་ལ་དེའི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་པ་སེལ་བས་དེ་ཆད་མ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ནི་མིན་ཏེ།

སྒྲིབ་ཅིག་མ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲའོ། །དེ་ལྟར། འཕགས་པ་རྣམས་སོ་སོ་སྒྲེབ་རྣམས་ལས་
 བྱུང་བར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་ཅི་ཙམ་ཞིག་བསལ་བས། དེ་དག་
 གི་ཤེས་པ་འབྱུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་དག་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་
 པའི་བྱིར། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པར། བོད་བྱི་མ་གང་དག །
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་ཆོས་ཉིད་སྤར་མ་མཐོང་བ་གསར་མཐོང་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི།
 སྒྲོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བྱོགས་སྤར་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཤེས་བཟོན་བཅུ་
 སྟུག་ཏུ་དབྱེ་བ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་དང་། ཞུགས་གནས་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་དང་
 བཅས་པ་འཕངས་ནས། ཆོས་ཉིད་གསར་མཐོང་ལ་སྒྲིབ་ཅིག་མ་གཅིག་ལས་མི་དགོས་པར་སྒྲོབ་
 དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱང་བཞེད་པའི་བྱིར། ཡང་ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བྱིན་གོམས་པར་བྱེད་
 པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲོམ་ལམ་དུ་འཛོག་པ་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་འགོག་པའི་བྱོགས་སྤར་མ་ཡིན་ཏེ། དྲངས་
 མ་ཐག་པའི་ལུང་ལས། རྣམ་པ་གཞན་དག་གིས་བསྒྲོམ་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པས་ཞེས་སོགས་
 གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ། །འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཆ་གང་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་དེ་ལ་ཆད་མ་དང་།
 ཅིག་ཤོས་ལ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་། རང་ལས་ངེས་གྱི་ཆད་མ་ལ་འཆད་པ་
 ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཆད་མ་ཙམ་ཡིན་མིན་ལ་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་
 ཡིན་ན་ཆད་མིན་དུ་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། འོ་
 བ་ཤེས་བཟོན་བྱི་མ་རྣམས་ཆོས་ཉིད་མེད་དགག་གི་ཆ་ལ་བཅད་ཤེས་སུ་ཁས་སྤངས་པ་མིན་ནམ་
 ཞེན། སྤར་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་བྱིན་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་དེ་ཡིན་པས། དེ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ།
 རེ་རེ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་ནུས་གྱི་ངེས་པ་རང་སྒྲོབས་གྱིས་འདྲེན་པའི་བྱིར་དང་།
 དའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆད་མ་སྤར་མས་གཞལ་མ་བྱིན་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཞིག་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྒྲོ་མི་རྟག་རྟོགས་གྱི་རྗེས་དཔག་དེ་སྒྲོ་ལ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་
 ཆད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། དར་ཁྱིམ་མཛད་པ་ན་རེ། བདེན་པ་མདོན་པར་རྟོགས་པ་
 རི་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ། བཟོན་པ་བརྒྱད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་

ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའོ། །དེ་ཡང་བརྒྱད་ཆོན་གཉིས་པོ་སོ་སོར་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་
 ལྷོག་པས་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲེབ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་དགོངས་པ་རྗེས་ཐོབ་དུ་ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲེབ་ཡིན་གྱི། ངེས་ཤེས་
 སྒྲེབ་འི་ཆད་མ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲེབ་འི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སོ་སོ་སྒྲེབ་པོ་ལ་ས་ཕྱོགས་
 འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་ས་ཕྱོགས་འདི་ནི་དམིགས་སོ། །ཁུམ་པ་འདི་ནི་མ་དམིགས་སོ་
 སྐམ་པའི་སྒོ་རིམ་ཅན་དུ་བསྒྲེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་བཟུང་བ་
 ཡིན་ཀྱང་། གང་ལ་སྒྲིབ་པ་སེལ་བ་དེ་ཆད་མར་བཤད་པའི་དོན་ཡང་། མཐོང་ལམ་མཉམ་
 གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་ཆད་མ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་བསྒྲེད་པའི་དོན་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་
 བ་སོ་སོ་སྒྲེབ་པའི་ཆད་མ་དང་ཁྱད་པར་བྱེ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འབྱེད་
 པའི་དོན་ཡང་སོ་སོ་སྒྲེབ་པོ་ལ་བཟུང་ཡང་ངེས་པ་མི་བསྒྲེད་པའི་སྒྲུང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡོད་ལ།
 འཕགས་པ་ལ་ངེས་སྐད་དུ། སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། །ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་
 བྱེད། །ཅིས་སྒྲུང་ལ་མ་ངེས་པ་མི་སྤྲིད་པར་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་
 ཆོས་བཟོད་དེ་ཉིད་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་བོར་སྒྲེའིང་། བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཆད་མར་
 སོང་བའི་སྒོ་ནས་བདེན་པ་བཞི་ཀའི་མཐོང་སྒྲུང་གི་ས་བོན་སྤོང་བཞིན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་བརྟག་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་
 ཁོ་ནར་འཛིན་པའི་གངས་ངེས་མི་འཐད། ངེས་ཤེས་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་འདྲེན་པ་ལ། ཆད་མ་
 གཅིག་ཁོ་ནས་ཆོག་པ་མི་འཐད། འཕགས་པ་ལ་སྒྲུང་ལ་མ་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་མི་སྤྲིད་པར་འདོད་པ་
 མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཀ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་འཆད་པ་དང་། ཅིག་ཅར་དུ་
 སྒྲེབ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་དུ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་བཟོད་ཤེས་བཞི་པོ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྒྲེབ་པར་ལུགས་སུ་བཞག་པར་གསལ་བཞིན་དུ་མངོན་
 སུམ་ལ་བསྟོན་པར་བྱད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཟོད་པ་བརྒྱད་ཀ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ནི།
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་བཟོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཁམས་
 གོང་འོག་གི་བདེན་པ་ལ་སོ་སོར་དམིགས་ནས་སྤང་བྱ་རིམ་ཅན་དུ་སྤོང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་

ཕྱིར། གསལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གོང་དུ་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་དྲངས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་སྟུག་
 བསྐལ་ཆོས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་འབྲས་གནས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་
 ཏེ། དེ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ཏེ།
 དང་པོ་བཙོ་ལྷ་ལ་གནས་པ་ཞུགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བྱེད་གྱི་འདོད་པ་དེ་
 སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པའི་ལུང་གང་གིས་ཀྱང་མ་ཐོན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ཆོག་དངོས་སུ་བཤད་པ་
 རྣམས་དང་ནི་འགལ་ཞིང་། སྐད་ཅིག་གཉིས་སུ་སྟོན་པའི་ལུང་མེད་པ་དང་། སློ་འདོགས་སེལ་
 བའི་རིམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཞུགས་གནས་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པར་བཤད་གྱི།
 སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་འཐད་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་གྱི་
 འཆད་ཚུལ་ནི། མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་པའི་ལུང་ཁྱད་སྤངས་སུ་དྲངས་ནས་མཐོང་བ་
 ཅུམ་གྱིས་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཀག་པ་དེ་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་གྱི་འདོད་པ་དེ་དང་འབྲས་བུའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐད་
 ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ལ་བྱེད་པར་མེད་ལ། དེ་ཡང་བྱེད་གྱིས་འབད་པས་འགོག་
 པའི་ཕྱིར། བྱེད་པར་མེད་དེ། སྟུག་བསྐལ་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའི་ཆེ་མཐོང་སྤངས་གཞན་རྣམས་
 ཀྱང་སྤངས་པ་དེ་འབྲས་བུའི་མངོན་རྟོགས་གཅིག་ཏུ་འཆད་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 ནི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཆོས་ཅན་སོ་སོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ལ་མཉམ་གཞག་གི་
 ཆད་མ་གཅིག་གིས་ཆོག་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་ཆེན་དུ། དབུས་མཐའི་ལུང་དྲངས་ནས།
 ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུ་ལ་ས་མཚམས་བཞག་པ་དང་འགལ་ཏེ། ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་རྣམ་
 དག་གི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ས་བཅུའི་མཉམ་
 གཞག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་མཐོང་ཚུལ་ལ་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་། ངེས་པ་འདྲེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་རིམ་ཅན་
 དུ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། སོ་སོ་སྟེ་བོ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་གཅིག་གི་
 ངེས་པ་རིམ་ཅན་དུ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འཕགས་པ་ལ་སྤྱང་ལ་མ་ངེས་པ་མི་སྤྱིད་པ་
 ནི། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་དང་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་
 འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཡོན་ཏན་གཞན་སྟོར་མི་བྱེད་ན། །དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་ཞེས་གསུངས་པ་དེ།

མཐོང་ལམ་གྱི་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡུལ་འགའ་ཞིག་མཐོང་ཡང་དེ་ལ་ངེས་པ་མི་འདྲན་ཞེས་པ་ལ་སྒྲིབ་
 དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་བྱིར་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པའི་མངོན་
 གུམ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲན་པར་ཁས་ལེན་ན། འཕགས་པ་ལ་མངོན་
 གུམ་དང་པོ་བ་དང་། ཡིད་མ་གཏད་ཀྱི་མངོན་གུམ་དང་། འབྲུལ་རྒྱ་ཅན་གྱི་མངོན་གུམ་རྣམས་
 མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགྲ་བཙུག་པ་ལ་དྲན་པ་ཉི་པར་མ་བཞག་པའི་སྐབས་མེད་པར་འགྱུར་
 རོ། །སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། །ཞེས་པའི་དོན་ཡང་འཕགས་པ་ལ་རྒྱུར་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་
 འདོགས་འདྲན་པར་བྱེད་པའི་མངོན་གུམ་ལྟ་བུ་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན།
 འཕགས་པས་དོན་རང་མཚན་གང་དང་གང་མཐོང་བ་དང་། དེ་དང་དེ་ལ་མི་རྟག་པའི་ངེས་པ་རང་
 སྟོབས་ཀྱིས་འདྲན་པ་དང་། རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བའི་རྣམས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 རྒྱུད་ལ་དོན་རང་མཚན་རྣམས་ལ་རྟག་པར་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་སྒྲངས་ནས་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་
 དོན་ཏེ། ལུང་སྒྲ་མ་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། འབྲུལ་རྒྱ་མེད་ན་དེ་ཡིས་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རང་དང་ནི། །
 རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྒྲོ་བསྐྱེད་བྱེད། །ཅིས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་འཕགས་པས་
 དོན་གང་དང་གང་མཐོང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་དང་དེ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་
 ངེས་པ་འདྲན་དགོས་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རི་སྐད་དུ། མ་བྱའི་མདོངས་ནི་གཅིག་
 ལུ་ལ། །རྒྱའི་ཁ་དོག་རི་སྐད་པ། །ཀྱན་མཁུན་མིན་པས་ཤེས་བྱ་མིན། །ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །
 དེས་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་གཅིག་མཐོང་བ་ན་དེའི་གནས་ལུགས་རི་ལྟ་བུ་ལ་ངེས་པ་རང་
 སྟོབས་ཀྱིས་འདྲན་རྣམས་པར་སྟོན་པའི་ལུང་དེ། བྱེད་ཀྱིས་ནི་དེའི་རི་སྐད་པའི་ཆ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་
 ཀྱིས་འདྲན་རྣམས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པས་ནོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྐབས་འདིར། བོད་སྒྲ་མ་
 རྣམས་འཕགས་པས་སྒྲོ་འདོགས་གང་སེལ་ཡང་དེའི་ས་བོན་སེལ་བ་ཡིན་ལ། སོ་སོ་སྒྲོ་བོས་དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ཡང་ཏུ་ཅང་བྱུང་ཆེས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་རི་སྐད་པའི་ཆ་
 ལ་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་འཕགས་པས་དེ་རིང་དུང་
 སེར་འཛིན་སྒྲོ་འདོགས་བསལ་ཡང་། སང་ཉིན་དེ་ལ་དེ་སྒྲོ་བ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་རི་སྐད་དུ། རྣམ་
 པ་རི་ཅམ་ཞིག་གསལ་བས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་དོན་རི་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲོ་

འདོགས་སེལ་ཚུལ་གྱི་བྱ་བ་ལས་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི་ཤེས་བཞེད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་པོ་དེ་ལས་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི་དུ།
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་བྱ་བ་ལས་ལམ་ནི་དུ་ཞེན། དང་པོ་ནི་བཞི་སྟེ། ཆོས་བཞེད་བཞི་
པོ་དེའོ། །གཉིས་པ་ཡང་བཞི་སྟེ། ཆོས་ཤེས་བཞི་པོའོ། །གསུམ་པ་ནི་བརྒྱད་དེ། རྗེས་བཞེད་
བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་བཞིའོ། །དེ་ནི་ད་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་གོང་
དུ་དངས་མ་ཐག་པ་ལས་གསལ་བ་དང་། དོན་གསལ་ལས། བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བཞེད་པ་
བཞིའི་གྲངས་ངེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོན་རྗེས་བཞེད་ཀྱི་བསལ་བྱ་སྟོ་འདོགས་དེ་མཐོང་སྤང་
དུ་མི་འདོད་པའམ། ཡང་ན་དེས་དེའི་ས་བོན་མི་སྟོང་བ་གཉིས་ལས་གང་ཡིན། དེས་དེའི་ས་བོན་
སྟོང་ན་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་ཐལ། རང་གི་ངོ་སྤེལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་
དུངས་འབྱེན་བར་རྣམ་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྟུམ་ན། མཐོང་སྤང་གི་འཛིག་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ།
ཆོས་ནི་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་དེ་མི་བྱེད་ཀྱང་མཐོང་ལམ་ཁོ་
ནས་ངེས་པར་སྟོང་དགོས་པའོ། །དང་པོ་སྟོང་བའི་ཆ་ནས་འདིར་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
དུ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རི་ལྟ་བུ་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
དེ་ནི་རི་སྟོང་པ་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོབ་པ་ཡིན་པས། དེའི་ས་བོན་དུངས་འབྱེན་ཡང་དེའི་
ཆ་ནས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་མ་བཞག་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱུད་སྤྱ་མར། སྟོབ་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་
ཡི། རྒྱུ་ནི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། མི་རྟོག་པ་དང་དེ་ཡི་ནི། རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་འདོད། །
ཅིས་རི་སྟོང་པ་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་ཐོགས་པའི་སྟོབ་པ་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྤང་བར་བཤད་པ་
བཞིན་ནོ། །གོང་གི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་བྱ་བ་པ་མ་ངེས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་གྱིས་ཐོབ་ཅིང་། སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་སྟོས་པའི་བར་དེར་སྟོམས་འཇུག་གི་སྟོབ་
པའི་ས་བོན་སྟོང་བ་ཡོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་སྟོམས་འཇུག་གི་སྟོབ་པའི་ས་བོན་
སྟོང་བར་བཤད་པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་དབང་པོ་འཕོ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཀྱང་སྤང་
བྱའི་ས་བོན་སྟོང་བ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་རྗེས་ཐོབ་ལ་དབྱེད་པ་ནི། ཆོས་མདོན་པ་ལས་ནི། མཐོང་ལམ་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་

གཞི་མཐུན་དངོས་སུ་བཤད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཤད་དམ་སྟུང་ཏུ་འབྱུང་བའི་སྒོ་གཞི་ཡང་མེད་ལ།
 མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཅུ་འབྲེལ་དུ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྗེས་ཐོབ་བཤད་པ་མང་བ་
 ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལུགས་མཐུན་དང་། །ལུགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོག་པར་
 བྱེད། །ཅིས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒོ་
 ཚན་དུ་བསྟུས་པ་དང་། བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟོགས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་
 པ་བྱིར་མི་ལྟོག་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྒྲིབ་པ་བྱེད་པར་ཅན་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་
 རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རྗེས་ཐོབ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམས་མཐོང་བའི་ལམ་དུ་མི་འཛོག་སྟེ།
 ཤེས་བཞེད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་གྲངས་
 དེས་པར་འཕགས་པས་སྐབས་གསུམ་པའི་གཞི་ཤེས་གྱི་ཐད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་
 རྣམས་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མདོན་རྟོགས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བཅུ་དྲུག་པའི་
 རྗེས་ཐོགས་སུ་བྱང་བའི་མདོན་རྟོགས་རྣམས་ལ་ནི། རྗེས་ལ་མདོན་རྟོགས་སུ་འཆད་དགོས་པ་ནི།
 ཆོས་མདོན་པའི་སྒྱི་ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་ཏེ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟོགས་སུ་འབྱུང་ཚུལ་དང་།
 རྗེས་ཐོབ་རྟོན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་ཚུལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒོ་ཚན་དུ་བསྟུས་པ་ཅི་ཞེན། དང་པོ་ནི་འདི་
 ལྟར་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་གཞན་དོར་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དོན་དང་། ཐ་སྙད་བསྐྱབ་པ་ལ་
 གཏན་ཆོགས་འདི་ལྟར་འགོད་དེ། ཐོག་མར་བྱོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ནས་ཅུ་བའི་གཏན་
 ཆོགས་བཀོད་དེ་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་ཐོབ་དེ་དང་དེ་ལ་གནས་
 པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲིབ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྒྲིབ་རྗེ་ཆེན་
 པོ་སྒྲིབ་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟར་གཞན་གྱི་དོན་དུ་དཔྱུལ་བ་ཡང་ཆོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་
 ཐོབ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱིར། ཞེས་བསྐྱབ་ནས་གཉིས་པ་ནི། དེ་འདྲའི་རྗེས་ཐོབ་གྱི་
 རྟོགས་པ་དེ་འདྲེན་བྱེད་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་གཞན་གྱི་
 བར་མ་ཆོད་པར་རང་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་དུ་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
 ཆོགས་གྲངས་ཆང་བའི་བྱིར། ཞེས་པས་དོན་དང་། དེ་ལྟར་གྲུབ་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ། དེ་ཆོས་ཅན།
 གནས་སྐབས་རྟོགས་བྱང་ལས་བྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐེག་

པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་ཐ་སྙད་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་གཞན་ངོར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བུའི་གཏན་
ཆོགས་ལ་རྗེས་ཐོབ་གྱི་སྦྱོད་པ་རྣམས་མེད་མི་རུང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པས་དེ་ལ་རྗེས་ཐོབ་
བཤད་པ་ཡིན་གྱང་། དེས་དེ་ཡིན་མི་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བྱ་བ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྗེས་
ཐོབ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡེ་ཆོན་དུ་སྦྱད་པའི་རྒྱུ་མཆོན་ནི། དེ་འདྲ་དེ་སྤང་བྱ་མཐོང་
སྤང་ལ་ལྟོས་པའི་གཉེན་པོ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་སྤང་ལ་ལྟོས་པའི་དེ་མ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་
ཡང་བཞི་པོ་གང་ཞེན། ཐག་སྤང་བའི་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་
ལ་རྟོག་པའོ། །དེ་ཡང་དབེར་ན། མཐོང་སྤང་གྱི་སྤང་གཉེན་དུ་བྱུར་པའི་སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་དེ།
མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་གྱང་། དེའི་སྡེ་ཆོན་དུ་བསྦྱད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རིགས་པ་དུག་ཏུ་པའི་ལུགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་ལུགས་གཞག་པ་
དང་། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བསལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བྱང་ངན་འདས། །བྱ་བ་བྱས་པའང་དེ་ཉིད་
དོ། །ཆོས་ཤེས་དེའི་འོག་ཏུ་ནི། །འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཡོད་ན་ནི། །ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་དངོས་རྣམས་ལ། །
གང་གིས་སྦྱེ་བར་རྣམ་བཏགས་པ། །རྣམ་པར་མི་མཁས་དེ་ཡིས་ནི། །རྟེན་ལས་བྱུང་བའི་དོན་མ་
མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་ལ། །དེའི་འགྲེལ་པར། ལྷ་བའི་ཞབས་གྱིས། མདོན་པར་རྟོགས་པ་
གཅིག་ཏུ་ཟད་དོ། །དེའི་དོན་ནི། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། ཐུན་
གཅིག་པོ་དེ་ལ་ཤེས་བཟོད་བརྩོ་ལྷ་ལམ་བཅུ་དུག་ཏུ་འབྱེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་གྱི་འགྲེལ་
པ་ལས། གང་དག་དེ་དག་གི་སྤྱད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྷར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྷར་ན་ཡང་། དེ་ལྷ་བུས་
བསྐྱས་པའི་སྦྱེ་བོ་ལ་དེ་བསྟན་པས་ལན་གང་གས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ཆར་བྱེ་
ནས་བརྩོ་ལྷར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྷར་ན། ལམ་བསྒྲོམ་པ་རྣམ་པ་བཅུ་དུག་པོ་དེ་རི་ལྷ་བུ།
ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལམ་རྣམ་པ་གཞན་དག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པ་གོམས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། འདིར་ཡང་ཡོངས་སུ་བཏགས་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཉིད་དེ། དེ་ཁོ་ནར་ནི་ངོ་བོ་
གཅིག་ལྟར་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞུང་འདིས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྱོལ་གྱི་ལམ་མ་བསྟན་

པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་བྱས་པ་འང་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པས་དེ་བསྟན་པར་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་ཉིད་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་དེ་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་མཐོང་
 གྱེ། མ་རིག་པ་མ་ལུས་པར་འགགས་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་དམིགས་
 པའི་ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་ལ་ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱས་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་རྣམ་པར་བཞག་གྱེ། གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་གཞུང་འདིའི་
 རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ལ། ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བྱ་ལ།
 དེ་ཤེས་པ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་འོ། །དེའི་རྟོགས་བྱ་མྱ་ངན་འདས་དེ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་
 ཅིང་། རྟོགས་པ་པོ་མཉམ་གཞག་དེ་ཐུན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། གོམས་པར་བྱས་པ་ན་མཐོང་སྤང་སྤངས་
 ཏེ། བྱ་བ་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་བཞག་གོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། །

གཉིས་པ་ནི། དར་ཁྱིམ་མཛད་པ་ན་རེ། སྟོབ་དཔོན་འདི་དང་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་རྩ་
 འགྲེལ་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་བྱད་པར་ཡོད་པར་མ་མཐོང་ཞིང་། རང་རིག་ཁས་ལེན་མི་ལེན་
 སོགས་ནི་བྱད་པར་ཆེའོ། །གཞན་དུ་ན། ལྷག་བསྐལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆོ། ཀྱན་འབྱུང་
 གི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་ཁས་མི་ལེན་ན་ནི། གཉན་བྱ་སྤྱི་མི་རྟག་བསྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
 ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་མཐོང་ངོ་། །སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་
 གཞག་བཞིན་པའི་དུས་སུ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཡོད་མོད་གྱི།
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུང་པའི་སྟོ་མངོན་གྱུར་དུ་ག་ལ་དགོས། དེ་
 བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་འཆད་པའི་
 ཚུལ་གསུམ་ཀ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཡང་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་ལུང་ལས། ཆོས་ཤེས་ཞེས་གསུངས་
 པ་དེ། ཆོས་བཟོད་གྱི་བླས་ཐུང་བའི་ཆོས་ཤེས་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ན། བྱེད་གྱི་བཤད་པ་དེ་ཅུང་ཞིག་
 སྒྲིག་ཏུ་རུང་ཡང་། དེ་ལྟར་བཤད་ན། དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་
 པར། ཆོས་ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས། དེ་གསར་དུ་ཤེས་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་སུ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་ཆོས་ཤེས་དེ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་
 དབྱེ་གཞིར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་བསྟན་གྱི་ཆོས་ཤེས་དེའི་སྟོན་དུ་ཆོས་བཟོད་འགྲོ་བའི་

བཤད་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ནི། འདི་དང་བཟང་པོའི་
 ཞབས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་སྒྲིག་ཏུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱད་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆེ་ཀྱན་
 འབྱུང་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་
 མིན་དབྱུང་དགོས་ཀྱང་། དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་པའི་དང་། དྲངས་པའི་ཆེ་ཅིག་གོས་ལ་དེ་
 འདྲེན་པའི་བྱབ་པ་མེད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ངེས་
 པ་དྲངས་པའི་ཆེ། བྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་དྲངས་པས་བྱབ་པ་མི་བཞེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་
 བྱིད་ཀྱིས་འདི་སྤྱད་དུ། འགྲེལ་ཆེན་དུ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུའི་ས་མཚམས་བཤད་པ་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་
 ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་དཔྱེ་བ་ཡོད་པས་བཤད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་རྟོན་འགྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་
 རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་དཔྱེ་བས་དེ་ལྟར་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་གྱིན་སྟེ།
 ཀྱན་རྫོབ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ཡིན་ན་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ས་མཚམས་སུ་མ་སོང་སྟེ། ཀྱན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་མཚམས་སུ་སོང་བའི་
 ཕྱིར། ཀྱན་རྫོབ་དབྱུང་གཞི་དང་དམིགས་པར་བཞག་ནས། དེའི་སྟོང་དུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་
 ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ནི། བྱིད་ལ་ཉེས་པ་སོན་འདུག་ཅིང་། ཁོ་བོ་ཅག་
 གི་འདོད་པ་གྲུབ་པོ། །མཉན་བྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སུན་འབྱེན་ལ་རུས་པ་ཅི་ཡང་མེད་མོད། སུན་
 འབྱེན་དེ་ཉིད་ལ་སྟོན་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་ཀྱིས་ནི་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ཆོད་མས་ངེས་ན།
 སྒྲ་ཡང་མི་རྟག་པར་ཆོད་མས་ངེས་པས་བྱབ་པོ་ཞེས་ཁས་སྤངས་པས། སྤྱི་དོན་མི་རྟག་པར་གྲུབ་
 བ། ཐ་སྙད་ཀྱང་མི་རྟག་པར་གྲུབ་ཅིས་པར་སོང་བས། མཉན་བྱ་དང་སྤྱི་དོན་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ་
 རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན། མཆོན་སྟུང་གྱི་རྣམ་གཞག་
 ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ལྷགས་གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་
 བཞིན་པའི་དུས་སུ། སངས་རྒྱུས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུང་པའི་སྟོ་མེད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཡོད་པར་འགལ་ཞིང་། དེ་ཡང་མདོན་གྱུར་དུ་མེད་པར་འདོད་ན། ཡོད་ལ་
 མདོན་གྱུར་དུ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཉིད་མཛེས་པ་མིན་ཏེ། ལྷན་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་།
 ཡོད་ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་གཞུང་ལྷགས་ཆེན་པོའི་བཤད་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེར་

ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལཱ་རིག་གི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱིད་ཉིད་སྤྱིད་རྗེའི་
སྤྱིད་པོ་ཅན་གྱི་སྤྱི་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་རྣམས་འཇུག་གོ། །རྣམ་པར་སྤྱོད་པས་ཆོག་གོ། །

འདིར་སྤྱོད་པ། གཞུང་བརྒྱའི་སྤྱོད་ནས་དྲངས་པའི་རིགས་པ་ཡི། །ཤིང་རྟའི་ཁྲི་ལ་འཁོད་
པའི་རྣམ་པོ་ལ་གྱིས། །དོན་གཉེར་སྤྱོད་གསལ་མགོན་དུ་གཉེར་བྱེད་ན། །ལེགས་བཤད་
གར་གྱི་ལྟ་མོ་འདི་ལོང་ཞིག། །

གཉིས་པ་བསྒྲུབ་པའི་ལམ་ལ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའོ། །

དང་པོ་ལ། ལུས་ཀྱི་རྟེན་ནི་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་མེད་གསར་དུ་སྤྱོད་པའི་རྟེན་ནི་འདོད་པ་དང་།
སྤྱོད་ཐོན་གནས་པའི་རྟེན་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ཀ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་འོག་
མ་གཉིས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །སེམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་མངོན་པ་ལས། ཟག་མེད་
ས་དགུ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་ཅིང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་
པས་འདོད་པ་དང་། སྤྱིད་རྟེན་ལ་ཡང་བརྟེན་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྤྱིད་བྱ་སྤྱིད་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་། མི་སྤྱོད་ལམ་མ་སྤྱོད་གོང་
གི་ལམ་མོ། །ཡང་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཞེས་བྱའོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་གྱི་
རང་ལྷོག་ནས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བྱིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེ་ལ་
དེའི་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་
དང་། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱིད་རྗེ་དང་། བྱམས་པ་དང་མངོན་ཤེས་སོགས་དེར་ཁས་
སྤང་དུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། འཕགས་སེང་གིས་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་
སྤྱོད་ལམ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་བྱུང་བར་ལ། བོད་སྤྱི་མ་རྣམས་རྗེས་ཐོབ་ལ་འབྲུལ་པའི་སྤྱིད་པ་
མངའ་བས་ཟག་བཅས་དང་། མཉམ་གཞག་ལ་དེ་མི་མངའ་བས་ཟག་མེད་ཡིན་ཞེས་འཆད་ཀྱང་།
རིགས་པ་མིན་ཏེ། འཕགས་སེང་གིས་མཉམ་གཞག་སྤྱིད་བཅས་སུ་བཞེད་པས་སོ། །དེས་ན་
གཞུང་འཛིན་གཉིས་སྤྱིད་གི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ལ་འཆད་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རིགས་རོལ་མཆོ། (སྤྲེང་ཆ།)

བ་ཉིད་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་
ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་
དང་། དེ་དང་བྲལ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ཅི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་
ལམ་རྗེས་ཐོབ་གྱི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད། ཡང་དག་པ་མིན་པའི་ཀུན་རྟོག་ཏུ་འདོད་པའམ། དེ་དང་
མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བ་ལ་འཆད་པ་ཡིན་ཅེ་ན། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ་དེར་འཆད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་མིན་རྟོག་ཡིན་ན། སྤང་བྱ་
ཡིན་དགོས་པས་སྤྱིར་ལམ་དུ་འགལ་ཞིང་། བྱེ་བྲག་ཡེ་ཤེས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་དང་
བཅས་པའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་ཅིག་ཆར་དུ་རྟོག་པ་དེ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་ཡེ་
ཤེས་ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་བ་ལ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བྱང་སེམས་སློབ་པ་
འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ། བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་སྒྲོ་ལཱི་ཤེས་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་
སྤང་བ་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་ཆེ་ན། དབང་ཤེས་ལ་སྤང་ཆ་དེ་ནི་ཡང་དག་མིན་རྟོག་དང་། གཞན་
དབང་དང་། སྤང་བྱ་ཡིན་པས་ལམ་དུ་མི་འཛོག་ལ། གཉིས་པ་དེ་དེར་རྟོགས་པའི་ཆ་དེ་ནི་ལམ་
དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་ལ་མདོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བས་
དེ་དང་བཅས་པར་འཛོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་མཚུངས་ལྡན་བཤད་དཀའ་
བའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་ཟག་བཅས་གྱི་འཛོག་རྒྱལ་ཀྱང་མདོན་པ་དང་མི་མཐུན་པར་བོད་གྱི་
སློབ་དཔོན་རྣམས་འཆད་ཀྱང་། མཐུན་པར་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོན་པར་ནི། ཟག་པ་
ཉོན་མོངས་ལ་བྱས་ནས་དེ་དང་བཅས་རྒྱལ། དེའི་སྒྲོ་དུག་གང་རུང་དང་འབྲེལ་བ་ལས། དེར་
བཞག་པ་ཡིན་ལ། སྒྲིམ་ལམ་འདིས་ཀྱང་ཟག་པའི་སྒྲོ་དུག་པོ་གང་རུང་ཞིག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
དེ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་རྒྱལ་ཡང་ཡང་དག་མིན་རྟོག་གིས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སྒྲི་
ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་
འབྲས་བུ་གང་རུང་དུ་གཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཞིབ་མོར་བྱེ་ན། སྒྲིམ་ལམ་གྱི་རྗེས་
ཐོབ་ཏུ་དག་པའི་སྤང་བ་ཤར་བའི་སྤང་བཅས་དང་། མ་དག་པའི་སྤང་བ་ཤར་བའི་སྤང་བཅས་
གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཉིས་སྤང་གི་ཤེས་པ་དེ། བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་

གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཆ་ནས། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྟོག་ཏུ་འཛིན་གྱིང་། གང་དུ་སྒྲུང་བའི་
 ཡུལ་དེ་ཟག་བཅས་སུ་མི་བཞག་སྟེ། ཡུལ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ལྟ་བུ་དེ་ལམ་གྱི་བདེན་པར་
 ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་མཉམ་གཞག་ལ་ཀུན་རྟོག་གྱི་སྒྲུང་བ་ཤར་བའི་ཆེན་། དེ་ཡང་
 ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྟོག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་སུ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉིན། དེ་ནི་སྒྲུ་མ་དང་མི་མཆུངས་ཏེ།
 སྒྲུ་མ་དེ་ནི། སྒྲོ་ལཱི་དབང་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་སྒྲུང་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི།
 དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲུང་བ་དང་། གཉིས་སུ་འབྱུང་བའི་བག་
 ཆགས་གྱི་དབང་གིས་འབད་ཚུལ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྒྲུར་བའི་དུས་སུ་རྟོག་པའི་
 འབད་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅིད་པའི་གཞིར་བཟུང་ཞིང་། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་ཡེ་ཤེས་རྟོག་
 མེད་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་ཤར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྟེན་
 ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཀུན་རྟོག་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་འདི་ཉིད་ལ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ།
 ཞེས་པས་སྒྲུར་བའི་དུས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་དང་། རི་སྐད་དུ། སྒྲོ་མ་པའི་སྒྲོ་བས་གྲུབ་པ་ན།
 འབྱུང་བའི་མཆོན་མ་མཐའ་དག་སྒྲུངས་པ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་ཞེས་དངོས་
 གཞིའི་དུས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་བཤད་པས་སོ། །པོད་སྒྲུ་མ་དག་ །སྒྲོ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་
 པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ལ་འཆད་པ་ནི། རིགས་པ་མིན་ཏེ། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ན་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་མེད་དེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་མེད་ཅིང་རྗེས་སྐྱོབ་ཏུ་ཡང་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་དེ་
 མེད་དེ། རི་སྐད་དུ། དངོས་པོ་ལྷན་དང་མི་ལྷན་དང་། ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་པར། བར་
 ཆད་མེད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་སུ་སྒྲུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པ་དང་། མི་ལྷན་པ་
 ཞེས་བཤད་ལ། དེའི་དོན་ཡང་རྗེས་སྐྱོབ་ཏུ་མཆོན་འཛིན་འབྱུང་མི་འབྱུང་ལ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་
 ལ། དེའི་ཆེ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ། མཆོན་འཛིན་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ལམ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་
 འབྱུང་བ་ལ་འཆད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེར་མཆོན་འཛིན་ཡོད་ན་ལམ་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 མདོ་སྟེ་རྒྱན་དུ། དག་པ་ས་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་སྐྱོབ་པའི་དོན་ཡང་།
 སྒྲོ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མདོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་བ་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་ལ་དར་

རིག་མཛད་པ་ན་རེ། འདི་དག་ཟག་བཅས་སུ་བཞག་པ་ནི། སྐྱོན་འདྲེས་རུ་དུ་འཛིན་པའི་
 རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ཟག་བཅས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་བྱས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་བཅས་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་རྗེས་ཐོབ་གྱི་སྐབས་སུ། བསོད་ནམས་
 གྱི་ཆོགས་རྗེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབད་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱོམ་
 སྤང་འབད་ནས་བསྐྱེད་པའི་འཕགས་པ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བྱ་ཡིན་ན་བསྐྱོམ་སྤང་དུ་
 བྱེད་དགོས་ལ། ཐེན་ཆེན་འཕགས་པའི་སྐྱོམ་སྤང་ཡང་ཡིན་ལ། སྐྱོམ་ལམ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
 མཐུན་ནི་སུ་གང་གིས་ཀྱང་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ། ཟག་བཅས་
 ལ་སྤང་བྱས་བྱུང་བར་བཤད་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་དེ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པས་
 ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སོ། །ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ན་སྐྱོན་འདྲེས་རུ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མེད་
 པ་ན། རྟོག་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །འདི་མི་འཐད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བྱས་མ་བྱུང་བ་མི་འཐད།
 སྐྱོམ་ལམ་དང་རྟོག་པའི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད། རྟོག་གྱུར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྟོ་གང་
 ཡིན་རྟོག་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་ལ་སྤང་བྱས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མཆོན་
 འཛིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ངས་པར་སྤང་དགོས་ཏེ། མཆོན་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་ཡུན་རིང་
 གོམས་པས་དེའི་ས་བོན་དུངས་འབྱིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱུས་གྱི་སར་སྐྱོན་འཛིན་
 པའི་རྟོག་པ་གནས་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དེ་ཡང་། རྗེ་རྩ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་
 རྟོག་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ས་བོན་སྤངས་པ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔུ་མའི་གཞུང་
 ལུགས་ལས། བདེན་མེད་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ཡང་སྤང་བྱར་བཤད་ན། རྟོག་པ་གཞན་རྣམས་
 སྤང་དགོས་པ་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་དེ་ལ་རྒྱུ་ཅ་འགྲེལ་
 འདིར་བཏགས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་སྐྱུ་གྱིས། སྤང་བ་ཉིད་ལ་ལྟ་
 ཉེས་ན། །ཤེས་རབ་རྒྱུ་རྣམས་ལུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་སྤང་བ་ཉིད་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་དེ་མ་
 སྤངས་ན། སྐྱོན་དུག་དུ་སོང་བ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞི་བ་ལྟས། སྤང་ཉིད་
 བག་ཆགས་གོམས་པ་ཡིས། །དངོས་པོའི་བག་ཆགས་སྤང་བར་འགྱུར། །ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་

གོམས་པ་ལས། །དེ་ཡང་ཕྱི་ནས་བསྒྲིག་པར་འགྱུར། ཞེས་སྟོང་ཉིད་དུ་ཞེན་པའི་སྒོ་སྟོང་དགོས་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་འགྲེལ་དུ་མདོ་དངས་པ་ལས་ཀྱང་། འོད་སྤངས་བདག་ཏུ་ལྟ་
བ་རི་རབ་ཅམ་ནི་བཤིག་པར་སྤྲིའི། སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པ་ནི་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། དེའི་མཉམ་གཞག་ཡིན་ན་
ཡང་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་རྗེས་ཐོབ་ལ་ཡང་དེས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཡིན་ན། སྤང་བཅས་གྱི་རྣལ་
འབྱོར་མདོན་སུམ་རི་ལྟར་ཁས་ལེན། ཅིས་ཏེ་མ་ཁྱབ་ཀྱང་གཞི་མཐུན་སྤྱིད་པ་ཁས་ལེན་ནོ་ཅེ་ན།
འོན་སྒོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་བཅས་
སུ་ཐལ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བསྒྲིག་པར་མི་རུས་སོ། །
ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་དང་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཞི་མཐུན་ཁས་
ལེན་མི་རུང་བའི་ཤེས་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་ན། སྒོམ་ལམ་དང་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཁས་
ལེན་པ་ལྟ་ཅི་སྒོམ། ཡང་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་འབད་ནས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་
ན། ལུང་གི་ཆོས་དང་མ་རིག་བག་ཆགས་གྱི་སའི་དབང་གིས་ཟག་མེད་གྱི་ལས་བསགས་ནས་
ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པ་སོགས་ཀྱང་སྤང་བྱ་མིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལ་
འདོད་ན། སྤང་ཕྱིར་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་སྤང་བོ་དང་། །
དེ་རྒྱ་ལོག་ཕྱིར་གཙང་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་
གཞན་ལས་ཀྱང་། ཐ་མལ་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་ལྟག་པའི་ལྟར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་
བསྒོམ་པ་དང་། གུ་ལོམ་གྱི་ལྟར་ཞེན་གྱི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་དགོས་པར་
གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ། གསུམ་པ་ནི། ལྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ཡིན་པ་
ཅམ་གྱིས་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་འགྱུར་བ་ནི། ལུང་ཆོས་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། རྟོག་གི་དང་
ཡང་མི་མཐུན་ནོ། །རི་ལྟར་ཞེན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་རྣམས་གྱི་
འཇུག་ཡུལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལ་ལྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་ཡིན་

ཏེ། དེའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཇུག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དེ་དང་དེར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་གྱི་གོ་མི་ཆོད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཆོད་མ་རྣམས་གཞལ་བྱ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོད་མར་འཛོག་པའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་འཇུག་ཡུལ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོད་མར་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཇུག་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་དེར་འཛོག་དགོས་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྟོགས་ཡེ་ཆོས་སྐྱེ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་རྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ལྟོག་གྱུར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་ན་ནི། དེས་དེ་སྟོང་འདོགས་གཙོད་པའི་གཞིར་མ་བཟུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེས་དེ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལྟོག་གྱུར་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན། དེའི་དོན་སྤྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་དེར་བྱེད་པའི་སྟོ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ལས་མ་འདས་སོ་སྟམ་ན། བྱབ་པ་དང་པོ་ཁས་ལེན་པར་རུས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རྣམ་མཁྱེན་ལ་དམིགས་པའི་ཐེག་ཆེན་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། རྒྱ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། དེ་དང་མཚུངས་ལྟ་ན་དུ་བྱུང་བའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མི་སྤྲིད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐབས་ཤེས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་མཁྱེན་པ་མི་སྤྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །མཚུངས་ལྟ་ན་གྱི་དོན་ཡུལ་ཅན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ཁིང་སྤྱིས་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱིད་ལ་ནང་འགལ་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྟོག་པ་མེད་དགག་ཞིག་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྟོ་གང་ཞིག །དེ་བྱིད་ལ་ལྟོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་སྤྲུལ་ཁས་སྤངས་ཤིང་། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོག་གྱུར་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་འདྲ་ཡོད་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་སྤྲུལ་ཁས་སྤངས་ཁིང་། བྱབ་པ་ཆོད་མས་གྲུབ་པོ། །སྤྱིར་ཡང་ཆོས་དབྱེངས་མེད་དགག་གི་ཆ་དེ་ལྟོག་གྱུར་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། སྤྱི་མཚན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་

ཐྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱེད་གྱི་འདོད་པ་དེ་རྟོག་གཏི་གཞུང་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་
མ་སྟེ་བདུན་དུ། མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་རང་ལུགས་སུ་འཛིན་པ་ན་ཐྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཛིན་པའི་མདོན་
སུམ་ཐམས་ཅད་ལ། ཐྱི་རོལ་གྱི་དོན་གློག་ཏུ་གྱུར་པར་བཤད་པའི་ཐྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།
གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱིས་གཟུགས་བཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་དངོས་སུ་རིག་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཐྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
ཐྱིར། ཁྱབ་པ་ནི་རི་སྐད་དུ། རྒྱུའི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པ། །གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་གཞན་ཅི་ཡང་། །
མེད་ཅེས་པས་གྲུབ་ལ། རྟགས་གཉིས་པ་ནི་རི་སྐད་དུ། ཐྱི་རོལ་དོན་ནི་དངོས་སུ་མིན། །རང་
བདག་རིག་བྱེད་འདི་དག་ནི། །དོན་ལ་སྟེས་པ་ཙམ་དུ་ཟད། །ཅེས་པས་གྲུབ་པོ། །དེ་ཙམ་དུ་མ་
ཟད་ལུང་རིགས་གྱི་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཡང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་
གཟུགས་སྟེ་འཛིན་པའི་མདོན་སུམ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ། དེ་དེ་ལ་
རྟོག་པར་འབྱུར་ཏེ། དེ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གློག་གྱུར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཐྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ།
སངས་རྒྱས་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལོངས་སྤྱུལ་གཉིས་ནི། སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་འདོད་
དགོས་པས། སེམས་ཅན་ལ་གློག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐྱིར་དང་། ལྷང་ཚུལ་གྱི་གཟུགས་སྟེ་སེམས་
ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱེད་པས། སངས་རྒྱས་གྱི་སྒྱུར་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྟོམ་ལམ་
གཉིས་གྱི་བྱེད་པར་བཤད་ཟིན་ནས།

ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོམ་ལམ་ལ་དབྱེ་ན། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་སྟོམ་
ལམ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སོ། །

དང་པོ་ལ། མོས་པ་དངོས་བཟུང་། དེའི་སྟོམ་ལམ་གང་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ།
སྒྱིར་མོས་པ་ཙམ་དང་། འདིར་བསྟན་གྱི་མོས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི་མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། མོས་པ་གང་ཞེ་ན། དེས་པའི་དངོས་པོ་རི་
ལྟར་དེས་པ་འཛིན་པ་སྟེ། མི་འབྲོག་པ་ཉིད་གྱི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་དེས་པའི་དོ་བོ་ལམ། དེས་
པ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདྲིན་པ་ལ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལུང་རིགས་རྣམ་དག་གི་རྒྱ་ལས་ཤེར་ཕྱིན་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་
 ཡིད་ཆེས་པའི་སློ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །འདི་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་མིན་གྱི་དཔྱེ་བས་གཉིས་
 ཏེ། དང་པོ་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་དང་། དེས་དྲུངས་པའི་ངེས་ཤེས་
 རྣམས་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་མེད་དུ་གྱུར་པའི་མོས་
 པ་ཡང་སྤྲིད་དེ། དཔེར་ན། གཙོ་བོ་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཡུལ་ངེས་ལྷ་ཁས་
 ལེན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་མ་དག་སར་ནི་པལ་ཆེར་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་འབྱུང་ལ།
 དག་པའི་ས་གསུམ་དུ་ནི། མོས་པ་འདི་ཡང་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
 གཞན་དུ་མོས་པ་གང་ཡིན་རྟོག་པར་ཁས་ལེན་ན་དུན་པ་དང་ཆགས་སོགས་ལ་ཅིས་ཀྱང་ལེན་
 དགོས་པས། དབང་ཤེས་འཁོར་དུ་རྗེ་ལྟར་འབྱུང་ཞེས་དཔྱད་དགོས་སོ། །འོན་ཤེར་ཕྱིན་དེ་གང་།
 དོན་གསུམ་པོ་དེ་ཅི། མོས་པ་དང་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སློམ་ལམ་གཉིས་ལ་ས་མཚམས་གྱི་བྱུང་
 པར་ཅི་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། མདོའི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་ན། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བཤད་ལ། དེས་
 མཆོན་ནས་ལམ་དང་། ཆོས་གྱི་དབྱིངས་ཀྱང་བཟུང་བར་བྱ་ལ། དོན་གསུམ་ནི། བསྟན་བཅོས་
 ལས། རང་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀའི་དོན་ལ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལ་འང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་
 ཐུག་གི་དཔྱེ་བས་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་མཐར་ཐུག་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་གྱི་སྒྲ་དང་།
 སྒྲུལ་པའི་སྒྲ་དང་། འོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྒྲ་གསུམ་ལ་གསེར་གྱིང་པས་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་
 ལ། ས་མཚམས་ནི། འདིར་བསྟན་གྱི་མོས་པ་ཅམ་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ཀྱང་ཡོད་ལ། དེ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བསློམ་པའི་ལམ་ནི། ས་གཉིས་པ་ནས་སོ། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པས་
 རང་དོན་མོས་པ་མ་དག་ས་བདུན་དང་། གཉིས་དོན་མོས་པ་བརྒྱད་དགུ་གཉིས་དང་། གཞན་
 དོན་མོས་པ་ནི་ས་བཅུ་པས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །ས་མཚམས་འདི་ལྟར་བཞག་པ་འདི་ཡང་།
 ཤེར་ཕྱིན་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་མོས་པ་ཅམ་གྱི་ས་མཚམས་མ་ཡིན་གྱི། རྗེ་ལྟར་མོས་པ་
 བཞིན་དོན་གསུམ་བསྒྲུབ་ཅུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་ཡང་དོན་གསུམ་པོ་མདོན་དུ་བྱས་
 པའི་ས་མཚམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གསུམ་མཐར་ཐུག་པ་མདོན་དུ་བྱས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་
 ཁོར་རངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ས་གཉིས་པ་ནས། སློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆོས་སྤྱི་ཕྱོགས་གཅིག་

མཛོན་དུ་བྱ་ཞིང་། ཆ་གས་ལྷ་ག་མ་རྒྱལ་པ་བྱུང་བ་དག་པས་དང་། དག་པའི་སར་བདག་གཞན་
 མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་གཞན་གྱི་དོན་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་རང་དོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། རང་དོན་
 བྱས་པ་རྒྱལ་པ་ལྷ་ག་མ་རྒྱལ་པ་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དང་། ས་བཅུ་བར་གཞན་དོན་འཕྲིན་
 ལས་བྱེད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ས་མཚམས་དེ་ལྟར་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་མོས་པ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་ནི། ཡུམ་རང་དོན་དང་། གཞན་དོན་དང་།
 གཉིས་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་མོས་པ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་དེར་བཞག་པ་གཅིག་
 དང་། ཤེར་བྱིན་རང་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པ་བཞིན་དུ། དེ་དེའི་རྒྱུ་ཉམས་སུ་ལེན་
 བཞིན་པ་དང་། ཡང་དེ་གཞན་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་མོས་པ་བཞིན། དེར་ཉམས་སུ་ལེན་
 བཞིན་པ་གཅིག་དང་། གསུམ་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་བས་མོས་པའི་འཛོག་མཚམས་གཉིས་
 ལས། མདོ་ལས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་དང་པོ་དེ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་པ་ལས་ནི་གཉིས་པ་དེ་བསྟན་
 པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་མཐོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅས་དང་།
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་མོས་པ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། ཤེར་
 བྱིན་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་མོས་པ་ནི་རྒྱུའི་ཀུན་སྟོང་ཡིན་ལ། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
 བས་ཤེར་བྱིན་ལ་ཞུགས་པ་དེའི་ཆེན་། ཤེར་བྱིན་ནི་འདིར་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་
 སྐྱོམ་ལམ་དེ་ལ་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུའི་ཀུན་སྟོང་མོས་པ་དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
 ཤིང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ཡང་མོས་པ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་འཇུག་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱུའི་ཀུན་
 སྟོང་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྐྱོམ་ལམ་ནི་མཉམ་གཞག་རྒྱལ་པ་ཡིན་ལ། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་
 དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟར་ན་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ཤེར་བྱིན་དོན་
 གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་མོས་པ་དང་མཚུངས་ལྟན་དུ་བྱུང་བའི་རྗེས་ལ་མཛོན་
 རྟོགས་དེ། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་སྐྱོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །འདི་ཡང་མོས་
 པ་དེ་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེན་ནི་དབང་ལྟན་དུ་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ལ་འཆད་དགོས་ཏེ། སྐྱོམ་
 ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་དུ་ངེས་པས། རྟོག་པ་དང་མཛོན་སུམ་དུ་མཚུངས་པར་
 ལྟན་པ་མི་སྤྲོད་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་དེ་ཅུམ་ཞིག་མཉམ་གཞག་ན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན།

མཉམ་གཞག་ནི་རྒྱུ་ལྡན་དུ་འཇུག་པས། དང་པོར་རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་རྟོག་པ་དེ་ཡོད་ཀྱང་། བར་བར་དུ་རྟོག་པ་དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་མི་སྤྱིད་ལ། མ་དག་པའི་རྗེས་ཐོབ་ནི། བར་བར་དུ་རྟོག་པས་ཆོད་པས། དུས་ཐུང་དུར་འཇུག་ཅིང་། རྟོག་པ་དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཆེན། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་བཤད་ལ། རྟོག་པའི་ཆ་ཤས་གང་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་དུ་མི་འཛོག་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་མ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་ཤེར་ཕྱིན་ཡི་གེར་འདྲི་བ་དང་། འཛིན་པ་དང་། གྲོག་པ་སོགས་ལ་ནི་མོས་པས་བསགས་པའི་དགོ་ཅུ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དང་མཚན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལྡན་ཅིག་དུ་འཇུག་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས། ཟུང་དུ་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀ་བསྒྲམས་པ་དེ་ལ། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་། རྗེས་ཐོབ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་འདིས་ནི། བསྐྱོ་བ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཉམ་གཞག་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཁྱེ་བྲག་བསྐྱོ་བའི་སྐབས་སུ། རོ་བོ་དང་། གང་དུ་བསྐྱོ་བ་དང་། གང་བསྐྱོ་བ་དང་། རི་ལྟར་བསྐྱོ་བ་དང་། བསྐྱོ་བ་བྱས་པའི་དགོས་པ་རྣམས་སོ། །དང་པོ་ནི། དགོ་བའི་ཅུ་བ་འབྲས་སུ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྒྱར་བསྐྱར་བར་བྱེད་པའི་འདུན་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །དེ་སྤྱད་དུ་ཡང་། མདོ་སྤེའི་རྒྱུ་ལས། བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་ནི། །སེམས་པ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་བསྐྱོ་བ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་བྱུང་པར་ནི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསྐྱོ་བར་འཛོག་པ་ལ་བསྐྱོ་རྒྱའི་དངོས་པོ་ཞིག་དེས་པར་དགོས་ཤིང་། ཅིག་ཤོས་ལ་དེ་དགོས་པའི་དེས་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། མདོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་གྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་ཏེ། དེས་ལེགས་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་དེར་བསྐྱོས་ན་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་དེར་བསྐྱོས་ན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དེར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤྱིར་འདུས་བྱས་གྱི་དགོ་བ་དེར་བསྐྱོས་ན། དེའི་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་། དེར་མ་བསྐྱོས་ན་དེའི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་དེས་པ་མེད་པ་རྣམས་ཏེ། དཔེར་ན་སོ་སོ་སྟེ་བོས་སྤྱིན་པ་བཏང་

བ་དང་། ཚུལ་བྱིམས་བསྐྱར་བའི་དགོ་བ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་དང་བསྐྱོ་བས་མ་ཟིན་ན་ཐར་བའི་རྒྱར་
 མི་འགྱུར་ལ། ཟིན་ན་དེར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་མངོན་མཐོའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་ལ་ཡང་དེར་བསྐྱོ་
 དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་དགོས་པ་མིན་ཏེ། དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་རྒྱད་མ་ཟོས་ན་དེར་མ་བསྐྱོས་ཀྱང་
 གནས་སྐབས་རྣམས་སྒྲིན་དང་། བདག་པོ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱེན་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །འོ་ན་བདེ་འགྱོར་བསྐྱོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་སྟུང་ན། དེར་མ་བསྐྱོས་ན་འཕེན་བྱེད་གྱི་
 རྒྱུ་ཅམ་ལས་མི་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེར་བསྐྱོས་པའི་སྟོབས་གྱིས་འགྱུར་བྱེད་མངོན་དུ་གྱུར་
 བས། རྣམས་སྒྲིན་འབྱེན་ངེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ཐར་བའི་རྒྱར་བསྐྱོ་བ་
 ལ་ནི། རང་གིས་བྱས་པའི་དགོ་རྩ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཁོ་ནས་བྱས་པའི་
 དགོ་བ་ནི་དེར་རི་ལྟར་བྱས་ཏེ་བསྐྱར་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མོད་གྱི་རང་གིས་མ་བྱས་
 ཀྱང་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་དགོ་བ་ལ་ཡི་རང་བར་བྱས་ནས་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་རྒྱར་བསྐྱོས་ན།
 དེར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་
 བསོད་ནམས་བྱས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་དགོ་བ་དེ་བྱེད་
 བ་པོ་དེ་ཉིད་གྱིས་མ་བསྐྱོས་པར་དེ་ལས་གཞན་གྱིས་བསྐྱོས་པ་ཅམ་གྱིས་ནི། དེ་དང་དེའི་རྒྱར་མི་
 འགྱུར་ཞིང་རྒྱད་མི་ཟ་བར་ཡང་བྱེད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་དང་དེར་བྱེད་པའི་འདུན་པ་བྱེད་པར་ཅན་རང་
 རྒྱད་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་དེར་མི་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱིས་དེར་མ་བསྐྱོས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྒྱིར་རང་གིས་བྱས་པའི་དགོ་
 བ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱོ་རྒྱུའི་དགོ་བར་འཛོག་པའི་ངེས་པ་ཡང་མེད་དེ། དཔེར་ན་མཐོང་སྤང་
 སྤངས་པའི་འགོག་པ་དང་། དེའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་བཞིན་ནོ། །གང་དག །འགྲོ་ཀྱན་
 དགོ་བ་རི་སྟེང་ཡོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཆོས་དབྱིངས་མེད་དགག་གི་ཆ་བསྐྱོ་རྒྱུའི་
 དགོ་བར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྐྱོ་རྒྱུའི་དགོ་བ་དང་
 ལྷན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ལྟ་བུས་རང་རྒྱུད་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་བྱང་
 རྒྱལ་ཏུ་བསྐྱོས་གིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་དབྱིངས་དེ་རྗེས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་
 དང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་ཀྱང་དེ་དང་དེར་སོང་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེ་སྐུ་མ་
 དེར་སོང་བ་གང་ཞིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེས་དབྱིངས་ལ་དེར་སོང་མ་སོང་གི་དབྱེ་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱལ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཚེས་ཉིད་ལ་ཡང་དབྱེ་བ་མེད་པར་བཤད་ན། གཞན་
 རྣམས་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྗེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པའི་གསུང་གིས། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་
 ལས་མ་གཏོགས་པའི། ཚེས་གཞན་མེད་ཕྱིར་སྤྲིག་པ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ཡང་དགོ་པར་
 འགྱུར། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་རྣམས། །ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་མི་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 ཚེས་དབྱིངས་མེད་དགག་གི་ཆ་ནི། བསྐྱེད་ལྟ་ཞེས། །དགོ་བ་ཅམ་དུ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། སྤྱོད་པ་
 ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་འདི་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཚེས་དབྱིངས་
 མེད་དགག་གི་ཆ་ཁོ་ན་བདེ་བར་གསལ་བའི་སྤྱིང་པོར་འདོད་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྤྱིང་པོ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སེམས་ཀྱི་ཚེས་
 དབྱིངས་མེད་དགག་གི་ཆ་དེ་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེས་དབྱིངས་
 ཀྱང་དེར་བྲལ་བས་སོ། །དེ་བས་ན་དྲི་མའི་སྤྱངས་གཞི་བདེ་བར་གསལ་བའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
 དེ་ནི། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་ཆ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། མེད་
 དགག་གི་ཆ་ལ་བཤད་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚེས་དབྱིངས་མེད་དགག་གི་
 ཆ་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱུར་ཁས་ལེན་པ་ཡང་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་གསུངས་པའི་ཐམས་ཅད་ཚེས་དབྱིངས་
 རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པས། གལ་ཏེ་བཅའ་བོའི་ཚེས་ཀྱི་
 དབྱིངས། །བདེ་གསལ་སྤྱིང་པོ་མ་ཡིན་ཡང་། །སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས། །བདེ་
 གསལ་སྤྱིང་པོ་ཡིན་སྟུང་ན། །མ་ཡིན་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ནི། །དབྱེ་བ་མེད་པར་རྒྱལ་བས་
 གསུངས། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །འོ་ན་ཚེས་དབྱིངས་དགོ་བར་འཆད་པ་དང་། མི་འཆད་པའི་
 ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་གང་དུ་བཟུང་ཞེ་ན། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་དག་ལས་དེ་
 དགོ་བར་བཤད་པ་དེ་ནི། མ་ཡིན་དགག་གི་ཆ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དགོ་བ་ཡིན་པ་འགོག་
 པའི་ལུང་རིགས་འཆད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་མེད་པར་དགག་པའི་ཆ་ལ་དགོངས་པའོ། །འོ་ན་ཀུན་
 གཞིའི་སྤྱིང་གི་ཕྱོད་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་དགོ་བར་འཆད་ན། ཀུན་གཞི་དགོ་བར་མི་འཆད་པ་ཅི་

ཞེན། དེ་ཀྱན་གཞིར་ཁས་མི་ཡོན་ཏེ། ཐེག་བསྐྱེད་ལས་ཀྱན་གཞིར་གཉེན་པོར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གཉེན་པོ་ནི་དག་པ་ལས་འོས་མེད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་ཆ་དེ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་བསྟོད་གོས་པ་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་མ་བསྟོས་ཀྱང་ཆུད་ཟ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མ་བསྟོས་ཀྱང་རྫོགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་པོར་འཆད་རྒྱུ་མ་ཡིན་དགག་དེ་ཡང་ཞིབ་མོར་ན་ཀྱན་
 གཞིར་གསལ་ཆ་དེའི་སྟེང་གི་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དེ་ལ་
 འཆད་དགོས་ཏེ། དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འཆད་པས་སོ། །བཞི་པ་ནི། འཁོར་གསུམ་
 མི་དམིགས་པར་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གང་དུ་བསྟོ་
 བའི་ཡུལ་དང་། གང་གིས་བསྟོ་བའི་སེམས་དང་། གང་བསྟོ་བའི་རྒྱས་སོ། །འདི་དམིགས་པ་
 ནི་རིགས་པས་དབྱེད་ན་དེ་གསུམ་རང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའོ། །ཟིན་པ་ནི། དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྟོང་
 ཤེས་རབ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའོ། །ཡང་ན་ཡུལ་ཅན་བསྟོ་བ་དེ་ཡུལ་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་
 པར་ཤར་པའོ། །ལྟ་བུ་ནི། བསྟོ་ས་ཡུལ་དེ་རི་སྲིད་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཆུད་མི་ཟ་བའོ། །

གཉིས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲོ་མ་ལམ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་
 བའི་རྫོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྫོགས་སོ། །ཆོས་མངོན་པ་ལས། སྒྲོ་མ་ལམ་ལ་ཟག་
 བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དང་། འདིར་དེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ལ་བྱེད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན།
 མངོན་པ་ལས་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ལས་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་ཡུལ་དེ་
 ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ལས་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མངོན་པར་ནི། གཉིས་ཀ་ལ་མཉམ་
 རྗེས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ལ། འདིར་ནི་མཉམ་རྗེས་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། མངོན་པར་ནི་འཛིན་
 ཉེན་པའི་དག་པོ་བ་དག་པ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་ཀྱན་སྟོང་དུ་ཟག་པ་མཚན་ཉིད་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཞིག་
 ལ་ཟག་བཅས་དང་། དེ་སྟོན་དུ་ངེས་པར་མ་སོང་བ་ཞིག་ལ་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་པས། མངོན་པ་
 བསྟོ་འབྱུང་བའི་ཟག་མེད་དེ་ལ་འདིར་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡིན་པར་ངེས་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡང་། ཟག་
 པའི་འཛིན་མཚམས་ཡེ་མི་གཅིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ལ་ཟག་པར་
 བཞག་པ་ལ་མཐུན་པས་སོ། །གང་དག་ཆོས་མངོན་པའི་ལུགས་ལ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ནི་

རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆད་པ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཆེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་།
 དངོས་གཞིའི་ཆེ་ཞི་རགས་སུ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཞི་རགས་ཀྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་ཐོབ་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་དག་པ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་
 གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་ངོ་བོར་མ་སྒྲེས་པ་དེ་ནི། ཟག་བཅས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་ཁམས་
 གོང་མ་ལ་སྟེད་པའི་ཟག་བས་ཀུན་ནས་སྤངས་ཤིང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་
 རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དཔྱེ་བ་ལ། བསྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ལས།
 གཉིས་པའི་བྱུང་པར་ལོ་ཙྰ་བ་ཆེན་པོ། མཉམ་རྗེས་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དབང་གི་ཡུལ་
 ཅན་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པ་དང་། ཡོངས་བྱུང་གི་ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་སེལ་བ་ཞེས་བཞེད་ལ། དོན་དེ་
 ཡང་རྒྱུད་སྤྲུལ་ལས། རྒྱ་མཚོ་སོགས་བཞིན་འདོད་ཆགས་སོགས། ཁྲོ་བྱར་ཉོན་མོངས་དག་པ་
 ནི། མདོར་ན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བརྟེན། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་
 ལྟན་པའི། ཁངས་རྒྱས་སྒྱུ་ནི་དེས་ཐོབ་པ། དེ་ནི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཡི། ཡེ་ཤེས་འབྲས་བུ་ཡིན་
 པར་བརྟེན། ཅེས་དང་། མདོར་ན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་ཡི། ལས་སུ་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་སྟེ། །
 གྲོལ་བའི་སྒྱུ་ནི་སྒྲོང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ནི་རྟོགས་པའོ། ཞེས་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་མཛད་
 ནས། འདིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་ན་བསྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་སྟེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་
 ཡོན་ཏན་རྣམས་སོ། འདིས་དག་པར་བྱེད་པས་ན་རྣམ་དག་སྟེ། ས་དང་སར་སྒྲིབ་པ་སྒྲོང་བར་
 བྱེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཡམ་བྱང་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ནི། ལྷ་མ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་།
 ཕྱི་མ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དུ་བཤད་ནས། གཉིས་ཀ་མཉམ་གཞག་ཏུ་འཆད་དོ། །རང་
 ལུགས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞིབ་མོར་བྱོན། མཉམ་གཞག་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་སྟེང་ན་དྲི་
 མ་སེལ་བའི་ཆ་དང་། ཡོན་ཏན་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་དག་སྒྲོམ་
 ལམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས། འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བསྐྱབ་བྱེད་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་ལ། འདིར་ནི། ཡོན་ཏན་མདོན་པར་བསྐྱབ་པའི་ཆ་ནས་འཆད་པ་ནི། དེ་ཡི་
 ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད། ཅེས་སོགས་སོ། བོད་ལྷ་མ་ཁ་ཅིག ལྷ་མ་རྟོགས་པ་དང་ཕྱི་མ་སྤངས་

དག་པ་དང་། འབྲས་ཁུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་
གང་ཡིན་པ་འདི་ལ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་། གཉིས་སུ་བྱར་མེད། ཐ་མི་དད་ཅིང་མ་ཆད་པའོ། །
ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ནི་
ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཤེས་ཕྱིན་ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །
འབྲས་ཁུ་ཞེས་པ་ནི། དེའི་འབྲས་ཁུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་འགོག་པའི་བདེན་པ་སྟེ། དེས་
གཞན་རྣམས་ཀྱང་མཆོན་པའོ། །འོ་ན་དེ་གསུམ་གྱི་དག་པ་གསུམ་པོ་ཐ་མི་དད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་
ཞེ་ན། དེ་གསུམ་ཀའི་དག་བྱའི་དྲི་མ་གཅིག་ཡིན་ལ། གཅིག་པོ་དེ་གཉིན་པོས་སྤངས་པའི་ཆོ།
སྤངས་པ་ཐ་དད་པ་གསུམ་མེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་མདོ་གོང་མའི་དོན་ནི། འབྲས་ཁུ་དག་པ་ཞེས་སོགས་
རྒྱུ་པ་གཉིས་སོ། །མདོ་ལས་དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་དོན་བསྐྱར་བཤད་པ་དེ་དག་ནི། བསྟན་
བཅོས་སུ་དག་པ་དེ་གསུམ་ཐ་མི་དད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་དུ་འཆད་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཐ་
དད་མ་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་སོགས་སོ། །ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་ཞེས་པ་ནི། རོ་བོར་ཐ་མི་དད་པའོ། །
བཅད་དུ་མེད་ཅིས་པ་ནི། རྟོག་པ་ཐ་མི་དད་པའོ། །གཉིས་སུ་མེད་ཅིས་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་
གཉིས་སུ་མེད་པའོ། །གཉིས་སུ་བྱར་མེད་ཅིས་པ་ནི་དག་གིས་གཉིས་སུ་སྟོན་མི་རུས་པའོ། །
དག་དོན་བསྐྱུས་ན། ས་གཉིས་པའི་མཉམ་གཞག་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་དོ་སྤྱུལ་
གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་
ཏེ། ཁྱོད་དེས་དག་པའི་དག་པ་དེ་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཁྱོད་ཀྱི་དོ་སྤྱུལ་གྱི་དྲི་མས་
དག་པའི་དག་པ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་བྱའི་དྲི་མ་གཅིག་གིས་དག་པའི་དག་པ་
ལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ས་མ་གཉིས་ཀྱིས་སུ་གཅིག་གི་བའི་ཆོ་གི་བ་
ཐ་དད་པ་གཉིས་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། འདིར་འབྲས་ཁུ་ཞེས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
དང་། འགོག་བདེན་གཉིས་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་དུ་སྦྱོར་བ་ནི་མདོ་དང་ཅུང་མི་འགྲིག་སྟེ། མདོ་
ལས་འབྲས་ཁུ་དང་། ཡུམ་དང་། ཡུལ་གསུམ་དུ་བཤད་ལ། དེ་དུས་ཀྱི་ཡུམ་དེ་སྒྲོམ་ལམ་དུ་
འཆད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་སུ་ནི་ཡུལ་དང་འབྲས་ཁུའི་དག་པ་བཤད་ནས།

ཡུམ་གྱི་དག་པ་མ་བཤད་པས། ཡུམ་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་དངོས་དེ་འབྲས་བུ་དག་པ་ཞེས་སོགས་
 གྱི་སྐབས་འདིར་འཆད་རྒྱ་མིན་པར་གསལ་བའི་བྱིར་དང་། འབྲས་བུ་དེ་དག་པ་དང་། ཡུམ་གྱི་
 དག་པ་སོགས་ཐ་མི་དད་པར་འཆད་པ་འདི་ཡང་། འབྲས་བུ་སྒྲོ་བུར་གྱི་དྲི་མས་དག་པའི་དུས་སུ།
 ཡུལ་ཡང་དེས་དག་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ་བའི་
 བྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དག་གཞི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་དང་། དག་བྱེད་ཡུལ་རང་གི་ངོ་
 བོ་ལ་དྲི་མ་མེད་པ་དེ་དང་བདག་འབྲས་སྒྲོ་བུར་གྱི་རྣམ་དག་གསུམ་པོ་ཐ་དད་མེད་པར་འཆད་རྒྱ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྒྲོ་བུར་རྣམ་དག་གི་དག་པ་དེ་དང་། རང་བཞིན་
 རྣམ་དག་གི་དག་པ་གཉིས་པོ་ཐ་མི་དད་དུ་གྲུབ་པ་ན། དྲི་མ་རྣམས་གཉིན་པོས་དག་རུ་དུ་འགྱུབ།
 དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ན། ཡུལ་ཅན་ཤེར་བྱིན་གྱིས་དྲི་མ་མཐའ་དག་སེལ་བྱས་པར་འགྱུབ། དེ་གྲུབ་པ་
 ན། དེ་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་དུ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་འབྲས་བུ་དག་པ་ཞེས་སོགས་གྱིས་
 བོ། སྒྲོ་བུར་རྣམ་དག་གི་འགོག་པ་དང་། རང་བཞིན་རྣམ་དག་དབྱེར་མེད་དུ་འཆད་ནས། དེའི་
 འོག་ཏུ་འགོག་པ་དེའི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སོགས་ཡིན་ལ། དག་པ་དེའི་རྒྱ་
 རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་དངོས་འཆད་པ་ནི། ས་དགུ་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་ན་མདོ་
 གཞུང་ལ་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་ཅིང་། འགྲེལ་བ་དང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགལ་མོད། སྒྲོ་བ་དཔོན་གོང་མ་
 རྣམས་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་པ་མེད་པས། དེ་དག་དང་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །འོ་ན་འདིར་ས་དགུ་
 ཞེས་པ་སྤང་བུའི་རྟོན་ནམ་གཉིན་པོའི་རྟོན་ལ་འཆད་ཅི་ན། འགྲེལ་ཆེན་དུ། གཉིན་པོའི་རྟོན་ལ་
 འཆད་པའི་ལུགས་དང་། སྤང་བུའི་རྟོན་ལ་འཆད་པའི་ལུགས་གཉིས་གསུངས་ནས། རང་ལུགས་
 གང་ཡིན་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་། གཉིས་ཀ་མི་འགལ་ཏེ། སྤང་བུའི་རྟོན་ཡིན་པ་ལ་ནི་ཚུང་
 པ་མེད་ཅིང་། བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་གཉིན་པོའི་རྟོན་དུ་ཡང་རུང་བ་དེ་ཉིད་གྱི་བྱིར་
 རོ། །སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ལྷན་ཀ་སྤང་བའི་སྐབས་སུ། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་བའི་དགོངས་པ་ནི། དེ་
 ལ་ལྷན་ཀ་སྤངས་པ་ཡི། ཞེས་སོགས་དཀྱུས་ན་གསལ་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། ལྷན་ཀ་ཡང་འགྲེལ་
 པ་ན་གསལ་བ་དེ་ཉིད་དོ། །འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་ཅན།
 འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་མཉམ་པ་ཉིད། རྟོགས་བྱིར་ལམ་ནི་གཉིན་པོར་འདོད། །དེ་ལ་ལྷན་ཀ་

སྤྱངས་པའོ། །ཞེས་སྤྱར་ནས། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དང་། དེ་ལ་
 གྲུན་ཀ་སྤྱང་བ་གཉིས་འཆད་དོ། །གྲུན་ཀ་ནི་གསུམ་ལས། །དང་པོ་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་ཅེས་པ་མི་
 འཐད་དེ། སྤྱང་གཉེན་གཉིས་སྤྱེ་འགག་སོ་སོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། དེའི་ལན་དུ།
 དོན་དམ་པར་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཡུལ་གྱི་ཕན་གོད་གང་ཡང་མི་བྱེད་པས་རྟགས་མ་གྲུབ་ལ། ཐ་སྙད་
 དུ་བྱུང་བ་མ་དེས་སོ་ཞེས་པ་ལ། འོ་ན་ཆོགས་གཉིས་འཐད་པས་བསྐྱེད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ།
 དེས་དེ་ལ་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཅེན། དོན་དམ་པར་ཡུལ་གྱིས་ཆོས་གང་ཡང་འབྲས་བུར་མ་བཟུང་
 བར་ལན་བཏབ་པ་ལ། འོ་ན་ཆོས་གང་ཡང་མ་བཟུང་ན་ཐོབ་བྱ་ཐོབ་པ་དང་། རྟོགས་བྱ་རྟོགས་
 པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེན། དོན་དམ་པར་འདོད་དོ་ཞེས་ལན་བཏབ་པ་ནི་ནི་སྤྱང་གི་དགོངས་
 པ་སྟེ། ཐོག་མར་གཉེན་པོ་བསྟན་ནས། འོག་ཏུ་གྲུན་ཀ་སྤྱང་བའི་ཚུལ་འདི་ནི། མདོའི་གོ་རིམ་
 དང་མཐུན་ཅིང་། གྲུན་ཀ་གསུམ་པོ་ཡང་། མདོའི་དངོས་བསྟན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། སྤྱོད་
 དཔོན་གྱིས་འཆད་པའི་རྩོད་ལན་འདི་ནི་མདོ་ན་མི་གསལ་ལོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དཔྱེ་བ་
 བསྟན་ཟིན་ནས།

གསུམ་པ་སྤྱང་བྱ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། གང་ཟག་སོ་སོའི་སྤྱོད་
 ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་སྤྱོད་། གང་གིས་སྤྱོད་། རི་ལྟར་སྤྱོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དངོས་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ས་པོན་
 དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཀྱན་ནས་བསྤྱངས་པའི་ལས་དང་། རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀྱང་
 དེར་འདུས་ཏེ། དེའི་ས་པོན་སྤྱངས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱང་སྤྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱའི་སྤྱོད་པ་
 དངོས་ནི། བདེན་འཛིན་ས་པོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། བདེན་མེད་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་སོགས་
 མཚན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་རི་སྟེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པས་བཞག་པའི་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་
 ཀྱང་དེར་འདུས་ཏེ། དེའི་ས་པོན་སྤྱངས་པ་ན་དེ་སྤྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་བཞི་སྟེ། སུན་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ། སྤྱོད་པ་གཉེན་པོ། གཞི་གཉེན་པོ།
 ཐག་བསྤྱིང་བའི་གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ནི་ཐོག་མར་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་དམིགས་

གསུམ་པ་ལྷ་མོ་། །

གཉིས་པ་ནི། སྒྱུར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་མོ། །གསུམ་པ་ནི་རྣམ་
བར་གྲོལ་བའི་ལམ་མོ། །བཞི་པ་ནི་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་མོ། །གཉིས་པོ་ལ་ལམ་བཞིར་འབྱེད་པ་ནི་
ཆོས་མངོན་པ་ནས་འབྱུང་ལ། རྒྱུན་འདིར་ནི། སྒྱུར་བ་དང་འཇུག་པ་གཉིས་བཤད་ཅིང་།
གཉིས་པོའི་དོན་ནི། སྒྱུར་བ་ནི་མངོན་པ་ནས་འབྱུང་བའི་སྒྱུར་བ་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་། འཇུག་
པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་འཆད་དོ། །སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་འདུ་བར་འཆད་པ་ནི།
དེ་ཁོ་ན་ལྷ་མོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་འོག་ནས་འཆད་ལ། སྒྲུང་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐོང་སྒྲུང་དང་བསྒྲོམ་
སྒྲུང་གཉིས་སུ་སྒྲུང་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ནི་བྱུང་ས་མེད་ཅིང་། རྒྱུན་ཅུ་འབྲེལ་དང་འགལ་ལོ། །
རི་ལྷ་མོ་ཞེ་ན། ལུས་རྣམ་བཞག་ཏུ། མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུང་བྱ་གཉིས་དང་། བསལ་བྱ་ལོག་
བསྒྲུབ་སྒྲེ་གསུམ་དུ་སྒྲེ་ཞིང་། གཉིས་པོ་ལ་ཡང་གསུམ་དུ་སྒྲེ་ནས། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཏུ།
བཞེན་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲུབ་ས་སུ། སྒྲོམ་སྒྲུང་སྒྲུང་ས་ཟེན་པར་བཤད་ནས། དེའི་རྗེས་ལ་བར་
ཆད་མེད་ཅེས་བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་སེལ་བར་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ལྷ་མོ་ན་ལུགས་འདི་ལ་མཐོང་
སྒྲུང་དང་། སྒྲོམ་སྒྲུང་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲོང་
བྱེད་ཀྱི་གཉིས་པོ་ལ་ཡང་སྒྱུར་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། བྱུང་བར་གྱི་ལམ་སྒྲེ་གསུམ་མོ། །
དེ་ཡང་དང་པོ་གཉིས་ལ་སྒྱུར་འཇུག་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་གཞུང་དུ་གསལ་ཞིང་། བྱི་མ་བར་ཆད་
མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་བྱུང་ས་ནི། མངོན་པ་ཀྱན་ལས་བཏུས་ལས། རྩོམ་ལྷ་
མོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྒྱུར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་ལས་གསལ་
ལོ། །དེར་མ་ཟད་སྒྲུང་བྱ་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་སུ་མི་འདུ་བའི་ཤེས་བྱེད་ནི། དག་བཙུམ་པས་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲོང་བཞིན་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་རབ་རྒྱུད་པས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཆོ། སྒྲོམ་ས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྒྲོང་བ་
ཡོད་པ་དང་། སྒྲོམ་ས་འཇུག་དག་ཐོབ་པའི་དག་བཙུམ་པས་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་བསྒྲུབ་པའི་
ཆོ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཆོ་དེ་དང་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་སྒྲོང་
དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་སང་གི་རྣམ་བསྐྱེད་ས་པའི། །ཞེས་པའི་སྒྲུབ་ས་ནས་འབྱུང་བ་ལྷ་མོ།

མཐོན་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྫོགས་ཤིང་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་སྒྲིམ་པའི་བར་དེར།
 སྒྲིམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྤྱོད་བ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་རྟོག་བསྒྲིམ་པས་
 ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་ནང་ཚན་འགའ་ཞིག་གི་ས་བོན་སྤྱོད་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་།
 སྐབས་གཉིས་པར། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱང་བྱ་རེ་
 རེ་སྤྱོད་བར་བཤད་ལ། དེའི་ཆེན་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། མཐོན་ལམ་
 གྱི་སྤྱང་བྱར་འཆད་ཀྱང་། ཀྱན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་པའི་སྤྱང་བྱ་གཉིས་པོ་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་
 བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་དགུ་བ་དེས་སྒྲིམ་སྤྱང་
 རྟོག་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཟིན་པའི་འོག་དུ་ཡང་། སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུའི་གངས་
 ལ་མི་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྩི་མ་སྤྱོད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། གཞུང་འབྲེལ་དུ་མ་ནས། ས་བཅུའི་སྒྲིབ་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
 ལ་སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་བཤད་མ་ཐག་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་བྱེད་
 གྱི་གཉེན་པོ་དེ་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྱང་བྱ་དེ་སྒྲིམ་སྤྱང་དུ་འཛོག་ཅུས་ན། མཐོན་ལམ་
 རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་བའི་སྒྲིབ་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེར་ཐལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཆོས་ཉིད་མཐོན་སུམ་དུ་མཐོན་བ་དང་། མཐོན་ཟིན་གོམས་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་
 རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཉིས་པོ་དེར་འདུ་ཞིང་། དེ་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡང་གཉིས་པོ་
 དེར་འདུ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། རི་སྐད་དུ། མཐོན་བ་དང་བསྒྲིམ་པས་སྤྱང་བར་བྱ་བའི་ཞེས་དང་།
 བོད་སྤྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། སྤྱང་བྱ་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ལྟ་བུའི་རྣམ་བཤད་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་རི་ལྟར་སྤྱོད་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉན་སྒྲིབ་གྱི་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་འོ། །དང་པོ་
 ལ་གཉིས་ཏེ། མཐོན་ལམ་གྱི་སྤྱོད་བ་དུ་དང་། ཕྱིས་སོ། །འདི་ལའང་མཐོན་འགྱུར་བ་རྣམས་
 ཅིག་ཆར་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་བ་དང་། བག་ལ་ཉལ་རྣམས་རིམ་གྱིས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་བ་
 གཉིས་དཔྱེད་དགོས་སོ། །དེ་འདིར་ཁས་མི་ལེན་པ་མིན་ཏེ། འཕགས་པས་དག་འདུན་ཉི་ཤུའི་
 སྐབས་སུ་ཆགས་བྲལ་སྤོན་འགྲོའི་ཐ་སྙད་མཛད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་གྱིས་ནི་ལམ་
 གཉིས་གྱིས་རིམ་བས་སྤྱོད་དགོས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཕགས་པ་ལ་ནི། དུམས་ཆོས་བར་བ་

ལྷ་རྒྱུ་ན། ས་བཅུའི་རིམ་པས་སྒྲོང་བར་བཞེད་ཅིང་། རྒྱུད་སྒྲུ་མ་དང་། འཕགས་པ་གོལ་སྒྲེའི་
བཞེད་པ་ལྷ་རྒྱུ་ན། ལྷ་ག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་བཟོད་གཅིག་ལུས་སྒྲོང་རྩས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་
མཐའ་དག་གི་རྩ་བ་དར་འཛིན་ཡིན་ལ། དེའི་རྩ་བ་ཡང་ལུང་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་པས།
བདེན་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན་དེ་དག་གི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།
རི་སྐད་དུ་ཉི་སྒྲུང་ལས། ལམ་གཞན་བྱུང་བར་ཡོད་པ་ཡིན་ན། རིགས་དང་། དབང་པོ་དང་།
ཆོག་སྐད་བྱུང་ཞུགས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡང་ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྒྲུངས་པ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རོ་སྐལ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྒྲུངས་པ་ན། དེའི་འབྲས་བུ་
ཉོན་མོངས་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཅུ་མོ། །

གཉིས་པ་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲོང་རྩལ་ལ། མཐོང་སྒྲུང་དང་སྒྲོམ་སྒྲུང་དང་། གནས་ངན་ལེན་སྒྲོང་
རྩལ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པས། ཆོས་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བ་ལ་གོགས་བྱེད་དང་། རྟོགས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་ག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་བཟོད་
རྒྱུད་པས་སེལ་རྩས་ཀྱང་། གཉིས་པ་ནི། བཟོད་པ་བཞི་རིམ་གྱིས་སྒྲེ་བས་སོ། །ཡང་། ཡུལ་
ཆོས་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་མཐོང་སྒྲུང་དང་། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མཐོང་སྒྲུང་དོ། །
དང་པོ་ནི་ཆོས་བཟོད་གྱིས་སེལ་ལ། གཉིས་པ་ནི་རྗེས་བཟོད་གྱིས་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོམ་སྒྲུང་ལ། རྟོག་པ་རྒྱུད་འབྲིང་དགའི་དབྱེ་བས་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་ཡང་
དགའ་འབྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བོད་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་པ་རྣམས་གྱིས་བཞེད་པས། འདོད་པའི་རྟོག་
པ་ཐམས་ཅད་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས། ས་གཉིས་པ་ནས་བཞི་པའི་བར་གྱིས་སྒྲོང་བ་དང་།
གཟུགས་ཀྱི་རྣམས་དེར་བསྐྱུས་ནས། ལྷ་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱིས་དང་། གཟུགས་མེད་ན་
སྒྲོད་རྣམས་དེར་བསྐྱུས་ནས། དག་པ་ས་གསུམ་གྱིས་སྒྲོང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི།
འགྲེལ་པ་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་ལས་གྲངས་བཞིན་དུ། འདོད་པའི་
ཁམས་ལ་སོགས་པའི་ས་དགའ་དག་ཏུ་རྣམ་པ་དགའ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་
བརྟེན་པ་ཡིན་མོད། འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཁྱད་སྒྲུང་མེད་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུང་དང་མི་
མཐུན་ཏེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་རྗེས་སུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་རིམ་གྱིས་ཆགས་བྱལ་

བྱེད་པ་ནི། མདོན་པ་ནས་འབྱུང་བའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས་དང་། ཐུན་མོང་བ་དེ་ཉིད་སོར་
 བཞག་པ་ཡིན་མོད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤང་རྣམས་ཅིག་ཆར་དུ་
 སྤྱོད་བར་བཤད་པའི་རིགས་པས། སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་ཀྱང་ཅིག་ཆར་དུ་སྤྱོད་བར་རིགས་གིང་། དེ་
 ལྟར་ཡང་། ཉན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ནི། མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ་བཤད་པའི་
 བྱིར་དང་། དེའི་རིགས་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ཆེན་པོ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱུས་ནས་སྤྱོད་
 བ་ཅིག་ཀྱང་སྤྱིད་པར་ནི་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་མེད་གི་འགྲེལ་པ་གཉིས་དང་
 མཐུན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཞེན། སྐབས་བཞི་པར། སྤྱིར་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟོག་པ་
 ཐམས་ཅད་དགུར་བསྐྱུས་པ་ཡིན་གྱི། འདོད་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཆེན་པོ་སྒྲོར་གསུམ་དང་། གཞུགས་
 གྱི་རྟོག་པ་ལ་འབྲིང་པོ་སྒྲོར་གསུམ་དུ་འཛོག་པའི་བཤད་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། སྐབས་ལྔ་པར།
 སྤང་གཉིན་སྤྱོར་བ་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་གཞུགས་གཞུགས་མེད་གྱི་མཐོང་
 སྤང་དུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་བསྐྱེམས་ནས་སྤྱོད་བར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རིགས་རྒྱུན་
 གོམས་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་རྣམས་བསྐྱེམས་ནས་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་བ་ལས་འོས་
 མེད་པའི་བྱིར་དང་། སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་བཤད་པ་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་གཞུང་རྟོག་
 དང་། འཛིན་རྟོག་ལ་བྱེ་བས་ལ་མ་བྱས་པར་སྤྱོར་འཇུག་གིས་སྤྱོད་བར་བཤད་པའི་བྱིར། འདིའི་
 སྤྱོས་པ་ལྟག་མ་ནི། ཐོད་བཞུལ་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་གཉིན་པོ་དེ་དག་གིས་མདོན་
 འགྱུར་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ། ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན། སྤང་བྱ་
 རང་དུས་སུ་འགགས་ཟིན་པ་དེ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནམ། མ་འོངས་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཅིན། དང་པོ་མདོན་
 འགྱུར་བ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་འགག། མ་འོངས་པ་མ་སྤྱོས།
 ད་ལྟར་བ་ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པས་སྤང་བ་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། སྤང་བས་ཐུན་
 པ་ལ་དངོས་སུ་མི་གཞོད་པ་བཞིན། ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་ད་ལྟར་བ་
 དེའི་དངོས་ཀྱི་གཉིན་པོ་དང་། རྒྱུད་གཅིག་ལ་ལྟན་ཅིག་དུ་འཇུག་པས་དངོས་སུ་སྤང་བའི་བྱིར།
 དཔེར་ན་བདག་མེད་མདོན་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེའི་ངོ་སྤྲེལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་
 ཀུན་གཞིའི་སྤྱོད་ན་ཡོད་པ་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ལྟན་ཅིག་དུ་འཇུག་པ་བཞིན། མདོན་གྱུར་

ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། གུན་གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བ་ནི་མི་སྤྱིད་ལ། ཡིད་གྱི་
 ཤེས་པའི་སྤྱིང་གི་རྟོག་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྦྱེས་པ་དང་། དེའི་སྤང་བྱ་མངོན་འགྱུར་བ་འགགས་པ་
 མཉམ་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་སྦྱེས་པ་དང་། དེའི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་འགགས་པ་དུས་མཉམ་
 རྟེ། དཔེར་ན་སྤང་བ་བྱུང་བ་དང་། ལུན་པ་འགགས་པ་མཉམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི།
 མངོན་པ་གུན་ལས་བརྟུས་སུ། གང་ཞིག་གང་ལས་སྤྱོད་ཞེན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤང་བྱ་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི། འདས་པ་དང་ད་ལྟ་
 བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྦྱེས་ཟིན་པས་སྤྱོད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤང་དུ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་
 ལས། སྦྱེ་འདོད་ཉིས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། གང་ཡང་སྦྱོན་རྣམས་འགོག་བྱེད་པ། དེས་བསྦྱིད་
 ལས་ལ་རུས་འགྱུར་གྱི། ཁྲི་ལྟར་བྱས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱོད་སྤང་
 གཉེན་དུ་མ་ཟད། རོན་གྱི་སྤང་གཉེན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞོད་བྱེད་ད་ལྟར་བས་གཞོད་བྱ་མ་འོངས་
 པ་འགོག་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །ཞར་ལ་འདི་བཤད་དེ། བོད་ཕྱི་མ་དག་དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྦྱེས་པས་
 བྱབ་བོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེའི་ལྟར་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ལྟན་ཅིག་པའམ། དེའི་སྤང་
 ལོགས་དེ་མ་ཐག་ན་ཡོད་པའི་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་དེའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་
 ཆོས་ཅན་གྱིས་མ་ངེས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྦྱེ་བ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་དེ་གཉེན་པོས་
 མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་
 དུས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཞར་ལ་བྱུང་བའོ། །

གཉིས་པ་གང་ཟག་སོ་སོའི་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་སྤྱོད་
 ཚུལ་ནི། རགས་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་དང་བསྟུན་ནས་མ་བཤད་ལ། ཉན་
 ཐོས་སྡེ་པའི་གཞུང་དང་བསྟུན་ནས་བཤད་ན། དེ་མ་བཤད་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་
 དབང་རྒྱལ་དབང་པོ་འཕོ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་དང་། སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་
 ཀྱང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་སྒྲིབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ལ། རིམ་
 གྱིས་པ་དང་། ཅིག་ཆར་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་དུ་སོང་མ་སོང་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་

གཞག་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་གཞུང་དུ་འད་གསལ་བར་འབྱུང་ལ། གཉིས་པ་ཅིག་ཆར་བ་ནི་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་ངོ། །

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ལ། ཉན་སྒྲིབ་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ནི་སྤྱི་མ་དང་འདྲ་ལ། གཞུང་
འཛིན་རྩམ་གཞན་དུ་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཞིག་རྒྱུ་རྩ་འགྲེལ་དུ་འབྱུང་ལ།
ཆོས་མདོན་པ་ལས་ཀྱང་རང་རྒྱལ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྱོད་ཚུལ་གཏན་མ་བཤད་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཉན་
འགྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་སྒྲིག་ལ་མཁས་པ་སོགས་མཁས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དུག་ལ་
མཁས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། ས་བོན་དང་བཅས་པ་རང་རྒྱལ་དག་བཙོམ་
བས་སྤངས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་འདྲ་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་དུ་
འབྱུང་བའི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་མཉམ་གཞག་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བསལ་བྱར་བྱུར་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་
དེར་མི་རུང་བས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གྲགས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བོད་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་བཤད་
དོ། །དེར་མ་འདུས་པའི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ནི་མང་སྟེ། སྒྲོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་བཞིན་ནོ། །
ལ་ལ་དག་གཞུང་འཛིན་རྩམ་གཞན་དུ་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་གཞུང་རྟོག་གིས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ནས་འབྱུང་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་གོ་མི་ཆོད་པར་འདོད་པ་ནི། རྒྱུ་རྩ་འགྲེལ་དང་འགལ་ལོ། །དེའི་
སྤྱོད་ཚུལ་ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་ལམ་དུ་དེ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ལང་། སྦྱོར་ལམ་དུ་རྟོག་
པ་དང་འདྲེས་པའི་ཚུལ་དུ་བསྒྲོམ། མཐོང་ལམ་དུ་གསར་དུ་མཐོང་། སྒྲོམ་ལམ་དུ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་
ལྷན་དུ་བསྒྲོམ་བས། མི་སྒྲོབ་ལམ་དུ་དེའི་ས་བོན་སྤངས་པ་འབྱུང་བར་རྒྱུ་རྩ་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་བྱང་སེམས་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ལ། ཉན་སྒྲིབ་གྱི་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་འོ། །དང་པོ་ལ།
འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་གྱི་དང་། བག་ལ་ཉལ་གྱི་འོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་བཟོད་
གྱིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། སྒྲོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པའི་བྱངས་བཞིན་དུ།
རྩ་བའི་དཔྱེ་བ་དགྲ་དང་། ཁམས་དང་གཞུང་འཛིན་གྱི་དཔྱེ་བས་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ཞིང་། དེ་
ལ་འད་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གི་དཔྱེ་བས་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བོན་དང་མཉམ་དུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དོན་གསལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་རྩ་

བརྒྱད་སྤངས་པ་དང་། དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་དེ་དག་གིས་བསྐྱུས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
 པ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་དུ་ཐོབ་ཅིས་གསུངས་སོ། །ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་རས་བཤད་པ་
 རྣམས་ལ་ནི་སྤྲོད་པོ་མི་སྤྲོད་ཞིང་། བྱང་ས་ལས། ས་གསུམ་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བར་བཤད་པ་དེ་ནི་སྤྲོད་རྣལ་འབྱོར་སྤྲོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ཅིང་། བྱེ་བྲག་འཕགས་པ་
 གྲོལ་སྒེའི་ལུགས་དང་མི་མཐུན་འདིར་ཁས་མི་སྤྲོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྤྲོད་ཀྱི་
 སྤྲོད་ཚུལ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཆར་བའི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། འདོད་པའི་ཉོན་
 མོངས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་དགུ་པ་དང་། སྤྲོད་ཅེའི་དེ་དགུ་པ་ཅིག་ཆར་དུ་སྤྲོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་
 བ་འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་བག་ལ་ཉལ་སྤངས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་དགུ་བཅོམ་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་
 འགྱུར་ཏེ། དེས་ཤེས་སྤྲོད་ཏྲོག་པ་དགུ་པའི་ས་བོན་སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་རྒྱད་དུ།
 དགོ་འདུན་ལ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དགུ་བཅོམ་པ་མ་
 གཏོགས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེན་སྦྱོན་མེད་དེ། འཕགས་པ་ལྟར་ན། མཆོན་
 བྱ་དོན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ས་མཆོམས་དེར་མི་བཞག་པར། ཆགས་བྲལ་སྤོན་སོང་གི་དབང་དུ་
 མཛད་ལ། སྤྲོད་དཔོན་གྱི་དགོངས་ལུགས་ཅིག་ལྟར་ན། གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར། ཉོན་
 མོངས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་སྤོམ་སྤང་གིས་བསྐྱུས་པ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་སྤངས་ཀྱང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་
 བག་ཆགས་མ་སྤང་པ་དེ་སྤྲོད་དུ། དགུ་བཅོམ་པར་བཞག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཤེས་སྤྲོད་སྤྲོད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། རི་ལྷ་བ་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་དང་།
 རི་སྤྲོད་པ་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་འོ། །དང་པོ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟེན་པ་བཞིན་མཉམ་གཞག་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་རྗེས་ཐོབ་རྩ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་སྤྲོད་མཆོན་
 ཉིད། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པས་སེལ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྷ་བ་མཐོང་བ་ལ་གོགས་
 བྱེད་ཀྱི་སྤྲོད་པ་གཅིག་ལུ་སྤངས་པས་ཅིག་ཤོས་སེལ་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ།
 རྗེས་ཐོབ་རྩ་རི་སྤྲོད་པ་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་སྤྲོད་པ་སེལ་བའི་ཚུལ་འདི་ནི། ཐོད་
 ཀྱི་སྤྲོད་དཔོན་ལྷ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ལ་གསལ་བར་མ་གྲགས་ཀྱང་། དེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྲོད་མའི་བསྐྱུན་བཅོས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། མདོ་སྤྲོད་

ལས་ཀྱང་གསལ་བར་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེན། ཇི་སྐད་དུ། དྲི་མེད་དབྱིངས་ལ་ཆགས་
 མེད་དང་། བློ་གསལ་མེད་བྱིར་དེ་དག་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་
 པར་དག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱིར་ནི་ཆགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ལ། ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཤེས་
 བྱའི་དངོས་པོ་མཐའ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱིར་ནི་བློ་གསལ་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། སྒྲིབ་
 པ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཡི། རྒྱུ་ནི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། མི་རྟོག་པ་དང་དེ་ཡི་ནི། རྗེས་ལས་
 ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་འདོད། ཅེས་དང་། དེ་ནི་ཆོས་ལ་མི་རྟོག་རྣམ་འབྱེད་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་བརྟེན་
 བས་ཐོབ། ཅེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། རྟེན་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། གནས་
 ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་སྟེ་ཡེ་
 ཤེས་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བྲལ་བའི་འབྲས་བུའི་མིང་ཅན་གནས་གྱུར་པའི་རྒྱ་ཡིན་
 ལ། དེའི་ལས་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་དོ། ཞེས་དང་ཡང་
 ཅུ་བ་ལས། མདོར་ན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་ནི། ལས་སུ་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་སྟེ། བྲོལ་བའི་སྒྲིབ་
 རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་ནི་སྦྱོང་བའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། མདོ་སྟེ་རྒྱུ་ལས་ཇི་ལྟར་
 གསུངས་ཤིན། ཇི་སྐད་དུ། གང་ལ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ས་པོན་དུས་རིང་རྟག་ལྡན་
 པ། སྦྱོང་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་རྣམ་པ་ཀུན་གྱིས་རབ་ཏུ་བཅོམ་གྱུར་ཅིང་། གནས་གྱུར་ཆོས་དཀར་
 ཡོན་ཏན་མཆོག་རབ་ལྡན་པ་ཐོབ་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད། རྟེན་ནི་མི་རྟོག་རབ་དག་ཤིན་ཏུ་ཡུལ་ཅན་
 ཡེ་ཤེས་ལམ་གྱིས་ཐོབ། ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། དབྱིག་གཉིན་ཞབས་ཀྱིས་འཛིན་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་
 ཤེས་བྱ་མཐའ་ལས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་པས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ལྟར་ཤེས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་གཞན་ཡང་། ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་ཏུ་ནི། ཇི་ལྟ་བ་མཐོང་བ་
 ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་ཞིང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཇི་སྟེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ལྟོངས་
 པའི་སྒྲིབ་པའི་ས་པོན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་དེའི་བྱིར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་
 ལམ་ལ་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆ་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་ལ། དམན་པའི་ལམ་དུ་ནི་མཉམ་གཞག་
 ཅོམ་གྱིས་ཀྱང་ཆོག་པར་བཤད་དོ། རྟེན་མོད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྤང་བྱ་སྦྱོང་ཚུལ་ལ་ནི། བར་

ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་མ་བཤད་པར། བྱད་པར་གྱི་ལམ་
ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་
དཀའ་བའི་གནས་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལུང་དང་རིགས་པའི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ལམ་ཤེས་
པ་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་མྱེ་གཉིས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། འདིར་འབྱུང་གྲུབ་པའི་གནས་དང་དབྱེད་པའི་མཐའ། རྒྱད་པའི་སྒྲོལ་
ལས་འབྱུང་ཡིན་རང་བཟོ་མེད། ། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ལུང་རིགས་སྒྲོན་རབས་གྱིས། མ་བཤད་དེ་
བཤད་དེ་བྱིར་བསྐྱོས་པ་མིན། མང་དུ་བློས་འདོད་རྣམ་པར་དབྱེད་འདོད་དང་། གཞན་ཡིད་
འཕྲོག་འདོད་འགྲན་ལྷ་བྲལ་འདོད་པས། ཀྱུན་གྱིས་མི་བསྒྲུན་རྣམ་པར་འདི་ལོངས་དང་། །
གང་གང་འདོད་པ་དེ་དང་དེ་བློས་འགྱུར། ། ཁོ་བོས་བཤད་དང་གཞན་གྱིས་བཤད་པ་ལ། དོན་
མང་ཆོག་ལེགས་རྣ་བར་གཉེན་གཤིན་པ། ། དེ་ཡོད་དེ་མེད་ཤེས་པའི་དབྱེད་ལྷན་གྱིས། འདི་
དང་གཞན་གྱི་རིན་ཐང་བྱོས་ལ་བཟུང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངལ་བཅོ་བའི་ཆོག་སྒྲུབ་པཅད་པའོ། །

༄༅། གཞི་ཀྱན་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་ནི། ཆགས་སྒྲུབ་བྱེད་འཇུག་ལམ་ལས་
གོལ་གྱུར་ཅིང་། གཏི་མུག་སྒྲིན་ཆོག་སྒྲུབ་པོ་ལས་གྲོལ་བས། ས་ཆེན་གསལ་མཛད་དེ་ལ་
ལྷག་འཆལ་ལོ། ། ལམ་གསུམ་མཁྱེན་པའི་ཤིང་རྟ་རིགས་འདྲེན་པ། གཞི་ཀྱན་མཁྱེན་པས་ལམ་
དང་ལམ་མིན་གྱི། རྣམ་དབྱེ་མ་འདྲེས་བཤད་ལ་རག་ལས་པ། དེ་བྱིར་དེ་ ཡི་རྣམ་དབྱེ་འདིར་
བཤད་བྱ། ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས།

སྒྲོད་པ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ལེའུ་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོའི་འབྲེལ་བཤད་པ་དང་།
འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་རྣམ་དག་གི་ལེའུ་ལས་འཕྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་
གསོལ་བ། བྱང་ཆེན་གྱི་ཤེར་བྱིན་འདི་ནི། ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས། བ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་
ལགས། དེ་གཉིས་ཀའི་བར་ན་མི་དམིགས་སོ། ། དཀའ་སྒྲུལ་པ། ཤིན་རྒྱ་རྣམ་པར་དག་པའི་
བྱིར་རོ། གསོལ་བ། ཅིའི་སྒྲོད་དུ་དེར་མི་དམིགས་ཏེ་ཤིན་རྒྱ་དག་པ་ལགས། དཀའ་སྒྲུལ་པ།

རབ་འབྱོར། དུས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནི།
 སྒྲུབས་གཉིས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་སྤྱིད་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ཤེར་བྱིན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
 འཕྲོས་ནས། མཚན་མར་དམིགས་པ་ནི་ཤེར་བྱིན་དེ་ལས་རིང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མཚན་
 མར་འཛིན་པའི་ཆགས་པ་མེད་ན་ཤེར་བྱིན་དེ་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། རབ་འབྱོར་
 གྱིས་གསོལ་བ། གང་ལ་ལ་ཤེར་བྱིན་འདི་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་པར་བགྱིད་ན། ཤེར་
 བྱིན་འདི་འདོར་བར་འགྱུར། ཞེས་པས་ནི། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
 སྤྱིད་ཞི་ལ་གནས་པའི་ཤེར་བྱིན་དང་། གཞི་ཤེས་ནི་མདོ་དང་རྩ་བ་གཉིས་ཀ་ན་མེད་དོ། །སྤྱིད་
 ཞི་ལ་གནས་མི་གནས་དང་། ཉེ་རིང་གི་ཤེས་བྱེད་མ་འདྲེས་པར་དཔྱེད་གོས་ཏེ། གཅིག་ནི་ཤེས་
 རབ་དང་། སྤྱིད་རྗེ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་པའི་ཆ་ནས་སོ། །
 སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་འདྲེས་སོ་ཞེས་གྲོ་ལུང་བ་གསུངས་སོ། །གསོལ་བ་བྱུང་ཆེན་རྣམས་ཆགས་པ་དང་
 མ་ཆགས་པ་མ་མཆིས་པར། ཤེར་བྱིན་འདི་ལེགས་པར་བཤད་པ་དང་། མཐར་ཐུང་བའི་བར་ནི་
 རོ་མཚར་ཆེའོ། །ཞེས་བྱ་བས་ནི། ཐབས་ཀྱི་རིང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཤད་དོ། །དེ་ནས་ཤུ་རིའི་
 ལུས། རབ་འབྱོར་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་གང་ཡིན་དྲིས་པའི་ལན་དུ། གཟུགས་སྤྱོད་ཞེས་
 བྱ་བར་འདུ་ཤེས་ན་ཆགས་པའོ། །ཞེས་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་སྦྱར་བས་ནི། གཟུགས་
 སོགས་ཐུང་པོ་སྤྱོད་ཉིད་ལ། སྤྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས། ཞེས་བྱ་བ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་
 ནོ། །དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུབ་པ། མ་ཆགས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱུང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་
 ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ། གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་དོ། །ཞེས་པས་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ནས་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་རབ་འབྱོར་ལ་སྒྲུབ་པ། རྣམ་གྲངས་གང་གིས་བྱུང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་
 པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། ཀོ་ལུ་གི་ཀ་བྱུང་ཆེན་སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།
 བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྱུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། ཞེས་པ་ནས།
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དུ་འདུ་ཤེས་ན་ཆགས་པ་སྟེ། ཞེས་པས་ནི། སྦྱིན་སོགས་
 བྱུང་ཚུལ་ཕྱོགས་རྣམས་ལ། སྤྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས། ཞེས་བྱ་བ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་

རོ། །དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུབ་པ། ཀེ་འུ་ཤི་ཀ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཤེར་བྱིན་ལ་སྦྱོང་བའི་ཆོ།
 བདག་ནི་སྦྱོན་པ་སྦྱོན་ནོ་ནས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བསྒྲོམ་མོ་ཞེས་པའི་བར། རྣམ་
 བར་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་ན། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་གཞན་ལ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
 རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན། གང་ལ་ལས་ཆགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བས་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་
 ན། གཉེན་པོ་དེ་གཉིས་ནི། སྦྱོན་ལ་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་མེད། ཅེས་པའི་རྐང་པ་གསུམ་གྱིས་
 བསྟན་ནོ། །དེ་ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ལ་
 ཆགས་པའི་མཐའ་འདི་དག་བྱིད་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་ལེགས་སོ། །དེ་བས་ཡང་ཆགས་པའི་
 མཐའ་ཐུབ་པར་བསྟན་གྱི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུང་ཞིག་དང་། བསྟན་པར་བྱའོ། །
 དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཡིད་ལ་བྱུང་ན་ཆགས་པའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་
 ཆགས་པ་ཐུ། ཞེས་པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། ཤེར་བྱིན་ནི་
 ཟབ་པོ། །བཀའ་སྤྱུལ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བས་
 ནི། ཡུལ་ཟབ་པར་བཤད་ནས། ཆགས་པ་ཐུ་མོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་སྦྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་
 རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་དགའོ། །བཀའ་སྤྱུལ་
 པ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་གཉིས་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། ཆགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བས་ནི། ཆགས་པ་དེའི་གཉེན་པོར་བཤད་པ་ཡིན། གོང་ཏུ་
 ཟབ་པར་བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། ཤེར་བྱིན་ནི་རྟོགས་པར་
 དགའོ། །བཀའ་སྤྱུལ་པ། དེ་ནི་སྤྱི་ཀྱང་མ་མཐོང་། མི་ཐོས། མ་ཤེས། རྣམ་པར་མ་ཤེས་
 སོ། །ཞེས་བྱ་བས་ནི། རྟོགས་པར་དགའ་བ་དེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་འཕྲོས་ནས།
 གསོལ་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བོ། །བཀའ་སྤྱུལ་པ། དེ་ནི་
 སྤྱི་ཀྱང་རྣམ་པར་མ་ཤེས་ཏེ། གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་གྱིས་མ་
 ཤེས་སོ། །ཞེས་བྱ་བས་ནི། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆགས་པ་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རྟོགས་རོལ་མཆོ། (སྤྱད་ཆ།)

ཕྱ་མོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་ཟབ་པ་དང་། རྟོགས་དཀའ་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་
བྱུང་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱུང་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
དང་གཉེན་པོའི་དཔྱེ་བ་མདོ་ལས་དངོས་སུ་བཤད་ནས། རབ་ཏུ་དཔྱེ་བ་དེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲས་
དོན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལ་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་རབ་དཔྱེ་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་
ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་མདོན་རྟོགས་བརྒྱུད་གྱི་སྒྲས་སྤེལ་བའི་གཞི་ཤེས་དེ་མ་ཡིན་ཡང་། དེ་རྒྱུད་ལ་
བསྐྱེད་པ་ལ་ནི། འདི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་
ལུགས་ལ། ཞེས་སོགས་ཡིན་ནོ། །རབ་ཏུ་དཔྱེ་བ་དེ་ལྟར་ཞེས་ནས། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་རི་
ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་དྲིས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། དུང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་རི་ལྟར་རི་
ལྟ་སྤྱད་པར་བགྱི། བཀའ་སྩལ་བ། དེ་དེ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆེ། གཟུགས་ལ་མི་སྤྱོད་ན་དེ་ལ་སྤྱོད་དོ། །
ཞེས་པ་ནས། དེ་དེ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་གཟུགས་ཡོངས་སུ་མ་རྟོགས་པ་འཇུག་། རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་
མི་སྤྱོད་ན། དེ་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ཆོན་བཅུས་ནི། གཞི་ཤེས་གྱི་
སྤྱོར་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐབས་གྱི་སྤྱོད་བ་རྣམ་བཤུན་ལས་འཕྲོས་ནས། བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་
སྒྲས་པ། རབ་འབྱོར་དུང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་
པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དེ། རི་ཅོམ་ཞིག་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་དྲིས་
པའི་ལན་དུ། ཀོའུ་ཤི་ཀ་དེ་དེ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆེ། གཟུགས་སྒྲོམས་སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་
གྱིས་སྒྲོམས་སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་ལ་སྒྲོམས་སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་བདག་གི་ཞེས་
སྒྲོམས་སེམས་སུ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། སྤྱོར་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱིས་མཐུས། སྤྱོད་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན། རྒྱལ་པོ་
ཆེན་པོ་བཞིའི་རིགས་ནས་གནས་གཅིང་མའི་བར་གྱི་ལྷའི་བྱ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཅན་དན་གྱི་སྤེལ་ས་
བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་མདོན་པར་འཐོར་ཞིང་། བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱི་ཞབས་གཉིས་ལ་བྱག་
འཆལ་ཏེ། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་འཁོད་དོ། །དེ་ནས་ལྷ་དེ་རྣམས་གྱིས་སངས་རྒྱས་གྱི་མཐུས།
སངས་རྒྱས་སྤོང་གི་ཡི་གེ་འདི་ཉིད་དང་། མིང་འདི་ཉིད་དང་། རབ་འབྱོར་ཞེས་བྱ་བའི་དགོ་སྤོང་
ཁོ་ནས། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཁྱེད་བྱས་ཤིང་། སྟོན་པར་བྱེད་པ་

དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་ཡང་འདི་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཁྱུ་བ་བྱེད་ཅིང་། ལྷོན་པ་སེམས་
 ཀྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
 འདིར་གང་མཐོང་རྒྱུ་ཤི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་འོག་ནས་འཆད་པའི་སྒྲོས་པ་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་
 ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པས། མཐོང་ལམ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱངས་ངེས་
 པའི་དབང་པོར་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་དགོས་པས་སོ། །དེ་ནས་
 རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། རྣམ་པ་གང་དང་། རྟགས་གང་དང་། མཚན་མ་གང་གིས་བྱང་ཆེན་
 བྱམས་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་འཆད་
 པར་འགྱུར། ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། བཀའ་སྤྱུལ་བ། དེ་དེར་སངས་རྒྱས་ནས་གཞུགས་རྟག་
 ཅེས་བྱ་བའམ། མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། བདེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷག་བསྐལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
 བདག་ཅེས་བྱ་བའམ། བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བའམ། བཅིངས་ཞེས་བྱ་བའམ། གྲོལ་ཞེས་བྱ་བར་
 ཆོས་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས། ལྷག་བསྐལ་ལ་ཆོས་བཟོད་བསྟན་པར་ཉི་ལྔ་དང་ལེ་
 བརྒྱད་མར་གསུངས་ལ། དེ་ཡི་ལྟར་ན། ལྷག་བསྐལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་ལྷག་བདེན་གྱི་སྒྲོས་པ་
 བརྒྱད་ཀ་ལས་གྲོལ་བའི་སྒྲོས་བྲལ་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། འབྲེལ་ཆེན་དང་། དོན་
 གསལ་དུ། ཆོས་བཟོད་ལ་རྟག་མི་རྟག་རྒྱུད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་ལ་བདེ་ལྷག་དང་། རྗེས་བཟོད་
 ལ་སྟོང་མི་སྟོང་དང་། རྗེས་ཤེས་ལ་བདག་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་སྦྱར་བ་ལྟ་བུར་
 མངོན་པ་ནི། དེར་སྦྱར་རྒྱ་མ་ཡིན་པའམ། ཡིན་ན་ནི་འབྲེལ་བ་སྦྲ་མ་ཉི་ལྔ་དང་། ལེ་བརྒྱད་
 མ་གཉིས་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། དོན་ལའང་མི་འགྲིག་པ་འགའ་ཞིག་འབྱུང་ངོ་། །མདོ་དང་ཉི་ལྔ་
 དང་། ལེ་བརྒྱད་མ་གསུམ་ན་ནི། ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་པོ་རྒྱན་ཅ་བས་ཟིན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་
 དྲུག་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཅན་དུ་བཤད་ཀྱི། མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་འོག་ཕྱོགས་དང་
 བཅས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་མཐོང་
 ལམ་གྱི་མདོ་རྣམས་རྫོགས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ། མདོ་ཆེན་གསུམ་འབྱུང་བ་ནི། སྐབས་གསུམ་པ་
 འདི་ཁོ་ནའི་མདོ་མ་ཡིན་གྱི། ལེ་བྲུག་སུམ་ཀའི་དོན་བསྟུས་པའི་མདོ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་འདི་དང་
 ཡང་འདི་དང་། ཞེས་པའི་གཞུང་དང་སྦྱོར་བ་འཕགས་པ་བཞེད་དོ། །དེ་ཡང་རབ་འབྱོར་ཡུམ་

འདི་ནི། ཚོས་གང་ཡང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། མི་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ལྷན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། མི་ལྷན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ལྷེར་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དོན་བསྟུས་པ་ཡིན་ལ། ཡུམ་འདི་ནི་ཞེས་པ། བཤད་མ་ཐག་པའི་མཐོང་ལམ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་ཡུམ་འདི་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་ལས་ཤིན་ཏུ་འདའ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། གནས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ལས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ལས་དེ་མ་ཡིན། ལྷན་པའི་ཕར་བྱེད་ལྷེར་བ་དང་། འཕྲོག་པ་ནས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལྷེར་བའམ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བས་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་དོན་བསྟུས་པ་ཡིན་ལ། ཡུམ་འདི་ནི་ཞེས་པ་སྐབས་དེའི་སྒྲིམ་ལམ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རབ་འབྱོར། ཡུམ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ལྷེར་བར་བྱེད་པ། འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་བྱེད་པ་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟུས་པ་ཡིན་ལ། ཡུམ་འདི་ནི་ཞེས་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདི་ནི་ལྷའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཐུག་མང་པོས། ཀྱི་མ་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་དུ་ཚོས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་ལན་གཉིས་པ་བསྒྲོར་བར་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པ་ཡོད་ལ། འདིའི་དོན། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཚོས་ལའོར་ལོ་འཆད་པའི་ལུགས་དང་། སྐབས་དང་པོར་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ལྷོས་པའི་ཚོས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་མིའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཐོག་མར་བསྒྲོར་ནས་ཡང་འདིར་ལྷའི་གདུལ་བྱ་ལ་རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཉིད་སྒྲར་ཡང་བསྒྲོར་བ་ལ་འཆད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྐབས་གསུམ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དཀའ་བའི་གནས་འགའ་ཞིག་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལེའུ་འདི་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས། དེ་བསྐྱེད་པའི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ངོ་ཤེས་པའི་བྱིར་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྐབས་གཉིས་པར་བསྟན་པའི་ལམ་ཤེས་དེའི་ངོ་བོ་དེ་གང་། དེའི་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཅི། གང་ལ་ཞུགས་ནས་དེ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཅི་ན། དང་པོ་ནི། དེར་བསྟན་པའི་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྒྲིམ་པའི་ལམ་མོ། །དེ་འདྲ་དེ་སྐབས་གཉིས་པའི་

ལམ་ཤེས་དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་ཕྱིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། ཚུ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་
 མིན། །ཞེས་སོགས་སོ། །མཆོན་མར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནི་སྐབས་གཉིས་པའི་ཤེས་ཕྱིན་
 དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། དེ་ལས་རིང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་སྐབས་དང་པོའི་རྣམ་
 མཁྱེན་ལས་ཀྱང་རིང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་འགལ་ལྷན་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་གཉིན་པོ་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་སོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། དེ་ནི་མཆོན་མར་དམིགས་སྒོ་ནས། ཞེས་པས་མདོར་བསྟན་ནས།
 སྤང་གཉིན་གཉིས་ཀ་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པར་ནི།
 གཟུགས་སོགས་ལུང་པོ་སྒྲོང་ཉིད་སོགས་སོ། །འདིར་སྒོ་བ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོས་གང་ཟག་གི་
 བདག་གིས་སྒྲོང་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་སྒྱུར་བ་ནི་མདོ་དང་མི་མཐུན་ཏེ། དེར་བྱལ་
 པའི་སྒྲོང་ཉིད་ལ་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་ལོ་ཙཱ་བ་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་
 ལྟར་ཀྱང་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། ཞེས་པའོ། །འོ་ན་མཆོན་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་སྐབས་དང་པོ་
 གཉིས་ཀྱི་ཤེས་ཕྱིན་ལ་ཉི་བ་ཡིན་ན། དེ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རིམ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་འཇུག་
 པའི་སྒྱུར་བ་འཆད་ལ། དེ་ཡང་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་དང་། འཛིན་སྤངས་ཀྱི་བྱེད་པར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་
 རས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ཞུགས་པས་སྐབས་གཉིས་པར་འབྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་
 མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་རིམ་གྱིས་སྒྲུས་ནས། འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་སྒྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནི།
 སྐབས་གསུམ་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ཅིག་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེན་འཇུག་པ་སྒྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
 སྐབས་འདིའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི་སྐབས་གཉིས་པར་ཤེས་
 བུའི་ལམ་ལ་རྟོགས་རིགས་གསུམ་བསྟན་པ་ལས་ཐ་མ་དེ་ཡང་མདོན་དུ་བྱ་བའི་ལམ་དུ་སྒྱོན་པ་
 ཡིན་ནོ། །

ཡང་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་གཉིས་པ་ཞིག་འབྱུང་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་འཇུག་པ་སྒྱུར་བ་རྒྱད་ལ་
 བསྐྱེད་ཟིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་དེས། སྐབས་གཉིས་པར་བསྟན་བུའི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་
 རྟོགས་རིགས་དང་པོ་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱད་ལ་སྒྲུས་ནས། རིམ་ལྷན་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་མཐོང་གིས་
 བསྟན་ནས་འདའ་བའི་ཚུལ་ཞིག་སྐབས་འདིར་བསྟན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་གཉིས་པར་ནི།
 གསུམ་ཀ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་དུ་བསྟན་ཀྱང་། ཤེས་ནས་འདའ་བ་དང་། མདོན་དུ་བྱ་བ་གང་

ཡིན་གྱི་དཔྱེ་བ་མ་བཤད་པས་སོ། །

འདིར་དེ་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཤེས་ཚུལ་ཅུ་བས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་།
 ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་ཚུལ་འགྲེལ་པས་ཁ་བསྐང་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་མཐོང་སྒྲིམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་གསུམ་ལས། བྱི་མ་གཉིས་ནི་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་མོངས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྒྲོང་བའི་བྱིར་དང་།
 དེ་སྤངས་པའི་ཐར་བ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བས་སོ། །དེ་བས་ན་དེའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་
 ཅུམ་ཞིག་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་། ཉན་རང་གི་ལམ་
 གྱི་རྟོགས་རིགས་དངོས་དང་འདྲ་བར་བསྐྱེད་ན། བདག་མེད་དང་པོ་གཉིས་སུ་ཞེན་པའི་མཆན་
 འཛིན་ལས་མ་གྲོལ་བའི་གཉེན་པོ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱང་། འདིར་ནི་བདག་ཡོད་མེད་སོགས་
 གྱི་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ན་བདག་མེད་དང་
 པོ་གཉིས་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་དེ་བསྐྱེད་པར་ཡང་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་གནས་
 བར་ནི་མི་འགྱུར་བས། དེའི་བྱིར་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དགོས་
 སོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། ལྷག་བསྐུལ་ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་
 དེའི་ཆོ་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་སྐབས་འདིའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་འགྱུར་རོ། །འོ་
 ན་འདི་དང་གཉིས་པའི་མཐོང་ལམ་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། རང་གི་མཆན་ཉིད་ལ་བྱུང་བར་
 མེད་ཀྱང་བསྟན་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། གཉིས་པར་ནི་ལམ་གསུམ་པ་ཤེས་ནས་མདོན་དུ་བྱ་ཚུལ་གྱིས་
 ལྟོག་པ་ནས་བཤད་ལ། འདིར་ནི་ལམ་དང་པོ་གཉིས་ཤེས་ནས་འདའ་ཚུལ་གྱི་ལྟོག་པ་ནས་བསྟན་
 པས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་འདིས་ནི་སྐབས་གཉིས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་སྟོན་ཚུལ་དང་། གསུམ་
 བར་གཞི་ཤེས་གྱི་སྟོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་གྲུབ་པོ། །དོན་དེ་ལྟར་མ་གོ་བར་སྐབས་དེ་
 གཉིས་སུ་མཐུན་པ་དེ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་བསྟན་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲི་ཅུམ་ལ་བརྟེན་ནས། མཐུན་པ་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལྟོག་འདི་ལྟ་སུ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐབས་སོ་སོར་བསྟན་པ་ལ་གོ་ན་འབྲུལ་
 བར་འགྱུར་ཏེ། མཐུན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལྟོག་སོ་སོ་ནི་སྐབས་གཉིས་པ་ཁོ་ནར་བསྟན་ཟིན་
 ནས། སྐབས་འདིར་ནི་གཞི་ཤེས་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཤེས་ནས་འདའ་བ་དང་། ལམ་ཤེས་གྱི་

རྟོགས་རིགས་ཤེས་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་ཤེས་པ་དེ་ལ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉིས་པོའི་རབ་དབྱེ་བ་དེ་སྒྲག་ཏུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ལ།
 དེ་འདྲ་དེ་སྒྲུབས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་གྱི་འབྲེལ་སྒྲིག་པའི་དུས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འདའ་ཚུལ་ཁ་བསྐྱང་བ་ནི། ཉི་སྒྲུང་ལས། དྲི་བ་དང་ལན་གཉིས་གསུངས་པ་
 ལས། དང་པོ་ནི། ཡང་ཅིའི་དོན་གྱིས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་
 སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལོགས་ཤིག་པ་མེད་ཅེ་ན། ཞེས་པའོ། །དོན་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་རིགས་
 གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲུབས་གཉིས་པར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་
 རིགས་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཞིག་སྟོན་པར་རིགས་ཏེ།
 དེ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཞིག་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །
 དེ་ལྟར་ཡང་མི་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན། ལན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཐར་བ་དོན་དུ་མི་
 གཉིར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ལན་གདབ་པ་དང་། ཉན་རང་གི་སྤང་རྟོགས་ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 མཐོང་ལམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འདིར་དེ་མི་སྟོན་པའི་ལན་གདབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཉི་
 སྒྲུང་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་སྦྱུང་ཚོགས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བསྟན་ནས་འདའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནས། འདི་ནི་གཞན་གཙོ་བོར་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དོན་གསལ་ལས། ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ལམ་ནི་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉི་སྒྲུང་ལས། གཞན་ཡང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་
 རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤྱོད་བ་གདའ་ཡིན་པ་དེ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 པོའི་མི་སྒྲེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བཟོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བཟོད་པ་དེ་
 ཡང་གདའ་ཞེ་ན། སྒྲག་བསྟན་ལ་ལོ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །འདི་གདའ་ལས་ཤེས་ཞེ་ན། ལམ་
 གཞན་བྱེད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ན། རིགས་དང་དབང་པོ་དང་ཆོགས་བྱེད་ཞུགས་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པའི་བྱེད་པར་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་མ་
 ལུས་པར་འདུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཤེས་པ་དང་སྤྱོད་བ་གདའ་ཡིན་པ་དེ། དེའི་
 བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པའི་ཆ་འདི་ཙམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། ལན་སྒྲ་མ་ལས་འབྲེས་ནས། ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསྒྲུལ་ནས་ཤེས་དགོས་པས། དེ་གོམས་པར་བྱེད་
པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུལ་ལམ་བསྟན་དགོས་སོ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་བཟོད་དང་པོར་ཡར་ལུན་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའོ། །འདི་ཙམ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ལ། ཡར་གྱིས་ནི། རྟོགས་པའི་ཆ་རང་རྒྱད་པ་དེ་
དེ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡར་ལུན་དུ་འདུས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་བཤད་པ་ལ། ཐོག་མར་ཉན་རང་འཕགས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་
པའི་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་ལས་ཇི་ལྟར་བཀའ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་དང་། དགོངས་པ་ངས་པར་འགྲེལ་བ་དང་། དཔལ་
འབྲེང་གི་མདོ་དང་། བྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྣམས་ལས་ནི་དེས་དེ་མ་རྟོགས་པར་
ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །མདོ་སྡེ་ས་བརྒྱུ་པ་ལས་ནི། དེས་དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་བྱེད་གསལ་བར་
གསུངས་ཤིང་། ཉན་ཐོས་ལ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། གཞུགས་ནི་ལྟ་བ་བརྟོགས་པ་འདྲ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་གསུངས་སོ། །ཤིར་
ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་ལ་འཆད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་
རེ། ཡུམ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སྒྲོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་དེ་ལ་དེ་རྟོགས་པར་ཡོད་པ་དང་། མོས་མིན་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་
མདོར། གཞུགས་ལ་གནས་པ་དང་ལྟག་པར་མོས་པ་ནས་མདོན་པར་འདུ་ཤེས་པ་ལ་སྒྲོད་པས་ནི།
སྒྲེ་བ་དང་། ཁ་བ་དང་། བྱང་ན་དང་། སྒྲེ་དག་སྒྲ་ཆོགས་འདོན་པ་དང་། ལྟག་བསྐྱལ་ཆེན་པོ་
ལས་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ་ལོ། །བྱང་ཆེན་དེ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡང་
མདོན་དུ་བྱ་བའི་སྐལ་བ་མེད་ན། རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། ཞེས་པ་དང་། གཞུང་དོན་
རྟོག་པ་སྒྲོང་ཕྱིར་གྱི་མདོར། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པར་འདོད་ཅིང་། མདོན་དུ་
བྱ་བར་འདོད་ན་ཡང་བཟོད་པ་འདི་ལ་མི་བརྟེན་དུ་མི་རུང་ངོ། །ཞེས་པ་དང་། ཆུང་བའི་ཆུང་

སོགས་དབྱེ་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོར། བཅོམ་ལྷན་འདས་མདོན་པར་འདུ་བཀྱིས་པས་ནི།
 ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་བསྐྱེད་པའམ། སྒྲོན་མ་མཆིས་པར་འདུག་པར་མི་རྣམས་སོ། །རྒྱན་དུ་ཞུགས་
 པ་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མདོན་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་བར་དུ་ཡང་མི་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་།
 དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་དང་། །ཞེས་པའི་མདོར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་
 སེམས་དང་བྲལ་བ་སྒྲོང་བ་ཉིད་དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་
 བསྒྲུབ་པ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་མ་བརྟེན་པས་ཉན་ཐོས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་མདོ་དེ་
 རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་དེ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ཡང་། བོད་ཀྱི་སྒྲོབ་
 དཔོན་གཞན་དག་ན་རེ། ཡུམ་ལས། བྱུགས་བཅུ་རེ་རེའི་ཞིང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གའི་
 གྲུང་གི་བྱེ་མ་སྒྲིབ་དག་སྒྲོང་གྲུ་རེའི་བྱ་དང་། མོ་འགལ་གྱི་བྱ་ཤག་སྟག་གིས་ཡོངས་སུ་གང་བར་
 གྱུར་གྱུང་། དེ་དག་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱེན་ལ་ཉིན་གཅིག་སྒྲོད་པའི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་
 ཉེ་བར་མི་འགོ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས། དེས་དེ་མ་རྟོགས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ལུང་དེ་དག་ནི་དེས་དེ་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པས་ཤེས་བྱེད་གང་དུ་ཡང་འགྲིག་
 པ་མིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་ཞེས་སོགས་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་འཐོབ་པའི་རྒྱ། ཞེས་པའི་
 མདོ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་རྟོགས་རིགས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་འཆད་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱེར་དང་།
 མོས་མིན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་དེ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་མཆོན་
 མར་འཛིན་པ་ལ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དེ་དག་མཆོན་མར་མི་མཐོང་བྱིར། །ཞེས་
 པའི་སྐབས་ཀྱི་མཆོན་མེད་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་འཆད་པར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་
 བཞིན་ནོ། །གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྒྲོང་བྱེར་གྱི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ཡང་། སྒྲུང་པར་གང་དག་བདེ་གསེགས་
 ཉན་ཐོས་འགྱུར་བར་བྱ་སྒྲུམ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། བཟོད་པ་འདི་ལ་མ་བརྟེན་ཐོབ་པར་མི་རྣམས་
 སོ། །ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་ལ། དེའི་བཟོད་པ་དེ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དེ་
 ལ་འཆད་དགོས་པའི་བྱེར་དང་། རྣམ་ཐར་སྒྲོག་གསུམ་ཅུ་མ་ནི། མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་ཀྱང་འབྱེད་པར་གཉེན་པོའི་ལམ་འཆད་པའི་སྐབས་ནས་གསལ་བའི་བྱེར་རོ། །
 གཉིས་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པ་དེ་ཡང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འབྲེལ་པ་མ་

ཡིན་ཏེ། བརྒྱའི་ཆར་ཡང་མི་འགྲོ་བར་བཤད་པ་དེ། ཐབས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡིན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་
ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་འདྲ་དེ་ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་དེའི་མདོ་ཡིན་གྱི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་བདེན་པ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
དེའི་མདོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྒྱན་གྱིས་རི་ལྟར་
བཀྲལ་བ་བཞིན་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་བརྟན་བཅོས་སུ་བཀྲལ་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་
པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་རྣམས་སུ་བཀྲལ་ཚུལ་དང་། གྲུ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཐལ་རང་
གི་སྒོ་བ་དཔོན་སོ་སོས་ཕྱེ་བ་རྣམས་སུ་བཀྲལ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་དེས་དེ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་གྱི་གཞུང་བར་པ་
གསུམ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ས་སྡེ་ལྟ་དང་། སྒྲིམ་རྣམ་གཉིས་ཆ་ཤས་དང་བཅས་པ་རྣམས་
སུ་ནི། དེས་དེ་མ་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་བཤད་གྱི། དེས་དེ་རྟོགས་པའི་ཆ་ཤས་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་
བཤད་པ་མེད་དོ། །མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཏུ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་
འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལྟ་ཞོག། གཞུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཅམ་ཡང་རྟོགས་པ་མེད་ཅིང་།
རང་རྒྱལ་ལ་ནི། བདག་མེད་གསུམ་པ་རྟོགས་པ་མེད་ཀྱང་། བདག་མེད་དང་པོ་གཉིས་རྟོགས་
དགོས་པར་བཤད་ལ། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་པ་དེ་འདིར་དེས་དེ་རྟོགས་མ་རྟོགས་
དཔྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བདག་མེད་དེའི་ངོས་འཛིན་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲ་
མ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ན། དེས་དེ་མ་རྟོགས་པའི་བཤད་པ་ཁོ་ན་ཡོད་གྱི། དེས་དེ་རྟོགས་པའི་
བཤད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །འདི་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་མཐའ་སེལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱན་
རྩ་འགྲེལ་གྱི་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་ལོ། །

དང་པོ་ནི། འགའ་ཞིག་ན་རེ། རྩ་བར། བརྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱེ་བྲག་གིས། ཞེས་དང་།
འགྲེལ་པར་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་ཆོས་དཔྱིངས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་རིགས་སུ་འཛོག་པར་
གསུངས་པས། དེས་དེ་རྟོགས་པར་གསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བརྒྱལ་ལན་ནི། རྒྱས་
པར་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཏན་ལ་ཐབ་ཟེན་པས་འདིར་མི་སྒྲོའོ། །དེ་བས་ན་སྐབས་གཉིས་པ་

དང་གསུམ་པའི་སྐབས་འདིར། དེ་ལ་དེ་རྟོགས་པ་མེད་པར་གཞུང་འགོལ་བཀྲའགས་པ་ཙམ་གྱིས་གོ་བར་རྒྱས་པས། དོན་རྒྱས་པར་འཆད་མི་དགོས་ལ། འདི་ལ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་འགའ་ཞིག་གི་གསུང་ནས། རྣམ་མཁུན་ཡིད་བྱེད་གྱི་སྒྲོ་ནས་མ་རྟོགས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡང་། དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་བཤད་པ་ཉིད་གྱིས་དོན་དེ་གྲུབ་པས། དེས་དེ་མ་རྟོགས་པའི་གཞུང་འགོལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དེ་དག་ལ་རྒྱས་པ་མ་འཕྲོན་ནོ། །

ཡང་གཞན་དག་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་མ་རྟོགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ནི། རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན། གཉིས་པ་ནི་སྐབས་འདིར་བསྟན། དེ་ཡང་ཐུ་མ་མང་བས་དེའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་མོད། དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱེས་ན་འཆད་པ་པོ་དེ་ལ་ནང་འགལ་དུ་མ་འབྱུང་ཞིང་། མ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་འཕགས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་དེའི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་རྟོགས་མ་དགོས་པར་གསལ་བས། མ་རྟོགས་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཉིད་དུ་འཆད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ལ་ལ་དག་ན་རེ། རྒྱན་ལས་མ་རྟོགས་པར་བཤད་ཀྱང་། དེ་སྒྲིལ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་འགོལ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། དཔུ་མ་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་འཆོས་སུ་ཁས་སྐྱེས་ནས། དེས་དོན་གྱི་འཆད་ཚུལ་ལ་སྒྲིལ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འཆད་ན། ཤིན་ཏུ་ནོངས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་ཆད་ལྷན་གྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཡང་མ་བྱུང་ངོ། །འོ་ན་སེམས་ཙམ་པས། བསྟན་བཅོས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་དེར་ཁས་སྐྱེས་ནས། དེར་བཀྲའ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དེས་དེའི་དགོངས་པ་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་དཔུ་མ་པ་ཞིག་ཏུ་བཀྲའ་བ་ཡིན་གྱི། དཔུ་མ་ཆེན་པོར་མ་བཀྲའ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་དག་ན་རེ། རྒྱུད་སྒྲུ་མའི་དགོངས་པ་དེས་དེ་རྟོགས་པ་ལ་སྒྲུབ་དགོས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་དེ། །དད་པ་ཉིད་གྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པས་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་བདེ་བར་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་དེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལ་དད་པའི་སྒྲོ་བས་གྱིས་རྟོགས་བྱར་བཤད་པའི་ཐུང་། ཞེས་གསུངས་པ་དག་སྒྲུང་མོད། གཞུང་གི་གོང་འོག་ཀུན་དང་མི་མཐུན་ཅིང་། གཞུང་དེའི་དོན་ཡང་། སྒྲིང་པོ་མཐོང་བ་ལ་མིག་དང་མི་ལྷན་པའི་གང་ཟག་བཞི་པོ་དེས་ཀྱང་། སྒྲིང་པོ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་

གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པར་འཆད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྒོ་ནས་
 རྟོགས་རྒྱུའི་སྒྲིང་པོ་དེ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དང་། སྒོ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆ་གཉིས་སུ་
 བྱེ་ནས། དང་པོ་རྟོགས་པར་མཐོང་བའི་ས་མཆམས་ས་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་རྟོགས་པར་
 མཐོང་བའི་ས་མཆམས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོན་ལ་འཆད་པ་ནི། གཞུང་འགྲེལ་དེའི་དགོངས་པ་
 ལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒོ་བ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་རང་རྒྱུད་པའི་སྒོ་བ་
 དཔོན་མཐའ་དག་དང་། རྒྱུད་པར་འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པ་ལ་ནི། དེས་དེ་མ་རྟོགས་པར་
 འཆད་པ་ཁོན་ཡིན་པ་ལ། རྣམ་དཔྱེད་གཟུ་བོར་བཞག་ན། མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པའི་གོ་
 སྐབས་མེད་པས། དེའི་ཤེས་བྱེད་གྱི་ལུང་རིགས་རྒྱས་པར་མ་སྒྲོས་སོ། །སྒོན་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་ལ་
 ཅིག་ན་རེ། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་རང་གི་སྒྲོར་ལམ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་
 དུ་བཤད་པས། དེ་དེའི་རྒྱུ་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལས་ལྷག་པའི་ལུང་རིགས་
 མེད་ལ། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན་ཏེ། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་རང་གི་ལམ་དངོས་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས།
 དེའི་རྒྱུད་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་པར་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །སྒོ་བ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ཞབས་ཀྱིས།
 དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ན། དེས་དེ་རྟོགས་པའི་དེའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། རིན་
 ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། ཇི་སྲིད་ལུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ཅིས་
 སོགས་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྒྲེ་མེད་བསྟན། །གཞན་གྱིས་ཟད་པ་སྒྲོང་པ་ཉིད། །ཟད་དང་མི་
 སྒྲེའི་དོན་དུ་ནི། །གཅིག་པ་དེ་བྱིར་བཟོད་པར་གྱིས། །ཤེས་དང་། ཅུ་བ་ལས། བཅོམ་ལྷན་
 དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེས་དེ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 བཞེད་པ་ལ་རྩོད་པ་མེད་དོ། །འོན་དེའི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་གནས་སམ་ཞེ་ན། དེར་མི་གནས་
 པའི་ཚུལ་རང་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་འཆད་པར་མི་རུས་མོད། །འོན་ཀྱང་འཕགས་སེང་གི་ལུགས་འདི་
 །ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་འདི་སྤང་ཅིས་བྱ་སྟེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི། ཇི་སྲིད་
 བདེན་འཛིན་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ངར་འཛིན་ཡོད་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་
 རས་སྒྲེ་བ་ལེན་པ་དེ་གཞུང་དེའི་དགོངས་པ་ཡིན་ན། དེས་དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འབྲེལ་ཡང་།

དེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་རྒྱ་དེ་ཡོད་ན་དེའི་འབྲས་ཐུ་ཡོད་པས་བྱུང་བ་ལས་ལེན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 བྱེད་པ་ཏུ་རྒྱུན་ཞུགས་མཐོང་ཆོས་ནི་ལ་སོགས་པས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ཡང་།
 ཟད་པའི་དོན་སྟོང་ཉིད་ལ་འཆད་པ་དགོངས་པ་ཡིན་ན། དེས་དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་འབྲེལ་
 ཡང་། དེ་མིན་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོང་ལས། ལུང་པོ་མི་རྟག་པར་བཤད་པ་དང་། ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་ལས་བདེན་མེད་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་བ་མེད་དེ། མི་རྟག་པ་དེ་བདེན་མེད་གྱི་བསྒྲུབ་
 བྱེད་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་པའོ། །ཀ་ཏ་ཡ་ན་ལ་གདམས་པ་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་། ཐེག་
 དམན་གྱི་མདོར་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་དེས་དེ་རྟོགས་དགོས་པ་མིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ནི་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་ཆོས་ཉམས་སུ་མི་ལེན་ཀྱང་རང་གི་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སོགས་ལས་ཐོས་ནས་གཞན་
 ལ་སྒྲོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི་གིན་ཏུ་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །

སྟོན་གྱི་བོད་མཁས་པ་པལ་ཆེ་བ་དག་ན་རེ། སྟོང་འཇུག་གི་དགོངས་པ་ལ་དེས་དེ་རྟོགས་
 པ་གིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་ཏུ། བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། སྟོང་ཉིད་
 མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་པའི་ལན་ཏུ། གང་ཕྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། མེད་པར་བྱང་
 རུབ་མེད་པར་གསུངས། །བསྟན་ཅ་དག་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན། །དག་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་དགའ་བར་
 གནས། །སེམས་ནི་དམིགས་དང་བཅས་རྣམས་གྱིས། །ཕྱང་ན་འདས་པའང་དགའ་བར་གནས། །
 ཞེས་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཡང་། གཞུང་དེའི་དགོངས་པ་ནི། དེས་དེ་མ་རྟོགས་པའི་
 ཕྱོགས་ལ་གིན་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་རྟོགས་པར་བཤད་ན། རི་སྐད་ཏུ། ཉན་མོངས་
 སྤངས་པས་གྲོལ་ན་དེའི། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེར་འགྱུར་རོ། །ཉན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ། །
 ལས་གྱི་རུས་པ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱི་གཞུང་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་མི་
 ཤེས་པའི་ཕྱིར། །འོན་དེ་མན་ཆད་ན། ཉན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡི། །མུན་པའི་གཉེན་པོ་
 སྟོང་བ་ཉིད། །ཅེས་ཉན་སྒྲིབ་གྱི་གཉེན་པོར་སྟོང་བ་ཉིད་བསྒྲོམ་དགོས་པ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་
 ཞེན། དེར་དེ་དགོས་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་མ་སྒྲོམ་པར་སྟོང་ཉིད་
 རྒྱུང་བ་བསྒྲོམ་པས་ཉན་སྒྲིབ་སྟོང་མི་རུས་སམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་འགོག་པ་ལ་གཞུང་དེ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཞེན། གོང་ཏུ། སྟོང་བ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སེམས། །འགགས་པ་

སྒྲུབ་ཡང་སྒྱེ་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་པར་སྟོང་ཉིད་མ་བསྒྲོམ་ན་མུང་འདས་མི་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ལས་
 འཕྲོས་ནས་འོ་ན་དེ་བསྒྲོམ་པས་ཀྱང་མུང་འདས་མི་ཐོབ་སྟེ། དེས་ཉོན་མོངས་སྟོངས་མི་རུས་པའི་
 བྱིར། །ཞེས་ཟེར་བ་ལ། དེའི་ལན་དུ། སྟོང་ཉིད་གོམས་ན་དེ་ལས་ལོགས་སུ་བདག་མེད་དང་
 བོ་མ་བསྒྲོམ་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་སྟོང་རུས་ཤེས་འཆད་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་དེ་མ་རྟོགས་པའི་
 ལུགས་འདི་ལ། བསྟན་ཅུ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་བ་གཉིས་པོ་དེ་བཤད་དཀའ་བ་ཡིན་ལ། དེ་འཆད་
 ཚུལ་ནི། གང་བྱིར་ལུང་ལས་ཞེས་པ་རྒྱུ་བ་གཉིས་ཀྱིས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་མེད་ན། །
 རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་མེད་པར་བཤད་ནས། རྒྱུ་བ་གཉིས་པོ་འདིས་དེ་མེད་ན་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་དགྲ་
 བཅོམ་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་འཆད་པའོ། །དེའི་འཆད་ཚུལ་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་མེད་
 ན་རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་མེད། དེ་མེད་ན་དེས་ཆོས་བསྟན་པ་མེད། དེ་མེད་ན་བསྟན་པ་སྟུང་བ་
 དང་། འཛིན་པའི་ཅུ་བ་ཉོན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་མེད་དགོས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཆད་
 པ་རང་བཟོ་ཁོ་ན་འོ་སྟུམ་ན། མིན་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱུ་བ་ལས། ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་དུ།
 ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་དང་། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ཡོད་ན་ཡོད། མེད་ན་མེད་ཅེས་
 བ་ཡིན་ལ། བྱི་མའི་དོན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མེད་ན་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡང་མེད་དགོས་ཏེ།
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐེག་པ་མེད་པར་སངས་རྒྱུས་རྣམས་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཞེས་བཤད་པ་དང་མཐུན་
 ནོ། །ཡང་ན་ནི། བསྟན་ཅུ་ཞེས་པའི་དོན། ཉོན་ཐོས་སྟེ་པས། ཉོན་ཐོས་ཀྱི་སྟེ་སྟོང་བཀའ་རུ་
 འདོད་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྟེ་སྟོང་དེར་མི་འདོད་པ་ལ། འོ་ན་དེ་ཡང་བཀའ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
 ཏེ། དེའི་ཅུ་བ་དགོ་སྟོང་དགྲ་བཅོམ་པ་དག་གིས་བསྟན་པ་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེར་འཆད་
 དགོས་པ་ལས། དེ་བསྟུས་པ་ཡང་དཀའ་བ་སྟེ། དེ་ལ་དབང་པོ་མེད་པའི་བྱིར། དེ་ཡོད་དེ།
 སྒྲུ་མ་བརྒྱད་པའི་རིམ་པ་ལས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲུ་མ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུངས་པ་ལ་དབང་
 པོ་ཡོད་དེ། མཚུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་སྐབས་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དཔྱེ་བ་རི་ལྟར་ཡིན་པ་ནི། བོད་
 གངས་ཅན་པ་པལ་ཆེ་བ་དག །རི་སྐད་དུ། ཤེས་པས་སྤྱིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 སྒྲུས་ཟིན་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱིད་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དུག་གི་ཐ་སྟོང་མཛད་

ཅིང་དེའི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་འཛིན་ལུགས་རྣམས་གྲགས་ཆེ་བས་མ་གྲིས་ལ། དེ་ལྟར་
 འཆད་པ་དེ་དག་ཀྱང་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་པས། རང་ལུགས་སུ་ཁས་སྐྱེས་པས་ཀྱང་ཆོག་མོད།
 འོན་ཀྱང་ཟུར་ཕྱིན་པར་འཆད་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དང་འགྲེལ་བ་གསུམ་ཆར་
 ལས་དེ་དུག་ཀ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་བསྟན་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་རི་ལྟར་བསྟན་ཅེན། སྤྱིད་ཞི་ལ་མི་
 གནས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ཅིང་། མིང་ནི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་ལ། དོན་ནི་སྐབས་གཉིས་པའི་བསྟན་
 བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་སྤྱིད་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྒྲིན་མཐོང་བ་དང་། སྤྱིད་རྗེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའོ། །ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་དུས་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི། ཉེ་བའི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་གྱི། སྤྱིད་ཞི་ལ་མི་
 གནས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། འཆད་པ་ནི་མ་འབྲེལ་ལོ། །དེའི་ལུགས་བསྟན་སྤྱིད་ཞི་ལ་གནས་པ་ནི་
 མཚན་འཛིན་ལ་བཤད་ལ། དེ་ཡང་འཁོར་འདས་ལ་སྤང་དོར་དུ་ཞེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་
 ལ། མིང་ནི་རང་གིས་རྟོགས་པ་ཅན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་བཤད་ལ། འདི་གཉིས་ཀ་ཡང་མདོན་
 པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐུགས་བྱེད་པའི་གཞི་ཤེས་སུ་མ་བཞག་སྟེ། ལྷ་མོ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ལྷོག་པ་ནས་
 བཤད་པའི་བྱིར་དང་། བྱི་མ་མཚན་འཛིན་གྱི་ལྷོག་པ་ནས་བཤད་པའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་དངོས་
 བསྟན་སྤྱིད་ཞི་ལ་མི་གནས་པ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་བསྟན་པ་མེད་དོ། །ལུགས་བསྟན་སྤྱིད་
 ཞི་ལ་གནས་པའི་མིང་ཅན་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ལ་སྐྱུར་ན་རུང་ཅན་ཡིན་པའི་ཚུལ་ནི། རང་གིས་
 རྟོགས་པ་ཅན་གྱི་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་དངོས་པོའི་མཚན་མ་དང་ལྟན་པར་རྟོགས་
 པས་ཞེས་མཚན་འཛིན་དུ་བཤད་པ་དང་བྱུང་བར་དབྱེད་གོས་ལ། རི་ལྟར་དབྱེད་ན་མཚན་འཛིན་
 ཀྱི་ཆ་ནས་ཡུམ་ལ་རིང་བ་དང་། རང་གི་རྟོགས་པ་ཅན་གྱིས་ཆ་ནས་གཞི་ཤེས་དང་། དངོས་པོ་
 དང་དངོས་མེད་ཀྱི་མཚན་མར་བཟུང་བའི་ཆ་ནས་སྤྱིད་ཞི་ལ་གནས་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་
 ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས་ཞེས་པ་ཡང་། རི་ལྟར་བཞིན་དུ་འགྲིག་པ་མིན་ཏེ། མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བ་
 གསུམ་ཆར་ལས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ་རྒྱལ་ཡུམ་
 ལ་ཉེ་བ་དང་། དེའི་ལོག་ཕྱོགས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་དེ་དེ་ལ་རིང་བར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་ཉེ་རིང་དུ་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་
 པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འགྲིག་པ་མིན་ཏེ། མདོ་རྒྱུན་
 འགྲེལ་བ་གསུམ་ཀའི་བསྟན་ཚུལ་ལ། གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་
 མཚན་འཛིན་དེ་ཉིད་འབྲས་ལུམ་བསྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ལོག་ཕྱོགས་དེ་
 གསུམ་སྒྲོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་མེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉེན་པོར་བཤད་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་གྱི།
 གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་པ་དང་། གཞི་ཤེས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་གཉིས་སྒྲོང་
 གཉེན་དུ་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། སྤྱི་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དང་།
 དེ་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དང་། འབྲས་ལུམ་ལ་ཉེ་བའི་ཤེར་ཕྱིན་དང་། རིང་བའི་
 ཤེར་ཕྱིན་དང་། འབྲས་ལུམ་བསྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མ་བྲལ་བའི་དང་། བྲལ་བའི་ཤེར་
 ཕྱིན་ཞེས་བཤད་ན། འགྲིག་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་འཇུག་པ་སྦྱོར་བའི་སྐབས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས་ལ། སྦྱོར་བའི་རྣམ་གཞག་དང་།
 མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ། །

དང་པོ་ནི། གཟུགས་སོགས་ལུལ་བཅུ་ལ་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཙན་གྱི་ཞེན་སྦྱོད་བཀག་ནས་
 བསྒྲུལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །འདིར་བསྐྱབ་པ་ཞེས་པ་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཞེན་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ཡིན་པར་ཞེན་པ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་རྟོག་གི་ལ་གྲགས་པའི་མེད་དགག་གི་འདུ་ཤེས་དེ་ཡང་། སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་འགོག་པའི་
 སྐབས་འདིར། བསྐྱབ་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

དཔེ་ན་བཅུ་ལས། འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ལ། དང་པོ་བཞི་སྦྱོད་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་
 བ་དང་། ཕྱི་མ་དུག་ལ་སྦྱོར་བ་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་མཛད་ལ། སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་སྦྱོད་པ་བཀག་པ་
 ཞེས་པ་བར་གྱི་གསལ་བྱེད་དུ་མཛད་ནས། ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོད་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་ཞེས་གསུང་
 རོ། །ས་མཚམས་ནི། མཚམས་སྦྱར་དུ་སྦྱོར་བའི་ལམ་ནི་ཞེས་པ་ལ་འབྲུལ་ནས། དེས་འབྱེད་
 ཆ་མཐུན་ལ་འཆད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་བསྐྱེད་དོན་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་སྦྱོར་
 བ་ནི་དྲོད་དང་རྩེ་མོའི་དབང་པོ་བཅུ་ལྟེ། །མཉམ་པ་ཉིད་ནི། བཟོད་པ་དང་ཆོས་མཚོག་གི་སྦྱོབས་

བཅུ་ལྔ་། །ཞེས་ཟེར་ཡང་འདི་ནི་ལམ་ལཱ་ལྷན་གྱི་བའི་སྒྱུར་བའི་ལམ་དེ་ལ་འཆད་པ་ནི་དགོངས་
 པ་མིན་ཏེ། སྒྱུར་བ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སོགས་བཞིའི་རྒྱས་ཕྱེ་བའི་སྒྱུར་བའི་ལམ་ལ་
 འཆད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བཅུ་བའི་བར་ལ་བཞག་སྟེ།
 རི་སྒྲིབ་གཞི་ལམ་འབྲས་སུ་གསུམ་ལ་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་སྒོ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དུངས་མ་
 ལྷུང་བ་དེ་སྒྲིབ་དུ་དེའི་སྒྲོང་གཉིན་བསྒྲུལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་
 ཞེས་ཟེར་ཡང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གྱུར་བའི་སྒྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུལ་བྲལ་གྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་གཉིན་
 བའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པའི་སྒྱུར་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་ལེགས་པར་དབྱུང་ན། ལམ་ཤེས་ལ་
 འཇུག་པའི་སྒྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ལ། སྒྱུར་བ་དེ་ལས་ལམ་གསུམ་ཀའི་རྟོགས་པ་ཡར་ལྷན་
 དུ་ལྷན་པའི་ལམ་ཤེས་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་ནི། སྐབས་གསུམ་པའི་མཐོང་ལམ་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་
 ཆོགས་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཟེར་མོད། དོན་ནི། ལམ་གསུམ་
 ཀའི་རྟོགས་རིགས་ཡར་ལྷན་དུ་ལྷན་པའི་ཆ་ནས་བཤད་པའི་ལམ་ཤེས་ཤིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
 སྐབས་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་དང་བྱུང་བར་ཡོད་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་འོ། །

གཉིས་པ་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། སྐབས་སུ་བབ་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་
 འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་གཞུང་གི་ལུགས་བཤད་
 པའོ། །དང་བོ་ནི། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་ཀུན་བཏགས་པ་དང་། རྣམ་པར་
 བཏགས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་
 འོ། །དེ་ཡང་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་དོན་སྒྲིབ་ཤར་བ་ལ།
 དེ་དང་དེར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ནི། ཀུན་བཏགས་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའོ། །དེར་སྒྲུང་བའི་རྟོག་
 པ་ནི་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་དེས་སྒྲོང་བའི་ཆ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
 གཞུགས་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀུན་བཏགས་པའི་གཞུགས་སོགས་ལ་ནི་མ་
 རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟོག་པས་དེ་དང་དེར་བཏགས་པ་ཅུ་མ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོ་དེ་དང་དེར་
 མ་གྱུབ་པས་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟོན་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་སོགས་ལ་ནི།

རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟོན་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། འདིར་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཟུགས་ནི། རྟོགས་མ་རྟོགས་དབྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། དངོས་སུ་གཉིས་པོའི་བླ་བོར་མ་བསྟན་ཀྱང་མི་རྟོགས་པའི་སྒྱུ་མེད་ཅིང་། གོང་དུ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སྒྱུད་པ་བཀག་པའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་དེས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དོན་དང་མཐུན་ལ། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། མཚན་འཛིན་གྱིས་མཚན་མར་བཏགས་པའི་ཆ་ནི་དང་པོ་དང་། དེས་དབེན་པའི་རྟོན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ནི། གཉིས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གསུམ་པའོ། །

གཉིས་པ་རྣམས་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱི་ལུགས་མི་འཐད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བོད་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱི་མ་པལ་ཆེ་བ་དག་ན་རེ། རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་འཆད་པ་དང་། རྣམ་གྲངས་པའི་ཀུན་བཏགས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གཉིས་གཉིས་དང་། རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྱི་མཚན་ཐམས་ཅད་དོ། །རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྒྱེས་པ་དེ་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་ལ་མ་དག་གཞན་དབང་དང་། དག་པ་གཞན་དབང་དོ། །དང་པོ་ནི། མ་དག་པའི་འཛིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་སོ། །འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་འོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཉིད་མེད་དག་གི་ཆའོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་པོ་དེ་བཏགས་པ་བ་དང་། གཞན་དབང་གི་གཉིས་ཀ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་གཉིས་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཀུན་བཏགས་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ནི། རྣམ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་མི་འཐད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། མཚན་ཉིད་མི་འཐད། དབྱེ་བ་མི་

འཐད། དངོས་བཏགས་སུ་དབྱེ་ལུགས་མི་འཐད། བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་གྱི་མཚན་གཞི་འཛིན་
 ལུགས་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ཀུན་བཏགས་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཆོས་ཤེས་སྒྱུར་ནས། དེ་ཡིན་ན་
 ཡོད་པས་བྱུང་པ་རང་ལུགས་སུ་འཆད་པ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། རིགས་
 པ་དང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སུམ་ཅུ་པ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་གང་གིས། །དངོས་
 པོ་གང་གང་རྣམ་བཏགས་པ། །དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ཡི། །རྩོམ་ཉིད་དེ་དེ་མེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ནི་མཚན་པ་ཅུ་ལྟེ། ལུགས་འདི་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་
 ལས། དེ་ཡིན་ན་རང་ལུགས་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། ཡོད་པ་མིན་དགོས་པ་
 གཉིས་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་ན། བདག་གཉིས་ཀུན་བཏགས་མ་ཡིན་པར་
 འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་ན། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་གཞན་དབང་དང་། རྟོག་པ་དེ་
 བདག་གཉིས་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་དབང་
 གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་སོགས་
 གཞན་དབང་དུ་ཁས་ལེན་ན། ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། རིགས་པས་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་
 ནི་སུམ་ཅུ་པར། གཞན་གྱི་དབང་གི་རྩོམ་ཉིད། །རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཏེ་རྟེན་ལས་བྱུང་། །ཞེས་
 གསུངས་པས། དེ་འདྲ་དེ་ཡང་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །སྤང་བྱ་ཡིན་པར་ཡང་
 འགྱུར་ཏེ། གཞན་དབང་ལ་སྤང་བྱས་བྱུང་པར་མདོ་སྟེ་རྟེན་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་
 ནི། དེ་ལྟ་ན་དེ་དག་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་ན་དོན་དམ་
 པར་བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 དབུས་མཐར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་འདི་དག་བསྒྲུབ་པ་དོན་དམ་དུ་བཤད་
 པ་དང་འགལ་ལོ། །མཚན་ཉིད་གསུམ་པ་ཡང་། འཛིན་ལུགས་ཤེས་ན་སྒྱུར་མེད་ཅུ་ཡིན་ཡང་།
 བྱེད་གྱི་འདོད་ལུགས་དེ་ལ་མི་འཐད་དེ། ལུགས་འདི་ལ་གང་མེད་པར་དགག་པ་ཡིན་ན། དེའི་
 སྒྱུད་ཡུལ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་ཡིན་པས་བྱུང་།
 མེད་པར་དགག་པ་ཡིན་ན་སྒྱི་མཚན་ཡིན་དགོས་ལ། སྒྱི་མཚན་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མདོན་སུམ་
 མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། ཀུན་བཏགས་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པ་ནི། དེ་

ལ་དེ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་ཁུངས་ཐུབ་ཀྱི་ལུང་མི་སྤྱད་པའི་ཕྱིར།
 ཀུན་བཏགས་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀུན་བཏགས་མི་འཆད་པ་ཡང་
 རོར་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ན་མཆོན་ཉིད་ཆད་པ་དང་། མེད་པ་དང་། དེས་སྟོང་
 བར་ལུགས་འདི་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་གཞུང་འགྲེལ་མཐའ་དག་ལས་མཐུན་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་ཐེག་བསྟུན་ལས། རང་གི་མཆོན་ཉིད་མེད་ལ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཅམ་དུ་དམིགས་པས་ཀུན་
 ཏུ་བཏགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་གྲངས་པའི་ཀུན་བཏགས་སུ་བཤད་
 བ་དང་། ཀུན་བཏགས་མཆོན་ཉིད་པར་འཆད་པ་ཡང་རང་ཆོག་འགལ་བས་མི་འཐད་པ་ཁོ་ནའོ། །
 གཉིས་པ་གཞན་དབང་གི་དཔྱེ་བ་ཡང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། གཞུང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་གཞན་
 དབང་གི་དཔྱེ་བ་རྣམས་མ་བཤད་པའི་ཉེས་པ་དང་། དེ་ནས་མ་བཤད་པ་འགའ་ཞིག་དཔྱེ་བར་
 བཤད་པའི་ཉེས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་གཉིས་སུ་དཔྱེ་བའི་ཁུངས་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཐེག་བསྟུན་ལས། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་གཞན་དབང་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནི།
 གཞན་དབང་གནས་གྱུར་པ་ལ་དགོངས་པར་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་
 དཔྱེ་བ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གཞུང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པས། རྒྱུ་གྲངས་འཐད་ཀྱང་། རོས་འཛིན་རོར་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་མེད་དགག་གི་ཆ་ཡོངས་གྲུབ་དུ་འཆད་པ་ནི་ལུགས་འདི་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་ནི། རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་མཆོན་ཉིད་ཆད་པའི་ཀུན་བཏགས་སུ་འཆད་པ་ནི། དེ་
 གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཅམ་ལ་སྟོ་ཅེ་གཏད་པ་མ་གཏོགས། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གོ་དོན་མ་ཤར་བ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་དེར་འཆད་ན། དེ་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དེས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དུ་ཐལ་བ་དང་། རི་
 བོང་རྩ་མེད་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཐུམ་པའི་དོན་སྒྲིལ་གས་
 རང་ལུགས་ལ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ། དེ་ཀུན་བཏགས་གོ་ཆོད་པོར་འཆད་པ་ཡང་རོར་བ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་རང་ལུགས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་འཛིན་རྟོག་པ་དེའི་དོན་སྒྲིལ་
 སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། ཡོངས་གྲུབ་དུ་ཐལ་བ་དང་། དེ་མེད་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་
 ཐལ་བ་སོགས་འདྲུག་གོ། །གཉིས་པ་གཞན་དབང་གི་དཔྱེ་བ་གཉི་ག་དེ་མཆོན་ཉིད་པར་ཁས་ལེན་
 པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་གྱི་དབང་ལས་སྒྲིལ་པ་ཅམ་གྱིས་དེར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་གྱི།

རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་གང་གི། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ནི་རྩ་བོ་ཐོ་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་དང་།
 ལུང་པར་དུ་བཏགས་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཐེག་བསྐྱེས་ལས། གུན་བཏགས་པའི་རྩ་བོ་ཐོ་ཉིད་
 གྲང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྩ་བོ་ཐོ་ཉིད་དུ་གུན་ཏུ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་དང་། ལུང་པར་དུ་གུན་ཏུ་
 རྟོགས་པས་བཏགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་ན་གཟུང་བ་གུན་བཏགས་དང་། འཛིན་པ་
 གུན་བཏགས་གཉིས། ཡང་ན་འདོགས་བྱེད་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུའི་དཔྱེ་བས་བཅུ། མདོར་
 ན་མཚན་གཞི་ནི་གང་ཟག་དང་ཚོས་གྱི་བདག་གཉིས་སོ། །དེ་དག་ནི་གུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་
 པར་བཞག་དགོས་ལ། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གང་རུང་དུ་མ་འདུས་ཤིང་། མཚན་ཉིད་
 ཆད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་གུན་བཏགས་བཏགས་པ་པར་བཤད་ནས། རྣམ་གྲངས་པའི་
 གུན་བཏགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྐད་བྱས་ཀྱང་མི་འགལ་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །དེའི་མཚན་གཞི་ནི་ཤེས་བྱ་
 གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་
 རིག་པ་ཞེས་པའོ། །དེའི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲུང་བའི་རིག་པ་དེ་གཞན་
 དབང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་སུམ་ཏུ་པ་ལས། གཞན་གྱི་དབང་གི་རྩ་བོ་ཐོ་ཉིད། རྣམ་རྟོག་
 ཡིན་ཏེ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་། ཞེས་སོ། །དེ་ནི་རྩ་བོ་ཐོ་ཉིད་ལས། རྣམ་གསུམ་རྣམ་གསུམ་སྒྲུང་བ་
 ཅན། གཟུང་དང་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་ལ། རྣམ་གསུམ་དང་པོ་ནི་གནས་
 དོན་ལས་སུ་སྒྲུང་བའོ། །རྣམ་གསུམ་གཉིས་པ་ནི། ཡིད་དང་འཛིན་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །
 ཞེས་འགྲེལ་པས་བཤད་དོ། །ཡང་ན་ཐེག་བསྐྱེས་ལས། གཞན་གྱི་དབང་གི་རྩ་བོ་ཐོ་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་
 དུ་ཡོད་ཅེ་ན། མདོར་བསྐྱེན་གཉིས་ཏེ། བག་ཆགས་གྱི་ས་པོན་གྱི་གཞན་དབང་དང་། གུན་
 ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་རྩ་བོ་ཐོ་ཉིད་ལ་གཞན་གྱི་དབང་སྟེ། གཞན་གཞན་
 དབང་རྣམ་པ་འདི་གཉིས་གྱི་གཞན་གྱི་དབང་རྩ་བོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། གུན་
 བཞིའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། བག་ཆགས་དེའི་དབང་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཡང་
 དག་མིན་རྟོག་གོ། ཡང་དབུས་མཐའ་ལས། དོན་དང་སེམས་ཅན་བདག་རྣམ་རིག་ །སྒྲུང་བའི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། རབ་ཏུ་སྒྲེའོ་ཞེས་བཞིར་བཤད་དོ། །དེའི་ཚེ་ན། གུན་གཞི་ནི་གཞན་
 དབང་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་གུན་ཏུ་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོས་ཅན་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཡོངས་གྲུབ་གྱི་
 མཆོན་ཉིད་དོ། །རི་རྒྱུད་དུ། གྲུབ་ནི་དེ་ལ་སྒྲ་མཐོ། །རྟག་ཏུ་མེད་པར་གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དབྱེན་བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །དེའི་མཆོན་གཞི་ནི་དེ་དང་དེ་བཀག་
 ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ལ་འཆད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་བཀག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་མྱོང་བ་གསལ་
 རིག་གི་ཆོའོ། །དེ་ལ་ནི་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་ནི། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་བྱའོ། །དེ་རྒྱུད་
 དུ་ཡང་དབུས་མཐའ་ལས། འགྱུར་མེད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་རི་རྒྱུད་དུ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ལས། རྣམ་པར་དག་པ་བཞི་བསྟན་
 བས། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་བསྟན་པ་ཡིན། །དག་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་དང་། །དྲི་མ་མེད་པའི་ལམ་
 དང་དམིགས། །རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམས། །རྣམ་པ་བཞི་པོས་བསྟུས་པ་ཡིན། །ཞེས་
 རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་། །སྟོ་སྟར་རྣམ་དག་དང་། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །དེ་བསྐྱེད་པའི་
 དམིགས་པ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རྣམས་ལ་བཤད་དོ། །ལྷགས་འདི་ལ། འགོག་
 ལམ་གཉིས་ཀ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་མོད། །གཉིས་པོའི་བྱུང་པར་ནི། །གཞི་མྱོང་བ་གསལ་རིག་
 གཅིག་སུའི་སྟེང་དུ། །སྤང་བྱ་བསལ་པའི་ཆ་དང་། །ཐོབ་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཤད་དོ། །
 །གསུམ་པོའི་གོ་རིམ་ནི། །ཤེས་བྱ་དང་། །སྤང་བྱ་དང་། །དྲི་མ་རྣམ་པར་སྤང་བའི་གཞིའི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་ཡིན་ལ། །གངས་ངེས་ནི། །ཤེས་བྱ་དང་། །སྤང་བྱ་དང་། །མངོན་དུ་བྱ་བྱ་གསུམ་དུ་གངས་
 ངེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་ལ། །སྤྱོད་ནི། །མེད་བཞིན་དུ་རྟོག་པས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའི་བྱིར་
 དང་། །མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་བྱིར་དང་། །གནས་ལྷགས་སུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་བྱིར་དེ་
 ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པོ་ཡང་བསྟན་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ལས། །དང་པོ་ནི། །ལོག་པའི་ཀུན་
 རྟོག་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། །ལྷགས་ཀྱི་འབྲུལ་རྒྱས་འབྲུལ་བར་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ། །སྤང་ཞིང་
 །སྤང་བ་ལྟར་ཐ་སྟོང་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

།གཉིས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྟོག་ཡིན་ཏེ། །དེའི་དབང་གིས་བྱུང་ཞིང་ཐ་སྟོང་དུ་ཡོད་
 པའི་བྱིར་རོ། །ཐ་སྟོང་འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དེ་མ་ཡིན་པར། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐ་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རིགས་རོལ་མཆོ། (སྤྱད་ཆ།)

སྒྲིབ་ལ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ཐ་སྒྲིབ་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་རིགས་པས་
འཛིག་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཁོ་ནའོ། །ཀུན་རྫོབ་
རྟུལ་པ་མི་བདེན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་རྟུལ་བདེན་པར་གྱུ་བ་ཅིང་། གསུམ་པ་ནི་དོན་དམ་
པར་བདེན་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ལུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་
པར་བཞག་པ་མདོར་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་
དཀའ་བའི་གནས་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལུང་དང་རིགས་པའི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་སྐབས་ཏེ་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་གྱུ་བ་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། གང་གིས་གང་འདི་མཐོང་ན་དེ་སྟོ་ལ། །ངེས་ཤེས་ངེས་པར་སྟེར་བ་དེ་
ཡིན་ཕྱིར། །རང་ཉིད་རང་དུ་སྟོམ་པ་དེ་ཐོང་ལ། །གཞན་ཡིད་གཞན་གྱིས་འཕྲོག་པ་དེ་ཟུང་ཞིག །
སྟོབ་དཔོན་རྟོད་བཀུར་བྲི་ལ་འཁོད་པ་དང་། །སྟོབ་མས་གྲགས་པའི་བསིལ་ཡབ་གཡོབ་པ་དང་། །
ཅ་ཅའི་དབྱངས་གྱིས་བྲིས་པ་མགྱ་བྱས་པས། །མདོ་དང་རྒྱུ་འགྲེལ་ཤེས་སྟོམས་འགའ་མེད་དམ། །
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངལ་བསོ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

༡༡༡། །སྟེ་མེད་རྣམ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཁ་ལོ་བས། །གང་དྲངས་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་
བཞིའི་ཤིང་རྟ་ཡིས། །མཆོན་འཛིན་དབྱིངས་སུ་ཞི་བའི་ཐང་འཇམ་ལ། །བདེ་བར་རྒྱ་མཁས་ཁྱོད་
ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །ཐོས་བསམ་སྟོ་ཡིས་གཏན་ལ་ཐེབས་གུར་ཀྱང་། །སྟོམ་བྱུང་སྟོ་ཡིས་གོམས་
པར་མ་བྱས་ན། །ཉིས་པའི་ས་བོན་འབྱེན་པར་མི་རུས་པས། །དེ་ཕྱིར་དེའི་རྣལ་འབྱོར་འདིར་
བཤད་བྱ། །ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་རྩལ་པར་དམ་བཅའ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས།

གཉིས་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐབས་སྦྱོར་བཞི་བཤད་པ་ལ། །སྟེའི་རྣམ་གཞག་མདོར་
བསྟན་པ་དང་། །སྟོ་སྟེའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། །དཔྱེ་གཞི་རྣལ་འབྱོར་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། །དཔྱེ་ངོ་སྦྱོར་བ་བཞི་
སྟོ་སྟེའི་ངོས་འཛིན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། །སྦྱོར་བ་རྣམ་མཁུན་ཡིད་བྱེད་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། །དངོས་གཞི་སྟེ་མེད་གསུམ་

ལ་ཞི་ལྷག་བྱུང་དུ་འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །གང་དག་རྣལ་འབྱོར་དང་སྦྱར་བ་ལ་བྱབ་ཆེ་ཆུང་
 འདོད་པ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་དོད་གཅིག་ལ་འགྱུར་གྱི་བྱུང་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱར་
 བྱུང་ལ་འདིར་བཤད་པའི་སྦྱར་བ་ཙམ་དང་། རྣམ་རྫོགས་སྦྱར་བ་ལ་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་བཅུ་ཅ་གསུམ་པོ་ཀུན་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱར་བ་ཞེས་འདོགས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་སྦྱར་བ་བཞི་ཀ་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྦྱར་
 བ་བཞིའི་ལྷན་ཕྱེ་བའི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱར་བ་དང་ནི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དེ་ནི་དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་
 འབྲས་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྐབས་བཞི་པའི་བསྟན་བྱའི་
 གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་རི་ལྷར་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་། བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་
 བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིར་བསྐྱེད་བྱ་རྣམ་པ་ནས་མཚན་ཉིད་ལ་ཐུག་པའི་བར་
 རྣམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྦྱར་བ་
 བཞི་ཀ་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཐར་བ་ཆ་མཐུན་མན་ཆད་ནི་བཞིའི་ལྷན་ཕྱེ་བའི་སྦྱར་བ་
 དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་པོར་བསྐྱེད་པའི་ས་མཚམས་དང་། སྦྱོས་
 པའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་དང་། སྦྱར་བ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་སྤྱིད་ཞི་མཉམ་པ་
 ཉིད་སོགས་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་གཞུང་མཚམས་མ་བྱེ་བར། སྐབས་འདི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་
 གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན་ནི། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷན་ཕྱེ་བའི་སྦྱར་བ་དང་པོ་དེའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན།
 རྣམ་རྫོགས་སྦྱར་བ་དང་པོར་སྦྱོས་པ་ནས། རི་སྤྱིད་ཅེ་མའི་སྦྱར་བ་ལ་མི་འཇུག་པ་དེ་སྤྱིད་དུའོ། །
 འོ་ན་བཞི་པའི་བྱུང་པར་ཅི་ཞེ་ན། འཕགས་པས་ནི། དང་པོ་གཉིས་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྦྱོང་
 པའི་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྦྱོབ་དཔོན་ནི་དང་པོ་
 གཉིས་ལ་དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་འབྲས་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་ཞེས་འཆད་དོ། །
 འོ་ན་དེ་དག་གི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། སྦྱར་བ་དང་པོ་གཉིས་སུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཚན་འདོན་གྱི་རྫོགས་པ་
 སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་དུ་གོ་མས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ཆ་ནས་སྦྱར་བ་དང་པོ་གཉིས་སུ་འདོགས་ལ། སྦྱར་
 བ་ཕྱི་མ་གཉིས་སུ་ནི། ཕྱིན་དུག་དང་། རྗེས་དཔྱད་དུག་དང་། རྣམ་པར་སྦྱིན་མ་སྦྱིན་གྱི་ཟག་མེད་

གྱི་ཚེས་རྣམས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། སྤྱི་མེད་གསུམ་རྟོགས་པའི་སྤྱི་རིགས་རྒྱུན་གོམས་པར་
བྱེད་ཅིང་། དེའི་ལྷོག་ཆ་ནས་སྦྱར་བ་དེ་སྦྱར་བ་དེ་གཉིས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཞེ་ན། མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་གྱི་གཉེན་པོ་ནི་སྦྱར་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་
སུན་འབྱེན་པའི་དང་། སྦྱོང་བ་དང་། གཞི་དང་། ཐག་སྦྱང་བའི་གཉེན་པོའོ། །

དང་པོ་རྣམ་འཛོགས་སྦྱར་བ་ནི། རྣམ་པར་སུན་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་ཅམ་ཡིན་ལ། རོས་
སྐལ་གྱི་སྦྱང་བྱ་སྦྱང་བའི་སྦྱང་གཉེན་པ་མ་ཡིན་པས། སྤྱི་མེད་གསུམ་ལ་དབང་མ་ཐོབ་པ་ཞེས་
བྱའོ། །ཅེ་མོའི་སྦྱར་བ་ནི་སྦྱང་བའི་གཉེན་པོ་སྟེ། སྦྱར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་
གྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱར་བ་ནི་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་སྟེ། རོ་སྐལ་གྱི་སྦྱང་བྱ་
ལས་གྲོལ་ཟིན་ནས། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་བར་མངོན་དུ་བྱེད་པས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཐག་
བསྐྱང་བའི་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཅེ་སྦྱར་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱར་བའི་བར་དག་གཉིས་ན་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་འབྱུང་ཡང་། དོན་གྱིས་གོ་བས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་
གྲོལ་བའི་ལམ་སྟེ་གཞིའི་གཉེན་པོའོ། །སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱར་བ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྦྱར་དང་རོ་
པོ་གཅིག་གྱུར་། གཞུང་དུ་སྟོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཏུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆ་ནས་
བཤད་ལ། ཅིག་ཤོས་སུ་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་
ལམ་སྤྲུལ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དུ་འཛོག་
གོ། །

ས་མཚམས་ལ། རྣམ་འཛོགས་སྦྱར་བ་ནི་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་ན་ཡོད་པ་ཡིན་
ཏེ། སྦྱང་བྱ་སྦྱང་མ་ལ་ལྟོས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་འཛོགས་ནས། ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་པའི་སྦྱང་གཉེན་མ་
སྤྱིས་པའི་བར་བར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ།
རྣམ་ཀུན་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་རེས་ཆ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་རྗེས་ཐོབ་དུ་བཤད་པ་དང་།
སྦྱང་ཞི་མཉམ་ཉིད་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀར་དུ་བཤད་པ་དང་། ཞིང་དག་པ་དང་། ཐབས་མཁས་
གྱི་སྦྱར་བ་ཡང་དེར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཅེ་མོའི་སྦྱར་བ་ནི་སྦྱར་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་
ཡོད་ལ། རོ་པོ་ནི་མཉམ་གཞག་ཁོ་ནའོ། །མཐར་གྱིས་པ་ནི་འབགས་པས་ཚོགས་ལམ་ནས་

བཞེད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ཅེ་སྒྲོར་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་རྒྱན་མཐའི་སྒྲ་ལོགས་གྱི་བར་ན་ཡོད་པར་
བཞེད་ལ། རོ་བོ་ནི་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་། །སྐད་ཅིག་མ་ནི། ལོ་ཙ་བ་ཆེན་པོ། ས་བདུན་པ་
སོགས་བཞི་ལ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་འཛོག་པར་མདོ་སྒྲེ་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པར་བཞེད་ཀྱང་། སྒྲོབ་
དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་རྒྱན་མཐའ་ཁོ་ནས་བཞེད་པར་གསལ། རོ་བོ་ནི་མཉམ་གཞག་ཁོ་ནས་། །

འོ་ན་སྒྲོར་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་ཅེ་གཉིས་པོ་སྒྲོན་ལ་རྣམ་རྗེས་སྒྲོར་བ་ཁོ་ན་
མདོན་དུ་བྱ་བར་ངེས་སམ་ཞེན། མིན་ཏེ། དེའི་མཉམ་གཞག་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་རྗེས་ཐོབ་མི་
ཐིང་ལ། མཉམ་གཞག་གི་དང་པོ་ནས་ནི་ཅེ་སྒྲོར་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐབས་བཞི་
བར་བསྟན་པའི་རྣམ་རྗེས་སྒྲོར་བ་ཀུན་སྒྲེས་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ། སྐབས་ལྷ་པའི་ཅེ་སྒྲོར་སྒྲེ་དགོས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པོ་སྒྲེ་ལ་མར་སྒྲེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མང་པོ་འདི་
དག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྒྲུལ་ན། གཞན་དག་གིས་ནི། དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་གོ་བ་མ་རྟོན་
བཞིན་དུ། ཆོག་གི་བྲག་ཆ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་མང་པོ་མཐོང་བས། དེའི་ངོར་བགྱིས་ནས་འབད་བ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་
འབྲས་དང་། བརྟེན་པ་རྒྱ་འབྲས་སོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དབང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བསྒྲོམ་པ་རྣམ་ཀུན་གྱི་སྒྲོར་བ་ལ། མདོ་ལས་
རི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ་དང་། གཞུང་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མཁུན་གསུམ་གྱི་མཐུག་བསྐྱའི་མདོ་ལས་འཕྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་
གསོལ་བ། ཡུམ་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཀའ་སྤྱུལ་བ། རྣམ་མཁའ་ལྟར་
དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡུམ་འདི་ནི་མི་གཡོ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །
བཀའ་སྤྱུལ་བ། ཆོས་གྱི་དབྱིངས་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་མདོ་ཆོན་ཉར་བདུན་
གྱིས་ནི། གཞི་གཤམ་གྱི་རྣམ་པ་ཉར་བདུན་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ཡུམ་འདི་ནི་ཞེས་པ་གོང་གི་དོན་
བསྐྱའི་ཡུམ་གཞི་གཤམ་ལ་སྒྲེགས་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ཡུམ་འདི་ནི་འདོད་

ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །བཀའ་སྩལ་པ། འདོད་ཆགས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་
 བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡུམ་འདི་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
 པའོ། །ཞེས་པའི་བར་སུམ་ཅུ་ཅད་ཀྱིས་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།
 འདི་ནི་ཞེས་པ་གོང་གི་དོན་བསྐྱེད་ཡུམ་ལམ་ཤེས་ལ་བསྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་པ། ཡུམ་
 འདི་ནི་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡུམ་འདི་ནི་ལམ་གྱི་ཕ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །བཀའ་སྩལ་པ། འཕགས་པའི་ལམ་བརྒྱད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །
 ཞེས་པའི་བར་མདོ་ཚན་བདུན་གྱིས་ནི། རྣམ་མཁུན་ལས་བྱེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་བདུན་
 བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་པ། འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །བཀའ་སྩལ་པ།
 ལྟ་བུས་བྱས་པའི་རྣམ་པ་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་རྣམ་མཁུན་ལས་བྱེ་བའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་
 བཞིར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་ལམ་གྱི་མདོ་ནི་ཁྱི་ལེ་མང་དུ་མ་བྱུང་ཡང་། ལེ་བརྒྱད་མར་
 ཡུམ་འདི་ནི་བདེན་པ་བཞིའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །བཀའ་སྩལ་པ། ཀྱན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་
 དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།
 འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
 པའོ། །བཀའ་སྩལ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་
 པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ནས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་འདི་སྟུང་དུ་གྱུར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མོ་
 གང་དག་གི་རྣམ་པ་དུ་ཡུམ་འདི་གྲག་པར་གྱུར་པ། དེ་དག་ཀྱང་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་
 བྱས་པའོ། །དག་པའི་རྩ་བ་བསྟེན་པའོ། །ཞེས་སོགས་མདོ་ཚན་བཞིས་སྟོར་བ་ལས་ཐོས་བསམ་
 བསྟོམ་པ་དང་། རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོང་རྣམ་པ་བཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བསྟོམ་པ་
 པོའི་སྐབས་དེར། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོར་ཤེར་བྱིན་ལ་རི་
 ལྟར་གནས་པ་ལགས། རི་ལྟར་སྟོར་བ་ལགས། བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོང་པའི་ཆོ། བང་སྟོང་
 པ་ཉིད་ལ་བརྩོན་པ་ལགས། རི་ལྟར་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ལ་བརྩོན་པ་ལགས། ཞེས་པ་ནས།

ཇི་ལྟར་མ་འདྲིས་པ་བཙུག་ལ་བཙུག་པ་ལགས། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། ཀོ་ཤི་ཀ་ལེགས་
 མོ་ལེགས་མོ། གྲི་བ་འདི་དང་སྒྲོབས་པ་འདི་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་མོ། །
 ཞེས་འབྲུང་བ་ཡིན་ནོ། འདི་རྒྱས་བཤད་དུ། ཀོ་ཤི་ཀ། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ།
 གཟུགས་ལ་མི་གནས་ཏེ། གང་གི་ཆོ་གཟུགས་ལ་མི་གནས་པ་དེའི་ཆོ། གཟུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་
 དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མི་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། གང་གི་ཆོ། གཟུགས་ལ་
 སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ། གཟུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་མི་སྦྱོར་བའི་
 སྦྱོར་བ་བསྟན་ནོ། འདི་གཉིས་ཀྱིས་ནི། སྦྱོར་བ་ལྟག་མ་བཙུག་པོ་ཡང་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ནས་ཤུ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། ཡུམ་འདི་ནི་ཟབ་བོ། བཀའ་སྩལ་པ། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ཟབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུམ་ཀྱིས་ནི། ཟབ་པའི་སྦྱོར་བ་སོགས་གསུམ་བཤད་ལ།
 འདིས་ཀྱང་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། ཤུ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་
 ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལྟར་ཟབ་པ། གཏིང་དཔག་དཀའ་བ། ཆོད་མ་མཆིས་པ་དེ་ལྟར། ཐེག་པ་ལ་
 གསར་དུ་ཞུགས་པའི་མདུན་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེས་འདི་ཐོས་ནས་དངས་བར་འགྱུར།
 སྒྲག་པར་འགྱུར། ཀུན་ཏུ་སྒྲག་པར་འགྱུར། ཞེས་པས་ཆོགས་ཆེན་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་བསྟན།
 བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྒྲས་པ། ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་འདི་ཐོས་ན་སྒྲག་པར་མི་འགྱུར་བ་
 དག་ཡོད་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་སྦྱོར་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཁ་མཆོམས་ཀྱི་
 སྦྱོར་བའི་སྒྲུབས་སུ། ཤེར་ཕྱིན་དྲིས་ནས་བསྒྲོམ་པའི་བར་ལ་བདུད་ཀྱི་བར་ཆད་མི་འཇུག་པར།
 རབ་འབྱོར་ལ་བཀའ་སྩལ་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། ཤུ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། སྦྱ་ཡི་མཐུས་དེ་ལ་དེས་
 བར་ཆད་མི་རུས་པ་ལགས། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་དེ་ལ་དེས་བར་ཆད་
 བྱ་བར་མི་རུས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི། སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། འདི་
 རས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། གང་ལ་ལ་རྗོགས་བྱང་ལ་གནས་པ་དང་། ཕྱིན་དུག་ལ་སྦྱོད་པ་
 དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ནི་འདི་དག་ལགས་ན། དེ་དག་བར་དུ་གཙོད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྲུང་
 བ་ལགས། ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་གྱིས་ནི། སྦྱོན་ཞེ་དུག་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། སྦྱོན་བཤད་ཟིན་པའི་
 དེ་མ་ཐག་ན། སེལ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་འཆད་པའི་མདོ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ན་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་

རྣམས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ། འདི་ནི་བདག་ཅག་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚེས་རྣམས་བསྐྱེད་པའོ། །
 འདི་ག་རྟེན་རྣམས་སྟོན་པའོ་ཞེས་རྒྱུ་དུ་དགོངས་སོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ལས་འབྲེལ་ནས། རབ་
 འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ན། ཇི་ལྟར་ན། འདི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་
 རྣམས་བསྐྱེད་པ་ལགས། འདི་ག་རྟེན་སྟོན་པ་ལགས། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་གྱིས་ནི། གཞི་ཤེས་
 སྟོར་བའི་ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འདི་ག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན། འདོད་གཟུགས་གྱི་ལྷའི་བུ་ཇི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་གྱིས། ལྷ་རྩལ་གྱི་ཅན་གྱི་
 བྱེ་མས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཡོངས་སུ་གཏོར་ནས། འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། །ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་
 མོ་འདི་བཤད་ན། འདིའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ལགས། བཀའ་སྩལ་བ། འདིའི་མཚན་ཉིད་སྟོང་
 པ་ཉིད་དོ། །མཚན་མ་མེད་པའོ། །སྟོན་པ་མེད་པའོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། ལམ་ཤེས་སྟོར་བའི་
 མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རབ་འབྱོར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཡུམ་འདི་ལ་
 བརྟེན་ཅིང་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ལ་རིམ་གྱོ་མཛད། ལྷ་མ་མཛད། བསྟོ་སྟང་དུ་མཛད་
 མཚོད་པར་མཛད། བརྟེན་པར་མཛད། བཀྱར་སྟོར་མཛད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སངས་
 རྒྱལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་ཡུམ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། རྣམ་མཁུན་
 སྟོར་བའི་ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་སྟོར་བའི་ཤེས་མཚན་ལས་
 འབྲེལ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ཡུམ་འདི་ནི་བྱ་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་
 གནས་སོ། །བྱ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། བྱད་མཚན་བཅུ་དྲུག་
 བཤད་ལ། འདི་ལ་མདོ་ན་བསྟན་བཤད་གཉིས་གྱི་རིམ་པ་མེད་དོ། །དེ་ལས་འབྲེལ་ནས།
 རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་
 བར་བགྱིད་པ་ནི། དཀའ་བ་བགྱིད་པའོ། །བཀའ་སྩལ་བ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་བྱང་
 སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཕན་པའི་ཕྱིར་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབ་པའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་ཡང་དག་
 པར་ཞུགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། བྱད་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རབ་
 འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འཆོལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱང་སེམས་དེ་དག་གི།
 རྣམ་པ་དང་རྟགས་དང་མཚན་མ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར། བཀའ་སྩལ་བ། འདོད་ཆགས་དང་།

ཞེས་དང་། གཏི་ལུག་རྣམ་པར་བསལ་བས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་
 གྱིས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་ལས་འཕྲོས་ནས། སྤྱི་འཇིག་
 ལུ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ། ཐོག་མ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པའི་སེམས་དང་མ་བྲལ་བར་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ནས། མཉམ་པར་འཛོག་ཅིང་མཚན་མར་
 མི་བྱེད་ན། དེ་ནི་མ་སྦྱས་མ་ཉམས་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལས་འཕྲོས་ནས།
 རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བྱང་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འཆལ་བས་ཇི་ལྟར་གནས་
 པར་བྱ། བཀའ་སྩལ་བ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བྱང་དུ་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་པར་བྱ།
 བྱམས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱ། སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་ངེས་
 འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གོང་དུ་རྫོགས་སྟེ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་བྱང་ཆུབ་ལས་བྱིར་མི་
 ལྷོག་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་མང་པོ་བྱང་བ་ལས་འཕྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བྱིར་མི་
 ལྷོག་པའི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་ནི་གང་ལགས། རྟགས་དང་མཚན་མ་ནི་གང་ལགས།
 ཞེས་པའི་ལན་དུ་བྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། གཉིས་པ་ལ། བཀའ་
 སྩལ་བ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་གཟུགས་ལས་བྱིར་མི་ལྷོག་པ་དང་། ཆོར་བ་ལས་བྱིར་མི་ལྷོག་པ་
 དེ་ནི། བྱིར་མི་ལྷོག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་སྦྱོར་ལམ་པ་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་
 རྟགས་དང་། དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཅི་ལས་སྦྱར་མི་ལོག་པའི་
 སྟངས་དུ་བྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཞེས་བགྱི་བ་ལགས། བཀའ་སྩལ་བ། དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་
 བྱིར་ལྷོག་གོ། ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་མཐོང་ལམ་པ་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བྱང་ཆེན་བྱིན་དུག་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོག་གང་ལ་གནས་ནས། དུན་
 པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞིན་སྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱིད་པའི་གནས་ཟབ་མོ་
 རྣམས་བསྟན་དུ་གསོལ། ཞེས་པས་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཟབ་པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་
 འབྱོར་དཔེར་ན། སྦྱིས་བྱ་འདོད་ཆགས་ལ་སྦྱོད་ཅིང་རྣམ་པར་རྫོག་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཞེས་པ་
 ནས། གང་ཟབ་མོ་འདི་ལ་སྦྱོབ་པ་དང་། ཉེ་བར་རྫོག་པ་དང་། སེམས་པ་དང་། ངེས་པ་གང་

གིས་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལས་ཕྱིར་ལྷོག་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་ཅི་ནས་ཀྱང་
 སྤངས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བཙུན་པར་བྱེད་ན། ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་པན་ཡོན་
 རྣམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། བཀའ་རྒྱལ་པ་རབ་འབྱོར། གང་གི་ཆེ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ།
 ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་དག་ལ་སེམས་པར་འགྱུར། འཇལ་བར་འགྱུར། དེས་པར་རྟོགས་པ་
 འགྱུར་ན། ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། བྱང་གཞི་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རབ་
 འབྱོར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་བསྐྱལ་བ་གང་གའི་ཀྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྦྱིན་པ་
 སྦྱིན་ན་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལམ། གསོལ་བ། བཙུན་ལྷན་འདས་མང་ངོ། །བདེ་བར་
 གཤེགས་པ་མང་སྟེ། གཞལ་དུ་མ་མཆིས་གངས་མ་མཆིས་ཆད་མ་མཆིས་མཚུངས་པ་མ་མཆིས་
 སོ། །ཞེས་སོགས་སུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དགུ་དང་། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དགུ་སྟེ། མདོ་ཆོན་བཙུན་
 བརྒྱད་གྱིས་ནི། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དཔྱེ་བ་དགུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་བ། བཙུན་ལྷན་འདས་
 གངས་མ་མཆིས་པ་དང་། གཞལ་དུ་མ་མཆིས་པ་དང་། ཆད་མ་མཆིས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ནི་ཅི། ཐ་
 དད་དུ་བགྱི་བ་ནི་གང་། ཞེས་པའི་ལན་གྱིས་ནི། གངས་མེད་སོགས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ངོས་བཟུང་
 བ་ཡིན་ལ། གསོལ་བ། བཙུན་ལྷན་འདས་རྣམ་གངས་གང་གིས་གཟུགས་ཀྱང་གངས་མ་མཆིས་
 པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་མཆིས་སམ། བཀའ་རྒྱལ་བ། དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །གསོལ་བ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ནི། གངས་མི་
 དམིགས་གཞལ་བ་མི་དམིགས། ཆད་ཀྱང་མི་དམིགས་ཏེ། ཆོས་དེ་དག་ལ་དོན་ཏམ་ཡི་གེ་ཐ་
 དད་དུ་བགྱི་བ་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པ་ནི། གངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་ལ་ཚུད་པའོ། །
 དེའི་དོན་ནི། སྒྲོམ་ལམ་དགུ་པོ་རེ་རེ་ལ་བསོད་ནམས་གངས་མེད་སོགས་གསུམ་གསུམ་འཕེལ་
 བར་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པའོ། །ལན་ནི། བཀའ་རྒྱལ་པ་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཆོས་གང་དག་ལ་དོན་དང་
 ཡི་གེ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་མི་དམིགས་སོ། །འོན་ཀྱང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་ལ། གངས་མེད་པ་ཞེས་
 བྱ་བའམ། ཞེས་པ་ནས། བྱ་བ་ལས་འདས་ཞེས་མདོན་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་མཐུན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་

དེའི་དོན་ནི། གྲངས་མེད་ལ་སོགས་པ་སྟན་པ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཡིན་ལ། གཞུང་དེས་ནི།
 རྩོད་པ་ཁས་སྤངས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་སྒྲོ་ནས་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཉི་མུང་དང་ལེ་
 བརྒྱད་མར་བཤད་ལ། འགྲེལ་པ་གཞན་གཉིས་ལྟར་ན། རྩོད་པ་ཁོང་ནས་སྤངས་ནས། ཀླང་
 པ་བཞི་པོས་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་དང་། ཀྱུན་རྫོབ་དུ་བྱུང་པ་མ་དེས་པའི་ལན་བསྟན་པར་བཞེད་
 པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་དང་ཉི་མུང་གི་རྩོད་པ་ལེན་ཚུལ་ནི་སྤྲ་མ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
 འགྲེལ་པ་གཉིས་སུ་སྒྲོམ་ལམ་དགུར་གྲངས་མ་དེས་པར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བུ་དགུ་ལས་མང་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རེ་རེ་ལ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་གསུམ་གསུམ་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་རྩོད་པ་གསུངས་ཀྱང་། སྤྲ་མ་ལྟར་ལེགས་ལ། རྒྱུད་གྲུ་ལས་མང་བར་ཐལ། འབྲས་བུ་དགུ་
 ལས་མང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་དཔྱོད་ལྡན་ལ་སྒྲུབ་པའི་དོགས་པ་མ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ལུགས་
 དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་འགྲེལ་དུ་རྩོད་པ་དེ་ལྟར་སྤངས་ཀྱང་། ཕྱི་འགྲེལ་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
 དབྱེ་བ་མི་རུང་བའི་ལན་བཏབ་པ་ལས་གསལ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་གསོལ་བ། བཙུམ་ལྷན་
 འདས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་ལ། བརྫོད་དུ་མ་མཆིས་པ་ནི་
 རོ་མཆར་ཆེའོ། །རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་དོན་བདག་གིས་འཆལ་བ་ལྟར་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་
 བརྫོད་དུ་མ་མཆིས་པའོ། །བཀའ་སྩལ་བ། དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །གསོལ་བ་བརྫོད་དུ་མ་མཆིས་པའི་
 དོན་ལ་འཕེལ་བའམ་འགྲིབ་པ་མ་མཆིས་སམ། དེ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ལ་དེ་མེད་དོ། །གསོལ་བ།
 དེ་ལ་དེ་མ་མཆིས་ན་ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་
 འཕེལ་འགྲིབ་མ་མཆིས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སུ་ཞིག་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་
 འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་མ་ཡིན་གྱི་མདོ་ལས་འཕྲོས་པའོ། །
 དོན་ནི་ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པ་མི་སྤིད་པར་ཐལ། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་བརྫོད་དུ་མ་མཆིས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཁོར་གསུམ་རྒྱལ་བས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་
 སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ལན་ནི། བཀའ་སྩལ་བ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། སྤྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་ལན་ཡིན་ལ།
 དེའི་དོན་འཆད་པ་ནི། བྱང་ཚུབ་ཇི་ལྟར་སོགས་རྣམས་ཀླང་པ་གཉིས་སོ། །གསོལ་བ། བཙུམ་ལྷན་

འདས་བྱང་རྩལ་རིམ་ལྔ་ལྟེ་ལགས། བཀའ་རྒྱལ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་རིམ་ལྔ་བ་དེ་
 བཞིན་དུ་སྒྲུབ་མེད་པའི་བྱང་རྩལ་བོ། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་ན་ལས་འདས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རིམ་
 ལྔ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྩལ་བོ། །དེ་ལྟར་ན། བྱང་ཆེན་གྱིས་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པའི་རྩལ་གྱིས་
 ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི་སྤྲུལ་ཅོད་པ་དེ་ལ་བྱུང་བ་འབྱུང་ཏེ། ཐོབ་
 བྱ་རྫོགས་པའི་བྱང་རྩལ་དང་། ཐོབ་བྱེད་ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། མདོ་དང་། ཉི་མུང་གི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་ནི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན། སྟོམ་ལམ་ཡང་དེ་ཡིན་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ན་ཉམས་འཕེལ་གྱི་
 བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཞེས་ཅོད་པ་ལ། བྱང་རྩལ་དེ་དོན་དམ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
 ཅན་ཡིན་ཀྱང་། ཀྱན་རྫོབ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་དཔེར་བྱས་ནས་ལན་འདེབས་སོ། །
 གོང་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ། བྱང་རྩལ་ཐོབ་དུ་རུང་བར་བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། གསོལ་བ་བཅོམ་
 ལྟན་འདས། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོས་སངས་རྒྱུལ། སྤྱད་མས་སངས་རྒྱུལ། ཞེས་སོགས་
 གྱིས་ནི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མི་སྤྱིད་དོ་ཞེས་ཅོད་པའོ། །དེའི་
 གཞུང་ནི། སེམས་ནི་སྤྲུལ་མས་ཞེས་སོགས་སོ། །དེའི་ལན་ནི་བཀའ་རྒྱལ་པ། རབ་འབྱོར་འབྱུ་
 མར་གྱི་མར་མེ་སྤར་བས་སྟོང་པོ་ཆོག་པར་གྱུར་ན། མེ་ལྷེ་དང་པོ་དང་ཕྱད་པས་སམ། ཕྱི་མ་དང་
 ཕྱད་པས་སྟོང་པོ་དེ་ཆོག །ཅེས་སོགས་གསུངས་ལ། དེའི་གཞུང་ནི། མར་མེ་དཔེའི་རྩལ་གྱིས་
 བྱི། ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱེད་པའི་ཆོ། རྒྱ་འབྲས་
 མི་འཐད་ཀྱང་། ཀྱན་རྫོབ་དུ་མར་མེའི་དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་འཐད་པ་དེ་ནི་རྟོག་གའི་སྟོང་
 ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ན་ཟབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གསོལ་བ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པས་
 ཀྱང་ཞེས་པ་ནས། མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཟབ་པ་དེ་
 བྱི་རོ་མཆོར་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་ཟབ་མོ་བརྒྱད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གོང་དུ་ཤེར་ཕྱིན་བསྟོམ་
 པའི་ཡོན་ཏན་མང་དུ་གསུང་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། ཤུ་རིའི་བུས་སྤྲོས་པ། རབ་འབྱོར། བྱང་ཆེན་
 མི་ལམ་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ན། ཅི་ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་པར་འཕེལ་ལམ། རབ་འབྱོར་
 གྱིས་སྤྲོས་པ། ཉིན་པར་འཕེལ་ན། མི་ལམ་དུ་ཡང་འཕེལ་ལོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་ལམ་

དང་ཉིན་པར་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པས་ནི། སྤྱི་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བསྟན་
 བོ། །དེ་ལས་འབྲེས་ནས་ཤུ་རིའི་བུས་རབ་འབྱོར་ལ་གྲུན་ཀ་བཞི་བཅའ་བ་དང་། དེའི་ལན་གྱིས་
 ནི་ལས་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གྲུན་ཀ་ལན་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་པོ། །དེ་ནས་
 རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བྱང་ཆེན་ཇི་ལྟར་ན་ཕྱིན་དུག་རྫོགས་པར་བགྱིད་ཅིང་། རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ཉི་བར་གྱུར་པ་ལགས། བཀའ་རྒྱལ་པ། བྱང་ཆེན་སྒྱིན་པའི་ལར་
 ཕྱིན་ལ་སྒྱུད་པའི་ཆོ། སེམས་ཅན་བགྱིས་པ་རྣམས་མཐོང་ཞིང་། སྒྲོམ་པ་དང་། གོས་ངན་པ་
 དང་། མལ་ཆ་འཕོངས་པ་དག་མཐོང་ན། འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་ཞིང་དག་པའི་སྒྱུར་བ་བཤད་པ་ཡིན་པོ། །དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བྱང་སེམས་
 ཆེན་པོ་ཇི་ལྟར་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདྲིས་པར་
 བགྱི་ཞེས་པའི་ལན་གྱིས་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཡུལ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་
 བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྱུད་པས་གཟུགས་སྒྲོང་ཞེས་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་
 མཛོན་དུ་བྱ་བའི་དུས་མ་ཡིན་གྱི། འདྲིས་པར་བྱ་བའི་དུས་ཡིན་པོ་སྟེ། སྒྲོམ་དུ་སོ་སོར་རྟོག་གོ། །
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་པོ། །རབ་འབྱོར། སྒྱེས་བུ་དཔལ་
 ཞིང་བརྟུལ་ཡོད་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་བསྟན་པ་ཡིན་པོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྱུར་བ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གཏན་
 ལ་ལབ་པ་དང་། སྒྱུར་བ་སྒྱུ་བའི་སྒྲོམ་རིམ་མོ། །

དང་པོ་ལ་བསྒྲོམ་བྱ་རྣམ་པ། སྒྲོམ་པ་པོ་གང་ཟག །ཡུལ་ཅན་སྒྱུར་བའི་དབྱེ་བ། སྒྱུར་
 བའི་སྒྲོན་འགྲོའི་ཆོས། ཉེར་རྒྱ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྣམས་སོ། །

དང་པོ་ལ། རྣམ་པ་ངོས་བཟུང་། དེ་ཇི་ལྟར་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ། སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་
 བའོ། །

དང་པོ་ལ། སྒྱིར་རྣམ་པ་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ཤེས་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་།
 འདིར་ནི་ཤེས་རྣམ་ཁོ་ན་སྟེ། ཇི་སྒྲིད་དུ་གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །རྣམ་པ་ཞེས་བྱའི་མཚན་

ཉིད་དེ། ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་ཡང་སྒྱིར་ཤེས་རྣམ་ནི། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཤེས་པ་
ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་། ཡུལ་མཆོན་མའི་རྣམ་ཤར་དང་། མཆོན་མེད་གྱི་རྣམ་ཤར་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་ཡང་། ཡུལ་སྒྱེ་མེད་གསུམ་གྱི་དཔྱེ་བས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ།
གཞི་ཤེས་གྱི་དང་། ལམ་ཤེས་གྱི་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་
ཤར་བའི་ཚུལ་ཡང་སྒྲར་མཁྱེན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་ཡང་
དག་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་རྟོགས་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་འཛོག་ཅུས་སམ་ཞེན། དེའི་ཤེས་རྣམ་གྱི་
འཛོག་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྗེས་མཐུན་པ་བསྒྲུལ་བྱ་ཤེས་རྣམ་དང་། མཆོན་ཉིད་པ་མཁྱེན་པ་
དངོས་གྱི་ཤེས་རྣམ་མོ། །

དང་པོ་ནི། གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་འཛོན་སྤངས་དང་། ལམ་སྒྱེ་
མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་དང་། རྣམ་པ་དེར་རྟོག་པའི་དེའོ། །དེ་གསུམ་ལ། མཁྱེན་གསུམ་རེ་རེ་
ནས་གྱི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་འདྲ་དེ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
སྒྱུར་བའི་དོན་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྱུར་བས་ཀྱང་དེའི་རྣམ་པ་རྣམས་གོམས་པར་བྱེད་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། རྣམ་པ་དེའི་ས་མཆོམས་ནི། སྒྱེ་མེད་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་
ཡབ་ཟེན་པའི་རྗེས་ཐོགས་ནས་བཞག་གོ། །འདིར་སྒྱེ་མེད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་དོན་ཡང་།
ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་དེས་ཡུལ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་དེ་ལ། དེར་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། གཟུང་རྣམ་མཆོན་ཉིད་པའམ་དོན་སྒྱི་
ཤར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལྟར་ན་གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་
རྟོག་པར་འགྱུར་བས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གསུམ་པོའི་འཛོན་སྤངས་
དངོས་ལ་དེ་དང་དེའི་ཤེས་རྣམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ནི་རེ་རེ་ནས་མཁྱེན་གསུམ་དངོས་དང་བྱུང་བར་

མེད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན། མཁུན་གསུམ་གྱི་ཤེས་རྒྱམ་ཡིན་ལ། བསྐྱོམ་བྱ་དེའི་ཤེས་རྒྱམ་མ་
 ཡིན་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་མཁུན་པའོ། །བསྐྱོམ་བྱ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་ཤེས་རྒྱམ་དངོས་མ་
 ཡིན་པ་ནི། ཆོག་སྒྲོལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེ་མེད་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །གཉིས་ཀ་
 ཡིན་པ་ནི། བྱང་སེམས་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པའི་དེ་རྟོགས་པའི་དེ་རྒྱམས་སོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་
 ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྒྱམ་པ་ཤར་བ་རྒྱམས་སོ། །འོན་ཏེ་
 རང་གི་ཤེས་རྒྱམ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་རྒྱམ་ཇི་སྟེད་པ་འདིར་བསྟན་པའི་བསྐྱོམ་བྱ་ཤེས་རྒྱམ་
 མ་ཡིན་ན། མདོ་འགྲེལ་དུ་བཤད་པས་ཇི་ཞིག་བྱ་སྒྲུམ་ན། མདོ་ལས་ནི། ཉན་རང་གི་ཤེས་རྒྱམ་
 དངོས་སུ་བསྟན་པ་མེད་དེ། མདོར་རྒྱམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
 པའི་སྒྲུམ་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཡང་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཁུན་པ་
 གསུམ་ལ་འཆད་པར་མདོའི་འཕྲོས་ལས་གསལ་བའི་བྱིར། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། མདོ་དང་
 བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀར་ལས་བཤད་མོད། དེ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་རྟོགས་རིགས་དང་རྗེས་མཐུན་པ་ཙམ་ཞིག་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས། སྒྲོན་ལམ་གྱི་རྒྱམ་པས་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་དགོས་པའི་བྱིར། རྒྱུན་ཅ་བར། སྒྲོབ་མ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་དང་། །སངས་རྒྱལ་རྒྱམས་ལ་རིམ་བཞིན་ཏེ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་རྟེན་སོ་
 སོར་ངེས་པའི་རྒྱམ་གསལ་གྱི་དཔེ་ཙམ་དུ་བྱས་ནས་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་
 དང་། རྗེས་མཐུན་པ་ཞིག་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཆན་གྱིས། རྒྱམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྒྱམ་
 གཙིགས་ལ་མཁུན་པ་གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གསུམ་པོ་སོ་
 སོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མཁུན་པ་གསུམ་ཀ་སྐབས་དེར་བསྐྱོམ་བྱ་རྒྱམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྒྱམ་དུ་སྟོན་
 པའི་གོ་སྐབས་གལ་སྤྱིད། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྗེས་མཐུན་པར། །ཀུན་མཁུན་
 གསུམ་དུ་བྱ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར། རྒྱམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་
 གང་ཟག་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་བྱིར་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྒྱམ་པ་ཇི་སྟེད་པ་སྦྱིར་འཕགས་པ་དང་།
 བྱེ་བྲག་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁུན་པ་ལ་འཆད་དགོས་ཏེ། པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མིང་གིས་ཟིན་

པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉིད་བདུན་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྟུག་ནི་བྱང་འཕགས་
 ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་འཆད་ལ། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་
 ཀྱང་བསྐྱུས་པས་ཞེས་དང་། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ནི། རྟོགས་རྟོགས་ཀྱི་རྟོག་སྟོན་པའི་རྟོག་ཡིན་
 གྱི། བསྐྱེད་བྱ་དངོས་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་པའི་བསྐྱེད་བྱ་ཤེས་རྣམ་ནི། སྦྱོར་
 བ་བསྐྱེད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་བརྒྱ་
 དང་བཅུ་ནི། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བསྟན་ཚུལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་
 ལ། འགྲེལ་པར་བཤད་ཚུལ་ནི། འཕགས་པ་འོག་མ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཆ་དེ་གཉིས་དངོས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་
 ལམ་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཤད་ལ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 གཉིན་པོའི་ལམ་སོགས་དུག་པོ་ཡང་། སྟོབ་པའི་ལམ་དུ་གཙོ་ཆེ་བས་སོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 རྣམ་པ་རྣམས་ནི། འགྲེལ་པས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་ལམ་གཅིག་ལུ་ཁོ་ན་ཏེ། ཞེས་བཤད་པས་སོ། །འོ་ན་འདིའི་བསྐྱེད་བྱ་ཤེས་རྣམ་ཅི་ཞེ་
 བ། སྟོབ་ལམ་གྱི་སྟོབས་སོགས་རྗེས་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས།
 སྟོབ་ལམ་ན་སྟོབས་དང་། མ་འདྲེས་པ་སོགས་འཛོག་པའི་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་འཇུག་བསྐྱབ་ཀྱི་ལམ་དང་། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་མདོར། སྟོབས་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་
 བཤད་པ་དེ་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། དེའི་ངོས་འཛིན་ཡང་ས་
 བརྒྱད་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་ཇོ་བོ་འབུམ་བྲག་གསུམ་པས་གསུངས་པ་དང་། ས་དགུ་པའི་ཡོངས་
 སྦྱོང་དུ། ཡོན་ཏན་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་མདོར། སྟོབས་བཅུ་ནས་མ་
 འདྲེས་པའི་བར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན་གྱིས་བཞེད་
 པ་ལྟར་སྟོན་ལམ་གྱི་རྣམ་པས་བསྐྱེད་པའོ། །

དེ་ཡང་འདིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི།
 སྐབས་གཉིས་པར་བསྟན་པའི་ཉན་རང་གི་ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ།

ཉམས་སུ་ཁྱོད་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། འདིར་བསྟན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་
ཤེས་རྣམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་དེའི་ཆེ་ན། དོན་རྣམ་འདིར་བསྟན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱར་མ་བསྟན་
ཞེས་འཆད་པ་ནི་མིན་ཏེ། གཞུང་དུ་བསྟན་ཚུལ་ལ་རྣམ་པ་བསྒྲུབ་པར་བཤད་ལ། རྣམ་པ་དེ་ཡང་
ཤེས་པ་ལ་འཆད་དགོས་པས་བསྟན་ཚུལ་ལ་དོན་རྣམ་གྱི་ཆ་ནས་བསྒྲུབ་བྱར་མ་བསྟན་ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་དུ་བདག་མེད་གཉིས་མ་བསྒྲུབ་པར་དེ་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་རིགས་རྒྱུ་
གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། འདིར་རྣམ་པ་བསྒྲུབ་པའི་དོན། གོམས་བྱེད་གྱི་སྤྱོད་ཉིད་གོམས་བྱའི་ངོ་
བོར་བསྐྱེད་པ་ལ་འདོད་ན། སྤྱོད་ལམ་ན་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་རྫོགས་པར་མེད་པས་
རྣམ་རྫོགས་སྤྱོད་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་དངོས་གྱི་ལན་ནི་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་
པ་དེ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་ལ། སྤྱོད་དཔོན་ཆོས་བཤེས་གྱི་བཞེད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་
ཚུལ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཞེས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་དོ། །

ད་ནི་དེ་དག་ལ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བསལ་བར་བྱ་སྟེ། དར་རྒྱ་མཛད་པ་
ན་རེ། ཉི་མུང་དུ་བྱེ་བྲག་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གང་གི་གཉེན་པོའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ།
དཔེར་ན་རྟག་པར་འཛིན་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པས་འདི་རྣམ་
པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་འཆད་པ་ནི། སྐབས་འདིར་རྣམ་པའི་དཔྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འདིས་ཅི་བྱེད་
མ་ཤེས་པའོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག་དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་གང་ཡིན་སོ་
སོར་འདོད་པ་ལ་ནི། སྤྱིང་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲུབ་
བྱར་འདོད་པ་དེས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ལ། མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པར་
འདོད་པ་དེས་ཀྱང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲུབ་པར་མི་འདོད་ན་གཞི་སྤྱོད་པར་འགྱུར་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད་མི་སྟོན་པར་རྣམ་
མཆོན་གཞིར་བཞག་ནས་གཉེན་པོའི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་བ་དེ་ནི་རིགས་པ་
མིན་ཏེ། ལུང་དང་འགལ་བས་ཡི་གའི་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་། མཆོན་གཞི་དང་མཆོན་བྱའི་ངོས་
འཛིན་ནོར་བ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བར་འཆད་པ་གཞུང་

ལུགས་དང་འགལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རི་རྒྱད་དུ། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པ་མེད་པ་དང་།
ལུས་རྣམ་གཞག་དུ། རྣམ་པ་སྦྱོར་བ་བཅས་རྣམས་དང་། །ཞེས་རྣམ་པ་དེ་སྐབས་བཞི་པའི་ཆོས་
ཅིག་དུ་བཞག་ནས། དེའི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ངོས་འཛིན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་གྱི།
གཉེན་པོ་ཆོས་གཅིག་དུ་བཞག་ནས་དེའི་མཚན་གཞི་སོགས་ངོས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་གཉེན་པོར་བསྐྱབ་པ་ནི་སྐབས་སུ་བབ་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་རྣམ་པ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་ཡིན་གྱི། གཉེན་པོ་ངོས་འཛིན་པའི་
སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་མཚན་གཞིར་བཞག་ན་དེ་འདིར་ངོས་བཟུང་ཟེན་པར་
འགྱུར་བ་ལས། དེ་ཡང་མིན་ཏེ། རྣམ་པ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་བསྒྲུལ་པའི་སྦྱོར་བ་ངོས་འཛིན་
དགོས་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་གི་དོན་མ་ནོར་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཆོས་བཅུ་
གཅིག་ལས་རྣམ་པ་ངོས་འཛིན་པ་ན་མཚན་མཆོན་གཞི་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་འབབས་སོ། །

མཚན་ཉིད་ནི། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །ཞེས་པའོ། །མཚན་བྱ་ནི། རྣམ་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་པའོ། །མཚན་གཞི་ནི། མདོ་ལས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྐྱེས་གསུངས་པ་རྣམས་
སོ། །འགྲེལ་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མིང་ཅན་རྣམས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་དེ་ཞེས་པ་ནི། འདིར་བསྟན་
རྣམ་པའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་དངོས་མིང་
དུ་འཇུག་པ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བསྒྲུལ་བྱ་གང་ཡིན་སོ་སོར་
འབྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་གཞུང་དུ། སྒྲོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་
ཀྱིས་དོན་སྒྲོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནམ། སྒྲོན་པོའི་ཤེས་རྣམ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཞེས་
དཔྱེད་དགོས་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དཔྱད་པའི་ཆེན་དེས་དོན་སྒྲོན་པོ་རྟོགས་པ་ནི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་། འབྲུལ་ངོར་ཡིན་ལ། ཡིན་ལུགས་ལ་སྒྲོན་པོའི་རྣམ་པ་རྟོགས་
པར་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། བྱི་རོལ་དོན་ནི་དངོས་སུ་མིན། །རང་བདག་རིག་བྱེད་
ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་མཁུན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་དང་།

བསྒྲམ་བྱ་ནི་མ་བརྟགས་ཤིང་མ་དབྱུང་ན་ཡུལ་སྤྱི་མེད་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། བརྟགས་ཤིང་
དབྱུང་བ་ན་དེ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བ་ལ་ཡུལ་དེ་རྟོགས་པར་ཐ་སྙད་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་
ན། །དེ་ཉིད་སྒྲོ་བ་བྲགས་པས་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ཆེ་དེ་རྣམས་བརྟེན་ལས་
དེའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་རྣམ་པ་སྒྱིར་བསྟན་ནས། སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་ལ། ལམ་བདེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་བཅོ་ལྔར་བྱེ་བའི་དཀའ་བའི་
གནས་རྣམས་བཤད་པ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་སྒྲིབ་པ་གཉིས་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ལ། གཞི་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་བདེན་ངོས་བཟུང་།
དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རྣམ་གང་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲོ་བ་དཔོན་བཟང་པོའི་ཞབས་གྱི་དགོངས་
པས། རྟེན་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་
སུ་བཤད་ནས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་དབྱེ་བས་གསུམ་དུ་བཤད་དོ། །

འདི་ལ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་གིས། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་བཤད་པ་འདི་ནི་ནོར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
ཏེ། གཞི་ཤེས་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དེ་ནི། སྒྱིར་གཞི་ཤེས་དང་། བྱེ་
བྲག་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་སུ་བསྟུ་བར་མི་རུས་ཏེ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
འདིར་བསྟན་པ་དེ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་རྣམ་ཁོ་ན་ལ་འདོད་ན། ཡུལ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་མ་བསྟན་
པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར། མེད་པ་དང་ཞེས་སོགས་གྱིས་ཀྱང་ཡུལ་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་
རྣམ་པ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདིར་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི། འཕགས་པ་གསུམ་ཀའི་
ལམ་ཡིན་ལ། བྱེད་པར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་གཉིས་པོ་འདི་དག་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ལ་
མངའ་བའི་མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲོ་བ་ལམ་དུ་འཕགས་པས་བཤད་པ་ལྟར་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་
པས། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་བསྟུས་པས་ཤེས་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་
རྟོགས་ཁོ་ནའི་གཉིས་པོར་བཤད་པ་ནི་ནོར་བ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་བཤད་པ་འདི་ནི་ནོར་བ་མིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་གྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་
ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་

ཀུས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་མི་རྟག་
 མོགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་དེའི་ཚེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་
 ལས་གཞན་དུ་ན། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་དང་འདྲ་བར། དམིགས་པ་རྒྱ་
 ཆེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉན་རང་གིས་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་
 བས། ཐེག་ཆེན་ལས་དམིགས་པ་རྒྱ་རྒྱུད་བར་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བར་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་
 ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྒྲིབ་བཤད་ནས་བྱེ་བྲག་འདི་ལྟར་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཐེག་
 དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཁོ་ནར་ངེས་བས།
 དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་མེད་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་
 གི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་གསུམ་མོ། །ཁོ་ན་
 གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པས་ལམ་དང་པོ་མཐོང་སྒྲུབ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་སྒྲིབ་བཤད་ལ།
 ལམ་བྱེ་མ་གཉིས་ཟག་མེད་མཐོང་ལམ་དང་། ཟག་བཅས་སྒྲུབ་ལམ་ཡིན་པར་བཤད་ལ།
 འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་འདི་ལྟར་ན། བྱེ་མ་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་ལམ་དུ་གསལ་ཞིང་། འགྲེལ་ཆེན་ནི་ཉི་
 སྒྲུང་དང་མཐུན་ནོ། །

ཁོ་ན་ཉན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཁོ་ནར་འཆད་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ལ་མཉམ་རྗེས་
 གཉིས་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཁོ་ནར་ངེས་གིང་། དེ་ཡང་མཉམ་
 གཞག་ཁོ་ནར་སྒྲོང་བས་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲིབ་ཅིང་། ཇི་
 སྟེད་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྒྲོང་དགོས་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། ཐུབ་པས་གསུངས་པའི་དམ་
 ཚོས་ལེགས་བཞག་པ། །ཅུ་བ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སྒྲོ་གྲོས་བཞག། །དམ་རྒྱུ་རྟོག་པ་ཅམ་རིག་
 བསྟན་པ་དག། །ཐུར་དུ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་འགྲོ་ཞེས་པས་རྗེས་ཐོབ་དུ་སྒྲོང་རྒྱུ་དང་། སྒྲོ་
 དང་ལྷན་པས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྒྲོབས། །རྟག་ཏུ་ཀུན་ནས་མཉམ་པར་སོང་བ་ཡིས། །དེ་ལ་བརྟེན་
 པའི་ཉེས་ཚོགས་ཚང་ཚིང་དག། །དུག་སྒྲུབ་ཆེན་པོས་དུག་བཞིན་སེལ་བར་བྱེད། །ཅིས་པས་
 མཉམ་གཞག་དུ་སྒྲོང་རྒྱུ་འཆད་པར་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་པ་དང་མཐུན་ནོ། །གཞན་དག་ཤེས་
 སྒྲིབ་སྒྲུང་དགའ་བའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་གཉེན་པོ་གཉིས་སུ་བྱེ་བར་འཆད་པ་དག་གིས་ནི། ཇི་སྟེད་པ་

མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་རྣམ་དཔྱེ་འཆད་མ་མཁྱེན་པར་ཟད་པས་དཔྱིས་བྱིན་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོན་ཡུལ་ལམ་བདེན་དང་། ཡུལ་ཅན་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀ་དམན་པའི་
གཞི་ཤེས་ལ་འཆད་ན། འདིར་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུལ་བྱ་ཤེས་རྣམ་ཅི་ཞེན། དེ་ལྟར་བཤད་
བ་དེ་ནི་རྟོགས་རིགས་གྱིས་རྟོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་དཔེ་ཡིན་གྱི། འདིར་ཡུལ་ལམ་བདེན་དང་།
ཡུལ་ཅན་ཤེས་རྣམ་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་ནི། བྱང་སེམས་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡར་ལྡན་དུ་ཐོབ་པའི་ཐེག་དམན་
གྱི་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་གཞི་ཤེས་གྱིས་ཤེས་རྣམ་ནི་དེའི་རྟོགས་རིགས་ཉིད་
ཡིན་ལ། དེ་ལ་འང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། བཟུང་བ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་གྱི་རྟོགས་རིགས་
གྱི་དཔྱེ་བས་གཉིས་ཡིན་ལ། གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གྱིས་
རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱས་པས་ཞེས་བ་དེའོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྒྲིབ་གཉིས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ། གྲངས་
ངེས་དང་གསུམ་གྱིས་བཤད་པར་བྱའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་དངོས་སམ། དེའི་རིགས་སུ་གནས་
པ་དང་། གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་དངོས་སམ། དེའི་རིགས་
སུ་གནས་པའོ། །འདི་ལ་ཐོབ་བྱ་ཐར་བ་ངོས་བཟུང་། དེ་ལ་རི་ལྟར་སྒྲིབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ལ་ཐར་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་འོ། །

དང་པོ་ལ། དམན་པའི་བྱང་འདས་གྱི་དཔྱེ་བས་གཉིས་སོ། །འདི་ཉིད་བྱང་འདས་མཚན་
ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཐར་བ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་
པའི་བྱིར་རོ། །ཅིག་ཤོས་མ་ཡིན་ཏེ། གཙང་བ་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མ་ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ།
།དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མདོ་ལས། འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱལ་དག་ལས་ཁྱེད་ཐར་ཡང་། །ད་དུང་ཁྱེད་
ནི་བྱ་ངན་ཡོངས་མི་འདའ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། མི་གནས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །འདི་བྱང་འདས་གོ་ཆོད་པོ་ཡིན་
ཅིང་། ཐར་བའི་དོན་ཆང་ཡང་། ཐར་བ་ཞེས་པའི་སྤྱད་གང་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་མཚན་ཉིད་པ་མ་

ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འབྲས་ལུ་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྤྲུག་ཀྱང་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤྲོད་བྱེད་གྱི་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤྲོད་སྤྲུག་གིས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་
 ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས། སྤྲིར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྤྲིབ་པ་ཡིན་མི་
 དགོས་སོ། །འོ་ན་རི་སྐད་དུ། ཐར་པ་གང་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ཞེས་སྤྲོད་སྤྲུག་མར་བཤད་
 པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི་མུང་འདས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཐེག་དམན་ལ་
 མུང་འདས་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་པར་འཆད་པའི་སྤྲུག་པས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་ལ་ཐར་པ་མེད་
 པར་འཆད་པའི་སྤྲུག་པས་མི་སྤྲོད་པའི་བྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་གྱི་སྤྲིབ་པས་ནི་
 ཐར་པ་ཙམ་ལ་སྤྲིབ་པར་བྱེད་ལ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྤྲིབ་པས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་
 སྤྲིབ་པར་བྱེད་དོ། །འོ་ན་འདི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྤྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པར་
 འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། འདི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྤྲིབ་པ་དངོས་ཡིན་ཀྱང་།
 སྤྲིར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྤྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་མ་བྱེད་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོ་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་པོན་དུངས་འབྱེན་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་།
 དེའི་གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་མི་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་ཅི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེ་གང་། སྤྲིབ་པ་དེས་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་
 ཞེ་ན། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རི་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། རི་སྟེང་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་དང་། སྤྲོ་བར་རྣམ་དག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། གཉིས་པ་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའོ། །
 གཉིས་པ་གཉིས་ཏེ། རི་ལྟ་བུ་ལ་སྤྲིབ་པའི་ཚུལ་དང་། རི་སྟེང་པ་ལ་སྤྲིབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་
 པོ་ནི། མཉམ་གཞག་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཆགས་པའི་སྤྲིབ་པ་
 ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་འང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །གཞན་དག་
 ཆགས་པའི་སྤྲིབ་པ་གང་ཡིན་ཉོན་སྤྲིབ་ཏུ་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་ནི། རི་སྐད་དུ། དྲི་མེད་དབྱིངས་
 ལ་ཆགས་མེད་དང་། ཞེས་པའི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ལ་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྗེས་ཐོབ་དུ་ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་པའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རང་གི་
མཚན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་དུ་ཤེས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་ཐོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་
ཞེས་བྱའོ། །དེ་གང་གིས་སྟོང་བ་ནི་སྒྲིབ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚོས་མངོན་
པའི་ཚོགས་དོན་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །སྒྲིབ་པ་འདིའི་ཕ་བ་ཡང་
ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་ཐུག་པས། འདིའི་ས་ཐོན་འབྱེན་བྱེད་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཡིན་མོད། གང་དུ་སྟོང་བའི་གནས་སྐབས་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་དུའོ། །
དེ་དུས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་མིང་ལ་ནི། རི་སྐད་དུ། ཀུན་དུ་འགྲོ་དོན་མཚོགས་གི་དོན། །
ཞེས་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་མཉམ་
གཞག་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མ་བྱལ་བ་དང་། སྤངས་པ་སྤྲུལ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་
ཡིན་ཀྱང་། སྤངས་པ་བྱི་མ་ལ་ལྟོས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་མི་འགལ་བ་རྣམས་ཤེས་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་དག་རྒྱས་པར་མ་བསྐྱབས་ན། ཤེས་སྒྲིབ་རྗེས་ཐོབ་དུ་སྟོང་ཞེས་པ་ནི་ཚོགས་ཙམ་དུ་
ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། རིགས་གནས་ཁོངས་སུ་བསྐྱུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ས་ཐོན་དང་བཅས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི་དེས་ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་ལས་དང་། ལས་དེས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་
ལུང་པོའོ། །འདི་གཉིས་ལ་ནི། ཚོས་མངོན་པ་ལས་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་
བཤད་དོ། །ལས་སྒྲིབ་དུ་འཛིན་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོགས་
སྟེ། དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དགོ་བ་ལ་འང་སྤྱིད་པའི་བྱིར། ཡང་དེར་འཛིན་པ་ལ།
རྒྱའི་ཀུན་སྟོང་ཉོན་མོངས་པས་བྱས་པ་ཞིག་དེས་པར་དགོས་པ་མིན་ཏེ། རྒྱའི་ཀུན་སྟོང་དགོ་བས་
བྱས་པའི་མི་དགོ་བའི་ལས་དུ་མ་ཞིག་སྤང་བས་སོ། །འོ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་
ཅད་ཉོན་སྒྲིབ་དུ་བསྐྱུ་བྱས་པ་དང་། མི་བྱས་པ་གཉིས་ལས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་བག་ཆགས་ནི་
གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་བྱས་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་ལ། དངོས་དང་ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྟུ་བའོ། །དང་
པོ་ནི་འཁོར་གསུམ་རྩ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒོ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དེ། འདི་ལ་དབྱེ་ན། རགས་
པ་བདེན་འཛིན་དང་། ཐུ་བ་བདེན་མེད་རྟེན་པའི་སྒོ་དང་། ཤིན་རྟེན་ཐུ་བ་སྒྲོས་བྲལ་རྟེན་
པའི་སྒོ་འོ། །དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་དུ། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་
པར་འདོད། །ཅིས་དང་། རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་ཐུ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་

ལས་ཤེས་སོ། །གཞན་དག་མཚན་འཛིན་གང་ཡིན་སྤང་བྱར་མི་འདོད་པ་དང་། བྱུང་པར་དུ་
མཚན་མེད་དུ་ཞེན་པའི་སྒོ་སྒྲིར་སྤང་བྱ་དང་། བྱེ་བྲག་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་འཆད་པ་དག་སྤང་ལ།
དེ་དག་ལ་ནི་སྤྱོད་པ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ལྟ་བུ་ཞེས། རྒྱ་བོད་གྱི་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་རྣམས་
གྱིས་རྣམ་པར་སྤྱད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་དེས་བཞག་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ཉོན་མོངས་པས་བཞག་
པའི་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་ཆད་ལྡན་གྱི་གཞུང་དུ་མ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་
པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བཤད་པ་དང་། བར་ཆད་
མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །མདོན་པ་
ཀྱན་ལས་བརྟུས་སུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོད་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་
ནི། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ལ་དགོངས་པ་ནི་མིན་ཏེ། གཞུང་དེ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་
སྤངས་སུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པར་ཁས་སྤངས་ནས། དེ་རི་ལྟར་སྤྱོད་པའི་
ཚུལ་འཆད་པའི་སྒྲུབས་ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་གྲངས་དེས་ནི། དབུས་མཐའ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཡི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཤེས་
བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཉིད་དུ་འདོད། དེར་ནི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་ཟད་ནས་ནི་གྲོལ་བར་འདོད། །
ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ནི། སྒྲིབ་བྱ་ཐར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་གཉིས་དང་། མཐོང་བྱ་རི་
ལྟ་བུ་དང་། རི་སྒྲེད་པ་གཉིས་དང་། མཐོང་བྱེད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་ག་མཐོང་
དང་། ཆོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་ག་མཐོང་དང་། སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་ཅུ་བ་བདག་འཛིན་གཉིས་
སུ་གྲངས་དེས་པ་དང་། དེའི་ས་བོན་དུང་ནས་འབྱེན་བྱེད་གྱི་གཉིན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་
གཉིས་སུ་གྲངས་དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་རི་སྒྲིབ་དུ། རྒྱར་སྤྱར། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྒྲོམས་འཇུག་གི། སྒྲིབ་གསུམ་ལས་ནི་
དེས་གྲོལ་ཏེ། ཞེས་དང་། ཆོས་མདོན་པ་ལས་ཀྱང་། སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་གང་དུ་ཡང་མ་འདུས་
པའི་སྒྲོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་གསུངས་པ་དེ་ནི། སྒྲིབ་བྱ་ཞི་གནས་དང་། ལྟ་ག་མཐོང་གཉིས་དང་།
ཐོབ་བྱ་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་། རྣམ་ཐར་དང་། མདོན་ཤེས་དང་། ཟད་པར་དང་ཟིལ་

གཞོན་དང་། ཚད་མེད་པ་ལ་སྒྲིགས་པའི་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་གཉིས་སུ་ངེས་པ་དང་། བཞུད་
བྱེད་གྱི་ལམ་ལ་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཚུགས་སྤོང་བའི་
ལམ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྒྲོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལོགས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་
ནི། །འདི་ཡང་ལོགས་པར་བརྟགས་ན་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་
ཚད་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དངོས་དང་། ཆ་མཐུན་གང་གི་ཡང་ཁོངས་སུ་མི་
གཏོགས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་སྒྲིབ་ནི་དེར་མེད་ལ། ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོད་མཁས་པ་གང་དག །འདི་སྒྲིབ་པ་ལུང་གསུམ་པར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་
བསམ་པ་ནི། ཉན་རང་ལ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྤངས་པ་མེད་པ་ལ་བསམ་པ་ཡིན་
མོད། དེ་ལ་དེ་མེད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་དུ། རང་རྒྱལ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་བྱེད་པར་སྤངས་
པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། ཆོས་མཛོན་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཤེས་བྱ་ཤེས་པའི་གོགས་བྱེད་གྱི་
བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་པ་ཡོད་པར་བཤད་པས་སོ། །དཔེར་ན་
དབང་པོ་འཕྲོ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་མི་འཆད་ན། གཞན་གཉིས་པོ་
གང་དུ་ཡང་མི་འདུ་བས་བཞི་པ་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

འོ་ན་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་དེ་གང་ཡིན།   དེ་ལ་
བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་།   རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་དམ་ཞེ་ན།   དང་པོ་ལ་
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་།   ཐེག་ཆེན་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པའོ།   །

དང་པོ་ནི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ཏེ།   འདི་
ལའང་།   ཉིར་བསྒྲིགས་དང་།   དངོས་གཞིའི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ།   །

དང་པོ་ནི་ཆོས་མངོན་པ་གོང་མ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྒྱལ་དང་། མངོན་པ་འོག་
མ་ལས་བཤད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུའི་རྣམ་གཞག་འབྱུང་བ་དེ་དག་ནི་འདི་མིན་ཏེ།
དེ་དག་ནི་ཉོན་ལྷོབ་གྱི་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པས་སོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ས་འོག་མའི་ཉོན་
མོངས་སྤངས་ཟིན་ནས། དངོས་གཞི་ལ་སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བྱེད་

གྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི་ཉེར་
བསྟོགས་དངོས་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ནི་དངོས་གཞི་སྦྱེས་པ་དེའི་ཚེའོ། །

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ནི། དཔེར་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་
རྣམ་པ་ཐར་པ་བརྒྱད་བསྐྱབ་དགོས་པར་མདོན་པ་འོག་མ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་དེ་ལ་
སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བཞིན་པ་དེའི་ཆེ་ན་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གྲོལ་
ནས་རྣམ་ཐར་མདོན་དུ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་སོ། །འོ་ན་དེ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་དེ་
གང་ཞེ་ན། འོག་ཏུ་སྒྲུལ་བའི་ལམ་གྱི་སྐབས་ནས་འཆད་པ་ལྟར། ལྷ་ཚོགས་སུ་སྒྲུལ་པ་ལ་སྒྲིབ་
པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དང་། གཟུགས་སུ་ག་པ་དང་། མི་སྒྲུག་པར་སྒྲུལ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་མི་དགའ་
བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲིབ་པ་
འདི་སྦྱོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི། ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།
ཤེས་རབ་རྒྱུད་པས་རྣམ་གྲོལ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་དུ་འགྱུར་སྲིད་པས་སོ། །དེའི་རྒྱུད་ལ་
དེ་མེད་པར་པར་བྱིན་པ་དག་ལ་གྲགས་པ་ནི། སྒྲིབ་པ་གཉིས་པའི་གཉིན་པོ་ཁོ་ན་ལ་བསམ་པ་
ཡིན་ཞིང་། ཅིག་ཤོས་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱུ་ཅ་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ལས་གསལ་བར་མ་གྲགས་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ས་ལྟ་པར་བསམ་གཏན་གྱི་པར་བྱིན་གཙོ་བོར་སྦྱོད་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་དག་གིས་མིང་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་པར་སྟོམས་འཇུག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ནས་པ་ཡོད་
པར་མདོ་སྟེ་ས་བཅུ་པ་ལས་གསུངས་པ་དང་། མདོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མིང་ཅམ་ཡང་ཉན་
རང་གིས་མི་ཤེས་པར་བཤད་ལ། དེ་སྦྱོང་བྱེད་གྱི་གཉིན་པོ་དངོས་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བསམ་གཏན་གྱི་པར་བྱིན་ལ་འཆད་དགོས་ཤིང་། སྒྲིབ་པ་དེའི་ཅ་བ་དུངས་འབྱིན་པའི་གཉིན་པོ་
ནི་ཤེར་བྱིན་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ། མདོ་ལས་སོ་དུག་ཏུ་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་བདག་
མེད་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་དེ་ནི། ལམ་ཤེས་གྱི་ཆེ་ཐེག་པ་འོག་མ་གཉིས་གྱི་ལམ་

ཤེས་དགོས་པ་དང་། རྟོགས་རིགས་ཡར་ལྷན་དུ་འདུ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གནས་སྐབས་
འདི་ན་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་དོན་
གཅིག་དུ་སྦྱར་ནས་བཤད་པའི་སྐབས་མང་ལ། དེའི་དགོངས་པ་ནི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་གཉིས་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་
ཐ་དད་དུ་འཆར་རྒྱ་མེད་ཅིང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ཙ་བ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉིད་
ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་འཕམ། ཡང་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཆེ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡར་
ལྷན་དུ་འདུ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ། རོ་བོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །འདི་ལ་ཡང་
རྟོགས་རིགས་གསུམ་ཡར་ལྷན་དུ་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་ཤེས་རྣམ་དང་། བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་རྣམ་དང་། ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་རྣམ་གྱི་དབྱེ་བས་གསུམ་མོ། །འདི་དག་གི་དངོས་བསྟན་དེ་དང་དེ་ངོས་
འཛིན་པའི་ཆེ། སློབ་ལམ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ཀྱང་། བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་པོ་ཐམས་
ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་བཞག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་
ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ནི་ཉན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སློབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བསྐྱར་བའི་བྱིར། ཟག་པ་མེད་པ་དག་ཁོ་
ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་ཡང་བསྟན་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའོ། །གཉིས་པའི་བྱུང་བར་ཅི་ཞེན། འདི་ལ་འཆད་རྒྱལ་གཉིས་ལས། ཤེས་རྣམ་རང་གི་ངོ་
བོའི་ཆ་ནས་དང་། ཡུལ་ལམ་བདེན་གྱི་ཆ་ནས་སོ། །དང་བོ་ནི། རྣམ་མཁུན་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་
ནས་འཕགས་པ་འོག་མ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་སྤྱིང་གི་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྟོགས་
རིགས་ལ་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་བྱ། །འཕགས་པ་འོག་མ་ལ་མེད་པའི་རྟོགས་རིགས་རྣམས་ལ་ནི།
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་ཅན་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་གཉིས་སུ་འཆད་པ་ནི་མིན་གྱི། དེས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ལམ་བདེན་ལ་གཉིས་སུ་

ཕྱི་བ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་འོག་མའི་ལམ་བདེན་རྣམས་ནི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
ཉིད་ཀྱི་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལྟར་གཞུང་དུ་བཤད་པ་ནི་ཡུལ་ལམ་གྱི་
བདེན་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཅན་གྱིས་རྣམ་གྱི་ལྟོག་པ་ནས་བཤད་པ་མིན་ནོ། །དེའི་གཤམ་བྱེད་ཀྱང་
དོན་བསྟུན། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་གྱིས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱེ་
བྲག་གིས་ཞེས་རྟོན་སོ་སོར་ངེས་པར་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །

ཡང་འོན་ཀྱང་དུ་བཤད་པའི་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། འདིར་འཆད་པའི་མཁྱེན་
པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། རྟོན་གྱི་བྱུང་པར་གྱི་ཉན་ཏུ་གསལ་མོད།
རྟོགས་རྟོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་
བདེན་པ་བཞི་ཆར་ལ་དམིགས་པ་དང་། ལམ་བདེན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་བྱུང་པར་ལས་བྱེ་བ་
ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་ཞེས་དང་། རྒྱ་དང་ལམ་དང་ཞེས་སོགས་དང་། འདིར་ནི་
ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྗེས་མཐུན་པར། ཞེས་ལམ་བདེན་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཤད་པ་ལས་
སོ། །

དེ་ལྟར་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ཐུན་མོང་བ་ལ། ཉན་རང་གི་རྟོགས་རྟོག་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་
དེ་དང་དེའོ། །དང་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ནི་འདིར་བསྟན་པའི་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་གཤམ་རྣམ་དངོས་ཡིན་ལ། བསྒྲོམ་བྱ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཤམ་རྣམ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
ཡོད་པའི་སོ་བདུན་པོ་དེའོ། །ཚིག་གིས་ཟིན་པར་བསྟན་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོ་བདུན་པོ་དེའོ། །
འདིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།

མཚོན་བྱའི་སྒྲ་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་མཚོན་བྱེད་ངོས་བཟུང་བ་དང་། མཚོན་གཞིའི་དབྱེ་
བས་མཚམས་དང་བཅས་པ་དང་། སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་མཛོད་
ལས། ཟད་དང་མི་སྒྲེ་གཤམ་པ་ནི། །བྱང་ཆུབ་དེ་དང་མཐུན་ཉིད་ཕྱིར། །སུམ་ཅུ་ཅུ་བདུན་དེ་
ཕྱོགས་མཐུན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་བ་དང་། ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་ནི། དུན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི་

ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་བར་སྡེ་ཆོན་བདུན་ནོ། །འདི་དག་གི་མིང་ལ། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟམ་སུ་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་ནས། རྣམ་དག་ངེས་འབྱེན་གྱི་ལམ་གྱི་བར་རྣམས་ཀྱི་མིང་གིས་བརྟགས་ལ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་འདིར་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །མིང་འདི་དག་ནི་དང་པོར་ཐོབ་པའི་ས་མཆོམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེས། བོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་མཛད་པ་དག་གསུང་ལ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྦྱར་འབྲེལ་དང་། རྣམ་དག་ངེས་འབྱེན་གྱི་མིང་ལ་བསམ་ན་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་མི་འགལ་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་ཁུངས་ཐུབ་པའི་ལུང་བཅའ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི་མཛོད་ལས། སྡེ་ཆོན་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ལས་ནི་དང་པོ་པ་དག་དང་། །ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་དང་ནི། །བསྒྲུལ་དང་མཐོང་ལ་རབ་ཏུ་བྱེ། །ཞེས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་སྒྲུལ་ལམ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་མཐོང་ལམ་ལ་བཞག་ལ། དབུས་མཐའ་ལས། དབང་པོ་རྣམས་དང་སྟོབས་རྣམས་ལ། །ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་གཉིས་སོ། །ཞེས་དང་། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟམ་ལས། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་མཐོང་ལམ་དང་། རྣམ་དག་ངེས་འབྱེན་སྒྲུལ་ལམ་ལ་སྦྱར་བ་བཞིན་དུ། དོན་གསལ་འདིར་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་དོ། །འདི་དག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། བོད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་པལ་ཆེར། མཛོད་ནས་བཤད་པ་དེ་བྱེ་སྒྲུའི་འདོད་པ་ལབུལ་བ་དང་། གཞན་ནས་བྱང་བ་དེ་དག་དོན་ལ་མ་ལབུལ་ཞིང་། དང་པོར་ཐོབ་པའི་ས་མཆོམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་གསུང་ཡང་། ཞིབ་མོར་བཤད་ན། འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱང་མཐོང་ལམ་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་སྐུས་བྱང་ཆུབ་སྟོགས་མཐུན་པ། །རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་སྐུ་ཐམས་ཅད་ནི། །རྟག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་དེ་དང་། །ལྟན་ཅིག་ཏུ་ནི་ཐོབ་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དད་སོགས་ལྷ་ཡང་ཆོག་ས་ལམ་ནས་ཐོབ་སྟེ། རི་རྒྱུད་དུ། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དྲན་པ་ཉིར་བཞག་ཀྱང་། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ནས་ཀྱང་ཡོད་པར། མཛོད་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོ་སྟོགས་ལ་སྒྲུང་དོར་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱང་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ཀྱང་སྤྲིད་དོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སོ་བདུན་པའི་མིང་ཅན་གང་

བྱུང་ཡང་། དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་མི་ཐོབ་ལ། ཆོགས་ལམ་ཁྱུང་དུ་
སྐབས་སུ། སོ་བདུན་པོའི་རྣམ་གང་བྱུང་ཡང་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་དུ་འཛོག་པ་
དང་། དེ་འབྲིང་དུ། དེའི་རྣམ་གང་བྱུང་ཡང་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་དང་། ཆེན་པོར་ཉིང་
དེ་འཛོལ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་ལམ་དང་། རྟོན་ཅེ་གཉིས་དང་བཟོད་མཆོག་གཉིས་སུ་དེ་གང་བྱུང་
ཡང་། མདོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྦྱར་འབྲེལ་གྱི་མིང་དང་། མཐོང་ལམ་དུ་སོ་བདུན་པོའི་རྣམ་
གང་བྱུང་ཡང་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་དུ་རྣམ་དག་ངེས་འབྱེན་གྱི་ལམ་གྱིས་
བཏགས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ནི་སོ་བདུན་པོའི་རྣམ་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་ཡོད་ཀྱང་། དེ་
དག་གི་མིང་གིས་མི་འདོགས་ཏེ། དེ་དང་དེར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་བདུན་པོ་ལ་ཡང་།
སྦྱར་རྟོགས་རིགས་གསུམ་ཀ་ཆང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དྲན་པ་ཉིང་བཞག་གི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་
གི་བདག་མིང་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མིང་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་ཀ་བཤད་པ་
བཞིན་ནོ། །འདིར་འཆད་ཚུལ་ནི་རྟོགས་རིགས་དང་པོའི་ཆ་ནས་འཆད་དགོས་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་
རྣམ་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་དྲན་ཉི་ལ། མདོན་པ་གོང་མ་ལས། དམིགས་པ།
ངོ་བོ། གྲོགས། སྒྲོམ་ཚུལ། བསྒྲོམ་པའི་འབྲས་བུ་སྟེ་ལྷ་གསུངས་པ་ལས། དམ་པ་བཞིན་
བཤད་དེ།

དང་པོ་ལ། དམིགས་པ་ནི། ལུས་དང་ཆོར་བ་དང་། སེམས་དང་། ཆོས་རྣམས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། དེ་རྣམས་ལ་རང་དང་སྦྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡོངས་སུ་
བཏགས་ཏེ་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་དྲན་པ་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །

འོ་ན་དམིགས་པ་ལུས་སོགས་དེ་ཅི། མཚན་ཉིད་གཉིས་པོ་གང་། དེ་དག་གི་རྟོགས་ཚུལ་
རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དམིགས་པ་ལུས་ནི་གསུམ་སྟེ། ཕྱི་དང་ནང་དང་གཉིས་ཀའོ། །དང་པོ་ནི།
ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་ལྟོ། །གཉིས་པ་ནི། ནང་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལྟོ། །
གསུམ་པ་ནི། རང་གི་དབང་པོའི་རྟོན་བྱེད་པའི་གཟུགས་སོགས་བཞི་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་
དབང་པོ་ལྟོ། །ལུས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་པའོ། ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོར་སེམས་ཆོས་

གསུམ་ལའང་གྱི་ནང་སོགས་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེད། །དེ་ཡང་ཆོར་བ་ནི། བདེ་སྐྱུག་བཏང་སྒྲིམས་
སོ། །སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ལུང་པོའོ། །ཆོས་ནི་ཆོར་བ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་བྱང་
ཐམས་ཅད་དང་། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་དོ། །གཉིས་པ་མཆོན་
ཉིད་ལ། སྦྱིའི་མཆོན་ཉིད་ནི། མི་རྟག་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་དང་། སྦྱོང་བ་དང་། བདག་
མེད་པའོ། །རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ། ལུས་འབྱུང་བ་ལ་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ཆོགས་པ་དང་། ཆོར་བ་
སྦྱོང་བའི་ཆ་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཆོན་
བྱེད་རེ་རེ་ཡོད་པ་དེ་དག་གོ། །

གསུམ་པ་རྟོགས་ཚུལ་ནི། སྦྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་ཚུལ་ལམ་སྦྱི་དང་མཐུན་ལ།
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ་ནི། མདོ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བཟླ། །ཞེས་པ་ནས།
ཆོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བཟླ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་ལུས་ལ་ཞེས་པ་ད་ལྟར་
གྱི་རང་གི་ལུས་སོ། །ལུས་ཀྱི་ཞེས་པ་འདས་པའི་གཞན་གྱི་ལུས་སོ། །རྗེས་སུ་ཞེས་པ་མ་འོངས་
པ་ན་འབྱུང་ཚུལ་རྟོག་པའོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར། དུར་བྱོད་ལ་སོགས་པའི་རོ་རྣམ་པར་བམ་པ་དང་།
རྣམ་པར་འབྱས་ཞིག་པ་སོགས་ཡིད་ལ་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་རང་གི་ལུས་དང་གཞན་གྱི་ལུས་
ད་ལྟར་བ་འདི་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་འབྱུར་རོ་ཞེས་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་
བ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་དང་། སེམས་མི་རྟག་པ་དང་། ཆོས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ནི་སྤྲ་མ་
བཞིན་ནོ། །འདི་ཡང་ཉན་རང་གི་དྲན་ཉེའི་དམིགས་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུད་བ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་
སོགས་སོ། །རྣམ་པ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའོ། །བྱང་སེམས་ཀྱིས་ནི་དམིགས་རྣམ་
གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཆེ་སྟེ། དམིགས་པ་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སོགས་དང་། རྣམ་པ་བདག་མེད་
གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །གྲོགས་ནི། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །ཞེས་མདོན་པ་གོང་མར་གསུངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། དྲན་པ་
དང་ཤེས་རབ་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་། དྲན་ཉེའི་ནང་དུ་འདུས་ལ། མཛོད་ལས་ཀྱང་། དྲན་པ་ཉེར་
གཞག་ཤེས་རབ་སྟེ། ཞེས་སོགས་བདུན་པོ་རེ་རེའི་ངོ་བོ་དོས་བཟུང་བའི་འོག་དུ། གཙོ་བོ་སྦྱོས་
པས་དེ་དག་ནི། སྦྱོར་བྱང་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་སྒྲིམ་ཚུལ་ནི། རོ་བོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཤད་ཅིན་ཏེ། །འབྲས་བུ་ནི། ཉན་རང་
 དང་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཛོད་ལས། བྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོར་བཞི། ཞེས་པ་ལྟར།
 གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྤངས་པའོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་ན། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་ཆོག་པ་ལམ་དུ་དེ་བསྒྲིམ་པའི་འབྲས་
 བུ་ནི་དབྱས་མཐའ་ལས། གནས་ངན་ལེན་བྱེད་སྤྱི་བྱེད། །གཞི་ཡི་བྱེད་དང་མ་མོངས་
 བྱེད། །བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་བྱ་བས། །དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བསྒྲིམ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །ཅིའི་བྱེད་རོ་བོ་ཤེས་རབ་ཡིན་ན་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཞེས་བྱ་ཞེན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་ན་
 རེ། སྤྲུལ་ཤིང་གཤེག་པ་བྱིའུས་འཛིན་པ་ལྟར། དྲན་པས་དམིགས་རྣམ་མ་བཟེད་པའི་སྒྲོབས་
 གྱིས་ཤེས་རབ་ཡུལ་འཛོག་པའོ། །ཞེས་ཟེར་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་དང་མདོ་སྤེལ་ནི། ཤེར་རབ་གྱིས་
 ཡུལ་སོ་སོར་བྱེ་བའི་རྗེས་སུ་དྲན་པས་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ན། ཤེས་རབ་གྱིས་ཡུལ་ལ་དྲན་
 པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲོང་བ་ལ་ཡང་ལྷ་ལས། དམིགས་
 པ་ནི་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་སྒྲིམ་པ་དང་མ་སྒྲིམ་པ་དག་གོ། །རོ་བོ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །གྲོགས་ནི་སྒྲི་
 མ་བཞིན་ལོ། །སྒྲིམ་ཚུལ་ནི་ཀུན་ནས་ཉན་མོངས་པའི་ཆོས་མ་སྒྲིམ་པ་མི་བསྒྱེད། སྒྲིམ་ཅིན་
 སྒྲོང་། རྣམ་བུང་གི་ཆོས་མ་སྒྲིམ་པ་བསྒྱེད། སྒྲིམ་ཅིན་སྒྲེལ་བ་སྒྲེ་བཞི་ལ་འདུན་པ་བསྒྱེད།
 འབད་རྩྱུ་ལ་བ་བརྩོན་འགྲུས་རྩྱུ་མ། སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན། སེམས་རབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 བསྒྲིམ་མོ། །འདུན་སོགས་ལྷ་པོ་འདིས་ཅི་ཞིག་བསྟན་ཞེན། བརྩོན་འགྲུས་རྩྱུ་མ་པའི་ཚུལ་
 གནས་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་འདུན་པ་ནི་གནས་ཏེ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་ངས་
 བར་འགོ་དགོས་པས་སོ། །འབད་པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་རྩྱུ་མ་པའི་དུས་དངོས་ཏེ། ཞི་གནས་དང་།
 རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བཏང་སྒྲོམས་ཀྱི་མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲེ། དེ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ནས་རྩྱུ་མ་
 པའོ། །གསུམ་པོ་དེའི་ངོས་འཛིན་གང་ཞེན། གང་གི་ཆེ་ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེ་བ་དེའི་ཆོ། ཞི་
 གནས་ཀྱི་མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་མར་མེ་རྒྱུད་གིས་བསྒྱེད་པ་བཞིན་དུ་
 སེམས་རབ་ཏུ་གཡོ་བས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་མི་མཐོང་བའི་བྱེད་རོ། །ཡང་ཞི་གནས་ཤས་
 ཆེ་ཞིང་ལྷག་མཐོང་ཤས་རྒྱུད་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ། རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་

དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་སེམས་ནང་དུ་འབྱུངས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་མི་མཐོང་བའི་
 བྱིར། གང་གི་ཆེ་ཞི་ལྷ་ག་ཆ་མཉམ་དུ་འབྲུག་པ་དེའི་ཆེ། བཏང་སྒྲིམས་གྱི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་
 དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་དེ་ཉིད་གྱི་ངང་དུ་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་བརྩོན་འགྲུས་
 རྩོམ་ཞེས་པ་ནི་མདོར་བསྟན་པ་སྟེ། བྱིང་རྒྱུད་སེལ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པའོ། །དེ་ཡང་བྱིང་
 བ་སངས་རྒྱས་གྱི་སྒྲུ་ལྷ་བྱ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་དང་། རྒྱུད་ན་ཡིད་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་
 རབ་ཏུ་འཛོག་པའོ། །

ལྷ་པ་འབྲས་བུ་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉམས་པ་དང་། གཉེན་པོ་འཕེལ་བའོ། །སྒྲི་
 དོན་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་གི་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟེ། ཕྱོགས་གཞན་ནས་ནི་ཡང་དག་འཛོག་ཅེས་
 གྲུང་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་ཡང་སྒྲུ་མ་ལྟར་བཤད་བར་བྱ་བ་ལས། དམིགས་པ་ནི།
 རྒྱལ་བསྐྱར་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བའོ། །རོ་བོ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །གྲོགས་ནི་སྒྲུ་མ་བཞིན་ནོ། །
 རྒྱུ་མ་རྩུལ་ནི། ཉེས་པ་ལྷའི་གཉེན་པོར་སྤྱོད་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་བསྒྲིམ་པའོ། །ལྷ་ནི་དབུས་
 མཐའ་ལས། ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་རྣམས། །བརྗེད་དང་བྱིང་དང་རྒྱུད་པ་དང་། །འདུ་མི་
 བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་དེ། །འདི་དག་ཉེས་པ་ལྷར་འདོད་དོ། །ཞེས་བྱིང་རྒྱུད་གཉེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་
 སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་རྒྱུར་བའི་དུས་སུ་རྒྱུན་ཡིན། གཉེས་པ་ནི་རྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་དང་།
 གསུམ་པ་ནི། མཉམ་པར་འཛོག་པའི་དུས་སུ་དང་། བཞི་པ་ནི། བྱིང་རྒྱུད་བྱང་བ་སེལ་བའི་
 དུས་སུ་དང་། ལྷ་པ་ནི། བྱིང་རྒྱུད་བསལ་ཟེན་པའི་དུས་སུ་རྒྱུན་ནོ། །

སྤྱོད་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་ནི། འདུན་པ་དང་། རྩོམ་པ་དང་། དད་པ་དང་། སྤྱིན་ཏུ་
 རྒྱུངས་པ་དང་། དུན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། སེམས་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། བཏང་
 རྒྱུམས་སོ། །བརྒྱུད་པོ་འདི་ལ་ནི། ཉེས་པ་ལྷ་པོ་སྤྱོད་བའི་བྱིར་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་དགོས་པས་
 བ་སྤྱོད་བའི་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་བཞི་ནི་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་
 བརྩོན་འགྲུས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་དང་པོ་གཉེས་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་། བྱི་མ་
 གཉེས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དད་པ་ནི་འདུན་པའི་ཡང་རྒྱ་ཡིན་ལ། སྤྱིན་

ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི་རྩོལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དབུས་མཐའ་ལས།
གནས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འོ། །དམིགས་པ་བརྗེད་པར་མ་གྱུར་
དང་། བྱིང་དང་རྟོན་པ་རྟོགས་པ་དང་། །དེ་སྦྱང་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་། །ཁི་ཆོ་རྣལ་དུ་
འདུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འབྲས་བུ་ནི་རྒྱལ་བ་སྦྱར་སོགས་གང་འདོད་པ་དེ་མདོན་དུ་
འགྱུར་བའོ། །སྒྲོ་དོན་ནི། རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རྟེན་ཡིན་པས་ན་དེའི་རྒྱང་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ལྷ་པ་དབང་པོ་དང་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་གཞུང་ན་གསལ་ལ། དེ་ཡང་དད་སོགས་ལྷ་
པོ་མཉམ་གཞག་ཏུ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྦྱེས་པ་དེའི་ཆོ་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་འབྲས་
འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་པ་ལ་བདག་པོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སྟོན་ཏུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་
དད་པ་སོགས་ཀྱིས་གཞོན་པར་མི་རུས་པ་དེའི་ཆོ། སྟོབས་ཞེས་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་
དང་། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གྱུང་ཕལ་ཆེར་གཞུང་ན་གསལ་ཞིང་། བྱང་པར་ཞིབ་མོར་བྱ་ན།
དབང་པོ་ཡན་ཆད་དམིགས་པ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པར་འདྲ་ཡང་། ལྷ་མ་གཉིས་སུ་
དམིགས་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་སྒྲང་སྒྲང་ལ་དད་པ་དང་སྦྱོ་བ་སོགས་ཡིན་ལ། འདི་ནས་
བདེན་པ་བཞི་སྒྲང་དོར་དངོས་ལ་ཞུགས་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས། མདོན་པ་ཀུན་
ལས་བརྟུས་སུ། འདི་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་སྦྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས། དེས་
དབེན་པ་འཆོལ་བ་ལ་གནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོ་དོན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་པ་
མཐོང་བའི་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ལ་རྣམ་པར་བཞག་ནས། དེའི་ཡན་ལག་གམ་དེ་དང་དེ་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་
རྒྱལ་སྤྱི་དུ་སྦྱ་བདུན་པོ་དེ་ལོར་ལོས་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་འཛོག་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ནོ། །

དེ་སྐད་དུ་ཡང་མདོ་སྟེན་རྒྱུ་ལས། ཏྲག་ཏུ་རིན་ཆེན་བདུན་ལྟ་བུའི། །བྱང་ཆུབ་ཡན་
ལག་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར། །ཞེས་དང་། དབུས་མཐའ་ལས། རང་བཞིན་ཡན་ལག་གནས་ཡན་
ལག་ །གསུམ་པ་ངས་འབྱུང་ཡན་ལག་སྟེ། །བཞི་པ་ཐན་ཡོན་ཡན་ལག་ཡིན། །རྣམ་གསུམ་ཉོན་
མོངས་མེད་ཡན་ལག་ །ཅེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་མཐོང་ལམ་ནས་
སྟོན་གྱུང་སྒྲོམ་ལམ་དུ་རྟོགས་པར་མདོན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐྱབས་ཡིན་པས་

གནས་སྐབས་དེར་རྣམ་དག་ངེས་འབྱེན་གྱི་ལམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གསུམ་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱིས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་དབེར་ན་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་མཉམ་གཞག་དུ་རྟོགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་འདི་ལྷ་བུ་ཞེས་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་འཛིན་པ་ལ་འཆད་པར་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་ཡང་རང་གི་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ངག་ཀྱན་ནས་སྟོང་བྱེད་ཡིན་ལ། རྟོགས་པ་དེ་ཡང་ཐོག་མ་མཐོང་ལམ་ནས་འཛིན་དགོས་པར་གསལ་ལོ། །ངག་ཅེས་བཞེད་བྱེད་གྱི་སྒྲུ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་རྒྱས་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་རྟོགས་རུས་ལ། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་ཡང་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་འབྱེད་དགོས་པར་ཤེས་སྟེ། །བརྒྱད་པོ་དེ་བཞིར་བསྟུ་བའི་ཚུལ་དང་། སོ་སའི་བྱེད་ལས་དང་བཅས་པ་ནི། དབུས་མཐའ་ལས། ཡོངས་སུ་དབྱེད་དང་གོ་བྱེད་དང་། རྣམ་གསུམ་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ལམ་གྱི་ཡན་ལག་དེ་བརྒྱད་དེ། །ལྷ་དང་ཚུལ་བྲིམས་ལོ་བྱེད་བསྟུང་། །གཞན་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་འདོད། །ཉོན་མོངས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དབང་། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་གཉེན་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱང་སེམས་དང་ཐུན་མོང་བ་ལ། གཉེན་པོའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་དུག་གོ །འདི་དག་གི་ནང་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མིད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་མང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་ནི། །ལམ་ཤེས་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་འགལ་བ་མིན་ཏེ། །ལམ་ཤེས་ལ་ནི་ལམ་གསུམ་ཀའི་རྟོགས་རིགས་ཆང་དགོས་པས་སོ། །ལམ་དུག་པོའི་དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཉིད་ལ་བྱ་ལ། དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། བདག་དང་བདག་གིར་བལྟ་བའི་ངོ་བོ་དང་། རྒྱུད་དང་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་འཇིག་ལྷའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ལ་བྱས་ན་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པས། །འདིར་དངོས་སུ་བཤད་པའི་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་དུ་དུག་གི་རྣམ་པས་སྟོང་མི་རུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་གསལ་དུ་རྒྱ་མཚན་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ། རྒྱ་མཚན་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བས། འབྲས་བུ་ལ་བཤད་ན་འགྲིག་གོ་ཞེས་

གསུངས་མོད། འདི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་འགལ་ཏེ།
གཞན་དུ་ན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་
གཞག་པ་འགྲེལ་པ་འདིར་འབྱུང་བ་འདི་ནི། མདོན་པ་གོང་མ་ནས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ལ། མཛོད་
ལས། ཚད་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་། རྟོང་ཉིད་བདག་མེད་རྟོང་ཉིད་དུ། །འཇུག་པའོ་སྒོན་པ་
མེད་པ་ནི། །དེ་ལས་གཞན་བདེན་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་མཚན་མ་
མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་བཤད་ནས། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་དེར་མ་བཤད་པར་སྒོན་པ་
མེད་པའི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས་བཤད་པ་ནི། གཞུང་དེར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡུལ་གྱི་
མཚན་མ་མེད་པ་ཁོ་ན་བཤད་ཅིང་། འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡུལ་ཅན་མཚན་མའི་
རྟོག་པ་སེལ་བའི་ཐབས་ཀྱང་མཚན་མེད་དུ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྟོང་ཉིད་སོགས་གསུམ་དང་།
དེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་དང་། དེའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ཞེས་པ་རྣམས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་
ན། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས། གཞུང་གང་དུ་རྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་།
སྒོན་པ་མེད་པ་ཞེས་སྒྲིབ་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒྲུལ་པ་ལས་བྱུང་བ་
ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་དུ་དེ་དག་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྒྲུས་གསུངས་པ་དེར་ནི། བསྒྲུལ་
པ་ལས་བྱུང་བ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །
གང་དུ་དེ་དག་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོའི་སྒྲིབ་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་སྤྱུལ་པའི་ལམ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱི་
མཚན་གཞི་ནི། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱུད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་དང་།
གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་དང་། བྱད་པར་དུ་སྤྱུག་པའི་རྣམ་ཐར་གསུམ་ནི་སྤྱུལ་པའི་ལམ་སྟེ།
གཞན་དོན་དུ་སྤྱུལ་པ་སྒྲ་ཆོགས་འབྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་བཞིའི་རྣམ་པར་ཐར་
པ་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་སྟེ་ལྟ་ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་
ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་བཞི་ནི། ཐར་པ་བྱུང་འདས་དང་འདྲ་བར་ཉོན་མོངས་པ་མདོན་གྱུར་ནི་
བས་ན། ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ། གཅིག་ནི་མཚན་འཛིན་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། ཆོར་བ་

བདེ་སྤྱད་མཛོན་གྱུར་བ་འགོག་པས་ན། ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །

འདི་ལ་རྣམ་པར་ཐར་བ་སྤྱི་འཛུགས་གཞག་དང་། སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ལ་རྟེན་
དང་། བརྟེན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་དང་སེམས་ཀྱི་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་
ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི་མཛོན་ལས། གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། རྟེན་ཅན་ལྷག་མ་མི་
ལས་སྐྱེས། ཞེས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་ཁམས་གསུམ་ཀའི་རྟེན་ཅན་དང་། དང་པོ་
གསུམ་ནི་ལུང་གི་མཐུས་བསྐྱེད་དགོས་པས་མིའི་རྟེན་ཁོན་ལ་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་དང་། འགོག་པ་
དང་པོ་མི་ནང་དུ། ཞེས་བཤད་པ་འདི་དག་ནི་དང་པོར་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ།
གནས་པའི་རྟེན་ནི་བཞི་པོ་འདི་ཡང་འདོད་པའི་ལྟ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་བརྟེན་པར་རུང་ངོ་། །
དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། རྟེན་དེ་ལ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ལུང་མེད་ཀྱང་། རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་
བས་སོ། རྟེན་དེ་ལ་གང་ཟག་གང་གིས་འཇུག་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལམ་ཆེན་པོ་ཡན་ཆོད་
དང་། ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མཛོན་བྱེད་དང་། དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་
གྲོལ་གྱིས་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བོད་སྤྱ་མ་རྣམས་གསུང་ཡང་། ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་འགོག་
པའི་སྟོམས་འཇུག་ངེས་པར་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་ནི། མཛོན་པ་གོང་མའི་དགོངས་པར་གསལ་
ལོ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་འཇུག་ལུས་ཟེར་བ་དེ་དག་གིས་ནི། དེར་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ལ་བསམ་ཞིང་། རྣམ་ཐར་གྱིས་ངོས་འཛིན་ཡང་མཛོན་པ་འོག་མ་
ནས་བཤད་པ་ཅུམ་ཞིག་ལ་དཔག་པར་སྤང་གི། ལུགས་འདིར་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ནི་
རྣམ་ཐར་དང་པོ་ཅུམ་ཞིག་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ཐོབ་
དགོས་ལ། དེ་ལ་ནི་གསུམ་པ་མན་ཆད་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་དང་། འདས་ལམ་གྱིས་འགོག་
སྟོམས་མཛོན་དུ་བྱས་ཟེན་པ་གཉིས་ཀ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ་བཞེད་པ་ལམ་སྟོན་
དུ་མ་སོང་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་བཟོད་ནས་ཁམས་གསུམ་ཀ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ཟེན་པས། དེ་
ནས་རྣམ་པར་ཐར་བ་བརྒྱད་ལ་འཇུག་པའི་ལུས་པ་ཐོབ་ཅིང་། དེའི་སྟོན་དུ་མི་ཐོབ་ལ། མཛོན་པ་

གོང་མ་ལྟར་ན། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སྟོང་གི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན་དེ་དང་འདྲ་ཞིང་། དེ་མ་སྟོང་ན་ས་
གང་དུ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་དེ་ནས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ས་མཚམས་འཛིན་དགོས་ལ།
དེ་ཡང་བྱང་ས་ལས་ནི། ས་གསུམ་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པར་བཤད་དོ། །
ལྷགས་འདི་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་སྟོང་ཚུལ་ཅིག་ཆར་བའི་ལྷགས་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་
ལ། དེའི་ཆེ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་བཞག་པའི་ཆེ་དག་བཙོམ་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མི་འཇུག་སྟེ། ཐ་མའི་
ཆ་མཐུན་ལཱ་འཇུག་ཡང་སྤྱོད་འབྲུག་བྱེད་གྱི་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་གུང་། འདོད་པའི་ཉོན་ཡིད་
གནས་མ་གྱུར་བའི་གནས་སྐབས་དེར། ཕྱིར་མི་འོང་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱམས་
ཆོས་བར་པ་གསུམ་དང་། མདོན་པ་གོང་མའི་ལྷགས་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །

གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་ལ། མཛོད་ལས། མི་སྡུག་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །ཅེས་
རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་འདོད་པའི་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་གྱི་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཁ་
དོག་གི་འདོད་ཆགས་གྱི་གཉིན་པོར་བསྒྲུམ་ལ། ས་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཡོད་པ་
དང་། རོ་བོ་མི་སྡུག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་བཤད་གུང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་འདི་དེ་ལྟར་མི་
འཆད་དེ། མདོན་པ་གོང་མ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་གིན་ཏུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་
སེང་གི་འགྲེལ་པར་ནི་མདོན་པ་གོང་མའི་ལྷགས་དེ་ཉིད་གཞིར་བཞག་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
མི་མཐུན་པ་ཅི་ཞེ་ན། གོང་མ་ལས་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཐར་མ་
བཤད་པ་དང་། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་གྱི་རོ་བོ་སྡུག་མི་སྡུག་སྒྲ་ཆོགས་སུ་བལྟ་བར་བཤད་པའི་
ཕྱིར་དང་། སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྒྲུལ་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་གཉིན་པོར་བཤད་གྱི། ས་འོག་མའི་འདོད་ཆགས་
གྱི་གཉིན་པོར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་མར་ནི་སྟོམས་འཇུག་དང་རྣམ་ཐར་གྱི་བྱང་པར་
གསལ་བར་མ་གསུངས་ཤིང་། གོང་མ་ལས་དེ་ཐོབ་ནས་དེ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེམས་རྟེན་ལ་གཉིས་ཏེ། དང་པོར་བསྐྱབ་པའི་དང་། བྱུང་བའི་གནས་
པའི་འོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་གྱི་མཐའ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་གཟུགས་
མེད་བཞི་པོ་ཡང་དེར་རུང་ངོ་། །དེ་དག་གུང་། དེ་དང་དེའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་
ཆོག་པ་མིན་ཏེ། རབ་གྱིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་དང་། རྟེན་དེས་བསྐྱབ་པའི་གཟུགས་

མེད་གི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པས་སོ། །འོ་ན་སྟོམས་འཇུག་ཙམ་དང་དེའི་བྱད་པར་
 ཅི་ཞེ་ན། དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཙམ་ནི་ཡང་སྤྱི་དུ་བྱེད་གི་རྒྱ་ཡིན་པ་མི་འགའ་ལ།
 འདི་ནི་ངེས་པར་སྤྱི་དུ་བྱེད་པ་ལ་རྒྱུ་གིས་ཕྱོགས་པས་དག་བ་དག་བ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཡང་སྤྱི་དུ་བྱེད་
 གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པས་སོ། །དེ་སྤྱི་དུ་ཡང་། མངོན་པ་གོང་མར་། གཞུགས་མེད་
 བཞིའི་རྣམ་ཐར་ངོས་འཛིན་པ་ན། གཞུགས་མེད་ཞི་བའི་རོ་མུང་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཞེས་
 བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཀྱན་ལས་བཏུས་ལས། ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་སམ་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔལ་འཕེལ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ། རབ་གི་མཐར་ཐྱིན་པའི་བསམ་
 གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་བསྐྱབ་བོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་
 ངོས་བཟུང་། རབ་གི་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ངོས་བཟུང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་རྣམས་ཇི་
 ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་ཟིལ་གྱིས་མཐོན་པའི་སྒྲིམ་
 ཆེད་དང་། འཕགས་པའི་རྒྱ་འཕྲུལ་དང་། ཉན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
 རིག་པ་དང་། སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་བར་རིམ་གྱིས་
 མངོན་དུ་བྱས་ཟིན་པ་ཞིག་གིས། སྤྱིར་ཡང་ལུགས་སྟོན་གི་ཚུལ་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་
 ཞུགས། དེ་ནས་ཡང་ལུགས་འབྱུང་དུ་ཞུགས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་སོ་སོ་ལ་རབ་གི་མཐར་
 ཐྱིན་པའི་དེ་དང་དེ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་ཕྱིར་བཞི་ཀ་ལ་རབ་མཐའ་རེ་རེ་ཡོད་པར་ནི་མངོན་པ་གོང་
 མ་འཆད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་། བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ནི་ལམ་སྤྱི་
 བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས། ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ཉེན་དུ་བཟུངོ། །འདི་ལ་ནི། ས་དེ་བསྐྱུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གནས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགོག་
 སྟོམས་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ལ། གཞུགས་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་ལས། དང་པོའི་
 དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་

ཆགས་བྱལ་ལ་ཉམས་པ་མི་སྤྱི་པའི་བྱིར། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་། འདིས་འགོག་
སྟོམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་ཡིན་པས། གཞུགས་ཀྱི་ཆགས་པས་རོ་མུང་བར་བྱེད་མི་རུས་པའི་
བྱིར། འོན་འདིས་བསྐྱབ་པའི་སྤྱི་ཕྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལ་ཡང་། ས་དེ་བསྐྱས་ཀྱི་སྤྱི་པས་རོ་
མུང་བར་བྱེད་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེན། བཤད་པ། དེ་བསྐྱས་ཀྱི་སྤྱི་ཕྱི་དེ་བསམ་གཏན་
བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པས། ས་དེ་བསྐྱས་ཀྱི་སྤྱི་པ་སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་
བྱིར། དེའི་བྱིར་དེ་སྤྱི་ཕྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཐར་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི་ལམ་གང་གིས། སྤྱི་པ་གང་སྤངས་པས་རྒྱུ་པར་ཐར་བ་གང་ཐོབ་པ་ཡིན་
ཅིན། ལམ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་གྱིས་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། འདི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱི་པའི་སྤྱི་
གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་ན་ས་དེའི་སྟོམས་འཇུག་གི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཞིག་ནས་སོ། །
སྤྱི་པ་བྱི་སྤྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱི་པ་དང་། བྱེ་བྱག་ཏུ་རྒྱུ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་པ་བྱི་
སྟོམས་སྤྱི་པ་ལ་སྤྱི་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དང་། གསུམ་པའི་སྤྱི་པ་བྱི་གཞུགས་སྤྱི་པ་པར་
སྤྱི་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། མི་སྤྱི་པ་པར་སྤྱི་པ་ལ་མི་དགའ་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱི་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་དང་། དགའ་མི་དགའ་མཚན་ཉིད་པ་སྤངས་ཟིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྤྱི་
མི་སྤྱི་པ་ལ་ལ་འདུན་པ་བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་ལ་འཆད་དོ། །བྱི་མ་གཞུགས་མེད་བཞིའི་རྒྱུ་ཐར་
ཀྱི་སྤྱི་པ་བྱི་གཞུགས་མེད་ཞི་བའི་རོ་མུང་གི་སྤྱི་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་འདོད་
ཆགས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱི་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། དེས་
ན་ས་དེ་སྤྱི་པ་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤྱི་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །བརྒྱད་པའི་སྤྱི་པ་བྱི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་
སྤྱི་པ་ལ་རིགས་གཞན་མེད་མོད་ཀྱང་། དེ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཐར་ཡིན་པ་ཞིག་
དེས་པར་དགོས་པས། གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཐར་ཐོབ་པ་ལ་སྤྱི་པ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་པ་གང་ཡིན་པ་དེ།
དེའི་ཡང་སྤྱི་པ་ཡིན་མོད། དེར་མ་ཟད་འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགགས་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱི་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དེའི་ཡང་སྤྱི་པ་

པའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། མངོན་པ་འོག་མར་རྣམ་ཐར་གྱི་དོན་ས་འོག་མ་ལ་
 རྒྱབ་གྱི་ཕྱོགས་པ་ལ་བཤད་པས། ཉེར་བསྟོགས་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ལ་དེ་མེད་ལ།
 དེ་དང་དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་བ་ནས་རྣམ་ཐར་དུ་འཛོལ་ཅིང་། རང་རང་གི་དངོས་གཞིའི་
 ལྷོ་མས་འཇུག་དང་། དེ་དང་དེའི་རྣམ་ཐར་གཉིས་ལ་ངོ་སྤྲེལ་གྱི་ལྷོ་མས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་
 གྲོལ་མ་གྲོལ་གྱི་བྱད་པར་མི་བཞེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ལ་རྣམ་ཐར་དང་པོ་
 གཉིས་བརྟེན་པ་དང་། རྣམ་ཐར་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་དགོས་
 བར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་ཐར་དང་ཡང་སྤྲིད་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་གཞི་མཐུན་བཞེད་པ་དང་།
 རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ལ་འདས་ལམ་ཐོབ་ཟིན་པ་མི་དགོས་པ་དང་། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ས་
 འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཐག་བསྐྱང་བའི་གཉེན་པོར་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་ཡིན་ལ། གོང་
 མའི་ལུགས་ལ་ནི། ཉེར་བསྟོགས་ལྟ་ཞོག་དངོས་གཞི་རྣམས་ཀྱང་ཐོབ་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་རྣམ་ཐར་
 ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་ལྷོ་མས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྤྲོད་བའི་སྒྲོན་ནས། ད་བཟོད་རྣམ་ཐར་བསྐྱབ་དགོས་པ་
 དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཐར་མི་བཞེད་པ་དང་། རྣམ་ཐར་ཡིན་ན་
 དེས་བར་འདས་ལམ་སྟོན་དུ་སྤོང་དགོས་གིང་། རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཁོ་
 བ་ལ་དེས་བར་བརྟེན་དགོས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྣམ་པར་ཐར་པ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་འདི་
 ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་མེད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་གྱི་རྣམ་ཐར་རྣམས་ཀྱང་བསམ་
 གཏན་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་དུས་སུ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་
 མེད་གྱི་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ལྷོ་མས་འཇུག་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་
 པ་དང་། བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་ངོ་སྤྲེལ་གྱི་ལྷོ་མས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་རེ་རེ་བཞག་ནས། དེ་ལས་གྲོལ་
 པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལ་ཡང་སྤྲིད་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་མི་སྤྲིད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཡིན་ན་མཐོང་ཆོས་ཞི་ཡིན་པས་བྱབ་པ་རྣམས་བཞེད་ལ། དེ་ལ་
 དགོངས་ནས། མངོན་པ་འོག་མར་གཟུགས་མེད་བཞི་དང་། འགོག་པའི་ལྷོ་མས་འཇུག་རྣམས་ལ་
 རྣམ་ཐར་གྱི་ངོས་འཛིན་རེ་དང་། ལྷོ་མས་འཇུག་གི་ངོས་འཛིན་རེ་སྟེ་ཆོན་པ་གཉིས་གསུངས་སོ། །
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ཐར་བརྒྱད་པོ་ཡང་སྤྲེལ་མ་མ་ཐོབ་པར་ཕྱི་མ་མངོན་དུ་

བྱེད་མི་རྣམས་པས་གོ་རིམ་ངེས་ལ། རྣམ་ཐར་མ་ཐོབ་པར་ཟིལ་གཞོན་མདོན་དུ་བྱེད་མི་རྣམས་པ་དང་།
 དེ་མ་བྱེད་པར་ཟད་པར་མདོན་དུ་བྱེད་མི་རྣམས་པས། དེ་དག་གི་གོ་རིམ་ཀྱང་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྣམ་ཐར་གྱིས་དམིགས་པ་ལ་མོས། ཟིལ་གཞོན་གྱིས་དབང་འབྱོར། ཟད་པར་གྱིས་ལྷན་གྱིས་
 བྱ་བ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་
 བོ། རྟོན་གང་གིས་དང་། ས་གང་ལ་བསྟེན་ནས་དང་། ཡུལ་གང་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཚུལ་རི་ལྟར་
 ལྟ་བ་དང་། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ལྟ་བའོ། །

དང་པོ་ནི་མཛོད་ལས། ཁམས་གོང་དང་། འདོད་པའི་ལྟ་ལ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ལུང་མེད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གྱིས་མི་ཁོ་ནའི་རྟོན་དུ་བཤད་ཀྱང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ནི་འདོད་ལྟ་དང་།
 གཟུགས་ཀྱི་རྟོན་ལ་ཡང་བསྒྲོམ་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། རྟོན་དེ་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དབང་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་དབང་འབྱོར་བ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པའམ། གཟུགས་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་
 ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་བཞག་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་
 པར་མ་བཤེག་པའི་སྒྲོ་ནས་གཟུགས་ལ་བལྟ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་
 དཔྱིབས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཆེ་ཆུང་དང་། ཁ་དོག་གི་སྒྲོ་ནས་མཛེས་མི་མཛེས་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་བ་ལའོ། །

བཞི་པ་ནི། རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཤེག་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །འདི་ཡང་
 གང་ལ་བལྟ་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྣམ་ཐར་དུ་མི་
 རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང་། རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྒྲུལ་པ་ལ་དབང་མ་
 ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུལ་པའོ། །

ལྟ་བ་ནི་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྒྲུལ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཡང་སྒྲ་མ་ལྟར་ལྟ་ལས། རྟོན་དང་། ས་དང་། ཡུལ་ནི་ཕལ་ཆེར་འདྲ་ལ།
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཐོབ་ཀྱང་མདོན་དུ་མི་བྱེད་པར་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས།
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་པས་ཀྱང་རུང་བར་བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག་འདིའི་སེམས་རྟོན་

གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་ཉིད་ལ་འདོད་པ་མི་འབྲུག་དེ། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་ཉིད་མེས་མེས་ཡིན་
 བ་གཟུགས་ལ་བལྟ་བར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཐར་གཉིས་ཀ་བསམ་གཏན་གྱི་ས་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཉི་མུང་གི་དགོངས་པ་ལ། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་བསམ་གཏན་
 ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་འདམ་ཀ་ཅན་དུ་བཤད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་དེའི་
 དགོངས་པ་མིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་སྤྲུལ་པ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་ཉི་མུང་གི་དགོངས་པ་
 འཆད་པ་ན། རྣམ་ཐར་སྤྲུལ་པ་གཟུགས་མེད་གྱི་སེམས་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་ལ། ཕྱི་མ་ལ་གཟུགས་
 མེད་གྱི་སེམས་མ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། འདམ་ཀ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། སྤྲུལ་གཉིས་ཀ་ལ་གཟུགས་མེད་གྱི་སེམས་མ་ཐོབ་པ་མི་
 སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་དེ། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་ཉིད་སེམས་ཐོབ་
 ལ་མ་ཉམས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མདོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་སུ། རྣམ་ཐར་དང་པོ་
 འཆད་པ་ན། རི་སྐད་དུ། གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའམ། བཞག་པས་ཀྱང་རུང་
 རྟེ། ཞེས་དང་། གཉིས་པ་འཆད་པ་ན། གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའམ། བཞག་
 པས་ཀྱང་རུང་རྟེ། ཞེས་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི། རྒྱ་རི་བཞིན་པ་ཉིད་
 དུ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཁས་བླངས་སོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར་གཟུགས་
 གྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་པ་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མདོན་བྱེད་སྤྲོད་ལམ་བསལ་ནས་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་
 ལ་གནས་པ་དག་ཡིན་ལ། བྲལ་ནས་གཟུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་པ་ནི། དག་བཅོམ་པ་གཉིས་
 ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གཟུགས་གྱི་སྤྱི་བ་དོན་དུ་མི་གཉིས་བས། སྤྲོད་ལམ་
 མདོན་དུ་བྱེད་པའི་ལུས་མདོན་བྱེད་དག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་གཟུགས་མེད་གྱི་འདུ་ཤེས་
 བཞག་པ་ནི་དག་བཅོམ་པ་དག་ལ་འབྱུང་ལ། མ་བྲལ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་གྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་
 པ་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་གི་བྱུང་བར་འགལ་ཞིག་ལ་འབྱུང་རྟེ། འདིའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པ་ནི་འགོག་
 སྤོམས་གྱི་སྐབས་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། འདི་དག་གི་རྣམ་གཞག་ཞིབ་དུ་མ་གོ་
 བ་ལ་བརྟེན་ནས། བོད་སྤྲུལ་མང་པོས། རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་དང་།

བོད་ཕྱི་མ་མང་པོས། གཞུགས་མེད་དངོས་གཞིའི་སེམས་མ་ཐོབ་པ་དག་གིས་ཀྱང་། རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་ལ་འཇུག་རྒྱས་པ་ཀུན་ལས་བརྟམ་གྱི་དགོངས་པར་འཆད་པ་གཉིས་ཀ་ཞོར་བ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་མེད་དངོས་གཞིའི་སེམས་མ་ཐོབ་པར་གཞུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་བཤེག་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཉེར་བསྟོགས་གསུམ་དང་བཅས་པར་ནི། །གཞུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་བཤེག་ཅེས་བྱ། ། ཞེས་དེ་བཤེག་པའི་དང་པོའི་ས་མཆོམས་རྣམ་མཁའི་དངོས་གཞི་ནས་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། གཞུགས་མེད་དངོས་གཞིའི་སེམས་མ་ཐོབ་པ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། རང་ལ་གཞུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཤེག་པའི་སྒོ་ནས་སོ། ། ཡུལ་དང་དགོས་པ་ནི་སྒྲ་མ་དང་འདྲའོ། །འོ་ན་དགོས་པ་འདྲ་ན། གཉིས་སུ་བཞག་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱལ་བ་བྱེད་པའི་ཆོ་སྤྱལ་བ་པོ་རང་སྤྱང་བའི་སྒོ་ནས་སྤྱལ་བ་དང་། མི་སྤྱང་བར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱལ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་བྱ་རགས་གཉིས་གྱི་གཉེན་པོའི་བྱང་པར་ལས་གཉིས་སུ་བཞག་གོ། །

རྣམ་ཐར་གསུམ་པ་ལ། ཉེན་དང་ས་ནི་འདྲ་ལ། ཚུལ་ནི་སྒྱུར་བའི་དུས་སུ་སྤྱུག་མི་སྤྱུག་པའི་ཚུན་ཉེས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། སྤྱུག་མི་སྤྱུག་གཉིས་ཀ་གཞི་གཅིག་གི་སྤྱིང་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་སྤྱུག་པ་རོ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བལྟའོ། །ཡུལ་ནི་སྒྲ་མ་གཉིས་དང་འདྲ་ལ། དགོས་པ་ནི་གཞུགས་སྤྱུག་པ་དང་མི་སྤྱུག་པ་སྤྱལ་བ་ལ། དགའ་བ་དང་མི་དགའ་བའི་གཉེན་པོར། འདི་དང་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གཉིས་ལ་ལུས་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་སྟེ་གནས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འདི་གཞུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཡིན་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་གཞུགས་མེད་གྱི་རྣམ་ཐར་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཡིན་པ་དང་། འདི་གཉིས་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་ལན་མང་དུ་གནས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐར་པ་དང་མཐུན་པར་གནས་པ་དང་། ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་སོ། །

དང་པོ་ནི། གཞུགས་མེད་གྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་ལ་བྱ་ལ། སོ་སའི་ངོས་འཛིན་ནི་ཀུན་ལས་

བཀྲམ་ལས། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གང་ཞེ་ན། ཐར་པའི་རྗེས་སུ་
མཐུན་པ་ཞེས་བཞི་ཀ་ལ་རྗེས་མཐུན་པ་རེ་རེ་སྤྱར་ནས་གསུངས་སོ། །ཐར་པའི་རྗེས་མཐུན་གྱི་གོ་
བ་ཡང་། རི་སྐད་དུ། ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་ཆགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་རང་སའི་ཉོན་མོངས་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་བྱ་བ་མིན་ཏེ།
སྒྲོམས་འཇུག་དག་པ་བརྒྱུད་པས་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་དང་།
རྣམ་ཐར་རྣམས་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཀྱང་། རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཟག་མེད་
དུ་འཇོག་པའི་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཅིག་ལ་དབེར་མཆོན་ན། གཟུགས་མེད་
རྣམ་མཁའ་ལ་སྒྲེད་པའི་རོ་མྱོང་གི་སྒྲེད་པ་སྒྲེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁའི་སྒྲེ་མཆེད་
ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་
ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་མཁའི་སྒྲོམས་འཇུག་དེ་གང་ཞེ་ན། རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་
བས་བསྐྱབས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟིན་པའོ། །དེས་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་ནི་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་བྱ་ལ། འདི་དང་འགོག་
སྒྲོམས་ཙམ་གྱི་བྱེད་པར་ནི། ཀྱན་ལས་བཀྲམ་སུ་འགོག་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན།
ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེ་དང་། འདུ་
ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་
འགོག་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་
བརྟེན་ཏེ། ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་གནས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས། ཐར་པ་དང་
མཐུན་པར་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་གང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་
འགོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་གང་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འདུས་ཤེས་
དང་ཆོར་བ་འགོག་པའི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། དེ་འགོག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོམས་
འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། འགོག་སྒྲོམས་དངོས་ཀྱི་གོགས་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོམས་
འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་དང་བྱེད་པར་དབྱེད་གོས་ཏེ། འགོག་སྒྲོམས་ཙམ་གྱི་དུས་སུ་ནི། ཆོར་འདུ་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་རྣམ་དཔེ་ལུང་རིགས་རོལ་མཆོ། (སྤྱད་ཆ།)

རགས་པ་འགོག་ཅུས་ཀྱང་། དེ་འགོག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་མ་
གྲོལ་ལ། རྣམ་ཐར་གྱི་དུས་སུ་ནི་དེ་ལས་གྲོལ་བས་སོ། །དཔེར་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་འདི་ལ་ཡང་འགོག་པའི་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ཉམས་པ་སྤྲིད་ཀྱང་། དེའི་རྣམ་ཐར་ལ་ཉམས་པ་མི་སྤྲིད་དེ། འདས་
ལམ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་སྤངས་པ་ནི་ཟག་
བཅས་གྱིས་ཡིན་ཀྱང་ཉམས་པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ། སྐབས་དོན་དོས་བརྒྱུད་པ་དང་། རྣམ་
གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་མཐར་གནས་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་
པོ་དེ། འདིར་འདས་པའི་ལམ་སོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་དང་པོ་བརྒྱུད་ནི་འདས་ལམ་གྱི་དོ་བོར་
སྒྲིབ་པ་དེའི་ཆེན་དེར་འཛིག་ལ། འགོག་སྟོམས་ལ་ནི་འཆད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དབུ་མའི་
ལུགས་དང་མཐུན་པར་བཤད་ན་རང་གི་དོ་བོ་འདས་ལམ་ཡིན་ལ། སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་དང་
མཐུན་པར་འཆད་ན། འདས་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ཞེས་བུའོ། །འདི་འོག་ནས་རྒྱས་པར་
འཆད་ལ། སྤྲིད་ཅེའི་སས་བསྐྱས་པ་དང་། ཀུན་གཞི་ལ་བཏགས་པར་འཆད་ན་འདས་ལམ་
དངོས་སུ་བཤད་མི་ཅུས་སོ། །ནི་སྤང་དུ་ནི་ལུགས་བྱི་མ་འདི་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྤང་དུ།
འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྲིད་ཅེ་ལ་ཟག་མེད་འཛིག་པ་ནི་མདོན་པ་ན་མེད་ཀྱང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་
བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོམ་ལམ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་། འགོག་པའི་
སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ལ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ ཐོབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ། ཐོབ་བྱའི་དོ་བོ། ཐོབ་པའི་རྟགས་སོ། །

དང་པོ་ནི། ངན་སོང་གསུམ་དང་། སྒྲི་མི་སྟན་པའི་རྟེན་ལ་མི་སྒྲེ་སྟེ། རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་སྒྲིབ་
པ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། མཆོམས་མེད་ལྟ་བུས་པ་ལ་ཡང་དངོས་སུ་མི་སྒྲེ་སྟེ། ལས་གྱི་

སྒྲིབ་པ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། སྤྱིད་ཅེ་འི་རྟེན་ཅན་རྣམས་ལ་
 ཡང་རྒྱའི་སྟོམས་འཇུག་མི་སྟེ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་
 རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་འབྲས་བུ་སྟེ་བས་ཐོབ་
 པའི་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །ཞེས་པའི་རང་
 འབྲེལ་དུ། གང་དག་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་མི་འདོད་པ་
 དེ་དག་གི་ལྟར་ན། ཆོས་མངོན་པའི་གཞུང་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིད་པ་དེ་རྣམ་
 པར་འདྲིད་པ་ཅན་ལྷ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། གཟུགས་ན་སྒྲིབ་པའི་ལྷ་འདུ་ཤེས་
 ཅན་སེམས་མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་།
 འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་། ལྷ་འདུ་ཤེས་མེད་པ།
 འདུ་ཤེས་མེད་པས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་དང་འགལ་ཏེ།
 དེའི་བྱིར་འདི་གཉི་ག་ཡང་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 མོ། །དེར་སྤྱིད་པ་ལྷ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་འོག་ནས། ལུས་དང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་དང་། །ཞེས་སོགས་
 འབྱུང་བ་དེ་ལ་དགོངས་པར་སྒྲུང་ངོ། །དེར་ཡིད་ཤེས་མེད་ཅེས་པ་ཡང་། སྟོན་དུས་ཀྱི་ཆེན་ཡིན་
 ཀྱི། སྟེ་སྤྱིད་དང་འཆི་སྤྱིད་ཀྱི་ཆེན་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་བྱིར།
 གོང་འོག་ལ་ཞི་རགས་སུ་བལྟ་བ་མེད་ཅེས་པ་ཡང་། སྤྱིད་ཅེ་འི་རྟེན་ལ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སྟོམས་
 འཇུག་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་གྱི། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཅམ་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་དེས་མ་བྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་མ་གཏོགས་པའི་འགྲོ་བ་
 གཞན་རྣམས་ནི། རྒྱའི་སྟོམས་འཇུག་གི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ལ་ཡང་འོག་ས་དང་
 རང་སའི་རྟེན་ཅན་གཉིས་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་ནི་རང་ས་དང་། རྒྱ་སྟོམས་
 འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ནི་འོག་སའི་རྟེན་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་བྱིར། གོང་སའི་རྟེན་ཅན་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། རང་ས་ན་སྟོམས་འཇུག་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པས། འོག་མ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ་དགོས་
 པ་མེད་པའི་བྱིར། སྤྱིད་ཅེ་ལ་གོང་ས་མེད་ཅིང་། རང་ས་ན་ཟག་མེད་ཀྱང་མེད་པས། འོག་མ་
 ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་ཟག་མེད་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ནི་དམིགས་བསལ་ལོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་།

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་དང་ནི། །འོག་སའི་རྟོན་ཅན་འོག་དགོས་མེད། །སྤྱི་ཕྱི་
 འཕགས་པ་ཅི་ཡང་མེད། །མདོན་སྤྱུལ་བྱས་ནས་ཟག་པ་ཟད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འདི་ཡང་
 ཞིབ་མོར་བྱེ་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་
 རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེས། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་དང་།
 རི་སྐད་དུ། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །ན་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སྟོང་། །གང་ཡིན་
 དེ་ནི་དང་པོར་རྟོགས། །ཞེས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྟོན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟོག་དཔྱེད་
 འབྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། དེས་སྟོམས་འཇུག་ཀྱང་མཆོན་པར་རྒྱས་པ་དང་། མདོན་པ་གོང་མ་
 ལྟར་ན་ནི། གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྐྱེ་བའི་ཆོ་གོང་མའི་རྟོན་ལ་འོག་མའི་སྟོམས་འཇུག་ཉན་མོངས་
 ཅན་མདོན་དུ་འབྱུར་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་པའི་དགོས་སྟོང་མདོན་པའི་
 ད་རྒྱལ་ཅན་བཞིན་ནོ། །མདོན་པ་འོག་མའི་ལུགས་ལ་ཡང་། གོང་སའི་རྟོན་ལ་འོག་སའི་སྟོམས་
 འཇུག་དག་པ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། ཟག་མེད་ནི་
 དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལ་ཡང་།
 བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ལྟར་པར་བཤད་ན། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་ལ་འོག་
 མའི་ཟག་མེད་ལྟར་པ་དང་། ཡོད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་ལྟ་སྟེ། རྒྱའི་སྟོབས་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དང་། ཆོས་
 ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་དང་། ཐོས་པའི་སྟོབས་དང་། མན་ངག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 སྟོན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་ཉམས་ན་སྤྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་
 ཁམས་གོང་མར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ལས་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་གཅིག་གིས་
 བག་ཆགས་སད་པར་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བས་ཏེ། སྟོན་འཇུག་ལས། མེམས་གསལ་གཅིག་བསྐྱེད་
 འབྲས་བུ་གང་། །ཆོངས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པ་ལྟར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི།
 བསྐྱལ་བ་འཛིག་པའི་ཆོ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའི་ཆོ་བསམ་གཏན་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རང་བཞིན་
 དུ་གནས་པས། ལུང་ངམ་སྟོབ་དཔོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་པའི་
 སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྐྱེ་སྟེ། བསྐྱལ་བ་འཛིག་པའི་དབང་གིས་དེར་སྐྱེ་བ་མེད་

པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ལྷོ་མས་འཇུག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་མང་པོ་ཐོས་པས། མན་ངག་
 ལ་མ་ལྷོས་པར་བསྒྲུལ་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའོ། །ལྷ་པ་ནི། གཞན་གྱི་མན་ངག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་
 བའོ། །འདི་ཡང་ཞིབ་མཐོང་བཤད་ན། མཛོད་ལས། ཁམས་གཉིས་དག་ཏུ་གཟུགས་མེད་པ། །
 རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་རྒྱུ་ལ། དེ་དག་དང་ཆོས་
 ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། ཞེས་རྒྱ་གསུམ་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི། ལྷ་
 མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་སོ། །རྒྱ་གསུམ་པོ་འདི་ཡང་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་དེ་བསྐྱེད་པའི་ལུང་ཡོད་པས། དེའི་དོགས་པ་གཙོད་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཁམས་གོང་ན་སྟོམས་འཇུག་དེར་བསྐྱེད་པའི་ལུང་མེད་པར་རི་ལྟར་བསྐྱེད་སྟུང་པའི་དོགས་
 པ་སེལ་དགོས་པས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་སྟོན་
 བའོ། །དང་པོའི་རྒྱུའི་སྟོབས་ནི། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སྤྱིད་ཅེས་སྟོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་ནས་
 ཁམས་གོང་མའི་ས་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་པ་ན། དེ་བསྐྱེད་པའི་ལུང་མེད་ཀྱང་། སྟོན་ཡང་ཡང་
 གོམས་པའི་བྱགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་
 སྤྱིད་ཅེར་སྐྱེ་བའི་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱིད་ངེས་ཀྱི་ལས་བྱས་པ་དེ་ལས་ཉམས་ནས་ཁམས་གོང་
 གི་གནས་གང་རུང་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆོ། སྤྱིད་ཅེ་བསྐྱེད་པའི་ལུང་དང་མན་ངག་མེད་ཀྱང་། ས་གོང་
 མའི་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱིད་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་པར་སྒྲིན་པ་ཉེ་བར་གནས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 སྐྱེ་བའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་
 འཇུག་སྐྱེ་བ་རྒྱ་དང་ལས་དང་ཆོས་ཉིད་གསུམ་པོར་ངེས་ཀྱི། ལུང་གི་མཐུས་བསྐྱེད་པ་ནི་མེད་དོ། །
 ཞེས་པ་འདི་མཛོད་ཀྱི་ངེས་པའོ། །རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། ལྷོ་མས་འཇུག་གང་ཡིན་
 རྒྱུང་ངེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པའོ། །

གསུམ་པ་ཐོབ་བྱའི་ངོ་བོ་ལ། ལྷོ་མས་འཇུག་གི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་།
 འབྲས་བུ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ། ལྷོ་མས་འཇུག་དགོ་བ་ཅེ་
 གཅིག་པ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་དགོ་བ་ཅེ་

གཅིག་པའོ། །

དཔྱེན་དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟོན་པའི་དག་པ་དག་པ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་ཟག་མེད་
 གྱི་ལམ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་ངོ་བོར་མ་སྒྲེས་ཤིང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་ཡང་མ་སྒྲེས་པའི་
 ལྷོ་མས་འཇུག་གི་རྣམས་ཤིག་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བོད་ཕྱི་མ་མང་པོས་དག་པ་བའི་ངོས་འཛིན་ཞི་
 རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་འདོད་པ་ནི། ཅུང་ཟད་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་
 གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་ལ། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་
 པ་ཡན་ཆད་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་ནི། ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཆ་གང་
 ཡོད་པ་དེ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་ལ། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་
 དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ནི། ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཞི་
 གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ལས། ཞི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་དེ་ལ་དེ་འདྲ་མི་སྤྱིད་ཅིང་། ལྷག་
 མཐོང་གི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ལྷག་མཐོང་གི་དེ་ལ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་
 གྲོལ་བའི་ལམ་གཉིས་ལས། བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ནི་འོག་ས་ལ་དམིགས་ནས་རགས་པའི་
 རྣམ་པ་ཅན་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་རྣམས་ནི་གོང་མ་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཅན་
 དུ་བལྟ་བར་བཤད་གྱི། རེ་རེ་ནས་དེ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་མེད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་
 ཡང་མཛོད་ལས། འཛིག་རྟོན་པ་ཡི་རྣམ་གྲོལ་དང་། །བར་ཆད་མེད་ལམ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞི་
 སོགས་རགས་སོགས་རྣམ་པ་ཅན། །གོང་དང་འོག་སའི་སྒྲིད་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དེ་ལྟར་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དག་པ་བ་འདི་ལ། རྒྱུད་སྟོམས་འཇུག་ཤས་ཆེ་བས། དེ་སྐད་ཅེས་ཟེར་
 བ་ཡིན་གྱི། གཞན་དག་འོག་སའི་རྟོན་ལ་གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་བྱང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུད་
 སྟོམས་འཇུག་ཅེས་ཟེར་བ་ནི། མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཞེན། འདིར་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
 སྤྱིར་རྒྱ་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱིད་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་
 བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་སྒྲེ་བས་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་བྱ་བ་
 ཡིན་གྱི། འབྲས་བུ་ཡིན་ཙམ་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ནི། འཁོར་

པ་རྒྱ་འབྲས་སྤྲུག་ཀྱང་གི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་ཐར་དང་། ཟག་མེད་གི་སྒྲིམས་
འཇུག་རྣམས་ལ་རྒྱའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཅེས་མི་སྤྲོད། །

འོ་ན་རྒྱ་དང་འབྲས་སྤྲུག་གི་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱར་འབྲུར་བའི་རྩལ་ནི་གསུམ་སྟེ། རྣམ་སྒྲིམ་
གི་རྒྱ་དང་། རྒྱ་མཐུན་གི་རྒྱ་དང་། བདག་པོའི་དེའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་དུ་རྒྱར་
བའི་སྒྲིམས་འཇུག་རྣམས་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་ཞི་རགས་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གི་ངོ་བོར་རྒྱར་
བའི་སྒྲིམས་པ་རྣམས་སོ། །གཞན་དག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་བཅས་གང་
ཡིན་དེར་འཕེན་བྱེད་གི་ལས་སུ་འདོད་པ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་གི་ཞི་གནས་ལ་
དེས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དག་བཅོམ་བའི་རྒྱུད་གི་སྒྲིམས་འཇུག་བརྒྱུད་གི་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་
བཅས་རྣམས་དེར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ནི་ཞི་རགས་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཡང་མི་འདོད་
བའི་ཕྱིར་། གཉིས་པ་རྒྱ་མཐུན་གི་འབྲས་སྤྲུག་ནི། བསམ་བཏན་དང་གཟུགས་མེད་གི་དངོས་
གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཟག་བཅས་ཡིན་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། ས་དེ་ལ་སྤྱིད་བའི་སྤྱིད་བས་ཀྱང་
ནས་སྤངས་བའི་སྒྲིམས་འཇུག་རྣམས་སོ། །དེ་དག་དེ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྤྱིད་འབྲུབ་བྱེད་གི་རྒྱ་ཡིན་
བའི་ཕྱིར་དང་། སྐལ་མཉམ་གི་རྒྱ་ཡིན་བའི་ཕྱིར་། འདི་རྣམ་སྒྲིམ་གི་རྒྱར་མི་འདོད་པ་ཅི་ཞེ་ན།
སྤྱིར་འཕེན་བྱེད་དངོས་ལ་རྣམ་སྒྲིམ་གི་རྒྱ་དང་། འབྲུབ་བྱེད་དངོས་ལ་རྒྱ་མཐུན་གི་རྒྱར་འཇོག་པ་
འདི་ནི་ཆོས་མདོན་པ་གོང་མ་འཆད་པ་དག་གི་སྤྱི་ལུགས་ཡིན་བའི་ཕྱིར་། ཇི་སྐད་དུ་འཕེན་པ་ནི་
རྣམ་པར་སྒྲིམ་པ་འཕེན་པའོ། །ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་སོ་སོར་
བྱུང་བས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིམ་གི་རྒྱ་ཁོ་ན་ཡིན་ན།
འཕེན་རྟོགས་སུ་བཞེར་བཞག་པ་དེ་མི་འཐད་པ་ཁོ་ནར་འབྲུར་ཏེ། དག་མི་དག་གཉིས་གི་རྣམ་
སྒྲིམ་སྤྲོད་མོང་བ་མི་སྤྱིད་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོན་པ་འོག་མ་ལྟར་ན་ཡང་། འབྲུབ་བྱེད་གི་རྒྱ་རྣམས་
རྣམ་སྒྲིམ་གི་བྱེད་རྒྱ་དང་། རྒྱའི་རྒྱུ་དུ་འཇོག་གི་ རྣམ་སྒྲིམ་གི་རྒྱར་མི་འཆད་དོ། །བདག་
འབྲས་གི་རྒྱ་ནི། འཕེན་འབྲུབ་དུ་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀའི་དབང་གི་
འབྲས་སུ་བྱེད་པ་གི་ཡུལ་ལ་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཕེན་བྱེད་དབང་གི་འབྲས་སུ་ནི།
བྱེད་པའི་ཡུལ་ཅུང་དང་། འབྲུབ་བྱེད་དབང་གི་འབྲས་སུ་ནི། བཟང་ངན་དུ་འབྲུར་བའོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་སྒྲེ་བས་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱ་
མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། བདག་པོའི་འོ། །དང་པོ་ནི། ཁམས་གོང་མར་སྒྲེས་པའི་ཟག་བཅས་
གྱི་ལུང་པོ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ལ། རོ་བོ་ནི་ལུང་དུ་མ་བརྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེར་
སྒྲེ་བས་ཐོབ་པའི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ཡིན་ལ། རོ་བོ་ནི་དགེ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་དང་དེའི་
སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་སྒྲེ་བ་ལ་ནི། སྟོམས་འཇུག་ཡིན་མིན་གཉིས་
མིན་ལ། རྒྱ་ལ་ནི་སྟོམས་འཇུག་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་
རྣམས་ཇི་ལྟར་ན་རྒྱ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁམས་གོང་མའི་འཕེན་འགྲུབ་གྱི་རྒྱ་ལ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་པ་ཞིག་
ངེས་པར་དགོས་ལ། འདི་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ལུང་མ་བརྟན་ཡིན་པས་དེར་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཕེན་འགྲུབ་གྱི་ཀུན་སྟོང་དུ་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆེ་འཕེན་འགྲུབ་གྱི་ཡན་
ལག་ཏུ་འཛིག་པ་ནི། མངོན་པ་གོང་མའི་ལུགས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། རྒྱའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་མིན་
གཉིས་ལས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཉམ་པར་གཞག་པའི་སས་བརྟུས་གྱི་དགེ་བ་ཅེ་གཅིག་
པ་གང་ཞིག །འབྲས་བུ་ཁམས་གོང་གི་སྒྲེ་བ་འཕེན་འགྲུབ་གང་རུང་གིས་བརྟུས་པའོ། །

དཔྱེན་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ལ་ཉེར་བསྟོགས་སྒྱུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཡང་མིན་འཕེན་བྱེད་གྱི་ཉེར་
བསྟོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་རང་གི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་དམིགས་རྣམ་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་
དགེ་བ་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །མཉམ་པར་གཞག་པའི་སས་བརྟུས་
པའོ། །དཔྱེན་ཞིག་ནས་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་རོ་བོར་གྱུར་པའོ། །དེ་རེ་རེ་ལ་
ཡང་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་སུ་དཔྱེར་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་ལས་
གསུམ་མ་སྒྲེས་པ་བསྒྲེད་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་ཞིག་ནས་ནི། དག་པ་བ་ཡིན་ལ། སྒྲེས་ཟེན་
གནས་པའི་རྟེན་གྱི་ཞིག་ནས་ནི་ཟག་མེད་དོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་མི་ལྟོགས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་
གཉིས་ཀ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། གཞན་ལ་མེད་དོ། །

ལྷ་མོ་མཐོང་དག་པ་བ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་པོ་དག་ཡིན་ལ། ལྷ་མོ་མཐོང་
 ཟག་མེད་ནི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གོ། ཉེར་བསྟོགས་ཕྱི་མ་རྣམས་
 ལ་ནི། དག་པ་བ་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱི། ཟག་མེད་མེད་དེ། ས་འོག་མའི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པར་གོང་
 མའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ཐོབ་ལ། དེ་ཐོབ་ནས་ནི་ལམ་སྤྲོད་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པར་དབང་བཞིན་
 དུ། དག་པ་བ་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཛོན་པ་བ་རྣམས་
 གསུང་ངོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཉེར་བསྟོགས་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི་གོང་གི་
 རིགས་པས་ཤེས་པར་རུས་ལ། དབྱེ་བ་ལ། མཛོན་པ་འོག་མར་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་དང་།
 རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དགུ་འི་རྣམ་གཞག་གསུང་ལ། མཛོན་པ་གོང་མ་ལས་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་
 པ་བདུན་དུ་སྟེ་ནས་གསུངས་སོ། །དབྱེ་བའི་ལུགས་གཉིས་ཀ་ཡང་ལྷ་མོ་མཐོང་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཉོན་ཐྱོབ་ཀྱི་གཉོན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱི། ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་
 བ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། ཞེ་གནས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་རྣམས་དང་། སྟོམས་འཇུག་གི་
 ཐྱོབ་པ་སྟོང་བའི་ཚུལ་ལ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྟོམས་འཇུག་གི་སྟོབ་པའི་གཉོན་པོར་གྱུར་པ་
 འི་ཞེ་གནས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་དེ་གང་དུ་སྟེ་ཞེ་ན། ཡིད་བྱེད་བདུན་རྣམ་པར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་
 དགུ་འི་ཐོག་མ་དང་། བར་བར་དང་། དེ་དག་རྫོགས་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་སྟེ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཞེ་གནས་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་ལྷ་མོ་མཐོང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་མོ་མཐོང་ཆེ་ཆུང་གི་བར་དུ་
 ཡང་། ཞེ་གནས་ཀྱིས་ལྷ་མོ་མཐོང་ཕྱི་མ་རྣམས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་
 ལྷ་མོ་མཐོང་རྣམས་རྫོགས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་པ་ཡང་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བྱེད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ངོ། །

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་ནི། མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། མོས་པ་ལས་
 བྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་། དག་པ་བ་སྤྲོད་པ་དང་། དཔྱོད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་།
 སྦྱོར་བ་མཐའ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འོ། །དེར་གྲངས་
 དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་སྟོང་བའི་ལམ་གྱི་རྒྱ་དང་། ངོ་བོ་དང་འབྲས་བུའི་

དབང་དུ་བྱས་པ་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་། ལྷ་པའོ། །
 གཉིས་པ་ནི། གསུམ་པ། བཞི་པ། རྟུག་པ་རྣམས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་
 འཛིན་པའི་གཉིན་པོ་ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་པའོ། །སོ་སོའི་ངོས་
 འཛིན་ནི། ཡིད་བྱེད་དང་པོ་ནི། ས་གོང་འོག་གི་སྒྲིན་ཡོན་རགས་པ་ཅམ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ཉོན་ཐོས་གྱི་ས་ལས། མཉམ་པར་མ་གཞག་པའི་སས་བསྐྱུས་
 པར་བཤད་ལ། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྐྱུས་པར་བཤད་
 ཏོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྐྱེད་གས་ཐོག་མར་སྒྲེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ལ།
 གཉིས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་དེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སས་བསྐྱུས་པས་བྱུང་བམ་སྒྲུམ་
 ན། མིན་ཏེ། དེ་ལ་དེས་བསྐྱུས་མ་བསྐྱུས་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞི་གནས་སྒྲོན་དུ་མ་བཏང་
 བའི་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་དང་། དེ་སྒྲོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་གཉིས་འབྱུང་བས་སོ། །
 ཉེར་བསྐྱེད་གས་བརྒྱད་པོའི་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་རྣམས་ཐོས་བསམ་འདྲེས་པར་འཆད་པ་འདི་ཡང་།
 འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སྒྲེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན།
 གཞུགས་ཁམས་ན་བསམ་བྱུང་མེད་ཅིང་། གཞུགས་མེད་ན་ཐོས་བྱུང་ཡང་མེད་པས་དེའི་བྱུང་པར་
 ཡང་བྱེད་གོས་སོ། །འདི་ལ་གཞན་དག་ནི། བསམ་བྱུང་རྒྱུན་བྱུང་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི།
 གཞུགས་ཁམས་ན་བསམ་བྱུང་གཏན་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་བྱུང་སེམས་སྒྲོམ་
 ལམ་པས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་སེམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་ངོ། །མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ནི།
 ཐོས་བསམ་དེ་ལས་འདས་ཏེ། ཞི་རགས་ཀྱི་མཆོན་མ་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཐོབ་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །
 རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ནི། ཡིད་བྱེད་གཉིས་པ་རྫོགས་ཤིང་། བཞི་པ་མ་སྒྲེས་པའི་བར་དེར་
 འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་གསུམ་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མཆོངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །
 དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་གསུམ་སྒྲུངས་པའི་དགའ་བདེ་ཆེན་པོས་རེག་ཅིང་།
 ཉོན་མོངས་འབྲིང་པོ་གསུམ་སྒྲོང་བའི་ཤེས་རབ་མཆོངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །དེའི་པ་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པ་ནི། ཡིད་བྱེད་བཞི་པ་དང་རྟུག་པའི་བར་དེར་ཉོན་མོངས་པ་ལྷག་མ་སྒྲུངས་མ་སྒྲུངས་

ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ཉོན་མོངས་སྒྲེ་བ་དང་རྗེས་མཐུན་གྱི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་སོ་
 སོར་རྟོག་པའོ། །སྒྲུབ་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ནི་དེ་ལྟར་བཏགས་པས། ཉོན་མོངས་ཆུང་དུ་མ་སྤངས་
 པར་ཤེས་ནས་དེ་སྒྲུབ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མཆུངས་ལྷན་དང་བཅས་པའོ། །
 བདུན་པ་ནི་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་པའོ། །སྒྲུབ་དངོས་གཉིས་ཀ་
 ཡིད་བྱེད་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་པར་འཆད་པ་ནི། ཉོན་སའི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་དངོས་གཞི་
 ཡང་ཡིད་བྱེད་བདུན་པའི་ནང་དུ་ཆུར་བསྐྱུ་བ་ཡིན་མོད། ཡིད་བྱེད་བདུན་པ་ལ་དེས་བྱབ་པ་ནི་
 མིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཉར་བསྐྱོགས་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པ་རྣམས་དངོས་
 གཞི་ནི་མ་ཡིན་ལ། ཡིད་བྱེད་བདུན་པར་མི་འཛོག་ན། དེ་ལས་གཞན་གང་དུ་ཡང་བསྐྱུ་ས་མེད་
 པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ན། ས་དེ་བསྐྱུས་གྱི་དཔྱེད་པ་མེད་ཅིང་།
 གསུམ་པ་ཡན་ན་དགའ་བ་མེད་པས། དཔྱེད་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། དགའ་བ་བསྐྱུད་པ་ཡིད་བྱེད་ནི་
 ས་དེ་དང་དེ་ཡན་ཆད་ནས། རྗེས་མཐུན་པ་ཅམ་ལ་འཆད་དོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་པོ་དེ་དག་
 ལམ་བཞིར་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་བྱེད་དང་པོ་གཉིས་སྒྲུབ་བའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས། རབ་ཏུ་
 དབེན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྒྲུབ་བ་མཐའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་
 ལམ་གྱིས་བསྐྱུས། དགའ་བ་བསྐྱུད་པ་ནི་ལམ་བཞི་ཆར་གྱིས་བསྐྱུས། དཔྱེད་པ་ཡིད་བྱེད་ནི་བྱུང་
 པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས། སྒྲུབ་བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་ནི། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་འབྱུང་དོ། །

འོ་ན་ཅི། ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉར་བསྐྱོགས་དག་པ་བ་རི་སྒྲེད་པ་ཡིད་བྱེད་
 བདུན་པོ་དེར་འདུས་སམ་སྒྲུམ་ན། མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་སྤངས་པའི་
 རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡང་དེ་དག་གི་བར་བར་དུ་སྒྲེ་བའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་ཉར་བསྐྱོགས་གྱི་
 མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པ་དེ་ཉར་བསྐྱོགས་སམ། དངོས་གཞིར་འདོད་ཅི་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 ས་འོག་མ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཟིན་པས་དངོས་གཞིར་གཏོགས་སོ་ཞེས་གསུང་ཡང་། དེར་
 མ་ངེས་ཏེ། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གིས་འོག་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་། བཅ་ཡོན་གྱི་
 ཡན་ལག་དང་མི་ལྷན་ན་དངོས་གཞིར་བཞག་དགའ་བའི་བྱིར། འོ་ན་རི་ལྟར་ཞེ་ན། བསམ་

གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ། ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ཟིན་ཅིང་། དངོས་གཞིའི་
 ཡན་ལག་དགའ་བདེ་གང་རུང་མ་ཐོབ་པའི་བར་དེར་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བའི་ཞི་གནས་
 ཞིག་གིས། ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ཚེར་བ་བཏང་སྟོམས་ནས། དངོས་གཞིའི་ཚེར་བ་དགའ་བདེ་གང་
 རུང་རུ་དབང་པོ་འཕོ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱིས་དེར་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ཡན་ཆད་ལ་
 བློ། འོག་ས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་རྒྱས་མཉམ་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ཡན་ཆད་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ལ། ཚེར་བའི་དབང་པོ་མི་འདྲ་བའི་
 བྱེད་པར་མེད་པས་སོ། །དེ་སྤྱད་རུ་ཡང་མཛོད་ལས། ས་གསུམ་ལས་རྒྱལ་བསམ་གཏན་བློ། །
 ཉེར་བསྟོགས་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལས། །གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་མ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པས་སོ། །

འོན་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་
 མོང་རུ་གྲགས་ན། དེས་སྤོང་རྒྱའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་ལྟར་ན། ཉེར་
 བསྟོགས་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་གྱིས་ས་འོག་མ་འོག་མ་རྣམས་གྱི་མཐོང་སྤངས་དང་། སྟོམ་སྤངས་
 རུ་གྲུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ཀ་སྤོང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྤྱད་རུ། སྤོང་ཅེ་ལས་སྒྱུ་
 བཟོད་པ་ཡིས། །གཞོམ་བྱ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཉིད། །ལྷག་སྒྲིམ་མཐོང་དང་བསྟོམ་གཉིས་གྱི། །
 བཟོད་པས་གཞོམ་མིན་བསྟོམ་ཁོ་ནས། །ཞེས་བཤད་དོ། །མདོ་སྤེ་བ་དང་། མངོན་པ་གོང་མའི་
 ལུགས་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་ས་འོག་མའི་སྟོམ་སྤངས་རུ་གྲུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་ཡིན་ལ།
 མཐོང་སྤངས་ནི་མིན་ཏེ། སྤྱིར་སྟོམ་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤངས་མི་སྤོང་བའི་བྱིར་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་
 བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་པས། མཐོང་སྤངས་སྤོང་བར་མི་རུས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་
 ཡང་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་འདོད་པའི་སྟོམ་སྤངས་རུ་གྲུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་
 སྤོང་བ་ནི་མིན་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོམ་ལམ་ཁོ་ནའི་སྤང་བྱར་གྲུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་
 སྤོང་མི་རུས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། འཇིག་མཐར་ལྟན་སྒྲིམ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་
 བཞིན་ནོ། །

འོན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་གྲུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱིར་

168

མི་འོང་གི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་འཛིགས་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་
 པའི་ལྟ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་སྤྱིད་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་
 ལས་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་དུ་མི་འགོ་བ་རྣམས་དེ་དང་དེ་དག་གི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དེ་དང་དེ་དག་གི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཁམས་དང་ས་འོག་མ་འོག་མར་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་ཀུན་
 སྤྱོད་དུ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ལ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་དུ་འཛིག་བྱེད་
 གྱི་གཙོ་བོ་ནི་གང་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ས་འོག་མ་དེར་མི་འོང་བ་ལ་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། རི་
 སྐད་དུ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མི་ཤེས་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། མ་བཟོད་སྤྱིད་པ་ཉིད་བཤད་པ། །
 རྒྱ་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་ཕྱིར་དང་། །དེ་མ་ཐག་ཕྱིར་ལས་ཀྱང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
 མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་ཞེན། འགོ་བ་ཐ་མའི་རྒྱ་ཡིན་པ་
 དང་། ཁམས་ཐ་མའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆགས་བྲལ་སྤོན་དུ་
 སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་
 གཉིས་ཀས་ཀྱང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། རྣམ་འཆོ་གཉིས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདོད་
 པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་སྒྲིམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ས་དེ་བསྐྱུས་གྱི་སྒྲིམ་སྤངས་
 སྤྱུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་། འཛིག་ལྟ་སོགས་གང་ཡང་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་
 གཉིན་པོ་རྒྱད་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལམ་ཟག་མེད་གྱིས་ཐོབ་པ་དེས་
 བློ་ཉོན་མོངས་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཉིན་པོ་རྒྱུ་གས་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།
 འོ་ན་ཅི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ། མི་ལྟོགས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ན། དག་པ་
 བའམ། ཟག་མེད་གང་ལ་དེ་ཞེས་བྱ་ཞེན། གཞན་དག་ནི་མཛོད་ལས། ཟག་མེད་མི་ལྟོགས་
 མེད་པ་ཡིས། རྣམས་ཅད་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་བྲལ། ཞེས་གསུངས་པས། དང་པོའི་ཉེར་
 བསྟོགས་ཟག་མེད་ལ་དེ་ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
 བཤད་ན། ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་ཟག་མེད་དེ། མི་ལྟོགས་མེད་པར་འཛིག་བྱེད་

དུ་སྤྱོད་གི། །དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ། དེར་འཛོགས་བྱེད་དུ་མ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་དང་
 པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷ་ག་མཐོང་གཉིས་ལས། ཞི་གནས་དེ་རང་ལྷ་ག་ནས་ས་འོག་
 མ་དང་གོང་མ་གང་གི་ཡང་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་མོད། དེ་ལ་བརྟེན་བའི་ལྷ་ག་མཐོང་ནི་ས་གོང་འོག་
 ཀྱན་གྱི་གཉེན་པོར་རུང་བའི་ཕྱིར། རྟེན་ཞི་གནས་དེ་ཡང་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །
 དཔེར་ན་རྟ་བཟང་པོ་ལ་བརྟེན་བའི་མི་དེ་དང་དེས་བྱ་བ་མང་པོ་བྱས་པ་ལ། རྟ་ལྷོགས་པ་ཆེ་བར་
 འཛོགས་པ་བཞིན། ཡང་སྐབས་འདིར། ཆོས་མཛོན་པ་བ་དག་ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་ནི་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཡན་ལག་གིས་མ་ཟིན་པས་ཡོན་ཏན་མཛོན་
 བར་བསྐྱབ་པའི་ལམ་མ་ཡིན། མི་མཐུན་ལྷོགས་འཛོམས་པ་ལ་རྩོལ་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར།
 མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་གཞིའི་ཟག་བཅས་རྣམས་ནི་མཐོང་
 ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མཛོན་པར་བསྐྱབ་པའི་ལམ་ཡིན་གྱི། འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། འོག་ས་ལས་བྲལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་སའི་སྤྱོད་
 བས་བཅིངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ས་ལས་དམན་པའི་ཕྱིར། དངོས་གཞི་ཟག་མེད་རྣམས་ནི་
 གསུམ་ཀ་ཡིན་ཏེ། རང་ས་དང་འོག་སའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཞིབ་
 མོར་བྱེད་ན། ཉེར་བསྟོགས་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་བྱབ་པ་མ་དེས་ཏེ། གསུམ་མེད་གྱི་ཉེར་
 བསྟོགས་སྤོང་ལམ་བསལ་ནས་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དགུ་དང་།
 ཞི་གནས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་དེ་དེ་མིན་ཏེ།
 དཔེར་ན་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་པའི་རྒྱུད་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་བཞིན་
 བོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན། དེ་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་བར་ཅན་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 འི་རྒྱུད་ལ་འདོད་ཉོན་སྤོང་བར་བྱེད་བཞིན་པའི་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་
 སུ་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད། ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་བཞིན་པའི་
 བྱབ་པ་ཡང་མ་དེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཞིབ་མོར་བྱེད་ན། རྗེས་བཟོད་ལ་སྐྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་

རམ་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་ཡང་མེད་དོ། །
 དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་
 ཀྱང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤྱོད་པའི་རྩོལ་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེ་མིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
 བས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་མི་ལྡན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་ན་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་བ་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་གྱི་སྤྱོད་གཉེན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་བསྐྱབ་པའི་ལམ་མ་ཡིན་ཀྱང་།
 དེ་ལས་གཞན་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་། ཞི་གནས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་རྣམས་ནི་དེར་རུང་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་སྒྲིམ་སོགས་མངོན་པར་བསྐྱབ་པའི་ལམ་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་རྣམས་གྱིས་རང་ས་དང་། གོང་སའི་གཉེན་པོ་མི་བྱེད་ཅེས་པ་ཡང་།
 ཉན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ལ་འཆད་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲིམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ནི་དེས་སྤྱོད་པ་ནི་ཡོད་
 དེ། བསམ་གཏན་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་ཐར་དང་། ཟད་པར་དང་།
 ཟེལ་གཞོན་སོགས་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་བཞིན་ནོ། །འདིར་ཡིད་བྱེད་བདུན་དུ་བྱེ་བ་དེ་ནི། ཉེར་
 བསྟོགས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཀ་དེས་བསྐྱས་
 པར་ཉན་ས་དང་། བསྐྱབ་པ་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་མེད་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། དེའི་མཚན་ཉིད་གཞིར་བྱས་པ་
 ལ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའོ། །བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
 ཡིན་པ་ཅུང་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཅུང་གིས་མི་ཆོག་སྟེ། ཉེར་བསྟོགས་ལ་
 བརྟེན་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་མཐོང་སྒྲིམ་མི་སྒྲིབ་ལམ་གྱི་དཔྱེ་བས་གསུམ་
 མམ། བར་ཆད་སོ་སོའི་དཔྱེ་བ་ནི། ལམ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་དཔྱེ་བ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་དོ། །
 འདི་ལ་ཡིད་བྱེད་བདུན་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དགུ་དགུར་
 འབྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཡིད་བྱེད་བདུན་ནི་དག་པ་བ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་སོགས་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་འོག་མའི་ཉན་མོངས་སྤྱོད་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྒྲིབ་པའི་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་དེ་འདྲའི་

དབྱེ་བ་འོང་བའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཅི། ཉེར་བསྟོགས་ནི་ཞི་གནས་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་
ནི་ལྷ་ག་མཐོང་ཡིན་པས་དེའི་དོན་འཛིན་དེ་ལྷ་ར་མི་འབྱུང་དོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཉེར་བསྟོགས་
པར་འཛིན་པའི་ཆེ། བསྟོན་པ་དེ་ཉེར་དེའི་དོ་བོར་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་ལྷ་ག་མཐོང་པས་འབྱུང་བ་ཙམ་མ་
གཏོགས་དོ་བོ་དབྱེར་མི་ཕྱིར་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ། དངོས་གཞི་ཙམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། རྒྱུའི་སྟོན་པས་འཇུག་གི་
དངོས་གཞི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བོད་ཕྱི་མ་དག །ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་
པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་དངོས་གཞིར་འཛིན་ལུས་པ་ཡིན་ནོ། །
སྟོན་པ་སེམས་པ་དེ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ཀྱང་། དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་
པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་མི་ལྡན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་རྒྱུད་པས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པ་དེའི་རྒྱུད་ལ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོན་པས་པར་
འཇུག་པ་དགྲུ་ག་སྟོན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དགྲུ་པོ་ཐམས་ཅད་མ་སྟོན་སུ་ཆུག་ཀྱང་། དེའི་
རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་ཅེ་དེ་དངོས་གཞིའི་སྟོན་པས་འཇུག་སྟོན་པར་ཐལ། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་ཆགས་
བྲལ་བྱས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་རྒྱུད་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཇི་ལྷ་ར་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་རྒྱུད་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པ་
དེས། ཁམས་གསུམ་ག་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ཀྱང་། དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་ཡང་རྒྱུད་ལ་མ་
སྟོན་ཏེ། དེ་སྟེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྟོན་པས་འཇུག་གི་སྟོན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྟོན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ནི་ལྷ་ར་སྟོང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་བ་ཞི་གནས་གྱི་དོ་བོར་གྱུར་བ་
དེས། དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྟོན་པས་འཇུག་གི་སྟོན་པ་སྟོང་ནས། དེ་མཛོན་དུ་
བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་དེ་འདྲ་དེ་དང་། གསུམ་པའི་ཉེར་བསྟོགས་དེ་
འདྲ་དེས། དེ་དང་དེ་སྟོང་ནས་དེའི་དངོས་གཞི་མཛོན་དུ་བྱེད་དོ། །མཛོན་ནས་བཤད་པ་ལྷ་ར་
ན། འདིས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སོགས་ལྷ་ག་མཐོང་པས་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ། དེ་དང་
དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བསྟོན་མི་དགོས་པ་ལྷ་ལུར་བཤད་ལ། འོན་ཀྱང་ས་འོག་མའི་ཉན་ཐོས་
སྟོང་ཀྱང་། གོང་མའི་དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྟོན་པས་འཇུག་སྟོན་པ་རེ་རེ་

ཁས་ལོན་དགོས་པ་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་སྤྱི་ལུགས་ལས་གསལ་བས། དེ་དག་གི་ཆེ་ཡང་བར་བར་
 ཏུ་ཉེར་བསྟོགས་རེ་རེ་ཁས་བྲུང་བར་བྱའོ། །འོ་ན་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཉེར་
 བསྟོགས་གྱི་ཆོར་བ་བྱང་སྟོམས་ནས། དངོས་གཞིའི་ཆོར་བ་བྱང་སྟོམས་སུ་དབང་པོ་འཕོ་བ་
 ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་དེའོ། །དེ་ལས་གཞན་ཏུ་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉེར་བསྟོགས་
 བསམ་ནམ་མཁའི་དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་ཡང་། ཉེར་བསྟོགས་གཞན་བརྒྱད་མི་དགོས་
 བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ས་འཕོ་མི་དགོས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དངོས་གཞི་བརྒྱད་པའི་བར་ཏུ།
 ཉེར་བསྟོགས་རེ་རེས་ཆོད་དགོས་པ་འདི་ཡང་དང་པོར་བསྐྱེད་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
 བྱིས་ནི་དེ་ལྟར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་ཟིན་པ་དེའི་ཆོ། དངོས་
 གཞི་ནས་དངོས་གཞིར་འཇུག་རུས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་
 ཅམ་གྱིས་གོང་མའི་དངོས་གཞི་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་འདི་ནི་མཛོད་ཏུ། དེ་དང་
 མི་ལྟན་འདོད་ཆགས་བྲལ། སྐྱེ་བ་ལས་ནི་དག་པ་ཐོབ། །ཅིས་གསུངས་པ་དེར་འདོད་པ་ལ་
 ཆགས་བྲལ་བྱས་ཅམ་གྱི་ཆེ་ན། དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པར་བཤད་པས་འབྲུལ་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི། དེའི་ཐོབ་པ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་སྐྱེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ།
 རི་རྒྱད་ཏུ། ཏུས་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་མ་འོངས་པའི་
 ཐོབ་པ་སྐར་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། རི་རྒྱད་ཏུ། བསམ་གཏན་སྟོམ་དང་ལྟན་པ་ནི། །
 ཏུག་ཏུ་འདས་ལྟན་ཞེས་གྲུང་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །

ཡང་བོད་ཕྱི་མ་ཐལ་ཆེ་བའི་བསམ་པ་ལ། གོང་མའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན། ས་འོག་མ་ལ་
ཆགས་བྱལ་བྱས་བས་བྱབ་བར་ཁས་ལེན་རྒྱས་སོ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་པ་དེ་ཡང་། རྣམ་པར་དབྱེ་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་འདི་ལྷགས་ལ་དེ་ལྟར་དུ་ཡིན་གྱང་། མདོན་པ་གོང་མའི་ལྷགས་
ལ་དེ་ལྟར་དུ་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རི་ལྟར་འཆད་ཅི་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་ནི་
དེ་ལྟར་འཆད་དགོས་གྱང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་དེ་ལྟར་མི་འཆད་དོ། །དེའི་བྱང་
པར་ཡང་། བསམ་གཏན་རྣམས་ནི་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། ཡན་
ལག་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་པར་བྱི་མ་མི་ཐོབ་ལ། གཟུགས་མེད་རྣམས་ནི་དམིགས་རྣམ་གྱིས་རབ་

ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་པས། དམིགས་རྣམ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་རྣམས་པོར་བ་ཙམ་གྱིས་བྱི་མ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅུས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་གྱི་ཉིར་བསྟོགས་ཀྱི་ནང་ན་ནི། རྟོག་དཔྱད་དང་།
 རང་རབ་ཏུ་དང་བ་སོགས་ས་འོག་མའི་གཉེན་པོར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིར་
 བསྟོགས་ན་ནི་རང་གི་དངོས་གཞི་དང་མཐུན་པའི་དམིགས་རྣམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ས་འོག་
 མའི་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིར་
 བསྟོགས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། རྣམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ་སྣམ་པ་དང་། རྣམ་མཁའི་ཡུལ་
 ཙན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱང་མཐའ་ཡས་སོ་སྣམ་པ་དང་། བཟུང་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྣམ་དུ་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པའི་ཞི་གནས་ཞིག་ཡིན་པར་གོང་འོག་མཐུན་པར་བཤད་ལ། གོང་མའི་ཡུགས་ཀྱི་སྒྱུར་
 བའི་དུས་སུ་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱས་པས། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དོན་དེ་ཉིད་ལ་གསལ་སྒྲུང་སྒྲུལ་བ་
 ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་བཤད་པ་ཞིག་དང་། ཞི་གནས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷག་མཐོང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 བདུན་གྱི་རིམ་པས་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ནས་གོང་མའི་དངོས་གཞི་
 མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཅིག་དང་། གཉིས་བཞེད་པ་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྒྲས་མ་ལས་གསལ་བ་
 ཡིན་ནོ། །འདི་མ་ཤེས་ན། གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་དང་། ཟད་པར་ནམ་
 མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛོག་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་གཟུགས་ལ་
 ཆགས་ བྲལ་ བྱས་ རས་ གཟུགས་ མེད་ དངོས་ གཞིའི་ སེམས་ ཀྱིས་ གཟུགས་ ལ་ བལྟ་ བ་ དང་།
 གཟུགས་ ཙན་ ཀྱི་ དངོས་ པོ་ ལ་ རྣམ་ མཁའ་ དང་ རྣམ་ ཤེས་ ཀྱིས་ བྱལ་ པར་ སྒྲོ་ བ་ སོགས་ མི་ འབྱུང་ བ་
 ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། མཐར་གནས་ཀྱི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དགྲའི་གོ་རིམ་མ་
 ངེས་པར་འབྱུང་ཏེ། གཟུགས་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པར་གཟུགས་མེད་དངོས་གཞིའི་སེམས་
 ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་ཏེ། བྱེད་ལ་ཡང་དེར་ཐལ་པར་འབྱུང་ཏེ།
 སྤྱིད་ཅེ་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པར་འགོག་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་ཅུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 སྒྲོམས་འཇུག་དགྲའི་གོ་རིམ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་དངོས་གཞིའི་སྒྲོམས་འཇུག་མངོན་དུ་
 མ་བྱས་པར་བྱི་མ་བྱི་མ་ལ་འཇུག་མི་ཅུས་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པར་
 གོང་མར་སྒྲོ་བ་ལེན་མི་ཅུས་པའི་ཕྱིར་ན་མཐར་གྱིས་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་མཆོན་ཉིད་

ནི་ཡན་ལག་གམ། དམིགས་རྣམ་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་མ། ཚོར་བའམ་འདྲ་ཤེས་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་སྤྱོད་མ་
ལ་འདས་ཟེན་པའི་དགོ་བ་རྩེ་གཅིག་པ་གང་ཞིག །མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཡན་
ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའོ། །

དཔྱེན་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་། དེ་
རེ་རེ་ལ་ཡང་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་གྱི་དཔྱེན་བསམ་གཉིས་དང་། དག་པ་བ་ལ་ཡང་རང་སའི་
སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་མ་གྲོལ་བས། རང་སའི་ཉོན་མོངས་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིར་
གྱུར་བ་གཅིག་དང་། དེ་ལས་གྲོལ་བས་དེའི་གཞིར་མ་གྱུར་བ་དང་གཉིས་ཡོད་དོ། །དང་པོ་ནི་
རྒྱའི་སྟོམས་འཇུག་ཏུ་འཛོག་ལ། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ཐར་དང་། ཟད་པར་དང་། ཟེལ་གཞོན་
དང་། ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་། སྟོན་གནས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་སྒྲུབ་པ་དེའོ། །
འདི་དག་ལ་ཟག་མེད་གྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞི་
གནས་རྒྱུ་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་དུ་མ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་
རྣམས་སྟོམས་འཇུག་གི་དཔྱེན་བར་འཛོག་མི་འཛོག་གཉིས་ལས་གང་ཡིན་ཞེན། མཛོད་དུ། དེ་
ལྟར་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྣམས། རྣམ་པ་བརྒྱད་བདུན་རྣམ་པ་གསུམ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ཡང་སྟོམས་འཇུག་མཚན་ཉིད་པར་བཞེད་མོད། དེ་དེའི་དཔྱེན་བ་འཆད་པ་
མདོན་པ་གོང་མ་ན་ནི། འབྲུལ་གཞི་ཅུམ་ཡང་མེད་ཅིང་། འོག་མའི་དགོངས་པ་ཡང་མིན་ཏེ།
སྟོགས་འཇུག་སྒྱའི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར།
དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། སྟོམས་འཇུག་དགོ་བ་རྩེ་གཅིག་པ། ཞེས་དགོ་བར་བཤད་ལ། འདི་
ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་པོའི་དངོས་གཞིར་མི་རུང་སྟེ། དངོས་
གཞི་དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དགའ་
བདེ་དང་། །རབ་དང་ཤེས་བཞིན་དུན་པ་དང་། །གཏང་སྟོམས་དུན་པ་དག་པ་མེད། །ཅིས་
གསུངས་སོ། །འོ་ན་སྒྲུབ་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་ཅི་ཞེན། དེའི་རྣམ་རྒྱུན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ།
རྩ་བར་རྣམས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འགྲེལ་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནི་ལྟར་བསམ་གཏན་ཡིན་

ཞེན། ལོག་པར་སེམས་པའི་ཕྱིར་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེན་མིན་ཏེ། དེ་དང་རིགས་
མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་དེའི་མིང་དུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ས་བོན་རུལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དག་པ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་གཏན་
ལ་དབབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་གི་སྟོ་ནས་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་གང་
ཞིག །མཐོང་ཚེས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའོ། །འདི་གཏན་
ལ་འབབས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དག་པ་བ་དངོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་
དུ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་དག་པ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེན། སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམ་གང་
ཞིག་ཉོན་མོངས་པས་ཉོན་མོངས་པར་མ་བྱས་ཤིང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་ཡང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།
དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྣམ་པར་བྱང་བས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དག་པའི་ཕྱིར་དེ་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཡན་ལག་གི་སྟོ་ནས་དང་། ངོ་བོའི་སྟོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི། རྟོག་དབྱེད་
གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་གིས་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་
པ་གང་ཞིག །དགའ་བདེ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ནི་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་
གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་གཞིར་བྱས་པ་ལ།
དག་པ་དག་པ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ཞེས་སྐུར་
རོ། །

གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། བད་རབ་ཏུ་དང་བ་གཉིན་པོའི་
ཡན་ལག་གིས་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །
དགའ་བདེ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དུ་ལྡན་པའོ། །གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། དུན་ཤེས་བཞིན་

བཏང་སྟོམས་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་གིས་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་
 ལྷན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ལན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དུ་ལྷན་པའོ། །
 བཞི་པའི་མཚན་ཉིད། དུན་པ་ཡོངས་དག་དང་། བཏང་སྟོམས་ཡོངས་དག་དེའི་ཡན་ལག་གིས་
 དེ་ལས་འདས་པའི་དེ་གང་ཞིག །ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ལན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དུ་ལྷན་པའོ། །དེ་
 སྐད་དུ་ཡང་མཛོད་ལས། དང་པོ་ལ་ལྷ་རྟོག་དཔྱེད་དང་། །དགའ་དང་བདེ་དང་ཉིང་འཛིན་རྣམས། །
 གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི། །རབ་དང་དང་ནི་དགའ་ལ་སོགས། །གསུམ་པ་ལ་ལྷ་བཏང་
 སྟོམས་དང་། །དུན་དང་ཤེས་བཞིན་བདེ་དང་གནས། །མཐའ་ན་བཞི་དུན་བཏང་སྟོམས་དང་། །
 བདེ་མིན་སྟུག་མིན་ཉིང་འཛིན་རྣམས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་མིང་གི་སྟོན་ས་བཅོ་བརྒྱད་
 པོ་དེ། བྱེ་བྲག་དུ་སྟུ་བས་རྩལ་གྱི་སྟོན་ས་བཅུ་གཅིག་དུ་བསྟུས་ཤིང་། གོང་མ་པ་ནི། དགའ་
 བདེ་གཉིས་རྩལ་གཅིག །ནང་རབ་དུ་དང་བ་ནི་དུན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ལ་བཏགས་
 པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས། རྩལ་དགུ་དང་ལྷག་མ་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་དོ། །ཡན་ལག་བཅོ་
 བརྒྱད་པོ་སོ་སའི་ངོ་བོ་ཅི། དེ་དང་དེའི་བྱེད་ལས་དང་། གནས་སྐབས་གང་ན་གང་ཡོད་ཅེ་ན།
 གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་དུ་བཞག་པའི་རྟོག་དཔྱེད་གཉིས་ནི། ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིའི་
 སྟོམས་འཇུག་གི་གནས་སྐབས་གཉིས་ཀ་ན་ཡོད་ལ། བྱེད་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་དེ་གཉིས་སྟོང་གཉིན་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེར་དེ་གཉིས་ཟག་
 བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་དཔྱེ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་སུ་ནི། དེ་གཉིས་
 ཡོད་ཀྱང་ཐག་བསྐང་བའི་གཉིན་པོ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ནི། ལུལ་ལ་རྩིང་བའི་རྣམ་
 པས་འཇུག་པ་འཆོལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དཔྱེད་པ་ནི་ཞིབ་དུ་དཔྱེད་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་
 ཡང་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དག་ཀུན་ནས་སྟོང་བར་བྱེད་པའོ། །འདི་གཉིས་ཞི་རགས་ཀྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་ན་རྒྱ་རྒྱུད་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ལ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་གཞི་
 དག་པ་བ་ལ་ཡང་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་དཔྱེད་གཉིས་པོ་ནི་མཚུངས་
 ལྷན་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། འཛིན་སྟངས་འགལ་བས་རྣམ་པ་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།
 རྟོག་དང་དཔྱེད་དང་རྩིང་ཞིབ་དང་། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་བརྒྱལ་ལན་གྱི་སྟོན་ས་རྒྱས་པར་

གསུངས་སོ། །དགའ་བདེ་གཉིས་ནི་དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཡན་ཡོན་
 གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པའི་ལུས་སེམས་ལ་ཡན་འདོགས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པོའི་ངོ་བོ་ནི། བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ལྟར་ན། དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་ལ་བྱ་ལ། བདེ་བ་ནི་སེམས་
 བྱུང་གིན་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། གིན་ཏུ་སྐབས་པ་བདེ་བ་ཡིན། །
 ཞེས་དང་། ལུང་རྣམ་གཉིས་ཕྱིར་དགའ་ཡིད་བདེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འཆད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡང་བདེ་བ་ཚོར་བ་ལ་བྱས་ན་ལུས་ཚོར་དང་སེམས་ཚོར་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ལ། དེ་ཡང་
 ལུས་ཚོར་དུ་མི་རུང་སྟེ། སྟོམས་འབྲུག་གི་བསམ་གཏན་ལ་དབང་གེས་ཀྱི་ས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དབང་གེས་ནི་ཁ་ཕྱི་རོལ་དུ་བལྟས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་གེས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། དེ་
 དེ་ཡིན་ན་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་དགོས་ལ། དགའ་བ་ཡང་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་པས། ཡིད་བདེ་རྫས་
 གཞན་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ལ་འདོད་ན་ནི། ཡན་ལག་ལྷ་
 པ་དང་བཞི་པར་མི་འབྱུར་རོ་སྟམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ། བདེ་བའི་ངོས་
 འཛོན་དེ་ལྟར་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ན་ལུས་གིན་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་བས་
 ཆེས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡན་ལག་དུ་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས་བསམ་
 གཏན་དང་པོ་གསུམ་ཆར་གྱི་བདེ་བ་ནི། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 བསམ་གཏན་གསུམ་ཆར་དུ་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡན་ལག་ཏུ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་
 གཏན་གསུམ་པའི་མདོར། བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་མྱོང་ལ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །
 ཉན་ས་ལས་ནི། ལུས་ལ་གཞུགས་ཀྱི་ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལུས་གཉིས་ལས། དང་པོས་ལུས་
 ཚོར་བདེ་བ་དང་། གཉིས་པས་གིན་ཏུ་སྐབས་པའི་བདེ་བ་མྱོང་བ་ཡིན་པས་ན། བདེ་བ་ལུས་
 ཀྱིས་མྱོང་ལ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །ཀྱུན་ལས་བརྟམ་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ནི། བསམ་གཏན་དང་
 པོ་གཉིས་ན་ཡིད་གེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་སེམ་པར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གཅིག་ཉིད། དབང་པོ་རྟེན་
 བཅས་ཀྱི་ལུས་ལ་ཡན་འདོགས་པའི་ཆ་ནས་བདེ་བ་དང་། ཡིད་གེས་འཁོར་བཅས་དགའ་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཆོམ་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་དགའ་བ་ཞེས་བཤད་དོ། །

འོན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བདེ་བ་དང་། གསུམ་པའི་བདེ་བ་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན།

གསུམ་པའི་བདེ་བ་ནི་ལུས་བདེ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་སོགས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་འཆད་པའི་ལུགས་མེད་
ལ། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་སེམ་པར་ཉམས་སུ་སྤྱང་བ་དེ་ཉིད་དོ། །འོན་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་
པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་དགའ་བར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། མིན་ཏེ། དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
ཀྱན་བགྱིས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དགའ་བས་སེམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་བ་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་མཛོད་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན། །སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བདེ་དབང་པོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་བདེ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དང་པོའི་གཉིས་ནི་
དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་ལ། གཉིས་པའི་གཉིས་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ཞི་མ་ཞིའི་
བྱད་པར་ཡོད་དོ། །འོན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་གང་ཡིན་ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལྔ་ན་པའི་
བྱབ་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། མཛོད་ལས། རྟོག་མེད་བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན། །
ཞེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལ་ཅམ་བྱད་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། ཅམ་པོ་རྟོག་དཔྱོད་
གཉིས་ཀ་དང་བཅས་པ་དང་། བྱད་པར་ཅན་རྟོག་པ་སྤངས་ནས་དཔྱོད་པ་ཅམ་དང་བཅས་པར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་གསུམ་བདེ་མིན་སྟུག་བསྐྱལ་མིན། །ཞེས་བྱད་པར་ཅན་དེ་
ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོན་དང་མཚུངས་ལྔ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

འོན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཅམ་བྱད་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་བཞིན་དུ། བྱེ་མ་གཉིས་ལ་མི་
འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་ཡན་ལག་ལ་ཐུ་རགས་ཀྱི་བྱད་པར་མེད་པས། གཅིག་ལ་ཆགས་
བྲལ་བྱས་ཤིང་། ཅིག་ཤོས་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པ་མི་སྤྲིད་ལ། འདིར་ནི་དེ་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཡན་ལག་བཞི་ལས། བྱང་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་མཛོད་ལས། རབ་ཏུ་དང་
བ་དད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་
ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པའོ། །བསྐྱུ་བ་ལས་ནི། དེ་ལ་ནང་ཡོངས་སུ་དང་བའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་
ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། དྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དེ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་འདོད་དོ། །དགའ་བདེ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ནི་བཤད་ཟིན་ལ།
ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་དགའ་བ་ཅེ་གཅིག་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱད་པར་མེད་དོ། །

གསུམ་པའི་ཡན་ལག་ལྷ་ལས། དྲན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དམིགས་རྣམས་མ་བརྟེན་པའི་
 དྲན་པ་ལོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དགའ་བ་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱེད་པའི་དམིགས་རྣམས་མོ། །
 ཤེས་བཞིན་ནི་སྒྲ་བས་དེར་བྱིང་རྒྱོད་བྱུང་མ་བྱུང་གི་བྱ་ར་བྱེད་པ་ལོ། །བཏང་སྒྲོམས་ནི། བྱིང་རྒྱོད་
 དང་བྱལ་ནས་གསུམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སེམས་མི་ཉམས་པ་མེད་པར་འཛིན་པ་འདུ་བྱེད་བཏང་
 སྒྲོམས་སོ། །སྦྱིར་གསུང་རབ་ལས་བཏང་སྒྲོམས་ཀྱི་མིང་ཅན་གསུམ་གསུངས་ཏེ། ཆོད་མེད་
 བཏང་སྒྲོམས་དང་། ཆོར་བ་བཏང་སྒྲོམས་དང་། འདུ་བྱེད་བཏང་སྒྲོམས་སོ། །

དང་པོ་ནི་ཉིང་འཛིན་སྒྲུང་དང་བྱལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དོ། །གཉིས་པ་ནི།
 བདེ་སྐྱེག་གི་མཆོན་མ་དང་བྱལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་བྱིང་རྒྱོད་ལ་སོགས་པ་མི་
 མཉམ་པའི་སེམས་བྱུང་མཐའ་དག་དང་བྱལ་བའོ། །བདེ་བ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བཞི་པའི་ཡན་
 ལག་བཞི་ལས། དྲན་ཤེས་བཞིན་གཉིས་ནི་དོས་བཟུང་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། འདིར་བསམ་
 གཏན་གྱི་སྦྱོན་བརྒྱད་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། ཡོངས་དག་ཅེས་སྒྲོས་སོ། །སྦྱོན་བརྒྱད་ནི། རྟོག་
 དཔྱེད་གཉིས། བདེ་བ་དང་། སྐྱེག་བསྐྱེད་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་གཉིས།
 དབུགས་འབྱུང་རྩལ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྟོག་དང་དཔྱེད་དང་དབུགས་དག་
 དང་། །བདེ་བ་ལ་སོགས་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ནི།
 ཆོར་བ་བཏང་སྒྲོམས་ཏེ། དོས་འཛིན་ནི་དེ་སྐད་དུ། བཏང་སྒྲོམས་ནི། བར་མའོ་གཉིས་ཀའི་མི་
 རྟོག་ཕྱིར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

འོ་ན་དྲན་ཤེས་བཏང་སྒྲོམས་གསུམ་པོ་འདི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་མེད་པའམ།
 ཡོད་ཀྱང་མི་འཛིན་པ་ཅི་ཞེ་ན། དང་པོར་ཡོད་ཀྱང་རྟོག་དཔྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པས་རང་གི་
 ལས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་རྩལ་བཞག །གཉིས་པར་རང་གི་ལས་བྱེད་ཀྱང་། དགའ་བ་
 ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་སྦྱིབ་པས་རང་མིང་གིས་མ་བཏགས་པར། བར་རབ་རྩལ་དང་བ་ཞེས་པའི་
 མིང་གིས་བཏགས། བསམ་གཏན་གསུམ་པར་ནི་དེ་དང་བྱལ་ཞིང་། རང་གི་ལས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 རང་མིང་གིས་བསྟན། བཞི་པར་ནི། སྦྱོན་བརྒྱད་ཀྱི་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་དག་ཅེས་པའི་
 མིང་གིས་བསྟན་ནོ། །ཞེས་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་རྣམས་ཟེར་རོ། །

འོ་ན་རྟོག་དཔྱོད་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་འདི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིན་ཡིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པར་དེ་སྤངས་ཟིན་ན། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མདོན་བྱེད་དང་། དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་དང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རྣམས་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་། སྒྲིམས་འཇུག་དག་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ། སྒྲིན་དེ་དག་སྤྱར་ཡང་མདོན་དུ་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་ཡིད་བདེ་བ་གསུམ་ལ། ཟག་མེད་གྱི་ངོ་བོར་སྒྲིས་པ་དང་། དག་པ་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྒྲིན་དུ་མི་འཛིག་ལ། གཉིས་པ་ལ་ཡང་ས་དེ་བསྐྱས་གྱི་ཉོན་མོངས་པས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་ཅུས་མི་ཅུས་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྒྲིན་དུ་འཛིག་ལ། གཉིས་པ་ནི་མིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྟོན་ལ་ཡོད་པའི་རྟོག་དཔྱོད་བཞིན་ནོ། །

འོ་ན་དེའི་བྱེད་པར་ཅི་ཞེ་ན། སྤྱིར་རྟོག་དཔྱོད་ཅམ་ནི་གཟུགས་ལ་ལྟ་འདོད་དང་། དེའི་བྱེད་པར་ལ་དཔྱོད་འདོད་གྱི་སྒྲོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱིར་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་གྱི་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་མོད། ས་དེའི་ཉོན་མོངས་པ་འཇུག་པའི་གཞི་ནི། འཛིག་རྟོན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ། ཞི་བ་དང་གྲ་ཞོམ་པ་སོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱེད་ཅིང་། །ས་འོག་མ་ལ་སྒྲིན་དུ་བལྟ་བའི་རྟོག་པའོ། །སྒྲིན་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ཀྱང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ལྟོས་པའི་སྒྲིན་ཡིན་གྱི། རང་ས་ལ་ལྟོས་པའི་སྒྲིན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་དང་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤྱད་དུ་ཡང་། བསྐྱུ་བ་ལས། གང་གི་ཆོ་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་རང་གི་ས་ལ་ཡན་འདོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལུན་འདས་གྱིས་གཡོ་བའི་མིང་དུ་བསྟན་ཅི་ན། སྤྱིས་པ། གཞན་གྱི་ས་ལ་ལྟོས་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་རྟོག་དཔྱོད་དང་བྱེད་ཤེས་བཞིན་འདི་དག་ །སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ལ་སྒྲེ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྒྲེ་ངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། འཕགས་པ་ལ་ནི་དེའི་བྱེད་པ་མེད་དེ། བསམ་གཏན་ས་དུག་པོ་གང་རུང་གི་ངོ་བོར་སྒྲིས་པའི་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་རྣམས་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ངོ་བོའི་སྒྲོན་ས་དཔྱེ་བ་ལ། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན། གནས་པ་ཆ་མཐུན། བྱེད་པར་ཆ་མཐུན། ངས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སྟེ་བཞིར་འབྱེད་པ་མཛོད་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་

སྐད་དུ། དག་པ་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་སོགས། རྣམ་པའི་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་ངོས་
འཛིན་ཡང་རི་སྐད་དུ། ཉོན་མོངས་སྒྲེ་དང་རང་ས་དང་། གོང་དང་ཟག་མེད་རྗེས་མཐུན་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷོ་མས་འཇུག་དག་པ་བ་གང་ཞིག། འཇུག་ཐོགས་སུ་རང་སའི་ཉོན་
མོངས་སྒྲེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། རང་སའི་དག་པ་བ་སྒྲེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་།
གོང་ས་སྒྲེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། ཟག་མེད་སྒྲེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་
ཅེ་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བཞི་ཀ་ཡོད། སྤྱི་ཅེ་ལ་ནི་གོང་ས་མེད་པས། ཟུང་པར་ཆ་
མཐུན་མེད་ལ། ཟག་མེད་གྱི་རྟོན་དུ་མི་རུང་བས་ངས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་ཀྱང་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་ཉོན་མོངས་པར་བྱ་བའི་
གཞི། གང་གིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས། རི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་
གསུམ་མོ། །

དང་པོ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་རྣམས་སོ། །
དེ་སྐད་དུ་ཡང་མཛོད་ལས། འཇིག་རྟོན་དག་པའི་དགོ་བ་ནི། དག་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་བྱ། ཞེས་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ནི། སྤྱི་ཅེ་པ་གཅིག་ལུས་རོ་ལྟར་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་
གཞག་འཆད་གྱི། གཞན་མི་འདོད་ལ། ཉི་འོག་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་འདོད་པ་ནི། མཛོད་ལས།
གཞན་མིན་བཞི་ཞེས་ཉི་འོག་པ། དེ་དག་སྤྱི་ཅེ་ལྟར་རྒྱལ་མོངས། བསམ་གཏན་ས་གསུམ་ཞེས་
བཤད་དོ། །མཛོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་ལས་ནི། ཉོན་མོངས་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལུང་དུ་མ་བརྟན་
པའི་རྩ་བ་བཞི་པོ་སྤྱི་ཅེ་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ད་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པས།
ཁོང་སྤྱོ་མ་གཏོགས་པའི་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གྱིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་མི་
གཏོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཁམས་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རང་
སར་གཏོགས་པ་ཅིག་དགོས་ཏེ། ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་པས། ས་གཞན་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་
མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་རྣམས་སོ་སོར་སྤྱི་ཅེ་པས་མཚམས་བཅད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལྷོ་མས་འཇུག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན།

དེ་ལ་སྤྱད་པའི་འདོད་ཆགས་སྒྲིམ་ནས། སྒྲིམས་འཇུག་གི་རྣམས་རྒྱུ་དེ་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་
ལྡན་དུ་སྤོང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་བཞི་སྟེ། སྤྱད་པ་ཤས་ཆེ་བའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན།
ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བའི་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཤས་ཆེ་བའི་དང་། ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་དེའོ། །མཚན་ཉིད་ནི།
རང་སའི་སྤྱད་པས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་རྣམས་རྒྱུ་དང་། བདག་ཁོ་ན་ལ་
སྒྲིམས་འཇུག་འདི་ཡོད་ཀྱི་གཞན་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་དོ་སྒྲིམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པར་
བྱས་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་རྣམས་རྒྱུ་དང་། བདག་གིས་ཐོབ་པའི་འདི་ཐར་ལམ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་
སྒྲིམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་རྣམས་རྒྱུ་དང་། སྒྲིམས་འཇུག་
དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཤེས་སྒྲིམ། དེས་སྒྲོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་འགའ་ཞིག་མཐོང་བ་ན།
བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་གོ་སྒྲིམ་པའི་ལོག་ལྟ་སྒྲིམ་པ་ལས། དེས་སྒྲིམས་འཇུག་དེ་ཉོན་མོངས་
ཅན་དུ་བྱས་པའོ། །འོ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་
བའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་མེད་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་
རུང་བས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་ངན་བ་སྒྲེབ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲིམ་ན། དེ་དེའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བ་
བདེན་ཀྱང་། ཐུར་ལོག་ལྟ་རྒྱད་ལ་ལྡན་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཆེན་
ལྟ་བ་འདིའི་མཐུ་ལས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་མཚོག་གོ་ཞེས་ལྟ་བ་མཚོག་འཛིན་
གྱི་སྒྲོ་སྒྲིམ་པས། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་དྲི་མ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བོད་སྐད་ལ་
རྣམས་གསུང་ངོ་། །སྒྲིམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་འདི་ལ། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ཞེས་ཟེར་ཡང་།
འདིའི་མདོ་ལ་ཉམས་པའི་བྱ་བ་པ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདིས་གོང་ས་དང་ཟག་མེད་སྒྲེབ་པ་ལ་
གཤམ་བྱེད་ཀྱང་། རང་སའི་སྒྲེབ་པའི་ས་དེ་དང་དེར་སྒྲེབ་པ་ལེན་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བདེ་བ་ལ་རོ་མུང་བའི་སྤྱད་པས། སྒྲིམས་འཇུག་སྐྱ་མ་དྲི་མ་ཅན་
དུ་བྱེད་ཀྱང་། དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྒྲིམས་འཇུག་དག་པ་བ་སྒྲོན་མེད་གཞན་གྱིས་ཀྱང་
སྒྲོང་བྱས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྒྲེབ་པའི་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །དེ་
དག་གི་བྱ་བ་དོན་གཤམ་ཆེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འོག་མ་འོག་མའི་
ཡན་ལག་རྣམས་སྤངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སྒྲིར་རྟོག་དཔྱེད་དང་། དགའ་བདེ་

སྤངས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་སྤངས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ལ་
 སོགས་པའི་ཡན་ལག་དུ་བཞག་པའི་རྟོག་དབྱེད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ས་དེ་བསྐྱུས་གྱི་དེ་དང་
 དེ་སྤངས་ཞེས་པ་ཡང་ཆོག་ཙམ་མ་ཡིན་ལ། གོ་དོན་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་འདོད་པ་ལ་
 ཞི་རགས་སུ་བལྟ་བའི་ཆགས་སྤང་གིས་ཀྱང་ནས་སྤངས་པའི་རྟོག་དབྱེད་དེ་ནི། ས་དེས་བསྐྱུས་
 པའི་རྟོག་དབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཟག་མེད་ལ་ནི་རྟོག་
 དབྱེད་དེ་མེད་ཀྱང་། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་
 ཤེས་རབ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ནི་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བསམ་གཏན་གཉིས་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་འདའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་དེ་
 བསྐྱུས་གྱི་དགའ་བདེ་ཞེས་པ་ཡང་། ས་དེ་དང་དེའི་སྤྱིད་པ་སྤྱི་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་དགའ་བདེ་ལ་
 བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་བསམ་གཏན་དེ་དང་དེའི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པའི་དགའ་བདེ་ལ་བྱ་བ་མིན་ཏེ།
 ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་གྱི་ཡན་ལག་དུ་ལྷན་པའི་དགའ་བདེ་བཞིན་ནོ། །
 དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་རྣམས་དང་པོར་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་
 གཏན་གཉིས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ། ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་བ་བར་དུ་བརྒྱུད་མི་དགོས་པས།
 བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱེད་པའི་ལམ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་
 མེད་དེ་ཉིད་དོ། །དེའི་ཆོ་དཔེ་དེའི་ཡན་ལག་དགའ་བདེ་གཉིས་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
 དེ་སྤངས་ནས་མེད་པར་བྱས་པ་མིན་ཏེ། དེ་དེའི་ཡན་ལག་དུ་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་གྱི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་ལ། ཉེར་བསྟོགས་ནི་བཤད་ཟིན་ཅིང་།
 དངོས་གཞི་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། འདུ་ཤེས་སམ་དམིགས་རྣམ་གྱི་སྒྲིམས་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་
 སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་
 བན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྷན་པའོ། །དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲིམས་དབྱེད། དག་པ་བ་བཞིར་འགྱུར་
 ཚུལ་དང་། དེ་ལ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་པས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི་སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་བཤད་
 པར་བྱ་ཞིང་། དམིགས་རྣམ་གྱི་སྒྲིམས་བྱེད། རམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་བའི་དུས་སུ་གཟུགས་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིམས་དང་། གཟུགས་མེད་ལ་

ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་ནས། རྣམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ་ཞེས་སམ། རྣམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་ཁོ་ན་
 བསྐྱེལ་པས་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དེ་ཉིད་ལ་གསལ་སྒྲུབ་ཤིང་མཆེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །རང་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་སྐད་
 དུ་ཡང་ཉན་ས་ལས། རི་སྤྱིད་དངོས་གཞི་ལ་སྒྲོམས་པར་མི་འཇུག་པའི་བར་དུ་ནི་རྣམ་མཁའ་ཁོ་
 ན་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །སྒྲོམས་པར་ཞུགས་ནས་ནི་རྣམ་མཁའ་དེ་ཉིད་དང་། དེ་གཞན་
 པའི་རང་གི་སེམས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །ཉིར་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོན་ནི་འོག་མའི་
 ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ན། ས་
 འོག་མ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཙམ་མམ། དམིགས་པ་ལ་གསལ་སྒྲུབ་མཆེད་ཙམ་གྱི་དངོས་
 གཞིའི་སྒྲོམས་འཇུག་དུ་བཞག་མི་རུས་པས། དེ་ཙམ་ཞིག་ཐོབ་ནས་ཀྱང་། དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་
 པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིར་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་དང་། དེས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་
 སེལ་བར་བྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིར་བསྐྱེད་དང་། དངོས་གཞི་རྣམས་
 རྣམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བུའི་དམིགས་རྣམ་གྱི་སྒྲིབ་མཚུངས་ཀྱང་། འོག་སའི་ཕུང་པོ་ལ་
 དམིགས་པ་དང་། དེ་ལ་མ་དམིགས་པར་རང་སའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོན་ནས་བྱེད་པར་ད་
 བྱེད་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་ལ་སྒྲོན་དང་། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྒྲོན་
 མེད་དུ་མཐོང་ནས། དེ་ཉིད་མཐའ་ཡས་སོ་ཞེས་སམ། རྣམ་ཤེས་ཙམ་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེལ་པས།
 དེ་ཉིད་ལ་གསལ་སྒྲུབ་ཤིང་མཆེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །
 ས་དེ་ལ་སྒྲོན་པའི་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དེ་ཡང་རགས་པར་མཐོང་ནས། བཟུང་བྱ་ཅི་ཡང་
 མེད་དོ་སྒྲུལ་དུ་བསྐྱེལ་པས། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དེ་ཉིད་ལ་གསལ་སྒྲུབ་མཆེད་པའོ། །བཞི་པ་
 བྱི་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྒྲུལ་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་ཡང་རགས་པར་མཐོང་ནས། སྒྲུབ་པའི་དུས་སུ་འདུ་ཤེས་
 རགས་པ་ནི། བད་འབྲས་ཟུག་རྩ་ལྟ་བུ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་མོངས་པ། ཡོད་མིན་
 མེད་མིན་ནི་གུ་ཤོམ་པའོ་སྒྲུལ་པའི་འདུ་ཤེས་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས། ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་དག་ལ་

ཡན་ལག་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མི་འཛིན་པ་ནི། ཀྱན་ལས་བརྟམ་ལས། གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་
ནི་ཞིག་ནས་སུ་རོག་ཅིག་པའི་བྱིར། ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་དག་ལ་དམིགས་པས་འདྲ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་སྣ་མ་དོར་ནས་བྱི་མ་མི་འདྲ་བ་རེ་ལ་
འཇུག་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། གྲངས་ངེས་པ་དང་། གོ་ཤིམ་ངེས་
པ་དང་། དམིགས་རྣམ་དབྱེད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ངེས་བཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྦྱིར་ཅོད་པའི་རྩ་བ་ལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ལ། དེ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམས་འཇུག་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་སོ། །དེ་ཡང་
བྱིས་པ་རྣམས་ཅོད་པའི་རྩ་བ་ནི་ཆོར་བ་བདེ་སྟུག་ཡིན་ལ། རབ་བྱུང་རྣམས་ནི་འདྲ་ཤིས་དང་ལྟ་
བ་བྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་ལ་བཅོད་པའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་རྩ་བ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་སྐད་དུ་ཡང་མཛོད་ལས། ཅོད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་དང་། །ལམོར་བའི་རྒྱ་བྱིར་རིམ་རྒྱུའི་བྱིར། །
སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་ཆོར་བ་དང་། །འདྲ་ཤིས་ལོག་ཤིག་སྤང་པོར་བཞག་ །ཅིས་གསུངས་སོ། །
ཅིའི་བྱིར་ཆོར་བས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བསམ་གཏན་བཞིར་ངེས་ཤིན། བསམ་གཏན་པ་རྣམས་
ནི་ཆོར་བ་བདེ་སྟུག་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་འཆོལ་ལ། སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་ལ་སྤྱོད་རགས་
གཉིས་ལས། རགས་པ་ཡིད་མི་བདེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། སྤྱོད་
ལུས་ཆོར་སྟུག་བསྐྱེད་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སྟེ། དེ་དང་དེར་ཡིད་
བདེ་བའི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དང་། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཆོར་
བ་བདེ་བ་ལ་སྤྱོད་རགས་གཉིས་ལས། རགས་པ་ཡིད་བདེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་སྟེ། དེར་དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་བུལ་བའི་བྱིར། སྤྱོད་པ་སེམས་བདེ་ལས་ངེས་
པར་འབྱུང་བ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཆོར་བ་བྱུང་སྒྲོམས་
ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་མ་བཞག་སྟེ། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྟུག་བསྐྱེད་མི་རྟོགས་
པའི་བྱིར་རོ། །ཅིའི་བྱིར་འདྲ་ཤིས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལས་གཟུགས་མེད་བཞིར་ངེས་པར་
བཞག་ཅིན། འདྲ་ཤིས་ནི་གཉིས་ཏེ། ཡུལ་ལ་མཆོན་མར་འཛིན་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་ལ་མཆོན་

མར་འཛིན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤང་བྱ་གཞུགས་དང་ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། གཉིན་པོ་ནམ་
མཁའི་འདུ་ཤེས་སོ། །དེ་གཉིས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་གཞུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་སོ། །
ཡུལ་ཅན་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤང་བྱ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་།
གཉིན་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་སོ། །དེ་གཉིས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི། གཞུགས་མེད་
ཐྱི་མ་གཉིས་སོ། །སྤིང་པའི་རྩེ་མོ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་ཟག་མེད་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཐྱིར།
གཞུགས་མེད་ལྷ་པ་མ་བཞག་གོ། །གོ་རིམ་ནི་དང་པོ་རྣལ་འབྱོར་པས། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་།
གཞོད་སེམས་གཉིས་སྟག་བསྐལ་གྱི་རྩ་བར་མཐོང་ནས། རྟོག་དཔྱོད་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་གིས་
དེ་སྤོང་བ་ལ་ཞུགས་པས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐོབ་པོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀྱང་རྒྱུད་
འབྱུགས་པར་བྱེད་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིན་དུ་མཐོང་ནས། ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་གཉིན་པོའི་ཡན་
ལག་གིས་དེ་སྤོང་བ་ལ་ཞུགས་པས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་འཐོབ་པོ། །དེའི་འོག་ཏུ་དགའ་བ་
ཡང་ཡིད་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིན་དུ་མཐོང་ནས། དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་
གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་གིས་དེ་སྤོང་བ་ལ་ཞུགས་པས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཐོབ་པོ། །དེའི་འོག་
ཏུ་བདེ་བ་ཡང་སེམས་ལ་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་མཐོང་ནས།
ཡོངས་དག་གཉིས་ཀྱིས་དེ་སྤོང་བ་ལ་ཞུགས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་འཐོབ་པོ། །དེ་ནས་
གཞུགས་དང་ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་རགས་པར་མཐོང་ནས། རམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་སྤོང་
བར་བྱེད་ཅིང་། རམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་ཁ་ཐྱི་རོལ་དུ་བལྟས་པས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིན་ཡིན་
པར་མཐོང་ནས་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཤེས་སུ་འདུས་པར་བསྒྲུལ་ཞིང་། དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་ཀྱང་མཚན་འཛིན་གྱི་ཟུག་རྩ་བསྐྱེད་པས་སྒྲིན་དུ་མཐོང་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་
དེ་སྤོང་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་མཚན་འཛིན་དུ་མཐོང་ནས། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་འདུ་ཤེས་
ཀྱིས་དེ་སྤོང་བ་ལ་ཞུགས་པས་སྤིང་རྩེ་ཐོབ་པོ། །ཁ་ཅིག་རམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་
འདི་རྣམས་སངས་རྒྱས་པའི་སྒྲོམ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་འདི་དག་སེམས་ཅམ་གྱི་
སྒྲོམ་ཡིན་གྱི། དཔུ་མའི་སྒྲོམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཤེར་ཐུན་གྱི་མདོ་ལས། ཤེར་

ཕྱིན་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པས་ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད། །སྒྲ་གཤམ་མེད་པ་ལ་རྣལ་
 འབྱོར་དུ་བྱེད། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་ས་བཞི་ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་སེམས་ཅམ་ཁོ་
 བ་ཡིན་གྱི། ཞེས་དང་། སྦྱོང་འཇུག་ཏུ། ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་གོམས་པ་ལས། །ཞེས་གསལ་བར་
 གསུངས་ཤིང་། འདུ་ཤེས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་དཔུ་མའི་སྒྲོམ་དུ་བཞག་དཀའ་ཡང་།
 འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་མེད་མི་རུང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་བྱིར་དང་།
 ཐོད་བཀལ་གྱི་སྐབས་སུ་བྱིད་ཅེ་ལ་རྒྱད་རྒྱུད་བྱེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་བྱི་རོལ་པ་ལ་
 དཔུ་མའི་སྒྲོམ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ནི་ལྟ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པར་དེ་དག་བསྒྲོམ་ཀྱང་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་བྱེད་པར་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། རི་རྒྱ་ད་དུ་མཛོད་ལས། གཏེ་བཅས་རང་གི་སྤྱི་ལ་དམིགས། །བསམ་
གཏེ་དག་ཡུལ་ཡོད་དག་ཡིན། །གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས། །སྤྱི་ལ་
ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་འོག་
ས་དང་། གོང་ས་ལ་མི་དམིགས་ཏེ། ས་རྣམས་སྤྱི་ལས་སོ་སོར་མཆོམས་བཅད་པའི་ཕྱིར།
ཟག་མེད་ལ་མི་དམིགས་ཏེ། དག་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏེ་གི་སྒྲུལ་ས་
འཇུག་དག་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡོད་པ་དེ་
ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དེ་དག་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ས་འོག་མའི་
ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་མ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལས་འདས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།
དེའི་ཤུགས་ལ་འོག་མའི་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པར་གསལ་བ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིར་
བསྐྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་འོག་ས་ལ་དམིགས་པར་གསལ་ལོ། །

བཞི་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ངོས་བཟུང་བ་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་དང་། གཟུགས་མེད་གྱི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདོད་པ་ལ་
འདུན་པ་དང་རྣམ་འཛེ་སྟེ། དེས་དེ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པ་དང་
དཔྱོད་པ་སྟེ། དེས་དེ་ཐོབ་ཟིན་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་པ་ལ་གོགས་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དགའ་
བ་དང་བདེ་བ་སྟེ། དེས་སེམས་ལས་སྐྱུ་རུང་བའི་མཆོག་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་། ཐོགས་བཅས་དང་ཐོགས་མེད་གྱི་
 འདུ་ཤེས་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་ཡུལ་ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཡུལ་ཅན་རྣམ་ཤེས་གྱི་
 འདུ་ཤེས་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་། རགས་པ་རྣམ་ཤེས་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། སྤྱ་བ་ཅི་ཡང་
 མེད་པའི་འདུ་ཤེས་སོ། །སྤང་བྱ་དེ་དང་དེ་དག་སྤངས་པས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་ཚན་གཉིས་
 བོ་དེ་དང་དེ་འཕྲོ་བ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཟག་པ་
 མེད་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་དགོ་བ་ཅེ་གཅིག་པའོ། །དེ་ཕྱི་ན་མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་
 གསུམ་གྱི་དཔྱད་བས། དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་སྟོམས་འཇུག་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །སྟོར་ལམ་
 གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་ལམ་བདེན་གྱི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་མ་ཡིན་ལ།
 སྤྱིད་པ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུའི་སྟོམས་འཇུག་ཀྱང་མ་ཡིན་མོད། འཇིག་རྟེན་པའི་དགོ་
 བ་དག་པ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་མཚན་ནས་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཡིན་ལ། རྒྱུའི་སྟོམས་འཇུག་
 མ་ཡིན་པ་ནི་མང་སྟེ། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་མདོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་
 མི་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞིའི་རྒྱུ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་དག་དང་། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་གྱི་དེ་
 དག་དང་། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་གྱི་ཉོན་སྐྱིབ་སྤངས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་དག་
 བོ་དེ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྤྱིད་འཕེན་འགྲུབ་གང་རུང་གི་རྒྱུའི་རིགས་སུ་མི་
 གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཡང་སྤྱིད་འཕེན་འགྲུབ་གྱི་རྒྱུར་འགྲུར་པའི་དག་པ་བ་དང་། དེར་མི་
 འགྲུར་པའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་གཉིས་གྱི་བྱེད་པར་ཅི་ཞེན། གུན་སྤྱོད་ས་འོག་མའི་མ་རིག་
 པས་གུན་ནས་བསྤངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དགོ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་གུན་ནས་
 བསྤངས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་བ་རྣམས་ནི། ཉེར་བསྟོགས་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ།
 འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་སྟེན། །ཡང་རྒྱུའི་གུན་སྤྱོད་རང་སའི་སྤྱིད་པས་མ་བསྤངས་ཤིང་།
 རང་ས་དང་གོང་ས་གང་རུང་གི་དགོ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བས་གུན་ནས་སྤངས་པའི་
 དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་རྣམས་ནི་དེ་ཡིན་ལ། འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའོ། །
 མདོར་ན་རྒྱུའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན་གུན་སྤྱོད་ཉོན་མོངས་པས་གུན་ནས་སྤྱོད་དགོས་ཏེ། འཕེན་
 བྱེད་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་མ་རིག་པས་སྤང་དགོས་ཤིང་། འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་སྤྱིད་པས་བསྤངས་

དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འདི་དང་རྣམ་ཐར་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཞེ་ན། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་བྱད་པར་
 ཡོད་དེ། རྣམ་ཐར་ཡིན་ན་རང་གི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་པ་མི་འདྲན་པས་བྱབ་
 ལ། རྒྱའི་སྒྲོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་དག་པ་བ་ཅམ་ལ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱད་པས་མ་བསྐྱེདས་
 གྱང་། དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་སྤྱད་པ་འདྲན་ནུས་པ་དུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཞར་ལ་འོང་བ་
 བཟོད་ནས། དགྲུས་མ་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ནི། བསམ་
 གཏན་ས་དུག་པོ་ཁོ་ནའོ། །དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམས་འཇུག་མི་སྤྱད་པ་ནི།
 སྤྱིར་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ཀའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ཤིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཆོས་བཟོད་དང་
 ཆོས་ཤེས་གྱིས་ནི་འདོད་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པར་དམིགས་དགོས་པ་ལས། གཟུགས་
 མེད་དངོས་གཞིའི་སེམས་གྱིས་ནི་རིང་བ་བཞིས་རིང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་
 པ་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་སྤྱི་སྒྲིད་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་གཟུགས་ལ་ཡང་མི་དམིགས་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་གྱིས་འདོད་
 པ་ལ་དམིགས་པ་སྤྱིད་ན། གཟུགས་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་གཟུགས་མེད་ཁམས་གྱིས་གཟུགས་
 ལ་དམིགས་པ་མི་སྤྱིད་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཅིག་ནི་ཡན་ལག་གིས་འདའ་ལ། ཅིག་ཤོས་ནི་དམིགས་
 པས་འདའའོ། །ཞེས་ཡང་ཡང་བཤད་པ་དེའོ། །

འོ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་སྤྱོད་པ་དེའི་ཆེ་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོར་སྤྱོད་པ་ཡིན་མོད། དགའ་བ་བདེ་དང་རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་ངོ་བོར་སྤྱོད་པ་རྗེ་ལྟ་
 སུ་ཞེ་ན། ཡུལ་ཅན་བཞི་པོ་དེས་ཡུལ་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོན་ས་སོ། །དེའི་ཆེ་
 བ་བཞི་པོ་དེ། སྤྱིར་རྟོག་མེད་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ།
 དེའི་ཆེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ལྷ་ཆར་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་
 བྱེ་བྲག་ཏུ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་སས་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་དུ་བཞག་པའི་རྟོག་དཔྱད་སོགས་ལ་དེའི་སས་བསྐྱེད་མ་བསྐྱེད་གཉིས་
 དང་། དང་པོ་ལ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁོ་ན་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་བལྟ་བའི་རྟོག་དཔྱད་དང་། སྤྱིར་
 རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ལྷའི་རྒྱ་དུས་དང་། དེ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་རྟོག་དཔྱད་ཅམ་གཉིས་དང་།

དགའ་བདེ་ལ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་ཁོ་ན་ལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་འདྲེན་ནུས་ཀྱི་
 དགའ་བདེ་དང་། དེ་མི་འདྲེན་བར་སྦྱར་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ཅམ་དུ་བྱེད་པའི་དགའ་
 བདེ་ཆོན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྣམས་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་སྤྱད་བྱ་དང་། དངོས་གཞིའི་
 སྟོམས་འཇུག་ཕྱི་མ་རྣམས་མངོན་དུ་བྱས་ཤིང་། མ་ཉམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ལ།
 ཕྱི་མ་རྣམས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་དོན་དང་། གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། སྒྲ་མཉན་
 པ་དང་། དེག་བྱ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་ཆོན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་འདི་ནི་ཕྱི་མ་
 རྣམས་ལ་ཡང་འདྲེའོ། །གཉིས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་མེད་ནི་ས་དགུའི་དབྱེ་བས་དགུའོ། །དེ་ཡང་
 འདི་ལྟར་ཤེས་དགོས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོགས་སུ་འཛོག་བྱེད་ནི། དམིགས་རྣམ་དེ་
 དང་དེས་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་དུ་འཛོག་བྱེད་ཀྱང་བདེན་པའི་དམིགས་རྣམ་གྱིས་རབ་དུ་བྱེ་བ་
 ཡིན་པས་དེ་དག་མི་འགལ་བ་ཅི་ཞེན། དེ་ཡང་རྣམ་མཁའ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཏིང་
 ངེ་འཛིན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའོ། །
 དེའི་ཆོད་དམིགས་པ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཅན་
 དུ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པ་གཉིས་ནི་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་དེར་རྟོགས་
 པ་དེས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་ལན་པ་ཡིན་གྱི། གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འཛིན་
 ལྟངས་མི་འགལ་བའི་བྱིར། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཡང་དེ་དང་འདྲེའོ། །སྤྱོད་ཅེའི་སེམས་ནི་
 ཟག་མེད་དུ་སྦྱོས་པ་མི་སྤྱོད་དེ། ཡུལ་ཅན་སྤྱོད་ཅེའི་སེམས་ཀྱིས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པ་མི་སྤྱོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བའི་བྱིར། འོ་ན། སྤྱོད་ཅེའི་སེམས་དེ་རྟོག་
 པའམ། རྟོག་མེད་གཉིས་ལས་གང་ཞེན། རྟོག་གོ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། རྟོག་མེད་
 ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གསལ་བར་མི་སྦྱང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རྟོག་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཤེས་པ་ཞིག་གོ། །དེ་ཅམ་གྱིས་རྟོག་གོ་ལ་གྲགས་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་མི་རུས་ཏེ།
 ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་རྣམས་རྒྱའི་སྟོམས་འཇུག་
 མ་ཡིན་ན། འཕགས་པ་བྱིར་མི་འོང་རྣམས་སྤེལ་བ་སྒྲོམ་གྱི་དབང་གིས་གནས་གཅང་མ་ལྟར་སྤྱོད་བ་
 ལེན་པ་ཅི་ཞེན། དེ་དག་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི། ཟག་མེད་ཀྱིས་མ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་དེའི་ཟག་བཅས་དེ་སྒྲིབ་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་བར་འགྱུར་ཏེ། འགྱུར་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཞེན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྒྲིབ་དང་གནས་པར་བྱ་བྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་
 བ་ལྟར་དེར་སྒྲིབ་པའི་བྱིར་དུ་སྒྲིབ་མ་བསྒྲིམ་པ་དེའི་ཆེ། དེའི་སྐྱེད་པོ་ལ་སྒྲིབ་པ་འགྱུར་བའི་བྱིར་
 དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གང་སྒྲིབ་ལས། ཟག་བཅས་པ་དེའི་དབང་གིས་དེར་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འགོག་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ཟག་མེད་ཡིན་ནམ་ཞེན། འོག་
 མའི་ལུགས་ལ་འདིར་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར་དང་། སྒྲིབ་
 ཕྱི་ལས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། ཀྱན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་ལྟར་ན་སྒྲིམས་
 འཇུག་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དེ། སྒྲིབ་ཕྱི་ལས་ཁོ་ནས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
 དེ་ལས་གཞན་ཁས་ཁས་གསུམ་གང་རུང་གི་སེམས་དང་། ཟག་མེད་ལམ་གྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་དང་། སྒྲིབ་ཕྱི་ལས་འགྱུར་གྱི་ལས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཀྱན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་ལྟར་ན་
 བྱི། ལུགས་གཉིས་ལས། ལུས་རྟོན་གང་དུ་གཏོགས་པའི་ཀྱན་གཞི་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་
 ཡོད་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི། དེ་གང་གཏོགས་གྱིས་དེར་གཏོགས་དགོས་ལ། སྒྲིབ་ཕྱི་ལས་སྒྲིབ་
 འགྱུར་བྱེད་གྱི་རྒྱར་བཤད་པ་ནི་མེད་དོ། །འོ་ན་མདོན་པ་ཀྱན་ལས་བཏུས་ལས། འགོག་པའི་
 སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་ནི་འཇིག་རྟོན་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་མིན་ནམ་ཞེན། དེའི་
 དོན་ནི་སྒྲིམས་འཇུག་དང་པོ་བརྒྱད་ལ་འཇིག་རྟོན་པ་དང་འཇིག་རྟོན་ལས་འདས་པ་གཉིས་གཉིས་
 སུ་བྱེན་ས། དང་པོ་རྣམས་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྒྲིབ་པོ་དང་བྱུན་མོང་བ་དང་། གཉིས་པ་རྣམས་འཕགས་
 པ་ཁོ་ནའི་ཆོས་སུ་བཤད་ནས། འདི་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེ་བ་གཉིས་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པའི་བྱིར་
 ཡིན་ལ། འདས་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཅམ་གྱིས་ཟག་མེད་དངོས་ཡིན་ན། ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །
 ཡང་འདས་ལམ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི། ཟག་མེད་དངོས་མ་ཡིན་
 ཀྱང་འདས་ལམ་དངོས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་པོ་ཟག་མེད་དུ་མི་འཇིག་པ་ཅི་ཞེན། བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་
 བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རྗེས་ཐོབ་དུ་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་
 ལམ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། གཟུགས་ཅན་

གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་དང་། གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
བཤད་ཅིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་པོ་རྗེས་སྐོབ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེས་ཤི་ན།
སྒྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་དོན་དམ་ལ་དམིགས་
པའི་མཉམ་གཞག་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྗེས་སྐོབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟམས་ལས།
ཡོན་ཏན་འདི་དག་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། གནས་པ་ལས་
གྱུར་པའོ། །རང་གི་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པ་གང་ཡིན་དེ་དག་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
རྗེས་ལ་སྐོབ་པ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་བལྟའོ། །གནས་པ་ལས་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་དག་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བལྟའོ། །ཁེས་གསུངས་སོ། །
ལུང་འདི་ལས་ནི། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་པོ་རྣམས་མཉམ་
གཞག་དུ་འདས་ལས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྒྲུ་ཞིང་། རྗེས་སྐོབ་ཏུ་དག་པ་པའི་ངོ་བོར་སྒྲུ་འོ། །ཁེས་བྱ་བ་
འདི་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་སྒྲུ་བས་སྐོབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲུ་བའི་བསམ་གཏན་དང་དེའི་གཟུགས་
མེད་དོ། །དང་པོ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བདག་འབྲས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

དང་པོ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ས་དེ་བསྐྱས་ཀྱི་ལུང་པོ་ལྟ་དང་། དེ་ལ་བཏགས་
པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་སོ། །རྒྱ་མཐུན་ནི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲུས་སྐོབ་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་
དག་པ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་དེར་རྟོགས་པའི་ཕྱི་སྒྲོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནོ། །འོ་ན་རྒྱ་དེ་དང་
དེས་དེར་སྒྲུ་བའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྒྲུ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་ནི་རྒྱའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཏུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བཞེགས་སེམས་བྱུང་སེམས་
པའི་ངོ་བོར་སྒྲུས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེས་ཚངས་རིས་སོགས་དང་པོའི་གནས་གསུམ་གྱི་སོ་སོར་མ་བྱེ་
བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ལ་བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་གནས་དེ་དང་
དེར་སྒྲུ་བ་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་
འཇུག་གི་དགའ་བདེ་ལ་སྒྲེད་པའི་སྒྲེད་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་གིང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཉོན་མོངས་

དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཅུང་འབྲིང་ཆེན་
 པོ་བསྒྲིམ་པ་ལས། ཚངས་རིས་སོགས་དང་པོའི་གནས་གསུམ་དུ་སྒྲེ་བ་ལེན་ནོ། །འདི་དེའི་རྣམ་
 སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིས་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ངོ་བོ་མ་འཕངས་པར་དེའི་བྱད་པར་འགྲུབ་བྱེད་
 ཡིན་ཅིང་། བྱད་པར་ལ་ནི་དག་བ་ཡང་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་འདྲེ་ཞིང་།
 བྱེད་བྱུག་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉར་བསྐྱོགས་རྒྱུའི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དེས།
 བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་བརྒྱད་ཀ་སོ་སོར་མ་བྱེད་པའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་
 ལ། འགྲུབ་བྱེད་གྱི་བྱད་པར་ནི། སོ་སོ་སྒྲེ་བའི་ས་གསུམ་འགྲུབ་བྱེད་ནི་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་
 ཅུམ་གྱིས་བྱེད་ལ། གནས་གཙང་མ་ལྷའི་འགྲུབ་བྱེད་ནི་སྒྲེ་ལ་བསྒྲིམ་གྱིས་སོ། །འོན་འཕེན་བྱེད་
 གྱི་ལས་འདི་དག་གང་དུ་བསམ་གསུམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྒྲེ་བའི་དུས་སུ་བསམ་གསུམ་པ་ཁོ་ནར་ངེས་
 ཏེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་ནི་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་འཛིན་
 སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྒྲེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མངོན་པར་
 འདུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་དོན་འདི་འབྱུང་སྟེ། ཟག་མེད་གྱི་དང་པོ་མཐོང་
 ལམ་ནི་བསམ་གཏན་ས་དུག་པོ་གང་ཅུང་ལ་སྒྲེ་དགོས་ལ། དེ་སྒྲེས་ཕྱིན་ཆད་ཁམས་གསུམ་ལ་
 ཆགས་བྲལ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཉར་བསྐྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བྱེད་ན། ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ཁོ་
 བས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉར་བསྐྱོགས་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་དེ་བྱས་ན། ཁམས་གོང་མར་
 འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་ལ། དེ་ལྟར་ཤེས་
 པ་ན་ལུགས་འདི་ལ་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་སུ་ངེས་གྱིས་པ་ལམ་ཟག་བཅས་གྱིས་
 ཐོབ་པ་ངེས་པར་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །མངོན་པ་འོག་མ་ལས་ངེས་གྱིས་པའི་དེ་གཉིས་ལམ་ཟག་
 བཅས་གྱིས་ཐོབ་པ་ཞིག་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཆེ་ནི། འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་གྱི་
 ལས་གསར་པ་བསོག་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་དུ་སྒྲེ་བའི་ཚུལ་ལ། ཉར་བསྐྱོགས་གྱི་འཕེན་བྱེད་དང་། དངོས་
 གཞི་ཟག་བཅས་གྱིས་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་སྒྲིམ་དང་འདྲ་ལ། གཟུགས་མེད་རྣམས་
 ལ་གནས་གཞན་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་། འགྲུབ་བྱེད་གྱི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་ཐ་དད་དུ་སྒྲེ་བ་ནི་

མེད་དོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཀུན་ལས་བརྟམ་ལས། མཐོ་བ་དང་དམའ་བ་དང་། བཟང་བ་དང་།
 ངན་པར་ཡང་མཛོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མཐོ་ལ་བཟང་བ་དང་། དམའ་ལ་
 ངན་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་མ་སྟེ་གསུམ་གསུམ་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་
 གསུང་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་
 འཇུག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ནས། དེ་ནས་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་
 འགའ་ཞིག་བསལ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་དར་ཤིག་མཛོན་པ་ན་རེ། ཆོས་མཛོན་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་
 གཞག་ལ་ལེགས་པར་མ་སྦྱངས་པ་ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ། ལས་དང་
 པོ་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་ཐོག་མར་བསྒྲུབ་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ཉོན་
 མོངས་རྣམ་པར་སྦྱང་བའི་ལས་དང་པོ་བ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་མ་ཤེས་པར། མཚན་ཉིད་སོ་སོ་རིག་
 པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནས། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཐོག་མ་འཛིན་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
 བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྒྲུབ་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་སྟོ་ཁ་
 མ་སྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། དེ་གོམས་པ་ལས་འདུ་མི་བྱེད། །དེ་ནས་དེའི་ལུས་
 དང་སེམས། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཆེ་ཐོབ་ནས། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་བཅས་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
 ལ། དེ་ནི་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུས་བསྒྲུབ་པའི་ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་དེ་ཡིན་ལ།
 མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་ནི་དེའི་རྗེས་ནས་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་ཉོན་ས་
 ལས། དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ནི། ཅུ་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་ཉིད་ལ། དེ་སྤྱིད་དུ་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་མ་ཐོབ་ཅིང་། སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་མ་རིག་གི་བར་དུ་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱང་བའི་ལས་དང་པོ་བ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ། ཉོན་མོངས་
 པ་ལས་རྣམ་པར་སྦྱང་བ་འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་ལས་
 བརྩམས་ཤིང་། ལེན་པ་ལ་ཡང་གོམས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ལ་འདོད་པའི་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རབ་ཏུ་བརྩོན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པོ། །བདུན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་
 གང་ཞེན། ལྷན་པ། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང་། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་བཟླ་བར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་མི་འགལ་བར་བསྟན་པ་དང་། ཉན་སའི་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱན་གྱི་ལུང་དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་སྐྱེས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ། ཡིད་བྱེད་དང་པོ་སྐྱེ་བར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་བྱེད་དང་པོ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒོ་ཡིན་ལ། ལུས་སེམས་གིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་ནི། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་བསྟོམ་བྱུང་གི་སྒོ་སྟོན་ཏུ་མ་སོང་བར་མི་འབྱུང་བས་ཐོས་བསམ་བསྟོམ་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་འཆོལ་བ་དེ་འདྲ་ལུང་དེའི་དགོངས་པ་ལ་འོང་ས་མེད་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་མཆོན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་གིན་སྦྱངས་ཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུའི་སྟོན་ཏུ་ཡང་འགོ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོན་ཡོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་མ་ཡང་བར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཞི་གནས་བསྟོམ་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཉན་སའི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་པོ་དེ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྐྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་རང་རྒྱ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཞི་གནས་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་ཐོག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན་ཉན་ས་ལས། མཉམ་པར་མ་གཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་རགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི། སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གང་ཡང་བྱེད་གྱི་འདོད་པ་ལྟར་ན། ཞི་གནས་དང་དེས་བསྐྱབ་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་བར་དུ། ཐོས་བསམ་གྱི་སྒོ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ནི་མཁས་པ་མཁུ་བའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཅི་ཞེན། སྒྱིར་བཤད་པ་དང་། ཉན་སའི་དགོངས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། འདོད་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཆོལ་བའི་སྒོ་དང་ལྷན་པས། ཐོག་མར་ས་གོང་འོག་

གི་སྒྲིན་ཡོན་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ཐེབས་པའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི་ཡིད་
བྱེད་དང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་རྩེ་
གཅིག་པ་དེ་ལ་ནི། ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་དང་། མཉམ་
པར་བཞག་པའི་སའི་ཐོག་མ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྒྲེས་ནས་ལྷག་མཐོང་གི་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གཉིས་
ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་དང་། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འོ། །

དང་པོ་ལྟར་ན། འདིར་ཡིད་བྱེད་བདུན་པོ་གང་ཡང་མདོན་དུ་མི་བྱེད་པར། ཞི་གནས་
དེས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་གྱི་རིམ་པས། ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་པ་སེལ་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེན་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་འདི། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྐྱས་པ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་ཞེས་བཤད་
པས་སོ། །འོ་ན་བྱེད་ལ་ཡང་ཞི་ལྷག་གི་བར་དུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཆོད་པར་འགྱུར་བ་མིན་ནམ་ཞེ་
ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ཞི་གནས་ཙམ་འགྲུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱབ་
ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། གང་བསྐྱབ་ཀྱང་དེ་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བསྐྱབ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ཀྱི་ལྟར་ན་ནི་བྱེ་བསལ་མེད་པར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཞི་གནས་ཀྱིས་
བསྐྱབ་པའི་ལྷག་མཐོང་ནི་མཆོན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉན་སའི་དགོངས་པས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་པ་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་
དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཏོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཐོབ་མ་ཐོབ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་ཞི་གནས་འགྲུབ་པའི་ཆད་ཡིན་ལ། དེའི་སྒྲིན་དུ་སྒྱིར་འཁོར་བ་དང་།
བྱེ་བྲག་འདོད་ཁམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕེབས་པ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞི་གནས་གྲུབ་
ཟིན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། བྱི་རོལ་བའམ། བྱང་པའི་ཡང་
ཆགས་བྲལ་སྒྲིན་འགྲོའི་ལམ་ལ་བརྩོན་པ་ཞིག་ཡིན་ན། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་སྤོང་ལ།
བྱང་པ་དང་། དེ་ཡང་འཕགས་ལམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་ཡིན་ན། ཐོག་མར་ཆོགས་ལམ་དུ་
བདེན་པ་བཞིའི་མཆོན་ཉིད་གཏན་ལ་འཕེབས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་

སྒྲིང་བའི་ལས་དང་པོ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཀྱང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སྤེལ་
མར་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་སྒྲིང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ལ། དེའི་ལུང་ནི་
གོང་དུ་སྤྱོད་པ་ལྷ་མས་དངས་མ་ཐག་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཡང་འདི་སྐད་ཅེས། འབྲེལ་བ་མཛད་པའི་
སྒྲིབ་དཔོན་ནི། ཆོག་ས་དུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་ལ། བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱི་
ལྷར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་ཉོན་ཡིད་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པའི་ཉོན་
མོངས་མཛོན་གྱར་འཛོམས་པ་ཡིན་གྱི། ཅིག་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅུ་པར། གང་དུ་སྐྱེས་པ་
དེའི་འོ། །ཞེས་བཤད་པས། ཉོན་གང་ཡིན་པ་དེའི་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གནས་
སྐབས་གསུམ་མ་གཏོགས་པར་མཛོན་གྱར་མི་འགག་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུང་བ་ནི། ལུང་
དུ་མ་བསྟན་པའི་བཤད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཞེས་པ་དག་པ་བ་ལ་
ཟེར་ན་ནི། དེས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མཛོན་གྱར་བ་གཞན་ཡང་འཛོམས་པར་མ་དེས་ཏེ།
དེས་དེའི་མ་དེག་པ་དང་། འཛིག་ལྷ་སྟགས་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཅིས་ཏེ་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་
མེད་ལ་ཟེར་ན་ནི། དེས་འདོད་པའི་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་འཛོམས་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་རྒྱུད་པས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་བཞིན་ནོ། །གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་དེ་མཛོན་གྱར་བ་འགག་པར་
བཤད་པས། དེ་འགག་པའི་གོ་མི་ཆོད་ན་ནི། གནས་སྐབས་འདིར་བཤད་པ་དེ་ལ་འབྲེལ་མེད་
ལ། ཆོད་ན་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་མི་སྤྱིད་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེས་འདོད་པའི་ཉོན་ཡིད་འགོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་འདི་སྐད་ཅེས། དངོས་
གཞི་རྣམས་ཀྱིས་འོག་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་
བྲལ་བར་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུང་བ་ཡང་། དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ལ་བསམ་ན་དེ་
ལྷར་རུང་ཡང་། སྒྱིར་མ་དེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་
མཐོང་སྒྲོམ་ལམ་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ། རྟོག་དབྱེད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཅིང་
ཞེས་གསུང་བ་ཡང་། ཞིབ་ཏུ་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་འདོད་
ཆགས་ནི་རྟོག་དབྱེད་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དགའ་བདེ་ལས་སྐྱེ་

པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེར་དབེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ལ་སྤྱོད་པ་སྤོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་སྤངས་པ་
ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་རྟོག་དཔྱད་ཀྱང་སྤངས་པར་འཛོག་ཅུས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དགའ་བདེ་གཉིས་པོའི་ངོ་བོ་ལ་རྟོག་ཅིང་དཔྱད་པའི་སྒོ་གྲོས་གྱིས་དེ་ལ་སྤྱོད་པ་འདྲེན་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ། འཇུག་ཐོགས་སུ་རང་སའམ་འོག་སའི་ཉོན་
མོངས་སྦྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཉམས་པ་ཞེས་པ་འོག་སའི་ཉོན་
མོངས་གྱིས་ཉམས་པ་ལ་བྱེད་པ་མི་སྤྱིད་གྱི། རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་དག་པ་བ་དགོ་
པའི་ངོ་བོར་སྦྱེས་པ་དེ་ཉམས་ནས། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ངོ་བོར་བྱེད་པ་ལ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མིང་
འདོགས་པ་ནི་ཆོས་མདོན་པ་བ་དག་གི་སྦྱི་ལུགས་སོ། །

འདིར་སྦྱས་པ། སྤོན་བྱེད་བསྟན་བཅས་མཛད་པའི་སྒོ་གྲོས་གྱིས། །མ་མཁུན་གང་ཞིག་
འདིར་འཆད་མ་ཡིན་མོད། །དེ་དག་རྣམས་གྱིས་མ་བཤད་དོན་གང་ཞིག་ །ཆོག་ཟུར་ཕྱིན་པར་བཤད་
འདི་བསྟན་པའི་རྒྱུ། །མ་པས་འདོད་ཁུར་གྱིས་ངལ་རྣམས་འདི་སྦྱོས་ལ། །གཞན་ཡིད་འཕྲོག་པའི་
གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །ལུང་ཆོས་ནགས་གྱི་སྤོན་སྦྱོངས་མཛེས་བྱས་ཏེ། །དེ་ནས་མ་པས་རྣམས་
ཆོགས་པའི་གྲལ་མགོར་སྤྱོད། །ཅིས་སྦྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དཔུ་མ་པའི་
ལུགས། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས། བྱེ་བྲག་སྦྱ་བའི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་ནི། དགག་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་སྤྱོད་དུ་འགོག་བྱེད་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གྱིས།
དགག་བྱ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཅི་རིགས་པ་བཀག་པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་
མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །འདིའི་སྤོན་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་
འཇུག་རྣམས་འགོ་དགོས་ཏེ། དེ་མ་སོང་ན་ཆོར་བ་བདེ་སྟུག་གི་རྒྱ་བ་འགོག་མི་ཅུས་པའི་ཕྱིར།
གཟུགས་མེད་གྱི་སྒྲིམས་འཇུག་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་སྤོན་དུ་འགོ་དགོས་ཏེ། དེ་མ་སོང་ན་འདུ་ཤེས་
རགས་པ་འགོག་མི་ཅུས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དང་
པོ་བརྒྱད་སྤོན་དུ་མ་སོང་ན། སྦྱོར་འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་དུ་བཞག་མི་ཅུས། བཏང་སྒྲིམས་སུ་

བཞག་ནས་མཐར་གནས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་འཇུག་དགའི་ཡ་གྲུལ་ལ་འཆད་པ་ན། དེ་སྒྲོན་དུ་སོང་བས་
བྱུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །

འདི་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་
སོ། །

དང་པོ་ནི། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྒྲུབ་པ་འཇུག་པ་དང་པོ་
བརྒྱད་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས། དགག་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲེང་དུ་དགག་བྱ་བདག་དུ་འཛིན་པའི་
འདུ་ཤེས་དང་། ཚོར་བ་གསུམ་བཀག་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སོ། །འདི་ནི་
ཉན་རང་གི་སྒྲུབ་པ་ལས་ནས་ཀྱང་ཐོབ་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ནི་ས་དང་པོ་ནས་སོ། །འདི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་མཐོང་ལས་དུ་མི་ཐོབ་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་མཉམ་གཞག་དུ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྒྲུབ་པ་འཇུག་
པ་དགའི་ཡ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པ་ནི། ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པའི་འདོད་པ་དང་བསྐྱུན་
པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཉམ་གཞག་དུ་སྤྱིད་ཅེ་འི་སེམས་མི་འབྱུང་ཞིང་། དེ་མེད་པར་ཡང་དེ་ལ་མི་
འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །བྱང་སེམས་ཀྱིས་ནི། མཐོང་ལས་ཀྱི་བྱུང་བར་གྱི་ལས་ཀྱི་སྐྱབས་
སུ་མཉམ་གཞག་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་དང་། སྒྲུབ་པ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་འཇུག་གཉིས་ཀའི་སྐྱབས་སུ་
དགའི་ལྷན་ཕྱེ་བ་ནི་སྒྲུབ་པ་དེ་ལོ་ནར་མ་ཟད། སྒྲུབ་པ་ལ་མཛོན་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་པ་འཇུག་
ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བྱུང་ཆོས་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ཆང་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན། མཐར་གྱིས་གནས་
པའི་སྒྲུབ་པ་འཇུག་དུ་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པའི་སྒྲུབ་པ་
འཇུག་འདིའི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་དང་དེ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས། དེའི་སྒྲེང་དུ་དགག་བྱ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
དུ་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཕྱ་རགས་མཐའ་དག་དང་། མཚན་མར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་མཐའ་དག་
བཀག་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཐོད་བཀྲལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་འཇུག་སྒྲུབ་པ་སེང་
གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་དང་བཅས་པ་ས་དང་པོ་ནས་འཛིན་པ་དེའི་ཆོ། འདི་ཡང་དེ་ནས་ཐོབ་པར་འཇོག་
དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན། དེར་འགོག་སྒྲུབ་པ་མ་ཆང་བ་འཇུག་ཡང་ན་འགོག་སྒྲུབ་པ་རྣམ་རིག་
པའི་ལུགས་ལྟར་འཆད་དགོས་པ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པ་དང་།
མདོ་སྒྲེ་ས་བཅུ་པ་ལས། འགོག་པའི་སྒྲུབ་པ་འཇུག་ས་དུག་པར་ཐོབ། བདུན་པར་སྐྱད་ཅིག་གིས་

འཇུག་ལྔ་ཕྱེད། བརྒྱད་པར་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་འཇུག་རྣམ་པར་བཤད་པ་དེ་ནི། དབུ་མ་
 པའི་ལུགས་གཞིར་བྱས་པ་ལ་ཡང་འགོག་སྟོམས་ཙམ་དང་བྱད་པར་དཔྱེད་གོས་ཏེ། དེ་ནི་འགོག་པ་
 ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ལ་བཞེད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི། མཐར་གནས་གྱི་
 སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས་དུ་མ་གསུངས་པ་དེའི་ཡ་གྲུལ་དུ་བགྱང་
 བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་ཤུཌི་པ་ལ་སོགས་པས། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གྱི་དགོངས་པ་
 འགྲེལ་བ་ན། འདིའི་འགོག་སྟོམས་རྣམ་རིག་པ་དང་མཐུན་པར་འཆད། རང་ལུགས་དབུ་མ་དང་
 མཐུན་པར་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོད་བརྒྱལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་བཤད་པ་དང་། ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་གི་ནང་ཆོན་དུ་བཤད་པས་སོ། །ལ་ལ་ན་རེ། ཆོས་སྐུར་བཤད་པ་དེ་ནི་
 སངས་རྒྱུ་ལ་དེ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས། ཐོད་བརྒྱལ་དུ་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་
 ཡེ་ཤེས་སུ་འདོད་དགོས་ན། འདོད་སེམས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུང་ཡང་།
 དེའི་ལུགས་གྱི་འགོག་སྟོམས་དེའི་གནས་སྐབས་ན་ལམ་བདེན་མེད་པ་དང་། གང་ལམ་བདེན་དུ་གྱུར་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི།
 རྒྱུན་དང་མདོ་ལས་འབྱུང་པའི་འགོག་སྟོམས་སེམས་ཙམ་དང་མཐུན་པར་ཁས་སྒྲུངས་ན་མཛེས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། སྐབས་དེར་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གྱི་ཆ་གང་ཡང་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །
 དེ་ལྟར་ཡང་རང་གི་སྟོས་བཀྲགས་པའི་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་གྱི་འགོག་སྟོམས་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་
 ཚུལ་ནི་དེ་མ་ཐག་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ། གང་ཟག་གང་གིས་འཇུག་པ། ཁམས་གང་དུ་
 འཇུག་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་འཇུག་པ། རྣམ་པ་ཅི་འདྲ་བས་འཇུག་པ། འཇུག་བྱ་
 སྟོམས་འཇུག་གི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་ལབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྦྱིར་ལུས་མདོན་བྱེད་དང་། དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་
 གྱིས་འཇུག་སྟེ། འདི་ལ་འཇུག་པ་ལ་ལྷག་མཐོང་བྱད་པར་ཅན་འདས་ལམ་དང་། ཞི་གནས་བྱད་
 པར་ཅན་སྤིང་ཅེའི་སེམས་ཐོབ་དགོས་པའི་བྱིར། བྱང་སེམས་གྱིས་ནི་མཐོང་ལམ་ནས་འཇུག་གོ་
 ཞེས་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་ཀྱང་། སྟོམ་ལམ་ནས་འཇུག་པར་ཁས་སྒྲུངས་ན་བདེ་བ་ཡིན་ཏེ།

བརྟེན་ནས་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པ། གཞུགས་མེད་གྱི་སེམས་ལས་ཉམས་ནས། གཞུགས་ཁམས་
 སུ་སྐྱེ་སྤྱིད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་འཕགས་པའི་སྤངས་རྟོགས་བསྐྱོག་སྤྱིད་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལམ་ཟག་མེད་གྱིས་སྤངས་བྱའི་ས་བོན་སྤངས་ཟེན་པའི་སྤངས་པ་བསྐྱོག་མི་སྤྱིད་
 གྱུར། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྤངས་རྟོགས་བསྐྱོག་སྤྱིད་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། ། འདི་ཡང་
 ཞིབ་མོར་བྱེ་ན། ལུགས་འདིས་ཟག་མེད་གྱི་སྤངས་པ་ལས་ཉམས་པ་ཁས་ལེན་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་
 པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་ཁས་ལེན་པས་སོ། ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ལས་ཉམས་བཞིན་པ་སོར་མ་
 རུང་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། འབྲས་ལ་ཉམས་པ་འཆིབ་མེད། ཅེས་བཤད་པས་སོ། །
 དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྤྲོ་མ་འགོག་སྟོམས་ལས་ཉམས་པ་དེའི་ཆོ། དག་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་གྲུ་དགྲ་བོ་
 གང་ལས་གྱུར་ཉམས་པར་ཁས་མི་ལེན་པས། ཉམས་པ་སོར་མ་རུང་པར་གཞུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་
 བ་ལེན་པ་ནི་བྱེ་སྤྱི་འདོད་པའོ། །

གཉིས་པ་གོང་མའི་ལུགས་ནི། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས་སུ་བཞིའི་ལན་མཛད་དེ། འདི་ལྟར།
 གཞུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ། གཞུགས་མེད་ལ་འཇུག་མི་རུས་པ་ཡོད་དེ། མི་སྦྱོགས་
 མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྟ་
 བུ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅུ་ཡང་མདོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་བྱིར། གཞུགས་ལ་
 འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར་གཞུགས་མེད་ལ་འཇུག་རུས་པ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་
 པའི་འཕགས་པ་གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བས། སྦྱོང་ལམ་བསལ་ནས་བྱད་པར་གྱི་
 ལམ་ལ་གནས་ཏེ། གཞུགས་མེད་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི།
 དེ་ཉིད་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་སྦྱོང་ལམ་ལ་གནས་ནས། གཞུགས་མེད་གྱི་
 རྣམ་ཐར་ལ་འཇུག་པའོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི། དེ་དག་དུ་མ་གཏོགས་པའོ། །འགོག་
 སྟོམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པར་གཞུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ནི་ལུ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དོན་འདི་ལ་རྣམ་བཤད་ལས། འོག་མ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར་གོང་མ་ཐོབ་
 པར་འདོད་པ་ལ་ནི། མཐར་གནས་གྱི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་གནས་སོ།

ཞེས་གསུངས་མོད། དེ་ལྟ་ན། སྤྱིད་ཅེའི་སྟོམས་འཇུག་དང་འགོག་སྟོམས་ལ་དེར་ཐལ་བ་མ་ཡིན་
 པའི་ཉེས་པ་སྤོང་དགོས་པ་དང་། ལུགས་སྒྲུ་མ་དེས་མཐར་གནས་གྱི་སྟོམས་འཇུག་འཇོག་པའི་གོ་
 དོན་ནི། འོག་མའི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པར་གོང་མ་ལ་འཇུག་མི་ལུས་པ་དང་། ས་འོག་མ་ལ་
 ཆགས་བྱལ་མ་བྱས་པར་གོང་མར་སྐྱེ་བ་ཡིན་མི་སྤྱིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་འདོད་དོ། །འོ་ན་འགོག་
 པའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་བྱིར་མི་འོང་། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་
 ན། བྱིད་གྱིས་ལུས་མངོན་བྱེད་ལ་མཐོང་ཆོས་ཞིར་ཁས་སྤངས་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཅེ་ན།
 འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་མངོན་བྱེད་དུ་འཇོག་པ་ལ། སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཐོབ་པ་ཅམ་གྱིས་
 ཆོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་བསམ་གཏན་པ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱིར་
 དེས་ན་མཐར་གནས་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཐོབ་པའི་བྱིར་མི་འོང་ལ་གཉིས་ཏེ། སྟོམས་འཇུག་གི་
 རོ་ཟུང་བ་དང་། མི་ཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི་ཁམས་གོང་མར་ཉར་འགོ་ཡིན་པས་དེར་མི་འཇོག་ལ།
 གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་རོ་ཟུང་བའི་སྐྱིབ་པ་ལས་གོལ་བས་རྣམ་ཐར་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
 རང་སའི་སྤྱིད་པ་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་
 པ་སྤངས་པ་ལས་སོ་ཞེས་ཡང་ཡང་བཤད་ཟིན་པས་སོ། །འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱིས་མ་ནི། འཕགས་
 བས་མཛད་པ་མིན་ཀྱང་སྤྱི་སྤྱི། སྤྱོད་དཔོན་སྤྱོད་ཏན་གྱིས་ལུང་པོ་ལྷའི་རབ་བྱེད་གྱི་འགྲེལ་བར།
 འདིའི་ལུང་རང་ལུགས་གྱི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པས་ཆད་ལུན་གྱི་བསྟན་བཅོས་སོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་པ་
 འོ་ན། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་ལ་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
 ན། དེས་ནི་མཆོན་གཞི་དོས་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི། མཆོན་ཉིད་དུ་བཤད་ན། བྱབ་ཆུང་བའི་ཉེས་པ་
 འགལ་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྟོན་དུ་བཏང་
 བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཞེས་པས། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་འགོག་སྟོམས་ལ་མ་བྱབ་པ་དང་།
 དེའི་དེ་མི་འདོད་ན་ནི། འོག་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་མངོན་དུ་བྱེད་པར་
 བཤད་པ་དང་འགལ་བ་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བཏན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་
 འགོག་ཅེས་པ་ཡང་། བྱིད་ཅག་ལྟར་ན། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་
 ཀྱང་འགོག་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་འཁོར་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་

མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རིགས་རོལ་མཆོ། །སྤྱད་ཆ།

པར་བྱེད་གྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་འདོད་པ་དེ་ལྟ་ན། ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྤངས་པའི་
སྤྱར་འདེབས་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡེ་ཤེས་དེ་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་པའི་སྐབས་
སྤིང་མོད། དེ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་བཀག་ན་འཕགས་པའི་ལམ་སྤངས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །
གཞན་ཡང་། འགོག་པ་ལ་འཇུག་སེམས་སྤིང་ཅེ་ཁོ་ན་དང་། འདས་ལམ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ཡང་།
དམིགས་གསལ་མ་བྱེ་ན་ཐོད་བརྒྱལ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གཞག་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ལས་
གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེར་དེ་ཁས་མི་ལེན་ལོ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་འཆད་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་འཇུག་བྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་དང་མཐུན་པར་
བཤད་པ་དང་། རང་གི་འདོད་པས་བརྟག་པ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བརྗོད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། དགག་གཞི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་དུ།
འགོག་བྱེད་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས། དགག་བྱ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བདུན་འཁོར་
བཅས་རེ་ཤིག་སྟེ་བ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་
བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་འཇུག་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་དགག་བྱ་
འགོག་དགོས་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་མི་ལྷན་ན། བདག་ཆད་གྱི་དོགས་པའི་
འཛིགས་པས་ཉོན་ཡིད་དགག་མི་རུས་ཤིང་། དེ་མ་བཀག་ན་འཕགས་པའི་གནས་པ་མཆོག་ཏུ་མི་
འགྱུར་པའི་བྱིར། སྤིང་ཅེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་དགོས་ཏེ། དེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བས།
ཆོར་འདུའི་རྒྱ་བ་གཅོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ན་སྤྱི་བའི་བྱིར། ཀུན་གཞི་འཁོར་བཅས་མི་འགོག་པའི་
བྱིར་རགས་པ་ཞེས་སྟོས་པའོ། །ཅིའི་བྱིར་མི་འགོག་ཅེ་ན། དེ་འཁོར་བཅས་གྱིས་བདེ་སྤྱུག་གི་
འགྱུར་བ་མི་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་གིས་སྟོས་བརྟགས་པ་ནི། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་ལས་འབྱུང་པའི་
འགོག་སྟོམས་འདིའི་ངོ་བོ་ནི། ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ལ་ཅོད་པ་མེད་པས།
རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་མ་ཡིན་མོད། འདིའི་གནས་སྐབས་ན་ཀུན་གཞི་
འཁོར་བཅས་མ་གཏོགས་པའི་རིག་པ་གཞན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། གཞུང་གི་

དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པ་འཇུག་འདི་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་།
 བྱང་སེམས་འཕགས་བས་འདི་ལ་སྐྱེས་པ་མི་འཇུག་པར་ཐལ་བ་དང་། སྐྱེས་པ་འཇུག་འདིས་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དགག་བྱར་བྱས་ནས་འགོག་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་
 དག་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་མདོ་དང་རྒྱན་ལས་འབྱུང་བའི་འགོག་སྐྱེས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བའི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་འཆད་པའམ། ཡང་ན་འཆད་མི་ཤེས་
 པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །སྒྲ་མ་ལ་འདོད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཞུང་རྗེས་འབྱུང་དང་
 བཅས་པ་གང་ནས་ཀྱང་། འགོག་སྐྱེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཅིག་ལུ་དེ་ལས་མ་བཤད་པའི་བྱིར་
 འོ་ན་འདིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ལ་དགག་གཞི་གང་ཡིན་པ་དང་། དགག་བྱ་གང་
 ཡིན་པ་དང་། འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཀག་པའི་སྐྱེས་པ་འཇུག་གི་རོ་བོ་གང་
 ཡིན་པ་དང་། གནས་སྐབས་དེ་ན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་གང་གིས་
 སྐྱེས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་དང་ལྷ་འདས་འདས་
 པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བྱེད་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་ཞིང་། འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་
 ཀྱུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྷ་འདས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཀྱུན་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་
 ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་རིག་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་བདུན་པོ་གང་གི་ཡང་རོ་
 བོར་མ་སྐྱེས་པའི་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་ཉིད་དོ། །ཀྱུན་གཞི་ལ་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་
 གཉིས་སུ་བྱེད་ནས། སངས་རྒྱས་ལ་དེའི་རྣམ་ཤེས་མེད་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་རྣམ་གཞག་ནི་མདོ་
 རྟེན་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་རོ། །དགག་བྱ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་
 བདུན་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། མཆོན་མར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་གོ། ཚོགས་བདུན་
 འཁོར་བཅས་འགོག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ནི། འདིར་
 དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཅིག་ཡིན་ལ། དེ་འགོག་པ་ལ་གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་འགོག་དགོས་པས་སོ། །
 འདུ་ཤེས་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། རགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་དང་། སྤྲ་བ་ཚོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་དང་།
 ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་བདག་མེད་དུ་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་སོ། །འདི་དག་འགོག་པ་ལ་ཡང་གཙོ་བོ་
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འགོག་དགོས་ཏེ། དེ་མ་བཀག་པར་དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་རྣམས་འགོག་མི་

ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་གཞི་ལོམ་བཅས་མི་འགོག་སྟེ། ཀུན་གཞི་ནི་དགག་གཞི་ཡིན་གྱི།
 དགག་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ལོམ་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་འདུ་ལ་ནི་ཚོར་འདུ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མ་
 ཚང་བའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཚང་སྟེ། འདུ་ཤེས་ནི་ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདིས་
 ནི་དམིགས་རྣམ་གང་ཡང་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་སྒྲིབ་དུ། རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ། །
 ཞེས་ཡུལ་གང་ཡང་མི་རིག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོར་བ་ནི་རིག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་ལ།
 རིག་པ་ཡང་ཡུལ་དབང་ཡིད་བྱེད་གསུམ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། ཀུན་གཞིའི་ལོམ་ན་དེ་
 གསུམ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིག་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེའི་ལོམ་གྱི་ཡུལ་ངེས་ལྡན་ནི།
 དེ་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་དེ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེའི་ལོམ་ན་སྒྲ་དོན་འཛིན་
 པའི་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་། དེ་མེད་པས་སྟོམས་འཇུག་འདིའི་དགག་གཞིར་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི།
 དགག་བྱར་མི་འཛིན་གོ། །ཡང་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་དང་
 ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒྲིབ་རྗེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་འདིའི་དགག་བྱར་མི་འཛིན་སྟེ། དེ་དེར་འཛིན་པའི་
 ལུང་མེད་པ་དང་། དེས་སྟོམས་འཇུག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། སྤང་བྱར་གྱུར་པ་ཅི་ཡང་
 མེད་པས། དེ་དེའི་དགག་བྱར་འཛིན་པ་རིགས་པས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོར་འདུ་རགས་
 པ་རྣམས་འདིའི་སྤང་བྱར་བཤད་པ་ཡོད་གྱི། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཆེས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དག །
 སྟོམས་འཇུག་འདིའི་དགག་བྱར་བྱས་ནས་འགོག་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་འགོག་
 བ། འགོག་བྱེད་གྱི་ལམ་གང་གིས་འགོག། འཛིན་རྟོག་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 རང་ཉིད་རང་གི་འགོག་བྱེད་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིར་ཡང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་འགོག་བྱེད་གྱི་ལམ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་ནས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དག་དོན་བསྟུ་ན།
 བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་འགོག་སྟོམས་ཆོས་ཅན། སྤྱིར་ལམ་དང་། བྱེ་བྲག་འཛིན་རྟོག་ལས་
 འདས་པའི་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དགག་བྱར་བྱས་ནས་འགོག་
 པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཞིན་ནོ། །ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
 དགག་བྱར་བྱས་ནས་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ན་དེ་མེད་པ་ཡིན་གྱི།

དེས་དེ་བཀག་པ་དང་། དེ་དག་གི་བྱ་བ་ཕྱེད་པ་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་ན་དེ་མེད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཅི། བཀག་པས་སམ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འགག་པ་ཡིན། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེའི་རྒྱ་མཚན་
 ཅི། གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འགགས་པས་སོ་ཞེ་ན། འབྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་དེ་ལས་འབྱུང་
 བ་ཡིན་མོད། ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་
 དང་མི་ལྡན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡིན་ན་སྤྱིར་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་
 གི་ཤེས་བྱེད་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འཆད་པ་ལ། དང་པོ་ནི། དེ་ཡིན་ན་བདག་རྒྱུན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་
 ལས་བྱུང་བར་འགལ་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྟོག་
 གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རི་སྐད་དུ། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ནི། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
 །ཁམས་གསུམ་པ། །ཞེས་སེམས་སེམས་བྱུང་གང་རུང་ལ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་གིས་བྱུང་
 བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། དེའི་བྱེད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །
 ཞེས་དེ་གང་རུང་ཡིན་ན་བདག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྤྱང་བ་ཅན་ཡིན་པས་
 བྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་དབང་གི་འཆད་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ལས་མེད་
 ལ། གཉིས་པོ་དེ་གང་རུང་གི་བདག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ནི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 གཉིས་པོ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འགག་མ་ཐག་པའི་ཆོག་སྤྲུག་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་
 རོ། །གཉིས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ནི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། མདོ་ལས་རྟོན་པ་བཞི་
 འཆད་པ་ན། ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པས་
 གྱུང་འབྱུང་སྟེ། བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་དེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སུ་
 འདོད་ན། དེའི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགོ་ལྷ་འབྱུང་བར་འབྱུང་ལ། འདོད་ན། སྤྱིར་ཉིད་
 མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ན་མཚན་མར་འཛིན་པའི་སྒོ་དང་། ཡུལ་གྱི་འབྱུང་བ་
 ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་རིག་པ་དང་། ཡུལ་ལ་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་ཡོད་
 པར་འདོད་ན། ལུང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཀུན་དང་མི་མཐུན་ནོ། །མདོར་ན་རྣམ་ཤེས་དང་
 ཡེ་ཤེས་འགལ་བའི་རྣམ་གཞག་མ་གོ་བར། ཡེ་ཤེས་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་བྱུང་
 བའི་མཐའ་འདི་ཁས་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་ལུགས་འདི་ལ། སངས་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རྟོགས་རོལ་མཆོ། (སྤྱད་ཆ།)

རྒྱུ་གྱི་ས་ན་འགོག་སྟོམས་མེད་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གིས་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་འགོག་པ་དང་། ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་གྱི་ལྷགས་ལ། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ། ཅི་སྟེ་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་འགལ་པར་འདོད་པ་འདི་ལྷགས་གཞན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། དབུ་སེམས་གྱི་སྟོལ་འདི་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། མཐོང་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡིས། །དེ་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་བར་བཤད། ཅིས་པའི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས་གང་གི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་དམིགས་པའི་དོན་བསལ་བས། རང་བཞིན་དེ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཞེས་གནས་ལྷགས་ཟབ་མོ་དེ་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་འགོག་བྱེད་གྱི་ལམ་ནི། སྐྱུར་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འགོག་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་འགོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་འགོག་པའི་འདས་ལམ་དང་། ཆོས་གྱི་བདག་འཛིན་འགོག་པའི་འདས་ལམ་གྱི་དབྱེ་བས། གཉིས་པོ་འགོག་བྱེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི། རི་སྐད་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པ་དེ་སྤྱིད་དུ། རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ཡོད་དེ། དེ་དང་བྲལ་ན་དགག་བྱེད་འགོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་འཛིན་དང་ཆོར་བ་མདོན་དུ་གྱུར་ནས་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ནི། སྟོམས་འཇུག་འདིའི་སྐབས་ན་རྫས་བཏགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྐབས་འདིར་འགོག་སྟོམས་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གང་ལ་འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། བརྟན་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་འགོག་པ་ལ་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེར། འགོག་པ་ལ་ཞེས་བདུན་པའི་སྐྱུ་གང་ལས་བྱུང་བའི་གཞི་ནི། གང་གིས་འགོག་པའི་འདས་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། གང་ལ་འགོག་པའི་དགག་གཞི་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གདགས་གཞི་ལུང་མ་བསྟན་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་དེ་དག་འཛིག་པ་ཡང་དཀའ་བའི་ཕྱིར་

རོ། །ཁ་ཅིག་ཆ་ལ་བཏགས་པ་དང་། གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་གཉིས་ལས་
 འདི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་བྱེད་པ་ཡང་། དོན་
 དེ་མ་གོ་བས་འབུམས་པ་ཡིན་ནམ་བསམ་སྟེ། དེ་ཡང་དབྱུང་པར་བྱའོ། །འོ་ན་དེ་དུས་ཀྱི་འདས་
 ལམ་དེ་སེམས་རྟེན་གང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞེས་བཏགས་ན་འཛིག་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྒྲིམ་ན། མ་
 ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ས་དགུ་པོ་གང་ལ་བརྟེན་པར་ཁས་སྤངས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་
 མཛོད་ལས་ཀྱང་། འགོག་སྒྲིམས་ལས་མི་ལྷང་བའི་སྒྲ་རོལ་ན། ཅི་ཡང་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་
 འདས་ལམ་ཡོད་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་
 བརྟེན་པའི་འདས་ལམ་ཀྱང་གནས་སྐབས་དེ་ན་ཡོད་དེ། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ཆེ་དེས་པར་
 ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། ལྷ་པ་ནི། སྒྲིམས་འཇུག་གི་རྩ་ས་འདས་ལམ་དངོས་ཡིན་ཀྱང་།
 དེ་ལ་བཏགས་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དེ་ནི། སྤྱིད་རྩེའི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་
 ཏེ། སྤྱིར་ཆོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ལ་མཐར་གནས་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་ཡིན་
 མིན་གཉིས་ལས། འདི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དེ་ལ་ནི་སྤྱིད་རྩེའི་སེམས་ཀྱིས་མ་ཞུགས་ན།
 མཐར་གནས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་རི་ལྷར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྤྱིད་རྩེ་མན་ཆད་སྒྲིམས་
 འཇུག་དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཉར་བསྟོགས་ཀྱིས་ཆོར་འདུ་རགས་པ་སྤངས་ཟིན་ལ། དེ་ཡང་ས་འོག་མ་
 ལ་ཆགས་བྱལ་བྱེད་པའི་ཉར་བསྟོགས་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོར་སྒྲིམ་པ་དེས་མ་ཡིན་གྱི། ས་གོང་མ་
 ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་སྤྱིབ་པ་སེལ་བའི་ཉར་བསྟོགས་ཞི་
 གནས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དེས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་པས། ལམ་
 དེའི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་ཀྱང་། འདས་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོར་
 འདུ་རགས་པ་སེལ་མ་རུས་པས། དེ་སེལ་བ་ལ་ལྷག་མཐོང་བྱུང་པར་ཅན་འདས་ལམ་གྱིས་དེ་
 ཡང་བསལ་ནས། སྤྱིད་རྩེའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཀྱིས་བཤད་མ་ཐག་པའི་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་
 འདུ་ཤེས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ། སྤྱིད་རྩེ་ནས་འགོག་པ་ལ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

མདོར་ན། སྤྱིད་རྩེའི་དངོས་གཞི་མན་ཆད་དུ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་
 པའི་ཆོར་འདུ་བཀག་ །དེའི་འོག་ཏུ་འདས་ལམ་གྱིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་བཀག་

པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལ་མཐར་གནས་གྱི་ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་སྟོམས་དེར་
 འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་བ་བརྒྱད་པོ་ལ་མ་སྟོམ་པར་འདས་ལམ་
 རྒྱུར་པས་ཀྱན་གཞིའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་དེ་དང་དེ་བཀག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཞིག་
 ཡོད་པ་དེ་ལ། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་གཞུང་ནས་འབྱུང་པའི་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཆར་
 བས་དེ་དེ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་མཐར་གནས་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ནི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 དེ་ལ་སྤྱིད་ཅེའི་སེམས་ཀྱིས་འཇུག་མི་དགོས་ཤིང་། དེ་མ་ཐོབ་པས་དེ་ལ་འཇུག་མི་རུས་པ་ཡང་
 ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་སྟོམས་འཇུག་དེ་ཞིག་གནས་ཁུད་པར་ཅན་སྤྱིད་ཅེའི་ཆར་གཏོགས་པ་ཡིན་ནམ། ལྷག་
 མཐོང་ཁུད་པར་ཅན་འདས་ལམ་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མདོན་པ་འོག་མ་ལས་ནི། སྤྱིད་ཅེར་
 གཏོགས་པ་དང་། ས་དེས་བསྐྱས་པ་དང་། ས་དེའི་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་
 གསལ་ཡང་། གོང་མའི་ལུགས་འདིར། འདས་ལམ་དུ་གསལ་བར་བཤད་པས། འདས་ལམ་
 ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དོ། །གཞུང་ལས་འགོག་པ་ལ་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
 ཞེས་གདགས་པར་བཤད་གྱི། ཀྱན་གཞི་ལ་གདགས་པར་མ་བཤད་དོ། །དེའི་བྱིར་ཀྱན་གཞིའི་
 གནས་སྐབས་ལ་འདོགས་རྒྱུ་མི་དགོས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་
 སྐབས་ལ་བཏགས་པས་ཆོག་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་ཆ་ལ་བཏགས་པས་ཆོག་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་
 གཞུང་དུ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆོད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ། ཞེས་པས་མཐར་གནས་གྱི་
 སྟོམས་འཇུག་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་སྤྱིད་ཅེའི་སེམས་ལ་མ་བརྟེན་པར། འགོག་པའི་སྟོམས་
 འཇུག་མདོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ན། འདིར་འདས་ལམ་
 གྱི་ངོ་བོར་བཤད་པ་དང་། ཐོད་རྒྱལ་དུ་བཤད་པ་དང་། ཆོས་སྐྱར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུར་
 ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལ་འཆད་པར་གྲུབ་སྟེ། མཐར་
 གནས་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དགའའི་ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་སྟོམས་ལ་འཆད་དགོས་པའི་བྱིར་དང་།
 དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ། འདས་ལམ་ལ་སོགས་པར་མི་འཐད་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་
 བའི་བྱིར་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་རྒྱུར། གདགས་གཞི་ཡེ་ཤེས་

དངོས་སུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དཔུ་མའི་ལྷ་གསལ་ཁོ་ན་ལ་བྱས་ན། འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་
 ཅམ་ནི་མཐར་གནས་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་བ་
 དང་། དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ནས་བཤད་པ་དེ་མ་གཏོགས། དེ་ལས་གཞན་པའི་དཔུ་མའི་ལྷ་གསལ་
 ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་སྒྲིམས་ཀྱི་གསལ་ཁ་མེད་ལ། དེ་ནི་ས་དྲུག་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་
 མི་ཐོབ་པས། ས་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་མཐར་གནས་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་དགའི་རྣམ་
 གཞག་འཆད་དཀའ་བས་སོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་ཚུད་པ་འདི་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་བཅུན་པ་
 དབྱིག་བཤེས་ཀྱི། གནས་སྐབས་འདི་ན་ཡིད་ཤེས་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁས་སྤངས་
 པ་དེ། ཐེག་བསྐྱེས་སུ་བཀག་པ་དང་། ལས་གྲུབ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་ཀྱང་། འགོག་པའི་
 སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་སེམས་དང་བཅས་པར་འདོད་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པར་འདོད།
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཡིད་དང་
 ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་ཡང་དག་པར་འདུས་པའི་རེག་པ་དང་།
 ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་སྤྱོད། ཞེས་མ་གསུངས་སམ། ཇི་
 ལྟར་ན་དེའི་ཆོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་ཀྱང་གསུམ་ཡང་དག་པར་འདུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 གསུམ་འདུས་ན་ཡང་། རེག་པ་ཇི་ལྟར་མེད། རེག་པ་ཡོད་ན་ཡང་གང་གིས་ན་འདུ་ཤེས་དང་
 ཆོར་བ་འགོག་པ་ཞེས་བྱ། ཞེས་དང་། དེའི་དོན་བསྟུན། དེ་བས་ན་རྟོག་གི་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལུང་
 གི་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་པས། འགོག་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་
 སྐབས་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སེམས་དང་བཅས་པར་རྟོག་པ་ནི། གཟུ་ལུམ་དུ་སེམས་པ་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྒྲིམ་ན། ཐེག་བསྐྱེས་དང་མི་འགལ་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་
 གནས་སྐབས་དེ་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ལས་གྲུབ་པའི་
 ལུང་དེ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྤྱོད་བྱེད་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་བྱེད་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། ཏུག་ཏུ་འོ་ཞེས་སོགས་དང་། ཀུན་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རྣམས་དང་། བསྟུ་

བ་ལས། འགོག་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་ནི། །ཟག་པ་མེད་པར་བརྗོད་བྱ་སྟེ། །ཉོན་མོངས་
པ་དང་བྲལ་བྱིང་དང་། །མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་བྱིང་། །དམིགས་པ་མེད་པའི་བྱིང་རོ་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་མིན་ཏེ། །ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་དེ་ན་འདས་ལམ་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་དུ་
སོང་བའི་བྱིང་དང་། །དམིགས་པ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མི་གཞོད་དེ། །རང་གི་ངོ་བོ་ལྡན་མིན་
འདུ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིང་།

གསུམ་པ་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ལུགས་ནི། །རི་སྐད་དུ། འགོག་པ་ཞེས་པ་འང་དེ་བཞིན་ཉིད། །
འདི་གནས་དོན་དུ་སྤྱིད་ཅེ་སྟེས། །དགོ་བའོ་གཉིས་སུ་སྤྱོད་འགྱུར་དང་། །མ་ངེས་འཕགས་པའི་
སྤྱོད་བས་ཐོབ། །ཐུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཐོབ་བྱ། །དང་པོར་མ་ཡིན་སྐད་ཅིག་མ། །སུམ་ཅུ་ཅ་
བཞིས་ཐོབ་བྱིང་རོ། །གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །འགོག་པ་དང་པོར་མིན་དུ། །
ཞེས་དང་། །ཕྱ་བ་ཕྱ་བའི་འཇུག་ཐོགས་སུ། །རང་གི་དག་དང་འོག་མ་ཡིས། །འཕགས་པའི་
སེམས་ཀྱིས་དེ་ལས་ལྡང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ་འདུ་
ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་དང་འདྲ་བར། །སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་འགགས་པའི་དོན་ཡིན་
ལ། འདི་གནས་དོན་དུ་ཞེས་པ། །ཐར་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་གྱི། །ཞི་བར་
གནས་པའི་དོན་དུ་འཇུག་པས། །ཅིག་ཤོས་ལས་བྱུང་བར་དུ་སྟོན་པ་དང་། །སྤྱིད་ཅེ་སྟེས་ཞེས་
བས་དེ་བསྐྱས་སུ་སྟོན་པ་དང་། །གཉིས་སུ་སྤྱོད་འགྱུར་དང་། །མ་ངེས་ཤེས་པ་སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་
འགྱུར་དང་། །ལན་གྲངས་གཞན་ལ་དང་། །རྣམ་སྤྱོད་སྤྱོད་བར་མ་ངེས་པ་གསུམ་ཡོད་པར་བསྟན་
ཏོ། །འཕགས་པའི་ཞེས་པ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདག་ཆད་གྱི་དོགས་པས་འཇིགས་པས།
འདི་ལ་འཇུག་མི་རུས་གྱི། །འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
སྤྱོད་བས་ཐོབ་ཅེས་པ་ནི། །བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་འདྲ་བར་ཆགས་བྲལ་ཅམ་གྱིས་ཐོབ་
པ་ཡིན་པ་དང་། །འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་མི་ཐོབ་པའི་དོན་ནོ། །ཐུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཐོབ་
བྱ། །ཞེས་པ་སྐྱ་མའི་དམིགས་བསལ་དང་། །དེས་དེ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་མི་སྤྱིད་པར་སྟོན་ནོ། །
དང་པོར་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ནི། །ཐུབ་པས་དེ་སྟོབ་ལམ་དུ་ཡང་མདོན་དུ་མ་བྱས་པར་སྟོན་ནོ། །
གཟུགས་རྟེན་ཅན། །ཞེས་པ་མིའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྒྲིམས་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་ནས། །དེར་སྐྱེ་བའི་

དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཀྱུ་ལ་པོ་སྤྲུལ་གྱིས་ནི་འགོག་སྟོམས་གྱི་རྟེན་ནི་ཤུ་ཅུ་ལྷ་བཤད་དེ། གཟུགས་
 ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག །འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག །སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མེད། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །འདི་ལ་ནི་དགའ་བའི་གནས་འདི་ཡོད་དེ། སྤྱིར་མི་འོང་མ་ཐོབ་པ་ལ་འགོག་པའི་སྟོམས་
 འཇུག་ཐོབ་པ་མེད་ལ། དེ་མཛོན་དུ་བྱས་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པས་སོ་སྟོམ་པའོ། །
 ལྷགས་འདི་ལ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། རྣམ་ཐར་ལ་བྱད་པར་མི་བཞེད་དེ། རྣམ་ཐར་
 འཆད་པ་ན། རི་སྐད་དུ། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ་ཞེས་དང་། འགོག་པ་བཤད་ཟིན་
 ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྷ་ན་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བརྒྱད་
 དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སྟེ་དགུ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་རྣམས་སྟོན་གྱི་འཆད་པ་པོ་རྣམས་གྱིས་མཛོན་པ་གོང་འོག་གི་བྱད་པར་མ་སྐྱེད་པར་
 བསྐྱེས་ནས་བཤད་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྒྲུང་བས། འདིར་ནི་བྱད་པར་སོ་སོར་བྱེ་ནས་མ་འདྲེས་པར་
 བཤད་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་ཡང་འདི་ལ་རྟོག་དཔྱད་གཏོང་བའི་གཞི་མ་བྱས་ནས། སྟོང་དང་ལྷན་པ་
 དག་གིས་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱའོ། །འདིར་སྤྲུལ་པ། རྣམ་དཔྱད་ཀྱན་གསལ་སྒྲིག་མའི་གདོང་
 མཛེས་ཀྱི། །མདངས་གསལ་སྒྲིག་པ་མཁའ་ལ་ཤར་བ་ན། །ཆོས་མཛོན་རྒྱ་མཚོའི་ལང་ཆོ་གསར་
 བ་ཡི། །ཡ་མཚན་མཛེས་སྟུག་ལྟ་མོ་ཅི་ཡང་འཆར། ། །

གཉིས་པ་སྟོམ་པ་པོ་གང་ཟག་དང་། གསུམ་པ་ཡུལ་ཅན་སྟོར་བའི་དབྱེ་བ་དང་། བཞི་པ་
 སྟོན་འགྲོའི་ཆོས་ལ་ཡོན་ཏན་དང་སྟོན་ཏེ། བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད་པར་བྱས་
 པས། འདིར་མི་འཆད་ལ།

རྟོགས་དགའ་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མདོ་དང་གཞུང་ལས་
 གསུངས་པའི་ཚུལ། བོད་སྤྲུལ་རྣམས་གྱིས་བཞེད་པའི་ཚུལ། རང་གི་ལྷགས་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི་མདོ་ལས། ཤེས་མཚན་དང་བྱེད་མཚན་གཉིས་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་དོན་
 གཉིས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཤད་ལ། བྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྤྱིར་སྟོབ་
 པའི་གནས་སྐབས་དང་། བྱད་པར་མཐོང་ལམ་གྱི་ཤེས་བཞེད་སྐད་ཅིག་མའི་ཆ་ནས་བཤད། རོ་

བོ་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། མདོ་ལས་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། བསྟན་བཅོས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་གིས་མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་
སེམས་ཅན་ལ། །ཡན་གདགས་ཕྱིར་ན་མཚན་གཞི་དང་། །མཚན་ཉིད་དང་ནི་མཚོན་པ་དག །
རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཡང་དག་བཤད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། མཚན་གཞི་དང་། མཚོན་བྱ་དང་།
མཚན་ཉིད་དང་། མཚོན་པ་བཞི་ལས། རྒྱུན་དེར་ནི། མཚོན་བྱ་མཚན་གཞིའི་ནང་དུ་བསྟུས་པ་ཡིན་
ནོ། །རྒྱུན་ཅུ་འགྲེལ་འདིར་ནི། མཚོན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། མཚོན་བྱ་གསུམ་ལས། འདིས་
མཚོན་པར་བྱེད་པ་དང་། འདི་མཚོན་པར་བྱ་བས་ན་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་མཚན་གཞི་ནི། གང་ལ་
མཚོན་པའི་གཞི་སྟེ། དཔེར་ན་ཅན་གྱི་ཆ་ཁོང་སྟེག་པ་ལྟ་བུའོ། །མཚོན་བྱ་ནི་གང་ལ་མཚོན་པའི་
དོན་ཏེ། མེད་ཐ་སྟོད་ལྟ་བུའོ། །དེ་གཉིས་ཀ་མཚོན་བྱར་བསྟུས་ནས། མཚོན་བྱེད་ནི། མཚན་གཞི་
དེ་ལ་མཚོན་བྱ་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཏེ། ཆ་ཁོང་བསྟེག་པ་ལྟ་བུའོ། །མཚོན་པ་ནི། མཚན་
མཚོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཤེས་པའི་སྟོ་སྟེ། མེ་ལ་ངས་པ་འདྲེན་པའི་མདོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ནི་དཔེ་མ་
ཡིན་ལ། འདིར་དོན་ནི། སྟོར་བ་ཉི་ཤུ་ནི་མཚན་གཞིའོ། །མཚོན་བྱ་ནི་དེ་ཆོས་སྒྲིལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པ། སྟོར་བ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ཐ་སྟོད་དུ་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གོ། །མཚན་ཉིད་ནི།
དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཆོས་བཅུ་དྲུག་དང་། འབྲས་བུ་བྱེད་པར་ཅན་ལ་རུས་པའི་བྱེད་པ་བཅུ་
གཅིག་སྟེ། ཆ་བ་དང་བསྟེག་པས་མེར་མཚོན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆ་བ་ངོ་བོ་དང་། བསྟེག་པ་བྱེད་
ལས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། བྱེད་པར་བཅུ་དྲུག་ངོ་བོ་དང་། བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་བྱེད་ལས་སོ། །མཚོན་པ་
ནི། ཤེས་མཚན་བཞི་བཅུ་ཞིབ་རྒྱུད་དེ། དཔེར་ན་མེ་ཆ་ཁོང་བསྟེག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་ཤེས་པའི་
སྟོ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ངོ་། །ཁ་ཆེ་གཞོན་ནུ་དཔལ་ནི། ཤེས་མཚན་ཕྱོགས་ཆོས། བྱེད་མཚན་
རྗེས་བྱུང་བྱེད་མཚན་ལྷོག་ཚུལ། བཞི་པ་རྟགས་ཀྱི་དཔག་བྱའོ། །ཞེས་གསུང་ངོ་། །ཆོས་ཀྱི་བཤེས་
གཉེན་དང་། ཤེར་འབྱུང་སྟོ་གྲོས་ཀྱིས། བྱེད་སྒྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་པོ་མཚན་ཉིད་དང་།
སྟོར་བ་མཚོན་བྱར་བཤད་ལ། ཤུནྟེ་པས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །ཞེས་ལ་སོགས་པའི་བོད་སྐད་མ་
པལ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི། སངས་རྒྱལ་སའི་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་ཐུག་གསུམ་དང་། སངས་རྒྱལ་སའི་བྱེད་

པ་བཅུ་གཅིག་ནི་མཆོན་ཉིད་དངོས་ཡིན་ཞིང་། དེ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ལ་ཤེས་པ་དང་། བྱེད་པའི་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས། མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བ་སངས་རྒྱས་སའི་དོན་གཉིས་
 ལུན་ཆོག་ས་བསྐྱེད་བྱེད་དུ་མཆོན་པ་ལ། དེ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྷན་པ་མཆོན་ཉིད་དུ་འགོད་
 ཅིང་། རྣམ་པ་དེ་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་མཆོན་
 པ་ནི་བྱེད་མཆོན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ལ། བོད་ཕྱི་མ་ལ་ལ་ནི། མདོ་ལས་ཤེས་པ་ནི་ཐུབ་པའི་མངོན་
 རྟོགས་སུ་གསུངས་ཤིང་། བསྟན་བཅོས་སུ་སྒྱུར་བའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཤད་པས། འབྲས་བུ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་རང་བསྐྱེད་བྱེད་དུ་མཆོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 འདོད་དོ། །འདི་ཐམས་ཅད་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་མཆོན་ཉིད་འཆད་རྒྱ་
 ལ། དེས་དེ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མཆོན་བྱར་བཞག་པས་ཡི་གའི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་། ཐེག་
 ཆེན་སྒྱུར་བའི་དོན་ལྷན་དོན་འཛིན་པ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་
 བྱིར་དང་། ཤེས་མཆོན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཡུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གསལ་གསུངས་པ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་
 ཀྱི། དེ་བཞིན་གསལ་གསུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་མཆོན་ཉིད་དུ་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ། མཆོན་ཉིད་སོ་སའི་དོ་བོ། ཇི་ལྟར་མཆོན་པའི་
 ཚུལ། གསུངས་པའི་དགོས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་སྒྱུའི་རྣམ་གཞག་དང་། སྐབས་སུ་བབ་པའི་མཆོན་ཉིད་སོ་སའི་དོ་བོ་དོས་བཟུང་
 བའོ། །དང་པོ་ལ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུ་ནི་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གིས་མཆོན་པར་བྱེད་པ་
 དང་། གང་ལ་མཆོན་པར་བྱ་བའི་གཞིའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གང་གིས་མཆོན་ཏེ། ཞེས་དང་།
 ཇི་ལྟར་ཉིད་གང་མཆོན་བྱ་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་མཆོན་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ལ་ནི།
 མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུ་འཇུག་པ་མེད་དེ། དེ་ནི་སྒྱུའི་ཆོས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུ་
 གང་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་གཞི་དེ་ཡིན་ན། དོན་གྱི་ཆོས་ཁོ་ན་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་བས་ན་
 མཁུན་པར་རྫོམས་པ་དག་མཆོན་བྱ་ལ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུ་དངོས་སུ་འཇུག་གོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ནོར་བ་
 ཡིན་ནོ། །

མཆོན་ཉིད་ལ་འང་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་དུ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་སྒྱུའི་མཆོན་ཉིད། ཐུན་མོང་

མ་ཡིན་པར་མཚན་པར་བྱེད་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་པ་བཞི་པོ་སྟོ་སྟོ་ལ་
 མཚན་ཉིད་བཞི་བཞི་གསུངས་པ་དང་། འདུས་བྱས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རྟག་པ་ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ནི་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་ཀྱི་སྒྱུན་དང་བྲལ་བར་མི་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
 ཆ་བ་མེའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྤྱིད་གསུམ་གྱི་སྒྱུན་དང་
 བྲལ་བ་དགོས་ཤིང་། དེར་གང་གིས་མཚན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཆ་ཞིང་བསྐྱེག་པ་ལྟ་
 བུའོ། །གང་ལ་མཚན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི། ཅན་དན་ལས་བྱུང་བའི་ཆ་ཞིང་བསྐྱེག་པ་ལྟ་བུའོ། །
 གང་མཚན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི། མེའི་ཐ་སྟངས་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་མ་གཞི་མཚན་མཚན་གཉིས་ནི།
 རྩམ་ཡོད་དང་། དོན་ཆོས་དང་། དོན་ལྡོག་ཅེས་བྱ་ལ། བྱི་མ་མཚན་བྱ་ལ་ནི། བཏགས་ཡོད་
 དང་། སྟོ་ཆོས་དང་། རྒྱ་མཚན་གྱི་སྒྲ་སྟོ་བྱུ་བ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་འདྲའི་མཚན་མཚན་གྱི་འབྲེལ་
 པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཐབས་ནི། མཚན་སྒྱུར་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དཔེར་ན། དེ་མཚན་གཞི། མེའི་ཐ་
 སྟངས་བྱ་བུ་དུ་མཚན། ཆ་ཞིང་བསྐྱེག་པ་ཡིན་པ་ཞེས་ཅུ་བའི་སྒྱུར་བ་དང་། ཆ་ཞིང་བསྐྱེག་པ་
 མཚན་གཞི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྟངས་བྱ་བུ་དུ་མཚན། ཞེས་དང་། མེའི་ཐ་སྟངས་མཚན་གཞི།
 མཚན་བྱའི་ཐ་སྟངས་བྱ་བུ་དུ་མཚན་ཞེས་དང་། ཅན་དན་གྱི་དེ་མཚན་གཞི། མཚན་གཞིའི་ཐ་སྟངས་
 བྱ་བུ་དུ་མཚན། ཞེས་སྒྱུར་ནས་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བཀོད་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་མཚན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དེ། མེ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ།
 དོན་ཆ་ཞིང་བསྐྱེག་པ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ནི་མཚན་སྒྱུར་བཀོད་པའི་དགོས་པ་
 ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་བཞག་པའི་དགོས་པ་ནི། ཆ་བ་མེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་དུ་བཞག་པས་དེའི་
 དོན་ལྡོག་གོ་རུས། བསྐྱེག་པ་དེར་བཞག་པས། དེའི་བྱེད་ལས་གོ་རུས། དེ་འདྲ་དེ་མེ་ལས་
 གཞན་ལ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་པས། དེ་མེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གོ་རུས་པའོ། །
 མཚན་གཞི་བཞག་པའི་དགོས་པ་ནི། དེ་འདྲའི་མཚན་ཉིད་དེ་མེ་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་ན། དེ་
 གང་ལ་ལྡན་པའི་མཚན་གཞི་དེ་གང་ཡིན་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་དེ་སེལ་བར་རུས་པའོ། །མཚན་བྱ་
 བཞག་པའི་དགོས་པ་ནི། ཐ་སྟངས་ལ་མྱོངས་པ་ལོག་ནས་སྤང་དོར་ལ་འཇུག་སྟའོ། །དེ་སྤྱད་དུ་
 ཡང་མདོ་ལས། མིང་དུ་བཏགས་པ་མ་མཛད་ན། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་མྱོངས་པར་འགྱུར། །

དེ་བས་སྒྲོང་སྒྲོང་པ་གསལ་བའི་བྱིར། །མགོན་པོས་མིང་དུ་བཏགས་པ་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྷ་མོ་རོ། །དེ་དག་ནི་དཔེ་ཡིན་ལ། རོན་གྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་འདིར་ཡང་། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་ཐ་སྙད་ནི་
སྒྱུར་མཆོན་བྱ་དང་། བྱེ་བྱག་ཏུ་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་དང་། ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བའི་དང་། རྣམ་
མཁེན་སྒྱུར་བའི་ཐ་སྙད་རྣམས་མཆོན་བྱའོ། །མཆོན་གཞི་ནི། སྒྱུར་བ་ཉི་ཤུ་དང་། སྒྱུར་བའི་ངོ་
བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་ཡིན་ལ། དེའི་བྱུང་བར་ཡང་། ཉི་ཤུ་པོ་གསུམ་དུ་བསྒྲུབ། གསུམ་པོ་རེ་རེ་
ལ་བཞི་དང་ལྷ་དང་བདུན་དུ་བྱེ་བའོ། །མཆོན་ཉིད་ནི་སྒྱུ་ཅམ་ནས་ཡུལ་སྒྱུ་མེད་གསུམ་རྟོགས་
བའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། རྣལ་འབྱོར་དེ་གཞན་དོན་མཛད་བའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་རྟོག་བའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཡིན་ལ། སོ་སོར་བྱེ་ན། མཆོན་བྱ་སྒྱུར་བ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས།
ཤེས་མཆོན་དང་བྱེད་མཆོན་ལ་གསུམ་གསུམ་དང་། བྱུང་མཆོན་ལ་བྱེ་བྱག་མ་བྱེ་བར་གསུངས་པ་
རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་འདིར་ནི། མཆོན་ཉིད་གསུམ་པོ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཆོན་པར་བྱེད་པ།
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དེའི་བྱིར་མཆོན་གཞི་དང་། མཆོན་བྱ་ལ་ལྷོས་ནས་སྒྱུ་
གསུམ་དང་བྱུལ་བ་དགོས་ཏེ། རོན་གསལ་ལས། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཆོན་པར་བྱེད་པས།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཆོན་བྱ་གཅིག་ལ་མཆོན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་ཆོན་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་
དགོས་པ་ནི། མ་འོངས་པ་ན་རང་དོན་ཐུན་ཆོག་སྒྲུབ་དང་། གཞན་དོན་ཐུན་ཆོག་སྒྲུབ་པའི་
རྣམས་པ་གཉིས་མཆོན་གཞི་དེ་དང་དེ་དག་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་གོ་བའི་བྱིར་དང་། རྣམས་པ་དེ་ཡང་གང་
ལ་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་ཐ་སྙད་འདྲུག་པའི་མཆོན་གཞི་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་དོ། །
ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིན་ལ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བཅུ་དྲུག་དང་། བདུན་དང་། གསུམ་ལ་
སོགས་པ་བྱེ་བ་དེ་ནི། གདུལ་བྱ་ཉི་བའི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །

གཉིས་པ་མཆོན་ཉིད་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ། འདི་ལྷ་མོ་སྒྱུར་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅམ་
གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་ཐ་སྙད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཆོན་བྱེད་དམ། ཐ་སྙད་དེ་
གང་ལ་མཆོན་པར་བྱ་བའི་མཆོན་གཞི་གང་རུང་དོ། །དབྱེ་ན་བྱེད་བསྒྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
དང་། ལས་བསྒྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །དང་པོའི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་
སྒྱུར་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཆོན་བྱེད་དོ། །དབྱེ་ན་དེའི་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དང་།

བྱེད་པའི་དང་། བྱེད་པར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །འདི་ཡང་ཤེས་མཚན་སོགས་གྱི་
 རང་ལྡོག་ནས། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དབེར་ན་མེད་མཚན་ཉིད་དེ་མེད་
 མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དང་དེ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་དགོས་ཏེ།
 དབེར་ན་མེད་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་ཤེས་པའི་
 མཚན་ཉིད་སོགས་ཀྱང་། དེའི་ཤེས་པ་དང་། དེའི་བྱེད་པ་དང་། དེའི་བྱེད་པར་མཚོན་བྱར་འཛོགས་
 པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། དེའི་ཤེས་པའི་ཆ་
 བྱས་དང་། བྱེད་པར་གྱི་ཆ་བྱས་དང་། བྱེད་པའི་ཆ་བྱས་བཞག་པའོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་
 བའི་ཤེས་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དེའི་བྱ་བ་མོང་མ་ཡིན་པར་མཚོན་བྱེད་གང་ཞིག །དེའི་ཤེས་
 པའི་ཆ་བྱས་བཞག་པ་ཞེས་སམ། ཡང་ན། བྱེད་དེའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞིག །བྱེད་དེའི་མཚན་
 ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་མཚན་གཞི་ཐམས་ཅད་རང་དོན་རྟོགས་པ་
 ལུན་ཆོག་པ་བསྐྱེད་བྱེད་དུ་གོ་བྱས་པའོ། །

དཔྱེན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་དང་། དེའི་ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བའི་དང་། དེའི་རྣམ་
 མཁྱེན་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བར་
 བྱ་བ་མོང་མ་ཡིན་པར་མཚོན་བྱེད་གང་ཞིག །དེའི་རྟོགས་པའི་ཆ་བྱས་བཞག་པ། ཞེས་སོགས་སྒྲ་
 མ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་རོ། །དེའི་མཚན་གཞི་ནི། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་འབྱུང་བ་སོགས་གཞི་སྒྱེ་མེད་
 དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན་གྱི་མཚན་
 ཉིད་ནི། དེ་དེར་མཚོན་བྱེད་གང་ཞིག །དེའི་ཤེས་པའི་ཆ་བྱས་བཞག་པའོ། །དེའི་མཚན་གཞི་ནི།
 རྣམ་ཐར་སྒྲོ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལམ་སྒྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །
 གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་གང་ཞིག་དེའི་ཆ་བྱས་བཞག་པའི་ཞེས་སོགས་སོ། །དེའི་མཚན་
 གཞི་ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སོགས་རྣམ་པའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དེ་རེ་རེ་ལ་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་ལྟ་བུ་ཤེས་མཚན་ཞེ་
 བསྐྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་བྱེད་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་དེར་མཚོན་བྱེད་གང་ཞིག །

ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆ་ནས་བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །འདིར་
 མཆོན་བྱ་ལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དང་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་མེད་ལ། མཆོན་གཞི་ནི། སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་
 ལམ་ཤེས་སྦྱར་བ་དང་། རྣམ་མཁུན་གྱི་སྦྱར་བ་གཉིས་གསུངས་ལ། གཞི་ཤེས་སྦྱར་བ་མཆོན་
 གཞིར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་མཆོན་
 མི་རྣམས་པས་སོ། །དེ་ཡང་ཐབས་གྱི་ཆ་ནས་དེར་མི་རྣམས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཤེས་རབ་གྱི་ཆ་ནས་
 དེར་མི་རྣམས་པའོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 གྱིས་སོ། །རྟོགས་རིགས་དེར་གནས་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་བྱིར་དེར་མཆོན་རྣམས་སོ་སྣམ་ན། དེས་དེ་རྟོགས་པའི་ཆ་ལ་ནི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་མིང་
 གིས་མི་འདོགས་ལ། སྦྱར་བ་གཞན་གཉིས་གང་རུང་གི་མིང་གིས་འདོགས་པས། དེའི་ནང་དུ་
 འདུས་སོ། །

གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བའི་བྱེད་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། དེ་དེར་མཆོན་བྱེད་གང་ཞིག །
 དེའི་བྱེད་ལས་གྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་སམ། བྱུང་དེའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞག་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བ་དེས་མ་འོངས་པ་ན་གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་སུན་ཆོག་གས་གྱི་ངོ་
 བོར་གོ་རྣམས་པའོ། །དབྱེན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་དང་། ལམ་ཤེས་སྦྱར་བའི་དང་།
 རྣམ་མཁུན་སྦྱར་བའི་བྱེད་མཆོན་ནོ། །དང་བོ་ནི། དེར་མཆོན་བྱེད་གང་ཞིག །དེའི་བྱེད་པའི་
 ཆའོ། །མཆོན་གཞི་ནི། གཏུལ་བྱ་ལ་ཡན་བདེ་སྦྱོབ་གསུམ་གྱི་མཛུང་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི། དེ་གང་ཞིག་དེའི་བྱེད་པའི་ཆའོ། །
 མཆོན་གཞི་ནི། གཏུལ་བྱ་ལ་སྐྱབས་སོགས་བདུན་གྱི་མཛུང་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་སེམས་དཔའི་
 རྣལ་འབྱོར་རོ། །གསུམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི། དེ་གང་ཞིག་དེའི་བྱེད་པའི་ཆའོ། །དེའི་མཆོན་གཞི་
 ནི་རྟེན་གྱི་མཛུང་པ་གཅིག་པོ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །

བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བའི་ཤེས་བྱེད་བྱེད་པ་གསུམ་
 གྱི་ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བའི་ཐ་སྙད་གང་ལ་མཆོན་པའི་མཆོན་གཞིར་གྱུར་པའོ། །དབྱེན་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོན། ལམ་ཤེས་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོན། རྣམ་མཁུན་སྦྱར་

བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་ནོ། །མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་
 ཤེས་པ་དང་། བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཐ་སྟོད་གང་ལ་མཚོན་པའི་
 མཚན་གཞིར་གྱུར་པ་དང་། ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་བྱེད་བྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་ལམ་ཤེས་སྒྱུར་
 བའི་ཐ་སྟོད་གང་ལ་མཚོན་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་སྒྱུར་བའི་དེ་གསུམ་གྱིས་དེའི་ཐ་
 སྟོད་གང་ལ་མཚོན་པའི་གཞིར་གྱུར་པའོ། །དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞི་དང་། དཀའ་དང་ངེས་པ་དང་། ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྔ་དང་། དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་གང་ཡིན་དང་། ཞེས་པའི་
 གཞུང་གིས་བསྟན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བདུན་ནོ། །མཚན་གཞི་གསུམ་པོ་འདི་དང་། ཟབ་པའི་སྒྱུར་བ་
 སོགས་གསུམ་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་མཚོན་སྒྱུར་འགོད་པའི་ཆོ། ཆོག་དུ་གང་
 བདེ་མཚན་གཞིར་བཟུང་བར་བྱ་ལ། དེ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཟབ། ལམ་སྒྱུ་
 མེད་དུ་རྟོགས་པས་གཏིང་དཔག་དཀའ། རྣམ་པ་སྒྱུ་མེད་དུ་རྟོགས་པས་ཚད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །
 གསུམ་པོ་འདི་ཡང་བསྟན། ཡུལ་ལ་མི་གནས་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་ལ་མི་སྒྱུར་བའི་སྒྱུར་
 བ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ལ། འདི་ཡང་ལྟོག་པས་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་
 གཅིག་ལ་ཡང་འདི་གསུམ་ཀ་ཆང་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར། འདིར་བཤད་པའི་སྒྱུར་བ་གསུམ་ནི།
 སྒྲར་བཤད་པའི་རྣམ་པ་ཉིར་བདུན་པོ་དེ་ཉིད་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བཟུང་བྱར་བྱས་ནས་གོམས་པར་
 བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་པོ་དུག་དང་། བརྒྱ་དང་བརྒྱ་པོ་དེར་བྱས་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་རོ། །དེ་ལྟར་སྒྱུར་བ་གསུམ་ཀའི་རང་ལྟོག་ནས་ལམ་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་
 འབྱོར་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་། ལམ་ཤེས་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་རྟོགས་རིགས་ཆང་བས།
 གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བ་དང་། ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྗེས་མཐུན་པ་ལ།
 རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒྱུར་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོད་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚོན་པའི་རྣལ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྱིར་མཚོན་རྣལ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་མཚོན་རྣལ་
 ལོ། །དང་པོ་ནི། སྒྱུར་བ་ཉི་ཤུ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་བརྒྱ་དུག་གས། ཟབ་པའི་སྒྱུར་བ་སོགས་
 གསུམ་མཚན་གཞི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བར་མཚོན་ཞེས་བྱས་ཀྱང་སྒྱུན་ཆེར་མེད་ཅིང་། བྱིས་པ་

འཇུག་བདེ་ལ། ཡང་ན། ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་བའི་ཐ་སྐྱོད་བྱ་རུང་དངོས་ཡིན་པར་མཆོན། གཞི་ལམ་
རྣམ་གསུམ་གྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ་དང་། ལན་བདེ་
སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་ཉི་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ་དང་། བསམ་མི་བྱུང་སོགས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཤེས་མཆོན་དང་བྱེད་མཆོན་གཉིས་ཀྱི་དང་། བྱེད་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི། ཟབ་པའི་སྐྱོར་བ་མཆོན་གཞི། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྐྱོར་བར་མཆོན།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
བཅུ་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པ། གཉིང་དཔག་དཀའ་བའི་སྐྱོར་བ་མཆོན་གཞི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོར་
བར་མཆོན། སྐྱོང་ཉིད་མཆོན་མ་མེད་བཅས་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པ། ཆོད་མེད་པའི་སྐྱོར་བ་མཆོན་གཞི། རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་སྐྱོར་བར་མཆོན། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་ནས། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པ། གཉིས་པ་ནི་དེ་དང་དེ་མཆོན་གཞིར་བཞག་ནས།
དེ་དང་དེར་མཆོན་པ་ལ། ལན་དང་བདེ་དང་ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་པའི་དང་། མི་རྣམས་
ཀྱི་ནི་སྐབས་དག་དང་། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་པའི་དང་། ཐ་མ་བརྟེན་གྱི་མཛད་པ་སྟེ། །
ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མཛད་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའོ། །

གཉིས་པ་བྱེད་མཆོན་གྱི་བྱེད་བྱ་སྐྱོར་ནི། ལྷ་མོ་དང་མི་འབྲས་སྟེ། འདིར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
སྐྱོར་བ་སོ་སོར་བྱེད་ནས་མཆོན་བྱར་བཞག་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། གཞུང་ལས། སྐྱོར་བ་གཉིས་
མཆོན་གཞིར་བཞག་ནས། ཐེག་དམན་གྱི་སྐྱོར་བ་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་སོ་ཞེས་མཆོན་པར་
གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཕ་བ་གང་གི་ལམ་འདི་གཞན་དག་ལས། །བྱེད་དུ་འཕགས་པས་བྱེད་
པར་ལམ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་པ་ལས། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཉིས་བྱེད་པར་གྱི་
ལམ་གྱིས་བྱེད་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། གཞན་སྐྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རི་ལྷ་
བ་བཞིན་དུ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོར་བ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོར་བ་དང་།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོར་བ་དག་མཆོན་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་གཉིང་

དཔག་དཀའ་བ་དང་། ཚད་མེད་པའི་སྒྱུར་བ་མཚན་གཞི། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྱུར་བ་ལས་བྱུང་བར་
 ཏུ་འཕགས་པར་མཚོན། ཚེས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་
 རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའོ། །འདི་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅུང་ཡིན་པས། བྱུང་བའི་སྒྲོ་བཞི་བརྩི་མི་དགོས་ལ།
 ཡང་ན་བྱུང་མཚན་གྱི་སྐབས་སུ། རྒྱུ་བཤད་ན་མཚོན་སྒྱུར་མེད་པ་དང་། མདོར་བསྟན་ཏུ་
 མཚོན་སྒྱུར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་སྒྱི་སྒྱུར་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ཤིང་། རྒྱུ་བཤད་བྱེ་
 བྲག་སྒྱུར་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས། དེ་ཚེས་ཅན། དེ་ལས་བྱུང་བར་ཏུ་འཕགས་ཏེ། དེའི་རྟོགས་
 རིགས་སུ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་ཉིད་བཀོད་པར་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་དང་དེ་དག་མཚན་གཞིར་བཟུང་
 བས། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན། བྱུང་མཚན་བྱེད་མཚན་གསུམ་ཏུ་མཚོན་པ་ལ། སྒྲུར་གྱི་
 དེ་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མདོར་བསྟན་ན།
 དེ་བཞིན་གསེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་ཡུག་གསུམ་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་
 བའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་བཞག་པས་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བ་ལ་མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱུ་བའི་ཤེས་པ་
 བཅུ་དྲུག་ཡུག་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་བ་ཡོད་པར་གོ་བ་དང་། ཡན་དང་བདེ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
 ནས་བསྟན་པའི་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་བཞག་པས། དེ་ལ་སངས་རྒྱུ་བའི་
 མཚན་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་བ་ཡོད་པར་གོ་བ་དང་། བསམ་མི་བྱུང་སོགས་བྱུང་བར་
 གྱི། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བྱུང་བར་བཅུ་དྲུག་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་བཞག་པས།
 དེ་དེ་ལས་བྱུང་བར་ཏུ་འཕགས་པར་གོ་རྒྱུ་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མཚན་བཤད་པས་ནི། བྱུང་བར་
 དེ་དང་དེ་དག་གང་ལ་ལྡན་པའི་བྱུང་གཞི་གོ་རྒྱུ་པ་དང་། ཡན་ལག་རྒྱུ་བཤད་ནའང་མཚོན་བྱ་
 བཤད་པ་མེད་ཀྱང་། ལུས་རྣམ་བཞག་ཏུ་སྒྱུར་བ་བཅས་རྣམ་དང་། ཞེས་མཚོན་བྱ་བཤད་པས་
 བྱི། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་དེ་དག་གི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ལ་སྤོངས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། མཚན་མ་མེད་པའི་ཚེས་ཚུལ་མི་སེམས་པར། །མཚན་དང་ཉིན་ལ་དབྱེད་
 པའི་རྟོག་གོ་པས། །མཚན་ཉིད་རྣམ་གཞག་མང་ཏུ་སྒྲུས་གྱུར་ཀྱང་། །མཚན་མཚོན་དེང་འདིར་
 དགོས་པ་འཆད་ཤེས་སམ། །ཞེས་སྒྲུས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ཉེར་རྒྱ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལ། གང་ལ་སྒྲེ་བའི་རྟོན། བརྟོན་པ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ། ཐར་
པ་ཆ་མཐུན་སྒྲེས་པའི་རྟོགས་དང་མཆན་མ་ངོས་བཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ལ། ལུས་ཀྱི་རྟེན་ནི། མཛོད་ལས་མིའི་ནང་ནས་འཕེན་པར་བྱེད། ཅེས་དང་།
འགྲེལ་པར། སྤྱིང་གསུམ་ནས་འཕེན་གྱི། གཞན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་དང་སྒྲོ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ངན་སོང་ན་ཤེས་རབ་དང་། སྒྲ་མི་སྟན་པ་དང་། ལྟ་ལ་སྒྲོ་བ་མེད་པར་
བཤད་དོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོ་ལྟ་མི་སྟོང་ལྷག་བརྒྱ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་
བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། གྲུ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་
དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོར། གཞུགས་ཀྱི་ལྟས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་
སོ། །སེམས་ཀྱི་རྟེན་ནི། མཛོད་ལས། ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་ལས་གསུམ་མོ། །ཞེས་བསྒྲམ་
བྱུང་མ་བཤད་པ་ལྟར་ན། འདོད་པའི་སེམས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གོང་མ་ནས་དངོས་པོ་ལ་
ཡོངས་སུ་རྟོག་གི་ལམ་སོགས་བཤད་པ་ལྟར་ན། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལ་བརྟེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི་མཛོད་ལས། ཐོས་བསམ་བསྒྲུབ་གསུམ་གྱི་ལས་སུ་བཤད་ལ། ཀུན་བཏུས་
སུ་ཚོགས་གྱི་ལས་གང་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ཚུལ་བྱིས་ས་དང་། དབང་བོའི་སྒོ་བསྐྱེད་པ་དང་།
ཟས་གྱི་ཚོད་ཤེས་པ་དང་། བཅ་གྱི་ཆ་སྟོད་དང་ཆ་སྟོད་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་པ་
དང་། ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། གང་ཡང་རྒྱར་རྒྱར་པའི་དགོ་བ་
གཞན་དང་། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་། བསྒྲུབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། དེ་
གོམས་པ་ལས་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་གནས་
གྱི་སྟོད་ཉིད་དུ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིར་ཐོས་བསམ་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་གྱི། སྒོམ་
བྱུང་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་འདིར་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒོམ་བྱུང་མ་ཐོབ་པས།
ངས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དུ་མི་འཛོག་པ་དང་། དད་སོགས་རྣམས་ཀྱང་དབང་བོར་མི་འཛོག་པ་བཞིན་
ནོ། །

གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་རྟགས་ནི།   མཛོད་འགྲེལ་ལས།   ལམོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་།
 ལྷ་དན་ལས་འདས་པའི་གཏམ་ཐོས་ན་སྤྱི་ཐོབ་ཀྱིས་བྱེད་པ་དང་།   འཆི་མ་ལས་སྤྱི་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་

ནི། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཉི་མ་དང་ལས། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འདྲིའི་རྟགས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སེམས་མི་ཁུམ་ཞིང་མི་དངང་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། མི་འགོང་ཞིང་མི་སྐྱག་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡིད་ལ་འགྱོད་པ་མེད་ཅིང་སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཞེས་གསུངས་སོ། །

མདོར་ན་ཐར་པ་མུང་འདས་ལ་དམིགས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་གང་ནས་སྐྱེས་པ་དེ་ནས། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དུ་འཛོག་ཀྱང་། ཚྲིགས་ལམ་དུ་བཞག་མི་ཁུས་སྟེ། མདོ་སྟེ་དགོན་མཚོག་སྐྱོན་ལས། བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མ་གང་ནས་བརྩོན་ཞེན། ཚྲིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཡིན་གྱི། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཚྲིགས་ལམ་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱིས་བྱུང་གྱང་། ཅིག་ཤོས་ལ་དེས་མ་བྱུང་བ་ནི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྐྱོར་བ་སྐྱེས་པའི་སྒྲོམ་རིམ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱོར་བ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས། རྟོན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་གང་ཟག །བསྒྲོམ་བྱ་སྐྱོར་བའི་ངོ་བོའོ། །

དང་པོ་ལ། སྐྱོར་ལམ་འདྲིའི་གནས་སྐབས་སུ་མདོ་ལས། རང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་གནས་ཞེས་དང་། རང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་གནས། ཞེས་སོགས་དཀའ་བའི་གནས་འགའ་ཞིག་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས། སྐབས་དང་པོ་དུག་གི་སྐྱོར་མཐོང་བསྒྲོམ་གསུམ་ལན་དུག་པོ་ལ་བསྒྲོས་པ་སྐྱོང་བའི་གཞུང་གསུང་ངོ་། །

འདྲིའི་འཆད་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞུང་འདི་སྐྱོབ་དཔོན་གྱི་རང་གཞུང་དུ་བཤད་ནས། དེ་ལ་དགག་པ་མཛད་པའི་ལུགས་དང་། གཞུང་འདི་གཞན་གཞུང་དུ་འཆད་པའི་ལུགས་དང་། རང་གཞུང་དུ་འཆད་ཀྱང་སྤྱད་འགྲེལ་དུ་འབྱུང་བ་དང་མི་མཐུན་པར་འཆད་པའི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་ནི། གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། སྐྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱོར་མཐོང་བསྒྲོམ་གསུམ་ནི། དག་པ་སའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུང་འབྱིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་དེ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་སྐྱོན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་སྐྱོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་བྱས་ནས། དེ་འགོག་པ་ལ་ལུགས་གཉིས་ཏེ། ཨ་ཏུ་ཀ་རས་

བཀའ་པ་དང་། ལོ་ཙ་བ་ཆེན་པོས་བཀའ་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གནད་གྱི་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ ཆེན་པོ་
 འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་སོ་སོ་སྒྲིབ་པོ་ཉིད་གྱིས་བཀའ་མེད་པ་ལས་འབྱུང་པ་སྤྱོད་དོ། །དེས་ན་རྣམ་ཀུན་
 ཏུ་བཤད་པ་རྣམས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། ཅེ་མཐར་གཉིས་གྱི་དེ་རྣམས་ནི་བཏགས་པ་ལོ། །
 རྣམ་ཀུན་བཏགས་པ་བར་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པས་རྣམ་མཁུན་དང་། རྣམ་ཀུན་གྱི་
 སྒྲིབ་ལམ་གྱི་བྱུང་པར་ལ། མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ལྷན་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་བར་བཤད་གྱི། བྱུང་
 བར་གྱི་ལམ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་པར་མ་བཤད་པ་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ཉན་
 རང་གི་སར་ལྷང་སྤྱོད་པར་བཤད་པས། དེ་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་ལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་
 ལྷང་ལས་མཁུན་གསུམ་དང་། རྣམ་ཀུན་གྱི་བསྐྱོས་སྤྱོད་འཆད་པ་ན། མཚན་ཉིད་པ་དང་། སྒྲིབ་
 པ་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ཡོད་གྱི། བྱུང་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་མིན་ཏུ་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུང་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ལོ་ཙ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་གིས། སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པ་འདི་
 ནི་ལོ་ཙ་བ་ཡིན་གྱི། གདགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འདྲ་བ་བྱུང་པར་ཅན་ཡང་མེད་ལ། དགོས་པའང་
 མེད་དེ། སྒྲིབ་ལམ་དེ་ཅིག་ཆར་ཏུ་སྒྲིབ་པ་སྤྱོད་པ་མི་འདོད་པས། དགག་མི་དགོས་ལ། དགོས་
 ནའང་མ་བཏགས་པ་ཉིད་གོ་བར་བྱས་པས། དགག་པ་ཆེས་འགྲུབ་པོ། །དངོས་ལ་གཞོན་པའང་
 ཅི་ཡང་མེད་དེ། དེ་སྐབས་གྱི་དེ་དང་དེ་ལ། དེ་དང་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ལེགས་པར་ཆང་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །བསྐྱོས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏུ་མར་སྤངས་པས་
 སོ། །དེས་ན་བཏགས་པའི་ལུགས་ལམ་རྒྱུ་པར་འདོད་པ་ཉིད་ནི། རྩེ་བཙུན་གྱི་དགོངས་པ་
 གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་འདི་ནི་རེ་ཤིག་བཞག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བཤེས་གཉིན་གྱི་ལུང་པ་
 ཆེན་པོ་ནི། ལྷན་པ་ཆོག་སྤྱོད་པའི་འགྲེལ་པ་སྒྲིབ་དཔོན་འདིས་སྒྲིབ་པ་ལས། ལམ་རྒྱུ་
 པ་བའི་བཤད་པ་བྱུང་བ་དེ་ཉིད། འགྲེལ་ཆེན་ཏུ་ཡང་། སྒྲིབ་པ་དང་པོའི་དེས་འབྱེད་དང་།
 གཉིས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་དང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འདྲ་སྒྲིབ་པ་དང་པོའི་
 དེས་འབྱེད་གྱི་སྐབས་སུ། སྒྲིབ་མཐོང་བསྐྱོས་གསུམ་དང་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པ་སོགས་བཏགས་པ་
 བར་བྱས་ནས། ཅེ་མོ་ས་བཙུ་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བཞག་པ་ནི། ལུས་མཐའ་དག་
 གི་དོན་རིམ་ལྷན་པ་ལས་ཐག་རིང་ཞིང་། རྒྱུ་མཚན་པའི་གཏམ་ཏུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། སྐབས་དང་

པོ་ས་ཏུག་པ་མན་ཆད་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ས་བདུན་པ་དང་། རྣམ་ཀུན་མདོན་
 རྟོགས་ས་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པར་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ན། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དང་། མཚན་
 ཉིད་པ་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་ཏུ་བྱས་ནས། བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་སྦྱར་བས་ཐོབ་པ་དང་། དེའི་གནས་
 སྐབས་སོ་སོའི་རབ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བར་ཆངས་པས་ཀྱང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ན་འདི་ནི།
 སློབ་དཔོན་འབགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། སློབ་དཔོན་རྗེ་བཙུན་ལོ་ཙྰ་
 བ་ཆེན་པོའི་གསུང་ཆད་མར་བྱས་པའི་ཞེས་གསུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི། བར་གྱི་མཁས་པ་ཏུ་མ་ན་རེ། གཞུང་འདི་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཞན་གྱི་
 བཞེད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ཏུ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གི་འོ་ཞེས་དང་། མཐོང་ལམ་
 ཅེ་སྦྱར་གྱི་སྤང་བྱར་བཤད་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་སྟོན་ཉིད་ཏུ་སྤངས་ཟིན་པས། རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་
 པའི་གནས་སྐབས་འདི་ལ་རྗེ་ལྷར་སྤང་ཞེས་པའི་ལན་ཏུ། ས་བཙུ་པ་ལ་སྤོངས་པ་གཉིས་དང་དེའི་
 གནས་ངན་ལེན་སྤང་བར་གསུངས་པས། དེ་དང་འབྲེལ་བར་ཅེ་མོའི་མདོན་རྟོགས་ལ་བག་ལ་
 ཉལ་སྤངས་པས། དེའི་འབྲས་སུ་གཞུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར་གཏན་ནས་སྤང་
 ལ། ས་གཞན་ཏུ་ནི། རེས་འགའ་བའི་སྤང་བ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་པར་སྟོན་གྱི་སློབ་དཔོན་
 རྣམས་འཆད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་ངོ་། །འདི་ཡང་བརྟགས་ན་དཀའ་བ་ཡིན་
 ཏེ། འདི་གཞན་གཞུང་ཡིན་ན་རང་ལུགས་ཀྱི་བསྒྲོས་པ་སྤོང་ཚུལ་ཞིག་མཛད་དགོས་པ་ལས།
 དེ་ཡང་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱད་འགྲེལ་ཏུ། ལམ་རྒྱུད་པ་བའི་ལུགས་ཤིག་བཀོད་ཀྱང་།
 དེ་སློབ་དཔོན་འདིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། སངས་
 རྒྱུ་ལེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། འགྲེལ་པ་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་བཤད་པ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འདིར་རྣམ་པ་དང་། ལམ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་སྤྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་
 འཆད་པ་དེ་ལྷར་ཡིན་པའི་ངས་པ་མེད་དེ། སྐབས་བར་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་
 མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་རང་རང་སོ་སོའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ལུགས་བཀོད་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་དགག་པ་མ་བྱས་པ་རང་ལུགས་དང་རྒྱབ་
 འགལ་དེ་འདྲ་དཀྱུས་སུ་བཙུག་ན། བསྟན་བཅོས་བརྩམ་པ་ལ་མི་མཁས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་།

འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་གཞུང་འདི་ལ་བཤད་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཀྱང་། བོད་སྐད་མ་རྒྱུ་མ་གྱི་འཆད་ཚུལ་དེ་འདྲ་བའི་བཤད་པ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཞན་གྱི་ལུགས་མི་འཐད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི་དར་རྟེན་མཛད་པ་ན་རེ། བསྐྱེད་འགྲེལ་དུ། ལམ་རྒྱུད་པའི་ལུགས་འདི་རང་ལུགས་སུ་བཞག་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། འདིར་དེ་ལ་དགག་པ་དམིགས་སྤྲུག་སྟེ། མཛད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། གཞུང་འདི་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྦྱར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལམ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི། རྒྱུ་རྒྱུ་སྦྱར་བ་ས་བརྒྱད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྒྲུབ་གྱི། གཞན་དུ་མི་བསྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཅིག་ཆར་སྒྲེའམ་སྒྲུམ་པའི་དོགས་པ་དང་། ཅེ་སྦྱར་དང་། མཐར་གྱིས་སྦྱར་དུ་དེ་གསུམ་གསུངས་པ་ཡང་། ཅེ་སྦྱར་ས་དགུ་པ་དང་། བཅུ་པའི་སྟོང་འབའ་ཞིག་དང་། མཐར་གྱིས་སྦྱར་ས་བཅུ་པའི་སྦྱད་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཅིག་ཆར་སྒྲེའམ་སྒྲུམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པ་དང་། ཡང་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་དེ་གསུངས་པ་ཡང་། རྒྱུ་མཐེན་ཚོགས་སྦྱར་གྱི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་དང་། ལམ་ཤེས་ས་དང་པོ་ནས་དུག་པའི་བར་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་དང་། གཞི་ཤེས་ས་བརྟན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཅིག་ཆར་སྒྲེའམ་སྒྲུམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་འཆད་དོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་དགག་པ་ལ། སྦྱར་མཐོང་བསྒྲུབ་གསུམ་ལན་དུ་མར་བསྟན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བསྟན་ཀྱང་། རྒྱུ་མཐེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛོད་རྟོགས་ཡིན་པ་སོགས་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ས་མཚམས་སོ་སོར་བསྟན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་མཐེན་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་སོགས་གནས་མ་ཡིན་པའི་དོགས་པ་དེ་འདྲ་འགོག་པའི་ཚུལ་བ་བསྟན་བཅོས་སུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་དགོས་ན་འདྲ་སྐབས་དུག་ཏུ་ལན་དུ་མར་ལམ་གསུམ་སྟོན་པ་སོགས་ཚོགས་ཆེ་ལ། དོགས་པ་སེལ་དཀའ་བ་དེ་འདྲ་མཛད་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བྱེད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ལམ་རྒྱུད་པའི་འདོད་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར་དུ། རྗེ་བཅུན་གྱིས་རྒྱན་དུ་སྦྱར་མཐོང་བསྒྲུབ་གསུམ་ལན་དུ་མར་བསྟན་ཞེས་པར་སོང་བས། དེ་ཡང་རིགས་པ་མིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་དེ་དང་དེའི་

འགྲེལ་བྱེད་ཕྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་རྣམས་བསྟན་བཅོས་ཅུ་བ་
དེར་འགོད་དགོས་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། འགྲེལ་པ་འདིའི་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེའི་ལུང་
དང་སྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ། དགོས་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་སྐབས་དང་པོ་དུག་
ཏུ་སྒྱུར་མཐོང་བསྐྱོམ་གསུམ་ལན་དུ་མར་བསྟན་པས་བསྐྱོས་སོ་ཞེན། ལན་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྱུར་
བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་དང་། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་མི་བསྐྱོས་པ་སྒྱུར་བཤད།
ནང་མཚན་སོ་སོར་མི་བསྐྱོས་པ་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་དང་དེ་མི་བསྐྱོས་ཏེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ནི། སྒྱེ་མེད་གསུམ་པོ་
རྟོགས་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ལ། སྐབས་བར་པ་གསུམ་དུ་ནི་རྟོགས་པ་དེའི་རིགས་
རྒྱུན་གོང་ནས་གོང་དུ་གོ་མས་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ནི། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གསུམ་ལ་ཞེས་པ་ནས། མཐོང་བ་
དང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། རྣམ་པ་ཀྱན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་
ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་ནི། སྐྱོམ་པ་གོང་ནས་གོང་གི་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་མི་བསྐྱོས་པར་བསྟན་པ་དང་། སྒྱུར་
བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ལམ་གསུམ་མི་བསྐྱོས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་གསུམ་དུ་དེ་བསྟན་པ་མི་བསྐྱོས་ཏེ། སྐབས་དེ་གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་
གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་སྒྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྟོག་ཆ་ནས་སོ་སོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་
ནི། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་བསྟན་པ་མི་བསྐྱོས་ཏེ། དེར་དེ་བསྟན་པ་དེ་
དབང་ཐོབ་ཕྱིར་དང་། ཐོབ་པའི་ཚུལ་དང་། བརྟན་པ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བསྐྱོམ་པ་སྟེ། གོང་ནས་གོང་
གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ནི། བསྐྱོམ་པ་གོང་
ནས་གོང་གི་ཞེས་པའོ། །མི་བསྐྱོས་མོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད། མི་བསྐྱོས་
པ་ཅུམ་དཔྱེད་ལྡན་གྱི་དོན་དུ་གཉིར་བྱ་མ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་དེ་གསུམ་

བསྐྱེད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལམ་གསུམ་རང་རང་སོ་སོའི་དོན་ལྟོག་རྟོགས་པའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དང་། རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དང་། དེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་གསུམ་པོ་དེ་གསུམ་གྱི་གོ་དོན་ཡིན་པར་སོ་སོར་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་
འཆད་པ་ནི་འཛིན་རྟོག་པའི་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐབས་བར་པ་གསུམ་དུ་དེ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
སྐབས་དེ་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་ལམ་གསུམ་པོ་ཅིག་ཆར་དུ་སྒྱུ་བ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་མཐོང་ལམ་གསུམ་
པོ་ཅིག་ཆར་སྒྱུ་བ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གསུམ་པོ་ཅིག་ཆར་སྒྱུ་བ་ཡིན་ནམ་སྒྲོམ་པ་དགག་
པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་སོགས་སོ། ། འདིར་
ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ནི་དེ་དངོས་ཡིན་ལ། སྒྱུར་ལམ་གྲུང་དེ་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། ། རྒྱུང་འབྱེད་ཆེན་པོའི་བྱེད་པར་ནི། སྒྱུར་ལམ་ལྷ་བྱ་གཅིག་ལ་ཡང་དབང་
ཐོབ་ཕྱིར་དང་། ཐོབ་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་ཐོབ་ཕྱིར་གྱི་དབྱེ་བའོ། ། བྱེད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་
ཞེས་པ་ནི། རྣམ་རྟོགས་སྒྱུར་བ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་སྒྱུར་བ་ནི། བྱེད་པར་གྱི་ལམ་དངོས་
ཡིན་ལ། ཅེ་མོའི་སྒྱུར་བ་ནི། སྒྱུར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་དོ་བོར་སྒྱུས་པས།
གཞུང་འདི་ལྷ་རྒྱུར་བར་བྱ་སྟེ། སྒྲོམ་པ་གོང་ནས་གོང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་གྱིས་
བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པ་རྒྱུང་དུ་སོགས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་
གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པ་རྒྱུང་དུ་ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཕགས་པའི་ལུགས་ཅན་པོ་སྒྱུར་བཤད་པ་དང་། བྱེད་པར་བ་
སོ་སོར་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། ཉི་ལྟང་ལས། ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ལ། འདིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་པ། སྒྱུར་བ་བཞི་ཀའི་སྒྱི་མིང་ཡིན་གྱི། དབང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བསྒྲོམ་པ་
ཁོ་ནའི་མིང་མ་ཡིན་ནོ། ། དྲི་བ་དེའི་ལན་ནི་ཇི་སྐད་དུ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི།
རྣམ་པ་སོ་སོར་དེས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་སོ་སོར་དེས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པས་སོ། །
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་

འདི་ནི་ཁྱད་པར་རོ། །ཡང་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་
 མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །
 ཡང་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་ནི། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་རྣམ་
 པར་གནས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རང་བཞིན་གྱི་ཞི་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི་སྤར་བཤད་ཟིན་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་པ་དང་།
 སྦྱར་བ་ཞེས་པ། མཚན་ཉིད་དེའི་སྦྱར་བ་དང་། ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ཡང་
 གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཡུལ་དང་། དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་
 སྐབས་དང་པོའི་ལམ་གསུམ་ཀ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྦྱོར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། ཐོས་བསམ་གྱི་སྦྱོས་
 གང་རྟོགས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་དེ་གསུམ་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཁྱེན་པ་གསུམ་དང་། སྦྱར་བ་བཞིའི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་
 པར་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་དང་། བསྐྱེད་ལམ་གྱི་དེ་ཡང་ཉི་མུང་དུ་གསུངས་སོ། །རི་ལྟར་ཞེན།
 སྐབས་དང་པོའི་སྦྱོར་ལམ་ནི། ཁྱད་ཆོས་དུག་དང་ལྡན་པ་དང་། སྐབས་གཉིས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ནི།
 མཉམ་གཞག་གི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་དང་། རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་ལ་རྗེས་ཀྱི་
 དམིགས་རྣམ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཡིན་པར་བཤད་ལ། སྐབས་ལྔ་པའི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་འདི་
 ཡིན་ཞེས་པ་མ་གསུང་གྱང་། འཆད་མི་དགོས་ཏེ། དེར་སྦྱོར་ལམ་གྱི་རང་ལྷོག་ནས་མ་བཤད་
 པར། རྟགས་དང་རྣམ་འབེལ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བཤད་པས་དེའི་ཁྱད་པར་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་
 བྱིར། མཐོང་ལམ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྐབས་གཉིས་པའི་མཐོང་ལམ་འཁོར་འདས་ལ་མི་
 གནས་པའི་ཆ་ནས་བཤད་པ་དང་། གསུམ་པའི་མཐོང་ལམ། ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་ཤེས་མཐོང་
 གིས་བལྟས་ནས་འདྲ་བའི་ཆ་ནས་བཤད་པ་དང་། སྐབས་བཞི་པར། མཐོང་བའི་ལམ་ལན་
 གཉིས་གསུངས་པ་ལས། གཅིག་ཁྱད་མཚན་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་བྱིར་མི་ལྷོག་
 པའི་རྟགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་པ་དང་། ཅེ་སྦྱོར་གྱི་མཐོང་ལམ་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་སྦྱོང་གཉེན་གྱི་
 ཆ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་ནས། སྟོན་ལམ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་དེས་མཚོན་

ནུས་པར་གསུངས་སོ། །སྒྲུབས་དང་པོའི་མཐོང་བསྐྱེད་གྱི་བྱད་པར་མ་གསུངས་ཀྱང་། །འཆད་
མི་དགོས་ཏེ། དེར་རྗེས་ཐོབ་དུ་ཡོངས་སྟོང་གི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་དེའི་བྱད་པར་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པས་ལམ་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་ཀྱི། རྟགས་
མཚན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་མེད་པས། སྟོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཡང་འཆད་མ་ཐག་པ་
དེ་ཉིད་དུ་ངས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་སྟོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
འཆད་པ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ལམ་གསུམ་ལ་བསྐྱོས་པ་སྟོང་པའི་གཞུང་
གི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ངོས་
བཟུང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཚུལ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན། རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་དང་། དམན་པར་ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་
པའི་རིགས་ཅན་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་འདིར་བཞག་མི་དགོས་ལ། མ་ངེས་
པའི་རིགས་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་མཚམས་འདིར་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་དབང་རྣམས་སྟོར་ལམ་ནས་དང་། དབང་བརྒྱལ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་། དབང་འབྲིང་
མཐོང་ལམ་ནས་སོ། །འདི་ཡང་བསམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྟོར་པའི་སྒྲོ་ནས་ནི་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོར་ལམ་ནས་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། གང་གི་དང་། གང་ལས་དང་། ཇི་ལྟར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའོ། །དང་པོ་ནི་
བསམ་པ་དང་སྟོར་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཅུང་དང་། བྱད་པར་བ་གཉིས་ལས།
འདིར་ནི་བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བསམ་སྟོར་གཉིས་ཀྱིས་དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཆེད་དུ་མི་འཇུག་པའོ། །

གསུམ་པ་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞག་ལ། རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྟགས་སུ་
འགྱུར་པའི་ཚུལ་དང་། གཞན་གྱི་དོགས་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི་མཉམ་གཞག་གི་རྟགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྟོང་
པའོ། །དང་པོ་ལ་རང་དོན་དང་། གཞན་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ནི་

གཞན་དོན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་ལ། སྤྱིར་སྤྱིར་མི་ལྷོག་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་
 དག་གང་ལ་ཕྱོགས་ཚེས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་སོང་བའི་ཆོལ་བ་དེའི་ངོར། ཡིད་ཆེས་པའི་
 གཏན་ཚིགས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་བྱལ་འབྲེལ་དངོས་པོ་
 སྟོབས་ཞུགས་གྱི་ཚད་མས་སྤྱབ་ཀྱང་། སྤྱབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་སུ་ལུང་ཉིད་བཀོད་པ་ཡིན་ལ།
 ལུང་དོན་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། བྱལ་འབྲེལ་འགྲུབ་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚད་མ་ལ་ངེས་
 པར་སྟོས་པའི་སྤྱིར། གཏན་ཚིགས་སུ་འགོ་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་།
 ལུང་དོན་རྟགས་སུ་བཀོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྣམ་རྟགས་མཚན་མ་དེ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཚེས་ཅན། གནས་
 སྤྱབས་རྟོགས་བྱང་ལས་སྤྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་ལུས་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
 ཞེས་པའོ། །འདིའི་ཕྱོགས་ཚེས་ནི་མདོན་གསུམ་གྱིས་འགྲུབ་ཅིང་། བྱལ་འབྲེལ་ནི། དེ་ལྟར་
 སྟོན་པའི་ལུང་ཚེས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་ཏེ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
 ལུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། རང་
 བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བའི་གཏན་
 ཚིགས་ཏེ། སྤྱིར་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། བརྟེ་བ་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་མ་ངེས་
 པའི་རིགས་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཚེས་ཅན། ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པར་རང་རྒྱུད་ལ་རྣམ་
 མཁུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་དུ་རུང་ཏེ། དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཚད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་
 པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་དེའི་ཕྱོགས་ཚེས་སྤྱབ་བྱེད་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཏེ་འདི་ལྟར།
 མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་སྤྱིར་ལས་པ་དབང་རྣོན་ཚེས་ཅན། བརྟེ་བ་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་
 དང་སྤྱིར་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་དུ་དཔུལ་བ་ཆོལ་བའི་
 རྩེས་ཐོབ་གྱི་སྟོན་པ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའོ། །གཏན་ཚིགས་སྤྱི་མ་འདི་གཉིས་གྱི་བྱལ་
 འབྲེལ་བསྤྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ནི་ལུང་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བྱལ་འབྲེལ་དེ་སྤྱབ་བྱེད་དུ་ལུང་ལས་དེ་
 ལྟར་གསུངས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱེད་དགོས་ལ། ལུང་ལས་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་པ་ལ་དེས་བྱལ་བའི་
 སྤྱབ་བྱེད་ནི། ཚེས་གྱི་གྲགས་པས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྤྱབ་པར་

དཔྱེ་བ་ནི་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་ཏེ། མིག་སྟགས་དབང་པོ་དུག། ཤོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད།
 སྟག་གི་དབང་པོ། ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྷ་སྟེ་བཅུ་བཞི་ལ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་པོ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། གཙོ་བོར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མིག་སྟགས་
 དབང་པོ་དུག་གིས་ནི། རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་དབང་བྱེད། ཤོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཤོ་མོའི་
 བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་དང་། རྟེན་དེ་ཤོ་མོ་ཉིད་དུ་འཛིག་པ་ལ་དབང་བྱེད། སྟག་གིས་ནི་རིགས་མཐུན་
 གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད། ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེས་ནི་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད།
 སྟག་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་ཡིད་མི་བདེས་ནི་ཞེ་སྟངས་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད། བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་གཏི་མུག་
 བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་དོ། ཡང་དད་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའི་བར་ལྷ་དང་། མི་ཤེས་པ་
 ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་སྟགས་བརྒྱད་ལ་ནི། རྣམ་བུར་གི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཙོ་
 བོར་རྣམ་བུར་གི་ཕྱོགས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཙོ་བོར་དད་སྟགས་ལྷས་ནི། འཛིག་རྟེན་
 པའི་རྣམ་བུར་ལ་དབང་བྱེད། ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་བུར་ལ་དབང་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་དང་པོས་ནི་མཐོང་སྤང་སྤྱོད་པ་ལ་དབང་བྱེད། གཉིས་
 པས་སྟོམ་སྤང་སྤྱོད་པ་ལ་དབང་བྱེད། གསུམ་པས་སྤང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་དབང་བྱེད། དེ་ཡང་
 གཙོ་བོར་དད་སྟགས་ལྷས་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་བུར་ལ་དབང་བྱེད་པས་ན། དེ་དག་ལ་དབང་
 པོ་ཞེས་བྱའོ། འི་སྒྲིབ་དུ་མཛོད་ལས། རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ། འདམིགས་པར་དབང་
 བྱེད་ཕྱིར་དབང་དུག། མོ་ཉིད་ཤོ་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད། ལུས་ལས་ཤོ་དབང་མོ་དབང་དག།
 རིས་གནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། རྣམ་པར་བུར་ལ་དབང་བྱེད་ཕྱིར། སྟག་དང་ཆོར་བ་
 རྣམས་དང་ནི། འདད་སྟགས་དབང་པོ་ལྷར་འདོད་དོ། བྱ་ངན་འདས་སྟགས་གོང་ནས་གོང་།
 འཕྲོལ་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར། ཀུན་ཤེས་བྱེད་དང་ཀུན་ཤེས་དང་། འདེ་བཞིན་ཀུན་ཤེས་ལྷན་
 དབང་པོ། ཞེས་གསུངས་སོ། འདེ་དག་ལ་ཇུས་ཡོད་དུ། བཏགས་ཡོད་དུ་ཞེ་ན། ཤོ་མོའི་
 དབང་པོ་གཉིས་ནི་ལུས་དབང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བཏགས་པ་དང་། སྟག་དབང་སྤང་པོའི་རྒྱུ་གྱི་
 གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་དང་། ཐ་མ་གསུམ་དད་སྟགས་ཀྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུག་ནི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ཇུས་ཡོད་དོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཉེར་

གཅིག་ལྟ་བུ་གངས་ངེས་ཤིན། མཛོད་དུ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་འཆད་པ་ན། ཡང་ན་འཇུག་པའི་རྟེན་
 དང་ནི། སྒྲིང་དང་གནས་དང་ཉེར་སྦྱོད་ལས། བརྩ་བཞི་དེ་བཞིན་བསྒྲིག་པ་ལ། དབང་པོ་
 རྣམས་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ནས་དབང་པོ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ལ། བྱེ་མདོ་
 གཉིས་ཀྱིས་ནི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྷའི་ངོ་བོ་ནི། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་རྒྱུར་བྱས་པའི་འབྲས་
 སུའི་གཟུགས་ཤིག་ལ་འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་པས་ནི་ཀུན་གཞིའི་སྟངས་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྒྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ལ་འདོད་དོ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཀུན་ལས་བརྩས་
 ལས། མིག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེན། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་མིག་གི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པའི་རྟེན་ནང་གི་གཟུགས་དང་བའོ། ཞེས་དང་། དམིགས་བརྟགས་ལས། ལྷན་ཅིག་བྱེད་
 དབང་རྣམ་པ་ཡི། འོ་བོ་གང་ཡིན་དབང་པོ་འང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། ཡིད་དབང་ལ་བྱེ་
 སྒྲིག་པ། བདག་འབྲས་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་དུས་སུ་འདས་ཟེན་པའི་ཚོགས་དྲུག་སྡེ་མ་ལ་
 འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་པས་དེ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་གཉིས་ཀར་འདོད་དོ། ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་ཐོགས་མེད་སྒྲི་མཆོད་གྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྱི་གྲུང་པོས་ནི། ཀུན་གཞིའི་
 སྟངས་ནི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཛིན་རྣམས་སུ་བསྒྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ལ་འདོད་
 དོ། ཞེས་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཆོས་མཛོད་པ་ལས་ནི། ཡིད་དབང་གི་
 བཤད་ཚུལ་སྡེ་མ་གཉིས་ལས་གཞན་མེད་ལ། དེ་ཡང་འདས་མ་ཐག་པ་ལ་དབང་པོར་འཛོགས་པའི་
 ལུགས་ནི་གོང་འོག་གཉིས་ཀ་མཐུན་ཅིང་། དེ་དག་གི་ལུགས་འདི་ལ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་པོ་
 རང་དུས་སུ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་བསྒྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱང་། ཡིད་གྱི་དབང་པོར་མི་འཛོགས་ལ།
 རང་འབྲས་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་སྒྲིས་ཟེན་པ་དེའི་ཆོ། ཡིད་གྱི་དབང་པོར་འཛོགས་གོ། དེའི་ཤེས་བྱེད་
 ཀྱང་དྲུག་པོ་རང་དུས་སུ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དྲུག་ཏུ་འཛོགས་གི། ཡིད་ཁམས་སུ་མི་འཛོགས་།
 དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པའི་དུས་སུ་ནི། ཡིད་ཁམས་སུ་འཛོགས་གི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་སུ་མི་འཛོགས་
 པའི་བྱེད་པར་ལས་ཡིན་ལ། མ་འདས་གྱི་བར་དུ་དབང་པོར་མི་འཛོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། དེ་
 མ་འདས་གྱི་བར་དུ་དེའི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཤེས་སྒྲིབ་པའི་གོ་སྐབས་མ་རྟེན་པས་སོ། །
 དེ་ཡང་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་ལ་ནི། རང་གི་བདག་འབྲས་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁས་ལེན་

དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཐ་མའི་རྟེན་འདས་ལྷ་རྣམས་ནི། །དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་པའང་
 ཡིན། །ཞེས་གསུང་ངོ། །དེ་ལྷ་ར་ན་པོད་ཕྱི་མ་གང་དག་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་ཡིན་ན་ཡིད་དབང་ཡིན་
 པས་བྱུང་བོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཆོས་མདོན་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཞིང་། ལུགས་གཞན་ལའང་མེད་
 པས་དོར་བར་བྱའོ། །ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྷ་ཟག་བཅས་སུ་བཞག་པ་ཡང་དེར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་
 ཏེ། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཟག་མེད་གྱི་ངོ་བོར་སྒྲི་སྒྲིད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཆོར་
 བ་བདེ་བ་ལ་ལུས་ཆོར་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་དང་། སེམས་བདེ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་
 དེའི་བྱུང་པར་གང་ཞེ་ན། སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཆོར་བ་ལ་ལུས་དང་སེམས་གྱི་དབྱེ་བས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་
 དང་ཡིད་མི་བདེ་གཉིས་སུ་བྱེ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་ཡང་ལུས་སེམས་གྱི་དབྱེ་བས།
 ལུས་ཆོར་དང་སེམས་ཆོར་བདེ་བ་གཉིས་སུ་བྱེ་འོ། །སེམས་ཆོར་བདེ་བ་ལ་ཡང་ཡིད་བདེ་དང་།
 སེམས་བདེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་དང་པོ་ལ་དགའ་བ་དང་། གཉིས་པ་ལ་བདེ་བ་
 ཞེས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་གྱི་དགའ་བ་དང་། གསུམ་པའི་
 བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལུས་ཆོར་ཞེས་པ་ནི། དབང་ཤེས་ལའོར་གྱི་ཆོར་བ་ལ་བྱ་
 ལ། སེམས་ཆོར་ཞེས་པ་ནི་ཡིད་ཤེས་ལའོར་གྱི་ཆོར་བ་ལ་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ཟག་
 བཅས་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཆགས་སྤང་སྤོངས་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ལ་བདག་པོར་གྱུར་པས་དབང་པོ་
 དང་། ཟག་མེད་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དགོ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ལ་བདག་པོར་གྱུར་པས་
 དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དབང་པོ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་ལ། མཛོད་དུ། མཐོང་བསྟོམ་མི་
 སྟོབ་ལམ་ལ་དགུ། །གསུམ་ཡིན་གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད། །ཅིས་གསུངས་ལ། དཔེར་ན་མཐོང་
 ལམ་གྱི་དད་སོགས་ལ། བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་སྟེ་དགུ་ལ་མི་ཤེས་པ་
 གུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོར་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ། །མདོན་པ་གུན་ལས་བཏུས་ལས་ནི། མི་
 ཤེས་པ་གུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སྦྱར་བའི་ལམ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་
 སེམས་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཙོ་ལྷ་ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ། །གུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན།
 མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཙུ་དུག་ལ་བརྟེན་ནས། སྟོབ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་
 ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ། །གུན་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་

གང་དབང་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་པོའི་ས་མཚམས་སྒྱུར་ལམ་ནས་བཞག་ཅིང་། གཉིས་པའི་ས་
 མཚམས་མཐོང་ལམ་བཅུ་དྲུག་པ་ནས་བཞག་པས། ལུགས་དེར་ནི་དེ་ལ་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བྱུང་བར་
 ཁས་མི་ལེན་ནོ། །སྒྲོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་ལྷ་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། དེ་
 ལ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སྒྲོབ་པའི་གང་ཟག་མདོན་པར་རྟོགས་པར་མ་
 གུར་པ་རྣམས་ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་སྒྲུང་བ་མེད་ཅིང་། འདུལ་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཞེས་
 དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སྒྲོབ་པའི་གང་ཟག་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
 ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་ཞེས་དང་། ཀུན་ཤེས་པ་བསྐྱུང་བའི་གང་
 ཞེ་ན། མི་སྒྲོབ་པའི་གང་ཟག་ །དག་བཅོམ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 མོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡང་། དབང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཁས་ལེན་
 དགོས་ཏེ། བསྐྱུང་བ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པ་ལ་སོགས་
 པའི་དབང་པོ་གསུམ་རི་ལྟར་བཞག་ཅི་ན། སྒྲུས་པ། མོས་པས་སྒྱུད་པ་ལ་ནི་དང་པོ་བཞག་གོ། །
 ལུག་བསམ་དག་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་ལ་ནི་གཉིས་པ་བཞག་གོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ས་ལ་
 ནི་གསུམ་པ་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཉིར་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཁམས་གང་ན་གང་
 ཡོད་པ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དང་། དག་པ་སོགས་གསུམ་གང་ཡིན་
 པ་དང་། མཐོང་སྒྲུངས་སོགས་གསུམ་གང་ཡིན་པ་ནི་མཛོད་དུ་གསལ་བས་མ་བྲིས་སོ། །མདོར་
 བ་རྟོག་གོ་ལས། རང་གི་བདག་འབྲས་ཤེས་པ་དེས་ཡུལ་དེ་འཛིན་ནུས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་
 དབང་པོར་བཞག་པས། དབང་པོ་དྲུག་མ་གཏོགས་གཞན་གྱི་བཤད་པ་མེད་ལ། མདོན་པ་ལས་
 ནི། དེར་མ་ངས་ཀྱི། སྒྱིར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་རྒྱུན་རེ་རེ་ཡོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་
 འཕགས་ལམ་སོགས་དེ་དང་དེ་སྒྲེབ་པ་དང་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་དབང་པོར་བཞག་
 པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་དེའི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ལ་དེ་སྒྲེབ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་ཁས་
 མི་ལེན་ནོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་ཀྱང་།
 སྒྲེབ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་ཁས་མི་ལེན་པའོ། །

གཉིས་པ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། ཅིའི་བྱིར་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་ཞིན། བྱི་རོལ་བས་ལྟ་བ་འདི་དག་ལས་བཅུ་མས་ཏེ་དྲིས་པའི་ཆོ། ལྟོན་པས་
ལན་ལུང་མ་བསྟན་པའི་བྱིར་དེ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ཡང་འདྲི་བ་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་
ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ལན་ལུང་དུ་མི་ལྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་སུ་ནི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་
རྟག་མི་རྟག་ །མཐའ་ཡོད་མཐའ་མེད་སོགས་གང་རུང་དུ་ལུང་ལྟོན་པར་མཛད་ལ། མཐར་ཐུག་
ནི་གཉིས་མིན་དུ་ལུང་བསྟན་ཆོག་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ལྟོན་མཐའ་མངོན་ནས་ཞེས་ཞུས་
ཆོ། །ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་མིན་ཞེས་གསུངས། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

ཅིའི་བྱིར་བཅུ་བཞིར་གངས་ངེས་ཤིན། ལྟོན་པས་མཛམ་བུའི་གྲིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
མ་བསྐྱོར་བའི་དུས་སུ། བྱི་རོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཆད་དུ་བལྟ་བའི་ལྟ་བ་དུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་སུ་
གནས་པ་དེ། བྱིས་མཐའ་བཅུ་བཞིར་བཅད་ནས་ཞུས་པའི་དཔྱེ་བས་དེར་བཞག་གོ། །འོ་ན་དུག་
ཅུ་ཅུ་གཉིས་པོ་གང་། བཅུ་བཞི་པོ་ཅི་ཞིན། དང་པོ་ནི། ལྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཅོ་བརྒྱད།
བྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་བཅུ་ཅུ་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། རྟག་པར་སྤྱོད་བརྟེན་པའི་བཞི། །
ཁ་ཅིག་རྟག་པར་སྤྱོད་བའི་བཞི། །རྒྱ་མེད་སྤྱོད་བརྟེན་པའི་གཉིས། །མཐའ་ཡོད་མཐའ་མེད་སྤྱོད་བའི་
བཞི། །ལྟ་མི་སྤྱོད་བའི་ལྟ་བ་བཞི། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་བཞི་བཅུ་ཅུ་བཞི་ནི། །འདྲུ་ཤེས་
ཡོད་སྤྱིའི་བཅུ་དྲུག་དང་། །མེད་དང་གཉིས་མིན་བརྒྱད་བརྒྱད་དང་། །ཆད་པར་སྤྱོད་བརྟེན་པའི་
བདུན། །ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་གྲོལ་དེའི་ལྟ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་ཆ་ཅམ་ཞིག་དཔེར་བཤད་ན།
མངོན་ཤེས་ཀྱིས་འཇིག་ཆགས་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱད་ཅུ་ཅམ་མཐོང་བ་དང་། མི་ཤི་བ་མིར་སྤྱོས་པ་
མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་སོགས་བཞི་སྤྱོད་པ་དང་། ཆངས་ཆེན་
གྱི་འཁོར་གྱི་ལྟ་ཁ་ཅིག་ཤི་ནས་མིར་སྤྱོས་པ་ན་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་ལྟས་པས་ཆངས་ཆེན་མ་ཤི་བར་
མཐོང་ལྟ། ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ནི་རྟག་ལ། ལྟ་གཞན་རྣམས་ནི་མི་རྟག་གོ་ཞེས་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ནི། ལྟོན་གྱི་
མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། བྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་དཔེ་ནི། གཟུགས་ཅན་དུ་འདྲུ་ཤེས་པ་
ཉིད་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་གཉི་ཐུག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་
མིན་ལ་སོགས་པ་འདྲུ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ལྟ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་རྟོག་གོ་འབར་བར་

གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དབུ་མ་རྩ་བ་ལས། གང་ལས་མན་ཆད་མཐའ་སོགས་དང་། རྟག་ལ་
 སོགས་པ་བལྟ་བ་དག། བྱ་ངན་འདས་དང་བྱིས་མཐའ་དང་། སྒྲོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །
 ཅེས་པ་ལྟར། སྒྲོན་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། བྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། བྱ་ངན་ལ་བརྟེན་
 པ་བཞི། ལུས་སྒྲོག་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཏེ་བཅུ་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་
 དང་། མི་རྟག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་བའོ། །འདི་ལ་སྒྲོན་གྱི་
 མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཕལ་ཆེར་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲོན་མཐའ་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་
 བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། མི་ལྡན་པ་
 དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མིན་དུ་བལྟ་བ་རྣམས་སོ། །འདི་དག་ལ་བྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། ཕལ་ཆེར་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བྱི་མཐའ་བརྟགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཕལ་ཆེར་སྒྲོས་པ་ནི། བྱ་ངན་འཇིག་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བ་ལ་བསམ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་
 ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། ལོག་ལྟས་དག་རྩ་ཆད་པ་ལ་བསམ་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གསེགས་
 པ་གྲོངས་ནས་འབྱུང་བ་དང་། མི་འབྱུང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་མིན་དུ་བལྟ་བའོ། །
 འདི་དག་ལ་བྱུང་འདས་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྟག་མེད་ལ་བྱ་ངན་ལས་འདས་བྱིན་ཆད་འབྱུང་
 མི་འབྱུང་སོགས་སུ་བལྟ་བའི་བྱིར། བཞི་པ་ནི། ལུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྒྲོག་གོ་ཞེས་དང་།
 སྒྲོག་ཀྱང་གཞན་ལ་ལུས་ཀྱང་གཞན་ནོ་ཞེས་འཇིག་ཏོ། །འོ་ན་འདི་དག་གི་ལན་ལུང་དུ་མི་སྒྲོན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། བདག་ལས་བརྩམས་ཏེ་དྲིས་པ་ཡིན་པས། བྱད་གཞི་མེད་པ་ལ་བྱད་
 ཆོས་མི་འཐད་ལ། བྱད་གཞི་བཀག་ན་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས།
 འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་ཞེས། །ལུས་ན་རྒྱལ་བ་མི་གསུང་བཞུགས། །གང་བྱིར་འདི་
 ལྟར་ཟབ་པའི་ཆོས། །སྒྲོད་མིན་འགོ་ལ་མི་གསུང་བ། །དེ་ཉིད་བྱིར་ན་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །
 ཀྱན་མཁྱེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅིའི་བྱིར་བཅུ་བཞི་པོ་འདིའི་སྒྲོ་
 བས་དྲི་བར་བྱེད་ཅི་ན། དཔྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དྲི་བའི་གཞི་ནི་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པར་
 བྱུང་བ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། བྱ་ངན་ལ་བརྟེན་

པ་བཞི་ཡིན་ལ། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་ལྷག་མ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་བདག་གི་ངོ་བོ་དང་།
 བྱི་སྣོད་གྱི་འཛིག་རྟོན་གཉིས་སུ་ངེས་པས། དེ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་དྲིས་སོ། །དེ་ཡང་སྣོན་མཐའ་
 དང་བྱི་མཐའ་ནི་རྟོག་ཏུ་གྱུར་པས་དྲིས་ལ། བྱི་སྣོད་གྱི་ད་ལྟ་བའི་ངོ་བོ་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་པས་མ་
 དྲིས་སོ། །བྱི་འཛིག་རྟོན་ད་ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་རྟོགས་སྤྱི་ཡང་། བད་བདག་གི་ད་ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་རྟོགས་
 དཀའ་བས། ལུས་སྟོག་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་དྲིས་སོ། །དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་གྲོངས་ནས་
 འབྱུང་མི་འབྱུང་སྟོགས་ཀྱང་བྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་འདས་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་
 པའི་བྱིར་དང་། འོ་ན་འདི་ལ་སྣོན་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅི་ཞེན། གྲོལ་བ་པོའི་
 བདག་གི་སྣོན་མཐའ་ལ་དབྱུང་བས། གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདག་གི་སྣོན་མཐའ་ལ་ཡང་
 དབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། བྱི་མཐའ་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་
 བདག་ཡོད་མེད་མི་མཐུན་པའི་བྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་ཡང་བདག་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་
 ཡིན་གྱི། གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་དཔྱོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་འཕེན་གྱིས་གྲོལ་བ་ཁས་མི་ལེན་
 པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་ཡང་། བྱང་འཕེན་སྒྱིར་སྟོག་ལྡན་གྱི་ནས་མི་འབྱུང་བ་ཁས་ལེན་པ་ན།
 བྱི་བྲག་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་གྲོངས་པ་ཆད་མི་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་པས། དེ་དེའི་ལྟ་བར་
 བཤད་པ་ལ་སྣོན་མེད་དོ། །འོ་ན་ལུས་སྟོག་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་མི་མཐུན་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅི་ན།
 བདག་ལུང་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་མི་མཐུན་པའི་དབྱེ་བ་ལས་སོ། །
 འོ་ན་ལྟ་བ་འདི་དག་གཡོ་བའི་ལྟ་བ་ལ་སྟོགས་པར་འཛིག་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། བདག་དང་
 འཛིག་རྟོན་རྟོག་པ་དང་། མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་གྲོངས་ནས་འབྱུང་
 བར་ལྟ་བ་རྣམས་ནི། ལྟ་བ་གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུས་ལ་སྒྱུབ་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པས་སོ། །
 འདིར་ཁ་ཅིག་མཐའ་ལྡན་ལ་སྒྱུབ་ཆོག་པ་འབྱུང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། གཡོ་བ་དང་གྲངས་
 ཅན་ལ་སྒྱིར་བ་མི་རིགས་ཏེ། མཐའ་ལྡན་གྱི་དོན་དགག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔུ་མ་རྩ་བ་གཤམ་
 རབ་ལས། བྱང་པོ་འདི་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས། བྱང་པོ་དེ་ནི་མི་བྱུང་ན། །དེས་ན་འཛིག་རྟོན་
 མཐའ་ཡོད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་གྲངས་ཅན་གྱིས། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་ཇི་ལྟར་
 ཁས་སྤངས་སྟུམ་ན། ལ་ལ་ན་རེ། དེས་དེ་ཁས་མ་སྤངས་ཀྱང་། གཡོ་བའི་ལྟ་བ་གྲངས་ཅན་ལ་

སྒྲོལ་བ་ནི་ལལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས། །ལ་ཅིག་ན་རེ། འདི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་དངོས་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། བདག་ཉིད་ལ་བྱ་དགོས་པ་ནི་ཡིན་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་
 འགྲེལ་ཆེན་དུ། བདག་གི་རང་བཞིན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དཔུ་མ་
 ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤང་ལྷན་མིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དེ་ལྟ་མོད་གྱི་འདི་ལ་དགའ་བའི་གནས་མི་སྤང་བས་འབད་པ་མ་བྱས་སོ། །བདག་དང་འཇིག་
 རྟན་མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་སོགས་བཞི་ལ་ནི། ཆད་པར་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་འདྲ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 ཡུལ་དགག་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པས་སོ། །རྟོག་གི་པ་གང་དག་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་བསྒྲུབ་
 པར་འདོད་པ་ནི། འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་ཁས་སྤངས་པས་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། གང་དག་མི་
 རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་དེ། སྒྲུབ་
 པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་། མི་རྟག་པའི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་
 གཉིས་ཏེ། རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྒྲིད་ཅིག་གཉིས་པར་སྟོད་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་གི་ཆ་ལ་
 འཆད་པ་དང་། དེ་དགག་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ལ་ངོས་བཟུང་ནས་མ་ཡིན་
 པར་དགག་པ་ལ་འཆད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། འདིར་དང་པོ་དང་། སྒྲུབ་རྟགས་སུ་འཆད་པ་
 གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །གསུམ་པ་རྣམས་ལ་ནི་གཅེར་སུ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་བཀྲམ་པ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། སྒྲུབ་རྣམས་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུང་ཡང་། དགག་སྒྲུབ་
 གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་བཤད་ན་ལེགས་སོ། །གཉིས་མིན་དུ་བལྟ་བ་བཞི་ནི།
 གནས་མ་སུའི་སྟེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་བཅུམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགག་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་བྱིར།
 ཞེས་སྒྲུབ་རྣམས་གསུངས་ལ། རིགས་པས་བརྟགས་ན་དགག་བསྒྲུབ་གཉིས་ཀ་བཀག་པའི་རྣམ་
 པས་འཇུག་པའི་བྱིར་ཞེས་བཤད་ན་ལེགས་སོ་སྟུང་མོ། །ལྟ་བ་བཞི་པ་འདི། བོད་གོང་མ་རྣམས་
 ཀྱིས་རང་སྟེ་གནས་མ་སུ་ལ་སྒྱུར་ཡང་། འདི་དག་བྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་དབྱུང་
 དགོས་པ་དང་། སྟེ་པ་འདི་ནི། སྟོན་པ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་ན་སྤང་བ་
 ཡིན་པས། ལྟ་བ་འདིའི་རྟོན་ནི་སྟེ་གས་སྟོན་སྤང་བ་ཞིག་ལ་སྒྱུར་ན་ལེགས་སོ། །ལུས་སྟོག་
 གཅིག་ཏུ་བལྟ་བ་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་དང་། ཐ་དད་དུ་བལྟ་བ་དགག་པའི་རྣམ་པས་

འཇུག་པ་ཡིན་པར་ཉི་མུང་དུ་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྲུལ་བྱེ་བྲག་པ་དང་། བྱི་མ་གྲངས་ཅན་པ་ལ་
 སྦྱར་ཞེས་གསུང་བ་ནི་དབྱུང་དགོས་ཏེ། གྲངས་ཅན་གྱིས་བདག་ལུང་དོན་གཞན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་མིན་
 བརྟགས་པས་ཤེས་སོ། །མདོར་ན་ལྟ་བའི་གྲངས་འདི་དག་མདོ་སྤྲེལ་ཆངས་པའི་དྲ་བ་དང་། དབུ་མ་
 རྟོག་གོ་འབར་བ་སོགས་ལུང་གཞན་ལས་རྒྱས་པར་འབྱུང་ཡང་། གཡོ་བ་དང་། འདུ་བ་དང་། བྱེ་བ་
 དང་། བཅུ་མས་པ་དང་། ཞེས་པའི་མིང་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་འབྱུང་ལ། དེ་དག་ལུང་མ་བཟུན་གྱི་ལྟ་
 བ་བཅུ་བཞི་དང་སྦྱར་བ་ནི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྒྲེའི་ལུགས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཞར་ལས་ལུང་བའི་དོན་རྣམ་པ་གཉིས་བརྗོད་ཟིན་ནས། དཀྱུས་མ། བསྐྱེལ་བྱ་
 སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་སྤྱི་རྒྱ་སྤྱོད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱར་བ། གཟུགས་སྤྱི་རྒྱ་ཞིང་
 དག་པའི་སྦྱར་བ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཐབས་མཁུས་ཀྱི་སྦྱར་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་ཁྱེད་ཀ་སྤྱང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱོད་ཞི་རང་བཞིན་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ནས་བསྐྱེལ་བའི་སེམས་
 དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །ས་མཆོམས་བོད་སྤྲུལ་རྣམས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཛོག་ཅིང་། འདི་མན་
 ཆད་ལ་མི་སྦྱོབ་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་ཐ་སྟད་མཛད་པ་འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ན་ཞེས་
 གསུང་ཡང་། རྩོམ་རྒྱུས་བསྐྱེལ་དོན་སྦྱོར་མར། མི་ལམ་རྒྱས་ཁྱེད་ཀྱི་མདོ་དྲངས་ནས། བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ནས་བཞག་པ་ཉིད་ལེགས་ཏེ། རྣམ་རྟོགས་སྦྱར་བའི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱེལ་བྱ་
 སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་འདིར་ངེས་པའི་བྱིར། འདི་ལ་མདོའི་འབྲེལ་ནི། གོང་དུ་ཟུབ་མོ་
 བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་གསུངས་
 པ་ལས་འབྲེས་ནས། ལྷ་རིའི་བུས་རབ་འབྱོར་ལ་སྦྱས་པ། བྱང་ཆེན་མི་ལམ་དུ་སྦྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་
 ཉིང་ངེ་འཛོན་སོགས་བསྐྱེལ་ན། ཤེར་བྱིན་རྣམ་པར་འཕེལ་ལམ། ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ།
 ཉིན་པར་བསྐྱེལ་པས་འཕེལ་ན་ཅིག་གོས་ཀྱིས་ཀྱང་འཕེལ་ལོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན། མི་ལམ་དང་
 ཉིན་པར་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་མི་ལམ་གྱིས་འཁོར་བ་དང་།
 ཉིན་པར་གྱིས་བྱང་འདས་བཟུན་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་ཞེས་པས་ནི་རང་བཞིན་མེད་
 པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྦྱོར་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི་ཉེ། བརྒྱད་ཉེ་བ་ལྟར་ན། ལས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ལན་ལ་མ་
 དེས་བ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ། ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་གྲུག་ཀ་བཞིའོ། །

དང་པོ་ནི། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ལས་འཕྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་དུ་
 དགོ་བའམ་མི་དགོ་བའི་ལས་ཤིག་བྱེད་ན། ལས་དེ་སོགས་པའམ་འབྲི་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་
 ཞེས་པའོ། །དེའི་དོན་ནི་གཉིད་སང་པའི་ཉིན་པར་ལས་སོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། མི་ལམ་དང་
 འདྲ་བའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །

ལན་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུབ་པ། ལྷ་མིའི་བྱ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 མི་ལམ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ན་དེ་ལྟར་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་པས། དོན་དམ་དུ་འདོད་པའི་ལན་དང་།
 འོན་ཏེ་སང་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་ན་ནི། དེ་ལ་སོགས་པའམ་འབྲི་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས་
 གྲུག་རྫོབ་ཏུ་བྱུང་བ་མ་དེས་པའོ། །གྲུག་ཀ་གཉིས་པ་ལ། བརྒྱད་ཉེ་བ་ནས་འབྱུང་བ་དང་།
 ཉི་ཤུ་ལྔ་བ་ནས་འབྱུང་བའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྟར་ན། ལན་ལ་མ་དེས་པ་ཞེས་བྱ་ལ།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལས་དོན་དམ་དུ་ཐལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་མ་ལས་འཕྲོས་ནས།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱང་ཟད་པའི་འདུ་ཤེས་གྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་དེའི་ཡང་།
 ལས་སོགས་པའམ་ཉེ་བར་སོགས་པར་འགྱུར་རམ་ཞེས་པའོ། །དོན་ནི། དེ་ལ་འང་ལས་སོགས་པ་ཡོད་
 པར་ཐལ། དེ་ལ་རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པས་བསོས་འདེབས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ལན་ནི། རབ་འབྱོར་
 གྱིས་སྒྲུབ་པ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་
 ཅད་དང་ཐལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་བསྟུན། ལྷ་མིའི་བྱ། ལས་ནི་དམིགས་པ་
 དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིའི། དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་ནི། དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་ལྷ་མིའི་བྱས་སྒྲུབ་པ། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་གྱིས་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་ནོ་ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་ན། ཅིའི་བྱིར་དམིགས་པ་དང་
 བཅས་པར་སྐྱེ་ཞེས་པའོ། །དེའི་ལན་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུབ་པ། དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པར་བྱ་ཉེ། དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་སྐྱེ་ཡི་དམིགས་པ་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
 དེའི་དོན་ནི། དོན་དམ་པར་དབེན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ལས་སོགས་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་

པ་ཉི་ཁྱིམ་ལས་འབྱུང་བ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ། ཉིན་པར་སློག་གཅོད་པ་དང་། མི་ལམ་ན་
སློག་བཅད་པ་དེ་ལ་བདག་གིས་བཅད་དོ། །བསད་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་སད་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་ན།
ཤུ་རིའི་བྱ་ལས་དེ་ལ་བྱོད་རི་སྐད་ཅེས་ཟེར་ཞེས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། མི་ལམ་གྱི་ལས་དེ་དོན་དམ་
དུ་ཡོད་པར་ཐལ། རྗེས་གྱི་ཤེས་པས་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་རྟོག་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅོད་
པ་ཉི་སྤྱང་ལས་བཤད་ལ། འདི་ནི་རབ་འབྱོར་རང་གི་ཁས་སྤངས་ལ་སྦྱོན་བརྗོད་པར་སོང་བ་ཡིན་
པས་མ་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུར་སྤྱང་ཡང་། རྗེས་གྱི་ཤེས་པས་གསོས་བཏབ་ན་ལས་སོག་ཅེས་པའི་རང་
གི་ཁས་སྤངས་དེ་ལ་དོགས་པ་ཁོངས་ནས་སྤངས་ཏེ། ཤུ་རིའི་བྱ་ལན་འདེབས་སུ་བཅུག་ནས།
དེ་ཉིད་རང་གི་ཡང་ལན་དུ་སྟོན་པ་ནི། ཤུ་རིའི་བྱས་སྦྲས་པ། རབ་འབྱོར་དམིགས་པ་མེད་པར་
ལས་མི་སྦྱོར། ལས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནར་སྦྱོར། །དམིགས་པ་མེད་པར་སེམས་མི་
འབྱུང་སྟེ། སེམས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནར་སྦྱོར། །རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ། ཤུ་
རིའི་བྱ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་མི་སྦྱོར། །དམིགས་པ་མེད་པར་སེམས་པ་མི་
འབྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། མི་ལམ་གྱི་ལས་དེ་ནི་རྗེས་གྱི་ཤེས་པས་ལས་སུ་
བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རྗེས་གྱི་ཤེས་པ་དེ་མེད་ན། མི་ལམ་རྒྱུད་པ་ལ་ལས་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ལན་
བཏབ་ནས། དེའི་ཤུགས་ལ། སད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ན་ལས་མེད་
པར་བསྟན་ལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་
གསོས་འདེབས་པ་ཡོད་ན། སད་མི་གཉིས་ཀར་དུ་ལས་སོག་པ་ཡོད་ལ། དེ་མེད་ན་གཉིས་ཀར་
དུ་མེད་ཅེས་བསྟན་ནོ། །

སྒྲན་ཀ་བཞི་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས། བྱང་ཆེན་མི་ལམ་དུ་སྦྱོན་པ་བྱིན། ཚུལ་བྱིམས་
བསྐྱུང་བ་སོགས་བྱས་ནས། དགོ་བ་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་དུ་བསྐྱོས་ན། ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པར་འགྱུར་
རམ་ཞེས་པའོ། །ལན་ནི་ཤུ་རིའི་བྱ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་འདི་མངོན་དུ་གྱུར་ན་འདི་ལ་
དྲིས་ཤིག་དང་། འདིས་ལན་འདོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཁ་འཕངས་སོ། །བྱམས་པས་སྦྲས་པ།
བདག་གིས་ནི་གང་ལ་ལན་སྟོན་པ་དང་། གང་གིས་སྟོན་པ་དང་། གང་གིས་ལན་སྟོན་པ་དང་།
གང་སྟན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཉ་

ཅང་ཐལ་བའི་གྲུན་ཀ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིའི་གྲུན་ཀ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་
 ན་ཡང་དྲིས་པ་ནི། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱུད་མར་འབྱུང་བ་དོན་ཡོད་པར་གཤམ་པའི་དོན་
 དུའོ། །ཞེས་ཉིར་སྒྲུང་ལས་གསུངས་སོ། །ཤེས་པའི་དག་ལྟ་དུ་ནི། གྲུན་ཀ་དང་ལན་གསུམ་
 ལས་མེད་ཅིང་། ལས་དོན་དམ་དུ་ཐལ་བའི་གྲུན་ཀ་གཉིས་པ་ལན་དང་བཅས་པ་དེ། ཉི་མེ་ལེ་
 མང་ན་མེད་ཅིང་། ལན་ལ་མ་ངེས་པའི་གྲུན་ཀ་ལན་དང་བཅས་པ་འདི་ཡང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་
 ལན་ཡང་མེད་པ་ལ་བསམ་པར་སྒྲུང་ལ། ཉི་མེ་ལེ་བརྒྱད་མ་ན་གྲུན་ཀ་གཉིས་པ་དེ་ཡོད་ཅིང་།
 དེའི་དོན་འབྲེལ་ཚུལ་ཡང་ཉི་སྒྲུང་ན་བཞགས་མོད། ཤིན་ཏུ་དགའ་བར་སྒྲུང་བས་འཆད་པ་པོ་
 རྣམས་ཀྱིས་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་སྒྲུང་དོ། །ཁོ་བོས་ནི་འདི་ལྟར་ཡང་རྟོགས་ཏེ། རབ་འབྱུར་
 གྱིས་དྲིས་པའི་སངས་རྒྱ་གཉིས་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་དེ་དང་དེ་མ་ཡིན་གྱི། འཁོར་བ་དང་མུང་
 འདས་སོ། །ཅི་ལྟར་ཞེན། རབ་འབྱུར་ཁོ་བོས་གྲུན་ཀ་སྒྲུ་མ་ལ་ལན་བཏབ་པ་དེ་ལ་གཞན་ཞིག་
 གིས་འོན་མུང་འདས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་ལས་སོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྗེས་སུ་
 འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་ཟེར་ན། སྤྱི་འདི་ལུ་ལ་ལན་རྗེ་ལྟར་འདེབས་ཞེས་དྲིས་པའོ། །
 དེ་ལ་སྤྱི་འདི་ལུས་དེ་བ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འདེབས་པར་
 བཤད་དོ། །སྤྱི་འདི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་འདི། ས་བརྒྱུད་པར་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཞིང་
 དག་པའི་སྒྱུར་བ་ས་དགུ་པར་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ས་བཅུ་པར་མཛོན་
 དུ་གྱུར་པའི་གཤམ་བྱེད་དུ། བོད་སྐད་མ་རྣམས་ས་བརྒྱུད་པར་མི་རྟོག་ཡེ་གཤམ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དང་།
 ས་དགུ་པར་ཞིང་དག་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དང་། བཅུ་པར་ཡེ་གཤམ་དང་ལས་ལ་དབང་ཐོབ་པར་
 མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས། འཕགས་པ་
 གོ་ལ་སྟེས་འདི་གསུམ་མི་སྟོབ་པའི་དགོ་འདུན་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་
 ལེགས་པར་མཛོན་ནོ། །ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་སྐབས་སུ་ཡུལ་དང་ཞེས་པ་ནི། སྒྱུར་བ་དེའི་
 ཡུལ་ཏེ། མདོ་ལས་རྣམ་ཐར་གསུམ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟེ་ཆོན་བདུན་ཏེ་བཅུ་བཤད། སྒྱུར་
 བ་ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་དེ་བསྟན། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་བཤད་དོ། །འོན་
 ཐབས་མཁས་དང་སྒྱུར་བའི་བྱུང་བར་ཅི་ཞེན། ཡུལ་བཅུ་མཛོན་དུ་བྱུང་བའི་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་

བ་ཤེས་པ་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྒྱུར་བའོ། །
ཡུལ་བཅུ་པོ་གང་ཞེན། རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པའི་སྒྲོན་མ་འབྱེད་པ་ནི། དག་རྣམས་ལས་ནི་
འདས་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །

འདིར་བདུད་བཞིའི་ངོས་འཛིན། གངས་ངེས། བཅོམ་པའི་ས་མཆོམས་སོ། །དང་པོ་ལ།
མུང་པོའི་བདུད་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་མུང་པོ་ལྟའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ནི། ཁམས་གསུམ་
གྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སོ། །འཆི་བདག་གི་བདུད་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་
འཆི་བའོ། །ལྷའི་བུའི་བདུད་ནི། བདུད་དེ་གསུམ་ལས་འདའ་བའི་བྱིར་དུ་དགོ་བའི་ཕྱོགས་ལ་
རབ་རྒྱ་བརྩོན་པ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་འདོད་ལྷའི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མདོ་སྤྱོད་པ་
ཉེར་བཞག་ལས། གཞན་འཕུལ་དབང་བྱེད་བདག་པོ་ཆུང་མ་དང་བཅས་པས་འདོད་ཁམས་པ་
དག་ལ། མེ་རྟོག་གི་མདའ་རྣམ་པ་ལྟ་འཕངས་པས། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྤེད་པས་ཡིད་རབ་
རྒྱ་ཕྱོས་པར་བྱེད་དུ་འཕུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་གྱི། རོན་ནི་འདོད་པ་ཁམས་པའི་སྒྱེ་བའི་དེ་དག་གི་རང་རང་གི་ཡིད་ལ་གནས་པའོ། །

གཉིས་པ་གངས་ངེས་ནི། བདུད་དང་འཆི་བའི་སྐྱད་དོད་གཅིག་པས་འཆི་བ་ལས་འདའ་
བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པས་ན་བདུད་ཅེས་བྱ་ལ། འདི་ལ་གང་དུ་འཆི་བ་དང་། གང་གིས་འཆི་བ་
དང་། འཆི་བའི་རོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དང་། འཆི་བ་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའོ། །དང་
པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ལྷའི་བུའི་བདུད་དང་། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
བདུད་དང་། གསུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་དང་། བཞི་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་མུང་པོའི་བདུད་བཞག་གོ། །ཡང་ན་ཆེ་རིང་དུ་གནས་ཏེ། འབྲས་བུ་ལྷག་བཅས་དང་། ལྷག་
མེད་གྱི་མུང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞིར་བཞག་གོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་བཅོམ་ཚུལ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོས་བཅོམ་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། ཉན་རང་གིས་མཐོང་ལམ་ནས་ལྷའི་བུའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་མདོན་པར་
རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར། ལྷག་བཅས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ། ལྷག་མེད་ནས་མུང་
པོའི་བདུད་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་ཐོབ་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཆེ་

འདོར་ལེན་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་ཡང་། རོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལྷའི་བྱའི་བདུད་
ནི་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་པའི་ཆེ་བཅོམ། བདུད་ལྷག་མ་གསུམ་ནི་དགྲ་བཅོམ་མངོན་དུ་
བྱས་པའི་ཆེ་བཅོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས། དེའི་འབྲས་
བུ་སྟེ་ཀ་ན་འཆི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་སོ། །

ཐེག་ཆེན་གྱིས་བཅོམ་ཚུལ་ལ། ཉན་ཐོས་སྒྲེ་བའི་འདོད་ཚུལ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྐར་མོང་
 མ་ཡིན་བའི་འདོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཤིང་བྱང་དུ་བདུད་
 གཉིས་བཅོམ་སྟེ། སྒོད་ལ་ལྟའི་བུའི་བདུད་དང་། ཐོ་རངས་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་
 ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉན་མོངས་མ་ལུས་བར་བཅོམ་བའི་ཕྱིར། ཡངས་པ་ཅན་དུ་འཆི་བདག་གི་
 བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཟླ་བ་གསུམ་དུ་སྐྱ་ཆེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་བའི་ཕྱིར། བྱད་གྱི་ཡུལ་དུ་སྐྱང་བའི་
 བདུད་བཅོམ་སྟེ། ལྷག་མེད་གྱི་སྐྱང་འདས་མཛོན་དུ་བྱས་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ལམས་བར་
 འཆིང་བྱེད་གྱི་བདུད་བཞི་དང་། བག་ལ་ཉལ་གྱི་བདུད་བཞིའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོལ་ལམ་ནས་ལྷའི་བུའི་བདུད་ལས་འདས་ཏེ། དགོན་མཆོག་ལ་གཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་འདས་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྒྲེ་འཆི་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པ་ནས་སྤང་བའི་བདུད་ལས་ཀྱང་འདས་ཏེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་མོད། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་མཐོང་ལམ་ནས་བདུད་བཞི་བཙོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་ཉན་རང་གི་སྤང་རྟོགས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་དང་། བདུད་བཞི་བཀ་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་
 པར་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་
 དང་བཅས་པའི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ལུང་དང་རིགས་པའི་རོལ་མཆོ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལས། རྣམ་ཀུན་གྱི་ལེའུ་སྟེ་བཞི་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུབ་པ། མདོ་དང་རྒྱན་འཁོལ་གཞུང་ཆེན་བརྒྱ་བརྒྱ་ཡི། །ཕོ་ཉམ་སྒྲུང་སྒྲུང་སྒྲོ་
པ་སྒྲུང་སྒྲུང་སྒྲུང་པ། །དོན་དང་ཆོག་གི་སྒྲོལ་བ་མང་མང་པོས། །རྒྱུར་འདི་གཞན་གྱིས་མཐོང་ན་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམས་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་རྣམས་དབྱེ་ལུང་རིགས་རེལ་མཆོ། (སྤྲེང་ཆ།)

འཛིགས་འཛིགས་འདྲ། །གང་གི་རྣམ་དབྱེད་ཁྱོགས་ལ་མ་སྤངས་པའི། །རྒྱུ་དུག་མཁའ་པའི་
བཞེད་གཞུང་དེ་གོ་ཅི། །དེ་ཡིས་མ་བཟུང་གང་གི་སྒོ་གྲོས་ཆ། །ཉིས་བཤད་འབྲུལ་པའི་གཏམ་
དང་འདྲེས་པ་མེད། །ཅིས་བྱ་བ་འདི་ནི་ངལ་བཅོ་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

༡༡༡། །ཐོས་བསམ་གོམས་བྱེད་ཤིང་རྟོའི་སྒྲོས་གར་གྱིས། །རྣམ་ཀུན་རྟོགས་པའི་ཤར་
གྱི་རི་བོ་ལ། །གང་དྲངས་ཅེ་མོར་བྱེད་པའི་ཞལ་གྱིས་ནི། །མདངས་གསལ་ཉིན་མོར་བྱེད་ལ་
བྱག་འཆལ་ལོ། །རྣམ་ཀུན་རྟོགས་པའི་ལང་ཆོ་རབ་རྒྱས་ཀྱང་། །ཅེ་མོར་བྱེད་པའི་སྒྲེ་མཆོད་མི་
གསལ་ན། །རྣལ་འབྱོར་རྣམ་བཞིའི་སྒྲེག་མོ་སུ་ཡིས་ལེན། །དེ་བྱིར་དེ་ནས་མདོན་རྟོགས་རྣམ་
གསུམ་བཤད། །ཅིས་མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་། །བཙུམ་པར་དམ་བཅའ་བ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས།

གཉིས་བ་དབང་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲུལ་བ་ཅེ་མོའི་སྒྱུར་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། །མདོ་ལས་ཇི་
ལྟར་གསུང་པའི་ཚུལ་དང་། །གཞུང་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། །གོང་དུ་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་མདོ་ལས་འཕྲོས་ནས། །དེའི་རྟོགས་དང་ཆོད་མེད་
པ། །ཞེས་པའི་མདོར། །རབ་འབྱོར། །བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་གང་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སར་
ལུང་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི། །རྣམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལན་འདོན་ཏེ། །དེ་ལྟར་འདོན་པ་དེ་དག་ནི་དགོ་
བའི་རྩ་བ་འབར་བ་བསྐྱེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། །དེ་ལས་འཕྲོས་ནས།
བཙུམ་ལྟན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། །རབ་འབྱོར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ། །མི་ལམ་ན་ཡང་སྒྲ་
བརྒྱན་དང་། །མིག་ཡོར་དང་། །སྒྲུལ་པ་དང་། །དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་འདྲ་བར་བལྟ་བ་ཡང་མདོན་
དུ་མི་བྱེད་ན། །བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་
མདོ་མཆོན་བཅུ་གཉིས་གྱིས་ནི་རྟོགས་གྱི་ཅེ་སྒྱུར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་བཙུམ་ལྟན་འདས་
གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། །རབ་འབྱོར། །འཛམ་བུའི་གླིང་ནས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་
རྟོག་གྱི་ཁམས་གྱི་བར་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག་སྒྲ་བྱི་མེད་པར་མེད་ལུས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། །སྒྲ་ན་
མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་དུ་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། །དེ་དག་ནས་འཆོའི་བར་དུ་བཞུགས་པ་ལ།
རིགས་གྱི་བུའམ་རིགས་གྱི་བུ་མོ་ལ་ལ་ཞིག་གིས། །རིམ་གྲོར་བྱས། །བཀྱར་སྒྲིར་བྱས། །སྒྲི་སྒྲང་

དུ་བྱས། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོས་པ་དང་། སེམས་ཅན་རི་སྟོད་པ་དེ་དག་སྐྱེ་བྱེད་པར་མིའི་ལུས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་དགེ་བ་བརྩུ་ནས་སྤྱོད་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་ལ་རབ་ཏུ་བཀོད་ན། དེའི་རྒྱས་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལམ། གསོལ་བ་འཕེལ་ལོ། །མངོན་པར་འཕེལ་ལོ། །བཀའ་སྤྱུལ་པ། དེ་བས་ཀྱང་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས། ཡུམ་འདི་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་། འཆད་པ་དང་རྣམ་པར་གཞིག་པ་དང་། འབྲེལ་པ་དང་། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྟོན་ན་དེའི་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་བས་ནི་རྣམ་འཕེལ་གྱི་ཅེ་སྟོར་བསྟན་ནོ། །དེ་ནས་ལྷན་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེད་གྱིས་མེ་ཏོག་མན་དུ་ར་བ་མང་པོ་སྤངས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་མངོན་པར་གཏོར་ནས་འདི་སྐད་ཅིས། དགེ་བའི་རྩ་བ་འདིས་གང་ཟག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པ་དག་གིས་སྤྱོད་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་དམིགས་པ་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག །རང་བྱུང་གི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག །ཅིས་སོགས་གྱིས་ནི་ངས་བར་བརྟན་པའི་ཅེ་སྟོར་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བ་དང་། ཡུན་རིང་པོ་ནས་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བར་བབྱེད་ན། དེའི་བསོད་ནམས་རི་ཅོམ་ཞིག་ཏུ་འཕེལ་བར་འགྱུར། དེ་སྐད་ཅིས་གསོལ་བ་དང་། ཀུན་གྱི་གསྐྱིད་བཞི་པ་དང་ཞེས་པ་ནས། རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བ་དང་ལྷན་པའི་བསོད་ནམས་ལ་ཆད་མེད་དོ། །ཞེས་བས་ནི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པའི་ཅེ་སྟོར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ནས། སྤྱོད་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བར་བྱ་སྟེ། རི་ལྷར་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་ཡོངས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྷར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བར་བྱ་འོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཇུག་པ་

གཟུང་རྟོག་དང་། སྤྱི་རིའི་བྱས་སྒྲུས་པ། རབ་འབྱོར་གཤམ་ཕྱིན་འབའ་ཞིག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
 ཡིན་ནམ། སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན། ཞེས་པས་བསྐྱོག་པ་
 གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན། དེ་ནས་སྤྱི་རིའི་བྱས་སྒྲུས་པ། གྱེ་མ་རབ་འབྱོར་བྱང་སེམས་གང་ཡུམ་
 ལ་སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱིང་པོ་ལ་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་རྩལ་འཛིན་རྟོག་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང་།
 བཀའ་སྤྱུལ་པ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་ཁུམ་པར་མི་འགྱུར་པ་ཡིན་ནམ། གསོལ་པ། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་མ་མཆིས་པའི་སྤྱད་ཏུ་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་ཁུམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
 བཀའ་སྤྱུལ་པ་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་པོ། །དེ་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། བཀའ་སྤྱུལ་
 པ། རབ་འབྱོར་ཡུམ་འདི་ནི་གིན་ཏུ་དབེན་པའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་།
 རབ་འབྱོར་ཉི་མ་དང་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་གླིང་བཞིར་ལས་བྱེད་ཅིང་རྩིས་སུ་འབྱང་རོ། །དེ་
 བཞིན་ཏུ་ཡུམ་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྟའི་ལས་བྱེད་ཅིང་རྩིས་སུ་འབྱང་རོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་
 བསྐྱོག་པ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། བཀའ་སྤྱུལ་པ་ཡུམ་འདི་ནི་ཆོས་གང་ཡང་འཛིན་
 པ་དང་། ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་རྩལ་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་
 པ་དང་། རབ་འབྱོར་དབེན་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་ནི་རྟ་བྱང་བཞི་པའི་གིང་རྟ་ལ་ཞོན་ནས་ལམ་
 མཉམ་པ་ནས་འགྲོའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །དེ་ནས་
 འཁོར་དེའི་ནང་ནས་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་མེ་རྟོག་མན་དུ་ར་བ་མང་པོ་ཐོགས་ནས་བཙོམ་
 ལྷན་འདས་ལ་གཏོར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་སྤྱོད་པ་
 རྣམ་པར་སྤྱོད་པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་
 དང་པོ་དང་། གྱུན་དགའ་པོ་ལ་གཤམ་ཕྱིན་གཏང་བས་རྒྱ་གཉིས་པ་དང་། ཐ་ན་མིག་འཇུག་པ་
 ཅོམ་གྱི་ཆད་ཏུ་གཤམ་ཕྱིན་བསྟན་ན་ཐེག་པ་གཉིས་གྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་ལས་བསོད་ནམས་མང་
 བར་བསྟན་པས་ནི། རྒྱ་གསུམ་པ་བསྟན་པོ། །དེ་ནས་གསོལ་པ་བཙོམ་ལྷན་འདས། ཡུམ་ཆད་
 མ་དང་འབྲེལ་བ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སམ། གྱུན་དགའ་པོ་མི་བྱད་པ་དང་དབེན་པའི་ཕྱིར་ཡུམ་ལ་
 ཆད་མ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་དོ། །གྱུན་དགའ་པོ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱང་བའི་
 དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་ཐམས་ཅད་ཡུམ་འདི་ལས་བྱང་ཡང་བྱད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བྱང་

ལུ་བ་ཆེན་པོ་བསྟན་ནོ། །འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། །ཞེས་སོགས་ཅུ་པའི་ཆོགས་སུ་
 བཅད་པ་གསུམ་ལ་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་སྦྱར་རྒྱ་མེད་དོ། །དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། སྦྱོར་བ་དང་། ལྷ་ལ་བྱིས་ས་དང་། བཅོད་པ་
 དང་། བཅོམ་འབྱུང་དང་། བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྒྲུལ་བ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པར་འབྱུང་བ་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་བ། བྱང་ཆེན་སྦྱོར་བ་གཏོང་བའི་ཆོ། །ཞེས་སོགས་
 ལས་བྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་དུག་བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དེ་
 དག་གི་དོན་ནི། སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི། །ཞེས་སོགས་རྣམས་སོ། །སྐབས་དེར་བྱིན་དུག་རེ་
 རེའི་ནང་དུ་གཞན་ལྷ་པོ་ཆང་བར་གསུངས་པ་ལས་འབྲོས་ནས། ཤེར་བྱིན་ལ་གནས་ནས་བསམ་
 གཏན་གྱི་ལས་བྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཚུལ་དྲིས་པའི་ལན་དུ། མདོ་ལས་དེ་རྣམ་པར་ཐར་བ་བརྒྱད་པོ་དེ་
 དག་དང་། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་པོ་དེ་དག་རྣམ་པར་སྦྱེ་ཞིང་།
 མེད་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་གོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་གནས་
 བས། ཏེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་། མི་མཐུན་
 པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་གོ། །ཞེས་པ་ནས་དགེ་བའི་ཅུ་བ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ།
 སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ལུ་བ་ཏུ་བསྒྲུའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། དེ་ནས་སེད་གོ་
 རྣམ་བསྐྱེདས་པའི། །ཞེས་སོགས་སོ། །འདིའི་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་ནི། གོང་གི་དུག་
 ཆེན་དུག་གི་མདོའི་ནང་དུ་འདུས་པས། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་སྡེ་ཆེན་དུ་བསྐྱུད་གོས་ལ། དེ་ལྟ་
 བ་ཡང་། སྦྱོང་གཉིན་དང་ཐག་བསྐྱེད་པའི་གཉིན་པོའི་བྱད་པར་གྱི་གཞུང་མཆོམས་སོ་སོར་འབྱེད་
 པ་ནི་འཕགས་པའི་དགོངས་པའོ། །རྒྱུ་པ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པས། དུག་ཆེན་དུག་གི་མདོ་ལ་མི་གཏོགས་ཤིང་། མཐོང་ལམ་གྱི་མཉམ་གཞག་གྱུང་མ་ཡིན་
 པས་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་དུ་མི་གཏོགས་གྱུང་། དེའི་རྗེས་ཐོབ་ཡིན་པས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡེ་ཆེན་དུ་
 བསྐྱུད་པ་ཡང་འཕགས་སེད་གོ་དགོངས་པའོ། །སྦྱོབ་དཔོན་ཤེས་པ་ནི། ཤེས་བྱིན་ལས་བྱིན་དུག་
 ལྷན་དུ་སྦྱོར་བའི་མདོ་དེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཞིང་། གོང་དུ་བྱང་མ་ཐག་པའི་
 མེད་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་གོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དེ་དུག་

ཆོན་ཏུག་རྟོགས་པའི་རྗེས་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་པས། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་འཆད་པའི་
 མདོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྒྲོམ་ས་འཇུག་དགུར། །ཞེས་པས་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། མདོ་ནས་སང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་
 གཉིས་གསུངས་ཤིང་། དང་པོའི་མཐར་ཆེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་ཚུལ་གསུངས་ལ། གཉིས་པའི་
 མཐར་ཆེན་འབྲེལ་རྟོག་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི་མདོ་གོང་དུ་བྱངས་
 མ་ཐག་པ་དེ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 སང་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་འོག་ནས་འབྲེན་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་སོ། །
 དེ་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། དང་པོ་ཆེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་ཚུལ་དང་སྒྲེལ་པའི་སང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་
 དེ་གཞུང་གོང་མ་དང་སྒྱུར་དགོས་ཏེ། གཞུང་དེ་དང་མདོ་དེ་ལ་ཆོག་ས་བཅད་དང་ལྷག་ས་པའི་བྱུང་
 བར་ཅམ་མ་གཏོགས་གཞན་བྱུང་པར་ཅི་ཡང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་གཞི་པའི་འདོད་
 པ་གང་ཡིན་འོག་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་སང་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 པོ་འདོད་པས་དབེན། ཐུག་ཏེ་མི་དགོ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་དབེན། རྟོག་པ་དང་བཅས་པ། དཔྱེད་པ་
 དང་བཅས་པ། དབེན་པ་ལས་སྒྲེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉི་
 བར་བསྐྱབ་སྟེ་གནས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ་སྒྲོམ་ས་པར་འཇུག་གོ། །
 དེ་ལས་ལངས་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་ལའོ། །ཞེས་པ་ནས། བསམ་གཏན་དང་པོ་
 ལའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྒྱུར་བ་སང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།
 དེའི་དོན་ནི། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྒྲོམ་ས་འཇུག་དགུར། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སང་འོང་ཞེས་
 པའོ། །ནས་ཞེས་པ་ནི་རིམ་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་སྟེ། དེ་ནི་ཐོད་རྒྱལ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ནོ། །
 སང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་སུ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ཡང་ངོས་འཛིན་པའི་མདོ་ནི་གཅིག་ཕུ་དེ་ཁོ་ནའོ། །རབ་
 འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོད་རྒྱལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདོད་པས་དབེན་ཞེས་སོགས་ཆོས་གཞན་ལ་སྒྲེལ་པའི་ཡར་སང་ཅིག་
 བཤད་པ་དེས་ནི། ཐོད་རྒྱལ་རྒྱུ་དུ་བསྟན་ལ། དེ་ནི་གཞུང་ཅུ་བསམ་མ་བསྐྱེས་སོ། །འགོག་པ་

ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལཱོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལཱོ། །དེ་ནས་
 བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལཱོ། །ཞེས་པ་ནས་འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས་མཉམ་པར་མ་གཞག་
 པའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར། མཐར་གནས་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་བརྒྱད་དང་
 འགོག་པ་སྤེལ་ཏེ་ལུགས་མཐུན་དུ་ཞུགས་ནས། མཐར་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་
 པ་དེ་ནི་ཐོད་རྒྱལ་འབྲིང་པོ་ཡིན་ལ། དེ་བསྟུན་པའི་གཞུང་ནི་རི་སྐད་དུ། གཅིག་ནས་བརྟན་གྱི་
 བར་རྒྱལ་ནས། །འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགྲོ། །འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །
 མཉམ་གཞག་མིན་པས་མཆོམས་བཟུང་བྱེད། །ཞེས་སྒྱུར་རོ། །རབ་འབྱོར་མཉམ་པར་མ་གཞག་
 པའི་སེམས་དེ་ལས་འགོག་པའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་གཞག་པ་ལཱོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འདུ་གཤིས་
 མེད་མིན་སྒྲིམ་ཆེད་ལཱོ། །ཞེས་སོགས་སྒྲིམས་འཇུག་དང་འདོད་སེམས་སྤེལ་པའི་མར་འོང་ཅིག་
 བཤད་ལ། དེས་ཐོད་རྒྱལ་ཆེན་པོ་བསྟན་ནོ། །དེ་བསྟུན་བྱེད་གྱི་གཞུང་ནི། འདོད་པར་གཏོགས་
 པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཉམ་གཞག་མིན་པས་མཆོམས་བཟུང་སྟེ། །གཅིག་ནས་བརྟན་གྱི་བར་
 བརྒྱལ་ནས། །དང་པོའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འོང་། །ཞེས་སྒྱུར་བས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་
 རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་འདི་དག་གི་མདོ་དང་། རྒྱས་པ་བསྟན་
 བ། དེ་ལ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱ་བར་འཆལ་བས། ཡར་ཕྱིན་དུག་པོ་འདི་དག་མདོ་དང་
 རྒྱས་པར་ཀུན་རྒྱལ་པར་བགྱིའོ། །དེ་ནས་གོམས་པར་བགྱིའོ། །དེ་ནས་ཡིད་གྱིས་རྟོགས་པར་
 བགྱིའོ། །དེ་ནས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་པའི་ཆོས་མི་རྒྱ་བ་དེ་ལྟར་བགྱིའོ། །ཞེས་སོགས་
 གྱིས་ནི་སྒྲིམ་སྤང་དུ་བྱུར་པའི་གཞུང་རྟོག་དང་པོ་དེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པ་འདི་དག་རྣམས་
 གྱི་མིང་ལ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་དང་འདྲ་བར་འཇུག་པ་གཞུང་རྟོག་དང་། རྟོག་པ་གཞུང་རྟོག་
 སོགས་གྱིས་འཆད་པ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། འཕགས་པས་ནི་གསལ་ཁ་མ་མཛད་དོ། །
 དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཡུན་རི་སྤྱིད་དུ་ཡུམ་ལ་སྟུང་ན་ཡུམ་ལ་
 སྟུང་བར་འགྱུར། བཀའ་སྤྱུལ་བ། སྤྱིང་པོ་བྱང་རྒྱལ་ལ་འདུག་གི་བར་དུའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
 ནི་གཞུང་རྟོག་གཉིས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་བ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རི་ལྟ་བུ་ལགས། བཀའ་
 སྤྱུལ་བ། བདག་གི་ཁམས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་

ནི་འཛིན་རྟོག་དང་པོའོ། །གསོལ་བ་བཙུག་ལྟན་འདས། དེ་བཞིན་གསེགས་པས་ཐམས་ཅད་
 ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་གསུང་ན།
 དེ་གསུམ་ལ་བྱུང་བར་ཅི་མཆིས། བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
 ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དག་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །
 ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་འཛིན་རྟོག་
 གཉིས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲེས་བྱ་ལྡང་བྱ་བ་སྒྲེད་པར་འདོད་པ་ལ།
 ལྡང་བྱ་དེའི་རྩ་བ་མ་དམིགས། ཡལ་ག་དང་སྤོང་བྱ་དང་འབྲས་བྱ་མ་དམིགས། ཡལ་ག་དང་ལོ་
 མ་དང་འདབ་མ་དམིགས་པར་ལྡང་བྱ་དེའི་སྤོང་བྱ་བ་སྒྲེད་དོ། །དུས་དུས་སུ་རྩལ་བྱན་ཞིང་སྤོང་བྱ་
 དེ་རིམ་གྱིས་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་དང་། འདབ་མ་དང་། འབྲས་བྱ་བྱན་སུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བ་
 དེ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་ཕྱིན་དུག་ལ་སྦྱོང་ཅིང་། རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །ལོ་མ་དང་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་བྱ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ཉེ་བར་འཆོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་བཞེན་པ་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཆང་བྱ་བར་
 འཆལ་བ་དེའི་བསོད་ནམས་ཇི་ཅུ་ཞིག་ཏུ་འཕེལ་བར་འགྱུར། བཀའ་སྩལ་བ་རབ་འབྱོར།
 སྤོང་གསུམ་གྱི་སྤོང་ཆེན་པོའི་འཛིན་རྟོག་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག །ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱུ་གྱི་ས་ལ་གནས་པར་གྱུར་ན། སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་
 ལམ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་བ་བཙུག་
 ལྟན་འདས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་མཆིས་དམིགས་པ་ཇི་ལྟ་
 བྱ་ཞིག་མཆིས། དབང་བསྐྱར་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་མཆིས། རྣམ་པ་དང་མཆོན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་
 མཆིས། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ། མཆོན་ཉིད་མེད་པ།
 ཞེས་པ་ནས་དེའི་དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ། བདག་པོ་ནི་དྲན་པ། རྣམ་པ་ནི་ཞི་བ། མཆོན་
 ཉིད་ནི་མཆོན་ཉིད་མེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་བར་ཆད་མེད་རྩེའི་རྒྱུན་གསུམ་པོ་བཤད་པ་
 ཡིན་ནོ། །གསོལ་བ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་འབའ་ཞིག་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་

ལགས་སམ། འོན་ཏེ་གཟུགས་ནས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་སམ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་
 དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། དེ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །ཞེས་པ་
 ནས་གསོལ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོན་ཉིད་མ་མཆིས་ན། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་སྒྲོམ་
 པ་མ་མཆིས་པར་འགྱུར། དེ་མ་མཆིས་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པར་མི་
 ལུས་སོ། །དེར་མ་ཞུགས་ན་མི་སྒྲེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་མི་ལུས་སོ། །བཀའ་སྤྱུལ་པ།
 རབ་འབྱོར་མཆོན་ཉིད་མེད་པ་བསྒྲོམ་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཡུམ་བསྒྲོམ་པའོ། །ཞེས་པའི་
 བར་གྱིས་ནི་བསལ་བྱ་ལོག་བསྒྲུབ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་སོ་སའི་དཀའ་བའི་གནས་ལ། ཅུ་མོའི་སྒྱུར་བ་དངོས་ནི་མཐོང་ལམ་
 སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅུ་སྒྱུར་ཏེ་གསུམ་ཡིན་ལ། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡང་དེའི་སྒྱུར་བ་
 ཡིན་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱོད་གཉེན་ཡིན་པས་ཅུ་སྒྱུར་དུ་བསྐྱས་པའོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན།
 འདིར་བསྟན་པའི་རྟགས་སོགས་བཞི་པོ་དེས་ནི་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མཆོན་ནས་བསྟན་པར་
 འཕགས་སེང་གི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཅུ་སྒྱུར་དངོས་ཀྱི་གོ་དོན་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 འདི་ལྟ་བུ་གཅིག་བསལ། གཉེན་པོ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་རྒྱད་ལ་བརྟེན་ན། བན་ཡོན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་
 འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྒྲོམ་བར་ཆད་མེད་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་
 ལྟར་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །

དང་པོ་ཅུ་སྒྱུར་གྱི་འཆད་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར། གྲོད་ཀྱི་ཅུ་སྒྱུར་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་སྤང་བྱ་རྟོག་
 པའི་སྤྱོད་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཤིག་ཡིན་ལ། དེ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་
 སྟོན་ཚུལ་ནི་རྟགས་ཀྱིས་མཆོན་ནས་བསྟན་ནོ། །རྟགས་དང་པོ་བརྒྱད་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པ་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆོག་ཡིན་ལ། བྱི་མ་བཞི་ནི་སྒྱུར་བ་རང་གི་ངོ་བོ་རྟགས་
 སུ་བཀོད་པས། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་ཡིན་ལ། དེར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བརྟེན་ཞེས་
 པ་ཡང་། རང་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟན་པ་ལ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་
 གསུངས་སོ། །རྣམ་འཕེལ་གྱི་ཅུ་མོ་ནི། ཅུ་མོའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱ་ལ། མདོ་གཞུང་
 ལས་སྟོན་ཚུལ་ནི། བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་བཅུ་དྲུག་གིས་མཆོན་ནས་སོ། །

འདི་ལ་བརྒྱད་ཆོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྗེས་ཐོབ་དུ་བྱ་བ་གཙོ་ཆེ་ལ། །གཉིས་པ་
ནི་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་པར་བརྟན་པའི་ཅེ་སྒྱུར་ནི། བཟོད་པའི་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཤིག་ཡིན་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་བསྟན་ཚུལ་ནི། མཉམ་གཞག་
དུ་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་བཏོང་བ་
གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་དོ། །སེམས་ཀུན་དུ་གནས་པའི་ཅེ་སྒྱུར་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟོག་པའི་
སྒྲོང་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་མཆོག་གི་ཡེ་ཤེས་ཤིག་ཡིན་ལ། བསྟན་ཚུལ་ནི་བསོད་ནམས་མང་
པོས་མཆོན་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས་ནི། རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བསོད་ནམས་མང་པའི་སྒྲོ་
ནས་དང་། བསྟན་བཅོས་སུ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསོད་ནམས་མང་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོ་
ལས་གསུངས་པའི་ཡི་རངས་གི་ངོ་བོ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་འཆད་དགོས་པ་ལ་འོས་མེད་དོ། །འདིར་
གང་ལ་ཡི་རངས་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི། སེམས་དཔའ་བཞིའི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམ་པ་བཞི་ལ་བཤད་
ལ། བཞི་ནི་རྟོག་པ་བཞིའི་གཉེན་པོ་མཐོང་སྒྲོམ་སྒྱུར་འཇུག་བཞི་ལ་གནས་པ་ལ་འཆད་པ་འཕགས་
པའི་ལུགས་དང་། སྒྱུར་ཅེ་དང་། མ་དག་པ་ས་བདུན་དང་། དག་པ་ས་གསུམ་དང་། ས་བཅུ་
ལ་གནས་པ་ལ་འཆད་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་སོ། །

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་ལ། སྒྲིབ་བྱ་རྟོག་པ། དེས་མཆོན་ནས་གཉེན་པོ་སྒྱུར་
འཇུག་གི་དཔྱེ་བ་དང་། དེ་ལྟར་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་འཇུག་པ་དངོས་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །དང་པོ་
མཐོང་སྒྲིབ་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཀུན་བཏགས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དཔྱེ་ན། ཡུལ་གཟུང་
འཛིན་གྱི་དཔྱེ་བས་སམ་སྒྲོས་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཞེན་པའི་དཔྱེ་བས། གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་
རྟོག་གོ། །འཛིན་རྟོག་གི་སྒྲིབས་སུ་གཞུང་རྩ་བར། རྗེས་འཛིན་རྟོག་པ་སོ་སྒྲེ་ཁོན་དང་། བཏགས་
འཛིན་རྟོག་པ་འཕགས་པ་ཁོན་ར་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལ། ཉིར་སྒྲིབ་དུ་ཅོད་ལན་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཏན་
ལ་ཐབ་པ་ནི་འདི་ལྟར། ཅོད་པ་དང་། ལན་དང་། དེ་ལ་འང་ཅོད་པ་སྒྲིབ་བའོ། །

དང་པོ་ནི་རི་སྒྲིབ་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ་སོ་སྒྲེ་བོས་ཀྱང་རྟོག་
པ་མིན་ནམ། དེ་ན་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའི་རྣམ་པའི་ལ་མ་བྱུང་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། ཞེས་པ་དང་། ཅོད་པ་གཉིས་པ་ནི། རི་སྒྲིབ་དུ། འཕགས་པ་ལ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་

ཡིན་ཏེ། དག་སྒྲོང་དག་མཚན་མོ་འདས་ནས་ནང་བར་གྱི་དུས་སྐབས་སྒྲོག་ཆགས་ལྟེ་སྒྲོང་སྒྲོང་
འབྱེན་པ་ཐོས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་སྐབས་དེ་དག་གི་ཚུལ་པོ་
སེང་གི་ཡན་ལག་མ་སྒྲོང་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ནི་འཛིན་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལ་མ་བྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །

གཉིས་པ་ལན་ལ། རྩོད་པ་དང་པོའི་ལན་དང་། གཉིས་པའི་ལན་ནི། །དང་པོ་ནི། དེ་
དག་ནི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བརྗོད་པར་འདོད་
པ་ཡིན་པས་སྒྲིང་པོ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཆོག་ཐ་སྒྲོང་པ་ཡིན་གྱི།
དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་སྒྲིང་པོ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། རྩོད་ལན་དང་པོ་
ལས་འབྲེས་པའི་དཀའ་བའི་གནས་དང་། གཉིས་པ་ལས་འབྲེས་པའི་དཀའ་བའི་གནས་སོ། །

དང་པོ་ནི། རྩལ་འཛིན་སོ་སོ་སྒྲུབ་པོ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ན། སྒྲོམ་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་རྩལ་འཛིན་
རྟོག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་ན། མཐོང་སྒྲོང་དང་སྒྲོམ་སྒྲོང་གཉིས་ལས་གང་ཡིན། བྱི་མ་ལྟར། འདི་མཐོང་སྒྲོང་གི་
སྐབས་ཡིན་པས་དེ་ལ་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཞེས་པ་ནི། བདེན་
འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཅིག་པའི་དོན་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ལ་ཆགས་དགོས་ཤིང་།
དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་འཕགས་པས་བཤད་པས། དེ་ལྟར་དེ་
འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལ་ཡང་མེད། ཐེག་དམན་
འཕགས་པ་ལ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་སྒྲུམ་ན། འདིའི་ལན་ལ་བོད་སྐད་མ་ཁ་ཅིག་ །སྒྲེ་འཕགས་གཉིས་
ལ་སོ་སོར་ངེས་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྩལ་བཏགས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཅན་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་སྒྲོན་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཉིར་སྒྲོང་དུ། ཡུལ་
ཅན་རྟོག་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པར་འགྲེལ་པའི་ཆོག་ཟིན་ལ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །
ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལན་འདེབས་
ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྒྲོང་བའི་བྱིར། དེས་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། འདིར་སྒྲེ་འཕགས་གཉིས་ལ་སོ་སོར་
ངེས་པར་བཤད་པ་ནི། བྱིར་སྒྲོང་བྱ་གཉིས་ལས་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཆད་

པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །

དེ་ལ་ཡང་གང་ཟག་ལ་དང་། ཆོས་ལ་རྫས་བཏགས་སུ་འཛིན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཆོག་གིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འང་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དང་།
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ལས། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉིར་སྒྲུང་ལས། དེ་
 ལྟར་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐོང་སྒྲུང་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ལ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ནི་སོ་སོ་
 གྱེ་བོ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ལ་བཏགས་འཛིན་
 རྟོག་པ་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དེ། སོ་སོ་གྱེ་བོ་ལ་མེད་ཅིང་། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། འཛིན་པས། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སེམས་ཅན་རྫས་སུ་
 ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སོ་སོ་གྱེ་བོ་དག་གི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འཕགས་པས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛིན་
 པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་སེམས་ཅན་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། འཕགས་པ་དག་གིས་ཏེ།
 དེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་གིས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོ་གྱེ་བོ་དག་ལ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཐོང་སྒྲུང་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་གྱི་
 བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ནི། གང་ཟག་སུ་ལ་ཡང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མི་སྲིད་དེ། དེ་འདྲ་དེ་ནི་མ་
 འོངས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། གང་དག་རྟོག་པ་ཡིན་ན། ཁོ་རྒྱུད་ལཱ་གྱི་
 གང་ཟག་ཡོད་པས་བྱབ་བོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གྱིས་སྤང་ཟིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བས་མ་ངེས་སོ། །

དེ་ཡང་དེ་རྒྱུད་ལཱ་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་ན། དེ་གང་ན་ཡོད། མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་ན་
 ཡོད་དམ་དེ་སྐྱེས་ཕྱིན་ཆད་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ལས་འོས་མེད་པས། གཉིན་པོས་སྤང་
 བྱ་རང་དུས་སུ་འགག་ཟིན་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་གང་ཟག་ལ་རྫས་
 འཛིན་མེད་ན། དེས་དེ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར། དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲུལ་ན། འདི་ཡང་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཆོས་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་

ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་སོ་སྙམ་པའི་པོད་ཕྱི་མ་དག་གི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་
 ལས་བྱུང་བ་ཡིན་མོད། རིགས་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ནས་འཛིན་
 བ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱལ་ཡོད་པ་དང་། རགས་པ་བདེན་མེད་
 དུ་རྟོགས་ཀྱང་རྒྱལ་པ་རབ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། ། བྱེ་བྱག་ཏུ་
 སྒྲ་བས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དགོ་སྤྱོད་དག ། ལྷ་པོ་འདི་དག་ནི་བརྟ་ཅམ་
 བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ། གང་ཞེ་ན། ནམ་མཁའ་དང་། སོ་སོར་བཏགས་པའི་འགོག་པ་དང་།
 དེ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། གང་ཟག་གོ །

གཞན་ཡང་གང་ཟག་བདག་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་བྱུང་། གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་
 པ་ནི་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་སྒྲ་ལ་ཡང་མེད་པས། ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་དེ་རྫས་ཡོད་དུ་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། དེ་ལས་གཞན་འདི་ལྟར་ཡང་འཆད་ཅུས་ཏེ། འདིར་བཤད་
 པའི་སྡེ་འཕགས་གཉིས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་གཉིན་གཉིས་པོ་རྟོན་
 གཅིག་ལ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལ་རྫས་འཛིན་མེད་དེ།
 བདེན་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བདེན་མེད་མདོར་སྙམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
 སྒོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པ་མི་བཞེད་དེ། དེས་སྒོམ་སྤང་
 འཛིན་རྟོག་གི་རྣམ་བཞག་འཆད་པ་ན། སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་དང་། བཏགས་པའི་རྒྱལ་
 བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་ཞེས་བཤད་གྱི། རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཞེས་མ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། སེམས་ཅན་བཏགས་དང་དེ་རྒྱུ་ཡི། །
 ཡུལ་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ནི་གང་ཟག་དང་། ཆོས་
 གཉིས་ཀ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཁོ་
 ན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་པ་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་
 དེ་སྒྲུལ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་མདོར་དུ་གྱུར་པ་མི་སྤྱོད་ཀྱང་། དེའི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་ཐེག་ཆེན་མཐོང་
 ལམ་པ་ལ་འོས་མེད་དེ། དེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བུ་གི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་
 འབྱུང་དུ་མི་བྱུང་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་དེ་སྤྱོད་བཤོན་མེད་དོ། །

སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་འདི་ལ་ཡང་། སློམ་སྤང་ལ་ཇུས་འཛིན་དང་། བཏགས་འཛིན་གྱི་
རྟོག་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འཆད་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་ཟེན་ལ་མ་བཤད་པ་དང་། དགོངས་
པ་ལ་འཆད་དགོས་ན་ཉིར་སྤང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མོད་གྱི་སྐབས་དང་པོའི་རྟོག་པ་
ལ་དེ་ལྟར་བྱེ་བ་དང་། དེ་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་སྒྱི་བྱབ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་སློབ་དཔོན་བཞེད་པ་ལ་
བསམས་ནས། སློབ་དཔོན་གྱིས་སློམ་སྤང་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ་སླུ་དུ་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་ནི། མདོ་ལས། གཉེན་པོ་བཞི་ཁོ་ན་དངོས་སུ་བསྟན་ནས།
རྟོག་པ་བཞི་ལུགས་ལ་བཤད་ལ། བསྟན་བཅོས་སུ་ནི་དེ་ལས་བསྒྲག་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་
ན་ལུས་རྣམ་གཞག་དུ། །མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་བཞི་ཡི། །
གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་ནི། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། རྒྱུ་གྱི་དངོས་བསྟན་ལྟར་ན།
མཐོང་ལམ་པར་ཆད་མེད་ལམ་གཅིག་ཉིད་ལ་ལྟོག་པའི་སྒོ་ནས་བཞིར་འབྱེད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་སྟེ།
ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་དུ་རྟོག་པ་བཞིའི་གཉེན་པོ་འཆད་པ་ན། མཐོང་ལམ་པར་ཆད་མེད་ལམ་པ་
ཉིད་བཤད་གྱི། དེ་ལ་སྒྱུར་འཇུག་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། སློམ་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་
པོ་ནི་སྒྱུར་འཇུག་བཞི་ལ་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། སྒྱུར་བའི་རྣམ་པའི་
སྒྱུད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་དང་། འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་བཞེད་དེ། །ཞེས་དང་། གཉེན་པོ་སློམ་
ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྱུར་བ་མེད་གོ་རྣམ་བསྒྱུངས་དང་། དངོས་གཞི་ཐོད་རྒྱལ་གཉིས་སུ་བྱེ་
ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མོད་གྱི། སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་སློམ་ལམ་གྱི་རིགས་པས། མཐོང་
ལམ་ལ་ཡང་སྒྱུར་འཇུག་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་རྩ་བའི་དགོངས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན།
མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་བཞི་མི་རྟོན་པའི་ཕྱིར་སླུ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེའི་སྒྱུར་
བ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། །ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་བཞེད་པ་ཉིད་ལ་ལྟོག་པའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོག་པའི་སྒོ་ནས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་བཞིའི་ས་པོན་དུང་
འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞིར་འབྱེད་པ་ཅམ་རིགས་མོད་ཀྱང་། སྒྱུར་འཇུག་ཏུ་བྱེན་ཏེ་ཅང་
ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། འདིར་འཇུག་པ་ཞེས་པ་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་ཟེར་
བར་ཀུན་མཐུན་ལ། དེའི་ཆོན་སྒྱུར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དོ་པོ་གཅིག་ལ་

ལྷོག་པས་འབྱེད་པར་འདོད་ན། ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྒྱུར་འཇུག་གཉིས་
 གྱུང་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པས་འབྱེད་པ་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། སྒྱུར་
 སྒྲུང་བྱ་ལ་མཐོང་སྒྲུང་དང་། སྒྲོམ་སྒྲུང་དང་། དེའི་བག་ཆགས་ཏེ་གསུམ་མོ། །དེ་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་
 གཉེན་པོ་ལ་ཡང་། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ཅེ་སྒྱུར་གཉིས་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་རོ། །
 གཉེན་པོ་དེ་གསུམ་གྱིས་སྒྲུང་བྱ་དེ་གསུམ་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་ཡང་། སྒྱུར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་
 མེད་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ལམ་སྟེ་བཞི་བཞིའོ། །དེའི་
 ཆེ་ན་སྒྱུར་ངེས་ཆ་བཞི་ནི། ལམ་གཉིས་ཀའི་སྒྱུར་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གཉིས་ཀའི་སྒྲུང་བྱ་
 རྟོག་པའི་ས་བོན་མགོ་གཞོན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཆོས་མཆོག་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནའི་
 སྒྱུར་བ་སྟེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མཐོང་ལམ་སྟེ་བས་སོ། །མཐོང་སྒྲུང་རྟོག་པ་ཁོ་ནའི་ས་བོན་ལ་
 གཞོད་པའི་ཕྱིར། ལུང་གིས་གྱུང་བྱུབ་སྟེ། དེ་དེའི་སྒྱུར་བ་ཡིན་པར་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་།
 འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་པོ་སྐས་ཀྱིས་བཤད་ཅིང་། ཡ་བྱས་གནད་ཀྱི་སྒྲ་འོད་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་གྲགས་པ་དང་། རོན་གསལ་འདི་ཉིད་དུ་ཡང་། མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པས་
 སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་
 དང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་ཞེས་གསུངས་ལ། འབྲེལ་བའི་ཤེས་བྱེད་གྱུང་སྒྲུང་བྱ་ཡིན་པ་ལ་འཆད་པ་
 ཡིན་ཏེ། རོན་གསལ་ལས། སྒྲོམ་པས་ལམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་
 དང་འབྲེལ་བ་རྣམ་པ་དགུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྱུར་བ་དེ་
 མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་དུ་འཆད་དམ་མི་འཆད། དང་པོ་ལྟར་ན། མཐོང་ལམ་དུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་
 པ་ལྟར་ན། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྒྱུར་བ་ཡང་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་དུ་མི་འཆད་པར་ཐལ་བ་དང་། ལུས་
 རྣམ་གཞག་ཏུ་སྒྱུར་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་བཞི་བཤད་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་མཐོང་སྒྲུང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་རྣམ་
 པ་བཞི་བཤད་ལ། བྱེད་ལྟར་ན། དེ་ལྟར་འཆད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་སྒྲུམ་ན། དེའི་ལན་ནི་སྒྱུར་
 མཛོན་པ་ལས། མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ལམ་བཞི་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པའི་ཆེ་ན། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་
 ལམ་བཞི་ཀ་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུང་བའི་སྟེང་ནས་བཞག་དུ་ཡོད་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་ནི་བར་ཆད་མེད་
 པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་དེར་འཛོག་གི། སྒྱུར་བ་ནི་ངེས་འབྱེད་

ཆ་མཐུན་ལ་འཛིན་པ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ལམ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་འཛིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ།
འདིར་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཉེར་སྟོགས་ནི། སྒྲུབ་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་གྱི་སྐབས་
སྐབས་ཤིག་པ་ལ་དགོངས་ནས། དེ་འཆད་བྱེད་གྱི་གཞུང་ལོགས་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་
སེམས་ཀྱན་གནས་གྱི་འོག་ཏུ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་བཞི་འཆད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ།
དེའི་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ལོགས་ན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཅེ་སྒྲུབ་གྱི་ཆོས་རྣམས་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་
དེ་མ་ཆང་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེའི་རྣམ་གཞག་རི་ལྟར་ཡིན་པ་ནི། སྤྱིར་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་
སྐབས་སྐབས་ཀྱི་པར་བཤད་ཅིག་ཏེ། །

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་དངོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཞར་ལས་བྱུང་པའི་དོན་དང་།
རྣལ་མ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་རོ། །

དང་པོ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་
འདིར་རྒྱ་ཞེས་པ་ནི། ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཞེན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ལོ། །
འོན་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་དེ་གང་ཞེན། འོག་ནས་འཆད་པའི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་དེ་ཉིད་ཡིན་
ལ། དེས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཅེ་སྒྲུབ་ཀྱང་མཆོན་རུས་སོ། །དེའི་བྱིར་རྒྱུན་གསུམ་པོ་འདི་ནི་ཆོག་ས་
ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་བཞག་པར་རུས་སོ། །གང་དག་གསུམ་པོ་འདི་བྱང་ཆེན་དང་།
ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱར་བཤད་ནས། བྱང་ཆེན་གྱི་ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་
འཛིན་པ་ནི་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པའོ། །གཉིས་པ་བྱང་ཆེན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། རི་སྐད་དུ། དྲི་མ་ཟད་
དང་མི་སྒྲེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཤེས་པའོ། །དེ་ཉེན་ཐོས་སྒྲེ་བའི་འདོད་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་སྟོན་པ་
ནི། ཟད་མེད་སྒྲེ་མེད་བྱིར་དེ་དག་ ཁྱིས་པའོ། །

དེ་ལ་དཔྱེ་ན། སངས་རྒྱུ་གྱི་སྒྲུ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། སྒྲུ་གསུམ་དག་
གིས་བྱང་ཆུབ་ཆེ། ཞེས་དང་། དོན་གསལ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་དང་།
དེའི་འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་ལས་སོགས་ཁོང་ནས་སྒྲུ་གཉིས་འདོན་པར་བཤད་དོ། །

མདོར་ན་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ནི། རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་པོ། །བྱང་ཆེན་དོས་འཛིན་པའི་
གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི། དྲི་མ་བདེན་མེད་དུ་འདོད་པའི་བྱོགས་ལ་བྱང་ཆེན་འཐད་པར་བརྟན་ནས།

དྲི་མ་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་བྱང་ཆེན་མི་འཐད་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་
སྟོབས་རིགས་བས་མི་འཐད་པ་དང་། ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་བས་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། ཞེས་སོགས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱང་ཡོད་ལ་ཞེས་སོགས་སོ། །

སྐབས་འདིར་རྣལ་འབྱོར་ས་བཞིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། སྤྱིའི་རྣམ་པཞག་དང་། སོ་
སའི་རྣམ་པཞག་གོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབྱེ་བའི་གྲངས། དེར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན། ཇི་ལྟར་རྒྱུད་ལ་
བསྐྱེད་པའི་གོ་རིམ་སོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
ས། བྱེ་དོན་བདེན་མེད་དུ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། དོན་དུ་སྤང་བའི་གཟུང་རྣམ་བདེན་མེད་དུ་
རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། གཉིས་མེད་གྱི་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སའོ། །
དེ་དག་ལ་བོད་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས། བདག་མེད་དང་། གཟུང་མེད་དང་། འཛིན་མེད་དང་།
སྟོས་བྲལ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་དེ་ལ་དེར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་གཉིས།
གཉིས་པ་ལ་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གཉིས། དང་པོ་ལ། རགས་པ་བྱེ་དོན་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་
འཛིན་པ་དང་། སྤང་བ་གཟུང་རྣམ་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཏེ། མདོར་ན་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ལ་
བཞི་པོ་དེར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། གཉོན་པོ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞིར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཐོག་མར་བྱེ་རོལ་པའི་ལྷ་བ་ལས་བསྐྱོད་ནས། ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་དང་ཐུན་
མོང་བའི་ལྷ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོ་སྟེ། དེར་སྟེ་
འཛིན་ཅན་གྱི་རྟོགས་ལས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོའི་རྒྱན་གོམས་པར་
བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཉན་ཐོས་སྟེ་པས་བྱེ་དོན་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་ཞེན་པའི་ལྷ་བ་ལས་ལོག་
ནས། སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་ལྷ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་གྱི་རྟོགས་ལས་བྱེ་དོན་བདེན་
མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོའི་རྒྱན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་བདེན་པས་བྱེ་དོན་

དུ་སྒྲུང་བ་འདི་ནང་ཤེས་པའི་ངོ་བོར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ལྟ་བ་ལས་ལོག་ནས། སེམས་ཙམ་རྣམ་
བརྒྱན་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་ལྟ་བ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་སྟེ།
དེར་བྱི་དོན་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་ཡང་མི་བདེན་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་གོམས་
པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྒྱན་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་
པ་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ། ལས་ལེན་པའི་ལྟ་བ་ལས་ལོག་ནས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལྟ་བ་བརྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པ་སྟེ། དེར་རྟོན་
འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་གོམས་པར་བྱེད་
པའི་བྱིར་རོ། །

ས་བཞི་པོ་འདི་དག་ལུང་གང་ནས་འབྱུང་ཞེན། ས་དང་པོ་ནི། ལུང་སིལ་བྱ་ལས། འདི་
ན་བདག་གམ་གང་ཟག་མེད། །ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་རྒྱ་དང་བཅས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དང་
གསུམ་པ་ནི་ཡང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཙམ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སྟུ། བྱི་རོལ་
དོན་ལ་མི་རྟོག་གོ། །ཡང་དག་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །སེམས་ཙམ་ལས་ཀྱང་འདྲའ་བར་བྱ། །
སེམས་ཙམ་ལ་ནི་འདས་ནས་ཀྱང་། །སྒྲུང་བ་མེད་ལ་གནས་པར་བྱ། །སྒྲུང་མེད་གནས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་པ། །དེ་ཡིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས། སྟོབ་དཔོན་སྤྲ་མ་རྣམས་མདོ་དེས་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པ་བརྒྱན་པར་བཞེད་ཀྱང་། སེམས་ཙམ་ལས་ནི་འདྲའ་བར་བྱ། །ཞེས་པ་
མན་གྱིས་རྣམ་བརྒྱན་པའི་ལྟ་བ་དེ་སྟོན་པ་ཡིན་པར་ཡང་ཀར་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། མདོ་སྡེའི་
རྒྱུན་ལ་སོགས་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། སྟོས་བྲལ་རྟོགས་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའི་ལུང་ནི་གཞན་
ལས་བརྒྱལ་ཏེ་བརྒྱན་པར་བྱའོ། །གསལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། རྒྱུན་ལས། དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་
མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །སྟོ་དང་ལྡན་པས་གཉིས་པོ་མེད་རིག་ནས། །དེ་མི་ལྡན་པའི་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ལ་གནས། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་དང་། སེམས་ཙམ་ལས་ཀྱང་འདྲའ་བར་བྱ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡང་མི་སྒྲུང་བའི་བྱིར། མདོར་ན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་ནི། བྱུ་
མཐའ་སྟུ་བ་བཞི་ལས། ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཅིག་དུ་བྱས། སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་
རྒྱུན་གྱི་ལྟ་བ་གཉིས་ལ་སོ་སོར་བྱེ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟུ་བའི་ལྟ་བ་ལ་ལྟ་བ་མཚོག་ཏུ་བཤད་

ནས། བཞི་པོ་དེ་ལ་རིམ་གྱིས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་ཞེས་བྱ་
 ལ། དེ་ལྟར་འཆད་པ་འདི་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་ཡབ་སྐུ་གྱིས་བཤད་པའི་སྒྲོལ་ལོ། །
 དོན་འདི་ལ་དར་ཁྱིམ་མཛད་པ་ན་རེ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་ཞེས་འདོད་པ་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 ཏེ། སྒྲོན་པོ་སྒྲོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལས་རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་པ་ཁེགས་ནས། སྒྲོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་སྒྲོན་
 པོ་ལས་རྩལ་ཐ་དད་པའི་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་མི་ཁེགས་པའི་རིམ་པ་མི་འཐད་ལ། གལ་ཏེ་
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པར། བྱི་དོན་ལ་ལྷོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་ཁེགས་ཀྱང་། བར་
 ཤེས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་དེ་མི་ཁེགས་པས། དེས་སྒྲོང་བ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པས་སྒྲོན་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེན། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། དེར་ཡང་བརྩད་པ་མཆུངས་བྱིར་ཏེ། །
 ཞེས་རིགས་པ་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་གྱིས་ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་ཁེགས་པའི་
 བྱིར་དང་། དེ་ལ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་རིམ་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གང་གིས་ཀྱང་མ་གསུངས་པའི་
 བྱིར་དང་། སེམས་ཙམ་པས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱི་
 གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་མ་ཁེགས་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པ་དང་མཐུན་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་
 ངེས་ཀྱི་རྟགས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པས་བསྟན་ལ། བྱིད་ལྟར་ན། དེ་ལས་གོང་དུ་གཟུང་
 འཛིན་རྩལ་གཞན་ཙམ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་དགོས་པའི་བྱིར། དེས་
 ན་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྷ་བ་མ་ལུས་པ་ནི། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་
 རུས་ལ། དེ་ལས་གོང་ན་དབྱུ་མའི་ལྷ་བ་མ་གཏོགས་གཞན་སྒྲ་ཡང་མེད་པས། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་
 བཞི་བ་ཞེས་པ་ནི་བསམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །

དེས་ན་མངོན་པར་རྟགས་པའི་རྒྱན་འདིར། ལྷ་བ་ལ་ལྷོས་པའི་ཐེག་པའི་རིམ་པ་གསུམ་
 ཁོ་ན་བསྟན་ཏེ། རྒྱང་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་རྟགས་པ་དང་། འབྲིང་པོ་གཟུང་
 འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྒྲོང་པར་རྟགས་པ་དང་། ཆེན་པོ་རྣམ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་རྟགས་པའོ། །
 འོ་ན་སྐབས་འདིར་རིམ་པ་བཞི་བསྟན་པ་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་རི་ལྟར་ཞེན། དབྱད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཤད་པ་འདི་དག་སྒྲོང་པོའི་དོན་བསྒྲུལ་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
 རིམ་པ་དང་པོས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་བསྒྲུལ་པ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས། རིམ་པ་

གཉིས་པ་ལ་མཉམ་རྒྱུ་གཉིས་ལས། མཉམ་གཞན་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པར་
 མདོན་སྤྱོད་གྱིས་རྟོགས་པ་ན། རྒྱུ་མཐའ་དུ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་སོགས་མ་འབྲུལ་བར་འཛིན་པ་
 ལོག་ནས། གཞན་དབང་འབྲུལ་བར་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྟོགས་པ་ཡིན་པས། རྒྱུ་མཐའ་
 གྱི་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཅམ་གྱིས། ལྷ་བ་གོང་ལོག་གི་རིམ་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི།
 དབྱུང་མི་བཟོད་པས་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུང་ངོ། །འདི་དག་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བར་པ་གཉིས་གྱིས་ལྷ་བ་ལ་གོང་ལོག་གི་རིམ་པ་མེད་ན། བྱམས་ཆོས་བར་པ་
 གསུམ་དང་། ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ངེས་ལ་སོགས་པར་ཐོག་མར་སྤྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་
 ལོག་ཏུ། དོན་དུ་སྤྱོད་པའི་གཞུང་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 གསུངས་པ་རྣམས་མི་འཐད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལ་ལྷ་བ་གོང་ལོག་གི་རིམ་པ་མེད་
 བ། སྤྱི་རྩལ་གྱི་དོན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། དོན་སྤྱོད་གི་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་
 གཉིས་ལ། ལྷ་བ་གོང་ལོག་གི་རིམ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་ཅམ་རྣམས་བདེན་བརྟན་གྱི་
 ལྷ་བ་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟར། ཚད་ལྷན་གྱི་གཞུང་དུ་མ་ནས་ལྷ་བ་གོང་
 ལོག་གི་བྱད་པར་བཤད་པའི་རྣམས་བདེན་བརྟན་གྱི་ལྷ་བ་ལ་བྱད་པར་མི་འདོད་པར་བྱད་པར་མ་
 བཤད་པར། དབྱུ་མ་ཐལ་རང་གི་ལྷ་བ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི། དེ་བས་ཀྱང་
 བསམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །

ཡང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟོགས་གྱིས་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྷ་བ་མ་ལུས་པ་གཏན་ལ་
 འབེབས་ནས་ཤེས་ཟེར་བ་ཆོས་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། གཏན་ཆོག་དེ་ནི་མདོ་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་མོང་
 གི་གཏན་ཆོག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། གཏན་ཆོག་དེས་རྣམས་བདེན་གྱི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་
 རུས་ཀྱང་། རྣམས་བརྟན་གྱི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་མི་འབེབས་པའི་སྤྱིར་དང་། གཏན་ཆོག་དེ་ཡང་རྣམས་
 བརྟན་པས་ཁས་མི་ལེན་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རི་རྒྱུད་དུ། སྤྱི་རྩལ་ལ་ནི་བརྟན་ནས་སྟུ། །
 ཚུལ་གཉིས་བརྟོན་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་ངེས་པས་འགྲུབ། །ཞེས་མདོ་སྤྱོད་པས།
 སྤྱོད་ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ཁས་ལེན་པར་
 བཤད་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་དང་། གཏན་ཆོག་དེ་ཁས་མི་ལེན་པ་གཉིས་ལ་

འགལ་བ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཁས་ལེན་པ་དང་། དེར་སྒྲུང་གི་རྣམ་པ་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་
པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། གཏན་ཚིགས་དེའི་ཆོས་ཅན་ནི། རོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་དང་དེ་
ལ་དེར་སྒྲུང་པ་གཉིས་བཟུང་ནས་གཏན་ཚིགས་དེ་བཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། སྒྲོན་པོར་སྒྲུང་
བ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཏན་ཚིགས་གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། ཏྲགས་དེས་བྱི་རོན་བདེན་གྲུབ་ཞེས་གྲུང་། རོན་སྒྲུང་
གི་རྣམ་པ་བདེན་གྲུབ་མི་ཞེས་པའི་བྱིར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཡང་། ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་བྱི་རོན་མེད་པར་བསྐྱབ་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་
ཏྲགས་ཀྱིས་གཟུང་རྣམ་བདེན་མེད་དུ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་རི་ལྷར་ཞེན། སྒྲོན་པོར་སྒྲུང་
བ་མཐོང་བ་ཡིན། །བྱི་རོལ་ཡན་གར་དོན་ཡོན་མིན། །ཞེས་བཤད་ནས། དེའི་འོག་དུ། གང་
གི་དངོས་པོ་རྣམ་དབྱེད་ན། །དེ་ཉིད་དུ་ན་དེ་དངོས་མེད། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་བདེན་མེད་
དུ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་དང་། རི་ལྷ་རི་ལྷར་དོན་བསམ་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱི་རོན་བདེན་མེད་དུ་
བསྐྱབ་ཟེན་པའི་འོག་དུ། དེ་བྱིར་དོན་དང་ཤེས་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་བདེན་
མེད་དུ་བསྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པའི་བྱིར། ཅུ་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།
རྣམ་བརྟུན་པས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཤེས་པར་ཁས་མི་ལེན་པས། དེ་དང་དེར་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་
གཉིས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་ཁས་ལེན་པ་མི་རུང་བའི་བྱིར་དང་། རོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པས་དོན་
གྱི་རྣམ་པ་མྱོང་བའི་ཆ་ནས་དེ་རང་རིག་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། དེ་འདྲ་དེ་སྒྲུབ་དུ་སྒྲུང་བའི་ཤེས་
པ་ལྷར་མེད་པ་གསལ་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཤེས་པར་འདོད་པ་ནི་རྣམ་བདེན་བརྟུན་གྱི་བྱེད་པར་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། རི་ལྷར་དེའི་བདག་ཉིད་འདོད། །ཅེས་དང་། སྒྲུ་སོགས་ཤེས་པ་ཐ་དད་
བཞིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་བདེན་བརྟུན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རིམ་པར་བསྟན་
པས་སོ། །ཡང་རི་རྒྱད་དུ། དེར་ཡང་བརྟུད་པར་མཚུངས་བྱིར་ཏེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་ནང་
ཤེས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་འགོག་གོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
འདྲའི་ཐ་སྟོན་འདོད་མཁན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་དང་། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་རྣམ་བཞག་
ཆོད་ལྷན་སུས་གྲུང་མ་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། གཞུང་དེའི་དོན་ནི། གཟུགས་འཛིན་པའི་མདོན་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རིགས་རོལ་མཆོ། (སྒྲིབ་ཆ།)

སུམ་གྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པར་འདོད་པ་ལ། འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་
ཐམས་ཅད་དེས་རང་མི་རིག་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་ལྟ་བུ་གྲག་དང་
ཆོས་མཆོག་གསུམ་ཆར་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱ་བ་སྟེ། རྣམ་བཤེན་པས་ནི་
གཟུང་བ་རྩལ་གཞན་མེད་ཀྱང་། ཤེས་པ་ཉིད་དོན་དུ་སྒྲུང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆོན་ནི་
ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་ཁས་སྒྲུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོན་བཟུང་
འཛིན་གཉིས་ཀ་རྩལ་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཆོན་རི་སྒྲིབ་དུ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་
ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ཆ་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དེ་རྣམ་བཤུན་པས་འགོག་པའི་ཆོན་ནི། བཟུང་ཆ་དེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་
པ་དང་། སྒྲོ་བ་རྟགས་ཡིན་པར་བཤད་ནས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་གནས་
ལུགས་དང་། མ་ལུས་ལ་བར་སྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྩལ་
གཞན་སུས་ཀྱང་ཁས་སྒྲུངས་པས་འགོག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་
བར་བར་བཤད་པའི་གཞུང་ཆོན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལྟ་བའི་རིམ་པ་མ་བཤད་ན། གཞུང་དེ་ཉིད་དང་
འགལ་ཏེ། རི་སྒྲིབ་དུ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་མ་བོར་
བས་ཞེས་དང་། གཞུང་ཕྱི་མར། འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅུ་དེ་ཡང་
བསལ་ཏེ། ཞེས་བཤད་པས་སོ། །

ཡང་གཞུང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་རིམ་པ་བསྟན་པར་འདོད་ན། ཁས་སྒྲུངས་ནང་
འགལ་བ་དང་། ལུང་རིགས་ཀྱིས་མི་འཐད་པ་གཉིས་འབྱུང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་པ་
ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཉམ་གཞག་དུ་སྒྲོན་པོ་སྒྲོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལས་རྩལ་གཞན་ཡིན་པ་
ཁེགས་ནས་གཅིག་ཤོས་དེ་ལས་རྩལ་གཞན་ཡིན་པ་མི་ཁེགས་པའི་རིམ་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་བསམ་བློང་གི་རིགས་པ་མི་
འདྲ། བསྒྲུལ་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་མི་འདྲ། བསྒྲུལ་པའི་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་མི་
འདྲ་ཞེན། གཞུང་ཉིད་ལ་བལྟས་པས་གསལ་ལོ། །

བཞི་པ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་བཞི་སྟེ། ས་དང་པོའི་བསམ་བློང་གི་རིགས་པ་བཤད།

གཉིས་པའི་དང་། གསུམ་པའི་དང་། བཞི་པའི་བསམ་བློ་གི་རིགས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། དགག་བྱ་ནི། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གོ། །འགོག་བྱེད་གྱི་
རིགས་པ་ནི། མི་རྟག་དུ་མ་གཞན་དབང་ཅན་ལོ། །དེས་དེ་འགོག་ནུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེ་
གཉིས་འགལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་དགག་བྱ་ནི། རོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་སྒྲུང་བ་དེ་བྱི་དོན་ཡིན་པ་དང་།
དེའི་ཆེ་དོན་དང་སྒྲུང་མ་ཁན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་རྫས་གཞན་ཡིན་པ་དེའོ། །དེ་འགོག་བྱེད་གྱི་
རིགས་པ་ནི། དམིགས་བྱེད་གྱི་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་པ་དུས་གཅིག་ལ་ཉམས་སུ་བྱུང་བའོ། །འགོག་ནུས་
པའི་རྒྱ་མཚན་སྒྲུ་མ་དང་འདྲ་ལ། འགོག་པའི་ཚུལ་ནི། སྟོབས་དབང་ཤེས་དང་དེ་ལ་སྟོན་པོར་
སྒྲུང་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྫས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
ཐོག་མར་འགོད་ལ། འདི་ཙམ་ཞིག་མདོ་སྟེ་བས་ཀྱང་འདོད་མོད། །དེའི་འོག་ཏུ་སྟོན་པོ་སྒྲུང་བའི་
གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། བྱི་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་
འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། སྟོན་པོར་སྒྲུང་བ་མཐོང་བ་ཡིན། །བྱི་རོལ་ཡན་གར་དོན་ཡོད་
མིན། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་ཡང་། འདི་ནི་སེམས་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་བྱི་རོལ་གྱི་
དོན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་
ངེས་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་སེམས་སུ་བསྐྱབ་པ་འདི་ནི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་
རིགས་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཙམ་བས་མདོ་སྟེ་བའི་དོར་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་སེམས་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལས་
མ་གཏོགས་པའི་བྱི་དོན་མདོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱི་དོན་མེད་
བར་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་མདོ་སྟེ་བ་ན་རེ། དེ་མདོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་ཀྱང་རྫས་
དབག་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱའི་བྱུང་བར་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྫས་དབག་
གིས་སོ། །ཞེས་སྟོལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། རྒྱ་གཞན་དག་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །དབང་པོའི་སྟོ་
རྒྱམས་མེད་པའི་བྱིར། །ཐ་དད་རྒྱ་ནི་རྫས་དཔོག་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་
སེམས་ཙམ་བས་བྱུང་བ་མ་ངེས་པའི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། གལ་ཏེ་མཚུངས་པ་
དེ་མ་ཐག །ཅེས་སོགས་དང་། འདིར་འགའ་ཞིག་ནི་འགའ་ཞིག་གིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་

པ་ལྟར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གི་ཕྱིར་ན་ཡང་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་
 འབེབ་པར་མི་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བུ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་
 འབྱམས་སོ། །དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྟེང་གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་དུ་ཞེན་པའི་ཆོས་
 ཀྱི་བདག་འཛིན་ཁེགས་སུ་རྒྱག་ཀྱང་། དེས་སེམས་ཅམ་གྱི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 འཛིན་མ་ལུས་པ་ཁེགས་པ་མིན་ཏེ། རྣམ་གཡེང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྩུ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་
 རིགས་པ་རྣམས་ཐེག་བསྟུས་སུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གཏན་ཆོག་སྟེང་
 འདི་རི་ལྟར་འགོད་པའི་ཚུལ་ལ་བོད་ཕྱི་མ་གང་དག །སྤྱོད་པོ་དང་སྤྱོད་སྤྱང་དབང་གིས་ཆོས་ཅན་
 ཞེས་པ་དང་། དེ་དང་དེ་འཛིན་པའི་མདོན་སུམ་དང་། ཚད་མ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དེ་དག་གིས་
 བློ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅམ་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་མ་གཤིས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཛིན་པའི་མདོན་སུམ་དང་ཚད་མ་
 སེམས་ཅམ་པས་ཁས་མི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་སྤྱང་དབང་གིས་ཀྱིས་ནི་སྤྱོད་པོ་དམིགས་པར་
 བློ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པས་ཀྱང་ཁས་མི་ཡིན་ན། སེམས་ཅམ་པས་ལྟ་ཅི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བཤད་པའི་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། གཏན་ཆོག་སྟེང་འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོན་སྤྱོད་པས་
 ཆོལ་བ་གཞན་གྱི་དོར་འགོད་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པས་གཞན་གྱི་དོར་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 སྤྱང་བ་སེམས་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་སེམས་ཡིན་པ་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ནས་འགོད་པ་
 ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་དོན་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ནས་དེ་བསྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྟེང་
 གང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་བསྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་གཏན་ཆོག་སྟེང་འགོད་པ་ཡིན་ནོ། །
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ། དགག་བྱ་ནི་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྤྱང་བའི་བཟུང་རྣམ་གཤིས་པ་
 ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེའོ། །དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི།
 བཟུང་བ་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །དེས་དེ་འགོག་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱ་མེད་
 བ་འབྲས་སུ་མི་འབྱུང་བའི་བསྐྱོག་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་སུམ་ཅུ་པ་
 ལས། བཟུང་བ་མེད་ན་དེ་འཛིན་མེད། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མེད་
 པས་ཀྱང་། །གཉིས་ཀའང་ཉམས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདིར་ཡང་
 ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དོན་སྤྱང་གི་གཤིས་པ་བག་ཆགས་ལས་རེ་འགའ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་བྱུང་བ་འབྱུལ་ལོ། །

ཞེས་པའི་ལན་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བག་ཆགས་ལས་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་
 བོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྣམ་བརྟུན་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་འོ། །དེ་ལ་རྣམ་བཤེན་པ་ན་རེ། དོན་མེད་
 གྲུང་དེར་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་ཡོད་དེ། དེ་བསྟོན་མི་རྣམས་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲུལ་ན།
 དེ་ནི་ཕྱི་དོན་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །མི་མཚུངས་སྟེ། དེར་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་འབྱུལ་བའི་ཕྱིར་སྒྲུལ་ན།
 མཚུངས་ཏེ་དེའི་རྣམ་པ་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་ཡང་འབྱུལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་
 ན་དོན་དང་དོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་གཉི་ཀ་ཆད་མས་མི་འགྲུབ་པ་ནི་རྣམ་བརྟུན་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་
 ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་འབྱུལ་དོར་ཡོད་མཉམ་དང་། དོན་ལ་མེད་མཉམ་དུ་འདོད་པ་ནི། དཔུ་
 མ་པ་དག་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་འོ། །དེ་ཡང་རྣམ་བརྟུན་པས་དེ་ཉྱར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ། དཔུ་མ་
 པས་བཤེན་པ་གཉིས་ལས་ཉམས་པའི་སྒྲིམ་ཡོད་པའི་ཉེས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་དོ། །

མདོར་ན་རིགས་པ་འདི་དག་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་འོག་མ་འོག་མ་དག་དང་། དཔུ་མ་གཉིས་
 ཀའི་ཐུན་མོང་གི་རིགས་པ་ཡིན་མོད། །བསྒྲོམ་པའི་འབྲས་ཐུར་བཤད་པ་དེ་དག་ནི། གྲུབ་
 མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རི་སྐྱད་དུ། གཉིས་སུ་
 མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པ་ལ།
 རིགས་པའི་དགག་བྱ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཤེན་པར་གྲུབ་པ་དེའོ། །འགོག་
 བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །འགོག་རྣམས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ནི་འགལ་བ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་ལས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོ་
 གསུམ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་དོར། ཕྱི་དོན་སོགས་བཤེན་མེད་དུ་བསྒྲུབ་མི་དགོས་ཏེ།
 དེ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བོད་གང་དག་རྣམ་བརྟུན་པ་མན་ཆད་ན། ཕྱི་དོན་སོགས་བཤེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་
 རིགས་པ་དང་། དེ་བཤེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཕྱི་དོན་དང་དེ་སྒྲུང་བའི་བཟུང་རྣམ་བཤེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་གཅིག་དང་
 དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་བཤད་ལ། དེའི་ཚུལ་ལ་ནི་དཔུ་མེམས་གཉིས་ལ་ཟབ་མི་
 ཟབ་ཀྱི་བྱུང་པར་བྱུང་བཟད་གྲུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དམིགས་ན། གཞུང་སོ་སོ་ལས་

འབྱུང་བ་དེ་དང་དེའི་བྱུང་པར་ནི། འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱས་ཤིག །

དེས་ན་འདི་དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོག་ལ་དེས་དབྱུང་མའི་ལྷ་བ་མ་ལུས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་རུས་སམ་ཞེ་ན། གཏན་ཆོག་ལ་འདི་ཕྱོགས་ཆོས་བསྐྱབ་བྱེད་དང་། བྱུང་འབྲེལ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་ནི་བདེན་མེད་བདེན་པར་གྱུ་བ་པ་ཡང་འགོག་རུས་མོད། ཅུ་བའི་གཏན་ཆོག་ལ་སྤྱོད་པ་ཡོད་ནས་ནི། དེ་འགོག་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་མེད་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བཀོད་ན་ནི་བྱུང་བ་འགལ་ལ། བདེན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བསྐྱབ་ན་ནི་གྲུབ་ཟིན་པ་ཡིན་ཏེ། རུས་དེར་བྱུང་བྱེད་བདེན་གྱུ་བ་ཞེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དགག་བྱུང་བདེན་གྱུ་བ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་བཀག་པའི་བདེན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་སྟོང་མིན་ཅུང་ཟད་ཡོད། །ཞེས་དང་། དགག་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པའི་བསམ་བློ་གི་རིགས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་གཅིག་དུ་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོག་ཀྱིས་ནི་དངོས་པོར་བཏགས་པ་འགོག་རུས་ཀྱང་། དངོས་མེད་དུ་བཏགས་པ་དངོས་སུ་འགོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་རུས་སུ་ཆུག་ཀྱང་། དེ་དེའི་འགོག་བྱེད་གྱི་གཞུང་དུ་ཆོད་ལྷན་གྱི་གཞུང་ལ་གསུངས་པ་མེད་དོ། །

འདིར་བསྐྱོམ་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་འཆད་པ་ན། སྤྱང་བཅས་དང་སྤྱང་མེད་གྱི་ལུང་གཉིས་དང་། དང་པོ་ལ་ཡང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྤྱང་བ་གང་གར་འབྲུལ་སྤྱང་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་དང་། མན་ངག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱང་བ་གར་བ་ན། སྤྱང་བ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་ལ། བར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་འདིར་ནི། ཕྱི་མ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་རྣམ་པར་སྤྱང་ཞིང་། སྤྱང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་མི་རུས་ན་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་སྤྱན་ནོང་པའི་ལུགས་ལ་བསྐྱོམ་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྤྱང་བ་དེ། ས་ལ་སོགས་པར་སྤྱང་ཡང་དེའི་དོན་བྱེད་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འབྲུལ་པའི་སྤྱང་བ་ཡིན་ཞེས་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་ཅི་ཡང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། དེ་མ་བཏང་བར་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དབྱུང་མའི་ལུགས་

གྱི་སྒོ་མ་བྱུང་གི་ནལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། ལུགས་ཕྱི་མ་དེ་ནི་རྒྱ་ནག་མ་ཁན་པོའི་ལུགས་
མ་ཁན་པོའི་དབང་པོ་པདྨའི་ངང་ཚུལ་གྱིས་ལེགས་པར་བཀག་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་གངས་ཅན་
པ་ཕྱི་མ་དག་ན་རེ། དེ་ལྟ་ན་གཉིད་ལོག་ཁར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་དབྱུང་པ་ཚར་ཅིག་
སྟོན་དུ་བཏང་ནས། གཉིད་ལོག་ན་ཡང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །
དེ་སྐད་ཅེས་འདོན་པའི་རྒྱལ་ལན་དེ་ནི་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་གཏན་ལ་ཡབ་ཟེན་པས་འདིར་མི་སྟོོའོ། །

སྟོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་ལུགས་གྱིས་ནི། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
ཤེས་ལ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྒྲུང་བ་མངའ་བར་མི་བཞེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་སྒྲུང་བ་དེ་ལ་སྟོས་པའི་
མཚན་མ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཁ་ཅིག་ལ་ནོར་བུ་དང་དཔུལ་
ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་འབྱུལ་བའི་མཚན་མ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་
ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྟོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །གཞན་དག་ན་རེ། གཞུང་འདིས་
སྟོ་དེ་ཉིད་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་སྦྱུ་མའི་སྒྲུང་བ་འཆར་བ་སྟོན་པ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མིན་ཏེ། སྒྲུང་བ་ཞེས་པའི་གཞུང་གི་ཆོག་ལ་རུས་པ་མེད་
པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕ་བར་ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཞེས་པའི་གཞུང་གི་ལྟ་བའི་ཡུལ་ཡང་། ཡང་
དག་ལྟ་ཞེས་པའི་གཞུང་གི་ལྟ་བའི་ངོ་བོ་དང་། ཡང་དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་པའི་
གཞུང་གིས་ལྟ་བ་བསྒྲོམ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་བཞུན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་འདིས་ནི་ལྟ་བའི་
ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་དང་། གང་གིས་ལྟ་བའི་ངོ་བོ་སྟོས་བུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཞེད་པའི་
ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་དེ་ཉིད་གྱི་འགྲེལ་པར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་
བཏག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ཁར་ལ་སྟོབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པས་གཞི་དཔུ་
མ་ནི་ལྟ་བའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདེན་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པས་ན་སྒྲུང་བཅས་ཡིན་གྱི།
ཆོས་དབྱིངས་མེད་དགག་གི་ཆ་ལ་མི་འཆད་དོ། །ལམ་དཔུ་མ་ནི་ལྟ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས། ཡུལ་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་
པས་ཟུང་འཇུག་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་འཆད་གྱི། མེད་དགག་ཁོན་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་སྤྱོད་མཐུན་རྣམ་དཔེ་ལུང་རིགས་རོལ་མཆོ། (སྤྱད་ཆ།)

འབྲས་བུ་དབུ་མ་ཡང་ཆོག་པ་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས། སྤྱོད་གཉིས་བྱུང་དུ་
འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་བདེན་པ་བཀག་ཅུམ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་དེ་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་སྤྱོད་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་དངོས་བཤད་པ་ལ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི། །ཞེས་
པའི་གཞུང་འདིས་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། འགྲེལ་པར་དེ་སྤྱིས་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་། བྱུང་བར་གྱི་ལམ་ལ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ལས་མཉམ་གཞག་ནི། དེ་
ནས་སང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་པའི། །ཞེས་པའི་རྒྱུ་བཀག་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་ནི། དེ་ན་ཅིང་འགྲེལ་
འབྱུང་སོགས་རྒྱུ་བཀག་གཉིས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །སྤྱིན་གྱི་སྤྱོད་དཔོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱིན་པ་ལ་
སོགས་ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སྤྱོད་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་སོགས་ཉམས་སུ་
ལེན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཅུམ་གྱིས་རྗེས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་
ན། མཉམ་གཞག་ཏུ་སྤྱིན་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་གཤམ་སྤྱིན་གཅིག་པུ་བར་
སྤྱིན་དུག་ལྟ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཞུང་འདིས་མཉམ་གཞག་ཁོ་ན་
དང་། བྱུང་བར་དུ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཁོ་ན་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཅིག་གཅིག་པའི་བཟོད་
པ་ཡིས། །བསྐྱེས་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱལ་ས་
གཞན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལས་བྱུང་བར་བྱས་པའི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། འདི་རྟོག་པའི་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ནས་
བཤད་ལ། གཞན་དུ་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་འདི་ཡང་ཉི་སྤྱོད་དུ་བྱེ་གསལ་མེད་
པ་སྤྱོད་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལེགས་ལ། སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་སྤྱོད་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་བཟོད་དུ་བཤད་པ་ནི་
མཆོན་གཞི་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཀྱང་འབྱུང་མཐོང་སྤངས་སོགས་མི་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་དཔོན་རང་
ཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་འཆད་པ་ལ་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་སྤྱོད་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། སྤྱོད་བསྐྱེད་པ་རྗེས་བཟོད་དང་རྗེས་གཤམ་སོགས་བདེན་པ་བཞི་ཆར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
བཟོད་གཤམ་ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་རྣམས་སོ། །

རྒྱལ་ས་དེར་སང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ལ་སྤྱོད་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་སྤྱོད་པ་འཇུག་

དགུ་ལ་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་མས་པར་འཇུག་པའི་བྱིར། དེར་
 དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་དུ་དུག་ཚན་དུག་གིས་ཉམས་སུ་
 ལེན་པར་བཤད་པ་དེའི་ནང་ནས་ཤེར་བྱིན་ལ་གནས་ནས་བསམ་གཏན་ལ་འཇུག་པའི་མཚན་
 གཞི་ནི་མདོ་ལས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་གཞུང་འདིས་བསྟུན་གྱིས། དེ་ལས་གཞན་བསྟུན་བྱེད་
 ཀྱི་གཞུང་མེད་པས་སོ། །དེ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་པ་ནི་མཐོང་བསྒྲོམ་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་འཛིན་
 པའོ། །སྒྲོ་བ་དཔོན་གཉིད་པ་གཞུང་འདིས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྒྱུར་བ་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་བསྟན་པར་
 འདོད་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་བས། དེ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། གཞུང་འདིས་ནི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་འཆད་
 བྱེད་གྱི་མདོའི་བསྟུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འདིས་དེ་མ་བསྟུན་ན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་ལ་
 དུག་ཚན་དུག་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། དུག་ཚན་དུག་པའི་ནང་གི་ལྷ་པ་དེ་བསྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྣལ་
 འབྱོར་ཉིད་དུ་འཆད་རིགས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ཡང་དེ་ལྟ་ན། དེ་དག་ཕན་
 ཚུན་བསྟུན་པ་གང་། །དེ་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ན་སྐབས་འདིར་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ལ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་དང་། སྒྲོམ་ལམ་
 གྱིའོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་སྒྲོང་རྟོག་པའི་ཐག་བསྐྱེདས་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི།
 སྒྲོམ་སྒྲོང་རྟོག་པའི་སྒྲོང་བ་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །གཉིས་པོའི་བྱེད་པར་ཡང་རྟེན་གྱི་
 གང་ཟག་དང་། དགོས་པ་གང་གི་ཆེད་དུ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། སྒྲོམས་
 འཇུག་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བྱེད་པར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡང་མཐར་གནས་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་
 དགུ་ལ་ལུགས་མཐུན་དང་མི་མཐུན་གྱི་སྒྲོ་ནས། ཆོས་གཞན་སྟེལ་བ་དང་བོར་བ་གང་ཡང་མེད་
 པར་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ཅམ་དུ་འདྲ་བའི་བྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས་མཐོང་ལམ་བསྒྲོམ་ལམ་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ཀྱི་མིང་གཉིས་པོ་སོ་སོར་བསྟན་ནས། ངོས་འཛིན་གཅིག་
 ཁོ་ན་མདོ་ལས་བཤད་པ་ཡིན་ལོ། །འདི་དག་ནི་འཕགས་སེང་གོ་དགོངས་པ་སྟེ། ཅུ་བའི་
 དགོངས་པ་གང་དུ་གནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དབྱེད་པ་ནི་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཞག་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱེ་གཞི་ངོས་བཟུང་། དབྱེ་ངོ་ཀུན་

བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། དངོས་པོར་སྒྲ་བ་དང་། དབུ་མ་བ་དག་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ལ།
རྒྱ་ཆེ་ཚུང་གི་བྱང་པར་ནི་གིན་རྟེན་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་བས་ནི། རི་སྐད་དུ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
འབྱུང་མ་གཏོགས་པའི། ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། ཞེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་
དུ་འཆད་ལ། དེ་ཡང་བསྟུན། སྒྲ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཆང་བ་བརྟེན་ནས་སྒྲེས་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་དང་། བཤད་པ་མ་ཆང་ཡང་འཇུག་པ་ཆང་བ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལོ། །

གཉིས་བ་ལ་ཡང་ངོ་བོ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་གཡས་གཡོན་དང་། རིང་ཐུང་ལ་སོགས་
པ་དང་ལྟ་བུ་དང་། འཛོག་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པའི་
ཤེས་བྱ་གང་ཡོད་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ལུགས་གཉིས་ལས་འདིར་ནི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
བཤད་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་སྒྱིར་དངོས་པོར་སྒྲ་
བ་དང་། བྱང་པར་དུ་ཐོགས་མེད་སྒྲ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་ལས་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་འཆད་པར་
འདོད་པས་སོ། །འདི་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། བྱང་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་རྟེན་ལས་
བྱུང་བའོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཡོ་བ་མེད་པའི་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། རུས་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བའོ། །
དང་པོ་ནི། དབང་ཐུག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། རང་གི་རྒྱུ་ལས་
བྱུང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་རྒྱ་དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྟག་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་
མི་རྟག་པ་ཞིག་ལས་བྱུང་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་རང་རང་སྒྲེ་བའི་རུས་པ་ཡོད་
པ་ལས་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྒྲེ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་
མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་ཞེས་པ་དང་། འདི་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྒྲེ་ཞེས་པ་དང་།
འདི་ལྟ་སྟེ་མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུམ་དང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་རོ།
དེ་ལྟར་གསུམ་ལས་དང་པོས་ནི་སྒྲོན་གྱི་མཐའ་ལ་སྒྲོངས་པ་སེལ་ཏེ། འབྲས་བུ་འདི་དག་སྒྲོན་
དབང་ཐུག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་སྒྲོ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་སམ་སྒྲུམ་པའི་དོགས་པ་
སེལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པས་ནི། ད་ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་ལ་སྒྲོངས་པ་སེལ་ཏེ། གཙོ་བོ་རྟག་པ་སོགས་

རྒྱ་རྟག་པ་ལས་བྱུང་བས། རང་གི་ངོ་བོ་སྐད་ཅིག་གིས་སྒྲེ་འཛིག་མི་བྱེད་དམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་
བསྐྱོག་པའི་བྱིར། གསུམ་པས་ནི། བྱི་མའི་མཐའ་ལ་སྐྱོངས་པ་སེལ་ཏེ། རྒྱ་མི་མཐུན་པ་སྒྲོག་
གཙོད་པའི་མཆོད་སྒྱུན་ལ་སོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་མི་མཐུན་པ་མཐོ་རིས་ཀྱི་སྒྲེ་བ་སོགས་འཛིན་
པར་འདོད་པའི་དོགས་པ་སེལ་བའི་བྱིར་རོ། །

འདིར་གཞན་དག་རྒྱ་རྟག་པ་ལས་སྒྲེས་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གོ་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་ནོར་
བ་ཡིན་ཏེ། བྱི་རོལ་པ་དག་གིས་ནི་དེ་ཙམ་ཞིག་ཁས་སྐྱངས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཁས་མ་
སྐྱངས་པའི་བྱིར། དེ་ཁས་ལེན་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་དབང་ལྷན་དང་ཆོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྒོས་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་དང་། གཙོ་བོ་རྟག་པ་སོགས་ལས་སྒྲེ་བ་དང་། མཆོད་སྒྱུན་གྱིས་
སྒྲེའི་དབང་པོའི་གོ་འཕངས་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
རིགས་པ་དང་ལུང་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རྟག་གསུམ་གྱི་ལོག་སྒྲོགས་ཁས་སྐྱངས་པ་དེ་
དག་གིས་ནི། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཁས་མ་སྐྱངས་ཏེ། དེའི་དོན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལས་
བྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་འདི་རྒྱལ་བ་
ཡི། །གསུང་གི་མཛོད་ཀྱི་གཅིས་པ་ཟབ་མོ་སྟེ། །ཅིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་
ཀྱང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མཆོག་དམ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན་ཆོས་འདི་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
རྟེན་འབྲེལ་མ་ལུས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྟེན་འབྲེལ་ནི་གཉིས་ཏེ། བྱེད་གི་དང་
བྱིའོ། །དང་པོ་ནི་ཉན་ཐོས་སྟེ་པས་ཀྱང་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པའི་རྟག་གྱི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་
བ་སོགས་རྟོགས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་སྐྱོངས་པ་སོགས་བསྐྱོག་ནས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་
དེའི་འཛིག་རྒྱལ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བཅུ་གཉིས་པོ་འཕེན་འགྲུབ་ཡན་ལག་
བཞེད་པའི་སྒྲོ་ནས་འཛིག་རྒྱལ་མ་ཤེས་པས། བཅུ་གཉིས་པོ་ཆོ་གསུམ་ལ་ངེས་པར་འཛིག་དགོས་པ་
དང་། དེ་ཡང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ལུང་པོ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལུང་པོ་ལྟ་གཉི་
གནས་སྐབས་ལ་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛིག་པ་སོགས་ནོར་བ་དུ་མ་ཡོད་པས་སོ། །

ཉན་ཐོས་སྟེ་པས་བྱིའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་དེ། དོན་དུ་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པས་དོན་
ཐུག་ཐུང་དུ་འཛིན་པ་དང་། དོན་གློག་ན་མོ་དང་། དོན་གྱི་གནས་ལུགས་རྒྱལ་ཐུན་ཆ་མེད་དུ་

ཁས་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རི་རྟོན་འབྲེལ་ལ་སྒྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་ཚུགས་གྱི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་གཉེན་པོ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་ལ་རྟོན་འབྲེལ་མ་ལུས་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་མེད་ལ། རྟོན་འབྲེལ་ལ་མཁས་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་ནང་གི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ལ་གཉིས་ལས། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་དག་གིས་ནི། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ཀུན་རྫོབ་འདུས་བྱས་གྱི་རྟོན་འབྲེལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་ཚུགས་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་འཛིན་པ་དང་། གཟུང་བ་ཆོས་གྱི་བདག་དུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་ལ་སྒྲུབ་པ་མེད་དོ། །དོན་དམ་འདུས་མ་བྱས་གྱི་རྟོན་འབྲེལ་ནི་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་དེ། དེ་དག་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་ཁས་སྤངས་པས་དེའི་གནས་ཚུལ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་འཛིན་པ་ཆོས་གྱི་བདག་དུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་མེད་དོ། །

རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མ་ལུས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི། མཁས་པ་དབུ་མ་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོན་འབྲེལ་དུ་རྟོགས་པས་སྒྲིབ་པ་མཐོང་དག་གི་གཉེན་པོ་ལ་སྒྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དཔྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉན་མོངས་གྱི་དང་། རྣམ་བུ་གིའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། བྱད་པར་གསུམ་ལྟར་གྱི་རྟོན་ལས་སྒྲིབ་པ་གང་ཞིག །སྒྲུག་ཀུན་གང་རུང་གི་བདེན་པ་དངོས་སམ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །རྗེས་མཐུན་པ་ཞིས་པ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་ལ་མི་དགོས་ཀྱང་། དབུ་མ་པའི་ལུགས་དང་བསྐྱེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་བག་ཆགས་གྱི་སའི་དབང་གིས་སྒྲིབ་པ་ལེན་པའི་དུས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་མཐུན་རྩི་བ་རྒྱུད་སྒྲའི་འབྲེལ་པར་གསུངས་པས། དེ་དག་བསྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

དཔྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་ལས་འདི་དག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། ཡན་ལག་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་རྒྱས་པར་བཤད། ཡན་ལག་མདོར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་འབྲེས་དོན་དང་བཅས་པ་བཤད། སྒྲུ་མ་རྣམས་ཕྱི་མའི་རྟོན་དུ་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡན་ལག་རྟོན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་

པ་བཤད། ཆོ་དུ་ལ་ཚོགས་དབྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པའི་འདོད་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་
པར་བཤད། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་བཅུ་གཉིས་པོ་ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་ལ་དགའ་བའི་གནས་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདིར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་སྒྱིར་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་གཞུང་
དང་། བྱེ་བྲག་ཐོགས་མེད་སྒྱུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་དང་མཐུན་པར་འཆད་པ་ཡིན་པས། གཞན་དང་
མ་འདྲེས་པའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མར་མ་རིག་པ་ལ། རོ་བོ་རོས་
བཟུང་། དེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་འབྱུང་བའི་ཤེས་བྱེད་འགོད། །སྤངས་བྱེད་གཉིས་ལས་གང་
ཡིན་དབྱེད། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བསལ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགའ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་བའི་
སེམས་བྱུང་ཚྲོངས་པ་དེ་སྒྱིར་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་ཉན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་
མིན་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་འཆད་
པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་དེའི་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་མི་དགོས་ལ། དེ་མ་ཡིན་
ན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོར་འགའ་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ནི་དང་
པོ་ཁོ་ནའོ། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྒྱིའི་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་ལ་རང་འབྲས་ཡང་སྤྲོད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའོ། །མཚན་གཞི་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་དུ་
ཚྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལས་འབྲས་ལ་ཚྲོངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ལ་ཚྲོངས་པའོ། །སྒྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚྲོངས་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་དུ་ཚྲོངས་པ་ཞིག་གྱུང་ཡོད་
མོད། དེ་ནི་ཉན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་རིགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྐབས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པས།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་ཚྲོངས་པའོ། །དང་པོ་ནི་ངན་འགྲོའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དང་། གཉིས་
པ་ནི་བདེ་འགྲོའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་པར་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
གསུངས་པ་དེ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་འགའ་བར་ངེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྒྱ་
དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མ་རིག་པ་དགོས་པར་འདྲ་ལ། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་བདེ་འགྲོ་

འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་གཉི་མུག་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བས་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མ་རིག་པས་བྱེད་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བྱེད་ན་ལས་དེ་དག་དགེ་བ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་
མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀུན་གྱི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། ངན་འགྲོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་ལས་འབྲས་ལ་སྒོངས་པའི་
མ་རིག་པ་དུས་གྱི་ཀུན་སྒོང་དུ་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་ལ། བདེ་འགྲོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་ནི་མ་
རིག་པ་དེ་རྒྱ་དུས་དང་། དེ་དུས་གྱི་ཀུན་སྒོང་གང་དུ་ཡང་མི་སྤྱིད་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །ཡང་སྟག་
མའི་མ་རིག་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཁ་ནང་ཁོ་ནར་བལྟས་པར་ཡིན་པར་མཚུངས་གྲང་། ཁ་ཕྱི་རོལ་དུ་
བལྟས་པའི་ཆགས་སྒྲུབ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་བྱུང་མ་བྱུང་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་ཤེས་
ལམོར་གྱི་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ལ་འདྲེས་པ་དང་། མ་འདྲེས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་དེ་ཡིན་ལ། གཉིས་
པ་ནི་ཉོན་ཡིད་ལམོར་གྱི་མ་རིག་པའོ། །ཡང་ངན་འགྲོར་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒོང་དུ་
བཤད་པའི་ལས་འབྲས་ལ་སྒོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི། སྤྱིར་ཡིད་ཤེས་ལམོར་དང་།
བྱེ་བྲག་རྩ་ཁ་ཕྱིར་བལྟའི་ཆགས་སྟགས་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ།
བདེ་འགྲོ་འཕེན་བྱེད་དུ་བཤད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒོངས་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ལ་ནི། ཉོན་ཡིད་
ལམོར་དང་། ཡིད་ཤེས་ལམོར་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཡིད་ཤེས་ལམོར་ལའང་འདྲེས་པ་དང་མ་
འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཀ་སྤྱིད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཡན་ལག་དང་པོར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེས་ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒོང་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། དེ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་དུས་གྱི་
དང་། དེ་དུས་གྱི་འོ། །

དང་པོ་ནི། ལས་དེའི་རྒྱུ་པའི་ཀུན་སྒོང་ཉེ་ལས་དེ་མ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་ཡོད་ཅིང་། ལས་
དེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་། སྐྱེས་ཟིན་པའི་དུས་ན་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལས་དེའི་དངོས་གྱི་ཀུན་
སྒོང་ཉེ། སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་ཡོད་ཅིང་། ལས་དེ་འབྲལ་ནས་འབྲལ་དུ་ཀུན་ནས་
སྒོང་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཉོན་ཡིད་ལམོར་གྱི་མ་རིག་པས་ནི། རྒྱའི་ཀུན་སྒོང་ཁོ་ན་བྱེད་ཅིང་
དུས་གྱི་ཀུན་སྒོང་མི་བྱེད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་སྤྱིད་པའི་འདུན་པ་

འདོད་ཆགས་དང་རྟེན་དང་དུས་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་ལྷན་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་
 ལ། རྟོན་ཡིད་འཁོར་དུ་ནི་དེ་འདྲ་མི་སྤྲོད་པའི་བྱིར། ཡིད་ཤེས་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་མ་རིག་པས་
 གྲང་བདེ་འགྲོའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་ཁོ་ན་བྱེད་ཀྱི། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་བྱེད་པ་མི་
 སྤྲོད་དེ། སྤྱིར་དེ་ལ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་རྟོན་མོངས་ཅན་མི་སྤྲོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་ཀུན་
 སྒྲོང་ཡིན་ན་དག་པའི་རྩ་བ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དག་པ་ཡིན་
 དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་བདེ་འགྲོར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་མ་རིག་པ་མི་
 སྤྲོད་ལ། རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་མ་རིག་པས་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། མ་རིག་པ་ཡན་ལག་
 དང་པོར་བཞག་གོ། །དེ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞེན། བདེ་འགྲོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་བདེ་འགྲོའི་
 སྤང་པོ་ལ་སྤྲོད་པའི་འདུན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སྤང་བས་བྱུང་། དེ་ཡང་བདག་དུ་
 འཛིན་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར། འདོད་ཆགས་དེ་ཡང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་དང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་དག་པའི་ཀུན་སྒྲོང་གིས་ཆོད་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་
 བ། ལྷ་མིའི་གོང་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཚུལ་གྱིས་སྤང་བའི་ལས་ལྷ་བུའོ། །འོ་ན་ཅི་མ་
 རིག་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྤྲོད་དམ་ཞེན། མི་སྤྲོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངན་
 འགྲོར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ན་དེ་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་
 ངན་འགྲོར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ནི་མ་རིག་པས་ཀུན་སྒྲོང་གཉིས་ཀ་བྱེད་པའི་བྱིར། ཡན་ལག་
 དང་པོར་བཞག་གོ། །

ཞར་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ན་ཡང་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་། འགྱུར་
 བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ན་ཡང་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ན། གཉིས་པོ་བྱུང་བར་ཅི་ཞེན། དང་པོ་ནི།
 བདག་དུ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་བྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་
 ཡིན་པའི་བྱུང་བར་ལས་དང་། ཡང་དང་པོ་ནི་མ་འོངས་པའི་སྤང་པོ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་
 ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ད་ལྟར་གྱི་སྤང་པོ་ལ་སྤྲོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཡིན་པའི་བྱུང་བར་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་སྤང་བྱ་གང་ཡིན་པ་ལ། དོན་གསང་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས་ནི། མཐོང་སྤངས་
 ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྟོན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་བྱེད་མིད། །ཞེས་

འཕགས་པ་རྣམས་ལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་མེད་པར་བཤད་ལ། སྒྲོམ་སྤངས་སུ་
 གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ནི་འཕགས་པ་ལ་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད། གཞན་དག་ན་རེ་སྒྲོམ་
 སྤངས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྱུའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་ཀྱང་ཉོན་ཡིད་
 ལའོར་དུ་འབྱུང་བའི་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཡིད་ཤེས་ལའོར་དུ་བྱུང་བ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ནི་
 བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །
 ལུགས་དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་བྱེད་མེད། ཞེས་པའི་དོན་འཕགས་རྒྱུད་
 ལ་ཡང་སྤྲིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་པའི་དོན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དེའི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་
 མ་རིག་པ་མེད་པའི་དོན་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པ་དེས་ཡང་སྤྲིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
 ལས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བར་མི་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆོགས་དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། གཞན་
 དུ་ན་ཉོན་ཐོས་འཕགས་པ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་ལེན་པ་མེད་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་གྲུབ་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལྷན་སྒྲེས་ཡོད་
 ལ། དེས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པའི་གོ་ཚད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་
 ངེས་མིན་ན། རྒྱ་དེ་དང་དེའི་གོ་མི་ཚད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཉོན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་ཚོར་བས་ཀྱང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚོར་བའི་གོ་མི་ཚད་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་ལོ། །ཞུར་ལ་འདི་ཤེས་
 དགོས་ཏེ། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་བྱེད་མེད། ཞེས་པ་མདོན་པ་གོང་མ་བ་དག་གི་ལུགས་
 ཡིན་པར་གྲུབ་པ་ན། འཕགས་པ་ཐོབ་རྗེས་སུ་ཉར་བསྟོགས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་ཆགས་
 བལ་བྱས་པ་མི་སྤྲིད་པ་དང་། དེ་འདྲ་བྱེད་པ་ལྟ་ཞོག་ཉར་བསྟོགས་དེ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་མི་
 སྤྲིད་པར་གྲུབ་ཏེ། གཞན་དུ་ན། དེ་འདྲ་དེ་ལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
 དོན་ཚད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སྤང་པོ་མ་འོངས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་འདོད་
 ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྤངས་པའི་ལས་དག་པ་གང་ཞིག །དུས་དེར་ས་དེའི་དངོས་གཞིས་
 བསྐྱས་པའི་ཚོར་བའི་སྤང་པོ་མ་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པ་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་
 པ་ན་ལུགས་འདི་ལ་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལམ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་ཡང་མི་སྤྲིད་པར་འགྱུར་ཅིང་། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡང་མེད་དོ། །

འཕགས་པ་རྣམས་ཉེར་བསྟོགས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་
བྱེད་མི་སྤྱོད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་འཕགས་པ་
ཉན་ཐོས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད། དངོས་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ནས་བཅོམ་པར་བྱེད་ཀྱི། ཉེ་བར་བསྟོགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

དེའི་ཕྱིར་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི། ས་
གོང་མར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སོགས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
མཐོང་སྤང་སྤྱུ་བྱུར་པའི་མ་རིག་པས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱན་ནས་སྤྱོད་བར་མི་རུས་ན། ཏྲག་ཅིག་
རང་དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པས་དེ་སྤྱོད་མི་རུས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་གང་
ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་དེ་སྤྱོད་མི་རུས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་སྟོགས་པའི་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པའི་མ་རིག་པས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་ཀྱན་ནས་སྤྱོད་བར་མི་རུས་ན། དེས་བཏགས་པའི་ཆགས་སྤང་གིས་ཀྱང་འགྱུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་
ཀྱན་ནས་སྤྱོད་མི་རུས་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་ལོ། །

རང་གི་ལུགས་ལ་མ་རིག་པ་དེ་ལ་སྤང་བྱ་གཉི་ཀའི་ཆ་ཡོད་དེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་
ལས། རྒྱན་དུ་ལུགས་པས་ཡན་ལག་དུ་ཞེག་སྤངས་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏེ།
གང་ཡང་རིལ་གྱིས་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་གཞན་དག་ན་རེ།
ངན་སོང་གི་འགྲོ་བས་བསྐྱས་པ་རྣམས་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི། བདེ་འགྲོའི་འགྲོ་བས་བསྐྱས་པ་རྣམས་
མ་སྤངས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཁོ་བོ་ཅག་གི་འདོད་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ངན་
སོང་བའི་ལུང་ཁམས་སྒྱེ་མཆེད་རྣམས་མཐོང་སྤང་དུ་འཆད་པ་ཆོས་འདིའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རིགས་པས་ཀྱང་འགྱུབ་སྟེ། འདིའི་མ་རིག་པ་ལ་ཡིད་ཤེས་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ།
དེ་ལ་ཡང་ཀྱན་བཏགས་དང་། ལྷན་སྒྲིམ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་འཁོར་
དུ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་མི་འགྱུབ་བོ་ཅེ་ན། དེ་ནི་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་
ཡང་ཡིན། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བརྟེན་དང་དུས་མཚུངས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་

གཞི་མཐུན་ཞིག་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཉོན་ཡིད་ལམོར་དུ་ནི་དེ་འདྲ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་
 དེ་དགོས་ཏེ། ཡང་སྲིད་བྱི་མའི་ལུང་པོ་ལ་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་མ་བསྐྱངས་པའི་
 ལས་ཀྱིས་སྒྱིར་ཡང་སྲིད་འཕེན་མི་རུས་ཤིང་། བྱེ་བྲག་དུ་ཁམས་གོང་མའི་སྒྱེ་བ་འཕེན་མི་རུས་
 པའི་བྱིར། རྟགས་ཕྱོ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཉེར་བསྟོགས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ལས་མིན་
 ན། ཁམས་གོང་གི་སྒྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་དུ་འགལ་ལ། དེར་འཇོག་པ་ལ་ནི། ཁམས་གོང་མའི་ས་
 ལ་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དཔུལ་པའི་སྲིད་བ་
 འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ཡང་། ཞེ་སྤང་དང་བརྟེན་མཚུངས་པའི་མ་རིག་པ་ཀྱན་སྒྲོང་དུ་ངེས་པར་
 དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཀྱན་ནས་མ་བསྐྱངས་པའི་ལས་ཀྱི་དེ་འཕེན་པར་མི་རུས་པའི་བྱིར། དེ་
 རྟེན་གྲུབ་པ་ན། དའི་ཀྱན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ལ་ཡིད་ཤེས་ལམོར་གྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་
 གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་ཡིད་ལམོར་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་ཞེ་སྤང་དང་བརྟེན་མཚུངས་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་
 རོ། །

བཞི་པ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བསལ་བ་ནི། གཞན་དག་ན་རེ། མཐོང་བས་
སྤང་བར་བྱ་བའི་མ་རིག་པ་ཡན་ལག་དང་པོར་འཛོག་པ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་འདོད་པའི་སྐྱེ་
བསྐྱེས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། མི་དགོ་བ་ཡིན་པས་བྱལ་ལ། དེ་ལྟར་བྱལ་
པ་དེའི་ཆེན། འདོད་པར་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་དེ་དག་ཆོས་ཅན།
མི་དགོ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྐྱེ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་
བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འདིའི་མ་རིག་པ་ནི་
ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་
པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་བྱེད་སྦྱིའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་བྱེད་མ་
ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དང་པོ་ནི། མི་དགོ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་ཡིན་པས་མི་དགོ་བའི་ལས་ཡིན་
དགོས་ན། ཟུང་ཀུན་སྒྲོང་མི་དགོ་བར་བྱས་ཤིང་། ཅུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དགོ་བས་བྱས་པའི་ལས་མི་

སྤྱིད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་ཡིན་ན། ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་ལས་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་མི་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་ཀུན་སྒྲོང་དེ་དང་དེ་
ཡིན་པ་ལ་དེ་དང་དེ་ཡིན་མི་དགོས་པས་སོ། །ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གི་འདོད་པ་དེ་ཉིད་བྱེད་གྱིས་
སྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་གྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་
ཡིན་ན། རྒྱུ་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་དུས་གྱི་ཀུན་སྒྲོང་མ་རིག་པ་མི་སྤྱིད་ཅིང་། དེའི་
ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཞིག་ནི་འདོད་དགོས་པའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་བྱེད་གྱི་ཐལ་བ་དེ་ཡང་
མ་ངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཁས་སྐྱངས་འགལ་བ་ནི། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དེ་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་
པའི་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟགས་གྱིས། བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་མི་དགེ་བར་
ཐལ་བའི་རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེར་བཞག་པ་ན། འོ་ན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་
རིག་པ་ལ་མཐོང་སྤང་ཞིག་སྤྱིད་པར་ཐལ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དེ་དེར་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་གཞན་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་པའི་དཔེའོ་སྟུང་ན། འོ་ན་
མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་ཟག་བཅས་གྱི་ལས་གཏན་ནས་སྒྲོང་མི་སྤྱིད་པའོ། །དེས་
བསྐྱངས་པའི་ལས་ཡིན་ན་བསོད་ནམས་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་
འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱབ་བྱེད་མ་ངས་པ་ནི། འདུ་བྱེད་སྤྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་གོ་
བ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་སོགས་འདུ་བྱེད་གསུམ་ཀའི་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་ལ། དེ་མཐོང་སྤང་ལ་
རིགས་པ་མིན་ཏེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་གྱི་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་བསོད་ནམས་
དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་སྒྲོང་མི་རུས་པ་དང་། གྲུབ་མཐས་སྒོ་ཁ་མ་སྐྱར་བ་རྣམས་ལ་དེ་མེད་པའི་
བྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྤྱང་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་གོ་བ་ཚོ་ལ་རྒྱ་གང་ཡང་མེད་དོ། །
དེ་ལྟ་ན། འདིའི་མ་རིག་པ་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཛོག་པ་ཡང་མི་རིགས་པར་
འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་འདུ་བྱེད་སྤྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ལ། ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པས་བསོད་
ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་སྒྲོང་བར་མི་རུས་པའི་བྱིར། སེམས་ལུང་མ་བསྟན་རྒྱུང་པས་བསྐྱངས་

པའི་ལས་མི་དག་པ་ནི་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར་རོ། །ཅི་ཏེ་དེ་ལ་ཡང་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་
 པ་གཞན་གྲོགས་སུ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། འོ་ན་དེའི་ཀུན་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཤེས་ལའོར་
 གྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་གྱུ་བ་སྟེ། ལས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་ཞེ་སྤང་ཡིན་ན། དེ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་དུ་བྱུང་པའི་ཡིད་ཤེས་ལའོར་གྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་པས་བྱུང་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་བས་ན་འདྲ་བྱེད་
 གྱི་སྤྱིའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ནི། མ་རིག་པ་ལ་མཐོང་སྤང་དང་། སྒྲོམ་
 སྤང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ལེགས་པར་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། གང་རུང་རེ་རེ་བཤོ་ནར་ངེས་
 པ་དང་། སྒྲོམ་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་རི་ལྟར་འབྲེལ། དེ་བས་ན་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་འདི་དག་
 བེ་གངས་ཅན་དུ་བྱིས་བྱོན་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཀུ་མ་ར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲས་པ་ཡིན་ཀྱང་།
 ཡིད་བརྟན་དུ་རུང་བར་མི་སྤྱང་བས། རི་བོང་གི་ཅལ་དང་དུ་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་འདྲ་བྱེད་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། རང་རྒྱུ་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཀུན་ནས་
 བསྐྱངས་ཤིང་། རང་འབྲས་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །དབྱེན་བསོད་ནམས་གྱི་
 དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི་འདོད་པ་ཁམས་གྱི་
 བདེ་འགོ་འཕེན་པའི་ལས་དང་། གཉིས་པ་ནི། ངན་འགོ་འཕེན་པའི་ལས་དང་། གསུམ་པ་ནི།
 ཁམས་གོང་མ་འཕེན་པའི་ལས་སོ། །ཆོས་མངོན་པ་ལས། གསུམ་པོ་འདི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱར་
 བཤད་པའི་བྱིར། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་སུ་ངེས་ལ། དེ་རེ་རེ་ལ་སྤྱོད་པར་ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་
 པ་གཉིས་སུ་བྱེ་ཞིང་། དང་པོ་ལ། མཐོང་ཆོས་ལ་དང་། སྤྱིས་ནས་དང་། ལན་གྲང་གཞན་ལ་
 སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་སྒྲིན་མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱོད་བཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ།
 དེ་ཡང་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་སྤྱོད་བཞེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་བྱིར། འོ་ན་ཅི་
 ཞེ་ན། རྣམ་སྒྲིན་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་བསྐྱར་བའི་རྩལ་གྱིས་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་པ་ནི་མངོན་པ་
 འོག་མ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པའོ། །

འོ་ན་ལས་གསུམ་པོ་དེ་མ་རིག་པ་གང་གིས་ཀུན་ནས་སྤང་བ་དང་། དེས་རྣམ་པར་ཤེས་
 པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་རྩལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལས་དག་པ་གཉིས་པོའི་ཐོག་མའི་ཀུན་སྤྱོད་ནི་
 ཉོན་ཡིད་ལའོར་གྱི་མ་རིག་པ་སྟེ། དེ་ལས་བདག་དུ་ལྟ་བ་དང་ཆགས་པ་འབྱུང་། དེ་ལས་བདག་

གི་བ་བདག་གི་བདེ་བ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ལོན་པའི་འདོད་ཆགས་འབྱུང་། འདོད་ཆགས་གཉིས་པ་འདི་
 དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་མ་རིག་པ་ནི། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འདོད་
 ཆགས་དེ་ཁ་ཕྱིར་བལྟ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་མ་རིག་པ་སྐྱ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ཡང་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་དེ་མེད་ན་བདག་དུ་ཆགས་པ་མི་འབྱུང་། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་དེ་
 མེད་ན་བདག་གི་བ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་པ་མི་འབྱུང་། དེ་མེད་ན་བདག་གི་བདེ་བ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ལས་སོག་པ་
 མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །ཅིས་
 གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཤེས་འཁོར་དུ་བདེན་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཛོན་
 དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ། དེའི་འཁོར་གྱི་ཆགས་པས་བདག་གི་བདེ་བ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཟག་བཅས་གྱི་ལས་
 ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་རིག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ལས་གཉིས་པའི་དེ་དུས་གྱི་
 ཀྱན་སྒྲོང་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྤིང་ཅིང་། མ་རིག་པ་དང་པོ་སྒྲོམ་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་པར་མ་ཟད། གཉིས་
 པ་ལ་ཡང་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་པ་དག་
 གིས་བདག་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོངས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། བདེ་
 བ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ལས་སོག་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དག་གིས། སྐྱིར་བདག་ཅུང་དུ་
 སྒྲོངས་ནས། ཆོ་འདིའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་བྱེད་དུ་དགོ་བའི་ལས་སོག་པ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ། རྒྱ་དུས་གྱི་ཀྱན་སྒྲོང་གི་རིམ་པ་ནི་སྐྱ་མ་
 དང་འབྲེལ། དེ་དུས་གྱི་ཀྱན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ནི། ལས་འབྲས་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་
 པ་དེའོ། །

འོ་ན་འདིའི་དེ་དུས་གྱི་ཀྱན་སྒྲོང་ཆགས་སྤང་གཉིས་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་པ་ལ། མ་རིག་པ་ཁོ་ན་
 ཀྱན་སྒྲོང་དང་། ཡན་ལག་དང་པོར་འཛིན་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེན། དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱང་། མ་
 རིག་པ་མེད་ན་གཉིས་པོས་ལས་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བར་མི་རུས་ཏེ། དེ་མེད་ན་བདག་དུ་ཆགས་པ་མི་
 འབྱུང་ཞིང་། དེ་མེད་ན་ཆོ་འདིའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་བྱེད་དུ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་སོག་པ་མི་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ལས་དགོ་བའི་དེ་དུས་གྱི་ཀྱན་སྒྲོང་དགོ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་པོ་གང་
 རུང་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གསུམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་པོར་མི་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །

འོ་ན་མ་རིག་པ་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ཀུན་སྒྲིང་དུ་ཡང་འཛོག་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་མེད་ན་
 གྲེད་ལེན་རྒྱུ་པས་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་ཀུན་ནས་སྒྲིང་བ་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། དེ་མཚུངས་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོ་ཆགས་སོག་གིས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ངོ་བོ་འཕེན་
 པའི་ལས་ཀུན་ནས་མི་སྒྲིང་ལ། བྱེད་པར་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་ཀུན་ནས་སྒྲིང་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱུན་ལྷགས་སྤྱིད་པ་ལན་བདུན་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་བྱེད་པར་ཡང་། འཕེན་བྱེད་
 གྱི་ལས་སོག་པ་ནི་བདག་དུ་སྒྲིངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་སོགས་པ་ནི་བདག་གི་
 བ་ལ་གྲེད་པའི་འདོད་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱིས་པ་
 རྣམས་གྱིས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་བདག་དུ་འཛིན་ཅིང་། བྱེད་པར་ལ་བདག་གི་བ་ཉིད་དུ་ཆགས་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། རང་མིག་སོགས་སྒྲེ་མཆེད་ལ་བདག་གི་བར་ཆགས་
 པ་དང་། བྱི་རོལ་གཟུགས་སོགས་བྱིའི་སྒྲེ་མཆེད་ལ་བདག་གི་བར་ཆགས་པའི་དཔྱེ་བས་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཡིན་ལ། རྣམ་སྒྲིན་འགྲུབ་བྱེད་ལ་ནི་དང་པོ་ཁོ་ན་ངེས་པར་དགོས་སྟེ། ཆོར་བའི་རྒྱུན་
 གྱིས་གྲེད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལས་གསུམ་པོ་དེས་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་གྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ལ་རང་རང་གི་བག་ཆག་བསྒྲོས་པ་ལས། དེའི་སྒྲིང་དུ་དེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ས་བོན་
 གསར་དུ་བཏབ་པར་གྱུར་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་དེའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྱེད་པར་སོ་
 སོར་བྱེདོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་འདུ་བྱེད་ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་
 འབྲས་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་གྱི་རྒྱུའི་རྒྱུན་བྱེད་པའོ། །ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་
 གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་ནི། རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདི་འབྲས་དུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་ངོས་
 བཟུང་ནས། སྒྲེ་གནས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་གནས་སྐབས་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་
 འཆད་ལ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་ཡང་འབྲས་
 དུས་ལ་འཛིན་པ་དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཅུ་འབྲེལ་གྱི་ལྷགས་དང་། རྒྱ་དུས་གྱི་ཆ་ཁོ་
 ན་ལ་འཆད་པ་མདོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལ་སོགས་པ་སྒྲེ་མཆེད་

གཉིས་ཀྱི་གཞུང་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་སོ། །

གསུམ་པ་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བར་བཞི་པོའི་ངོས་འཛིན་ནི། ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་ས་བོན་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཆ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་འགྱུར་དེ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གྱང་འོག་གི་སྟེང་ལེན་སྟེང་པ་གསུམ་གྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པ་དེ་སྟེང་དུ། མཛོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱས་ནས། འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་། ད་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། རང་རྒྱ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱའི་རྟེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། སྟེ་གནས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྤྱར་ནས་མིང་གཟུགས་དང་པོར་གྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་གང་ཞིག །རང་འབྲས་སྟེ་མཆོད་དུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའོ། །འདི་ལ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས། འབྲས་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་། དེ་ལས་ས་དེ་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་འབྱུང་། དེའི་འཁོར་དུ་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དེ་དང་དུས་སྒྲམ་དུས་དེའི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་པོར་གྲུབ་པ་དེའི་ཆོ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོགས་པ་དེ་ལ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བྱའོ། །གནས་སྐབས་འདིར་མིག་སྟོགས་དབང་པོ་ལྷ་མོ་ཐོབ་པར་མ་ཟད། ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་ཀྱང་མ་བཞག་གོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། སྟེ་མཆོད་དུག་གི་ལྷས་ཕྱེ་བའི་ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་ནི་ཆོགས་དུག་འདས་མ་ཐག་པ་ལ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེར་མ་ཟད་འདིར་རིག་པ་ཡང་མ་བཞག་སྟེ། དེ་ཡང་སྟེ་མཆོད་དུག་གི་རྟེན་ལས་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆོར་བ་ཡང་མ་བཞག་སྟེ། དེ་ཡང་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་སྟེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མིང་དང་གཟུགས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མིང་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་དང་། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་འོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དོ། །འོ་ན་དེའི་འཁོར་ན་ཀུན་འགྲོ་ལྷ་མོ་དང་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཀུན་གཞིའི་འཁོར་གྱི་ཀུན་འགྲོ་ལྷའི་མིང་ཅན་དེ་ལ་ནི། དེ་དང་དེའི་མཆོན་ཉིད་མ་ཆང་ལ། ཉོན་ཡིད་འཁོར་ན་ནི། དུས་འདིར་ངོས་པའི་འཁོར་བཞི་པོ་མ་གཏོགས། ཀུན་འགྲོ་ལྷ་པོ་མ་སྟེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟེ་བའི་རྒྱ་རྟེན་མ་ཆོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཆང་ན་ཡན་

ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་རི་ལྟར་ངེས་ཤེས་བསམ་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་སྒྲེ་མཆེད་དུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། རང་རྒྱ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་བྱུང་
ཞིང་། མིག་སྟགས་སྒྲེ་མཆེད་དུག་དང་པོར་དོད་ཅམ་གྱི་ཕུང་པོ་ལྷའི་ཆོགས་པ་གང་ཞིག་རང་
འབྲས་རེག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །དུས་འདིར་མིག་སྟགས་དབང་པོ་ལྷ་དོད་པར་མ་ཟད། དེ་ལ་
བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷ་གྲུབ་ཅིང་། དེས་བདག་པོའི་རྟེན་བྱས་ནས་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་མ་འོངས་པ་སྒྲེ་བའི་སྒྲོ་བ་དེ་ལ་ནི། ཡིད་གྱི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །སྐབས་འདིར་དུག་པ་
ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་སྒྲེས་ཤིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཀུན་འགྲོ་ལྷ་མདོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་
ནོ། །

དུག་པ་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། རང་རྒྱ་སྒྲེ་མཆེད་དུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་བྱུང་ཞིང་།
ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས། ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་གང་
ཞིག །རང་འབྲས་ཆོར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རེག་ཆོར་གཉིས་ཀ་ཀུན་འགྲོར་བཤད་ཀྱང་། དང་
པོར་སྒྲེ་བའི་ཆེ་ནི་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྒྲེ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་
བསམ་སོ། །

བདུན་པ་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། རང་རྒྱ་རེག་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་ཞིང་། སེམས་གདུང་
སྟགས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཉམས་སུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་གང་ཞིག །རང་འབྲས་སྟེང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །
རྟེན་འབྲེལ་འདི་དག་ཀྱང་རང་རང་དང་པོར་སྒྲེས་ཤིང་། ཡན་ལག་བྱི་མ་མ་སྒྲེས་པའི་བར་དེ་ཁོ་
ན་ལ་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྱིར་དེ་དང་དེ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དང་དེར་འཛིན་ག་
རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་ལས། མ་རིག་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སྒྲིད་པ་
ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྒྲོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་
རྣམས་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། འགྲོ་བར་རྣམས་སུ་སེམས་ཅན་དག་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སྒྲིད་པ་
ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འཆིང་བ་འཛིན་པ་དང་། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་སྟགས་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲུབ་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སྒྱིར་མིང་གཟུགས་

གྱི་ཕུང་པོ་ཙམ་ལ་ནི་སྒྲེ་བ་དང་ཆ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བསྟུན་ནས་འཛོག་པ་དང་། གནས་སྐབས་སོ་སོ་བ་དེ་རྣམས་ལ་སོ་སོའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་འཛོག་པའི་བྱུང་པར་བྱེད་དགོས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ད་ལྟ་གནས་པའི་ཚུལ་ནི། འོ་ན་བཞི་པོ་དེ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། ད་ལྟར་སྔོན་ལོན་སྔོན་པ་གསུམ་གྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པའི་ཆེ་ཁྱིལ་དུ་གནས་ཞེན། བཞི་པོ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་སྟངས་ས་བོན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་གཉིས་ལས། བྱི་མ་ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། གནས་ཚུལ་རིམ་ལྔར་ཞེན། རང་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་དེས་རྣམ་སྒྲིན་བཞི་པོ་དེ་འཛོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེའི་སྟངས་ས་བོན་པོ་དེའི་ས་བོན་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །འོ་ན་དེའི་སྟངས་གི་བཞི་པོའི་ས་བོན་དེ་དང་དེའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མིན་ཏེ། ས་བོན་ནི་འཕེན་བྱེད་གྱིས་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཞི་པོ་དེ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། གཞན་དག་མིང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཞི་པོ་འདི། རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལས་འབྱུང་བ་ལ་མི་འཆད་པར། བྱུང་ཟིན་ལ་འཆད་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་དང་འབྲེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆ་ལ་ངོས་འཛོན་པ་དེའི་ཆོ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་ནི་རྒྱའི་ཆ་ལ་འཛོན་དགོས་པས། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་ལ་འཆད་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན། རྒྱའི་ཆ་དང་འབྲས་བུའི་ཆ་ཞེས་པ་ཡང་ཆོག་ཏུ་འདོན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བཞི་པོ་དེ། རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་སྟངས་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་། ས་བོན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དང་པོ་དང་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་སུ་འཆད་དགོས་ལ། རི་སྔོན་འགྲུབ་བྱེད་གྱིས་བསོས་མ་བཏབ་པ་དེ་སྔོན་དུ་རྣམ་སྒྲིན་འབྱེན་མི་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྱེན་པའི་རྒྱུ་མ་ཆང་བའི་བྱིར། དེས་ན་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་བྱུང་པར་གཞུང་ལས་རིམ་ལྔར་གསུངས་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དོན་གསང་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། སྟག་བསྟུལ་ལ་སྒྲོངས་པའི་བདག་ཉིད་བདེ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་འདུ་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་འཇུག་

སྟེ། དེ་དག་ནི་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཏུ་སྤྱད་པས་མ་
འོངས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ས་བོན་མ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་བ་དང་མཐུན་
པར་བཞག་པ་ནི། འདུ་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འཛོགས་པ་
ན། མིང་དང་གཟུགས་གྱི་ས་བོན་ཡང་། མ་འོངས་པའི་མིང་གཟུགས་སྟེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་
པར་འཛོགས་པ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་ཤེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་དེ་ལྟར་
རྣམ་པར་འཛོགས་པ་ན། སྟེ་མཆེད་དུག་གི་ས་བོན་ཡང་མ་འོངས་པའི་སྟེ་མཆེད་དུག་སྟེ་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་རྣམ་པར་འཛོགས་པར་བྱེད་པ་ནི། མིང་གཟུགས་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་སྟེ་མཆེད་དུག་ཅེས་བྱའོ། །དེ་
ཡང་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འཛོགས་པ་ན། རིག་པའི་ས་བོན་ཡང་། མ་འོངས་པའི་རིག་པ་སྟེ་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་འཛོགས་པར་བྱེད་པ་ནི། སྟེ་མཆེད་དུག་གི་རྒྱུ་གྱིས་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་
ཡང་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འཛོགས་པ་ན། ཆོར་བའི་ས་བོན་ཡང་། མ་འོངས་པའི་ཆོར་བ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་
རྣམ་པར་འཛོགས་པ་ནི། རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཆོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ས་བོན་དེ་ཅིག་ཆར་ཡོངས་སུ་
བསོས་ཀྱང་། འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲ་མ་ལ་ཕྱི་མ་བརྟན་པ་ཉིད་ཏུ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་སྒྲོས་པའི་གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ་རྒྱུ་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་བརྗོད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གི་དོན་ནི་ཆོར་བའི་ས་བོན་ལས་ཆོར་བ་འབྱུང་བ་དེ་རིག་པའི་ས་
བོན་ལས་རིག་པ་འབྱུང་རུང་ཏུ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན། དེ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སྟེ་
མཆེད་དུག་གི་ས་བོན་ལས་སྟེ་མཆེད་དུག་འབྱུང་རུང་ལས་ཡིན། ཞེས་པའི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་
དང་། རྒྱ་ཏུས་གྱི་ཀྱན་གཞིའི་སྟངས་ཀྱི་བཞི་བོའི་ས་བོན་ཅིག་ཆར་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་། འབྲས་བུས་སུ་
བཞི་བོ་རིམ་ཅན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་དེ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་འཆད་ལུགས་
གཉིས་སོ། །

བརྒྱད་པ་སྟེང་པ་ནི། རང་རྒྱ་ཆོར་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་འབྲས་ལེན་པའི་རྒྱུ་
གང་ཞིག་ ཆོར་བ་གསུམ་ལ་སྤང་དོར་ཏུ་ཆགས་པའི་སེམས་བྱུང་དོ། །དཔྱེན་འདོད་པའི་སྟེང་
པ་དང་། སྟེང་པ་སྟེང་པ་དང་། འཛོགས་པའི་སྟེང་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་ལུས་དང་
འོངས་སྤྱོད་ལ་སྟེང་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པའི་སྟེང་པ་སྟེ།

འདི་ནི་ལུས་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི། བྱི་རོ་ལ་ཡུལ་ལ་སྤྱོད་པ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷ་ག་བསྐྱེལ་གྱི་ལུང་པོ་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་པའི་སྤྱོད་པ་འོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་མཛོན་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ནི། སྤྱོད་ཆགས་བདེ་ལྷ་ག་ཐོབ་པ་དང་། །འདོར་འདོད་འཇུག་པ་དེ་དག་ནི། །འདོད་དང་འཇིགས་སྤྱོད་ཡིན་པར་འདོད། །ཞེས་གསུངས་ལ། སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ནི། མི་རྣམས་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི། །ཡོངས་འཛིན་དེ་ཐོབ་བསམ་པར་བྱས། །ཞེས་སྤྱིར་བཏགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་བཤད་དོ། །ཆོར་བ་ལས་སྤྱོད་པ་འདི་ནི་ལྷ་རྒྱུ་བའི་ཚུལ་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ཆོར་བ་བདེ་བ་སྤྱོད་པ་ན་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱོད། ལྷ་ག་བསྐྱེལ་སྤྱོད་པ་ན། དེ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། །ཁམས་གོང་མའི་བདེ་བ་ལ་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་འགྲུབ་བྱེད་ནི་དང་པོ་གཉིས་ཁོ་ན་འོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ན་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། བཞི་བ་ཡན་ཆད་ན་ཆོར་བ་བཏང་སྒྲིམས་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་འདིར་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་ནི། ཆོར་བ་དང་ས་གཅིག་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ས་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པས་ས་གཞན་གྱི་ཆོར་བ་ཉན་མོངས་ཅན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པ་དང་། ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྱོད་འགྲུབ་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་བྱིར་རོ། །

དགྲ་བ་ལེན་པ་ནི། རང་རྒྱ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་འབྲས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུན་གང་ཞིག་སྤྱོད་པ་དེ་ཉིད་ཤས་ཆེར་འཕེལ་བའི་འདོད་ཆགས་སོ། །དབྱེ་ན་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ལྷ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། བདག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་འོ། །སྤྱོད་ལེན་གཉིས་པོའི་བྱུང་པར་ཅི་ཞེ་ན། གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་འདོད་ཆགས་སུ་མཚུངས་ཀྱང་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་ལས་དང་། ཡང་ན་ད་ལྷ་རྒྱུ་ཆོར་བ་ལ་ཆགས་པ་ནི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་འཆི་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ལུང་པོ་ཁོ་ན་ལ་ལྷ་ག་བསྐྱེལ་པར་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་སོ། །དེའི་བྱིར་ན་ངན་སོང་ནས་མཐོ་རིས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་འདིས། བདེ་འགྱོར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསོས་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱོད་པ་ནི། རང་རྒྱ་སྤྱོད་ལེན་གྱིས་ཀུན་ནས་སྤངས་ཤིང་། རང་འབྲས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུན་དུ་

གྱུར་པའི་ལས་གང་ཞིག །ཡང་སྤྱིད་ཕྱི་མ་འབྱུང་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་པའོ། །

སྒྲེབ་དང་ཆ་ཤི་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་མདོན་དུ་གྱུར་
པའི་གནས་སྐབས་སོ། །མདོར་ན་འཕེན་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་གསུམ་པོ་ནི་ནས་གྱི་ས་པོན་ལྟ་བུའོ། །
འཕངས་པའི་ཡན་ལག་བཞི་ནི། དེའི་ལོ་ཐོག་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་འབྱུང་འབྱུར་ལྟ་བུའོ། །འབྱུང་བྱེད་
གྱི་ཡན་ལག་གསུམ་ནི་ཆུ་ཡུད་རྩྱུང་བཤེར་ལྟ་བུའོ། །གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ནི། སྟོན་དུས་སུ་
ལོ་ཐོག་གྲུབ་ཟིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་དང་། གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་ན་ད་
ལྟར་བའི་ཆ་ནས་བཞག་།འཕངས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་མ་འོངས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་ །འབྱུང་བྱེད་གྱི་
རྒྱ་ནི་འདས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེར་བཞག་པ་ན་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་། ད་
ལྟར་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་སྒྲོངས་པ་བསྒྲེག་ནུས་པའོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་མདོར་བསྟུ་བའི་ཚུལ་ལ། །དངོས་དང་། འཕྲོས་པའི་དོན་ནོ། །
དང་པོ་ལ། བརྩ་གཉིས་པོ་ཡན་ལག་བཞིར་བསྟུ་བ་དང་། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་
བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། བརྩ་གཉིས་པོ་བཞིར་འདུས་ཏེ། འཕེན་བྱེད་དང་། འཕངས་པ་དང་།
འབྱུང་བྱེད་དང་། གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ནི། མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་
པར་ཤེས་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་བཞིའོ། །གསུམ་
པ་ནི། སྤྱིད་ལེན་སྤྱིད་པ་གསུམ་མོ། །བཞི་པ་ནི། སྒྲེབ་དང་ཆ་ཤིའོ། །འདི་ཡང་གང་གིས་དང་།
ཇི་ལྟར་དང་། གང་འཕངས་པ་དང་། གྲུབ་པའི་སྟོན་ནས་བཤད་པར་བྱ་བ་ལས། འཕངས་སོ་
ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞི་སྟེ། དང་པོ་དོན་ཅུ་སྟོན་པའོ། །བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་ན། མ་རིག་པའི་
རྒྱུན་ཅན་གྱི་འདུ་བྱེད་གྱིས་སོ། །ལས་སུ་བྱ་བ་གང་འཕངས་ན། མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་
བར་རོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ན། གྲུན་གཞིའི་རྒྱུན་དུ་བཞི་པོ་དེ་འབྱུང་རུང་གི་ས་པོན་བཏབ་པའོ། །
ཡང་གྲུབ་པོ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞི། བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་ནི། སྤྱིད་པའི་རྒྱུན་ཅན་གྱི་ལེན་པས་
སོ། །གང་ན་སྒྲེབ་དང་ཆ་ཤིའོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ན། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱིས་རུས་པ་མཐུ་ཅན་
དུ་གྱུར་ནས་སྤྱིད་པར་སོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཉེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས།

གང་གིས་འཕེན་དང་ཇི་ལྟར་གང་། །དེ་འགྲུབ་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཡང་། །ཉེས་དམིགས་གང་ཡིན་དེ་
 དག་རྣམས། །ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན། །གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཅིག་གིས་དང་། །
 རྣམ་པ་བཞི་དང་གཉིས་ཀྱིས་དང་། །གཅིག་གིས་གཅིག་གིས་གཅིག་གིས་ནི། །དོན་བདུན་དག་
 ཏུ་རབ་ཏུ་བསྟན། །བདེན་པ་ཇི་བཞིན་མི་ཤེས་ཕྱིར། །ལས་ཀྱིས་སེམས་ལ་བསྒོམ་ཕྱིར་དང་།
 ཡན་ལག་བཞི་ནི་རིམ་གྱིས་འཕེན། །དེའི་ས་བོན་ཡོངས་བརྟན་ཕྱིར། །འཕངས་པ་བཞིན་ཏུ་
 གྱེས་པའི་མ། །ཆོར་བས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་པ་ལས། །ལེན་པ་བྱུང་བས་དེ་ཡིས་ལས། །བསྒོམ་
 པ་མཛོན་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན། །གྲུབ་པ་གྱེ་ཡིན་དེ་ལ་ཡང་། །ཁ་སྟགས་ཉེས་དམིགས་གང་གི་ཕྱིར། །
 བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །སྤྱོད་དང་བྲལ་ལ་འབྱུང་བ་མེད། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞུང་འདི་ལྟར་ན། །ལེན་པ་འགྲུབ་བྱེད་དངོས་སུ་བསྟན་པས། །ལེན་པ་ནི་ལས་དང་།
 སྤྱོད་པ་ནི་ལས་ལྷན་པ་མཐུ་ཅན་དང་ལྷན་པའི་རྒྱ་ཏུས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ལ་མཛད་པ་འདྲའོ། །དེ་ལས་
 གཞན་ཏུ་ན་ལེན་པ་ཆོས་ཅན། །མཐོང་རིས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་འགྲུབ་བྱེད་དངོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །ཉོན་
 མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །འདོར་ན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཉིད་
 འགྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་བསོས་བཏང་ནས་འཕངས་པ་དེ་ཉིད་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ཏུ་འཛིག་མ་ཤེས་པར།
 འཕེན་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་སྒྲིན་ལ་བཏང་ནས། །འཕངས་ཟིན་པའི་རྟེན་དེ་ལ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་
 ལས་གཞན་ཞིག་བསོས་བཏང་ནས། །གྲུབ་པའི་འབྲས་སུ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འཆད་པ་དག་
 གིས་ནི། །བཅུ་གཉིས་པོ་འཕེན་འགྲུབ་ཡན་ལག་བཞིར་བསྟན་པའི་གོ་བ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། །རྒྱ་
 འབྲས་ཆ་གཉིས་སུ་སོང་བའི་ཕྱིར་དང་། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུའི་ཆ་འཛིན་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 འཕངས་པའི་ཡན་ལག་བཞི་པོ་ད་ལྟར་བ་དང་། །ཆོག་གསུམ་གྱི་བར་མ་ལ་བཞག་ན། །རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་འབྲས་སུ་འཛིན་བཟུང་བར་སོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། །ཀུན་ལས་བརྟན་ལས། །མ་རིག་པ་དང་སྤྱོད་ལེན་གཉིས་ཏེ་གསུམ་ལ་ནི་
 ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། །འདྲ་བྱེད་དང་། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་།
 སྤྱོད་པ་གསུམ་ལ་ནི་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱ། །ལྷག་མ་དུག་ལ་ནི་ཆེད་ཀུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུའི་ཆ་འཛིན་པའི་དབང་ཏུ་

བྱས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྲས་བུའི་ཆ་བཟུང་ན་ནི། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
གཉིས་དང་། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བདུན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་མཛོད་ལས།
ཉོན་མོངས་གསུམ་མོ་ལས་གཉིས་སོ། །བཞི་བདུན་དེ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དབུ་
མ་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲིང་པོ་ལས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་མོངས། །གཉིས་པ་བརྒྱ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། །
ལྷག་མ་བདུན་ནི་ལྷག་བསྐྱེལ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་འབྲོས་པའི་དོན་ནི། གལ་ཏེ་
ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེལ་ཚུལ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ། ཆོར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤྱོད་པ་འབྱུང་བ་མི་
རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱོད་ལེན་སྤྱོད་པ་གསུམ་པོ་དེ་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་འབྱུབ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས། བཞི་པོ་དེའི་སྒྲོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་དོན་གྱི་
ཁོག་སྤུབ་པ་དང་། དངོས་ཀྱི་ལན་གདབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་མི་བརྒྱ་གཉིས་གྲལ་ལ་བཤེབས་ནས་སྒྲིབ་པ་ལྟར། རྟེན་འབྲེལ་
བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཆོར་གཅིག་ལ་སྒྲིགས་ནས་བཞག་པ་ནི་བཤད་པའི་གཞིའོ། །དེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཆ་
གཉིས་སུ་འདོད་པའི་ལུགས་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཅིག་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། དཔེར་ན་མི་བརྒྱ་གཉིས་པོ་མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་
ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་མི་བརྒྱ་གཉིས་པོ་མི་རིགས་གཅིག་གིས་བསྐྱེས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལྟ་
བུའོ། །འདིར་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཅིག་པའི་ལུགས་དེ་ཁས་སྤངས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་བོད་
ཀྱི་མདོན་པ་བ་རྣམས་ལ་ལུགས་གསུམ་བྱུང་སྟེ། བརྒྱ་གཉིས་པོ་རྒྱ་དུག་དང་འབྲས་བུ་དུག་ཏུ་
འཆད་པའི་ལུགས་དང་། རྒྱ་བརྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་སུ་འཆད་པའི་ལུགས་དང་། རྒྱ་ཕྱེད་དང་
བརྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཕྱེད་དང་གསུམ་དུ་འཆད་པའི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་ནི་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་སུ་བཤད་ནས། མ་འོངས་པ་
ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཆ་དང་། སྐྱེ་ཆ་གཉིས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་བྱེད་པར་དུ་བཤད་ནས། རྣམ་སྒྲིན་བྱུང་
ཟིན་པའི་ཆ་ལ་འདོད་པའི་ལུགས་སོ། །

ལུགས་གཉིས་པ་ནི། མིང་གཟུགས་སོགས་བཞི་པོ་ཀུན་གཞིའི་སྤྱོད་གི་ས་པོན་གྱི་ཆ་ལ་
བཤད་ནས། མ་རིག་པ་ནས་སྤྱོད་པའི་བར་བརྒྱ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་དང་། སྐྱེ་ཆ་གཉིས་ནི་རྣམ་

སྒྲིལ་གྱི་འབྲས་བུར་འཆད་པའི་ལུགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི་དེ་དང་འདྲ་བ་ལ། ཆོར་བའི་རྟོན་འབྲེལ་ལ་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་འབྲས་བུའི་ཆ་
གཉིས་སུ་བྱེན་ནས། དང་པོ་རྒྱ་དང་བྱི་མ་འབྲས་བུ་བཞག་པའོ། །དེ་ལྟར་འཛོག་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་། ཆོར་བ་མདོན་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་སྟེད་པ་མི་འབྱུང་བས། དེའི་རྟོན་གྱིས་དེ་འབྱུང་བ་
དེ་བཤད་བདེ་བའི་དོན་དུ་འོ། །དེ་ལྟར་ལུགས་གསུམ་ལས། བྱི་མ་གཉིས་མི་རིགས་ཏེ། མིང་
གཟུགས་སོགས་རྒྱར་བཞག་ན། ཐོགས་མེད་སྒྲིལ་ཆེད་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཞི་པོ་འཕངས་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་བཤད་པས། རྣམ་སྒྲིལ་དངོས་སུ་འཆད་དགོས་པ་དེ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་
ཆོར་བའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཆ་གཅིག་ལས། སྟེད་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ལེགས་པར་
བཤད་པ་ཡོད་ན་འོག་ཏུ་བྲུང་བར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་ལུགས་དང་པོ་རིགས་ལ། དེའི་ཆེན་བཅུ་
གཉིས་པོ་འདི་རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཆ་ཡང་གཅིག་ཁོན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེན་བཅུ་གཉིས་པོ་འཕེན་འགྲུབ་བཞི་
དང་། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྒྲུ་ཚུལ་དེ་ངེས་པར་ཁས་བྲུངས་དགོས་པའི་བྱིར།
དེའི་ཆེན་རྟོན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པོ་འདིའི་ཆོར་བའི་རྟོན་གྱིས་ཆར་གཅིག་པོའི་སྟེད་པ་འབྱུང་བ་མེད་
དེ། འབྱུང་ན་རྒྱ་འབྲས་གོ་ལོག་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། རྟོན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་རྒྱ་འབྲས་ཆ་
གཅིག་གིས་བསྒྲུས་པ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་འདི་ལ་ཆོར་བའི་རྟོན་གྱིས་སྟེད་པ་འབྱུང་བར་ཁས་མི་
ལེན་པའི་བྱིར། འོ་ན་མདོ་ལས་དེ་ལས་དེ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ལ་དོན་གསང་
རྣམ་པར་བཤད་པའི་ལན་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ། ཆོ་
རབས་གཞན་གྱི་ལས་གྱིས་མདོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཆོར་བ་གྲུན་དུ་སྦྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་
བརྟེན་ནས། དེ་ལ་དམིགས་པའམ། དེ་དང་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པའི་སྟེད་པ་ཅུང་དུ་
སྦྱེ་བ་ནི། ཆོར་བའི་རྟོན་གྱིས་སྟེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེའི་དོན་ནི། ཆོར་བའི་རྟོན་འབྲེལ་ལ་གཉིས་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་ཅུང་རྣམ་སྒྲིལ་གྱི་
ངོ་བོར་གྱུར་པ་གཅིག་དང་། ད་ལྟ་ལས་བྱེད་པ་པོའི་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་ཐོབ་བམ། སྦྱོར་བྱུང་གི་ངོ་བོར་
གནས་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ལས། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྟོན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་ཆོར་བའི་རྟོན་
འབྲེལ་ལོ། །དེའི་ཆེན་ཆ་ལས་ཆར་དེ་དུས་ཀྱི་སྟེད་པ་མི་འབྱུང་ཡང་། ཆོར་བའི་ཆ་བྱི་མ་ལས་

ཆར་དེ་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཞེན། །ཁམས་གོང་མར་སྒྲེ་ཚུལ་ལ་
མཆོན་པ་དང་། འདོད་པར་སྒྲེ་ཚུལ་ལ་མཆོན་པ་སྟེ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པར་བྱའོ། །

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་འདོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་
བཅས་མདོན་དུ་བྱས་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་དེ་ནི་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱ་དུས་
ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་འཕངས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་དེའི་དོན་རྟོ། །ཉེར་བསྟོགས་དེ་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡང་
མདོན་དུ་བྱས་ཏེ། དངོས་གཞིའི་ཆོར་བ་དགའ་བདེ་ལ་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྒྲེས་ཏེ། ཡང་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ནི་ཆོར་བའི་རྟེན་གྱིས་སྤྱོད་
ལེན་དང་། དེའི་རྟེན་གྱིས་སྤྱོད་པ་མདོན་པར་འདྲ་བྱས་པའི་དོན་རྟོ། །དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་
ཆངས་རིས་ལྟ་བུར་སྒྲེས་པ་དེ་ནི། སྒྲེ་བ་དང་རྒྱ་ཤི་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རྟོ། །དེའི་ཆོར་ཆོར་
བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆ་ཤས་གཉིས་ཀ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་བསྟུས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པོ་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཅིག་ཁོ་ནས་བསྟུས་པར་འཆད་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཆར་
གཅིག་གི་ཆོར་བའི་རྟེན་གྱིས་སྤྱོད་པ་འབྱུང་བ་གཉིས་འགལ་བ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་མིའི་རྟེན་ལ། འདོད་པའི་ལྟར་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཚུལ་བྲིམས་ཡང་
དག་པར་སྤངས་པ་ཅམ་གྱི་ཆོར་ནི། མ་རིག་པ་ནས་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བར་གྱི་དོན་ཆང་བ་
ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སེམས་བསྟུས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྤྱོད་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས། རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་དུ་འདོད་ལྟའི་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་
བའི་བར་འབྱུང་རུང་དུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་བྲིམས་སྤངས་པ་དེའི་འོག་ཏུ་འདོད་པའི་ཆོར་བ་
བདེ་བ་ལ་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སྤངས་ཏེ། ཚུལ་བྲིམས་ཡང་དག་པར་སྤངས་ཏེ་
བསྟུང་བ་དེ་ལ་ནི་ཆོར་བའི་རྟེན་གྱིས་སྤྱོད་ལེན་དང་། དེའི་རྟེན་གྱིས་སྤྱོད་པ་མདོན་པར་འབྱུང་བ་
ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ནས་འདོད་པའི་ལྟར་སྒྲེས་པ་དེའི་ཆོར་། སྒྲེ་བ་དང་རྒྱ་ཤི་མདོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། འདོད་ལྟའི་མིང་གཟུགས་སོགས་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོར་ཆོར་
བའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རུང་གཅིག་དང་། ད་ལྟར་མདོན་དུ་འབྱུང་བ་ཞིན་

པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ལས། གཉིས་ཀ་ཡང་འདོད་པའི་མི་ནས་ལྷར་སྐྱེ་བའི་རྟོན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་
 བོ་དེའི་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོར་བའི་རྟོན་འབྲེལ་དུ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ།
 གཉིས་ཀ་ཡང་ས་མཆོངས་པའི་བྱིར། ཆ་གཉིས་བོ་དེའི་ནང་ནས་ལྷའི་ཚོར་བ་མ་འོངས་པ་ན་
 འབྱུང་རུང་དེ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཅིག་གི་ཚོར་བའི་རྟོན་འབྲེལ་དུ་
 བཞག་རིགས་ལ། ཆ་བྱི་མ་དེ་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་སྒྲིན་དངོས་འབྱུང་བྱེད་གྱི་
 ལས་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་སྟེང་པ་གང་ལ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་དེ་ཡིན་པས་སོ། །འོ་
 བ་སྟེང་པ་གང་ལ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་དེ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཚར་དེ་ཉིད་དུ་གཏོགས་སམ།
 གཞན་དུ་གཏོགས་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚར་དེ་ཉིད་གྱི་སྟེང་པ་གང་ལ་སྐྱེ་བའི་
 གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། ཚར་གཞན་དུ་མ་གཏོགས་ཏེ། དེར་གཏོགས་ན་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་ཡིན་
 དགོས་པ་ལས། སྒྲོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་ཚོར་བ་ནི་དགོ་པ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱའི་སྒྲོམས་འཇུག་
 ཡིན་གྱི། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འདོད་པའི་མིའི་རྟོན་ལ་ཚོར་བ་སྐྱུག་
 བསྐྱེལ་སྐྱེས་ནས་དེ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་བདེ་བ་དོན་གཉིས་གྱི་སྟེང་པ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་ན།
 སྟེང་པ་དེ་འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བྱེད་གྱི་ཀྱན་སྒྲོང་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གང་ལ་སྐྱེ་བའི་
 གཞིར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་སྐྱུག་གཉིས་ཀ་ཡང་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེ་
 ལས་གཞན་པའི་ལན་བཏབ་པ་ནི། རྟོན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་པོ་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཅིག་གིས་བསྐྱེས་
 བར་འདོད་པའི་ལུགས་འདི་ཁོ་ན་ལ། ཚོར་བའི་རྟོན་གྱིས་སྟེང་པ་འབྱུང་བ་འདི་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱེས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ། དེ་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་
 བྱིར། དེ་མེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ནས་འདོད་པར་
 སྐྱེ་བ་ལྷ་བྱུལ་དེ་མི་སྟོང་པའི་བྱིར། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། དེ་དུས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་ས་དེ་
 དང་དེས་བསྐྱེས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་པས། དེ་དུས་ཀྱི་སྟེང་པ་དེ་ནི་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་འབྱུང་
 བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་གཉིས་པོ་ས་མི་གཅིག་པའི་བྱིར། དེ་ལ་བྱུང་འབྲེལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་།
 ཚོར་བའི་རྟོན་གྱིས་སྟེང་པ་འབྱུང་བ་དེའི་ཆེ། གཉིས་པོ་ས་གཅིག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་གཞན་
 གྱི་ཚོར་བ་ལས་གཞན་གྱི་སྟེང་པས་རོ་མུང་བ་མེད་པའི་བྱིར། ས་མི་གཅིག་པ་ལྷ་ཞེས། །ས་གཅིག་

པ་རྣམས་ལ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཉིས་བྱས་ན་ཆོར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤོང་བ་འབྱུང་བ་མི་སྤོང་དེ།
 བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་དང་པོར་སྒྲུབ་པའི་ཆོ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆ་སྒྲུ་མའི་ཆོར་བ་དེ་ལས། ཆ་སྒྲུ་
 མའི་སྤོང་བ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། སྒྲུ་མས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གང་ལ་སྒྲུ་
 བའི་གཞིར་བྱུར་བའི་སྒྲུ་མས་འཇུག་ནི་དག་པ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་དགོས་ལ། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
 བཞག་དགོས་པའི་ཆོར་བ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ནར་ངེས་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་འཕངས་ཏེ་
 ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པ་བཞི་པོ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་དང་། དེ་ཡང་བེམ་པོ་དང་རིག་པ་ཅི་རིགས་
 བར་ངེས་པ་དང་། བྱུང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པ་དག་ནི་སྒྲུ་མ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། བྱུང་བར་
 ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་ངེས་པ་དང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྣམས་ནི་དགོ་མི་དགོ་གང་རུང་དུ་ངེས་ལ།
 འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡང་སྤོང་དོ། །དེའི་བྱིར་གང་དག་འདིའི་རེག་ཆོར་ལ་ཟག་མེད་
 ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྟུག་བདེན་དུ་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཁོ་ན་
 ཆ་གཉིས་པ་ལ་དེ་འདྲ་མི་སྤོང་བ་དེའི་ཆོ། མཛོད་དུ། ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་དང་། །བྱ་བ་
 ཉིད་དོ་དེ་ལས་གཞི། །དེ་ལས་གཞི་དང་ཉོན་མོངས་སྒྲུ། །ཞེས་དང་། རི་སྐད་དུ། གསུམ་པོ་
 དག་ལས་གཉིས་འབྱུང་ཞིང་། །གཉིས་ལས་བདུན་འབྱུང་བདུན་ལས་ཀྱང་། །གསུམ་འབྱུང་སྤོང་
 བའི་འཁོར་ལོ་འདི། །དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར། །ཞེས་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཉིས་སུ་བཞེད་པ་
 དང་། ཆོར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤོང་བ་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀ་བཤད་པ་མིན་ནམ། དེ་ནི་འདོད་པ་ནས་
 འདོད་པར་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་གང་ལ་ཡང་མི་འགྲིག་པ་དེ་ལྟ་བུ་ན།
 བོད་སྒྲུ་སྒྲུ་མང་པོ་དག་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཉིས་ཀི་ལུགས་ལ་ཆོར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤོང་བ་འབྱུང་བ་མི་
 འགྲིག་པ་དང་། ཆ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་འགྲིག་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ནི། རྣམ་པར་མ་
 བརྟགས་པར་དཀའ་བའི་གནས་ཡོད་པ་ལ་དེར་མ་བྱས་ཤིང་། མེད་པ་ལ་དེར་བྱས་པས་རྣམ་པར་
 འབྱུམས་སོ། །

གསུམ་པ་ཡན་ལག་རྒྱུ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཀྱན་ལས་བདུས་ལས། ཡན་
 ལག་རྒྱུ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བག་ཆགས་དང་། འུགས་དང་། ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བས་ཀྱང་ཡན་ལག་རྒྱུ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་

ཡང་ཅི་རིགས་སྤྱུ་སྤྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་དོན་ལ་དར་ཁྱིམ་གྱི་བྱེད་པ་དག་ །མ་རིག་
 པས་འདྲ་བྱེད་ལ་རྒྱུན་བཞི་ཀ་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱུར་ནས། རིག་པས་རིག་པ་རྣམས་ལ་
 རྒྱུན་བཞི་དང་། རིག་པས་བཅའ་པོ་ལ་བདག་རྒྱུན་ཁོན་དང་། བཅའ་པོས་བཅའ་པོ་ལ་རྒྱུ་རྒྱུན་དང་།
 བདག་རྒྱུན་གཉིས་དང་། བཅའ་པོས་རིག་པ་ལ་དམིགས་རྒྱུན་དང་། བདག་རྒྱུན་གཉིས་བྱེད་པ་
 ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པས་མི་འཐད་པ་དང་། ལུང་གིས་མི་
 འཐད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་བྱི་མ་ལ་དམིགས་རྒྱུན་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ།
 རྣམ་རིག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ལ། སྤྱིར་དམིགས་རྒྱུན་མཚན་ཉིད་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་
 དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་མཐུན་པར་དེའི་རྣམ་བཞག་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པའི་ཆེ་ཡང་། དུས་
 མཉམ་པ་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། དམིགས་རྒྱུན་གྱི་གོ་དོན་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་འདོད་པ་ནི།
 དོན་སྤྱོད་པ་ཁོན་འི་ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདིར་ཡན་ལག་སྤྲུལ་རྣམས་བྱི་མའི་དམིགས་
 རྒྱུན་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྤྲིད་དོ། །ཡན་ལག་སྤྲུལ་མ་འགའ་ཞིག་བྱི་མ་འགའ་ཞིག་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་
 འགྱུར་བ་སྤྲིད་མོད། འདིར་རིག་པས་རིག་པ་ལ་རྒྱུན་བཞི་ཀ་བྱེད་ཅེས་འཆད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་དེ་ལ་དེ་བྱེད་པར་མ་ངེས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཙམ་སྐབས་འདིའི་
 རྒྱུན་གྱི་དོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་ཡན་ལག་དང་པོ་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ།
 དེ་དང་འདྲ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རིག་པ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པའི་བྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། ལས་དེ་མི་
 དགོ་བ་ཡིན་ན་བྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་བལྟ་བའི་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀྱིས་ཆོད། དགོ་བ་ཡིན་ན་དེའི་ཀུན་
 སྤོང་དུ་གྱུར་པའི་རྩ་བ་གསུམ་གྱིས་ཆོད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འདྲ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 ལ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་དེ་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུན་
 བརྟན་པས། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་མ་ཁོན་སྤྱེད་པར་ངེས་པས། ཀུན་གཞི་ལ་དེ་ལས་གཞན་
 པའི་རིགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་བྱེད་དགོས་པ་མི་སྤྲིད་པའི་བྱིར་དང་། སྤྱིར་
 སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་ལ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པ་མི་སྤྲིད་པའི་བྱིར་དང་།
 བྱེད་བྱུང་འདིར་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀུན་གཞི་ལ་བསྐྱོས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་དེ་མ་ཐག་

རྒྱུ་གྱི་གོ་དོན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱིས་ཀྱང་།
 མིང་གི་རྟོན་འབྲེལ་ལ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་དུ་འགོ་
 རྒྱུ་ནི་ཤེས་པའི་ཆ་ནས་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ནས་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་
 འདུ་བྱེད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲུག་གཞིའི་གསལ་ཆ་ལས་མིང་བཞིའི་ལུང་པོའི་གསལ་ཆ་
 ཅམ་སྒྲིལ་པ་འདིར་རྒྱུ་གྱི་དོན་དུ་འཇོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། ལས་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་བག་ཆགས་
 ལས། དེ་ནི་རྣམ་སྒྲིལ་དང་པོར་བྱུང་བའི་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བའི་རྟགས་
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཅམ་གྱིས་འདིའི་རྒྱུ་གྱི་གོ་ཆོད་ན། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་
 ལམ་གྱི་བདེན་པ་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་འབྱུང་རིམ་དུ་ཁས་ལེན་
 དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་མ་རིག་པ་འགག་པས། ལམ་བདེན་འགག་པ་སོགས་སུ་ཏ་
 ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་རྒྱུའི་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མདོན་པ་གོང་མའི་ལུགས་འདིར། རྒྱུའི་
 རྒྱུ་ཞེས་པ་འབྲས་བུ་དེ་དང་དེའི་ས་བོན་གྲུག་གཞིའི་སྟངས་ལོད་པ་ཁོ་ན་ལ་འཆད་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མིང་གཟུགས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས། གཞན་
 རྣམས་ལ་རྒྱུའི་རྒྱུ་བཅི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས།
 ཅིའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་འདི་དག་རྒྱུའི་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུ་དུ་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། རྒྱུའི་རྒྱུ་ནི་རང་རང་གི་ས་
 བོན་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་བྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུའི་རྒྱུ་གྱིས་རྒྱུ་དུ་མི་འགྱུར་ན། ཅིའི་ཕྱིར་རྟོན་
 ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཚུལ་དུ་བསྟན་ཅི་ན། བདག་པོའི་རྒྱུ་གྱིས་
 བསྐྱུས་པ་འདྲན་པའི་རྒྱ་དང་། འཕེན་པའི་རྒྱ་དང་། མདོན་པར་འགྱུབ་པའི་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལུང་གིས་མི་འཐད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱུས་
 པ་ལས། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། བདག་པོའི་
 རྒྱུ་ཏོ། །ཞེས་དང་། དོན་གསང་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། དེ་ལ་འདིར་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་
 པ་ནི་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་འབྱུལ་བའི་ཕྱིར་
 དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་རྣམ་པའི་བྱེད་པར་དག་གིས་ཀྱང་རིགས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་དང་དམིགས་

པ་དང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ཁས་མི་ལེན་གྱི་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཐ་དད་པའི་
ཕྱིར་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཉིད་ཁོ་ནར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གོང་གི་སའི་
དངོས་གཞིའི་ལུང་དྲངས་མ་ཐག་པ་དེ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། བག་ཆགས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱའི་རྒྱུ་ཉིད། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་འཕངས་པ་དང་། གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུག་པོའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཕྱེད་པའི་རྒྱུ་ལོ། །
ལུགས་ཞེས་པ་ནི། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ཉིད། མ་རིག་པ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་རེ་རེ་ཡང་རྒྱུ་ཆགས་
པར་སྟོན་པའོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཉིད། ཆོར་བ་ལ་དམིགས་ནས་སྤེད་
པ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོན་ཏེ་གསུངས་
འདས་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཉིད།
མ་རིག་པ་ཡན་ལག་གྱི་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། འདྲ་བྱེད་ཀྱང་གྱི་མ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་། རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་དེ་ཡན་ལག་གྱི་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེར་འགྱུར་བ་སོགས་
སོ། །མདོར་ན་འདིར་རྒྱ་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་འཕེན་འགྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་དུག་པོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་
འབྲས་བུ་དུག་པོ་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་རྒྱུ་ཉིད་འཛོགས་པའི་ཆེ་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཉིད་འཛོགས་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཞིབ་མོར་ན། བག་ཆགས་འཛོགས་བྱེད་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཉིད་ནོ། །དེས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་རྣམས་རྒྱའི་རྒྱུ་ཉིད་ནོ། །བག་ཆགས་དེ་
ལས་བྱུང་བའི་ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་སྤྱང་བ་དེ་དང་དེ་ནི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ནོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
སྤྲུལ་མ་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ནོ། །

བཞི་པ་ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་པ་ལ། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་
མཐའ་བསལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ལུགས་འདི་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་སྟེ་ལ་ན་ཆེ་གསུམ་དང་། ལྷན་ན་ཆེ་
གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་སྤྲོད་དོ། །དང་པོའི་ཤེས་བྱེད་ནི། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སྐལ་པ་དུ་མའི་གོང་དུ་
བསགས་པ་ནས། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་མ་ཁོ་ན་ལ་བསགས་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་། ཆེ་འདི་ལ་འགྲུབ་བྱེད་
ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསོས་བཏབ་ནས། དེའི་རྣམ་སྒྲིན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འབྱུང་བ་སྤྲོད་པས་སོ། །

གཉིས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། འཕེན་འགྲུབ་གྱི་ལས་གཉིས་དུས་གཅིག་ལ་བསགས་པའམ།
ཡང་ན་ཆོས་ལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། འཆི་ཀ་ཚུན་དུ་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་མདོན་དུ་གྱུར་
ནས། རྣམ་སྒྲིན་སྒྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཁོན་ལ་སྤྱོད་བའོ། །དེ་ཡང་འཕེན་བྱེད་དང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་བར་དུ་སྒྱེ་བ་
དུ་མས་ཆོད་པ་སྤྱིད་དེ། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་གསུངས་པས་སོ། །འགྲུབ་
བྱེད་དང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་བར་དུ་སྒྱེ་བ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པ་མི་སྤྱིད་དེ། འགྲུབ་བྱེད་ཅེས་པའི་གོ་དོན་
ནི། དེར་སྒྱེ་བའི་ལས་རྣམས་པ་མཐུ་ཅན་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་སྒྲིན་སྒྱིར་མི་སྤྱོད་བ་གཅིག་
སྤྱིད་མོད། སྤྱོད་ཕྱིན་ཆད་དེ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་སྒྱེ་བ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པ་མི་སྤྱིད་པས་སོ། །

འོན་དམུལ་བ་ནས་མཐོ་རིས་སུ་སྒྱེ་བ་དེའི་ཆོ། འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་མདོན་དུ་གྱུར་རམ་མ་
གྱུར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནི། འགྲུབ་བྱེད་དང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་བར་དུ་སྒྱེ་བ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་དུས་གྱི་འགྲུབ་བྱེད་ཞིག་ནི་ཡོད་ལ། དམུལ་བའི་རྟེན་ལ་དེ་མདོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན། དམུལ་བའི་རྟེན་ལ་དགེ་བའི་ལས་སོགས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས།
ཉིས་པ་དེ་མེད་དེ། རི་སྤྱིད་དམུལ་བ་སྤྱོད་ངེས་གྱི་ལས་མ་ཟད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་དེ་ནས་མི་འཆི་ལ།
དེ་ཟད་ནས་དེའི་འཆི་སྤྱིད་ལ་གནས་པ་དེའི་ཆོ་བདེ་འགྲོ་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་དང་། དེ་ཀྱན་ནས་
སྤྱོད་བྱེད་གྱི་ལེན་པ་གཉིས་ཀ་མདོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་ཡང་དམུལ་
བའི་རྟེན་ལ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་ལེན་པ་སྤྱོད་དུ་མ་སོང་བའི་སྤྱིད་པས་
བྱས་པ་ཡིན་ལ། དུས་དེར་ལེན་པ་མ་ཆོད་པའི་དབང་གིས་རྣམ་སྒྲིན་འབྱེན་མ་རྣམས་པས། བར་
དེར་དམུལ་བ་སྤྱོད་ངེས་གྱི་ལས་གྱིས་དམུལ་བར་སྒྱེས་ནས་ཕྱིས་ལས་དེ་ཟད་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་ཆོ།
ལུང་པོ་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུན་བྱས་ནས། སྤྱིར་གྱི་ལས་གྱི་བག་ཆགས་
དྲན་སྦྱང་ལ་ཤར་བའི་སྟོབས་གྱིས་དེའི་སྒྱེ་བ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཆད་པ་འདི་
ནི་མདོན་པ་གོང་འོག་གི་ལུགས་སྤྱོད་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཡང་ས་གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྒྱེ་བའི་ཆོ།
གོང་མའི་རྟེན་ལ་འོག་མའི་སྤྱིད་ལེན་སྤྱིད་པ་གསུམ་མདོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི། མདོན་པ་གོང་
མ་འཆད་པ་པོ་རྣམས་གྱི་ལུགས་སུ་སྦྱང་ལ། འོག་མ་ལྟར་ན། དེའི་ཆོ་ཡང་འཆི་ཀའི་དུས་གྱི་དྲན་
སྦྱང་ལ་སྤྱིར་གྱི་ལས་གྱི་བག་ཆགས་ཤར་བ་དེ་ཉིད་རྫོགས་བྱེད་དུ་དངོས་སུ་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གངས་ཅན་གྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཀྱུ་མ་ར་ན་རེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་
 ཆོ་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་རྫོགས་པར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལས་མང་བའོ། ཉུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མ་
 རིག་པ་དང་། འདྲ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་སྟོན་གྱི་སྟེ་བ་ལ་རྫོགས་ཏེ། དེ་དག་
 ནི་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་བསགས་མ་ཐག་དེའི་སྟེ་བ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་ནི་ཆོ་བར་པ་ལ་རྫོགས་ཏེ། དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་
 པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྟོན་པ་གསུམ་ཡང་ཆོ་བར་པ་ལ་རྫོགས་
 ཏེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟེ་བ་དང་ཆ་གི་ནི་ཆོ་བའི་སྟེ་མ་ལ་རྫོགས་ཏེ། ཆོ་
 འདིའི་ཐ་མ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་ལས་སྟེ་བ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟེ་བའི་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་
 ཆ་གི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྟེ་བ་དང་པོ་གཉིས་ནི་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ།
 ད་ལྟར་གྱི་མིང་གཟུགས་འདི་དག་བསྐྱེད་པ་བརྒྱའི་སྒྲ་རོལ་ནས་གྱི་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་གྱིས་
 འཕངས་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་སྟེས་ནས་སྟོང་འགྱུར་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་ན་ཆོ་དང་པོ་གཉིས་བར་
 མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་ཡང་སྟོན་དོ། །ཆོ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་བར་མ་ཆད་ཁོ་ནར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོ་བྱི་
 མའི་སྟེ་བ་དང་། ཆ་གི་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཆོ་འདིའི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 བས་ན་ཆོ་འདིའི་མིང་གཟུགས་སོགས་དང་རྟོན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་སྟོན་ལེན་
 སྟོན་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སྟེ་བ་སྒྲ་མའི་མིང་གཟུགས་རྣམས་
 དང་རྟོན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་སྟོན་ལེན་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ལས་ཆོ་འདིའི་སྟེ་བ་
 དང་ཆ་གི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཆོ་འདིར་ཡང་། བྱིས་པ་རྣམས་ལ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་
 བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཆར་བར་ཡོད་མོད། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་
 དང་། བྱི་མའི་མཐའ་དང་། བར་གསུམ་ཀའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་བ་
 དང་ཆ་གི་ནི་སྟོན་གྱི་རྟོན་འབྲེལ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་བསགས་པའི་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་རྣམས་ནི།
 བྱི་མའི་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པའི་སྟེ་བ་འགྱུར་ཞིག་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིང་
 གཟུགས་ནས་སྟེ་བའི་རྟོན་འབྲེལ་ནི་ཆོ་འདིའི་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་ནི་ཐོགས་མེད་ཞབས་གྱི་གཞུང་འཆད་རྩལ་གིན་ཏུ་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ།

བཅུ་གཉིས་པོ་རྫོགས་པ་ལ་ཆེ་གསུམ་ཁོ་ན་དེས་པར་དགོས་ན། ཆར་གཅིག་གིས་མ་རིག་པ་
 སོགས་གསུམ་གྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་གྲུབ་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ། ཆར་གཅིག་པོ་དེའི་སྤྱོད་ལེན་
 སྤྱོད་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་སྒྲིན་འབྱེན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་བཅུ་གཉིས་པོ་འཕེན་འགྲུབ་
 ཡན་ལག་བཞིར་བསྐྱུས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། བྱིད་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་དེ་ནི་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བས།
 སྤོན་དང་བྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་། །པར་དུ་བརྒྱད་ཡོངས་རྫོགས་ལྟ་ལ། །ཞེས་བཤད་པ་
 དེ་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་འཕེན་བྱེད་དུ་འཆད་མི་འཆད་ཅམ་མ་གཏོགས་བྱིད་པར་ཅུང་ཟད་
 མེད་པའི་བྱིར་དང་། བྱིད་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟ་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བའི་ལུགས་ལ་འཕེན་འགྲུབ་ཡན་
 ལག་བཞིར་བསྐྱུ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་བཞག་བྱས་ཀྱང་སྤོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། བྱིད་ཀྱིས་བཅུ་
 གཉིས་པོ་འགོ་བ་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བཤད་ནས། སྤྱི་མའི་ལས་དང་རྣམ་
 སྒྲིན་གྱི་པར་དུ་སྒྲེ་བ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པ་སྤྱོད་པ་དང་། བྱི་མའི་དེ་གཉིས་ཀྱི་པར་དུ་དེས་ཆོད་པ་མི་
 སྤྱོད་པར་བཤད་པ་དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་གང་ཡང་མི་འདུག་པའི་བྱིར་དང་། གལ་ཏེ་སྤྱི་
 མ་འཕེན་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་དང་། བྱི་མ་འགྲུབ་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་འདོད་ན། རྟེན་
 འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་འཕེན་འགྲུབ་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དེ་ནི་
 སོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། ཆར་གཅིག་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་འཕེན་
 འགྲུབ་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དེ་ནི་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་སུ་ཡི་ཡང་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་བྱིད་ཀྱི་སྒྲེ་
 བ་བྱི་མའི་རྒྱ་གི་དང་། ཆེ་འདིའི་མིང་གཞུགས་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་
 དུ། སྒྲེ་བ་སྤྱི་མའི་སྤྱོད་ལེན་ལས་ཆེ་འདིའི་སྒྲེ་བ་དང་རྒྱ་གི་འབྱུང་བ་ཤེས་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་དང་།
 ཆེ་འདིའི་མིང་གཞུགས་སོགས་དང་། ཆེ་འདིའི་སྒྲེ་བ་དང་རྒྱ་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་མ་ཡིན་
 པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། ཆེ་འདིའི་སྤྱོད་ལེན་སྤྱོད་པའི་རྟེན་ལས་ཆེ་འདིའི་སྒྲེ་བ་དང་རྒྱ་གི་འབྱུང་བ་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་དེ་དག་ལ་ནི་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཆེ་འདིའི་སྤྱོད་ལེན་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆེ་འདིའི་མིང་གཞུགས་སོགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་
 ཆར་གཅིག་ཏུ་འརྫོག་ན། མི་ནས་ལྟར་སྒྲེ་བའི་ཆེ་མིའི་མིང་གཞུགས་སོགས་དང་། ལྟའི་སྒྲེ་བ་
 དང་རྒྱ་གིའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཆེ་འདིའི་སྤྱོད་ལེན་

སྤྱིད་པ་རྣམས་ལས་མ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆོ་འདིའི་མིང་གཟུགས་སོགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་
གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོ་འདིའི་མིང་གཟུགས་སོགས་དང་ཆར་གཅིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཤེས་བྱ་ལ་
མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བས་སོ། །ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་དང་། བླ་ཤི་སྟོན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་འདོད་
པ་དང་། མིང་གཟུགས་ནས་སྤྱིད་པའི་བར་ཆོ་འདིའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཁྱེད་པར་དབྱེ་མི་རུས་
པ་དང་། མ་རིག་པ་སོགས་གསུམ་སྤྱི་མའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། སྤྱི་མའི་སྒྲུབ་
འཕེན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ལ་ནི། སྤྱིད་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་མ་ངེས་པ་འཕངས་ན་
འཁོར་གསུམ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །

མདོར་ན། མཁས་པ་ཆེས་ཆེན་གྲགས་པ་དག་གིས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་པའགག་འཆད་པ་ན་གང་གི་རྣམ་པའགག་བྱེད་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པོ་དང་བཅུ་གཉིས་པོ་
གང་ལ་ལྷན་པའི་ལུས་རྟེན་དེའི་བཅུ་གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པར་བྱས་པས་ནོངས་པ་ཡིན་ཏེ།
མི་ནས་འདོད་པའི་ལྷ་རྒྱུ་བའི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་དུག་པོ་དེ་མིའི་རྟེན་ལ་ཡོད་ཅིང་། འབྲས་སུ་དུག་པོ་དེ་
ལྷའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་བ་དེ་འཆད་མི་ཤེས་པར། རྒྱ་དུག་པོ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་མིའི་མིང་གཟུགས་
སོགས་བཞི་པོ་ད་ལྟ་གྲུབ་ཟེན་པ་དེ་ཉིད་ལ་འཕངས་པའི་འབྲས་སུ་བཞིའི་ངོས་འཛིན་བྱས་ཤིང་།
གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྒྲུབ་དང་བླ་ཤི་གཉིས་པོ་དེ་ལྷའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་བའི་བཤད་པ་
བྱས་པས་སོ། །

དེས་ན་མ་ནོར་བའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། མི་ནས་ལྷ་རྒྱུ་བ་ལྷ་སྤྱིའི་ཆོ་འཕངས་པའི་
འབྲས་སུ་བཞག་པ་དུག་པོ་དེ་ནི་མ་འོངས་པ་ན་ལྷའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་འགྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲུབ་
བ་སྤྱི་མ་ལ་བཞག་པས་སྤྱི་མའི་མཐའ་ལ་སྟོངས་པ་སེལ། རྒྱ་དུག་ལས་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་
པོ་དེ་ནི། ངེས་པར་ཆོ་འདིས་བསྟུས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཕལ་ཆར་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་ལ་གནས་
པའི་ཆོ་མདོན་དུ་འགྱུར་བས། ཆོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་བཞག་ཅིང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་པོ་ནི།
ཆོ་སྤྱི་མ་ལ་བྱས་པ་ཡང་སྤྱིད་མོད། དེ་སྟོན་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོ་
འདི་ལ་གཏོགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས། མདོར་ན་རྒྱ་དུག་པོ་ཆོ་བར་པ་ལ་བཞག་པས། ད་
ལྟ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་སྟོངས་པ་སེལ། ད་ལྟ་མིའི་རྟེན་ལ་འབྲས་སུ་དུག་པོ་མདོན་དུ་གྱུར་པ་འདི་ནི།

བཤད་མ་ཐག་པའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྒྱ་དུག་པོ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ལུས་རྟོན་ཡིན་གྱི། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཆར་དེར་མི་གཏོགས་ཏེ། མིར་འཕེན་འགྲུབ་གྱི་ལས་ཤིག་སྟེ་བ་སྒྲ་མ་རྣམས་སུ་བསགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཆར་དུ་གཏོགས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་ལུས་རྟོན་གྱི་མིང་གཟུགས་སོགས་དུག་པོ་འདི་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་དུས་སུ་མིར་སྟེ་བའི་ལས་བསགས་པའི་རྣམ་སྟོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དེར་བཞག་པ་ན་སྟོན་མཐའ་ལ་སྤོངས་པ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་གྱི་དུས་སུ་ལས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བསགས་པས། ད་ལྟ་རྣམ་སྟོན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེང་ཞེས་ངེས་པ་འདྲན་ནུས་པའི་བྱིར། རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས་དོན་གསང་བཤད་པའི་ལུགས་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ནི་ཡི་གེ་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། གོང་གི་འབྲོས་ལས་གསལ་ལོ། །

མདོར་ན། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པ་དང་། འབྲས་བུ་དུག་པོ་མ་འོངས་པའི་ཆ་ཁོ་ན་ལ་འཛིག་པ་དང་། སྟེ་བ་དང་ཆ་ཤི་གཉིས་མིང་གཟུགས་སོགས་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས། རྩ་ས་ལོག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཅིག་པོ་འདི་སྟེར་ན། ཆོ་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པར་རྫོགས་དགོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟེ་བ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟེ་བའི་ལུགས་དང་། དཔུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ལུགས་ཏེ་གསུམ་ལས་མི་འབྱུང་ཞིང་། དེ་དག་ལས་བཤད་པའི་སྟོལ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མདོའི་དགོངས་པ་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

བཞི་པ་ས་མཆུངས་དབྱེད་པ་ལ། རང་གི་ལུགས་དང་། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་རྒྱ་འབྲས་ཆར་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་སྟོགས་ལ་ནི། ས་མཆུངས་ལ་དཀའ་བའི་གནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། བརྒྱ་གཉིས་པོ་རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པ་དེ་ལྟ་ན་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ས་མཆུངས་སམ་མི་མཆུངས་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་རང་ས་ནས་རང་ས་དང་། འོག་ས་ནས་གོང་ས་དང་། གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྟེ་བའི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང་། དེའི་ཆོན་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་གཅིག་ནི་སྟེར་ས་མཆུངས་ཤིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་གང་དུ་སྟེ་བ་འགྲུབ་གྱི་ས་དེར་གཏོགས་པའོ། །

དང་པོའི་ཤེས་བྱེད་ནི། ས་གཞན་གྱི་འཕེན་བྱེད། ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྟོན་འཕེན་བྱེད་དུ་

འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ས་གཞན་གྱི་འགྲུབ་བྱེད་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་བྱེད་པར་འགྲུབ་བྱེད་དུ་
འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་དུ་འགལ་བས་སོ། །

གཉིས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། འདིར་རྒྱ་འབྲས་གྱི་རྣམ་བཞག་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ད་
ལྷར་བ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་མ་འོངས་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྒྱ་དུས་གྱི་
ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་བསོགས་པའི་ས་དེར་གཏོགས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སུམ་ཅུ་པ་
ལས། གང་དུ་སྒྲེས་པ་དེ་ཡི་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྒྲུལ་ན། དེ་དེར་གཏོགས་པ་བདེན་
ཡང་། འདིར་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བཟུང་བྱ་ནི་དེའི་སྟངས་གི་ས་བོན་ལ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་
ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཅིང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་རྣམ་སྤྲིན་དངོས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོན་ས་བོན་ནི་གང་དུ་སྒྲེ་འགྲུར་གྱི་ས་དེར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་
གཡོ་བའི་ལས་གྱི་ས་བོན་འདོད་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྟེན་ལ་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་འོ་ན་དེའི་ས་བོན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱར་མི་རུང་སྟེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་སོ་སྒྲུལ་
ན། མངོན་པ་གོང་འོག་གི་བྱེད་པར་ཞིབ་མོ་འདི་ལྟ་སྟེ། འོག་མ་ལས་ནི། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་དངོས་
དེ་ཡིན་ན་མི་དགོ་བ་དང་དགོ་བ་ཟག་བཅས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ལ། གོང་མ་ལྷར་ན། རྣམ་
སྤྲིན་གྱི་བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་དངོས་ཡིན་ན་དེ་
ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཀུན་གཞིའི་སྟངས་དུ་ཆང་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།
ཡང་མངོན་པ་འོག་མའི་ལུགས་ལ། རྣམ་སྤྲིན་དངོས་ཡིན་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་
དགོས་ཀྱང་། གོང་མའི་ལུགས་ལ་དེ་ཡིན་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པ་འོ། །

འོ་ན་བཅུ་གཅིག་པོ་གང་དུ་སྒྲེ་འགྲུར་གྱི་སར་གཏོགས་པ་དེའི་ཆོ། གོང་མའི་རྟེན་ལ་འོག་
མའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་འགྲུར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཤི་ནས་འདོད་པར་སྒྲེ་བ་ལེན་
པའི་ཆོ། འདོད་པའི་སྒྲེ་བ་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་འདོད་པའི་སྟངས་ལེན་གཉིས་པོ་དེ་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་དགོས་ཤིང་། དེ་གཉིས་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་ལན་
ལ་གཉིས་ལས། མངོན་པ་གོང་མ་བ་དག་གིས་འཆད་ཚུལ་ནི། ས་གོང་མའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་
ལས་མ་ཉམས་པ་དེ་སྤྲིད་དུ། ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་ཡང་། ཉམས་ནས་

ནི་གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་མདོན་གྱུར་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བསམ་གཏན་
 བཞི་པའི་བར་སྤྱོད་གྱི་རྟེན་ལ་ཐར་བ་ལ་བསྐྱར་འདེབས་གྱི་ལོག་ལྷ་སྒྲིམ་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །
 དེ་ཡང་རི་ལྷར་ཞེན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་པའི་དགེ་སྤྱོད་ཞིག་གིས་དགྲ་བཙུག་པ་ཐོབ་པར་
 སྒྲུབ་ནས། ཆེད་དུས་བྱས་པ་ན་ལྷག་མེད་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདའོ་སྒྲུབ་པ་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་
 པའི་བར་དོ་གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ་ཐར་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་ངོ་སྒྲུབ་དུ་ལོག་ལྷ་སྒྲིམ་པས། དཔྱལ་
 བའི་བར་དོ་གྲུབ་པར་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྒྲིམ་མ་ལས་གསུངས་ཤིང་། ཅུ་བ་ལས་ཀྱང་ཅི་སྟེན་བསྒྲིག་
 བོ། །དེ་ན་གནས་པ་ཡང་ལས་སོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པས། གོང་སའི་བར་དོའི་རྟེན་ལ་འོག་
 སའི་སྒྲེ་བ་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་ཡོད་པར་གསལ་ལོ། །མདོན་པ་འོག་མ་ལས་ནི། ལྷར་གྱི་ཚུད་
 པ་དེ་སེལ་མི་དགོས་ཏེ། ལུགས་དེ་ལ་སྤེད་ལེན་སྤྱོད་པ་གསུམ་པོ་གང་དུ་སྒྲེ་འགྱུར་གྱི་ས་དེར་
 གཏོགས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཁོ་ནར་ཁས་མ་སྤངས་པ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་ནང་
 ན་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པས་
 སོ། །

འོ་ན་གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྒྲེ་བའི་ཆེ་གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་ས་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་
 དུ་བསགས་དགོས་པ་མིན་ནམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། ལྷར་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་འདོད་པར་ལན་
 གྲངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་། ཁམས་གོང་མར་སྒྲེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་གཉིས་
 བསགས་པ་ལས། ཁམས་གོང་མར་སྒྲེས་ནས་དེའི་ལས་ཟད་པ་ན། དེ་ནས་གོང་སར་འཆི་འཕོ་
 བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་ཁམས་གོང་མར་སྒྲེ་བའི་ལས་གསར་དུ་མ་བསགས་ན། འོག་མར་སྒྲེ་བ་
 ལས་འོས་གཞན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་ཞིབ་མོར་འབྱེད་ན། གོང་སའི་
 རྟེན་ལ་འཆི་སྤྱོད་མདོན་དུ་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤྱོད་དུ། ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་མདོན་དུ་འགྱུར་བ་མི་
 སྤྱོད་ལ། འཆི་སྤྱོད་མདོན་དུ་གྱུར་པ་ན་གོང་མའི་ལུས་རྟེན་མ་དོར་ཡང་། འོག་མའི་ཉོན་མོངས་
 མདོན་དུ་འགྱུར་བ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྒྲིབ་དུ། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན། །ལྷག་པ་
 ལྷག་དང་གཉིས་རྟེན་དོ། །ཞེས་དང་། འཆི་འཕོ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 མ་རིག་པའི་ས་མཚུངས་ལ། འོ་ན་མ་རིག་པ་ཡང་གང་དུ་སྒྲེ་འགྱུར་གྱི་ས་དེ་ནི་དུ་གཏོགས་པར་

འགྱུར་ཏེ། ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་པས་ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་
ཞེན། ལན་ལ། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པའི་ས་མཆུངས་དང་། ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་
པའི་ས་མཆུངས་དབྱུང་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདི་ལ་ལྷ་བཞི་སྟེ། སྟེ་ས་ཁོ་ནར་གཏོགས་པ་དང་། འཆི་ས་ཁོ་ནར་གཏོགས་
པ་དང་། གཉིས་ཀར་གཏོགས་པ་དང་། གང་དུ་འང་མ་གཏོགས་པའོ། །དང་པོ་ནི་བསམ་གཏན་
དང་པོ་ནས་ཤི་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་འདོད་པ་ནས་ཤི་ནས་བསམ་གཏན་
དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་འདོད་པ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི་འདོད་
པ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ།
གོང་ས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འོག་སར་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ་ན། མ་རིག་པ་འོག་ས་ཁོ་ནར་
གཏོགས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སྟོན་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྒྲོང་འགྱུར་གྱི་ལས་
བསགས་པའི་དབང་གིས་དེར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་གཉིས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། འདོད་པ་
ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ་དེར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ལ་ཀྱན་སྒྲོང་མ་རིག་
པ་གཅིག་ཡོད་ཅིང་། ལས་དེའི་སྒྲོན་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཉེར་བསྟོན་གས་
ཀྱི་ཆོ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དེར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་སྟོན་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེའི་ཆོ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་
སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉིད་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
ཆངས་རིས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཆངས་ཆེན་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་སྟོན་པ་ཡོད་པ་བཞིན་
ནོ། །དེ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆེན་པོ་
བསྟོམ་པས་ཆངས་ཆེན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་འགྲུབ་བྱེད་དང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
བྱེད་པར་མ་བྱེད་པས་ནོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་དེ་ལ་དངོས་གཞིའི་ཆོར་བ་ལ་བྱེད་པའི་རོ་མུང་གིས་

ཀུན་ནས་སྤངས་ཏེ་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཆེན་པོ་བསྒྲིམ་པ་དེ་ནི་དེར་སྐྱེ་བའི་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་
 རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་གནས་གསུམ་པོ་ལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་
 ཡིན་ཀྱང་། འགྲུབ་བྱེད་གྱི་དབང་གིས་གནས་མཐོ་དམན་གྱི་རིམ་པ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རི་སྒྲིབ་དུ། ཀུན་ལས་བརྟམ་ལས། ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་
 གསུངས་པས། སྐྱེ་བ་རེ་རེ་ལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་དགོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །མུ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་བ་བྱེད་ནི་ཤེས་པར་སྒྲུ་ལ། བཞི་པའི་སྐྱུ་བ་བྱེད་ནི། འདོད་པ་ནས་གཉིས་
 པ་ལྟ་བུར་མ་ཟད་གཉིས་པ་ནས་གཉིས་པར་སྐྱེ་བའི་ཆོ་ཡང་མ་རིག་པ་བསམ་གཏན་དང་པོར་
 གཏོགས་དགོས་ཏེ། ས་གོང་མར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཀུན་ནས་སྤོང་བྱེད་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་
 ན་དེའི་འོག་སར་གཏོགས་པས་བྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲིམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་མ་
 རིག་པས་བྱས་ན་དེ་ལྟར་ངེས་ཀྱང་། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་བྱེད་ན་འདོད་པའི་སས་
 བསྐྱུས་གྱི་མ་རིག་པས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྤིང་ཅེའི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་
 གྱིས་ཀུན་སྤོང་བྱེད་པ་སྤིང་དེ། ཅི་ཡང་མེད་མན་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་བྱིས་པས་འདོད་པའི་
 སས་བསྐྱུས་གྱི་མ་རིག་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྤངས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འདིའི་ལན་ལ་བོད་
 རྒྱ་མ་རྒྱུ་མ་ནི་འདི་སྒྲིབ་ཅེས། འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་གི་ཉན་མོངས་པ་ནི་མི་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
 ལ། མི་དགེ་བས་མི་གཡོ་བའི་ལས་སྤོང་བར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་མོད། དེ་ལྟ་ན་མ་རིག་པ་
 མི་གཡོ་བའི་ལས་དེའི་དེ་དུས་གྱི་ཀུན་སྤོང་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྒྲིམ་
 སྤང་གི་མ་རིག་པ་ལ་ཡང་མི་སྤིང་དོ། །

རང་གི་ལན་ནི། རི་སྤིང་ས་འོག་མའི་ཆགས་བྲལ་ལས་མ་ཉམས་པ་དེ་སྤིང་དུ། ས་འོག་
 མའི་ཉན་མོངས་མ་སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱང་མདོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆགས་བྲལ་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པས་
 མོ། དཔེར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་དེ་སྤིང་དུ།
 འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་མོངས་པ་རྣམས་མདོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །འདི་
 ཡང་ཆགས་བྲལ་གྱི་རིམ་པས་ཡིན་གྱི། སྤངས་པས་མི་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་ཉན་ཅན་གྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་སྒྲིམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་

མོངས་པ་མ་རིག་པ་དང་། ང་རྒྱལ་སྐྱེས་མ་སྤངས་ཀྱང་མཛོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་བྱིས་པ་དག་གིས་ནི། ས་འོག་མའི་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲིམ་
སྤང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ལ་སྤངས་མ་སྤངས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་
འདི་ལན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པའི་ས་མཚུངས་ནི། ལས་སྐྱེས་པའི་ལུས་རྟེན་དེ་
ཉིད་དུ་མ་རིག་པ་ཡང་དེར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འོག་སའི་རྟེན་ལ་གོང་སའི་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་
མ་རིག་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འོག་སའི་རྟེན་ལ་ས་གོང་མའི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་མ་
རིག་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཇི་སྲིད་གོང་མའི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པ་དེ་སྲིད་དུ་ནི་གོང་
སའི་ཉོན་མོངས་མཛོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་པས་སོ། །
དངོས་གཞིས་སྒྲེས་པ་དེའི་ཆོ་ནི་ས་འོག་མའི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་དང་བཅས་པ་གོང་མའི་སྒྲིམས་
འབྱུག་གི་རྣམས་སྒྲེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མཐའ་བསལ་བ་ནི། རོན་
འདི་ལ་རྗེ་བཙུན་ཀུ་མུ་རའི་གསུང་གིས་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་མི་གཡོ་བའི་ལས་བསལ་པ་དེ། དེ་
ནས་ཤི་འཕོས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྒྲེ། དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་
སྒྲེ་བ་དེའི་ཆོ། མ་རིག་པ་དང་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ནི་འདོད་པའི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་དང་མིང་
གཟུགས་ནས་སྲིད་པའི་བར་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་བསམ་
གཏན་གཉིས་པའི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྲིད་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཆོར་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་
ལེན་པ་དང་སྲིད་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྲིད་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་
པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལེན་པ་ནི་བསམ་
གཏན་གཉིས་པའི་སྤང་པོ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་སྲིད་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལེན་པའི་རྟེན་དུ་རྗེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། གང་གི་ཆོ་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ནས་འཆི་འཕོ་བ་དེའི་ཆོ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་
ཡིད་ཡོད་ལ། དེའི་འཁོར་གྱི་བདག་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་གཉིས་པའི་སྤང་པོ་ལ་སྲིད་པའི་

ལེན་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་ལེན་པའི་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་ནི།
འཆི་བའི་ས་པར་གཏོགས་པ་ཡིན་པས། དོན་གསང་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། སྐྱེ་བའི་ས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་མདོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ངེས་པར་དེའི་ས་པའོ། །ཞེས་
བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་སྐད་གསུང་བ་དེ་ཡང་དོན་གྱི་ཅ་བ་མ་ཆོད་པར་ཆོག་གི་སྐྱེ་བའི་འབྲེང་བ་གཅིག་ནས་
གཅིག་ཏུ་བར་མ་ཆད་པར་སྒྲར་ལ་བརྒྱས་པས་སྒྲོ་གྲོས་ཞན་པ་རྣམས་མགོ་མོངས་བྱེད་ཅམ་ཡིན་གྱི།
དོན་གྱི་སྒྲིང་པོ་བཅང་རྒྱ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཅིག་པོ་དེ་ལས་སོགས་པ་དང་།
རྣམ་སྒྲིན་མྱོང་བའི་སྐྱེ་བ་གཉིས་པོ་དེ་གང་དུ་གཏོགས་ཞེས་པ་དཔྱོད་དགོས་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ། འཕེན་
བྱེད་གྱི་ལས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱིས་འཕངས་པའི་སྐྱེ་བ་གསུམ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་པོ་བགོ་
ཤ་བྱས་པས་དོན་སྟོན་རྒྱ་ཅི་ཡང་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་གསུམ་བརྒྱད་པ་དེའི་ཆེ་རྟེན་
འབྲེལ་ཆར་གཉིས་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་
པོར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཆར་གཅིག་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གཉིས་པར་སྐྱེ་བའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཆར་གཅིག་སྟེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཆ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེའི་ཆེ་དེ་
གཉིས་ཀའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་སོགས་པའི་རྟེན་ནི་འདོད་པའི་རྟེན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྟེན་དེ་ལ་
བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་དང་། གཉིས་པར་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་
གྱི་ལས་བསགས་པའི་ཕྱིར། འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་གཉིས་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དེ་ནི་
འདོད་པའི་རྟེན་ལ་བསགས་ལ། གཉིས་པའི་དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསགས་པའོ། །
རྣམ་སྒྲིན་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གཉིས་ལས་གཅིག་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁོ་ནར་གཏོགས།
ཅིག་ཤོས་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཁོ་ནར་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་
དངོས་གཞི་གཉིས་ཀ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་
འབྲིང་པོ་མན་ཆད་ཅམ་ཞིག་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་ཕན་ཆད་མ་སྐྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི།
བསམ་གཏན་དང་པོར་འཕེན་འགྲུབ་གྱི་ལས་གཉིས་ཀ་བསགས་པ་དང་། གཉིས་པར་འཕེན་

པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ངེས་པར་དེའི་ས་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་འོག་ས་ནས་གོང་སར་སྐྱེ་བ་ལ་
 རིགས་སུ་རྒྱུག་ཀྱང་། གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྐྱེ་བ་ལ་མི་འགྲིག་སྟེ། གོང་སའི་རྟོན་ལ་འོག་མའི་
 ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྐྱེ་
 བའི་ཆེ་སྤྱིད་པ་དགོས་སམ་མི་དགོས། མི་དགོས་ན་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ཉམས།
 དགོས་ན་དེ་རྟོན་གང་ལ་ཡོད། འོག་མའི་རྟོན་ལ་ཡོད་ན་ནི་ཉེས་པ་སྤྱི་མ་དེ་ཉིད་སོན་འདུག་པ་
 དང་། སྤྱིད་པ་དེ་སྐྱེ་བའི་ནང་དུ་གཏོགས་པར་འགྱུར་ལ། གོང་མའི་རྟོན་ལ་གཏོགས་ན་ནི།
 སྤྱིད་པ་དེ་ས་གང་གིས་བསྐྱུས། གོང་མས་བསྐྱུས་ན་ནི་འོག་མའི་སྐྱེ་བ་འགྱུབ་བྱེད་དུ་འགལ།
 འོག་མས་བསྐྱུས་ན། འོ་ན་གོང་མའི་རྟོན་ལ་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་བལ། རྟོན་དེ་ལ་
 འོག་མའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་སྤྱོད་པར་མི་
 ལུས་སོ། །

ཡང་སྟོན་གྱི་ཁ་ཅིག །མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་ཀུན་གཞིའི་སྤྱོད་གི་ས་བོན་ལ་
 འཆད་པ་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་དང་། རོན་གསང་གི་དགོངས་པ་ལ་ཡོད་ལ། དེའི་ལྟར་ན་བཞི་
 བོ་དེ་ཡང་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ས་གང་དུ་གཏོགས་པ་དེར་གཏོགས་སོ། །ཞེས་འཆད་པ་དག་སྤྱོད་
 ཡང་། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཀུན་གཞི་གང་དུ་གཏོགས་པ་དེར་དེའི་ས་བོན་གཏོགས་པས་བྱུང་བར་ཁས་
 མི་ལེན་ཏེ། ཀུན་གཞི་ནི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དེའི་སྤྱོད་གི་ཟག་མེད་
 ཀྱི་ས་བོན་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དེ་དག་གི་འདོད་པ་དེ་ལྟར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟོན་ལ་ཁམས་
 འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་གྱི་ས་བོན་ཡོད་པར་ནི་ཁས་ལེན་དགོས་ལ།
 དེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པར་ཁས་ལེན་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་རྟོན་འབྲེལ་
 བརྒྱ་གཉིས་ཆང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་མདོན་པ་གོང་མ་འཆད་པར་རྫོམ་པ་གང་དག །
 མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་འབྱུང་འབྱུར་ལ་མི་འཆད་པར། གྲུབ་ཟེན་ལ་བཤད་ནས།
 འོག་གི་སྤྱོད་ལེན་སྤྱིད་པ་གསུམ་གོང་དུ་རྒྱུའི་གནས་སྤྱོད་སུ་ལེན་ཅིང་། མ་གཤིས་གཉིས་གོང་གི་
 འབྲས་བུའི་གནས་སྤྱོད་སྤྱངས་ནས་འཆད་པ་དག་སྤྱོད་པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་
 ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆ་ནས་འཛིན་པ་འཕྲ། དེ་མི་འཛིན་ན་ཡང་མིང་གཟུགས་ནས་

འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆ་འཛིན་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆར་གཅིག་པོ་འདིའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
 དེ་འོག་གི་སྤྱི་ལོན་སྤྱི་པ་གསུམ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདོད་རྒྱས་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། མིང་གཟུགས་སོགས་འབྲས་སུའི་ཆ་འཛིན་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་དེར་འཛིན་དགོས་ཏེ།
 རྣམ་ཤེས་འབྲས་སུའི་ཆ་ནས་མ་བཟུང་བར་མིང་གཟུགས་སོགས་དེ་ནས་འཛིན་པའི་ཤིང་རྟེན་སྟོན་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདོད་རྒྱས་པ་མིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་འབྲས་སུའི་ཆ་འཛིན་པ་ནི་འཕགས་པ་
 ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་འཆད་ལུགས་འདི་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལུགས་འདི་ལ། རྟེན་
 འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་པོ་འདིའི་ནང་ན་སྟེ་སྤྱི་པ་ལོན་པའི་ས་མཆོམས་གཅིག་ལས་མ་བཤད་
 ལ། གཅིག་ཕུ་དེ་ནི་སྤྱི་པ་དང་སྟེ་བའི་མཆོམས་ན་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། མིང་གཟུགས་ཀྱི་སྐབས་ན་
 མེད་དོ། །དེ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་བཅུ་གཉིས་པོ་བསྟུ་བ་བྱས་ན་ཡང་གོང་གི་རྒྱ་འབྲས་འོག་ཏུ་ལོན་
 བར་རིགས་ཀྱི་འོག་མ་གོང་དུ་ལོན་པ་མི་རིགས་སོ། །

མདོར་ན་རྣམ་ཤེས་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆ་འཛིན་པའི་ལུགས་ལ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་
 ཀྱི་ནང་ན་སྟེ་བ་ལོན་པའི་ས་མཆོམས་གཉིས་ཡོད་པས། རྒྱ་འབྲས་ཆ་གཉིས་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་རྒྱུའི་ཆ་འཛིན་པའི་ལུགས་ལ་ནི་སྟེ་བ་ལོན་པའི་ས་མཆོམས་གཅིག་ལས་མེད་པས། རྒྱ་
 འབྲས་ཆ་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དང་། ཆ་གཅིག་ཕུ་དེ་ཡང་འབྲས་སུ་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་གནས་
 སྐབས་ནི་གཉིས་ཁོ་ནར་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་བ་ནས་རྣམ་སྟོན་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་མགོ་
 འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། འཕེན་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་ལ་རིང་བའི་རྒྱ་འབྲས་
 ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ལས་མི་གཟུགས་སོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མི་འབྱུང་
 བར་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རུང་ཙམ་དུ་གནས་པ་དེ་འབྱུབ་བྱེད་ཀྱིས་གསོས་འདེབས་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཅིག་ཤོས་གཉིས་པོ་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱི་པ་ལས་སྟེ་བ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་མིང་གཟུགས་སོགས་བཞི་པོ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཆ་ལ་དེ་
 དང་དེའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛིན་ཅིང་། དེ་དང་དེ་གྲུབ་ཟེན་པའི་གནས་སྐབས་ལ་སྟེ་བ་དང་ག་ཤིའི་
 རྟེན་འབྲེལ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། འཕངས་པ་ཞེས་པ་ནི་འབྱུང་རུང་དུ་འཕངས་པ་ཡིན་ལ། གྲུབ་
 པ་ཞེས་པ་ནི་ད་ལྟ་གྲུབ་ཟེན་པ་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་

མོངས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་བཞེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་ཐུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། བྱད་པར་གསུམ་དང་ལྟན་པའི་རྟེན་ལས་སྐྱེས་པ་
གང་ཞིག །འགོག་ལམ་རྒྱ་འབྲས་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པའོ། །དཔྱེན་མ་རིག་པ་འགགས་པ་
ནས། རྒྱ་གི་འགགས་པའི་བར་བཅུ་གཉིས་སོ། །དེ་དང་དེ་འགགས་པའི་ས་མཆམས་ལ། རྒྱད་
བྲམ་དང་། འཕགས་པ་གྲོལ་སྒྲེའི་བཞེད་པས། ས་དང་པོ་ནས་སྐྱུག་ཀྱན་མ་ལུས་པར་འགགས་
པར་བཞེད་ཀྱང་། ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ནི། རི་སྤྱོད་ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་པ་དེ་སྤྱོད་དུ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་སྤང་
པ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་སྤྱོད་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མ་སྤངས་པར་ཡོད་པས་སོ། །དེ་མ་
གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་། བྱད་པར་དུ་སྤྱོད་ལེན་སྤྱོད་པ་གསུམ་འགགས་པའི་ས་
མཆམས་ལ་ནི་འདི་ལྟར་བཤད་དགོས་ཏེ། ཆགས་བྲལ་སྤོན་དུ་སོང་བ་དང་མ་སོང་བའོ། །དང་
པོ་ནི། ས་དང་པོ་ནས་ཡང་སྤྱོད་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་སོ་
ཞེས་ཁས་སྤངས་པས་ཆོག་ལ། སྤོན་སྤང་དུ་བྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ད་རྒྱལ་དང་། འཛིག་
མཐར་ལྟན་སྐྱེས་སོགས་ནི་དེར་མ་སྤངས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། འདིར་དེ་སྤངས་མ་སྤངས་སོགས་ཀྱི་
རྣམ་བཞག་མི་མཐོ་བས་བཏང་སྤོམས་སུ་བཞག་ནས་ས་དེར་ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་འགགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རགས་པའི་རྣམ་བཞག་ལ་ཁས་སྤངས་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས། དེ་མན་ཆད་དུ་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤངས་ལ། སྤྱོད་ཅེར་ནི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མི་
སྤྱོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་མོད། སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་དབང་གིས་དེར་མི་སྐྱེ་བའི་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པའོ། །

གཉིས་པ་ཆགས་བྲལ་སྤོན་དུ་མ་སོང་བ་ལ་ནི། སྤོན་སྤང་དུ་བྱུར་པའི་སྤྱོད་ལེན་རྣམས་ས་
དེར་སྤངས་པ་མིན་ཏེ། དེའི་གཉེན་པོ་སྤོན་ལམ་མ་སྐྱེས་པའི་བྱིར་དང་། མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤོན་
སྤང་སྤོང་བ་ཡང་ཆོས་མདོན་པའི་ལུགས་འདི་ལ་མེད་པས་སོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེན། ས་དང་པོ་ཐོབ་

ནས་ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་སོགས་པ་མེད་ཀྱང་། རྒྱུ་ལྷ་རྒྱུ་སྤྱིད་སྤྱིད་རྒྱུ་ལྷ་རྒྱུ་
 གྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི། ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་མཚན་ཉིད་པ་
 མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དང་ཆ་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་སྤྱིད་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་སྤྱིད་པའི་
 འདོད་ཆགས་གྱིས་འབྱུང་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས་ནས། བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་
 བྱེད་དོ། །ས་བརྒྱད་པ་ནས་ནི་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་ཀྱང་། དེའི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་དབང་
 གིས་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་སྐྱེ་བ་དེ་སྤྱིད་པ་དེན་མཚན་ཉིད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་འདི་བཞེད་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་དག་རི་ལྟར་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ནི། ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་བསྒྲོམ་གཉིས་སུ་བྱེ་
 བས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པས་འཁོར་བ་རྒྱུ་འབྲས་སྤྱིད་ཀྱི་བདེན་པ་དང་།
 བྱ་དན་ལས་འདས་པ་རྒྱུ་འབྲས་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་གྱི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་
 པ་དང་། དབྱེ་བ་དེ་ཉིད་འདིར་བསྟན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གཉིས་དང་རི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ། ཐོད་
 བལ་གྱི་རྣམ་བཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲུབ་གཞུང་ལུགས་ལས། མཐོང་ལམ་ལ་ཆུང་འབྲིང་སོགས་དགུར་མི་འབྱེད་
 ཅིང་། སྒྲོམ་ལམ་ལ་དེར་འབྱེད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གྱུར་གྱི་ཐུན་མོང་གི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །དེའི་
 ཕྱིར་འདིར་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲུབ་འཇུག་ལ་རེ་རེ་ལས་མི་འཆད་ཅིང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྒྲུབ་
 འཇུག་ལ་ཅུ་བའི་དབྱེ་བ་རེ་རེ་ལས་མ་འདས་ཀྱང་། སྤྱིད་བྱེད་དབྱེ་བ་ལས་དགུ་དགུར་འབྱེད་
 དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་
 རྣམས། ཆུང་དུའི་ཆུང་སོགས་དབྱེ་བ་ཡི། རྣམ་བས་རྣམ་པ་དགུར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་གཉིས་ཏེ། མཉམ་གཞག་དང་། རྒྱུ་ཐོབ་པོ། །

དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤྱིད་པའི་ལམ་དང་། དེ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་
 མོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲུབ་པའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་མོ། །འདིར་སྒྲོམ་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དགའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་ཡུལ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རིགས་རོལ་མཆོ། (སྤྱད་ཆ།)

ལམ་གྱི་ཅེ་སྒྲོར་དུ་འཆད་རྒྱ་ནི་གཉིས་པོ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དགུ་དགུར་འབྱེད་དགོས་པ་
ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ལ་དགུར་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་གཉིན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་ཡང་དགུར་འབྱེད་པ་
ཡིན་ལ། སྤང་བྱ་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྒྲོང་བྱེད་གྱི་གཉིན་པོ་སྒྲོར་འཇུག་གཉིས་སུ་དབྱེ་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ས་བོན་མགོ་གཞོན་པའི་གཉིན་པོ་དང་། དུང་འབྱེན་པའི་
གཉིན་པོ་གཉིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་གཉིན་པོ་སྒྲོར་འཇུག་གཉིས་སུ་འབྱེད་ལ། དེ་ལས་གཞན་ལ་འཆད་
བར་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་དགོས་ན། དེ་ཡང་འཆད་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྤང་བྱ་
དགུ་པོ་གང་། དེའི་གཉིན་པོ་དགུ་ཚན་གཉིས་པོ་ཅི་ཞེ་ན། སྤང་བྱ་རྟོག་པའི་དབྱེ་བ་འཆད་ལུགས་
ལ་རྒྱན་ཅེ་འབྲེལ་དུ་མི་འབྲེལ་བ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ནི། སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་
རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཆུང་འབྲིང་གསུམ་དུ་བསྡུས། དེ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་དགུ་དགུ་
དང་། དེ་སྒྲོང་བྱེད་གྱི་གཉིན་པོ་ཡང་ས་གཉིས་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་ལ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་ཆུང་
འབྲིང་དགུར་བྱེ་ནས་འཆད་པའི་ལུགས་གཅིག་དང་། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ལ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་འཛིན་
རྟོག་གཉིས་ཏེ་བཞི། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགུ་དགུ་སྟེ་སུམ་ཅུ་ཅུ་དུག །དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་
ཁམས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་སྒྲོང་རྒྱལ་
མདོར་བསྡུས་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟོག་པ་དགུ་ཚན་གསུམ་པོ་རྣམས་སྤངས་བྱ་གཅིག་ཆར་བའི་
རྒྱལ་དང་མཐུན་པར་གཅིག་ཆར་དུ་སྒྲོང་བ་ཡིན་གྱི། རིམ་གྱིས་སྒྲོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲོང་རྒྱལ་ལ་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་
འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དགུ་གཅིག་ཆར་དུ་སྒྲོང་བ་ནས། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དགུ་གཅིག་ཆར་དུ་
སྒྲོང་བའི་བར་དག་གོ །དེ་ཡང་གཟུང་རྟོག་དང་པོའི་ཡུལ་གྱིས་དབྱེ་བས་དགུ་པོ་དེ་དང་། འཛིན་
རྟོག་དང་པོའི་ཡུལ་གྱིས་དབྱེ་བས་དགུ་པོ་དེ་སྒྲོར་བའི་ལམ་དགུས་རིམ་གྱིས་སྒྲོང་བ་དང་། གཟུང་
རྟོག་གཉིས་པའི་དབྱེ་བ་དགུ་དང་། འཛིན་རྟོག་གཉིས་པའི་དབྱེ་བ་དགུ་པོ་དེ་འཇུག་པ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་སྒྲོང་བར་བཤད་པའོ། །

དེ་ཡང་བཤད་རྒྱལ་དང་པོ་ནི་སྤངས་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ན་གསལ་ལ། བཤད་རྒྱལ་

གཉིས་པ་ནི་སྐབས་ལྷ་པའི་སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྒྲིམ་གྱི་སྐབས་འདིར་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་
 ལྷ་པ་བཤད་དགོས་ཏེ། ས་གཉིས་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་ལ་སྒྲིམ་པའི་ལམ་དགུར་བྱེ་བ་དེས་ནི་
 གཟུང་རྟོག་དང་པོ་དགུ་དང་། འཛིན་རྟོག་དང་པོ་དགུའི་སྒྲིམ་གཉིས་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་དེའི་བར་
 ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུར་བྱེ་བ་དེས་ནི་གཟུང་རྟོག་ཐ་མ་དགུ་དང་། འཛིན་རྟོག་ཐ་མ་དགུ་
 སྒྲིམ་པའི་གཉིས་པོ་བྱེད་དོ། །འོ་ན་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་འཛིན་ས་
 བར་འདྲ་བ་ལ། གཉིས་པོ་སྒྲིམ་འཇུག་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། རྟོག་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་
 གཉིས་པོ་སྒྲིམ་འཇུག་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ལྟར་ན། ས་བོན་མགོ་གཞོན་པ་དང་། རྩམས་འབྲིན་པའི་
 དབྱེ་བས་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཆོས་མངོན་པ་ན་གིན་ཏུ་གསལ་བས་སོ། །དེ་ལྟར་
 ཡང་། སྒྲིབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་པོ་གཉིས་སྒྲིམ་བས་དང་།
 གཉིས་པ་གཉིས་འཇུག་པས་སྒྲིམ་པའི་བྱེད་བར་བཤད་པ་ནི་བྱུང་བཤད་དགུའ་བ་ཡིན་ལ།
 དེའི་ཆེ་འདི་ལྷ་པ་འཆད་དགོས་ཏེ། རྟོག་པ་བཞི་ཀའི་ས་བོན་ནི་འཇུག་པའི་ལམ་གྱིས་སྒྲིམ་བར་
 འདྲ་བ་དང་། གཉིས་པོ་སྒྲིམ་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་རང་རྩམ་ན་རྟོག་པ་མངོན་འགྱུར་བ་འགགས་མ་
 འགགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་གཉིས་པའི་སྒྲིམ་གཉིས་སྒྲིམ་བ་ཉིད་བསྒྲིགས་
 ཀྱིས་བསྐྱས་ན། དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིམ་བྱ་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་དང་། འཛིན་རྟོག་དང་པོའི་དང་པོ་ལྷ་
 སུ་འགགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་། དེའི་རྩམ་ན་གཟུང་རྟོག་གཉིས་པ་དང་། འཛིན་རྟོག་གཉིས་པའི་དང་
 པོ་མ་འགགས་པ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་རྟོག་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲིམ་ནས་དགུར་བྱེ་བ་དང་། རྩམ་
 འབྲིང་གི་སྒྲིམ་ནས་དགུར་བྱེད་པ་ལ་བྱེད་བར་ཅི་ཞེ་ག་ཡོད་ཅེ་ན། སྒྲིམ་སྒྲིམ་གི་སྐབས་འདིར་ནི་
 འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་ལྷ་སུ་གཅིག་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲིམ་ནས་དགུར་བྱེ་བ་དེ་ཉིད་རྩམ་འབྲིང་གི་སྒྲིམ་
 དགུར་བྱེ་བ་དང་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། དགུ་པོ་དེ་ས་དགུ་དང་རིམ་བཞིན་སྒྲིམ་གཉིས་ཏུ་སྒྲིམ་
 དགོས་པས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་ཏུ་ན། འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དགུ་པོ་དེ་ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ལྷ་སུ་གཅིག་དང་སྒྲིམ་གཉིས་ཏུ་སྒྲིམ་དགོས་ལ། ལྷ་པ་མ་དགུ་ཚན་གསུམ་པོ་ཡང་དེ་དང་
 འདྲ་བས་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ས་གཉིས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་ཏུ་སྒྲིམ་བར་
 འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ནི་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དགུ་པོ་ལ་རེ་རེ་ཞིང་རྩམ་འབྲིང་དགུར་བྱེ་ནས་གཟུང་

རྟོག་དང་པོ་ལ་དགུ་དགུ་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་གཅིག་དང་། དེ་ལ་འང་ཁམས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་དེ་ཚན་པ་
 གསུམ་དུ་བྱེན་འགྲིག་པ་ལྟ་བུ་སྤྱད་ཡང་། གཞུང་དུ་ཐམས་ཅད་བསྟོམ་པའི་རྒྱས་པའི་དབྱེ་བ་ལ་
 བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་ལས་མ་བཤད་པས་རྣམ་པར་བརྟག་དགོས་སོ། །མཐོང་སྤང་གི་སྐབས་སུ་ནི།
 བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བ་ལས་ལྟ་བུ་ཅུ་བཞི་སྟོར་བའི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
 སྤང་བྱ་ཡང་ལྟ་བུ་ཅུ་བཞི་ཡིན་པར་བཤད་པས། འཇུག་པ་གཞུང་རྟོག་དགུ་པོ་ནི་ངོ་པོ་གཅིག་
 ལ་ཡུལ་ཐ་དད་གྱི་དབྱེ་བས་དགུ་པ་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཆེ་འབྲིང་སོགས་གྱི་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་
 སྤང་ལ་དེ་ལྟར་མི་འབྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཐོང་སྤང་རྣམས་ནི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་
 ཅུམ་གྱིས་སེལ་རུས་ལ། སྟོམ་སྤང་རྣམས་ནི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བེན་ཡུན་རིང་དུ་
 གོམས་པས་སེལ་བར་བྱེད་དགོས་པས་མི་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་དང་སྐར་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྟོར་བ་རྣམས་སེང་གོ་རྣམ་
 བསྐྱེད་སྤྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྐར་བ། འཇུག་པ་རྣམས་དངོས་གཞི་ཐོད་རྒྱལ་དང་སྐར་བའོ། །

དང་པོ་ལ་དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་ངོ་སྤེལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྟོམ་སྤང་རྟོག་པའི་སྤྱོད་པའི་
 གཉེན་པོ་གང་ཞིག །དེའི་ས་བོན་དུངས་འབྱེན་མི་རུས་པའོ། །མཚན་གཞི་ནི། དགོས་པ་སྟོམ་
 སྤང་སྤྱོད་པའི་ཆེད་དུ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ལ་ཆོས་གཞན་མ་སྟེལ་
 བར་ལུགས་མཐུན་དང་། ལུགས་མི་མཐུན་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 རོ། །འདི་ལ་དགུ་པ་བྱེ་བ་སྐབས་འདི་ན་མི་གསལ་ཞིང་འཆད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་མ་
 བཤད་ཀྱང་དགུ་པ་འབྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ནི་རྒྱན་ཆགས་ཡིན་པའི་བྱིར་། །
 ཞེས་སོགས་གྱི་ལུང་དང་། དེའི་ངོ་སྤེལ་གྱི་སྤང་བྱ་ལ་རྒྱུང་འབྲིང་སོགས་དགུ་གསུངས་ཞིང་།
 དགུ་པོ་དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་དགོས་པའི་བྱིར་། ཞེས་པའི་རིགས་པ་ལས་སོ། །དེས་དེ་གཅིག་
 ཅར་སྤྱོད་རུས་ན་ནི་འཇུག་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྤྱོད་རུས་པས་སྟོམ་སྤང་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་སྤང་བཞིན་
 དུ་གཅིག་ཆར་དུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་དགུ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། ས་གཉིས་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་
 སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་སྤྱི་ཆེད་དུའོ། །ལྟ་བུ་སོགས་གསུམ་གྱི་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་སྤྱི་ཆེད་པའོ། །
 བརྒྱད་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་སྤྱི་ཆེན་པོའོ། །དེ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་

བས་དེ་ལྷར་དགྲར་དབྱེ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་དགྲར་དབྱེ་བའི་ཚུལ་
དེ་ལྷར་འཆད་དགོས་པ་ལས་གཞན་མེད་ལ། དེ་དང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བར་
ཆད་མེད་ལམ་དགྲ་པོ་རེ་རེ་ལ་སྒྱུར་བ་རེ་རེ་མི་དགོས་ན་ཐོག་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཁོ་ན་ལ་
སྒྱུར་བ་མེད་གོ་ནམ་བཞུངས་ཞེས་བྱ་བ་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་དེའི་ས་བོན་མགོ་གཞོན་པའི་གཉེན་པོ་
ཞིག་ངེས་པར་སྒྲོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷར་ན་མཚན་ཉིད་ནི། །
སྒྱུར་བ་མེད་གོ་ནམ་བཞུངས་གང་ཞིག །སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་ཆེན་པོ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་སྤང་གཉེན་དུ་
གྱུར་བ་དང་། འབྲིང་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་དང་། རུང་དུ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་དེའོ། །ས་མཚམས་ནི། ས་
གཉིས་པ་ནས་བརྒྱུ་བའི་བར་དུའོ། །གལ་ཏེ་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་སྤང་གཉེན་ལ་སྤྲོད་ཉིད་ལ་ཅེ་
གཅིག་རུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཤིག་ངེས་པར་དགོས་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
ཙམ་གྱིས་ངེས་པར་ཆོག་པ་ལ། འདི་སྒྱུར་དངོས་གཉིས་ཀ་མཐར་གནས་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་དགྲའི་
ངོ་བོར་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལྷར་དགོས་པ་དེ་ནི་སྒྲོམས་འཇུག་དགྲའི་ངོ་བོ་སྒྱུར་འདས་ལམ་དང་།
བྱེ་བྲག་དུ་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་འཆད་མ་ཤེས་པ་
ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་
པའི་སྒྲོམས་འཇུག་དག་པ་དག་ལ་ནི་སྒྱུར་རང་གི་མི་མཐུན་སྒྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་རྟོག་
པ་སྤྲོད་པའི་མཐུ་མེད་ཅིང་། སྤྲོད་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཉམ་གཞག་གི་སྐབས་སུ་
འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་མེད་སྤྲོད་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་
དགྲ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།
ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དགྲ་པོ་གང་རུང་གི་ངོ་བོར་ངེས་པར་སྒྲེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཆེ་ཡང་སྒྲོམས་
འཇུག་གཅིག་གི་ངོ་བོར་གནས་པ་ནས། སྒྲོམས་འཇུག་གཞན་དང་གཞན་དུ་འཕྲོས་པ་ན་སྤང་བྱ་
སྤྲོད་པའི་རུས་པ་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་དེ་ལ་འཇུག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་ནམས་འབྲལ་
དང་འབྲལ་དུ་སེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་པ་དག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་བར་དུ་འགོར་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྒྲོམས་འཇུག་དགྲ་ལ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་གྱི་སྤང་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་
པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པར་གང་ལས་ཤེས་ཞེ་ན། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་ལས། ཡོན་ཏན་འདི་

དག་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་བྱ་བས་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། གནས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལོ། །རང་གི་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་བལྟའོ། །གནས་པ་ལས་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བལྟའོ་ཞེས་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྟེན་གྲུབ་པ་སྒྲོབ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ན་གོ་སྒྲ་བས་རྟེན་སྒྲོམ་པའི་ལམ། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་དགྲུང་། །ཞེས་དགུ་པོ་སྒྲོབ་གཉེན་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དོ་སྐྱེལ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་གི་ས་པོན་གཞོམས་པའི་ཕྱིར་དུ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱེད་རོ། །དཔྱེན། ཅུ་བའི་དཔྱེ་བ་རྒྱུད་དུ་སོགས་གསུམ་དང་། ཡན་ལག་གི་དཔྱེ་བ་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་དགྲའོ། །གསུམ་དུ་འབྱེད་པ་མདོ་དང་གཞུང་ན་པལ་ཆེར་གསལ་ཞིང་། འཆད་པ་པོ་རྣམས་གྱིས་བཤད་ཀྱང་། དགྲུང་འབྱེད་པ་ལ་ཁུངས་མེད་དོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་པས་རྣམ་པ་དགྲུང་བཞེད་དོ། །ཞེས་པའི་ལུང་ལས་དང་། སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་ས་པོན་གྱི་སྒྲོབ་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་འདི་ལ་གཞན་མ་བཤད་ཅིང་། རྟོག་པ་དགུ་ནི་རིམ་གྱིས་སྒྲོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པ་ལས་སོ། །གཞན་དག་གི་བསམ་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་སྒྲོབ་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིག་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་དེ་མ་ཡིན་ནོ་སྒྲོམ་པ་དང་། འདི་ལས་གཞན་ཞིག་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་ཞེས་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་རྩེ་སྒྲོབ་སྒྲོན་བྱེད་གྱི་གཞུང་འདི་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐར་གནས་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་དགུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་སྒྲོབ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མིན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཟག་མེད་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་ཞེས་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སྒྲོམ་ལམ་སྤྱིད་རྩེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དག་ཆོག་ཅུམ་དུ་སོང་། །དཔྱེ་བ་དགུ་པོ་སོ་སོའི་དོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། ཅུ་བའི་དཔྱེ་བ་གསུམ་ནི་ཀུན་གྱིས་

འཆད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་དགུ་ནི། ཐོད་ཀྱི་ཆུང་ཆུང་སྒྲིམ་མ་འཇུག་དེ་ཉིད་
 གུས་སྒྲིམ་རྟག་སྒྲིམ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང་། གང་ཆུང་དང་བཅས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་བཅས་
 པ་ནི་ཆུང་ཆུང་སྒྲིམ་གསུམ་སྟེ། ས་གཉིས་པ་ནས་བཞི་པའི་བར་དུ་ལོ། ཐོད་ཀྱི་ཆུང་ཆུང་སྒྲིམ་མ་འཇུག་
 འབྲིང་པོར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་སྒྲིམ་ལྟར་སྒྲིམ་བས་གསུམ་ནི་འབྲིང་པོ་སྒྲིམ་གསུམ་སྟེ། ས་ལྷ་པ་
 བས་བདུན་པའི་བར་དུ་ལོ། འདོན་གཞིའི་སྒྲིམ་མ་འཇུག་ཆེན་པོ་ལ་སྒྲིམ་ལྟར་སྒྲིམ་བས་གསུམ་ནི།
 ས་བརྒྱད་པ་སོགས་གསུམ་མོ། འདོན་ལྟར་བཤད་ན་མདོ་སྟེ་དགོན་མཆོག་སྒྲིམ་ལས་བསྐྱལ་བ་
 གངས་མེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐོད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 ལ་སྒྲིམ་པར་འཇུག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། འདོན་ཡང་དངོས་གཞི་ཐོད་ཀྱི་
 ལ་ཆུང་འབྲིང་སོགས་གསུམ་དུ་འབྱེད་ན་དེ་ཉིད་སྒྲིམ་སྒྲིམ་རྟག་པ་གསུམ་གྱི་གཉིན་པོར་ངེས་པ་
 བཞིན་དུ་གཞག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྒྲིམ་གཉིན་ལ་ཆུང་ཆུང་སྒྲིམ་གསུམ་དུ་འབྱེད་
 པའི་ཆུ་མཆོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་དེ་ལས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་ཅི་ན། དེ་ལྟར་
 གྲུབ་པ་ན་དངོས་གཞི་ལ་དགུར་དབྱེ་བ་འབྱུང་སྟེ། སྒྲིམ་བྱའི་དབྱེ་བ་ལས་དངོས་གཞི་ཐོད་ཀྱི་
 ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བར་གྲུབ་ཅིང་། སྒྲིམ་བྱའི་རྟག་པ་ལ་ཆུང་ཆུང་དབྱེ་བ་གསུམ་ལ། ཡན་ལག་གི་
 དབྱེ་བ་དགུར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཐོད་ཀྱི་ཆུང་ཆུང་གཞག་ལ། མཆོན་ཉིད། མཆོན་བྱའི་སྒྲིམ་བཤད་པ། མཆོན་
 གཞིའི་ཆུང་ཆུང་པར་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ལ། འདིར་བསྟན་པའི་དངོས་གཞི་ཐོད་ཀྱི་ཆུང་ཆུང་སྒྲིམ་མ་འཇུག་ཉིད་ནི། རང་ཆུ་སྒྲིམ་པ་
 མེད་གི་ཆུང་ཆུང་སྒྲིམ་སྒྲིམ་རྟག་དུ་བཏང་ནས། མཐར་གནས་གྱི་སྒྲིམ་མ་པར་འཇུག་པ་དགུ་ལ་སྒྲིམ་
 པར་ཞུགས་སྒྲིམ་གྱིས་ངོ་སྒྲུལ་གྱི་སྒྲིམ་བྱའི་ས་པོན་དུངས་འབྱེད་པར་རྒྱས་པའི་སེམས་དཔའི་
 ཆུང་ཆུང་འབྱེད་རོ། འདོན་གཞི་ཐོད་ཀྱི་ཆུང་ཆུང་སྒྲིམ་མ་འཇུག་ཉིད་ནི། དེ་བཏང་ནས་དགུ་ལ་ཆོས་
 གཞན་མ་སྟེ་ལ་པར་ལུགས་མཐུན་དུ་སྒྲིམ་པར་ཞུགས་སྒྲིམ་གྱིས། ངོ་སྒྲུལ་གྱི་སྒྲིམ་བྱའི་ས་
 པོན་དུངས་འབྱེད་པར་རྒྱས་པའི་སེམས་དཔའི་ཆུང་ཆུང་འབྱེད་རོ། འདྲེན་དེ་ལའང་གསུམ་ལས།
 ས་སའི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཐོད་ཀྱི་ཆུང་ཆུང་སྒྲིམ་མ་འཇུག་གང་ཞིག །གུས་སྒྲིམ་དང་རྟག་སྒྲིམ་

གང་རུང་དང་བྲལ་བ་དང་། གང་རུང་དང་ལྷན་ལ་ཅིག་ཤོས་མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་བཅས་
 པ་ཞེས་སྒྱུར་ཏེ། འོག་མ་དག་ལ་དེ་བཞིན་ནོ། །འདིར་བསྟན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོད་རྒྱལ་འབྲིང་
 པོའི་མཆན་ཉིད་ནི། རང་རྒྱ་དངོས་གཞི་ཐོད་རྒྱལ་རྒྱུ་རུ་ཐོན་དུ་བཏང་ནས། དེ་དགུ་ལ་འགོག་
 པ་རེ་རེ་སྟེ་སྟོམ་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་སྟོམ་སྤང་རྟོག་པ་འབྲིང་པོ་སྟོར་གསུམ་གང་རུང་འཛིམས་
 པར་རྒྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དེ་ལ་འང་གསུམ་མོ། །ཆེན་པོའི་མཆན་ཉིད་ནི། རང་རྒྱ་འབྲིང་
 པོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་དེ་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་རེ་སྟེ་ལྷགས་མི་མཐུན་དུ་ལྷགས་སྟོབས་ཀྱིས་
 སྟོམ་སྤང་རྟོག་པ་རྒྱུ་རུ་སྟོར་གསུམ་གང་རུང་གིས་བོན་དུངས་འབྱིན་པར་རྒྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །
 དེ་ལ་འང་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་ཆོས་གཞན་སྟེ་ལ་བའམ།
 བོར་བ་གང་རུང་གི་སྟོན་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཐོད་རྒྱལ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལ་དར་ཁྲིག་
 མཛད་པ་ན་རེ། སྟོར་བ་སང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ཀྱི་རྗེས་ཐོགས་སུ་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཆོས་གཞན་མ་
 སྟེ་ལ་བའི་ཡར་སོང་དེ་ལ་ཐོད་རྒྱལ་རྒྱུ་རུ་ཐོན་པར་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་སྒྲ་དོན་མ་
 ཆང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ནི་དངོས་གཞི་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱེདས་ས་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །དེས་
 ན་ཐོད་རྒྱལ་མཆན་ཉིད་པ་ནི་དགུ་ལ་འགོག་པ་དང་འདོད་སེམས་སྟེ་ལ་བ་གཉིས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། ལུང་དང་འགལ་བ་དང་རིགས་པས་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 དེ་འདྲ་དེ་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་ན། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོད་རྒྱལ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་མཆོམས་སྒྱུར་ནས། དེའི་ལན་དུ་གང་ཡང་མ་
 སྟེ་ལ་བའི་ཡར་སོང་དེ་ཐོག་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེའི་སྒྲ་བཤད་མ་ཆང་བས་དེ་མ་ཡིན་ན། མིན་ཅེ་ནས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་
 པར་འཇུག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཞིག་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་ནང་དུ་བཤད་པ་དེ་ཡང་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །
 བསྐྱེདས་ས་བསྟན་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྟོར་བ་སང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ཀྱིས་དེའི་བསྐྱེདས་
 ས་བསྟན་པའི་གོ་མི་ཆོད་ན། དེ་བསྟན་པ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཐོད་
 རྒྱལ་ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་པོ་གཉིས་ལ་མཆོམས་འཛིན་གསལ་བར་བཤད་པ་བཞིན་དུ། རྒྱུ་
 འབྲིང་གཉིས་ལ་མཆོམས་འཛིན་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀ་ལ་གསལ་བར་མ་བཤད་པ་ནི་

ཅུང་ཟད་དཀའ་བའི་གནས་སོ། །ཡང་དར་ཁྱིམ་མཛད་པ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ས་
 ཏུག་པ་མན་ཆད་དུ་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་མེད་པར་འཆད་པ་ལྟར་ན་དེ་མན་ཆད་ཀྱི་སྟོམ་ལམ་
 ཅེ་སྟུང་གཞུང་གང་གིས་འཆད་ཅིས་རྒྱུ་པར་བརྟག་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་རྒྱུ་གཞུག་ལ། སྟེལ་གཞི་དང་། སྟེལ་ཆོས་དང་། གནས་དུ་ཡིན་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། ཆོས་གཞན་མི་སྟེལ་བ་རྒྱུས་ལ་ནི་སྟེལ་གཞི་དང་སྟེལ་ཆོས་དབྱེད་མི་དགོས་
 ལ། འགོག་པ་སྟེལ་བའི་ཡར་སོང་ལ་ནི་སྟེལ་གཞི་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་འཇུག་དང་པོ་བརྒྱད་
 ཏོ། །འདིར་འགོག་པ་ནི་སྟེལ་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟེལ་ཆོས་སུ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་
 འདི་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། འདིར་ཡང་འགོག་པ་དང་འགོག་པ་སྟེལ་དགོས་ཏེ། མ་སྟེལ་ན་ཐོད་
 ཀྱི་ལ་འབྲིང་པོའི་གནས་མ་ཆད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་ཏེ་ལྟར་སྟེལ་བ་དེ་མདོ་
 དང་སྟུར་རྒྱ་ཡོད་དམ། དེ་སྐད་སྟུ་བ་པོ་བྱོད་རང་གི་སྟོ་གོས་ཀྱིས་བཟོས་པས་ཆོག་པ་ཡིན།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན་གནས་ཀྱི་གངས་ངེས་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་མདོ་གང་དང་
 སྟུར། སྟེལ་གཞིའི་འགོག་པ་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་འདོད་སེམས་མདོན་དུ་བྱས། དེའི་རྗེས་སུ་
 འགོག་པ་མདོན་དུ་བྱེད་པར་འཆད་པའི་མདོ་དེས་སོ་སྟུམ་ན། དེ་ལྟར་ཐོད་ཀྱི་ཆེན་པོ་ལ་འགོག་
 པ་དང་འདོད་སེམས་སྟེལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་སེམས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་འགོག་པ་ཐོད་ཀྱི་
 འབྲིང་པོ་ལ་སྟུར་བ་ན། ཐོད་ཀྱི་ཆེན་པོའི་གནས་སུ་སྟུར་བའི་འགོག་པ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་མདོ་མི་
 འབྱུང་བའི་བྱིར། མདོ་ཡོད་དོ་སྟུམ་ན། མདོན་སྟུམ་ལ་བསྟོན་པར་ཟད་དེ། མདོ་ལ་བལྟ་བའི་
 ལོང་མེད་ནའང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་གཞུང་གང་དང་ཐོད་ཀྱི་ཆེ་འབྲིང་གང་སྟུར་བའི་
 ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་བརྟགས་པས་ངེས་པ་རྙེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གཞི་པའི་བཞེད་པ་ནི།
 ཐོད་ཀྱི་འབྲིང་པོའི་སྐབས་སུ་མདོན་ན་མེད་པའི་འགོག་པ་གཅིག་ཀྱང་ཁ་བསྐྱང་ནས་འགོག་པ་
 དང་འགོག་པ་སྟེལ་བར་བཞེད་ཅིང་། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྤྱིད་ཅེ་ལ་བྱུང་ཆུང་བྱེད་ཅིང་།
 འགོག་པ་གཉིས་པའི་མཐར་མཆོམས་འཛིན་པའི་འདོད་སེམས་མདོན་དུ་བྱེད་ཅིང་། འདོད་
 སེམས་དེ་ཡང་ཐོད་ཀྱི་འབྲིང་པོ་ལ་གཏོགས་པར་བཞེད་ལ། སྟོབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ཐོད་
 ཀྱི་འབྲིང་པོ་ལ་འགོག་པ་ཐོག་མར་བྱས་ནས། འགོག་པ་རེ་རེའི་རྗེས་ལ་མཐར་གནས་ཀྱི་

སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་སྟེལ་པ་དང་། ཐོད་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་འདོད་སེམས་ཐོག་
 མར་བྱས་ནས། འདོད་སེམས་དགུའི་རྗེས་ལ་མཐར་གནས་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་སྟེལ་
 བར་བཞེད་ཅིང་། མཉམ་གཞག་མིན་པས་མཆོམས་བཟུང་། ཞེས་ལན་གཉིས་སྟོན་ནས་གཅིག་
 ཐོད་རྒྱལ་འབྲིང་པོ་དང་། གཅིག་ཤོས་ཐོད་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱར་བར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོབ་
 དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་ལ། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགུར། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
 སོང་། ཞེས་པས་ཐོད་རྒྱལ་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་བསྟན་པ་དང་། འོངས་ནས་ཞེས་པ་མར་འོངས་ལ་
 སྦྱར་ནས་ཐོད་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་མདོར་བསྟན་དང་། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །
 ཞེས་པ་ནས་མི་འདྲར་འགོ་ཞེས་པའི་བར་ཐོད་རྒྱལ་འབྲིང་པོ་དང་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ་
 མཛད་དོ། །འོང་ནས་ཞེས་པ་བྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ནས་རྒྱད་ཆུང་བསྟན་པར་ནི་ཉིར་སྒྲུང་དང་། ཤེའི་
 པའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀ་ན་མི་གསལ་ལ། ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་རའི་གནད་གྱི་སྒྲ་འོད་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་
 དུ་རུང་ཅམ་ཞིག་བཤད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་དག་ལྟར་ལས། འདིར་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བརྒྱད་
 པོ་རེ་རེ་ཞིང་འགོག་པའི་རྗེས་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། དགུ་པ་ལ་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་
 མི་རུས་ཏེ། འགོག་པ་ལས་འགོག་པར་ལྷང་བ་ནི་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཉེ་པའི་
 ཕྱིར་དང་ཤུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། དེ་ལས་ལངས་ཏེ།
 འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཤིང་། དེ་ལས་ལངས་ནས་མཉམ་པར་མ་གཞག་པའི་སེམས་ལ་
 གནས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སོང་བ་གཉིས་པ་སྟེ་རྟོགས་སོ། །ཞེས་དང་། འོངས་ནས་ཞེས་བྱ་བ་
 འདི་ལ་ཡང་། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཆོམས་
 བཟུང་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་རྗེས་སུ་སྦྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་སྟེལ་
 གཞི་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུའོ། །འོ་ན་འབྲིང་པོའི་སྐབས་སུ་བརྒྱད་ལས་མི་འབྱུང་བ་ཅི་ཞེ་
 བ། དེར་ནི་འགོག་པ་ནས་སྟོང་ཅེ་ལ་མ་ཞུགས་པར་འདོད་སེམས་མདོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་ལ།
 འདིར་ནི་འགོག་པ་ནས་འདོད་སེམས་མདོན་དུ་བྱེད་རུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་སྟེལ་ཆོས་ནི་འགོག་པ་དང་འདོད་སེམས་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་
 པ་ཡིན་ལ། ཅིག་ཤོས་ནི་མ་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། འདི་གཉིས་སྟེལ་ཆོས་སུ་བྱས་ཏེ་

སྟོམས་པར་ཁྱུགས་པས།   སྟོམས་འཇུག་ལ་རི་ལྷར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
 འདིར་འཆད་པ་པོ་རྣམས་ཐོད་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ལ་གཅིག་པོར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་
 བས།   ཐོད་རྒྱལ་འབྲིང་པོ་ལ་གཅིག་རྒྱལ་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཆད་པ་ནི།   འབྲེལ་པར་
 མ་བཤད་པ་ལ་བསམས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་།   དེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སྟེ།   བསམ་གཏན་
 དང་པོ་ནས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཁྱུགས་པའི་ཆེ་བདུན་རྒྱལ་བ་ཡིན་ལ།   འགོག་པ་ནས་
 བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཁྱུགས་པའི་ཆེ་དང་།   ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་འགོག་པ་ལ་
 ཁྱུགས་པའི་ཆེ་དུག་དུག་པོར་བ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ།   །དེའི་ཕྱིར།   གཅིག་དང་
 གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ།   །ཞེས་པས་ཐོད་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་བསྟན་པར་འདོད་པ་ཡང་བྱུང་ཆུང་
 བ་དང་།   འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགོ།   །ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་ཡང་ཐོད་རྒྱལ་འབྲིང་པོ་ལ་
 འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི།   ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་མེད་དོ།   །དེ་ཡང་ཕལ་ཆེ་བ་དག་ཐོད་རྒྱལ་འབྲིང་པོའི་
 སྐབས་ན་ཡར་སོང་ཁོ་ན་བཤད་པ་ཡིན་གྱི།   མར་འོང་གི་བཤད་པ་དང་།   ལྷགས་མི་མཐུན་དུ་
 འཇུག་པ་གཏན་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་རྣམ་པར་མ་བརྟག་པ་ཡིན་ཏེ།   སྐབས་དེར་འགོག་པ་
 ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་།   འགོག་པ་ནས་གསུམ་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་།
 འགོག་པ་ནས་བཞི་པ་ལ་འཇུག་པ་སོགས་འགོག་པ་ནས་ཕར་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་མར་འོང་ཁོ་ན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་མ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་འགོག་པ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡར་འགོ་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན།   འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལས་གོང་ན་ཡོད་པའི་
 སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པས་སོ་སྟོམ་ན།   འོ་ན་ཅིག་ཤོས་འོག་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མར་འོང་དུ་ཐལ་བ་
 བརྒྱུག་མི་ལུས་སོ།   །འོ་ན་འདོད་པའི་སེམས་དེ་ཅི་ཞེ་ན།   ཅུ་བར་ནི།   འདོད་པར་གཏོགས་པའི་
 རྣམ་པར་ཤེས།   །ཞེས་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་སུ་བཤད་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཡང་།   འབྲེལ་པར་
 མཉམ་པར་མ་གཞག་པའི་སེམས་སུ་བཤད་པས།   རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གསལ་ཞིང་།   དེ་ཡང་ཆོག་
 གསལ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར།   འདོད་པའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་བ་ལ་སོགས་པས་མཚོན་ནས།
 ཁམས་གསུམ་ཀའི་འཛིག་རྟེན་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་བལྟ་བའོ།   །ཡང་གཞན་དག་ཐོད་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་
 སྐབས་སུ་མར་འོང་གི་བཤད་པ་ཁོ་ན་ཡོད་གྱི།   ཡར་འགོའི་བཤད་པ་མེད་པ་དང་།   སྟོམས་པར་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རིགས་རོལ་མཚོ། (སྤྲེང་ཆ།)

འཇུག་པའི་ཆེ་ཡང་ལུགས་འབྱུང་དུ་འཇུག་པ་མེད་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་རྣམ་པར་མ་བརྟག་པ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་སྐབས་སུ་འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་དང་། འདོད་པ་ནས་
བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་འཇུག་པ་སོགས་འདོད་སེམས་ནས་སུ་ལ་འཇུག་ཀྱང་། བར་འཇུག་པ་
ཐམས་ཅད་ལུགས་འབྱུང་དུ་འཇུག་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་དེ་འདྲ་མེད་དོ་སྙམ་ན། ཐོད་
ཀྱི་ཆེན་པོའི་ངོས་འཛིན་དུ་སྟོམས་འཇུག་དགའི་བར་དུ་འདོད་སེམས་རེ་རེ་སྟེལ་བར་འདོད་པ་
ཉམས་སོ། །ཡང་གཞན་དག་མཆོམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་ནས་འགོག་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་བོར་
བའི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པར། འདོད་སེམས་ནས་སྤྱིད་རྩེ་ལ་འཇུག་པ་ལ་གཅིག་
བོར་བ་དང་། འདོད་སེམས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་ལ་འཇུག་པ་ལ་གཉིས་བོར་བ་དང་། འདོད་སེམས་
ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་ལ་བརྒྱད་བོར་བའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་དེ་ནི། སྟོབ་དཔོན་
གྱི་འགྲེལ་པའི་འགྲུར་ལ་འབྲུལ་བ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་མཆོམས་འཛིན་གྱི་
འདོད་སེམས་ནས་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་བརྒྱད་བོར་བའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པ་ལ། དེར་བོར་
བའི་རྣམ་གཞག་ཁས་མ་སྤངས་པས་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། དེར་དེ་བོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནས་དེའི་བར་
དེ་ན་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དང་པོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་བོར་བའི་ཕྱིར། ཡང་འདོད་སེམས་ནས་
སྤྱིད་རྩེ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་གཅིག་བོར་བའི་མཆོན་གཞིར་ཁས་སྤངས་པ་དེ་ཡང་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ནི་བདུན་བོར་བའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ནས་མཐར་འདོད་
པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་བརྒྱད་བོར་བའི་མཆོན་གཞིར་ཁས་ལེན་པ་ཡང་ནོར་
བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བོར་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་གཞུང་རྩ་བའི་
གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་ཞེས་སོགས་གྱི་གོ་རིམ་དེ་ནི། ཆོག་སྦྱར་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
གྱི། ཐོད་ཀྱི་ཆེན་པོའི་འབྲིང་གཉིས་གྱི་འཇུག་པའི་གོ་རིམ་དེ་དང་བསྟུན་ན། བརྒྱད་དང་བདུན་དང་
དུག་དང་ལྔ། །བཞི་གསུམ་གཉིས་དང་གཅིག་ཀྱི་ནས། །དང་པོའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འོང་། །
ཞེས་པ་ཐོད་ཀྱི་ཆེན་པོ་དང་། བདུན་དང་དུག་དང་ལྔ་དང་བཞི། །གསུམ་དང་གཉིས་དང་
གཅིག་ཀྱི་ནས། །འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགོ། །ཞེས་པ་ཐོད་ཀྱི་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་བ་
ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་གནས་གྱི་གྲངས་ལ། མེད་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ལ་ནི་གནས་བཅུ་བདུན་ཡིན་པ་
 ཀྱན་ཞལ་འཆམ་ལ། དེ་ཡང་རྩལ་གྱི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། རྩོག་པའི་སྒོ་ནས་ནི་བཙེ་བརྒྱད་
 ཏུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། སྤྱིད་ཅེ་ནས་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་གྱི་འགོག་པ་དེ་དང་། འགོག་པ་
 ནས་སྤྱིད་ཅེ་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་གྱི་འགོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་རྩོག་པ་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ཐོད་ཀྱི་ཆུང་ཆུང་དུའི་གནས་ལ་ནི་དགུ་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པ་མེད་ལ།
 འབྲིང་པོའི་གནས་ལ་བོད་སྐུ་མ་རྣམས་མཐར་གནས་གྱི་སྒོ་མས་འཇུག་དགུ་དང་། འགོག་པ་དགུ་
 སྤེལ་བས་བཙེ་བརྒྱད། འགོག་པ་གཉིས་གྱི་མཆམས་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་སེམས་དེ་དང་ཉི་
 སྟོན། ཞེས་ཟེར་བ་དང་། བོད་ཕྱི་མ་ལལ་ཆེ་བ་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་བས་བཅུ་དྲུག་ །
 སྤྱིད་ཅེའི་རྒྱད་ཆུང་དང་བཅུ་བདུན་ནི་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱད་ཆུང་གི་དགོས་པ་ལ་སྐུ་མ་ཁ་ཅིག་
 འགོག་པ་དང་འགོག་པ་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤེལ་བ་ལ་དེ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་འདོད་སེམས་
 གྱིས་མཆམས་འཛིན་དགོས་ལ། འདོད་པའི་སེམས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྤྱིད་ཅེར་རྒྱད་ཆུང་
 དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འགོག་པ་ནི་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན། འདོད་སེམས་ནི་མ་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་
 ཡིན་པས། དེ་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མར་འོང་གི་དུས་སྤྱི་ཅི་ཞེན། དེ་
 དུས་གྱི་འགོག་པ་དེ་ནི་འདོད་སེམས་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པས། དེ་ཙམ་གྱིས་ཞི་བ་མ་ཡིན་ལ།
 ཅིག་ཤོས་གྱིས་ནི་སྒོར་སྤྱིད་ཅེའི་སེམས་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་
 མཆམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཞེས་གསུང་བ་དང་། ཁ་ཅིག་མདོ་
 སོ་སའི་དགོངས་པས་སྤྱིད་ཅེ་ལ་རྒྱད་ཆུང་བྱེད་མི་བྱེད་གཉིས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱད་ཆུང་ངེས་པར་
 དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་ན་འབུམ་དང་། སྒྲོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བཤད་
 དགོས་པ་ལས། དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་མི་མཐུན་པར་འཆད་པ་དུ་མ་
 སྒྲུང་ངོ་། །རིགས་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཐོད་ཀྱི་ཆུང་ཆུང་པོའི་གནས་ནི་བཅུ་དྲུག་སྟེ། སྤེལ་
 གཞི་བརྒྱད་དང་སྤེལ་ཆོས་བརྒྱད་གྱི་དབྱེ་བས་སོ། །སྤྱིད་ཅེ་ལ་རྒྱད་ཆུང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་འཐད་དེ།
 མདོ་ལས་མ་བཤད་ཅིང་རིགས་པས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །རིགས་པས་མི་འཐད་དེ། ཐོད་
 ཀྱི་ཆུང་ཆུང་པོའི་འགོག་པ་དང་། ཆེན་པོའི་འགོག་པ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་འདོད་སེམས་གྱིས་

མཆམས་འཛིན་པར་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀ་ལས་བཤད་གྱི། སྤྱིད་ཅེ་དང་འདོད་སེམས་གཉིས་ཀྱི་མཆམས་འཛིན་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིར་འགོག་པ་ནས་འདོད་སེམས་སུ་འོང་མི་རུས་ན། ཤིན་ཏུ་ཞི་བའི་འགོག་པ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་ཡང་འོང་མི་རུས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་འཇུག་རུས་པ་ཉམས་སོ། །

འོན་ཏེ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་བྱད་ཆུང་བཤད་ཅིང་། འཕགས་སེང་གཉིས་ཆར་གྱིས་དེ་ལས་ལངས་ནས། དེ་མ་ཐག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་དམིགས་ཏེ། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། གཞུང་དེ་ནི་ཐོད་རྒྱལ་འབྲིང་པའི་གནས་ལོག་པ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་འགོག་པ་ལས་ལྡང་བའི་ལྡང་སེམས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་མཛོད་ལས། རང་གི་དག་དང་འོག་མ་ཡི། །འཕགས་པའི་སེམས་གྱིས་དེ་ལས་ལྡང་། །ཞེས་ལྡང་སེམས་ལ་གཉིས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིད་ཅེ་འི་དག་པ་བ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་གྱི་ཟག་མེད་དོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཉིར་སྒྲུབ་དུ་ནི། དེ་ལས་ལངས་ནས་འདུ་གེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ལའོ། །ཞེས་སྤྱིད་ཅེ་འི་སེམས་གྱིས་ལྡང་སེམས་བྱེད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི། དེ་ལས་ལངས་ནས་དེ་མ་ཐག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་དམིགས་ཏེ། ཞེས་སྤྱིད་ཅེ་དང་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་ཟག་མེད་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བསམས་ནས་བཤད་གྱི། སྤྱིད་ཅེ་ཁོ་ན་ལ་བཤད་པ་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་སྤྱིད་ཅེ་འི་བྱད་ཆུང་ནི་བྲི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དགོངས་པ་བྲུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགོག་སྟོམས་ཀྱི་ལྡང་སེམས་བསྟན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྡང་སེམས་གནས་སུ་བགྱང་དགོས་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་ལྡང་བའི་ཆོ་དེ་ཡང་གནས་སུ་ཐལ་བས་སོ། །འདི་ཡང་ལྡང་སེམས་ཡིན་པར་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལོ་རྩ་བ་ཡང་བཞེད་པས་བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྤྲོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷོག་པའི་སྒོ་ནས་གནས་སུ་མ་རུར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བརྒྱད་ནས་འགོག་པ་བརྒྱད་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་བཅུ་དུག་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འགོག་པ་བདུན་ནས་མཐར་གནས་ཕྱི་མ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་ན་གནས་བཅུ་བཞིར་འགྱུར་བས་སོ། །ཐོད་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་གནས་ལ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་འཆད་པར་ཐམས་ཅད་ཞལ་འཆམ་ལ། རྩས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ལྷོག་པའི་སྒོ་ནས་ནི་སུ་མ་རུར་ཅུ་དུག་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། སྟོམས་འཇུག་དགུ་ནས་འདོད་སེམས་དགུ་ལ་ལངས་པ་དེའི་ཆོ་གནས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་

དུ། འདོད་སེམས་དགུ་ནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་ཞུགས་པ་དེའི་ཆེན་ཡང་བཙོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་མཆོམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་འདི་ཡང་ཐོད་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་གནས་སུ་བགྱང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ནས་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་འདི་མ་བགྱངས་ན་ལུགས་མཐུན་དུ་བརྒྱད་རྒྱལ་བའི་མཆོན་གཞི་འཛིན་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ལུགས་མཐུན་དུ་ཆོས་གཞན་མ་སྒྲེལ་བའི་ཡར་སོང་ཡིན་གྱི། ལུགས་མི་མཐུན་དུ་བརྒྱད་རྒྱལ་བའི་མཆོན་གཞིར་བཞག་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་མཐའི་འདོད་སེམས་ནི་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་གནས་སུ་བགྱང་བར་མི་རིགས་ཏེ། ཐོད་རྒྱལ་ལས་ལངས་ཟིན་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐོད་རྒྱལ་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་ཀ་ལ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ལུགས་མཐུན་དུ་རྒྱལ་བ་དང་། ལུགས་མི་མཐུན་དུ་རྒྱལ་བ་གཉིས་གཉིས་ཁས་སྤངས་པར་རིགས་སོ། །ཐོད་རྒྱལ་འདི་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་དགོས་པ་ལ། བོད་སྐད་མ་རྒྱམས་སྟོམས་འཇུག་ལ་རྩལ་བྱང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ཞེས་གསུང་ཡང་། སྒྲོམ་སྤང་གི་ས་བོན་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ན་ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་རྩེ་སྤྲོར་གྱི་མཆོན་གཞི་སྤྲོར་འཇུག་གཉིས་པོ་དོས་འཛིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལ་རྩལ་བྱང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་པ་ནི། རྗེས་ཐོབ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་འབྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐབས་འདིའི་འགོག་སྟོམས་དབུ་མ་དང་མཐུན་པར་འཛིན་ན། དབུ་མ་ལུགས་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་ས་དང་པོ་ནས་ཐོབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་ས་དབུ་མ་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་མི་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ནི། འདིའི་སྟོམས་འཇུག་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ནས་གསུངས་པ་དང་བསྟན་པ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་ལམ་རྩེ་སྤྲོར་གྱི་ས་མཆོམས་ཡང་དེ་ནས་འཛིན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྤྲུལ་བཤད་པ་ལྟར་སྟོམས་འཇུག་དགུའི་ལྷན་ཕྱེ་བའི་འགོག་སྟོམས་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་ཉིར་སྤང་གི་དགོངས་པར་གསལ་བས། དེའི་ཆེན་སྟོམས་འཇུག་རང་གི་དོ་བོ་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་སྒྲོམ་སྤང་གི་ས་བོན་སྤྲོང་རུས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། དེའི་སྐབས་ན་རྒྱམ་པར་མི་རྟོག་པའི་

ཡེ་ཤེས་སྒྲོམས་འཇུག་སྒྲུ་མ་བརྒྱད་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་རྒྱུ་མ་ཆད་པར་
ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། སྒྲུ་སྒྲའི་དོན་རྣམས་གསལ་གསལ་དག་གིས་ནི། །རྒྱས་རྒྱས་བཤད་ནས་
རར་རར་མང་པོ་ཡི། །མཁས་མཁས་པ་མཐའ་ཆོད་ཆོད་འདྲ་ན་ཡང་། །དཀའ་དཀའི་དོན་རྣམས་
ལུས་ལུས་འདྲ་མཐོང་ནས། །རྣམ་དཔྱད་བརྩོན་པས་ལན་མང་དབྱེད་བྱས་ནས། །ལུང་དང་
རིགས་པའི་གཏམ་གྱི་སྒྲུར་བ་ཡིས། །རང་དང་གཞན་གྱི་སྒྲོ་གྲོས་སྒྲེལ་བའི་ཕྱིར། །གཞན་ལ་
མེད་པའི་རྣམ་བཤད་འདི་བྱས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲུར་དགུ་ཚན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་སྤངས་པའི་
ས་མཚམས་ནི། ས་བཅུ་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱུ་གྱི་ཐ་མར་མ་སྒྲེབ་ཅིང་། གནས་
རན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་སྒྲོང་བ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ལ་དགུར་བྱེ་བ་དེའི་ནང་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲུར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་
ནང་དུ་དེ་གཏོགས་ན་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲུར་ལས་ལོགས་སུ་བར་ཆད་མེད་ཅེ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་སྐད་དུ། སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་རྗེས་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་པས་
བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་སྒྲོམ་ཅེ་རྫོགས་པའི་རྗེས་ལ་བར་ཆད་མེད་ཅེ་འབྱུང་བར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། གང་དག་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤངས་པ་
དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་དུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་གྲུབ་སྟེ། ཇི་སྐད་
དུ། །ཡམས་ནད་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ནི། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
རིགས་བཞི་པོ་འཆོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡམས་ཀྱི་ནད་དུ་གྱུར་པ་འདི་རྣམས་ཡང་དག་པར་ཟད་
ནས། ཞེས་བར་ཆད་མེད་ཅེའི་སྒྲུ་ལོགས་སུ་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་སྤངས་པ་དང་། བརྟེན་པ་
ཡོན་ཏན་མདོན་དུ་བྱེད་ལུས་པ་དང་། དེ་ནས་བར་ཆད་མེད་ཅེ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་རྣམས་གཞུང་
འགྲེལ་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཞར་ལ་བརྟེན་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་
ལ། དེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཚུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་གཤམ་མེད་པར་འབབ་པ་བཞིན་དུ། རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅུ་

བརྒྱད་སྤངས་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་མངོན་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པས་བརྟེན་པ་ལ་བརྟེན་
པ་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟུར་ལ། དངོས་དང་། བསལ་བྱ་ལོག་བསྐྱབ་ངོས་
བཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོའི་བག་ཆགས་དྲུངས་འབྱེན་པར་རྒྱས་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་རོ། །ས་མཆོམས་ནི་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མ་ཁོན་ན་ཡོད་ཅིང་། འདི་དང་སྤྲད་ཅིག་མའི་སྟུར་བ་
གཉིས་ས་མཆོམས་གཅིག་ཀྱང་བསྟན་ཆུ་ལ་དང་ལྷོག་ཆ་མི་འདྲ་སྟེ། འདི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤྲོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆ་ནས་བསྟན་ལ། ཅིག་ཤོས་ནི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་དང་
ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གནས་སྤངས་དེ་ན་བྱང་པར་
གྱི་ལམ་རྒྱུ་ལྷོ་ལོད་ཅེ་ན། འདི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་སྤྲོད་པ་ལ་ལྷོས་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་
ལམ་ཡིན་ཀྱང་། རྟོག་པ་བརྒྱུ་ཅ་བརྒྱད་སྤངས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་དུ་མི་འགལ་ལོ། །
བར་ཆད་མེད་ཅེ་འཆད་པ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་ཀྱན་མཁུན་ཉིད། །ཅིས་དེ་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་དུ་
བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། དེའི་དམིགས་པའི་རྒྱེན་དང་། བདག་པོའི་རྒྱེན་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
འདིའི་དམིགས་པ་དངོས་མེད་དེ། །དུན་པ་བདག་པོའི་རྒྱེན་དང་ནི། །རྣམ་པ་ཞི་ཉིད། །ཅིས་སོ། །
འདིར་དམིགས་རྒྱེན་དངོས་མེད་དུ་བཤད་པ་ནི། དངོས་པོ་བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ལ་ཟེར་བ་
མ་ཡིན་གྱི། བདེན་པའི་དངོས་པོ་བཀག་པའི་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྤང་བ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་འཆད་
པ་ནི་འཕགས་སངས་གི་དགོངས་པའོ། །དམིགས་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་
ནོ། །ཞེས་པ་ནི། རྣམ་པ་ཞི་ཉིད་ཅིས་པའོ། །གཞུང་འདིས་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྒྱེན་གསུམ་འཆད་པ་
ནི། ཉིར་སྤང་གི་དངོས་བསྟན་ལ་གསལ་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བར་ཆད་མེད་ཅེའི་རྒྱེན་གསུམ་
ལ་སྦྱར་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་གཉིས་དམིགས་རྣམ་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་སོ། །འདི་དེ་དག་གི་
དམིགས་རྣམ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ལ། །ཡར་གྱིས་སེམས་སེམས་བྱང་རྣམས་ནི་རྒྱེན་བཞི་ལས་སྦྱེ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་ཡང་། །ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སེམས་སེམས་བྱང་དུ་འཛོག་
པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དེ་ཡིན་དུ་རྒྱུག་ཀྱང་། དུགས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱེན་བཞི་ལས་སྦྱེ་

དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །མདོར་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་གྱིས་མཐུན་རྒྱུན་དམིགས་པ་
དང་། བདག་པོའི་རྒྱུན་གཉིས་དང་མ་བུལ་བར་བྱས་ཤིང་། འགལ་རྒྱུན་ལོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་
བསལ་ན། འབྲས་བུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལོག་བསྐྱབ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསལ་བྱ་རྣམ་རྟོག་དང་། སེལ་བྱེད་གྱི་ལན་ནོ། །
དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་རྣམ་མཐུན་དེའི་རྒྱ་བར་ཆད་མེད་ཅེ་གང་རུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་
འགལ་བར་འཛིན་པའི་སྟོལ། །འདིར་གཞུང་ལས་ཐེ་ཚོམ་དུ་བཤད་ཀྱང་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་
འདུག་པའི་ལོག་རྟོག་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་དུ་འདུས་ལ། ལོག་རྟོག་དེས་ཀྱན་ནས་སྤངས་པའི་ཚུད་ངག་
ཀྱང་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒྲ་ལ་འཛིན་པ་ནི་མི་འཐད་པས། དེ་ཡང་རྟོག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གྱི་ངོས་འཛིན་རྣམ་རིག་ལ་འཆད་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་དང་མཚུངས་
སོ། །དབྱེན་བཅུ་དྲུག་གོ། །འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་མདོ་ལས་དམིགས་པ་འཐད་པ་སོགས་ཡུལ་
བཅུ་དྲུག་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་ལོག་པར་རྟོག་ཅིན། ཚོས་ཐམས་
ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་། རྣམ་མཐུན་གྱི་དམིགས་པ་འཐད་པར་བཤད་པ་གཉིས་
འགལ་སྒྲམ་དུ་འཛིན་པའོ། །

གཉིས་པ་སེལ་བྱེད་གྱི་ལན་ནི། དངོས་པོ་མེད་པ་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དམིགས་
པ་འཐད་པ་ཀྱན་རྫོང་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ནི་བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་
རབ་ཡིན་ལ། དེས་སྒྲུན་ཀ་དེ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རི་སྒྲིང་དུ། དེ་བས་ན་ཀྱན་
རྫོང་དང་དོན་དམ་པའི་སྒྲི་ཅན་གྱི་སྒྲུན་ཀ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པ་དང་། ཀྱན་རྫོང་གྱི་སྒྲི་
ནས་ལན་བཏབ་དགོས་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་ན། སྒྲུན་ཀ་
ལ་རིགས་བཞི་ཡོད་དེ། ཀྱན་རྫོང་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཀྱན་རྫོང་དང་དོན་དམ་སུན་འབྲིན་པ་
དང་། དོན་དམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གཉིས་པོ་སུན་འབྲིན་པའོ། །དེ་ཡང་ཀྱན་རྫོང་རྟགས་སུ་
བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀྱན་རྫོང་སྒྲི་ཅན་དང་། དོན་དམ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་དོན་དམ་སྒྲི་ཅན་
ཞེས་བྱའོ། །

སྒྲུན་ཀ་བཞི་ཀ་ཡང་གཞུང་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཀྱན་རྫོང་ཏུ་ལམ་གསུམ་

བསྐྱེམ་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། གྲུན་ཚྭ་ཏུ་ལམ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དམན་པའི་མུང་འདས་
མངོན་དུ་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དོན་དམ་དུ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དམིགས་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དམ་དུ་ཡུལ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི།
འགྲེལ་པར། གྲུན་ཚྭ་སྒྲོ་ཅན་གྱི་གྲུན་ཀ་ལ་དོན་དམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ལན་བཏབ་དགོས་ཞེས་པ་ནི།
དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དོན་དམ་སུན་འབྱེན་པའི་གྲུན་ཀ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། གྲུན་ཚྭ་གྱི་དེ་
ཉིད་སུན་འབྱེན་པ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལན་བཏབ་དགོས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་མངོན་པར་རྟགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་བའི་
གནས་རྣམ་པར་བཤད་པ། ལུང་དང་རིགས་པའི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཅེ་མོའི་མངོན་པར་
རྟགས་པར་བཤད་པ་ཉི་སྐབས་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

༡༡༡། །སྤྱོད་གཉེན་དཔག་བསམ་ནམ་མཁའི་ཅེར་སོན་གྱང་། །ལ་རོལ་ཕྱིན་དུག་
འདབ་སྤྱོད་མ་རྒྱས་ན། །སྤྱིད་དང་ཞི་བའི་གདུང་བ་སུ་ཡིས་སེལ། །དེ་ཕྱིར་དེ་སྤྱོན་མཛད་ལ་བྲུག་
འཆལ་ལོ། །ཞེས་འཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་ཅུ་མ་པར་དམ་བཅས་ནས།

དུག་པ་མཐར་གྱིས་པའི་ལེའུ་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་
ཚུལ། གཞུང་གི་དཀའ་བའི་གནས་མདོ་ཅམ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བསལ་བྱ་ལོག་བསྐྱབ་བཅུ་དུག་པའི་མདོར། ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟགས་ནས་འཆང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་ལས་འབྲོས་ཏེ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་
པ། དེ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བསམ་
གཏན་བཞི་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་
འཆང་རྒྱ་ན། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མཐར་གྱིས་པའི་
སྤྱོད་པ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲོབ་པ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་ནན་ཏན་དུ་བགྱི་བ་གང་གིས་
མངོན་པར་རྟོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་དག་མཆིས་སམ། ཞེས་པའི་ལན་དུ།

མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲོར་བ་བཅུ་གསུམ་གསུངས་སོ། །

རི་ལྟར་ཞེན། འདི་ལ་གསུམ་སྟེ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་དང་། ལམ་གྱི་
བྱུང་པར་བྱེད་ཆོས་རྗེས་དྲན་དུག་དང་། ལམ་རྣམ་པར་དག་བྱེད་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྒྲོར་
བའོ། །

དང་པོ་ནི། བཀའ་སྤྱུལ་པ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་སྒྱུན་པས་མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བ་རབ་ཏུ་
འདོགས། མཐར་གྱིས་པའི་བསྐྱབ་པ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་བསྐྱབ་པ་རབ་ཏུ་འདོགས་ཏེ། དེ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། འདི་ལྟར་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ། །
ཞེས་པ་ནས། ལར་ཕྱིན་གཞན་ལྟ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་སྒྲོར་ནས་གསུངས་སོ། །འདིས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་
བསྐྱར་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིན་དུག་རྫོགས་པས་ས་བཅུ་རྫོགས་པར་བྱེད་ཀྱིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལར་
ཕྱིན་ཕྱི་མ་བཞི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་དག་བཅོམ་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཞེས་པ་ནས། དྲན་པ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་
བྱ་བ་མེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པའོ། །ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་
རྗེས་སུ་དྲན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་དཔེ་
བྱུང་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད། ཞེས་སོགས་དང་། ཟག་མེད་གྱི་ལུང་པོ་ལྟ་ཡིད་ལ་མི་
བྱེད། ཞེས་སོགས་དང་། རྟོགས་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད། ཞེས་སོགས་དང་། རྟོན་འབྲེལ་
དུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད། ཞེས་སོགས་ལྟས་སངས་རྒྱས་རྗེས་དྲན་གསུངས་ལ། དང་པོ་ཆོགས་ལམ་
དང་། ལྟག་མ་བཞི་སྒྲོར་ལམ་བཞི་ལ་སྒྲོར་བ་ནི་སྤྱང་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་བྱང་
སེམས་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་བསྒྲོམ་པ་ནི། དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱིས་མཐོང་ལམ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱི་བར། ཡེ་ཤེས་གྱི་བར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་བསྐྱར་ནོ། །མདོར་ན་སྒྲོབ་པའི་ལམ་བཞི་པོ་དོན་དམ་པར་དྲན་པ་མེད་ཅིང་།
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཡང་བཀའ་སྤྱུལ་

པ། རབ་འབྱོར། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཆོས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་བསྒྲུབ་པ་ན། དགེ་བའི་ཆོས་ཡིད་ལ་
 མི་བྱེད། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་དང་།
 ཟང་ཟེང་དང་བཅས་མ་བཅས་དང་། འཕགས་པ་ཡིན་མིན་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་
 དང་། འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དང་། འདུས་བྱས་དང་
 འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད། ཞེས་པས་ནི་ཆོས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་བསྟན་ལ། ཡང་རབ་
 འབྱོར། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དགེ་འདུན་རྗེས་སུ་བྱན་པ་བསྒྲུབ་པ་ན། སྒྲེས་བྱ་བྱང་
 བཞི་དང་། གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དགེ་འདུན་རྗེས་སུ་བྱན་པ་གསུངས་སོ། །ཡང་བཀའ་རྒྱལ་པ། བྱང་སེམས་
 ཆེན་པོ་ཚུལ་བྲིམས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་བསྒྲུབ་པ་ན། ཚུལ་བྲིམས་མ་ཉམས་པ། མ་འདྲེས་པ། སྒྲིན་
 མེད་པ། བྱ་ལོག་མེད་པ། མཆོག་ཏུ་འཇིག་པ་མེད་པ། ཤིན་ཏུ་རྫོགས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་
 ཚུལ་བྲིམས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་། རབ་འབྱོར། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་གཏོང་བ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་
 བསྒྲུབ་པ་ན། ཟང་ཟེང་གཏོང་བ་དང་། ཆོས་གཏོང་བ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 བྱ་གཏོང་བ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ལྷ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་བསྒྲུབ་པ་ན། ཚུལ་ཆེན་
 བཞི་ནས་གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བར་གྱི་ལྷ་རྒྱས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་དང་། ཁམས་གོང་མ་
 གཉིས་སུ་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་དག །དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་
 དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་ལྷ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་བསྟན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པ་ན། མཐར་
 གྱིས་པའི་བྱ་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་པས། སེམས་དང་
 པོ་བསྦྱོད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བས།
 དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས།
 སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པའི་
 མཐར་གྱིས་པ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། མདོ་བཙུ་གསུམ་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐར་གྱིས་བྱ་བ་དང་།

བསྐྱབ་པ་དང་། སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་གསུངས་ལ། གསུམ་པོའི་ངོས་འཛིན་ཉིར་སྒྲུང་ལས།
 དང་པོ་ཚྲིགས་ལམ་དང་། གཉིས་པ་སྦྱར་ལམ་དང་། གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་ལ་
 བཞག་ཅིང་། སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱར་བ་ནི། ཅེ་མའི་སྦྱར་བ་སྦྱོར་དུ་འགྲོ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཚྲིགས་ལམ་དུ་མི་འཛིན་པས། མཐར་གྱིས་བྱ་བ་སྟགས་གསུམ་པོ་སྦྱར་མཐོང་
 སྒྲིམ་གསུམ་ལ་སྦྱར་བར་བཞེད་དོ། བྱི་མ་བཞི་ཤེར་ཕྱིན་དུ་འདུས་པའི་ཚུལ་ལ། དབུས་མཐའ་
 ལས་ནི། མི་བྱད་པ་དང་རྟག་འཇུག་དང་། འཇུག་དང་ཡོངས་སྦྱོད་སྒྲིམ་པར་བྱེད། ཞེས་གསུངས་
 ལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ནི། རྩས་སུ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཡིན་ནོ། ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞི་
 བེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དཔྱད་བས་མིང་བཅུར་འགྱུར་རོ། འདི་ལྟར་འཛིན་རྟོག་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རིམ་གྱིས་སྦྱོབ་པ་མཐའ་དག་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ལ།
 འཛིན་རྟོག་ལས་འདས་པའི་རྩེས་ལ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ནི། ཐབས་དང་། སྦྱོར་
 ལམ་དང་། སྦྱོབས་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་བཤད། སངས་
 རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱིས་ནི་རྩེས་སུ་ཡི་རང་བ་ལ་སྟགས་པས། སྦྱོར་པ་ལ་སྟགས་པ་ཡོངས་སུ་
 རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐབས་ཡིན་ནོ། འདག་པའི་རྩ་བ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བསྒྲུབ་ནི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ནོ། མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་མི་གཞོན་པ་ནི་སྦྱོབས་ཡིན་ནོ། ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པ་ལ་མཁས་པ་
 བེ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད། དགོན་མཆོག་གསུམ་རྩེས་སུ་བྱན་པའི་སྐབས་སུ་ལམ་གསུམ་
 མམ་བཞི་དོན་དམ་པར་བྱན་པ་མེད་ཅིང་། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བྱན་པ་ལ་སངས་རྒྱུ་རྩེས་བྱན་ཡིན་པར་
 འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ལ་མཐུན་པར་བཤད་ལ། དེའི་དགོངས་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་
 གཉེན་ནི། རྒྱ་ལམ་གསུམ་བྱན་པས་འབྲས་སུ་སངས་རྒྱུ་དགོན་མཆོག་བྱན་པ་ཡིན་ཞེས་བཞེད་
 ལ། ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ནི། ཆོགས་ལམ་དུ་སངས་རྒྱུ་བྱན་ཚུལ་དང་། སྦྱར་ལམ་བཞི་དང་།
 མཐོང་ལམ་དུ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་དུ་སངས་རྒྱུ་བྱན་པའི་ཚུལ་དུ་དེའི་མདོ་བདུན་པོ་སྦྱར་བར་
 མཛད་དོ། འོ་ན་དོན་དམ་པར་བྱན་པ་མེད་ཚུལ་མདོ་དང་འགྲེལ་པར་གསལ་བ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི།
 ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིམ་རྩེས་སུ་བྱན་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཆོས་བཤེས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི།
 བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ཡིན་ལ། བོད་ཀྱི་སྦྱོབ་དཔོན་རྣམས་ནི་རིགས་པ་དང་ཞབས་སུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་

སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དྲན་པར་བཞེད་དོ། །

དེ་ཡང་བརྟགས་ན་གཟུགས་སྤྱི་དྲན་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཆོས་སྤྱི་དྲན་ཚུལ་ནི་རྒྱུད་སྤྱི་ལས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དགོ་སོགས་གསུམ་དོན་དམ་པར་དྲན་པ་མེད་པ་ཆོས་རྗེས་དྲན་གྱི་དོན་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དག་འདི་དག་ཆོས་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་ཡང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་འཛིན་པས་ཆོས་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་དྲན་པ་ན་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པའོ་ཞེས་གསུངས། ཆོས་བཤེས་ནི་དགོ་བ་སྤང་བྱུང་དྲན་པ་ན་དེར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་བཞེད་མོད། རང་གི་སློབ་བརྟགས་པ་ནི། དེ་གསུམ་དོན་དམ་དུ་དྲན་པ་མེད་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཆོས་ཉིད་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཆོས་དགོན་མཆོག་དུ་འཛིན་པས་སོ། །

གཏོང་བ་གསུམ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་སྐབས་སུ། གཉིས་ལ་དཀའ་བའི་གནས་མེད་ལ། ལྷ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་སྐབས་སུ། འདི་དང་དགོ་འདུན་རྗེས་སུ་དྲན་པ་སྒྲོས་སོ་སྒྲུལ་ན། ལྷར་སྒྱེ་བ་བཟུང་བའི་འཕགས་པ་འདི་རྣམས་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་དངོས་ཡིན་ཡང་། སྤྱི་མ་དང་ཡིད་ལ་དྲན་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། སྤྱི་མ་སྐབས་གནས་སུ་དང་། འདི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དབང་པོར་དྲན་པ་ཡིན་པས་མི་སྒྲོས་སོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་རྣམས་འཆད་དོ། །

མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་པོ་བསྒྲོམ་བྱ་ཡིན་པར་འཆད་པ་ལ་འཕགས་མེད་གཉིས་ཀ་མཐུན་གྱང་། རོས་འཛིན་ཚུལ་དང་དེ་བསྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་འཆད་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ནི་སྒྱེ་མེད་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་ཡིན་པར་བཞེད་ལ། འཕགས་པ་ནི། བར་བྱིན་དུག་དང་། རྗེས་དྲན་དུག་དང་། དེ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་ཏེ། ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་དུ་བསྒྲོམ་པར་བཞེད་དོ། །དེའི་ངོས་འཛིན་ཡང་། སློབ་དཔོན་ནི་སྒྱེ་མེད་གསུམ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་འཛིན་ལ། འཕགས་པས་ནི་བརྒྱ་གསུམ་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆ་ནས་འཛིན་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

༡༡༡། །མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བའི་སྒོ་གྲོས་རབ་གོམས་པས། །སྐད་ཅིག་གཅིག་སྒོས་ཟག་
མེད་ཆོས་རྣམས་ཀྱན། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱུ་པ། །དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་དེའི་རྣམ་
གཞག་བཤད། །ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་རྩོམ་པར་དམ་བཅས་ནས།

ལེའུ་བདུན་པ་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལེའུ་འཆད་པ་ལ། །མདོ་ལས་གསུངས་པའི་
རྩལ་དང་། །གཞུང་སོ་སོའི་དཀའ་བའི་གནས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། །མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བ་བཅུ་གསུམ་པར་བྱིན་དུག་མི་དམིགས་པར་བསྒྲུལ་བའི་
རྩལ་གསུངས་པ་ལས་འབྲེལ་ནས། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། །བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ།
ཇི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལགས། །ཞེས་
པའི་ལན་དུ། །བཀའ་སྤྱུལ་པ། །རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དེ་ཡུམ་གྱིས་
ཡོངས་སུ་བློན་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་པ་ནས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དང་ལྔ་
པ་ནི། །ཡུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བློན་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ཅོ། །རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་དེ་
ལྟར་སྦྱོད་པ་ནི། །སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་
དོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་དང་། །བཀའ་སྤྱུལ་
པ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་གྱི་ལྟའི་རིགས་གྱི་ཡོངས་སྦྱོད་དང་། །སྦྱོད་པ་
དང་། །སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་གཞན་རྩོལ་བ་དང་བྲལ་བ་དག་ན། །ཡོངས་སྦྱོད་སྦྱོད་པ་གང་ཇི་སྟེད་
ཅིག་ཡོད་པ་དག་དེར་བྱང་སྟེ། །དེ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནས།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་སྐད་
ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་དེ་གསུངས། །རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། །མི་ལམ་དང་།
སྦྱུ་མ་དང་། །སྦྱིག་རྒྱ་དང་། །སྦྱ་བརྟན་སོགས་དང་། །སྦྱལ་བ་ལྟ་བུའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ལུང་པོ་ལྟ་
ལ་གནས་ཤིང་། །སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་དོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་
ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་དང་། །རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། །ཆོས་

ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །སྒྲིབ་པ་རྒྱན་དང་། མིག་ཡོར་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུར་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་པ་ནས་ཡུམ་འདི་ལ་གནས་པ་ནས། ཡུམ་འདི་ལ་གནས་ཤིང་ས་
 གཉིས་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་འདོད་ཆགས་མི་བསྐྱེད་དོ། །
 དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན། དེ་ནི་འདི་ལྟར། དེས་ས་དེ་ཡང་མི་དམིགས་ན། དེ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་
 ཆགས་སྐྱེ་བར་ལྟ་གཤམ་འབྱུང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་བོ་ནི། འཕགས་པ་ལྟར་ན་
 རྟོགས་བྱ་སངས་རྒྱས་སའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
 རྟོགས་བྱེད་མཆོན་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒྲོ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་དུས་སྐད་
 ཅིག་མ་གཉིས་པར་མངོན་དུ་བྱེད་ཅུས་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དེ་ལྟར་ཅུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་།
 དེ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱོམ་སྤངས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྤངས་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་གྱིས་ཡིན་ལ། མངོན་དུ་བྱས་མ་ཟེན་པ་ནི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་དག་ལྟར་ཅིག་ཏུ་
 འགྲོགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་སོ། །སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་མོད། དགོས་པ་དང་
 ངོས་འཛིན་མི་འདྲ་སྟེ། དགོས་པ་ནི་མཐར་གྱིས་པའི་སྒྱུར་བས་བསྐྱོམ་པ་དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གོམས་
 པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིན་ལ། ངོས་འཛིན་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་དུས་སྐད་ཅིག་
 མ་གཅིག་གིས་བསྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་སོགས་བཞིའོ། །
 དང་བོ་ནི། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་གིས་རྟོགས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྣམ་པར་
 སྒྲིན་པའམ། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན། དེ་དང་རིགས་མཐུན་
 པ་ཐམས་ཅད་དེའི་ནང་དུ་བསྐྱུས་པའི་རྣལ་ཡིན་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་ཅུས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི། སྒྱུར་བ་
 དང་བོ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཡིན་ལ། འདིར་རྟོགས་བྱ་ཞེས་པ་ཐོབ་བྱ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི།
 དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཟེར་བ་ནི་མིན་ཏེ། འདིའི་རྟོགས་བྱ་ལ་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་
 འདྲེས་པ་དང་། སྒྲོ་བས་དང་། མི་འཛིགས་པ་དང་། མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་རྣམས་བཤད་ལ།

དེ་དག་དེའི་དངོས་ཡུལ་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྒྱུར་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ནི།
 སྒྲོ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་རང་གི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
 ལ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱེར་ཞིག་
 ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན། གཞན་ཐམས་
 ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཞེ་ན། འདི་བསྐྱབ་པ་ལ་ལུང་དང་རིགས་པ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་སའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་རོ་གཅིག་པས། གཅིག་
 མངོན་དུ་བྱས་ན་གཞན་མངོན་དུ་མ་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ནི་ལུང་ལས།
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་སོགས་སོ། །

རིགས་པའི་སྐབ་བྱེད་ནི། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེའི་ཆོ། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཆོས་རྣམས་ལ་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ནི།
 འོན་ཀྱང་སྒྱུན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དམིགས་པར་བྱ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སུ་དངོས་པོ་སོ་
 སོར་ངེས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྱ་བའི་ངོ་བོས་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ཉིད་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་
 དཔེའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ནི། རི་ལྟར་སྒྲིམ་བུ་ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་བོད་སྐད་མ་དག །གཅིག་
 ཡུལ་དུ་བྱས་ན་ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འཆད་པ་ནི། རིགས་མཐུན་པ་ཐམས་
 ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཆོག་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་། མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡང་
 སྐབས་བརྒྱད་པ་ནས་འཆད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཡིན་པར་འཆད་པ་མ་དགོངས་པར་བྱད་དོ། །

འོ་ན་འདིར་རྣམ་པར་སྒྲིན་མ་སྒྲིན་གྱི་བྱེད་པར་ཅི་ཞེ་ན། བོད་སྐད་རབས་པ་རྣམས་ནི། ས་
 དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་ལ་ཐོབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ནི། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་
 པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་ཤུན་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་
 ཆད་དུ་ཐོབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།
 དེ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ནི། ས་
 དང་པོ་ཡན་ཆད་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡིན་ཏེ། ས་དང་པོར་འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པ་དང་། བརྒྱད་

པར་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་ཅིང་ལུན་གྱིས་བྱལ་པར་
 སྒྲིན། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། སོ་སོ་སྒྱུ་པོའི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་སོ། །
 དེ་དག་ཟག་མེད་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དེ་མ་ཡིན་ཡང་དེའི་རང་བཞིན་ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། ཇི་
 སྐད་དུ། མདོ་ལས། དྲིས་པས་བྱང་ཆུབ་མི་ཤེས་ཀྱང་། །དེ་ཉིད་དེ་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་རྣམ་པར་སྒྲིན་མ་སྒྲིན་ཡུལ་ཅན་ལ་མི་རུང་བས་ཡུལ་ལ་བྱ་ཞིང་།
 དེ་ཡང་གཅིག་གི་ཡུལ་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཡིན་པས། རྩ་ས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་སོ་སོར་མ་ངེས་ཀྱང་། མདོ་
 དང་བསྟན་བཅོས་ལས་བསྟན་ཆུལ་གྱི་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོའི་ཡུལ་ནི་རང་རྒྱུད་ལ་
 རྣམ་པ་མཐར་ཐུག་པ་མ་སྒྲིན་པ་དང་། བྱི་མའི་ཡུལ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པ་མཐར་ཐུག་པ་སྒྲིན་
 པར་སྒྲིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་
 བསྒྲོམ་པ་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་དེ་གཉིས་སྒྲིས་ཟེན་ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་སྒྲིན་སོགས་རྒྱུད་ལ་སྒྲིས་
 པར་ཐལ་བས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གཉེན་པོ་བསྒྲོམ་པས་མི་མཐུན་པའི་
 བྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ན། ཞེས་པའི་གཞུང་དེས་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་དོན་བསྟན་པ་ཡིན་
 རྣམ་སྟུང་དུ་འབུལ་པ་ཡིན་མོད། གཞུང་དེས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་གོ་བ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྐད་
 ཅིག་གཉིས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མདོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་
 པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་དག་ན་རེ། གང་ཆེ་རྣམ་སྒྲིན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི། །གནས་སྐབས་ཆོས་དཀར་སྒྲིས་བྱུར་
 པ། །དེ་ཆེ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡེ་ཤེས། །ཤེས་རབ་ལ་རོལ་བྱིན་རང་བཞིན། །ཞེས་འདོད་དགོས་
 སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་མ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཆེ་ཆོས་དཀར་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་ནི། སངས་
 རྒྱལ་གྱི་སར་ཆོས་དཀར་པོ་དེ་སྒྲིས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྒྱུར་བ་བསྒྲོམ་པ་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་དེ་སྒྲིས་
 པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདིའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་དང་མཐུན་ནོ། །སྒྱུར་བ་བཞི་པོའི་ས་
 མཚམས་ལ། བོད་བྱི་མ་རྣམས་ནི། རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་བཞིར་བྱེ་བ་
 ཡིན་པས་རྒྱན་མཐའ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཞལ་འཆམ་པར་གསུངས་ལ། ལོ་རྩ་བ་ཆེན་

པོའི་གསུང་གིས་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས། འབྲས་བུ་རྣམ་པ་འདི་བཞི་ནི། །ས་བཞི་པོ་ལ་ཡང་
 དག་བཞེན། །ཞེས་གསུངས་པས་སྦྱོར་བ་འདི་བཞི་ནི་ས་བདུན་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་ལ་རིམ་བ་
 བཞིན་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ནི་ས་
 བདུན་པར་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟ་བུ་རྣམ་དག་པ། །
 ཚུལ་བྱིམས་རྣམ་དག་གིན་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག། ཆོས་ལ་ང་སྤངས་རྒྱུ་དང་ཀུན་ཉོན་མོངས། །
 རྣམ་པར་དག་པ་ཐ་དད་ང་རྒྱལ་མེད། །སྤྱད་ཅིག་གཅིག་སྟོ་ཐོབ་པ་བཏང་སྟོམས་པ། །ཞིང་
 རྣམས་སྦྱོང་བས་སེམས་ཅན་སྒྲིན་བྱེད་པར། །མཁས་པ་མཐུ་ཆེན་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་པ་དང་། །
 དེས་པར་སྟོན་ལ་མཁས་པ་དབང་བསྐྱར་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ལྟ་བ་དང་།
 ཚུལ་བྱིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མཉམ་པར་གཞག་པ་དང་། ཆོས་ལ་ཐ་དད་པའི་དང་།
 རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཐ་དད་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་
 པ་ནི་རིམ་བ་བཞིན་དུ་ས་དང་པོ་ནས་དུག་པའི་བར་ཡིན་ལ། བདུན་པ་ལ་ནི་མཆོན་མ་མེད་པར་
 གནས་པའི་མཐུས་སྤྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་མ་ཅུ་ཅ་བདུན་བསྒྲུམ་པའི་ཕྱིར།
 སྤྱད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་སྟོ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འགྲེལ་ཆེན་དུ་འདི་བཞི་རྒྱུ་འབྲས་
 ཀྱི་རིམ་ཅན་དུ་སྦྱོ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ལ་ལྷོག་པའི་ཆས་ཕྱེ་བའི་ཚུལ་གཉིས་བཤད་མོད་
 ཀྱི། ཕྱི་མ་ནི་རང་དགར་ཟད་པས། སྡེ་མ་གཉིས་དོན་རི་ལྟ་བར་བབྱང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 རང་གི་སྟོས་རྣམ་པར་བརྟག་པ་ནི། ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་སའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྦྱིབ་བྱེད་ཀྱི་
 དྲི་མས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྦྱིབ་པ་དེའི་ཆེན། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཅུང་ཟད་ཀྱིས་སྦྱིབ་པ་
 དེའི་ཆེན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབྲས་སྒྲིན་པ་ན་སྦྱིབ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱུངས་ཤུན་དང་
 བྲལ་བ་བཞིན་ནོ། །རྟོགས་བྱ་དེ་གཉིས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་སྤྱད་ཅིག་རེ་རེ་མདོན་དུ་བྱ་བའི་དུས་ནི།
 རྟོགས་པ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དྲི་མ་དང་ཅུང་ཟད་དང་མ་བྲལ་བ་དང་གིན་ཏུ་བྲལ་བ་དེའི་ཆེད། །
 དེའི་ཕྱིར་རྒྱུན་མཐའི་སྡེ་ལོགས་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བཞག་སྟེ། དེ་ཡང་མཆོན་ཉིད་
 མེད་པའི་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ནི་རྒྱུན་མཐའི་སྡེ་ལོགས་དང་།
 གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་གཉིས་ནི་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མར་བཞག་དགོས་ཏེ། དེའི་ཆེ་ལུལ་

ཅན་ལ་གཉིས་སྒྲུང་གི་བཀ་ཆགས་དྲུངས་ལྷུང་ཞིང་། ཐོབ་བྱ་དཀར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྒྲེས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ལེའུ་བདུན་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱུང་ཆུབ་
པའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། མངོན་རྫོགས་རྣམ་པ་དུན་རྩེ་མཆོད་སྒྲེ་མཆེད་ལ། རྣམ་པ་ཤད་རྣམ་
པ་དུན་གསེར་རིའི་འཕྲེང་བ་ཡིས། ལེགས་པ་ཤད་མིག་གི་དགའ་སྟོན་འདི་བྱས་པ། སྒྲུ་གསུམ་
ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་བསྟོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངལ་བཟོ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

༡༡༡། སྒྲུ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་གསལ་བའི་ཉི་མ་ནི། མངོན་རྫོགས་ཅད་ཤེས་བདུན་གྱི་
ཁ་ལོ་བས། རྣམ་ཡང་ཤར་ནས་ཤར་དུ་དྲངས་གྱུར་བས། ཁྱབ་འཇུག་འཁྱོག་པའི་ལམ་ལས་དེ་
གྲོལ་ལོ། ཞེས་མཆོད་པར་བརྫོད་ནས།

བརྒྱད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའི་ལེའུ་འཆད་པ་ལ། མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ། གཞུང་
སོ་སོའི་དགའ་བའི་གནས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་བཞི་པའི་མདོ་ལས་འཕྲོས་ནས། རབ་འབྱོར་གཞན་
ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་མི་ལམ་ལྟ་བུ། དངོས་པོ་དང་མི་ལྡན་པ། དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་
བཞིན་ཅན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དག་པར་གྱུར་པ།
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་མཆོན་ཉིད་གཅིག་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་མེད་
པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། ཞེས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་དང་། གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཟག་པ་མེད་པའི་
ཆོས་དེ་གང་ལགས། བཀའ་སྒྲུལ་པ། བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅུ་བདུན་དང་། ཞེས་
པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དེ། འདི་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་པས་ནི་
རྫོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཞེས་སམ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉིད་གཅིག་བསྟན་པ་ཡིན་

ནོ། །རབ་འབྱོར། གཞན་ཡང་ཡུམ་འདི་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་ཆོས་འདི་དག་ཐོས་ནས་སྤྱོད་མེད་པ་
 ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཛང་བྱ་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 བས་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐྱེས་ལུ་ཆེན་པོའི་མཆོན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་གྱིས་བརྒྱན་པ།
 བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་དགའ་བ་དང་།
 བདེ་བ་དང་། ཆོས་པ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོལ་པ་ནས། དེ་ལྟར་བྱང་
 སེམས་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་འཛད་
 པ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་གྱུར་ནས། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གསུམ་ལ་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོ་
 མེད་དོ། །རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་དེ་དག་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། སྤྱོད་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
 སངས་རྒྱུ་ཏེ། ཐུགས་བརྩེའི་འཛིན་རྟོག་གྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཐའ་མེད་པར། དུས་
 ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱིས་
 སྐུ་ལ་བ་སྐྱ་ཆོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་དེ་ལྟར། བྱང་སེམས་ཆེན་
 པོ་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་ནི་སྐུ་ལ་པའི་སྐྱེ་དང་། རབ་འབྱོར་ངས་འདི་ནས་སངས་
 རྒྱུ་གྱི་སྐྱོན་གྱིས་འཛིན་རྟོག་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་ནས། ཤར་ཐུགས་གྱི་འཛིན་རྟོག་གྱི་ཁམས་
 གཞུང་གི་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱི་མ་སྟོན་ན་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་དག་ཆེད་དུ་བསམ་ཏེ། སེམས་ཅན་དཔྱུ་ལ་བ་བ་
 རྣམས་གྱི་སྐྱུ་གསུལ་ཞི་བར་བྱས་ནས། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་གང་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་
 འགགས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་མ་སྐུ་ལ་པའོ། །གསོལ་པ། དེ་གང་ལགས། བཀའ་སྐུ་ལ་པ། མི་
 ཉམས་པ་མྱོངས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཏེ། ཆོས་དེ་ནི་མ་སྐུ་ལ་པའོ། །
 ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་འཕྲིན་ལས་ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྟོན་སྐྱེ་བཤད་པ་དང་། མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱུ་བའི་རྒྱ། སངས་རྒྱུ་བའི་ཚུལ། འབྲས་ལུ་སངས་རྒྱུ་སའི་རྣམ་
 པར་གཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཆོགས་གཉིས་ཏེ། གཏམ་དུ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆའི་ཐེང་བ་ལས། སངས་རྒྱུ་

ནམས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེ་འདིར། །བསོད་ནམས་ཆོགས་ལས་འབྱུངས་པ་སྟེ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོར་
བསྐྱེན། །ཀྱུ་ལ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་ལས་འབྱུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ངོས་
འཛིན་ནི། རི་རྒྱུད་དུ། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། སྐྱེན་དང་རྩལ་བྱིམས་བསོད་ནམས་ཀྱི། །ཆོགས་
ཡིན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །གསུམ་པོ་གཞན་ནི་གཉིས་ཀ་སྟེ། །ལྷ་ཅར་ཡང་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོགས། །
ཞེས་དང་། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར། སྐྱེན་སྟགས་ཆོས་གསུམ་འདི་དག་པལ་མོ་ཆེར། །བདེ་བར་
གཤེགས་པས་བྱིམ་པ་ནམས་ལ་བསྐྱེད་པས། །བསོད་ནམས་ཞེས་བྱའི་ཆོགས་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད། །
སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐྱེ་ཡི་རྒྱ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཤུགས་ལས། བརྩམ་སྟགས་
ཆོས་གསུམ་དེ་དག་པལ་མོ་ཆེར། །བདེ་བར་གཤེགས་པས་རབ་བྱུང་ནམས་ལ་སྐྱེད་པས། །ཡེ་
ཤེས་ཞེས་བྱའི་ཆོགས་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐྱེ་ཡི་རྒྱ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་ལུགས་དང་། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་པའི་ལུགས་དང་། ཐེག་
ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གཞོན་ཅུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དུས་སུ་འཕགས་པའི་ལམ་རྒྱུད་
ལ་མ་སྐྱེས་ཤིང་། བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེས་
དཀའ་བ་ལོ་དུག་རྒྱུད་པའི་དུས་སུ་འཛིན་ཏེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་ཆགས་བྱལ་
བྱས་ཏེ། སྤྱར་ཡང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཤིང་དུང་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས།
ཤོད་ནས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་མདོན་དུ་བྱས་ཏེ་
སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་པར་འཆད་དོ། །དེ་རྒྱུད་དུ་ཡང་། འཕགས་པ་མིན་ཡང་པ་མ་དང་། །ནད་
པ་དང་ནི་ཆོས་སྐྱེ་དང་། །སྐྱེ་མཐའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ། །ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན། །
ཞེས་སྐྱེ་མཐའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། སྟོན་དང་བསེ་རུ་
བྱང་རྒྱལ་བར། །བསམ་གཏན་མཐའ་བརྟེན་གཅིག་ལ་ཀྱན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུགས་
གཉིས་པ་ནི། དམ་པ་ཏྲིག་དཀར་པོའི་དུས་སུ་ས་བརྩུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྐྱེ་
བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་དོ་རྗེའི་གདན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་རྩམ་ཆད་བྱང་རྒྱལ་

སེམས་དཔའ་མཆན་ཉིད་པ་དང་། དེ་པན་ཆད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྒྱ་ཆེ་རོལ་བ་ལས་གསུངས་སོ། །ལུགས་གསུམ་པ་ནི། སྟོན་པ་འདིས་རྩལ་ཕྱ་རབ་གྱི་གྲངས་
 ལས་འདས་པའི་བསྐལ་པ་མང་པོའི་སྤྱོད་ལ་ནས་འོག་མིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་
 སངས་རྒྱས་པ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ། སྤྱིང་བཞི་ཐེར་འབུམ་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་
 ཅིག་ཅར་དུ་བསྟན་པར་བཞིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྱུ་མ་དང་། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་
 སོགས་སུ་གསལ་ཡོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ངེས་དོན་ལ་ཐོག་མར་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་
 འོག་མིན་དེ་གང་ལ་བྱ་ཞེན། མདོ་ལས། གཙང་མའི་གནས་དག་སྤངས་པ་ཡི། འོག་མིན་
 གནས་མཆོག་ཉམས་དགའ་བར། །ཡང་དག་རྫོགས་སངས་ངེས་སངས་རྒྱས། སྤྱུལ་པ་པོ་གཅིག་
 འདིར་འཆང་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པས་གནས་གཙང་མའི་ནང་གི་འོག་མིན་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

འོན་གང་ཞེན། འདི་ལ་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྟོན་གྱི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སའི་
 དངོས་གཞི་ལས། གནས་གཙང་མ་རྣམས་ལས་འདས་པ་ན། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་གནས་ཡོད་
 དེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ས་བཅུ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ས་བཅུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་ནས་གང་
 དུ་སྒྲེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། གནས་གཙང་མའི་སྟེང་ན་ལྷའི་བྱ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་གནས་
 ཡོད་པ་དེ་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། རྗེ་བཅུན་ས་སྤྱུ་པའི་གསུང་གིས་ནི། དེ་འདྲ་དེ་དེ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ས་བཅུ་པ་བ་རྣམས་སྟོན་གྱི་ལུས་ལེན་པའི་སར་བཤད་གྱི། ཡོངས་སྤྱུ་
 བཞུགས་པའི་གནས་སུ་མ་བཤད་པ་དང་། དེ་འདྲ་དེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྒྱུད་དུ་ཡིན་པ་དང་།
 རྒྱུན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིའི་ངོས་འཛིན་ནི། སྤྱུག་པོ་བཞོད་པའི་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་རྗེ་ཕེ་མོ་ལས། འོག་མིན་སྤྱུག་པོ་ཉམས་དགའ་འདི། །
 སྤྱུག་པོའི་ཞིང་ཁམས་འཛིག་མེད་པ། །དེ་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས། །རྫོགས་པར་ཡོངས་
 སྤྱོད་ཚུལ་འདི་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །དེའི་མཆན་གཞི་ནི། དཔལ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། འཛིག་རྟེན་
 གྱི་ཁམས་མི་མཛེད་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ནང་དུ་རྒྱུད་པ་གཞི་དང་སྤྱིང་པོ་མེ་རྟོག་གི་
 རྒྱུན་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ལྟ་བུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ནང་དུ་རྒྱུད་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྒྱ་མཆོ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་རྣམ་པར་

སྒྲུང་མཛད་ཡེ་ཤེས་གངས་ཅན་མཆོའི་ཕྱག་གི་མཐིལ་ན་གནས་པའོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་དེ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་གང་ན་བཞུགས་པའི་གནས་དེ་ནི་སྒྲུག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་
ཁམས་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་དག་ལ་མདོ་སྡེ་དང་བསྟན་པའི་བརྟག་དབྱེད་འགའ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་གཞན་དུ་བཤད་
ཟིན་པས་འདིར་མི་སྟོ་ལ། མདོར་བསྟན་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཇི་སྟེད་བྱོན་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་ནི་རྩལ་གྱི་སྟེང་ན་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་། ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བ་ཡང་
རྟོག་པས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཇི་
སྟེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐ་དད་པའི་བྱེད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གཟིགས་སོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་
ཕྱིར་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་གང་ལ་བརྟན་པའི་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྒྲུ་ཆེན་པོ་ཡང་གཅིག་
ཁོན་ཡིན་གྱི་ཐ་དད་པ་མེད་དོ། །དེ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་གང་ན་བཞུགས་པའི་གནས་འོག་མིན་
ཆེན་པོ་ཡང་གཅིག་ཁོན་ཡིན་གྱི། ཐ་དད་པ་མང་པོ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འོག་མིན་ནི་ཆོད་ལས་
འདས་ཤིང་། ཞིང་ཁམས་དེའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་སྒྲུ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་སྟེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རབ་འབྱམས་ཇི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་དེའི་ནང་དུ་མ་ཆུད་པ་ནི་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཞིང་ཁམས་འདི་ནི་རྣམ་མཁའ་དང་མཉམ་
པའོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་སོ་སོའི་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ལོངས་སྟོན་ཆུང་བ་དང་། དེ་གང་
ན་བཞུགས་པའི་འོག་མིན་གྱི་གནས་ཆུང་བ་སོ་སོ་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། བསྟན་བཙུན་
མཛད་པ་མང་པོས་གཞུང་སོ་སོར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་མདོན་པར་
བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ལོངས་སྟོན་ཞིང་ཁམས་
སྟེང་གི་ཕྱོགས་ན་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་རྣམ་གཞག་ལ། རྟོན་སྒྲུ་བཤད་པ་དང་། བརྟན་
པ་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ་དང་། མཛད་པ་འབྲིན་ལས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་བ་སོ་སོའི་འདོད་ལུགས་མི་མཐུན་
པའི་བརྒྱལ་ལན་དང་། སྒྲུ་དངོས་བརྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཤེས་བྱ་མཁྱེན་པའི་རྒྱལ་དང་།

ཆོས་སྐྱེ་ལས་འཕྲོས་པའི་གཞུང་སོ་སོའི་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་ལ་དབང་འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེའོ། །

གཉིས་པ་ལ་དཔྱེ་བའི་སྒྲོ་བཞི་ལས། དང་པོ་གཉིས་སུ་དཔྱེ་བ་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་མར། རང་
དོན་གཞན་དོན་དོན་དམ་སྐྱེ་དང་ནི། །དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཀུན་རྫོབ་སྐྱེ་ཉིད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པ་
དེའི་ཆོན་རང་དོན་གྱི་སྐྱེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་སྐྱེ་གསུམ་ཀ་ཆང་
བ་ཡིན་ཏེ། གནས་ཚུལ་གྱི་སྐྱེ་གསུམ་ནི་དཔྱེར་མེད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་དུས་སྐྱེ་གཉིས་པོ་དེ་
ཡང་གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེ་ནི་ཡིན་མོད། དེ་ལྟར་ཡང་གཞན་དོན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ།
གནས་ཚུལ་གྱི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་གཞན་དོན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐམས་
ཅན་གཞན་ལ་སྤང་ཚུལ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལོངས་སྤྱུལ་གཉིས་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་
རྫོབ་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཐམས་ཅན་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བའི་ཚུལ་ལས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་སྐྱེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གསུམ་དུ་དཔྱེ་བ་ནི། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། སྐྱེ་གསུམ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །
སྐྱེ་བསྐྱེས་པ་ནི་ཤེས་བྱས་ཏེ། །སྐྱེ་གསུམ་དག་གིས་རང་གཞན་གྱི། །དོན་འདི་བརྟེན་དང་བཅས་
པར་བསྟན། །ཞེས་ལོངས་སྤྱུལ་རང་དོན་གྱི་སྐྱེ་དང་། སྤྱུལ་སྐྱེ་ལ་གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེ་དང་། ཆོས་
སྐྱེ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གསུངས་སོ། །རྒྱུད་སྒྲ་མར་ཡང་། དེ་དཔྱེ་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་དང་། །
བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱིས། །ཆོས་ཀྱིས་རབ་བྱེ་རང་བཞིན་ལས། །སོགས་པའི་སྐྱེ་
གསུམ་དག་གིས་འཇུག། །ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་གནས་ཚུལ་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ལ་ཟབ་པ་དང་།
མཁྱེན་པའི་ཆ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཐུགས་རྗེའི་ཆ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདི་
གསུམ་ཀ་ཡང་དག་པར་ན་རང་དོན་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

བཞིར་དཔྱེ་བ་ནི། རྗེ་བཙུན་གྱི་གཞུང་ཅུ་བ་རྣམས་སུ་ཅོད་མེད་དུ་གསལ་བར་མ་གསུངས་
ཀྱང་། ལུས་རྣམ་གཞག་དུ། རོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་
བཞིར་ནི་ཡང་དག་པ་རྫོང་། །ཅེས་པས་སྐྱེ་བཞིར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་སྒྲོ་བ་དཔོན་

བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱི་བཞེད་པའོ། །འདིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་རི་ལྟར་
 བཞག་པའི་ཚུལ་ལ། བོད་སྐད་མ་རྒྱུ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་དོན་གྱི་སྐྱེ་ལ་སྤངས་པ་དང་། རྟོགས་
 པ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། སྤངས་པའི་ཆ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། རྟོགས་པའི་ཆ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་
 འཛིག་གོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་གཞན་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་
 དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆ་ལ་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་འཕགས་པ་ལ་འོངས་སུ་ལ་གཉིས་
 སུ་བྱེ་ནས་བཞེར་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་
 ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། སྤངས་པ་དང་། འགོག་བདེན་མེད་དགག་གི་ཆ་དང་། རང་བཞིན་
 རྒྱུ་དག་གི་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་གི་ཆ་དེ་ལ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དོན་
 གསལ་ལས། སྤབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་དཔོན་པ་ཉི་བར་བཞག་
 པ་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད། ཅེས་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། གང་བྱིར་དཔེན་པ་དཔེན་
 གུར་ལས། །ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་ནས་སྐྱེ་ལྷག་མ་
 གསུམ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཐ་མི་དད་པར་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ཡང་གནས་
 ཚུལ་གྱི་སྐྱེ་གསུམ་པོ་དེ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཐ་མི་དད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་
 ཚུལ་གྱི་སྐྱེ་གསུམ་པོ་ནི་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། དེ་དང་ཐ་དད་པ་ཁོ་
 བར་བཤད་དོ། །གང་དག་རི་སྐད་དུ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱི་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བཤད་པས། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆོས་ཉིད་མེད་དགག་གི་ཆ་ཁོ་ན་ལ་
 འཆད་དོ་སྐྱུ་མ་པ་དེ་ཡང་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་འདིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། དེ་
 བཞིན་ཉིད་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་སོགས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ངོས་འཛིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་
 དེ་བཞིན་ཉིད་མཚན་ཉིད། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
 སྟོས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད། ཅེས་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། འདིར་ཡང་། དཔེན་པ་
 དཔེན་གུར་ལས། ཐ་མི་དད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་པའི་ལུང་
 ཡིན་ཏེ། ལུང་དེའི་འཕྲོས་ལས། སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་པ་ལས། །གཞན་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་

མིན་ཏེ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་འདིས་ནི་མི་གནས་པའི་མུང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་
ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། མུང་འདས་དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་
དོན་རྟོག་པ་སློབ་བྱིར་དང་། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ། །གང་དུ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཞེས་
བྱ་བ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་། སྐྱུ་མ་
ལྟ་བུ་དང་། མི་ལམ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །

འོན་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཅི་ཞེན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་གཉིས་ཏེ། གནས་ཚུལ་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་དང་། སྤང་ཚུལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་
ཆེན་ཉེར་གཅིག་དང་ངོ་བོ་དཔྱེར་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་རང་གསལ་བ་སློ་
བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བར་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་སྤྱང་ལ་འཆར་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་། གཞན་
སྤྱང་ལ་འཆར་བ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་གཉིས་སོ། །འོན་འདི་དང་གོང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་བྱུང་བར་
ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དང་པོ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཁོན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་བྱུང་བར་གསུམ་
དང་ལྟན་ཏེ། གཞན་ངོར་གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱང་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་
པའི་བྱ་བ་མཛད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་དང་། རྣམ་ཐར་སོགས་ཡུལ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་
གར་བའི་སློ་ནས་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྟན་པའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡི་
ཏེ། རང་དོན་གྱི་ཆ་ཁོན་ལ་བཞག་པས་གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། དྲན་
པ་ཉི་བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མི་འཆར་བས།
སེམས་སེམས་བྱུང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་བྲལ་བའོ། །མདོར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་
གཉིས་ཀ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ལ་ངོས་འཛིན་པར་འདྲ་ཡང་། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཆ་
ནས་སོ་སོར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུ་བ་འདི་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པའོ། །

གསུམ་པ་སྐྱུ་གསུམ་དང་བཞིར་འདོད་པའི་རྒྱལ་ལན་ལ། འཕགས་པའི་བཞེད་པ་ཇི་ལྟར་
ཡིན་པ། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཉིས་པ་བརྗོད་པའི་རྒྱལ་ལ། དེའི་སྐྱུ་སློབ་གི་རྒྱལ་ལན་ནོ། །
དང་པོ་ནི། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སྐྱེལ་ནས་ཆོག་

བཅད་དང་པོས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་རང་བཞིན་མདོར་བསྟན། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་
 བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འོག་ནས་ལོངས་སྤྱུལ་གཉིས་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་
 གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་སོགས་སྡེ་ཆེན་ཉིད་
 གཅིག་པོའི་རང་ལྷག་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་
 བའི་གསལ་ཆ་མ་ཡིན་དགག་གི་ཆ་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས། ད་ནི་
 ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
 བའི་སྐྱེ་དང་། སྤྱུལ་བའི་སྐྱེ་འོ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །འོ་ན་ཆོས་ཉིད་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་
 འཆད་པར་རིགས་སོ་ཞེན། འདི་ལ་ཉི་སྤང་དུ། རྒྱུན་ཕྱིས་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
 ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། གཞན་དུ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་
 ཉིད་བཀག་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་
 ཡོད་དོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་སྒྲོན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཉེ་བར་བཏགས་
 པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུང་། འདིའི་དོན་ནི་གཞན་གྱིས་ལེགས་པར་མ་བཤད་པས།
 འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། ཆོས་ཉིད་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་འཆད་
 དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བཤད་པར་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དོན་མ་ཆང་བར་
 འགྱུར་བ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་ཡོད་དོ། །

འོ་ན་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྐྱེ་དོན་ནི་ལུས་ལ་བྱ་ལ། དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་
 ལ་མེད་པས་སོ་ཞེན། སྒྲོན་མེད་དེ། སྒྲོན་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 འབྲངས་ནས་ལུས་ཞེས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཞུང་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
 ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བ་ཅི་ཞེན། ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་ནི་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་
 ཡིན་ལ། འདིར་རྒྱུན་ཕྱིས་ནས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་མ་སྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །
 གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་
 ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་ཞིག་མ་བསྟན་ན། ཡེ་ཤེས་ཉིད་གཅིག་པོ་འདི་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆ་ཅད་པར་
 གསུམ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སས་མ་བསྐྱས་པར་ཐལ། གཞུང་དེས་ངོ་བོ་

ཉིད་སྐྱེ་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཡོད་དེ། བྱལ་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ཁས་སྒྲུངས་དུ་མི་རུང་ལ། བྱེད་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་ལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པས་གཉིས་པོ་དེ་གང་དུ་ཡང་ཁས་སྒྲུངས་དུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱེད་པར་གསུམ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལ་བྱེད་པར་གསུམ་པོ་དེ་མེད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་གྱི། བདག་རྒྱུན་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ནི་གཞན་སྒྲུང་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་མེད་པས། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་གདོད་མ་ནས་དེར་གནས་པ་ཡིན་གྱི། གནས་གྱུར་བས་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །བྱེད་པར་གསུམ་པོ་འདི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལ་མེད་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ཉེར་གཅིག་པོ་ལ་ཡོད་པའི་ཚུལ་འཆད་མ་ཤེས་ན་གཞུང་ལ་ཅུས་པ་ཅི་ཡང་མ་ཐོན་ནོ། །དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ལ། དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་གཅིག་དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཡོངས་སྐྱེ་ལ་གཉིས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་སོ། །དེ་སྤྱད་དུ་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ཡོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་བ་བསྐྱེད་པའི་སློན་ནས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སློན་སློང་གི་ཀླུ་ལ་ལན་ནི། སྐྱེ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཡོངས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་བར་འདིར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་འབྱུང་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་རིགས་ན་ལུས་རྣམ་བཞག་ཏུ་ཡང་དེ་ལྟར་འབྱུང་རིགས་པ་ལས་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །སྐྱེ་བཞིར་འདོད་པ་ན་རེ། ལུས་རྣམ་བཞག་ཏུ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ཆོགས་ལེའུར་བྱས་པ་སྐྱེར་སྐྱེ་བའི་དོན་དང་། དགོས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་སྐྱེར་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ངོ། །འོ་ན་ལུགས་དེ་གཉིས་ལས་འཐད་པའི་ཕྱོགས་གང་བཟུང་ཞེ་ན། སྐྱེ་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་ཉིད་ལོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱིར་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་ནས། སྐྱེ་གསུམ་དུ་འཆད་པ་གཏུག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་པར་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མདོ་སྟེན་རྒྱན་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་གཉིས་སུ་ཆོས་སྐྱེ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་བསྟོན་

མི་རུས་སོ། །གཞུང་འདིར་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེ་བ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་བྱིར་དང་། ལུས་རྒྱུ་
 བཞག་ཏུ་སྐྱེ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ཆོས་སྐྱའི་མཆོན་བྱེད་ཏུ་གསུངས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོས་
 སྐྱར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ནི། ཐུབ་པའི་རྒྱུ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད། །ཅེས་བཤད་པས་སེམས་བསྐྱེད་
 སོགས་ཀྱང་རྒྱུ་མཁྱེན་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། སྐྱེ་གསུམ་ཁོ་ན་གཞུང་གིས་བསྟན་
 པར་འདོད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བརྗོད་པ་དེ་དག་མི་འཇུག་པའི་བྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སའི་ཇི་སྟེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉིད་གཅིག་པོ་དེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་
 གཞན་སྐྱེ་གསུགས་སྐྱེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེས་མ་བསྐྱེས་པའི་སྟོན་
 མེད་དེ། གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེ་དང་ཆོས་ཙན་གྱི་སྐྱེ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་སྐྱེད་ཚུལ་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་པོ་གང་
 རུང་མ་ཡིན་ཡང་། གནས་ཚུལ་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞན་
 དོན་གྱི་སྐྱེ་ལ་ལོངས་སྤྱུལ་གཉིས་སུ་ངས་པས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་གིས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་
 དགོངས་པ་གཞན་དག་གིས་འཆད་པ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་ནི། ལན་འདོན་པར་རུས་མོད་ཀྱང་། རང་
 གི་འཆད་ལུགས་ལྟར་ན་དེ་ཙམ་ཞིག་གིས་ལན་ལྟན་པར་མི་རུས་པས། འདི་ལྟར། བྱང་ཆུབ་
 རྟོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིས་ཆོས་ཙན་གྱི་སྐྱེ་ཞིག་ལ་སྐྱེ་ལོག་པའི་
 རྒྱུ་གཞག་མ་བསྐྱེན་ཀྱང་། །གཞུང་དེས་ཆོས་ཙན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྒྱུ་ས་
 མ་བསྐྱེས་པའི་སྟོན་མེད་དེ། དཔེར་ན་བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་
 པའི་ཆོག་དེས་བུམ་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་མ་བསྐྱེན་ཀྱང་། དེས་བུམ་པ་བརྗོད་བྱར་མ་
 བསྐྱེས་པའི་སྟོན་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བསྐྱེས་ཀྱང་དེ་སྐྱེ་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ན་ནི།
 གཞན་སྐྱེད་གི་ལོངས་སྤྱུལ་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ལོངས་སྤྱུལ་དང་། གཞན་སྐྱེད་གི་སྐྱེ་ལ་སྐྱེའི་
 བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་དེར་བཞག་གོ། །ཞེས་བཤད་པས་ཆོག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དེ། སྐྱེ་གསུམ་མམ་བཞིའི་སྡེ་ཆོན་ལས་ལོགས་སུ་
 བཤད་ཀྱང་། དེ་སྐྱེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་ནང་ཏུ་བསྐྱེད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་སྐྱེ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞག་ལ་གཉིས་ཏེ། སོ་སའི་རོ་བོ་ངོས་བཟུང་།
 དངོས་བཏགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲི་ནི་རྒྱུ་སྤྱོད་མར། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རྩོམ་མཚན་ཉིད་ལ། མདོར་ན་ཡོན་ཏན་ལྡན་དང་ནི། ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ། ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས་དེ་ཉིད་འཆད་པ་ན། འདུས་མ་བྱས་གིང་རྣམ་དཔྱེར་མེད། མཐའ་གཉིས་དག་ནི་རྣམ་པར་སྤངས། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་གསུམ་ལས་ནི་ངས་གྲོལ་ཏེ། འི་མེད་རྣམ་པར་རྟོག་མེད་དང་། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ཕྱིར། ཆོས་དབྱིངས་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། དག་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་གསལ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི། སྤར་མེད་གསར་བྱུང་སྟེ་བ་དང་། རིགས་འདྲ་རྒྱུ་ཆད་པའི་འཛིག་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་དང་བྲལ་བས་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་དང་དཔྱེར་མེད་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་གསུམ་ལས་གྲོལ་བ་སྟེ་བྱུང་བར་བཞི་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་སོགས་གསུམ་ནི་འོད་གསལ་བའི་ཤེས་བྱེད་དོ། འདིར་འོད་གསལ་བ་ཞེས་པ་ཡང་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་གི་ཆ་ལ་འཆད་པ་མ་ཡིན་པར་ནི་ཤེས་བྱེད་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ལས་གསལ་ལོ། དེས་མཚན་ཉིད་ལྡན་བཤད་ནས། ཡོན་ཏན་ལྡན་ནི་རི་རྒྱུད་དུ། གཞལ་མེད་གྲངས་མེད་བསམ་མེད་པ། མཉམ་མེད་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི། ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ཡང་དག་པར། རྩོམ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲི་ལྡན་ཏེ། རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་དང་གྲངས་མེད་ཕྱིར། རྟོག་གའི་ཡུལ་ནི་མིན་ཕྱིར་དང་། འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། དེར་འབའ་ཞིག་ཅེས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། བོད་ཕྱི་མ་དག་གིས་ངོ་པོ་ཉིད་སྒྲི་མེད་དགག་ཁོ་ནར་ཁས་ལེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ངོ་པོ་ཉིད་སྒྲི་བྱུང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་བདེན་པས་སྟོང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ངོ་པོ་ཉིད་སྒྲིའི་མཚན་གཞི་ངོས་འཛིན་པར་མ་རུས་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲི་ནི་སངས་རྒྱས་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཆོན་ཉར་གཅིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་ཀུན་གྱིས་འཆད་མོད་ཀྱང་། ཞིབ་དུ་བྱེན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རི་སྟེང་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞིག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྒྲི་དང་། གཞན་སྤང་ལ་སྟོས་ཏེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྤང་བ་ཤར་བས། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་ཆད་པ། གཙོ་བོར་གཟུགས་སྒྲི་

གཉིས་ཀྱི་བདག་པོའི་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའོ། །འདི་དང་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་
འཛིན་པར་འདྲ་ཡང་། དང་པོ་དེ་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་དེ་ཉིད་སྒོ་བྱུང་གྱི་དྲི་མ་དང་
བྲལ་བ་ཙམ་གྱི་ཆ་ལ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་རྒྱུན་གྱིས་གསུང་དུ་བཅོས་པ་མ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་
གནས་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་ན་མེད་པ་ཞིག་གསུང་དུ་བྱུང་བ་ལ་འཆད་
དགོས་པས། ཀྱན་རྫོང་དང་དོན་དམ་དུ་འཛིན་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་
ཀྱི་བདག་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་དང་། ཆོས་ཅན་རི་སྟེང་པའི་སྣང་བ་ཤར་མ་ཤར་ལས་སེམས་
སེམས་བྱུང་དུ་འཛིན་མི་འཛིན་གི་བྱུང་བར་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །

གསུམ་པ་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ནི། བྱུང་བར་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེ་འོ། །
ལྷ་ནི་རྒྱུད་སྒྲ་མར། བརྗོད་སྟོན་མཛད་རྒྱུ་མི་ཆད་དང་། །མདོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པ་དང་། །
དེ་ཡི་ངོ་བོ་མི་སྟོན་ལ། །འདིར་ནི་སྐྱ་ཆོག་སྐྱ་རྣམས་ལྷར་བརྗོད། །རི་ལྷར་ཆོན་ནི་སྐྱ་ཆོག་སྐྱ་
གྱིས། །ཁོར་བུ་དེ་དངོས་མིན་སྣང་ལྷར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་རྒྱུ་སྐྱ་ཆོག་སྐྱ་ཆོག་སྐྱ་ཆོག་སྐྱ་
དངོས་མིན་པར་སྣང་། །ཞེས་པའོ། །གཞུང་དེས་ནི་བོད་ཕྱི་མ་རྣམས་ཡོངས་སྟོང་འཛིན་
གཟུགས་སྐྱ་ཁོར་དང་། དེ་གནས་ཚུལ་ལ་ཡང་རི་ལྷར་སྣང་བ་དེ་ཁོར་ལྷར་གནས་པར་འདོད་པ་
ཡང་ཞེགས་སོ། །

འདི་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། གནས་ཚུལ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་དང་། སྣང་ཚུལ་
ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུར་སྣང་བའོ། །འདི་ལ་བོད་སྐད་མ་རྣམས་ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་ཞེས་གསུངས་མོད་ཀྱང་།
ཁུངས་ཡོད་མེད་དབྱེད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་ནི། བྱུང་བར་བཞི་དང་ལྷན་པའི་
གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེ་འོ། །བཞི་ནི་རྒྱུད་སྒྲ་མར། འཛིན་རྟེན་ནི་བའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་དང་། །རབ་
ཏུ་སྒྲིབ་དང་ལུང་སྟོན་རྒྱུ་དེ་གཟུགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་དབྱེ་ན་གནས་ཚུལ་གྱི་དང་།
སྣང་ཚུལ་གྱི་འོ། །དེ་ལྷར་ན་གནས་ཚུལ་གྱི་སྐྱེ་གསུམ་པོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་
ཡིན་པ་ལ་ནི་བྱུང་བར་མེད་ལ། དེ་རང་དོན་གྱི་སྐྱེ་ཡིན་མིན་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་ཤིང་། སྟོབ་
དཔོན་བཟང་པོའི་ཞབས་ལྷར་ན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་མིན་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་
མིན་ཡང་སོ་སོར་བྱེ་བའོ། །གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ལྷར་ན། དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་།

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་ཡང་བཤད་ན་ལེགས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐུ་བསྐྱེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་
པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་ཚུལ་གྱི་སྒྱུ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་གཞན་དོན་གྱི་སྒྱུ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྱུ་
དང་། གཞུགས་ཀྱི་སྒྱུ་ལོ། །འདི་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ཟེར་མི་ཟེར་གྱི་དབྱུད་པ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་སྒྱུ་དངོས་བཏགས་ལ་དབྱུད་པ་ལ། བོད་ཕྱི་མ་གང་དག་གཞུགས་སྒྱུ་གཉིས་
སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྱུར་པས་མ་སྤངས་ན། སངས་རྒྱུ་ལ་སྒྱུར་པ་འདེབས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པར་འགྱུར་
རོ་སྒྱུ་ཏུ་བསམ་ནས། དེ་གཉིས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྱུ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པར་
བྱེད་དོ། །འདི་དག་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྱུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། དེ་གནས་ཚུལ་ལ་ཇི་
ལྟར་གནས་ནས། སྤང་ཚུལ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤང་བའི་ཚུལ་སོགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་མ་གཤིས་བཞིན་དུ་སྒྱུ་བ་
ལ་ཆོས་ཤིན་ཏུ་རིངས་པ་ཡིན་པས། ཡིད་བརྟན་པར་མི་བྱའོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གནས་
སྒྲུབས་གསུམ་གྱིས་བཤད་དགོས་ཏེ། དྲང་དོན་དང་། གནས་སྒྲུབས་ཀྱི་ངེས་དོན་དང་། ངེས་
དོན་མཐར་ཐུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་བོ་ནི། གཞུགས་སྒྱུ་གཉིས་པོ་སངས་རྒྱུ་དངོས་
སྒྲུབས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོར་ན་དེ་དག་སངས་རྒྱུ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་སྤང་བའི་
ཕྱིར་དང་། དེ་མཐོང་བ་ལ་སངས་རྒྱུ་མཐོང་བ་དང་། དེའི་གསུང་ཐོས་པ་ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་
གསུང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞུགས་ཀྱི་སྒྱུ་གཉིས་ནི་དེ་དང་དེར་སྤང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་
ཀྱིས་བསྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་སྤང་བ་ཙམ་ནི་སྤང་མཁན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པར་མདོ་
སྟེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཀྱང་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། སྤང་བ་དེ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་
རྒྱར་གྲུར་པའི་གཞུགས་ཤིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ལ་སོགས་པའི་
རྟགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམ་པ་དེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གྲགས་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་ཁེགས་ལ།
སྤང་བ་དེ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་གྲུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུ་ཞིག་ཐ་སྤྱད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཀྱང་། དེ་
ནི་གཞུགས་ཀྱི་སྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྒྱུ་ལ་སོགས་པར་སྤང་ཞེས་གསུངས་ཀྱི། ཡོངས་སྤྱོད་
རྣམ་པ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་གཞུགས་སྒྱུ་རྫས་གཞན་པ་ཅིག་ཡོད་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་

དང་། སྒྲ་གསུམ་ཚང་བར་ཁས་ལེན་ནོ། །

གསུམ་པ་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་ན་ནི། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པ་དང་།
དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དོན་དམ་པའི་སྒྲ་བས་མ་ཡིན་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ལ། གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་བཞིའི་འདོད་པ་ལས། དང་པོ་བྱེ་
བྲག་ཏུ་སྒྲ་བའི་འདོད་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་རྣམ་མེད་
ཐུག་པར་དུ་མཁྱེན་ལ། ཤེས་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
མཁྱེན་པའོ། །མདོ་སྒྲེ་པས་ནི། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་མཁྱེན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དངོས་སུ་མི་
སྒྲུང་བར་འདོད་དོ། །ཤེས་པ་ལ་རང་གཞན་གཉིས་ལས་གཉིས་ཀ་ཡང་རང་རིག་གི་ཚུལ་གྱིས་
རིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་གཞན་གྱི་གཟུང་རྣམ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཤར་བ་ལ་གཞན་སེམས་ཤེས་པ་
ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པར་གསུངས་པས། དེས་གཞན་
གྱི་ཤེས་པ་ཡང་དངོས་སུ་རིག་པར་འདོད་དོ། །དེའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྲི་མཚན་རྣམས་ཀྱང་དངོས་སུ་
སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུང་བ་རྟོག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །སེམས་ཅན་རྣམ་
བདེན་པས་ནི། དེ་དང་འདྲ་བ་ལ་བྱད་པར་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་དོ། །རྣམ་བརྟུན་པས་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཡང་མི་འདོད་དེ། དེའི་རྣམ་པ་ནི་མ་རིག་
པའི་བག་ཆགས་ལས་འཆར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འབའ་ཞིག་མཁྱེན་
ནོ། །དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་གསུམ་ལས། མདོ་སྒྲེ་སྟོད་པའི་དབུ་མ་པ་ལྟར་ན། ཀུན་རྫོབ་
མཁྱེན་ཚུལ་དང་། དོན་དམ་མཁྱེན་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བདེན་གཉིས་ལས།
བཏགས་པའི་དོན་གྱིས་དབེན་གྱུར་པ། །རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་ཁོ་ན། །བརྟེན་ནས་སྒྲིམ་པ་ཐམས་
ཅད་ནི། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མདོན་སུམ་གཟིགས། །ཞེས་འདོད་ལ། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་
ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་སྒྲུང་བ་འཆར་བ་དང་། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་སྒྲུང་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བར་ལྟན་ཅིག་
སྒྲིམ་པའི་མ་རིག་པས་བཏགས་པའི་དབེན་བ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ཅན་ཞིག་སྒྲུང་བར་འདོད་ལ།
མདོ་སྒྲེ་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིགས་པས་དབྱུད་ནས་ཁས་མི་ལེན་པ་

དང་། དེའི་གནས་ཚུལ་རྒྱལ་ཡོད་ཀྱིས་མི་ལོན་པ་སོགས་སོ། ། བཀྲགས་པས་དབེན་ཞེས་པའི་
 རོན་ཡང་། སེམས་ཅན་ལ་སྤང་ཚུལ་ནི་གཞུགས་གཅིག་ཉིད་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིད་འོང་དང་།
 འགའ་ཞིག་ལ་ཡིད་མི་འོང་དུ་སྤང་ལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་དང་བྲལ་བའོ། །

གཉིས་པ་རོན་དམ་མཁུན་པའི་ཚུལ་ནི། དབུ་མ་པ་གསུམ་ཀ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་
 མེད་པས་འོག་ནས་འཆད་དོ། ། རྒྱལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པས་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 བྱི་རོལ་རོན་གྱི་སྤང་བ་འཆར་བར་མི་འདོད་དེ། དེར་སྤང་བའི་རྒྱ་གཉིས་སྤང་གི་འབྲུལ་པ་སྤངས་
 པའི་བྱིར་རོ། ། འཇིག་རྟེན་གྲགས་སྤེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པས་ནི། སངས་རྒྱལ་ལ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྤང་
 བ་རང་སྤང་ལ་འཆར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཤར་བ་ཡིན་
 ལ། སངས་རྒྱལ་གྱིས་ནི་དེ་སྤངས་པའི་བྱིར་རོ། ། འོན་དེ་མི་སྤང་ན་སངས་རྒྱལ་གྱིས་གདུལ་བྱའི་
 ཁམས་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་མཆམས་པར་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མི་རུས་སོ་ཞེན། སྟོན་
 མེད་དེ། གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་ཇི་ལྟར་སྤང་བའི་ཚུལ་ཐོགས་མེད་དུ་མཁུན་པའི་བྱིར་རོ། ། དཔེར་
 ན་ཐ་མལ་པའི་གཉིད་སད་པའི་གནས་སྐབས་ན་མི་ལམ་གྱི་སྤང་བ་རང་སྤང་གི་ཚུལ་གྱིས་མི་འཆར་
 ཡང་། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤང་བའི་ཚུལ་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་སྤྱོད་དུ་ཡང་མདོ་ལས། འདོད་ཆགས་
 དང་བཅས་པའི་སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་སོ་ཞེས་ཡང་དག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
 དུ་ཤེས་སོ། ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སོ་ཞེས་
 ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། མདོར་ན་དབུ་མ་པ་གསུམ་
 ཀའི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་སྤང་གི་ཚུལ་གྱིས་མཁུན་པ་ནི་རོན་དམ་པའི་
 བདེན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དུས་རྟག་དུ་མཉམ་པར་གཞག་པ་ལས་མི་གཡོ་བའི་བྱིར་
 དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞན་སྤང་ལ་འབྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་
 གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མདོན་སུམ་དུ་མཁུན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མཁུན་པ་ལ་གོགས་
 བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་བྱིར་། ཆོས་ཉིད་མཁུན་པ་དེ་ཡང་ཅིར་ཡང་སྤང་བ་མེད་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་མཁུན་པ་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་སྟོན་བྲལ་དེ་མདོན་སུམ་དུ་སྤང་བ་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མཆོན་དངོས་སུ་སྤང་ན་རྟོག་པར་ཐལ་བ་དང་། གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པར་

ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རི་སྟེང་པ་མདོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་ན། དེ་དངོས་སུ་སྒྲུང་དགོས་སོ་སྒྲུམ་ན།
འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྲོག་གུར་དང་། རོན་སྤྱི་དང་། ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་དང་། ཆོར་
བ་བདེ་སྤྱད་དང་། རོ་ཞིམ་མི་ཞིམ་དང་། ཆ་གུང་གི་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཐ་མལ་བའི་སེམས་
ཅན་ལ་རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་མདོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བའི་ཐལ་བ་བསྒྲོག་པར་མི་རུས་སོ། །

འོ་ན་སྟོ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་མཁྱེན་པའམ། དེམ་གྱིས་མཁྱེན་པ་ཡིན་
ཞེན། བདེན་གཉིས་ལས་ནི། མཁྱེན་པའི་སྒྲིབ་ཅིག་གཅིག་གིས་ནི། །ཤེས་བྱའི་དགྱིལ་འཁོར་
ཀུན་ཁྱབ་ཅན། །ཞེས་སྟོ་གཅིག་གིས་ཅིག་ཆར་དུ་མཁྱེན་པར་བཞེད་ལ། །འདི་ཉིད་སྟོ་བ་དཔོན་
ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། །འཇུག་པ་ལས། རོ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་ཐུགས་སུ་
ཆུད་པར་མཛད་གྱུར་ནས། །མཁྱེན་བཟང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲིབ་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐུགས་སུ་ཆུད། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་དབུ་མ་བ་རྣམས་ནི། སྟོ་སོ་སོས་དེམ་གྱིས་མཁྱེན་པར་
བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་རི་སྟེང་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་ཞིང་།
དེས་གཟུགས་སུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་བསྟེན་པའི་སྟོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་རོན་མཛད་པར་བཞེད་དོ། །
རོན་འདི་ལ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་མ་འབྲུལ་བ་དང་། རྗེས་ཐོབ་
འབྲུལ་སྒྲུང་ཅན་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་ཡིག་བདུད་ཅིའི་ཐིགས་པ་ལས། སྒྲ་མ་རི་ལྟར་མཁྱེན་
པ་ནི། འབྲུལ་མེད་མཉམ་གཞག་སྟོ་འཇུག་མེད། །ཕྱི་མ་རི་སྟེང་མཁྱེན་པ་ནི། །འབྲུལ་སྒྲུང་
རྗེས་ཐོབ་སྟོ་འཇུག་ཅན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པའི་གནས་ཚུལ་མདོན་
སུམ་དུ་མཁྱེན་ནས། སྤྱི་བ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་སྒྲུངས་པ་ན། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲུང་ཚུལ་ཐོགས་མེད་དུ་འཆད་པར་རུས་པའི་མཁྱེན་པ་མངའ་བ་དེ་ལ་ཤེས་བྱ་
མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པ་ཞེས་བཛྲོད་པ་ཡིན་གྱི། འབྲུལ་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་
སྒྲུང་བར་འདོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་དག་ཀྱང་རི་སྟེང་དུ། བྱ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས།
རབ་རིབ་བྲལ་བར་གྱུར་པའི་མིག་རྣམ་དག་དྲི་མ་མེད་པ་ལ། །སྒྲིབ་སྒྲུབ་བྱ་ཉི་ཟླ་དང་། །མ་
བྱའི་མདོངས་དག་མི་སྒྲུང་ལྟར། །མཁས་པ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ཡི། །སྤྱི་བ་མུན་རབ་རིབ་བྲལ་

གྱུར་ཅིང་། །ཡང་དག་མཁུན་ཅན་དྲི་མེད་ལའང་། །དེ་བཞིན་ཅི་ཡང་སྤང་བ་མེད། །དཔེར་ན་
གཉིད་ལོག་ཉིད་དབང་གིས། །ཁུ་དང་ཁུད་མེད་གཞལ་ཡས་ཁང་། །གནས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་
གྱུར་བ། །སང་ན་དེ་ཡིས་མི་མཐོང་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དག །སློ་གྲོས་མིག་ནི་
བྱེ་གྱུར་ཞིང་། །མི་ཤེས་གཉིད་དང་བྲལ་གྱུར་ནས། །སང་པའི་ཆོན་མི་གཟིགས་སོ། །ཞེས་དང་།
དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། །འདི་ན་རི་ལྟར་སང་བཞིན་རི་སྤིང་དུ། །མ་སང་དེ་སྤིང་དེ་ལ་གསུམ་
པོ་ཡོད། །སང་པར་གྱུར་ན་གསུམ་ཅར་ཡོད་མིན་ལྟར། །གཏི་མུག་གཉིད་སང་ལས་དེ་དེ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྤྲེལ་ཀུན་ལས། །དོན་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་དག །མི་སྤང་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ནི། །
གནས་གཞན་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་བོད་
ཕྱི་མ་དག །ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་སྤང་ན། མེད་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་འཕེན་པ་ནི། །རིགས་པ་མཁུན་པའི་གཞུང་གི་དོན་དུ་འདོད་མོད་ཀྱང་། །དེས་དེའི་མཆོན་
ཉིད་གཟིགས་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལ་དེ་སྤང་མི་དགོས་པ་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ལ། །དེར་མ་ཟད་རི་
སྤང་དུ། མིག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡི། །རབ་རིབ་མེད་ཤེས་ལ་གཞོད་མིན་རི་ལྟར། །
དེ་བཞིན་དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པའི་སློས། །དྲི་མེད་ཤེས་པའི་སློ་ལ་གཞོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་
གཞུང་གི་ཕྱོགས་སྤྲེལ་མ་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དུག་པ་གཞུང་སོ་སོ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཟད་པར་དང་། ཟིལ་
གཞོན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱུང་རི་ལྟར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་ངོ་བོ། དབྱེ་བ། རྟེན། སྤྱིང་ཚུལ། མཆོན་མ། དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ།
བྱེད་ལས། སྤྲེལ་མཆོད་གཞན་ལ་ཟད་པར་མི་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཆོན། དེས་ཆོག་དང་དགུའི་སློ་ནས་
བཤད་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི་མཇོད་ལས། ཟད་པར་བཅུ་པོ་བརྒྱད་མ་ཆགས། །བསམ་གཏན་
མཐའ་ན་ཞེས་དང་། མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་
ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པས། །རང་གི་བདག་རྟེན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས།
རང་གི་དམིགས་པ་དེ་དང་དེའི་གཞུང་རྣམ་གྱིས་མཐའ་ཡས་པར་བྱབ་པར་སློ་རུས་པའི་ཉིང་དེ་
འཇོན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྟར་དང་བཅས་པ་ཞིག་གོ། །ཟད་པར་བྱེ་མ་གཉིས་གཞུགས་མེད་གྱི་

སེམས་ལ་བརྟེན་པར་བོད་སྐད་མ་རྣམས་བཞེད་ཀྱང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་
བསྐྱབ་པར་མདོན་པ་གོང་མ་ལས་གསུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། ཟད་པར་ས་ནས་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་བཅུའོ། །ཟད་པར་བདུན་གྱི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་།
རྒྱུད་གི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་དང་རིག་བྱ་གཉིས་ཀ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པའི་མིང་བཞིའི་སྤང་པོ་ཡིན་པར་མཛོད་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཀྱང་།
དམིགས་པ་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པ་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་
ཤེས་ཀྱིས་བྱ་བ་པར་སྒྲོ་རྒྱས་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཉི་མ་ལྟར་ན། བསམ་གཏན་བཞི་ཀ་དང་། མདོན་པ་གོང་མ་ལྟར་ན་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་དང་། འོག་མ་ལྟར་ན་དང་པོ་བརྒྱད་རབ་མཐའ་དང་། ཐ་མ་
གཉིས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་དོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐར་སྐྱུང་བ་བྱས་པའི་དང་། མ་བྱས་པའི་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་ནི། སོ་སའི་དམིགས་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་མཐོང་བ་ལས། དེ་དང་དེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསལ་བར་
འགྱུར་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ། དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེ་ལ་ཡིད་གཏོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། ཁ་དོག་གི་དབྱེ་བ་སྒྲ་ཆོགས་དང་། རྒྱ་གཙང་མ་དྲི་མ་མེད་པས་སྒྲོད་བཀའ་བ་
དང་། སྒྲོད་བྱ་མར་མེ་འབར་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་དུ་རྒྱུད་གི་རིག་བྱ་འབྱུང་བའི་བྱ་ག་
བརྟེན་པ་ལ་སོགས་ལ་གཏོད་པ་དང་། སྒྲོ་སེར་དཀར་དམར་བཞིའི་ཐིག་ལེ་བྱས་པ་ལ། ཁ་
དོག་མི་མཐུན་པའི་ཆོན་གྱིས་བཅད་བྱས་པ་དང་། སུམ་ནང་དུ་མར་མེ་སྐར་ཏེ་ཁ་བཅད་ཅིང་བྱ་ག་
ཏེ་ཅང་མི་ཆེ་བ་གཏོད་ནས། དེའི་འོད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་དོས་ལ་སྐྱུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡུན་རིང་དུ་
གནས་པ་དང་། བརྟེན་པ་ལ་སྐྱུམ་བྱ་སོགས་ཀྱིས་གཡོགས་པའི་གནས་སུ་མཐོ་གང་སོར་བཞི་
ཅམ་གྱི་བྱ་ག་གཏོད་པ་རྣམས་སོ། །དམིགས་པ་འདི་དག་དེ་དང་དེའི་དམིགས་ལུལ་དུ་ཉི་མ་དང་
ལས་གསུངས་པས། སྤངས་བྱ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཟད་པར་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་ལ་
དམིགས་པར་གསལ་ལོ། །

གཟུགས་དང་རིག་བྱ་ལ་ཟད་པར་བཞག་ནས། སྒྲིམ་ཆེད་གཞན་ལ་མི་འཛོག་པ་ཅི་ཞེན། དེ་གཉིས་ནི་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བཞག་ལ། དབང་པོ་ལྷ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྒྲོ་མི་རུས་པ་དང་། སྤྱི་རོལ་གཉིས་གཟུགས་ཁམས་ན་མེད་པས་མ་བཞག་གོ། །ཞེས་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་ལ། སྒྲིལ་རྒྱུ་མེད་པས་དེ་མ་བཞག་གོ་ཞེས་བོད་གྱི་སྒྲོ་བ་དཔོན་རྣམས་གསུང་ངོ་། །ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་གྱིས་ནི་ཁམས་གསུམ་ཀ་ལ་བྱབ་པར་སྒྲོ་རུས་པས་ཟད་པར་བཞག་ལ། གཟུགས་མེད་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་དམིགས་པ་གཅོད་པ་དང་། སེམས་གྱི་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བས་ཟད་པར་མ་བཞག་གོ། །དགྲ་པ་ནི་ཟད་པར་དང་། མཐའ་ཡས་དང་། མཐའ་དག་དང་། མ་ལུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ནི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་ལ། ཉིར་སྒྲུང་ལས། རྒྱུ་མི་ཆད་པར་བྱབ་པར་སྒྲོ་བས་ན་ཟད་པར་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཟེལ་གཞོན་ལ། རོ་བོ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས། དམིགས་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཉིང་དེ་འཛོན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །རང་རྒྱ་ཟད་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའོ། །དཔྱེན་དཔྱིབས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་བཞི་དང་། ཁ་དོག་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ལ་གཟུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་བཤིགས་པ་དང་མ་བཤིག་པ་གཉིས་གྱི་སྒྲོ་ནས། སོ་སོར་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྒྱུ་དུ་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་བལྟ་ཞིང་། དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས། ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་དེ་འཛོན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ངེས་པར་སྒྲོན་དུ་འགོ་དགོས་ལ། དགོས་པ་ནི། ཟད་པར་གྱི་དམིགས་པ་ཏ་ཅང་རྒྱ་ཆེས་ནས་བསྐྱུ་བར་མ་རུས་ན། འདིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་གཟུགས་རྒྱུ་དུ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་དང་། ཆེན་པོ་ནི་སྒྲོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་བྱ་ལ། ཤེས་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་། མཐོང་བ་ནི་ལྟག་མཐོང་དང་། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པ་ཟེལ་གྱིས་ཞོན་ནམ་མ་ཞོན་ཡང་རུང་། མདོན་པའི་ར་རྒྱལ་མེད་པར་སྒྲོན་པའོ། །ཕྱི་

མ་བཞི་ནི། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱ་བྱུང་བར་སྤྱད་པའི་རྣམ་ཐར་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ཕྱི་རོལ་གྱི་
གཟུགས་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པར་བལྟ་ཞིང་། དེ་དག་གིས་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས། མནན་ནས་
མཐོང་། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པའོ། །འདི་ཡང་མདོ་
ལས། སྟོན་པོ་ཁ་དོག་སྟོན་པོ། སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ། འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བལྟ་སྟེ།
དཔེར་ན་ཟུང་མའི་མེ་ཏོག་གམ། ཡུལ་ལ་ར་ན་སིའི་རས་སྟོན་པོ་ཞེས་དང་། སེར་པོ་ལ་དོང་ཁའི་
མེ་ཏོག་དང་། དམར་པོ་ལ་བརྒྱ་རྩེ་ཉ་ཀའི་མེ་ཏོག་དང་། དཀར་པོ་ལ་སྐར་མ་བ་བ་སངས་དང་
སྦྱར་ཞིང་། ཡུལ་ལ་ར་ན་སིའི་རས་སེར་པོ་སོགས་ཀྱང་སྦྱར་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སྟོན་པོ་
ཞེས་པས་ནི་མདོར་བསྟན་ནོ། །ཁ་དོག་སྟོན་པོ་ཞེས་པས་ནི་ལྟ་སྟེས་གྱི་སྟོན་པོའོ། །སྟོན་པོ་ལྟ་
བུར་སྟོན་པ་ཞེས་པས་ནི་སྦྱར་བྱུང་གིའོ། །འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་ཞེས་པས་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྟོན་
པོའི་མདངས་གསལ་བའོ། །དཔེ་ལ་གཉིས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ཡང་ལྟ་སྟེས་དང་སྦྱར་བྱུང་གི་
དཔེའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཟུང་པར་གྱིས་གཞོན་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་མེད་དངོས་གཞིའི་
སེམས་ཐོབ་པ་ཞིག་བཤད་ཀྱང་། དེའི་ཆེ་གཟུགས་ལ་ནི་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པ་ཞིག་ངེས་པར་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་བལྟ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟུང་པར་གྱི་
ཆེ་གཟུགས་ལ་མདོན་ཞེན་མ་ལོག་ན། གྱིས་གཞོན་གྱིས་གྱིས་གཞོན་དགོས་པར་བཤད་པའི་
ཕྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་གྱི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་བཞག་པའི་གྱིས་གཞོན་རྣམས་ནི། ཕྱི་རོལ་
གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་གིས་ངེས་པར་བསྒྲུལ་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་འདི་གཉིས་ནི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་དུ་ངེས་ལ། མདོན་པ་མཛོད་ལས། གཟུགས་
མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། རྟེན་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འདི་དང་གྲུབ་པའི་མཐའ་མི་
གཅིག་པ་ཁོ་ནའོ། །

གསུམ་པ་ནི། རི་རྒྱད་དུ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གདོན་མི་
ཟ་བར་ངེས་པར་ཁས་བླངས་དགོས་པ་རྣམས་རི་ལྟར་བསྐྱས་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་དེར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱུང་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན། འདི་
ལ་གསུམ་སྟེ། སྦྱིར་དེ་གཉིས་གང་ན་ཡོད་པའི་ས་མཚམས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་དེ་ཁས་མི་ལེན་

པའི་ཤེས་བྱེད་དང་། བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྒྱིར་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་
རྣམ་པ་སྤང་བ་ཅན་གྱི་གཉིས་སྤང་གི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱང་། སེམས་
སེམས་བྱུང་དང་། ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་
པའོ། །དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ནི། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཁམས་
གསུམ་པ། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་། འགྲེལ་བཤད་སློབ་ཏུན་གྱིས་མཛད་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
ལོ། །ལོ་ཆེན་གྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་སེམས་བྱུང་ཡོད་པས། སློབ་ཏུན་གྱི་འདོད་པ་
མི་འཐད་དོ། །ཞེས་དགག་པ་ཡང་མཛད་མོད་ཀྱང་། མཛད་པ་ཅུ་ཟད་དོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་
ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་སུ་འདུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་
ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུ་བར་རུས་ལ། སེམས་སེམས་བྱུང་ནི་རྣམ་ཤེས་རྒྱུང་པའི་དབྱེ་
བ་ལས་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྱིར་དེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་གཞུང་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད། ཟུང་
བར་སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགོ་
ལྔ་འབྱུང་བར་མི་འཐད་ཅིང་། གཙོ་བོ་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་ནི་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགོ་ལྔ་
འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་འཐད་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ལྟ་ཞོག །སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཉམ་གཞག་ན་ཡང་ལྔ་པོ་དེ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། ཆོར་བ་ནི་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འབྱུང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཡུལ་དབང་ཡིད་བྱེད་གསུམ་
འདུས་ནས་ཡུལ་ཡོངས་སུ་སྒྱུད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐབས་དེ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོར་བ་དང་རིག་པ་བཤད་ཀྱང་། དེས་ཀུན་འགོ་ལྔའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་རིག་ཆོར་གྱི་གོ་མི་
ཆོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། དེ་དུས་ཀྱི་ཆོར་བ་དེ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ངོ་བོར་བཤད་པའི་
ཕྱིར། འདུ་ཤེས་ཀྱང་དེ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་ནི་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་སློབ་ཡིན་ལ།
སྐབས་དེ་ན་སློབ་པའི་མཆོན་མ་གང་ཡང་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བྱེད་དང་སེམས་ཡང་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཡུལ་ལ་མདོན་བར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མདོར་ན་གནས་སྐབས་དེ་ན་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་ན། ཀུན་འགྲོ་ལྷ་ལྷ་ཅི་སྒྲོལ་
 དེ་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། བདག་རྒྱུན་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་ལ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས་མེད་ཅིང་།
 གཉིས་པོ་དེ་གང་ཡང་གནས་སྐབས་དེ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་ཆོས་སུ་སྤང་བའི་རྣམ་རིག་ཞིག་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་ཡུལ་གྱི་
 སྤང་བ་ཅི་ཡང་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོལ་བྱལ་ཉོག་པ་བཤད་པེ་ཤེས་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་
 གྱི། བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 རྣམས་ལྟ་ཞོག །བྱིས་པའི་རྒྱུད་གྱི་རང་རིག་པའི་མདོར་སུམ་ཞེས་བྱ་བ་འཛིན་རྣམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་
 ཅན་དུ་འདོད་པ་དེ་ལ་གཙོ་འཁོར་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་། ཡོད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་དེའི་འཁོར་ན་ཀུན་འགྲོ་
 ལྷ་རེ་རེ་ནས་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་གཙོ་འཁོར་དུ་འཛིན་པ་ནི་
 གཉིས་སྤང་གི་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་ཡུལ་ལ་ལྷོས་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་བར་གྱི་མཐོང་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་ངེས་པ་
 འདྲན་ཚུལ་ལས་སེམས་སེམས་བྱུང་དུ་འཛིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ལ་འང་གཙོ་འཁོར་འཛིན་པ་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་བར་གང་
 ཡང་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ལྟ་ཞོག །རྣམ་
 ཤེས་གྱི་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེར་འདུས་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་ཅི་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་
 ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་དབྱེ་བར་བཤད་པའི་དད་སོགས་
 དང་། རིག་ཆོར་སོགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཟག་མེད་བཤད་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་དེ་བཤད་པར་
 མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་དག་དེར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྱིར་ཡང་གཞུང་ལུགས་ལས་སེམས་སེམས་
 བྱུང་རང་ལྟོག་ནས་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་དུ་བྱེ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལུང་རིགས་གཉིས་ལས། ལུང་གི་ཤེས་བྱེད་ནི། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས།
 རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙོམ་ལྷན་འདས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་སེམས་གྱི་རྒྱ་མ་
 མཆིས་པ་ལ་རི་ལྷར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། སྒྲོལ་ལམ་མཉམ་གཞག་འཆད་
 པའི་མདོ་རྣམས་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས། དོན་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རྟོགས་རྒྱུ་མཆོ། (སྤྱད་ཆེ།)

དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་མ་མཆིས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། ཞེས་གསུངས་པ་
དང་། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་
བྱུང་གི་རྒྱ་བ་འགགས་པར་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། རི་སྐད་དུ། གཟུགས་ལ་
སྟོགས་པ་མི་ཤེས་ཐྱིར། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་སྟོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དམིགས་པའི་དོན་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་
འདས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་དང་རྒྱུད་སྡེ་དུ་མ་ལས་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་བརྟོན་ཅིང་ཡེ་ཤེས་
ལ་བརྟོན་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་བརྗོད་པ་ལས། རྣམ་ཤེས་དོན་ནི་འགགས་
པར་བྱེད། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྟོགས་པ་ནི། སྤྱིར་སེམས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ནི་
ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐེག་བསྟུས་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཞིང་།
སེམས་དེ་གང་ན་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་དེར་གཙོ་སེམས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་འཇུག་
པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཡང་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་ཡིན་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ནི་
གཙོ་བོ་སེམས་མེད་དེ། དེའི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མེད་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས། དེ་གང་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་དང་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་བརྒྱད་ཀ་གནས་གྱུར་པའི་
ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་གནས་གྱུར་ནས་ཀྱང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་ནི། ས་དེར་ཀུན་
གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་གྱུར་པ་མཚན་ཉིད་པར་མི་
འདོད་ན་ནི། ཀུན་གཞི་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་གནས་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས།
བརྒྱད་ཀ་ལ་གནས་གྱུར་བཤད་པར་ནི་བྱད་པར་མེད་ལ། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་གནས་གྱུར་དེ་མཚན་ཉིད་
པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ས་
དེར་བདག་དང་ཚོས་སུ་སྟོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་བྱུང་
པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། སུམ་རུ་བ་ལས། བདག་དང་ཚོས་སུ་ཉེར་འདོགས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་པར་
ཤེས་པར་གྱུར། །གྱུར་པ་དེ་ཡང་རྣམ་གསུམ་སྟེ། ཞེས་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་དང་འཇུག་ཤེས་

ཏེ་གསུམ་དུ་བཤད་དོ། །

གཞན་ཡང་སངས་རྒྱུ་གྱི་ས་ན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་མེད་དེ། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་སྒྲུང་གི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་སྒྲུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་
དུ་མཛད་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་གྱི་སར་དེ་གཉིས་
ཡོད་པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་འདིས་ཐ་སྙད་གྱི་རྣམ་བཞག་རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་
ཚུལ་དང་མཐུན་པར་འཛིན་ཅིང་། ལུགས་དེ་ལ་དེ་མེད་པར་སྒྲུང་བ་ཤ་སྟག་དུ་བཞེད་པའི་བྱིར་
དང་། དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ཡལ་ཆེ་བ་ལས། དེ་ན་དེ་མེད་པར་བཤད་པ་ཤ་སྟག་དུ་གསལ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཚད་མེད་པ་དང་། རྣམ་ཐར་དང་། ཟད་པར་དང་།
ཟིལ་གཞོན་ནས་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བར་
བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེན། དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱུ་གྱི་སའི་རིམ་ལ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་མཚུངས་
ལྷན་དུ་བྱུང་བའི་དད་སོགས་དག་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན་ཀུན་གཞི་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཚད་ཡང་དེར་
བཏགས་ནས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་སངས་རྒྱུ་གྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱུང་
གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་ཟེར་བ་འདི་ཡང་། དེ་མཚན་ཉིད་པ་ལ་འཆད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཡིན་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པ་ལས། འདིར་ནི་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། འོ་ན་དགོངས་པ་ཅི་ཞེན།
སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོག་པས་བྱེན་གཉིས་ཏེ། གཞི་དུས་གྱི་གསལ་རིག་དེ་ཉིད་ཀྱི་མ་མ་
ལུས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བཞག་པ་དེ་དང་། དེ་དང་བྲལ་བས་དེའི་ཆེ་
སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་རྣམས་གསལ་དུ་སྒྲེས་པ་ཡིན་པས། དེ་དང་དེ་ལ་ཆོས་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུ་
དང་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བྱུང་བར་གསུམ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། །
བྱུང་ལས་ཀྱི་བྱུང་བར་གཟུགས་སྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོའི་རྒྱུ་བྱེད་པ། ངོ་བོའི་བྱུང་བར་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་རིམ་གྱི་སྒྱུར་བ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་མཐུན་པ། སྒྲུངས་

པའི་བྱ་བ་རང་གཞན་གྱུར་མཐར་ཐུག་པའོ། །དེ་འདྲ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུ་ལས་སྒྲུར་མེད་གསར་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞུགས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལ་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་ཅིག་གཞོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ། དེའི་རྒྱ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་རྣམ་པ་ལྡན་བསྟན་ཏེ། ལྷ་གང་ཞེན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མེ་ལོང་ལྷ་ལུང་ཡེ་ཤེས་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱ་བ་ནན་ཏན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །པོད་ཕྱི་མ་གང་དག་མཚན་ཉིད་ཐེག་པར་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་མ་བཤད་དོ་སྟམ་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ནི་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀའི་བཞེད་པ་ལ་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་གསལ་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་ནི་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཞེས་དང་། ཉི་སྒྲུང་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ་ནི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་བཤད་བས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ཕྱི་མ་བཞིའི་ངོས་འཛིན་ནི། མདོ་སྟེ་རྒྱུ་ལས། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་མི་གཡོ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན། མཉམ་པ་ཉིད་དང་སོ་སོར་རྟོག་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་དང་པོ་རྟེན་དང་། གསུམ་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་དོ། །དོན་དེ་ཡང་བྱ་བ་རྣམ་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྒྲིབ་དུ། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ང་ཡིར་མེད། ཡོངས་སུ་མ་ཆད་རྟག་ཏུ་ལྡན། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མ་ཆོངས་པ། རྟག་ཏུ་དེ་ལ་མདོན་ཕྱོགས་མིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མེ་ལོང་ལྷ་ལུང་ཞེས་བྱ་ན། དེ་ཉིད་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀུན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ཆེན་པོ་འདྲ། ཡོངས་སྟོང་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། ཡེ་ཤེས་གཞུགས་བརྟན་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། སྒྲོམ་པ་དག་པ་སེམས་ཅན་ལ། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདོད། མི་གནས་ནི་བར་ཞུགས་པ་ནི། མཉམ་པ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཕྱིར་འདོད། །དུས་

ནམས་ཀྱན་ཏུ་བྱམས་པ་དང་། རྒྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དག་དང་ལྷན་། ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱ་དུས་
 སྤྱ་བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲེལ་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། འབྲས་བུའི་བྱད་པར་མི་གནས་པའི་
 བྱང་འདས་སྤྱ་ཞུགས་པ་དང་། གྲོགས་ཀྱི་བྱད་པར་བྱམས་པ་དང་། རྒྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་
 པའོ། གསུམ་པ་སོར་རྟོག་ནི། རི་སྐད་དུ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་
 རྟག་མི་ཐོགས། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་གཟུངས་ནམས་ཀྱི། གཏེར་དང་འདྲ་བ་ཁོ་ན་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། བཞི་བ་བྱ་བ་བསྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། རི་སྐད་དུ། ཁམས་ནམས་ཀྱན་ཏུ་སྤྱ་
 ཆོགས་ཤིང་། འདག་མེད་བསམ་ཡས་སྐྱལ་བ་ཡི། ཁམས་ཅན་དོན་ཀྱན་བསྐྱབ་པའོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། གཉིས་པ་རྒྱ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་སེམས་མཉམ་ཕྱིར། །
 ཡང་དག་ཆོས་རབ་སྟོན་ཕྱིར་དང་། བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་ཡང་དག་
 འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། འཛིན་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐོས་པ་བྱ་རྒྱུའི་གསུང་རབ་ནམས་འཛིན་པ་
 དང་། དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་། དེས་གཞན་གྱི་བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་པ་
 ཉིད་དུ་བསྒྲེལ་པའོ། །

གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་སྤྱ་གསུམ་དང་རི་ལྷར་སྟོར་བའི་ཚུལ་ནི། ཐུབ་པ་དགོངས་
 གསལ་དུ་སྟོབ་དཔོན་ཅན་གོ་མའི་ཡུང་དྲངས་པ་ལས། གང་ཡང་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས། །
 མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གྱུར་བ། འདྲ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ནི། འོ་པོ་ཉིད་དུ་འགའ་ཞིག་འདོད། །
 ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་གནས་གྱུར་བ། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་བརྗོད་པར་བྱ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་དེ་འོ། འདྲ་དག་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་སྤྱ་ཉིད། ཁ་ཅིག་མེ་ལོང་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྤྱ་རུ་རྟོག་ འདྲ་དེ་ལ་རྒྱ་ཉིད་ཕྱིར། ཉེ་བར་
 བཏགས་པས་དེ་བཞིན་གཞན། འདྲ་པོ་ལྷ་ཡི་རྣམ་ཤེས་གང་། འདྲ་ནི་དོན་ཀྱན་ཡོངས་འཛིན་
 ཕྱིར། ཁམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་དོན་དུ་ནི། བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་ཅམ་ཉིད་ཐོབ། འདྲ་ཡང་རྟག་པར་
 ཐམས་ཅད་དུ། རུས་རི་བཞིན་དང་བསམ་རི་བཞིན། ཁངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱལ་སྐྱེ། །
 སྐྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཡིད་ཀྱི་ཁོ་ན་ལ། སྐྱལ་པའི་སྤྱ་ཉིད་དུ་ནི་རྟོགས། །
 འདྲ་པོ་ལྷ་ཡི་རྣམ་ཤེས་གང་། འདྲ་ཡི་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་སྤྱ་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཡུང་དེ་

དག་གིས་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་དེ་དག་གཞན་སྤང་གི་སྐྱ་གཉིས་པོ་དེ་དང་དེའི་བདག་པོའི་རྒྱུ་དུ་སྟོན་
པ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གི་རང་ལྡོག་ནས་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་གནས་ཚུལ་གྱི་
སྐྱ་གསུམ་ཀ་ཚང་བར་བཞུགས་པ་ལས། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱ་
དང་། བྱ་བ་བསྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྐྱ་ལ་པའི་སྐྱ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གི་གནས་ཚུལ་ལས་
གསལ་ཆ་གཞི་ལས་འབྲས་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ལ་ནི། ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་
ཤེས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། ཞར་བྱང་འདིར་འོད་ཟེར་
ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། རོ་བོ་ངོས་བཟུང་། སོ་སའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད། འཕྲིན་ལས་དེ་སེམས་
ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བདག་པོའི་རྒྱུ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་ལས་བྱུང་
ཞིང་། དམིགས་པའི་རྒྱུ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པ་དང་། བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་གཞན་དོན་གྱི་སྐྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
སྤང་ཚུལ་གྱི་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་པོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་
གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པས་སོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེན། གནས་ཚུལ་གྱི་གཞན་དོན་གྱི་སྐྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཉིད་དོ། །

དེ་ཡང་གང་ཞེན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྡོག་པའི་སྟོན་ས་རི་ལྟ་བུ་དང་། རི་སྟོང་བ་
མཁུན་པའི་ཆ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གནས་ཚུལ་ལ་རང་དོན་དོན་དམ་པ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་བྱ་
བ་དེ་ཡིན་ལ། རི་སྟོང་བ་མཁུན་པའི་ཆ་དང་། དེ་ཉིད་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ཐུགས་རྗེའི་ཆ་དང་།
དེ་ལྟ་བུའི་མཁུན་བཅེ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱ་གང་ཡུལ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་གཞིམས་པར་བྱས་
པའི་བྱས་ཆ་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་ཡང་རྒྱས་པར་བྱེན། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་
པའི་ལུང་གི་ཚོས་དང་། དེའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་མཁུན་པའི་རྟོགས་པའི་ཆ་དང་། སྟོན་སྟོབ་
པ་ལས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། མདོར་ན་

གཞན་དོན་གྱི་ཆར་གྱུར་པའི་སྐབས་གསུམ་ཀ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་ཚང་བ་དེ་ལ་ནི་བྱེད་པ་པོ་ལ་
ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བྱ་བ་ལ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་ནི། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དེ་ཉིད་སྐལ་བ་
དང་མཚམས་པར་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སོ་སོར་ཞུགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་སྐྱའི་
འཕྲིན་ལས་དང་། གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དང་། ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་སོ། །

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤོན་གྱི་སྤོན་ལམ་དང་། གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་སྤོན་མེ་ལོང་ཡོངས་
སྤྲུལ་པའི་བྱེད་པར་ལས། འགའ་ཞིག་ལ་ཡོངས་སྤོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེད་དང་། ལ་ལར་མཚོག་གི་
སྐལ་བའི་སྐྱེད་དང་། ལ་ལར་བཟོ་དང་སྐྱེད་པའི་སྐལ་བ་དང་། ལ་ལར་གཟིངས་དང་ཟམ་པ་དང་།
ཆུ་བོ་བསྐོས་པའི་མཉན་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་གཟུངས་སྐྱེད་དོ། །མཚོག་གི་
སྐལ་བ་ལ་ཡང་། ཆགས་ཅན་ཡོངས་སྐྱའི་ཆ་ལུགས་ཅན་དང་། ཆགས་བྲལ་ཚངས་སྤོད་གྱི་ཆ་
ལུགས་ཅན་གཉིས་ལས། སྤྲུལ་ལ་ཡོངས་སྐྱེད་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །སྐྱའི་བཀོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་
གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་རི་ལྟར་སྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་ནི། བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ཏེ། དེའི་
སེམས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སངས་རྒྱལ་
གྱི་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཆ་དེ་སངས་
རྒྱལ་གྱི་སྐྱེད་པར་མ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ས་བཅུའི་བྱང་སེམས་ལ་ནི་ཡོངས་
སྤོད་རྫོགས་པའི་སྐྱའི་གསུང་གི་ཆ་དང་། སྐྱའི་བཀོད་པ་གང་སྐྱེད་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་བྱང་སེམས་
དེའི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ། དེའི་སྐྱེད་པ་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་རི་སྤོད་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་
ནི་དེ་ལ་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱལ་ནང་ཕན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤོད་ཡུལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡོངས་སྐྱེད་གཅིག་ཉིད་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་ཐུན་
མོང་དུ་མཐུན་པར་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རང་རང་གི་སྤོད་ཆོད་དང་མཐུན་པར་ཐ་དད་དུ་སྐྱེད་པ་
དེའི་ཆོན། སྐྱེད་མཁན་གྱི་སྤོད་མཐོང་མན་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་ལ་སྐྱེད་པའི་
ཡོངས་སྐྱེད་ལ་ཡང་བཟང་ངན་གྱི་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེད་པ་དེ་དག་སོ་སོ་ནས་སྐྱེད་མཁན་
རང་གི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དོ་རྗེ་གདན་དུ་བྱོན་པའི་མཚོག་གི་སྐལ་བའི་

སྐྱ་གཅིག་ཉིད། ཉན་ཐོས་དང་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་
མཐུན་པར་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེན། རང་རང་སོ་སོའི་སྒྲོ་ཆོད་དང་མཐུན་པར་ཐ་དད་
དུ་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་གདུལ་བྱ་དེ་དག་ལ་སྒྲོ་མཐོ་དམན་གྱི་བྱུང་པར་མེད་པར་
འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱུ་གཅིག་ཉིད་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་སྒྲོའི་རིགས་ཐ་དད་གྱིས་བསྐྱུས་པར་མཆུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་གྱིས་ཆོས་གསུང་པའི་ཆངས་པའི་དབྱངས་གདུལ་བྱ་
སོ་སོའི་ཉན་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བ་དེའང་། དེའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དེའི་ཉན་ཤེས་གྱི་
བཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དེའི་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོགས་པའི་བྱུང་
པར་དེ་དག་གདུལ་བྱ་རང་རང་སོ་སོའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པ་བཞིན་ནོ། །མདོར་ན་སངས་རྒྱུ་གྱི་
ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱ་གཅིག་ཉིད་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་སྒྲུང་ཚུལ་ནི་གཉིས་ཏེ། གཟུགས་སུ་སྒྲུང་བ་དང་།
སྐྱར་སྒྲུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱུ་གྱི་གཟུགས་གྱི་སྐྱ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་རོ། །
དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱ་དེ་གཟུགས་དང་སྒྲུའི་སྒྲེ་མཆེད་དུ་མི་སྒྲུང་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡེ་
ཤེས་དེ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་རྒྱུད་མ་དག་པ་སྒྲུའི་མེ་ལོང་མ་ཐོབ་པ་དག་གོ། །

དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱུ་གྱི་རང་སྒྲུང་ལ་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་སྒྲུང་བ་མི་
འཆར་བའི་ཕྱིར་དང་། རི་སྐད་དུ། རི་ལྟར་རྒྱ་ ཡི་སྒྲོད་ཆགས། །ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྒྱན་མི་
སྒྲུང་བ། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་རང་བ་ལ། །སངས་རྒྱུ་གཟུགས་ཀྱང་མི་སྒྲུང་རོ། །ཞེས་པ་
ལྟར་གདུལ་བྱ་གཞན་རྒྱུད་མ་དག་པ་ལ་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐྱ་དང་། གསུང་གི་སྒྲུང་བ་མི་འཆར་བའི་
ཕྱིར། འོ་ན་དེ་དག་ལ་འཕྲིན་ལས་རི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གཅིག་ནས་
ཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་ངག་དང་། གསུང་རབ་གྱི་སྒྲེགས་བམ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བའི་དབང་གིས་
འཇུག་པའོ། །བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དེ་ཉིད་ལ་རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་ཏེ། རི་སྐད་
དུ། ཆོས་གྱི་སྐྱ་ཡི་འཕྲིན་ལས་ནི། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་འདོད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་
ཡང་བསྐྱུ་ན་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། གདུལ་བྱ་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པ་དང་། ལམ་ལ་འགོད་པ་
དང་། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའོ། །འདི་ནི་སྐུ་ལ་པའི་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་

ཡིན་ཏེ། དེ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པ་དང་། གདུལ་བྱ་
 ཐེག་པ་གསུམ་ལ་འགོད་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཡོངས་སྒྲི་དངོས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །
 དུང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྱུད་པ་ལ་འཇུག་པར། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དཔག་བསམ་ཤིང་། །རི་ལྷར་
 རེ་བ་ཡོངས་བསྐྱོང་བ། །དེ་བཞིན་གདུལ་བྱའི་སྒྲོན་ལམ་གྱི། །དབང་གིས་རྒྱལ་བའི་སྒྲུབ་སྒྲུང་ངོ་། །
 །ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་སྒྲིལ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

གསུམ་པ་འཕྲིན་ལས་དེ་རི་ལྷར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱུད་བླ་མར་དཔེ་དགའི་སྒྲོན་ལས་
 གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བརྒྱ་བྱིན་རྩ་སྒྲིན་ཆངས་པ་དང་། །ཉི་མ་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་
 བཞིན། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་སྒྲ་བརྟན་བཞིན། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་ས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། སྒྲ་སྒྲོན་པ་བརྒྱ་བྱིན་དང་འདྲ་བའི་ཚུལ་ནི།
 དཔེར་ན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ན་ཡོད་པའི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་ས་གཞི་ལ་འཆར་བ་དེ་བཞིན་དུ།
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུའི་གཟུགས་བརྟན་ཉན་རང་དང་། སོ་སོ་སྒྱེ་བོ་དང་། དུང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་སྒྲུའི་མེ་ཡོང་དག་མ་དག་གི་རིམ་པ་དང་མཆོམས་པར་
 ཡོངས་སྒྲིལ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་སོ་སོར་སྒྲུང་ངོ་། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། རི་ལྷར་བེ་
 རྩར་དག་པ་ཡི། །རང་བཞིན་ས་སྟངས་འདིར་གྱུར་ཏེ། །གང་ཕྱིར་ལྟའི་དབང་པོ་དེར། །ལྷ་ཡི་བྱ་
 མོའི་ཆོགས་དང་བཅས། །ཞེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། འགྲོ་བར་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བྱུང་རྟོག་པ་
 མེད། །རྟོག་པའི་རང་སེམས་རབ་འཇུག་དབང་གིས་འཇུག། །རི་ལྷར་འཇིག་རྟེན་དག་ན་གཟུགས་
 སྒྲུང་ལྷར། །དེ་བཞིན་ཡོད་དང་ཞིག་ཅེས་དེ་མི་བལྟ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་གསུང་སྒྲོན་པ་ལྟའི་རྩ་བོ་ཆེ་དང་འདྲ་བའི་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་
 པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་སྒྲོན་གྱི་དགོ་བའི་མཐུས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞི་སྒྲོན་པའི་སྒྲ་ནམ་མཁའ་ལས་འབད་
 མེད་དུ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཡང་སྒྲོན་གྱི་དགོ་བའི་མཐུ་དང་། སྒྲོན་ལམ་གྱི་
 མཐུས་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པའི་སྒྲ་འབད་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་རང་
 ལས་ཤེས་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་རང་མཆོན་པ་ཞིག་གིས་ཆོས་བཤད་པའི་སྒྲ་ཐོས་པ་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། རི་ལྷར་ལྷ་ནང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། །སྒྲོན་གྱི་དཀར་བོའི་

མཐུ་ཡིས་ནི། །འབད་དང་གནས་དང་ཡིད་གཟུགས་དང་། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ། །
 ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་ཆོས་ལ་མཆོག་དུ་ནི། །ཞིབ་མོའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོང་ཡུལ་ཡང་། །ཉོན་མོངས་
 མེད་ཡིད་འགའ་ཞིག་གི། །རྣ་བའི་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ཐུགས་
 རྟེན་བྱུང་བ་སྒྲིན་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲིན་ལས་ཆར་འབབ་པ་དེ་དབབ་པར་
 བྱའོ་སྒྲུལ་པའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་པ་མེད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་དགོ་བའི་མཐུས་འབབ་པ་དེ་
 བཞིན་དུ། གདུལ་བྱ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབབ་པ་དེ་ཡང་། ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་པ་སྒྲོན་དུ་
 སོང་བ་མེད་པར། གདུལ་བྱ་རང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དབང་གིས་འབབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་
 པ་ནི། རི་སྐད་དུ། རི་ལྟར་དབྱར་གྱི་དུས་ན་སྒྲིན། །ལོ་ཐོག་ཐུན་ཐུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ། །ཁུ་
 ཡི་ཡུང་པོ་འབད་མེད་པར། །ས་ལ་མཛོན་པར་འབེབས་པ་ལྟར། །ཞེས་པ་ནས། འགྲོ་བའི་རྒྱད་
 ཀྱི་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས། །རྣམ་པ་མང་པོའི་རོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 བཞི་བ་སྒྲུལ་པ་སྒྲོན་ཚུལ་ཆངས་པ་དང་འདྲ་བ་ནི། རི་ལྟར་ཆངས་པ་ཆངས་པ་ཡི། །གནས་ནས་
 འཕོ་བ་མེད་བཞིན་དུ། །ལྟ་ཡི་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །སྤང་བ་འབད་མེད་སྒྲོན་པ་ལྟར། །
 དེ་བཞིན་ཐུབ་པ་ཆོས་སྒྲུལ་ས། །བསྒྲོང་བ་མེད་པར་ཁམས་ཀུན་དུ། །སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་འབད་
 མེད་པར། །སྒྲུལ་པ་དག་ནི་སྒྲོན་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ལྟ་བུ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོ་བ་ཉི་མ་
 དང་མཚུངས་པ་ནི། རི་ལྟར་ཉི་མ་རྟོག་མེད་པར། །རང་འོད་ཅིག་ཆར་སྒྲོས་པ་ཡིས། །པད་མ་
 རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། །གཞན་དག་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི། །
 ཉི་མ་དམ་ཆོས་འོད་ཟེར་དག །ཅེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཉི་མ་གདུལ་བྱ་ཡི། །རི་ལ་ཉི་མ་རི་
 བཞིན་འབབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དུག་པ་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་གདུལ་བྱའི་རེ་བ་སྒྲོང་བ་ཡིད་
 བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་འདྲ་བའི་ཚུལ་ནི། རི་སྐད་དུ། རི་ལྟར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ནི། །རྟོག་པ་
 མེད་ཀྱང་ཅིག་ཆར་དུ། །སྒྲོང་ཡུལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི། །བསམ་ཀུན་སོ་སོར་རྟོགས་བྱེད་
 ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཡིད་བཞིན་ལ། །བརྟེན་ནས་བསམ་པ་ཐ་དད་རྣམས། །སྤྱ་ཆོགས་
 ཆོས་ནི་ཐོས་འགྱུར་ཡང་། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྣམ་མི་རྟོག །ཅེས་གསུངས་སོ། །བདུན་པ་གསུང་གི་
 གསང་བ་ཆོས་འཆད་པ་པོའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པ་སྒྲིབ་བརྟན་དང་འདྲ་བར་སྒྲོན་པ་ནི། རི་

ལྷ་སྐྱ་བརྟན་གྱི་ནི་སྐྱ། །གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལས་བྱུང་མེད། །རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་གཞོ་མེད་ལ། །
 བྱིད་དང་ནང་ན་མི་གནས་ལྷ་ར། །དེ་བཞིན་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་གསུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 བརྟན་པ་སྐྱའི་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་རྣམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་ནི། ཅུང་ཟད་མེད་ཅིང་སྤང་
 བ་མེད། །དམིགས་པ་མེད་ཅིང་རྟོན་མེད་ལ། །མིག་གི་ལམ་ལས་རབ་འདས་པ། །གཟུགས་
 མེད་བརྟན་དུ་མེད་པ་ཡིས། །མཁའ་ལ་ཇི་ལྷ་ར་མཐོང་དང་དམའ། །མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ལྷ་མིན། །
 ཞེས་པའོ། །དགུ་བ་ཐུགས་རྗེས་ཕན་བདེ་བསྐྱོད་པ་ས་གཞི་དང་འདྲ་བར་བརྟན་པ་ནི། ཇི་སྐད་
 དུ། ཇི་ལྷ་ར་ས་ལ་སྐྱེས་པ་ཀུན། །རྟོག་མེད་ས་ལས་སྐྱེ་བ་ནི། །འཕེལ་དང་བརྟན་དང་ཡངས་
 འགྱུར་ལྷ་ར། །དེ་བཞིན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ས། །རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ལ་བརྟན་ནས། །
 འགྲོ་བའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ནི། །མ་ལུས་པར་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དཔེ་དགུ་པོ་དེ་དོན་དང་སྒྱུར་བ་ནི། རྟོན་དང་གསུང་དང་བྱབ་པ་དང་། །སྤྱུལ་དང་ཡེ་ཤེས་སྤྱོ་
 བ་དང་། །ཐུགས་གསུང་སྤྱི་ཡི་གསང་བ་དང་། །ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་ཉིད། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་བརྫོད་པའི་སྒོ་ནས་གིས་པ་བརྫོད་པ་
 བྱི། ཇི་སྐད་དུ་དེའི་འོག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྤྱོ་བས་ཀྱིས་ས་བཅུ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཞིང་སྤྱོ་ཆོགས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བཀོད་ནས། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ས་བཅུ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་
 ལ་དབང་བསྐྱར་བས་ཞིང་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤང་བས་འཕྲིན་
 ལས་བསྐྱབ་པ་དང་། མཆོད་པས་དབང་བསྐྱར་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱོད་དག་པ་དང་། བཅུད་དག་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་བསྐྱབས་
 པའོ། །

དང་པོ་ནི། ས་བཅུ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཆེ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཐུག་བཅུའི་
 རྗེས་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། །བྱད་པར་མེད་པར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་
 ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་སྤྱོད་གསུམ་འབུམ་ཐུག་བཅུའི་རྒྱ་དང་མཉམ་པའི་པད་མ་རིན་པོ་
 ཆེ་དུ་མས་སྤྱས་པའི་གདན་དང་། །དེའི་འཁོར་དུ་སྤྱོད་གསུམ་འབུམ་ཐུག་བཅུའི་རྩལ་གྱི་གྲངས་

དང་མཉམ་པའི་བད་མས་གང་བར་སྒྲུང་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་ཉིད་གདན་དེ་ལ་མཆོམས་གིང་རྒྱུ་དུ་འབབ་པར་འདུག་ལ། འཁོར་གྱི་བད་མ་ལ་ས་དགུ་པ་མན་ཆད་གྱི་བྱང་སེམས་བཞུགས་པས་བསྐྱོར་བར་སྒྲུང་ངོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱང་སེམས་དེའི་ཞབས་གྱི་མཐིལ་གཉིས་དང་། སུས་མའི་ལྷ་ང་གཉིས་དང་། རྩེ་བ་དང་རྩེ་བ་ལོགས་གཉིས་དང་། ཡུག་གི་མཐིལ་གཉིས་ལས་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྱག་བཅུ་བཅུ་སྟོས་པས། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བཅུའི་ཡི་དྲུགས་དང་། དཔྱལ་བ་དང་། དུད་འགོ་དང་། མི་དང་། ལྷ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་བར་བྱས་ནས་སྒྲུག་བསྐྱེལ་རྣམས་ཞི་བར་བྱེད་དོ། །ཕྱག་པ་གཉིས་དང་། རྒྱུ་དང་། མགུལ་གཉིས་དང་། ཞལ་ནས་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པ་བཅུ་བཅུ་སྟོས་པས། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བཅུའི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་དང་། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ས་དགུ་པའི་བར་དུ་གནས་པ་རྣམས་སྒྲུང་བར་བྱས་གིང་། ཆོས་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་ནས་དང་། ཞི་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཚུལ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཉི་བར་བསྐྱེལ་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཆོད་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་དེའི་མཛོད་སྒྲུ་ནས་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྱག་བཅུ་སྟོས་པས། ཕྱོགས་བཅུའི་བདུད་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་སྒྲུང་བར་བྱས་ཏེ། དེ་དག་གི་ལུས་སྒྲུ་རུབ་པར་བྱེད་དོ། །སྒྱི་གཙུག་ནས་འོད་ཟེར་སྟོང་གསུམ་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྱག་བཅུའི་རྩལ་དང་མཉམ་པ་འཕྲོས་ནས། ཕྱོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་བར་བྱས་ནས། འཛིན་རྟེན་ལན་བཅུར་བསྐྱོར་ཞིང་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་འོད་ཟེར་གྱི་དྲ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོད། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་གྱི་མཐིལ་དུ་རུབ་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་བ་ཕྱས་བཅས་དེ་དག་གིས་བྱང་སེམས་དེ་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་ལ་བབས་པར་གཟིགས་ནས། ཕྱོགས་བཅུ་ནས་ས་དགུ་པ་མན་ཆད་གྱི་བྱང་སེམས་མཐའ་ཡས་པ་འོངས་ཏེ། བྱང་སེམས་དེ་ལ་བལྟ་ཞིང་མཆོད་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་བཅུ་ལ་སྟོམས་པར་

འཇུག་གོ། །བྱང་སེམས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔལ་གྱི་བེུ་དང་། རྡོ་རྗེ་དང་བཀྲ་
 ཤིས་རྣམས་ལས་བདུད་གྱི་དགྲ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་འཁོར་འོད་ཟེར་
 གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྱག་བཅུ་དང་བཅས་པ་བྱུང་སྟེ། ཕྱོགས་བཅུ་སྒྲུང་བར་བྱས་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་
 མུ་མེད་པར་བསྟན་ཏེ། བྱང་སེམས་དཔེ་དཔལ་གྱི་བེུ་དང་། རྡོ་རྗེ་དང་བཀྲ་ཤིས་སྤྱུ་རྩལ་པས་
 མཐུ་སྟོབས་ལྷག་པར་འཕེལ་ལོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་སྤྱོད་ནས། ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པའི་མཛོད་ཤེས་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་འཁོར་འོད་ཟེར་འབུམ་ཕྱག་གྲངས་མེད་
 པ་བཅུ་དང་བཅས་པ་བྱུང་སྟེ། ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་བར་བྱས།
 དན་སོང་ཐམས་ཅད་སྒྲུངས་ཤིང་། བདུད་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་བྱང་སེམས་དཔེ་སྤྱི་
 བོར་རྩལ་ལ། འཁོར་གྱི་འོད་ཟེར་རྣམས་ནི་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་རྩལ་བོ། །འོད་ཟེར་དེ་དག་
 གིས་ཕོག་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་སྟོན་མ་ཐོབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་བཅུ་
 ཐོབ་ཅིང་། འོད་ཟེར་དེ་དག་གྱང་བྱང་སེམས་དཔེ་ཡན་ལག་གི་མཆོག་མགོ་བོ་ལ་བབས་པར་
 གྱུར་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་དེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དབང་
 བསྐྱར་བ་ཞེས་བྱའོ། །སྟོབས་བཅུ་མཛོད་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གྲངས་
 སྤྱི་འགྲོའོ། །དབེར་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་བྱ་བུ་བོ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་བོས་གསེར་
 ཀྱི་ཁྱི་བཟང་བོའི་སྟེང་དུ་བཞག་སྟེ། སྟེང་ནས་སྤྱོད་པེ་བྱེས་ཤིང་། གདུགས་དང་། རྒྱལ་མཆོན་
 དང་། བ་དན་དང་། རོལ་མེའི་བཀོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་བཞེ་ལས་རྒྱ་སྤངས་
 པའི་གསེར་གྱི་བུམ་པས་བཅུས་ཏེ། རྒྱ་དེ་གཞོན་ནུའི་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐྱར་ན། རྒྱལ་བོ་རྒྱལ་
 རིགས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སྤྱི་འགྲོའོ། །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཞེས་
 བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་ཡང་། སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་
 འདས་དེ་དག་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བས་དབང་བསྐྱར་བ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གྲངས་སྤྱི་འགྲོའོ། །ཞེས་མདོ་སྟེ་ས་བཅུ་པ་
 ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་
 བཙུམ་མཛོད་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་རྒྱས་པར་

མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རིགས་རོལ་མཆོ། །སྒྲིབ་ཆ།

བཤད་པ། ལུང་དང་རིགས་པའི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་
བྱ་བ་སྟེ། ལེའུ་བརྒྱད་པའི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟེ། གང་སྒྲུ་མཐོང་བའི་མོད་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས། །ཞབས་བྱང་གཙུག་རྒྱུན་གནས་སུ་
ལེན་བྱེད་ཅིང་། །དེ་གསུང་སྟོབ་པའི་ཐོག་མར་ཆངས་པ་དང་། །ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བས་ངོ་མཆར་
སྒྲིམ་སྤུལ་བ། །ཐུབ་ཆེན་སྟོན་པ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡི་ཆོས། །ཐུབ་པའི་དབང་པོས་ཆོས་རྒྱལ་གཞན་
རྣམས་ལས། །ལྷག་པར་བསྐྱེད་པའི་གྲགས་དཀར་འཕྲེང་འཛིན་པ། །རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་
སྐས་ཀྱི་ཡུམ་ཅིག་ཡིན། །ཐུགས་རྗེའི་སྒྱུན་གྱིས་འགོ་ཀུན་ཉར་གཟིགས་ནས། །བྱམས་པའི་ཐུག་
གིས་བདེ་བའི་གནས་དག་ཏུ། །འདྲེན་མཛད་མ་ལམ་རྒྱལ་བའི་ཞལ་གྱི་སྒྲོ། །ཐེག་མཆོག་གསུང་
པ་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །ཐོགས་མེད་ཞབས་བྱང་འཆར་པའི་མདངས་གསལ་ནི། །དགའ་ལྷན་
གར་རིའི་ཐུག་པ་ལ་ཞོན་ཆོ། །སྟོང་ཉིད་ཀུན་གསལ་ཞི་བའི་ལམ་དག་ལས། །མདོན་རྟོགས་
འཛམ་གླིང་རྒྱུན་གཅིག་ཀུན་ལ་གསལ། །སྒྲུ་ཆོགས་སྒྲུ་མའི་རྣམ་རོལ་མི་འདོར་བར། །སྟོང་ཉིད་
ཟབ་མེའི་རྩ་དབྱངས་ལྟར་མཛད་པའི། །གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་དེས་དོན་སྟོང་པོ་ནི། །མདོན་རྟོགས་
ཡན་ལག་དང་བཅས་འདི་ན་བཞུགས། །ཐོས་བསམ་ཡུམ་དང་ཉམས་ལེན་རྣལ་འབྱོར་དང་། །
འབྲས་བུར་བཅས་པས་དངོས་བརྒྱད་ལམ་རིམ་དང་། །མཆོན་བྱེད་ཆོས་ཆན་བརྒྱད་པོ་རེ་རེས་
ཀྱང་། །ལམ་ལཱའི་མདོན་རྟོགས་ཆང་བར་སྟོན་རྒྱལ་དང་། །སེམས་བསྐྱེད་གདམས་དག་ལ་
སོགས་བདུན་ཅུ་པོ། །རེ་རེས་ལམ་ལཱ་བསྐྱེད་རྒྱལ་འདི་ན་བཞུགས། །ཐོགས་མེད་མཆེད་གྱིས་
ཡུམ་གསུམ་རྒྱུན་དང་བཅས། །དབུ་མའི་རྒྱལ་ལུགས་གཉིས་ལས་དང་པོར་བཀྲལ། །འཕགས་
པའི་ཐུགས་མངའ་རྣམ་པར་གྲོལ་སྟེ་དང་། །དངོས་སྒྲིབ་སྟོབས་པ་འཕྲོག་བྱེད་བཟང་པོའི་ཞབས། །
རྣལ་འབྱོར་སྟོད་གཞུང་རྒྱ་མཆོའི་དབུས་བཞུགས་ནས། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སྒྲུ་བའི་རྒྱལ་དུ་ཕྱེ། །
ཆོས་ཀུན་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་རྒྱལ་དང་། །དབུ་མའི་རྒྱལ་ལུགས་གཉིས་ལས་རྣམ་རིག་ཅམ། །
དབུ་མར་འཆད་དང་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་བྱད། །གསལ་བྱེད་རྣལ་འབྱོར་ས་བཞི་གང་འདིར་བཤད། །
འགྲེལ་མཛད་གཞན་གྱིས་མ་བཀྲལ་ཡུམ་གསུམ་དང་། །རྒྱུན་གཞུང་སྒྲུར་ནས་མདོན་རྟོགས་ཡན་
ལག་བཅས། །ཆོས་ཀུན་གཤོད་ནས་སྟོས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱལ། །སྟོར་མཁས་བཤད་སྟོལ་འདི་

ལས་སྒྲོན་མ་བྱུང་། །གང་འདི་འགྲེལ་མཛད་གཞན་ལས་བྱུང་པར་དུ། །འཕགས་ཞེས་པཌ་ཆེན་
 མང་པོས་དེ་འགྲེལ་མཛད། །འཛིགས་མེད་སྤྲུལ་པས་དེ་གཞུང་མ་བརྟགས་པར། །བྱོད་གསོད་
 དེ་དག་ཐུག་དོག་དབང་གིས་ཡིན། །སློ་གྲོས་མཚུངས་མེད་འཛིག་རྟེན་མིག་ཅིག་གིས། །དེ་
 གཞུང་བརྟགས་ནས་རྟེན་དཔྱོད་འགའ་མཛད་པ། །དེ་རྗེས་འཇུག་པའི་དཔྱོད་ལྷན་མང་པོ་ཡིས། །
 དེ་གཞུང་རི་བཞིན་མཁས་ཕྱིར་མཛད་པར་ཟད། །བྱམས་པའི་ཆོས་ལྷ་བྱུང་པར་འཕགས་སེང་
 གཞུང་། །གངས་ཅན་ལྷོངས་འདིར་སྒྲོན་མེད་བཤད་སྟོལ་གྱིས། །ཐོག་མར་གསལ་མཛད་བཀའ་
 དྲིན་མཚུངས་མེད་པ། །འཛིག་རྟེན་འདྲན་མཛད་དེ་ཡིས་རྣམ་བཤད་མཛད། །དེ་ལས་བརྒྱུད་
 པའི་བཤད་སྟོལ་གཉིས་སྤང་ཡང་། །རྒྱ་ཆེན་མདོན་པའི་མདངས་གསལ་བཤེས་གཉིན་འབྲེ། །
 ཤེར་ཕྱིན་བརྟན་པ་གསལ་མཛད་ཨར་གྱི་མཆོན། །དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་བཤད་སྟོལ་ཅི་མཆིས་པ། །
 མ་ཆངས་མེད་དེ་རྗེ་བཙུན་བུ་ཕྱི། །སྤྲིགས་མའི་དུས་སུ་རྒྱས་པར་གསལ་མཛད་པ། །བརྒྱུད་
 པའི་རིམ་པ་ལས་འོངས་འདི་ཡིན་ནོ། །སྒྲོན་རབས་མཛདས་པས་གང་མཛད་བཤད་པའི་སྟོལ། །
 མ་ནོར་དེ་ཀུན་མུན་པའི་བྲི་ལ་བཞུགས། །དེང་སང་ཕ་རོལ་ཕྱིན་གཞུང་འཆད་ཟེར་བ། །དེ་ཀུན་
 མཁས་པའི་སྟོལ་ལས་མ་འོངས་པར། །རང་རང་རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་ཆོག་འགའ་ཡིས། །
 སྟོབ་མའི་སློ་གྲོས་ངལ་བར་བྱེད་དེ་ཡིན། །གང་འདིར་མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་བཞུགས་ཚུལ་དང་། །
 དེས་བརྒྱུད་གོ་དོན་མཆོན་བྱེད་སོ་སོ་ཡི། །ལམ་གྱི་གོ་རིམ་དཀའ་པའི་གནས་རྣམས་ནི། །རྒྱ་
 ཆེན་གཞུང་བརྒྱའི་བྲི་ལ་བྲངས་ཏེ་བཤད། །སྟོབ་པའི་གནས་རྣམས་མང་པོའི་ཞལ་གྱི་ནི། །ལམ་ལ་
 རྒྱ་ཕྱིར་དེང་འདིར་འབད་མ་བྱས། །དཀའ་པའི་གནས་དང་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་མཐའ། །
 སྒྲོན་རབས་རྒྱན་པོས་མ་མཁྱེན་མ་ཡིན་མོད། །ཆོག་ཟུར་ཕྱིན་པར་བཤད་པ་མེད་མཐོང་ནས། །
 ལུང་རིགས་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་བཤད་འདི་ཡིན། །གང་འདིར་སྤྲོ་ཆོགས་སྟོས་པའི་བྲ་བ་འབྲལ་
 བྱེད་ལུང་དང་རིགས་པའི་འབར་འབྲེང་འབྲུགས་པའི་ཅེ་མོ་རྣེ་ཞིང་འབྲུགས་ལ་དྲག་ཏུ་རུམས་པའི་
 མཆོན་འཛིན་དཔུ་མར་སྟོབ་པའི་སྟོབས་པའི་བྱུང་གིང་མ་ལུས་ཟ་ཞིང་མིད། །ཆོས་མདོན་རྒྱ་མཆོའི་
 འོངས་སྟོད་རི་ཅམ་རྒྱུད་ཀྱང་བྲེལ་འཕོངས་མེད་ཅིང་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་རྒྱ་ཆེར་
 སྟོལ་པའི་ཟབ་མོའི་ཆོས་གྱི་ཆར་ཆེན་ངང་གིས་འབབ་པའི་ཕྱི་ཡི་མཆོ་ཆེན་རབ་ཏུ་གང་། །མ་ཕམ་

གཞུང་གི་རྒྱུ་འཇུག་གཞུང་ལུགས་ཉི་ཤུའི་ས་ཆེན་བཅུ་གཉིས་སྤྱི་ཞིང་ལྷན་ལ་བར་མཆོམས་
 མེད་པར་བསྟར་ལ་བརྒྱས་པའི་ཡུལ་གྱི་གྲུ་ཆེན་རེ་རེས་ཀྱང་ནི་སྤྱི་ལ་བཟང་མང་པོའི་རེ་འདོད་དང་
 གིས་བསྐྱོད་། །འཕྲིན་ལས་རིན་ཆེན་རྣམ་བཞིའི་མདངས་རབ་གསལ་བའི་དངོས་བརྒྱད་བདུན་
 ཅུའི་བཀོད་ལེགས་སྤེལ་བའི་མདོ་དང་རྒྱུན་གྱི་ལྷན་པོ་གཉིས་དུ་འདེགས་པའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་བདུན་
 གསེར་རིའི་བྲི་འཕངས་མཆར་བའི་རེས་དོན་རོལ་མཆོ་འདི་ཡིན་ནོ། །རྣམ་དཔྱོད་ནགས་གྱི་
 དབག་བསམ་དགའ་མ་ཡི། །མང་ཐོས་ལང་ཆོ་བཞད་པའི་ལྷན་འཕྲེང་ནི། །མ་ལམ་ཞལ་གྱི་
 འཇུག་དཀར་དོ་ཤལ་གང་། །འདྲེན་བྱེད་ཡིད་གྱི་ཤིང་རྩ་མ་ལགས་སམ། །ཆོད་ལྷན་མཁས་པས་
 རྣམ་ཡང་མ་བཤད་ཅིང་། །དཔྱོད་ལྷན་གཞན་གྱི་མགྱིན་པར་མ་བཟུང་བའི། །ཆོག་གི་བགྲང་
 འཕྲེང་འཛིན་པའི་ལེགས་སྤྱད་གྱིས། །མདོན་པར་བཀྱར་དེ་དང་སང་མཁས་པར་གྲགས། །
 རྟག་པར་ཐུག་དོག་ཆང་གིས་རབ་ཕྱོས་ནས། །རྟོད་བཀྱར་འབའ་ཞིག་བསམ་པའི་གྲུ་གྲུ་ཡིས། །
 ལུས་ངག་ཡིད་གྱིས་མི་བྱ་ཡོད་མིན་པ། །དེ་འདྲ་དེ་ཡིས་བཅུན་པོའི་གོ་འཕངས་བཟུང་། །ཐུབ་
 བསྟན་རྒྱ་མཆོར་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་ཆེན་བཞི། །རྟག་པར་འབབ་ཀྱང་ལུང་རིགས་མཐུ་མེད་པས། །
 གང་གི་སྒོ་ལ་དོག་པ་མེད་པ་ཡི། །ངང་རྩལ་ཅན་དེ་བཟང་པོའི་ཁུར་གྱིས་ངལ། །ཀྱེ་མ་དེ་འདྲའི་
 མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་གྱིས། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་འཛིན་ལ་ཕྱོགས་བཅུ་ཡི། །རྒྱལ་དང་
 དེ་སྤྱི་སྒོ་བ་མའི་ཆོགས་རྣམས་དང་། །འཛམ་གླིང་མཁས་པའི་ཆོགས་གྱིས་མི་བྲིལ་ལམ། །
 ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོར་གཤམ་པའི་རེས་དོན་གྱི། །ཡིད་བཞིན་རིན་ཆེན་བདེ་བར་ཉར་སྤངས་ནས། །
 གཞན་གྱིས་མ་བཤད་ཆོག་ཟུར་ཕྱིན་པ་ཡི། །རྒྱལ་མཆོན་ཅེ་མོར་འགོད་ཤེས་མཁས་པ་ཡིན། །
 མདོ་དང་འདུལ་བའི་བྲིམས་གྱི་ནགས་ཁྲོད་དུ། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་ཆོད་ལྷན་མཁས་པའི་
 གཞུང་། །རི་བཞིན་བསྐྱབས་ནས་རྩལ་བཞིན་སེམས་བྱེད་པ། །དེ་འདྲ་དེ་ལ་བཅུན་པོར་རྒྱལ་བ་
 བཞེད། །ཐུབ་བསྟན་ལོག་པར་འཆད་པའི་ཆོག་མདའ་ནི། །ཅུང་ཟད་མི་བཟོད་གཞན་གྱི་ཉེས་
 པའི་མཆོང་། །ལུང་དང་རིགས་པས་དྲང་པོར་སྒྲོག་བྱེད་པའི། །བསྟན་འཆོས་བརྩོམ་ཤེས་དེ་དག་
 བཟང་པོ་ཡིན། །མ་ནོར་བསྐྱབ་ཅིང་ནོར་པ་འགོག་བྱེད་པའི། །བསྟན་འཆོས་མི་བརྩོམ་མཁས་
 པའི་དགོས་པ་ཅི། །རྒྱན་དུག་མཁས་པས་གཞུང་ལུགས་མང་མཛད་པ། །ཀུན་མཁྱེན་ཐུབ་པའི་

བཀའ་ལ་འགོད་ཕྱིར་མིན། །དེ་ལྟར་སོམས་ལ་ཕྱིར་བས་འབྱོན་པ་ཡི། །རྣམ་དཔྱོད་གསལ་ལྷན་
 བྱང་པོའི་སྒོ་མངའ་བ། །དེ་དག་ཀུན་གྱི་མཁས་བཙུན་བཟང་པོ་དང་། །འཆད་ཅོད་བཙུམ་པར་
 བྱོས་ལ་བསྟན་པ་བཟུང་། །དེ་ལྟར་དེ་བསྟན་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ནང་གི་རོལ་མཆོའི་སྒྲིག་
 འཆང་མ། །འཁོར་གསུམ་རྣམ་དག་གསེར་གྱི་རི་བོའི་འབྲེང་མཛེས་མཆར་བའི་སྒྲིམ་ཆེད་ཅན། །
 ཀུན་གྱི་ཡིད་འཛིན་འཕགས་རྣམས་དགོས་པའི་རྩལ་བྲིམས་གཙང་བའི་ཕང་པ་དེར། །འཕྲིན་
 ལས་རྣམ་བཞིའི་མདངས་གསལ་འབྲོ་བའི་སྒྲིག་གསུམ་ལྷན་པོ་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག །གནས་སྐབས་
 ཀུན་ཏུ་འཛིན་ཏེན་གྱི། །ཆོས་བརྒྱད་དང་ནི་མཆོན་མ་ཡི། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་ལས་གྲོལ་ནས། །
 དམ་པའི་ཆོས་ལ་གཞིལ་བར་ཤོག །ཆོ་འདིའི་ཉིན་བྱེད་ལུ་བ་རི་ཡི། །ལུན་པའི་མལ་དུ་སོང་མ་
 ཐག །རྩེ་བཙུན་ཞལ་གྱི་འོད་དཀར་གྱི། །སྤང་བས་ལམ་བཟང་མཆོན་པར་ཤོག །དེ་ནས་
 དགའ་ལྷན་ཐེག་མཆོག་གི། །ཆོས་ཀྱི་མདུན་ས་རབ་ཡངས་པར། །རྩེ་བཙུན་ཞལ་གྱི་བདུད་རྩིའི་
 རྒྱན། །དོམས་པ་མེད་པར་འཁྱུང་བྱེད་ཤོག །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། །སྤྲུམ་ཆེན་
 སྒྱོད་པ་ཀུན་སྤངས་ནས། །མཁའ་དང་མཉམ་པར་འགྲོ་བ་འདི། །ཐེག་པ་མཆོག་ལ་འགོད་གྱུར་
 ཅིག །ཆོ་རབས་འདིར་ཡང་བདུད་བཞི་དང་། །དམན་པའི་ས་གཉིས་རབ་འགོངས་ནས། །ཞི་
 བའི་ནགས་སུ་ཟབ་པ་དང་། །རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་ཀྱིས་འཆོ་བར་ཤོག། །

ཅས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་
 རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། །ལུང་དང་རིགས་
 པའི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། །ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲིམ་པ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པས། །དངོས་
 འཛིན་གྱི་འབྲུལ་པ་གཏིང་ནས་ཞིག་པ། །བདེ་བར་གསེགས་པའི་གསུང་རབས་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་
 དུ་སོན་པ། །དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་མཆོན་ནས་སྒྲོས་ཏེ། །རྩེ་བཙུན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཐུག་ཤུག་རྒྱལ་
 མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱི་རྩལ་འབྲེང་རྟག་པ་མེད་པ་སྒྱི་བོས་སྤངས་ཤིང་། །རྩེ་བཙུན་དེ་
 ཉིད་ཀྱི་སྤྲུལ་གྱི་མཐུ་བོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཤེས་གཉིན་དོན་ཡོད་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་
 གི་བདུད་རྩི་འཁྱུངས་པས། །ཡུམ་གསུམ་གྱི་མདོ་དང་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དོན་ལ་ངེས་

མདོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་དཔྱེ་ལུང་རིགས་རོལ་མཆོ། (སྒྲིབ་ཆ།)

བ་རྟེན་ནས། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཉི་པར་སྟུར་བ་ལ་བསྟེངས་བ་མེད་པ། ཡུལ་
དབུས་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་ཤུག་མཆོག་ལྷན་དྲི་མེད་ལེགས་པའི་སྟོས་གསེར་འབྱུང་གི་ལོ།
དབྱུག་པས་ཉི་པའི་ཡར་ཆེས་བཅོ་ལྷ་ལྷ་ལས་བབ་པའི་དུས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ། གཙང་གཡས་རུའི་
སའི་ཐིག་ལེ། ཐུབ་བསྟན་གསེར་མདོག་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གྲུབ་པར་བགྱིས་
པའི་ཡི་གེ་བ་ནི་བཤེས་གཉེན་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོའོ། །འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་བ་ཡུན་
རིང་དུ་གནས་པར་བྱས་ཏེ། དཔལ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཆོན་སྲིད་
ཅའི་བར་དུ་སྦྱིང་བ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཅིག། ॥

༡༡། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་སྒྲིལ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བཤད་ནས་
 དེས་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
 རྒྱས་འགྲེལ་བཞུགས་སོ། །

༡༢། ཁ་མོ་བརྒྱ་ཡ། རིམ་གསུམ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཁོར་ཡུག་ཅན། བཞི་སྟོང་
 གིས་ལྷག་བརྒྱད་ཁྲིའི་སྒོ་ཕྱེ་ནས། འགྲོ་མང་དབུ་མའི་ཁང་བཟང་ཉམས་དགའ་བར། འབྲིང་
 མཛད་ཤུག་འཕྲེ་སྒྲིལ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། མི་འུ་ཐུང་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་འཕྲུལ་བགྲང་ཡས་ཀྱིས། སྟོབས་
 ལྷན་དྲེགས་པའི་འདུལ་སྦྱོང་མཁན་དེས་ཀྱང་། བྱོད་ཞབས་སེན་མོའི་དམར་འོད་འདེགས་མཁས་
 པ། བསོད་ནམས་བརྒྱ་ཡིས་བྱིན་བྱོད་བསྟགས་པར་འོས། ཐུབ་བསྟན་ཆུ་གཏོར་བསྐྱང་བའི་
 གྲུ་དབང་པོ། ཡེ་ཤེས་མེད་ཐུང་འབར་བའི་ཆོག་མདའ་ཅན། ལྷང་རིགས་འཕོང་གི་སྦྱར་བ་
 མང་མཁུན་པས། དེས་དོན་སྒྲུབ་མཛད་སྟོན་པ་གཉིས་པར་གྲགས། ཇི་ལྟའི་དོན་ལ་འཕགས་
 པའི་ཐུགས་མངའ་ཞིང་། ཇི་སྟེད་འཆད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གསུང་། དྲང་དེས་འབྱེད་ལ་
 ལྷང་བསྟན་བརྟེས་པའི་སྒྲུ། མ་ཕམ་བྱམས་པའི་སྒྲིལ་བྱོད་མཆོད་པར་འོས། རིག་བྱེད་དྲན་
 པོའི་ཕྱེ་ཕྱེར་མ་སྒྲངས་ཤིང་། བརྒྱ་བྱིན་དག་པོའི་རྣ་བར་མ་སིམ་པ། ལྷ་ཡི་སྒྲུ་མའི་ཐུགས་
 མཆོའི་དཔག་བསམ་ལས། ཉེར་ཐོབ་འཆི་མེད་རོ་བརྒྱའི་དགའ་སྟོན་བྱ། །

ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་། ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས། གང་བཤད་
 པར་བྱ་བའི་ཆོས་ནི། མཐའ་བུལ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་རྩལ་གཉིས་རྣམ་པར་བྱེ་ནས་དེས་དོན་གཅིག་
 ཏུ་བསྒྲུབ་པ་རྒྱ་མཆོའི་སྒྲིལ་གྱི་འཕྲུག་སྒྲུ་ཟབ་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་དེའོ། འདི་འཆད་པ་
 ལ་གསུམ་སྟེ།

སྟེ་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་དོན་གྱི་ཁོག་ཕུབ། གཞུང་སོ་སོའི་ཆོག་དོན་རྒྱས་པར་བཤད། འཁོར་

ལོ་གསུམ་པའི་ངེས་དོན་ལ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་ནས་མཐུག་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་གི་འདོད་པ་ངོས་བཟུང་། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་རྒྱས་
པར་བཤད། གྲུབ་དོན་བསྟན་པས་མཐུག་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགོས་པའི་དོན་དང་། བསྐྱས་པའི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྟོན་བྱོན་པའི་ཆེན་པོ་ལ་ལ་དག་དང་། བྱིས་བྱོན་པ་
ལ་ལ་མོ་ཆེ་དག་ནི། འདི་སྐད་དུ། བཀའ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་། དོན་
དམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་པའི་མཆོན་དུ་གསོལ་བ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྟོང་པོའི་མདོ་སོགས་ཁ་
ཅིག་ལ་ཆེ་བ་དག་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་ཅོས་ལ་ཡང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་
གཞུང་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་དག་ལས་རྒྱུད་སྤྱིའི་འགྲེལ་བ་ཙམ་མ་
གཏོགས་ལ་ཆེ་བ་དག་དང་། དབྱིག་གཉིན་ཞབས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་
སྦྱར་བ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་པ་བཞིའི་ནང་གི་སེམས་ཙམ་
པ་ཞེས་བྱ་བ་དེར་གནས་ཤིང་། དེ་ཡང་དངོས་པོར་སྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དེ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུའི་
རིམ་པ་རྗེ་ཙམ་ཞིག་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་མཐེན་པར་བཤོད་པའི་ས་ལམ་གྱི་རིམ་
པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐེག་པ་རྒྱུད་སྤྱིའི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་འགོ་བའི་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆ་ཆང་བ་ཙམ་ཡང་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱབ་པ་དེ་དག་ནི་ཉ་ཅང་ཡང་ཐལ་ཆེས་ཤིང་། རྣམ་པར་མི་འཆོམ་པ་ཉིད་དུ་
མཐོང་བ་དང་། སྐྱབ་པ་དེ་ལ་ནི། རི་སྐད་དུ། གང་བྱིར་རྒྱལ་ལས་ཆེས་མཁས་འགའ་ཡང་འཇིག་
རྟེན་འདི་ན་ཡོད་མིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། གང་ཞིག་ཡིད་ནི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་དེ་ལ་ཐར་བ་ག་ལ་ཡོད།
ཅས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་པའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་དེར་འགྱུར་གྱིས་དོགས་ནས། ཉེས་པ་དེའི་ལམ་དུ་
རང་ཉིད་མི་འཐུག་པ་དང་། རང་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་སྐྱེ་བོ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ང་
བའི་གཡང་ས་ཆེན་པོ་དེ་ལས་བསྐྱུང་བའི་དོན་དུ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་འདི་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱས་པའི་དོན་ནི། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་ཤིང་རྩའི་སྒྲོལ་ལས་བྱུང་བའི་ངེས་
དོན་གྱི་སྟོང་པོ་མཐར་ཐུག་པ་ནི། ཐེག་པ་ཀུན་གྱི་ཅེ་མོ་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་
དང་ལྟན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་ཆ་གཞན་དུ་འཆད་པར་མི་རུས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱིས། སེམས་ཙམ་

ལས་གོང་དུ་འཕགས་པའི་དབུ་མའི་ལམ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། ཡང་གཞན་དག་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བའི་གཞུང་ལས་གནས་ལུགས་སུ་བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། སྤང་བོ་རྣམ་
 བཅད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཚུ་གིང་ལྷ་རྩེ་མོ་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་རྣལ་
 འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྟོང་པར་བྱ་བའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ནི་དེ་དག་ཏུ་མ་བསྟན་པས་ཐམས་
 ཅད་མཆེན་པའི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲ་བ་དེ་ཡང་འགོག་པའི་སྒྲ་དུ་བསྟོད་པའི་ཚོགས་
 ཀྱི་ལུང་ཚད་མར་བྱས་ནས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བའི་གཞུང་དུ་ཡང་། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་བྱར་གྱུར་པའི་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོགས་ལེའུར་བྱས་པ་འདིའི་བསྟུས་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་བཤད་པ་ལ། གསུམ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ཅེ་
 མོར་གྱུར་པའི་དབུ་མ་ངོས་བཟུང་། དེའི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན། སོ་སོའི་གྲུབ་མཐའ་ངོས་བཟུང་
 བའོ། །

དང་པོ་ལ། གཉིས་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་བཞི་པོ་སོ་སོའི་ལྷ་བ་ངོས་བཟུང་། སེམས་ཙམ་གྱི་
 ལྷ་བ་དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ཅེ་མོ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །

དང་པོ་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་གང་ཟག་གིས་སྟོང་པ་དང་། བྱེ་
 བྲག་གི་ཚོས་རགས་པ་དང་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཡབ། དེའི་
 རིགས་རྒྱན་གོམས་པར་བྱས་པའི་སྟོས་སྟོས་པའི་མཚན་མ་གང་དུའང་མི་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་
 ཚོས་འདི་པ་དག་གི་ལྷ་བར་ཁས་ལེན་ནོ། །མཉམ་གཞག་དང་མཐུན་པར་རྗེས་སྐྱོབ་ཀྱི་གྲུབ་
 མཐའ་ནི། དོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པས་བྱེ་རོལ་གྱི་དོན་རྗེན་ཆར་དུ་དངོས་སུ་རིག་པ་དང་། དུས་
 གསུམ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་རྟག་པའི་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་པ་སོགས་
 སོ། །

མདོ་སྟེ་པ་ནི། མཉམ་གཞག་གི་ལྷ་བ་སྤྲ་མ་དེ་གཞིར་བཞག་པའི་སྟོང་དུ། ཚོས་ལ་རང་
 སྤྱི་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། སྤྱི་མཚན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་གཏན་ལ་ཡབ་སྟེ། དེའི་
 རྒྱན་གནས་པར་བྱེད་པའི་སྟོས་སྟོས་པའི་མཚན་མ་གང་དུའང་མི་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ལྷ་བ་

དང་། དེས་དྲངས་པའི་རྗེས་སྐྱོབ་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ནི། དོན་སྒྲུབ་གི་ཤེས་པས་སྤྱི་རྒྱུ་གི་དོན་མི་
རིག་ཅིང་། དེའི་རྣམ་པ་ཉིད་རིག་པ་ལ་དེ་རིག་པར་བཏགས་པ་དང་། དེས་དོན་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བ་སོགས་སོ། །ལུགས་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་སྤྲང་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་
རིག་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་འོ། །

དང་པོ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྒྲོངས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། རགས་རྒྱན་དང་ཕྱོག་པ་
གཞན་སེལ་དུ་བཤད་པ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་སྒྲོངས་པ་འོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ལྟ་བུ་ནི། རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་
པ་ལ་དེར་སྤྲང་ཙམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དོན་གང་ཡང་མེད་པར་སྐྱོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་
ནས། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོས་སྒྲོས་པའི་མཚན་མ་གང་དུ་ཡང་མི་
འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཞིག་གོ། དེས་དྲངས་པའི་རྗེས་སྐྱོབ་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ནི། སྤྱི་རྒྱུ་གི་དོན་དང་
སྤྱི་མཚན་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་བཏགས་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་སྒྲོང་པ་འོ། །བག་ཆགས་
ཀྱིས་དེར་སྤྲང་བ་ནི་གཞན་དབང་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འོ། །དགག་གཞི་གཞན་དབང་དེ་དགག་
བྱ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྒྲོང་པའི་སྒྲོང་བ་ཉིད་ནི་ཡོངས་གྲུབ་དང་། དེས་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པ་འོ། །དེ་ལྟར་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་དག་
གི་ལྟ་བུ་གོ་ཆོད་པོ་དང་། སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བུ་འདི་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་དག་གི་ལྟ་བུ་
གོ་ཆོད་པོ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བུ་དེ་དང་དེ་དག་གི་དོན་ལ་མཉམ་
པར་གཞག་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཟུང་རྟོག་ཅེས་པ་
ཐེག་པ་གཉིས་པོའི་ལམ་གྱི་སྤྲང་བྱར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་ས་བོན་དྲངས་འབྱེན་ནུས་པར་བཤད་
པའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ནི། འཛིན་པ་རང་གི་ངོ་བོས་སྒྲོང་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་གོམས་
པར་བྱས་པའི་སྒྲོས་སྒྲོས་པའི་མཚན་མ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །གཉིས་པ་ལྟ་བུ་
དེ་སེམས་ཙམ་པ་སོགས་ལ་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། ལྟ་བུ་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་པ་ལྟ་ཞིག། སེམས་ཙམ་
དུ་སྤྲང་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་དག་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་ཀར་གསེགས་པ་ལས། ཡང་

དག་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །སེམས་ཅམ་ལས་ཀྱང་འདེམ་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལྷ་
 རྒྱུན་ལས། དེར་སྤྲུང་སེམས་ཅམ་ལ་ནི་ཡང་དག་གནས། །དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་
 ཉོགས། །ཞེས་དང་། དབུས་མཐའ་ལས། མི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱ། །མི་དམིགས་པ་
 བྱི་རབ་དུ་སྤྱ། །ཞེས་དང་། དོན་གསལ་ལས་ཀྱང་། འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་
 རིག་པ་ཅམ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ། །ཞེས་སེམས་ཅམ་དང་འཛིན་པ་བདེན་མེད་གྱི་ལྷ་བ་ལ་གོང་འོག་
 གི་བྱུང་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། །སེམས་ཅམ་གྱི་ལྷ་བའི་གོང་ན་ནི་དབུ་མའི་ལྷ་བ་ལས་
 གཞན་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་དག་དུ་མ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱམས་ཚོས་བྱི་མ་རྗེས་
 འབྲང་དང་བཅས་པ་ནས་འབྲུང་བའི་འཛིན་པ་བདེན་མེད་དུ་བཤད་པ་དེ་ལ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་གྱི་
 གོ་ཚད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན་གོ་མི་ཚོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱོད་ནི་གཟུང་བར་སྤྲུང་
 ཞིང་དེ་འཛིན་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ལ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཛིན་པའི་ཐ་སྤྲུང་
 གསུང་རབ་ནས་མི་འབྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ་ལ། དབུ་མ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་
 དབུ་མ་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའོ། །དང་པོ་ལ་རང་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་པ་དང་།
 གཞན་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་པའོ། །རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པ་དེ་ལའང་། གཉིས་ཏེ། ཐལ་འབྱུར་བ་དང་། རང་
 རྒྱུད་པའོ། །དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། གནས་སྐབས་མདོ་ལྷ་བ་ལས་ལེན་པ་དང་། སེམས་ཅམ་
 པ་ལྷ་བ་ལས་ལེན་པའོ། །

གསུམ་པ་སོ་སོའི་བྱུང་པར་ལ། ལྷ་བ་ཐོས་བསམ་གྱི་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་
 གྱི་བྱུང་པར་དང་། སྤྱོད་པས་ཉམས་སྤྱོད་པའི་ལྷ་བ་ལ་དབྱུང་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྣལ་འབྱོར་
 སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའི་སྤྱོད་པ་དཔོན་རྣམས་གྱིས་བཞེད་
 པའི་བསྟན་བཅོས་ལ། མདོ་དང་སྤྲུགས་གྱི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བཀའ་བར་པའི་རེས་
 དོན་གཏན་ལ་འབེབས་ལུགས་དང་། ཐ་མའི་རེས་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་ལུགས་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་དང་། ཅིག་ཤོས་གྱི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་ནི། བཀའ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྤྱོད་ཉིད་ནི། ཀུན་བཏགས་རང་གི་རོ་བོས་

སྟོང་པའི་མེད་པར་དགག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་
རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་དེ་ཡིན་པར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་
པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོ་ཉིད་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའོ། །ཞེས་འཆད་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་འཆད་ལུགས་ལ་གཉིས་ཏེ། རིགས་ཆོགས་ཀྱི་དང་།
བསྟོན་ཆོགས་ནས་འབྱུང་བའི་འཆད་ལུགས་སོ། །

དང་བོ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་དངོས་བསྟན་སྒྲིལ་བཞིན་པ་དེ་ཉིད་
ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་སྟོང་པ་ཉིད་དམ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་འཕགས་པ་ཆེན་
པོའི་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉམས་སུ་སྟོང་བྱ་ཞིག་བསྟན་པར་མི་འདོད་དོ། །
དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་གང་ཞེན། གྲུག་བཏགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་བྱེ་བས་ལ་མེད་
པར། ཤེས་བྱའི་ཆོས་རི་སྟེང་པ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད་དོ། །དེ་འབྲེལ་
ཡང་མཉམ་གཞག་ཏུ་རྟོགས་ལུགས་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཁས་ལེན་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི་
རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པ་བ་ལྟར། སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་རྣལ་འབྱོར་པའི་མདོན་སུམ་གྱིས་
ཉམས་སུ་སྟོང་བྱ་ཞིག་ཐ་སྟོན་དུ་འང་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་པར་དགག་པ་ནི་ལྷོག་པ་གཞན་
སེལ་ལས་མ་འདས་པས་མདོན་སུམ་ལྟ་ཞོག། །རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱི་འང་ཡུལ་དུ་མི་རུང་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་སྟོང་མི་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཐ་སྟོན་འདོགས་ཚུལ་ནི། མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡུལ་གྱི་མཚན་མ་ཅི་
ཡང་མ་མཐོང་བ་ལ་དོན་དམ་པ་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཐ་སྟོན་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ལུགས་མཐར་
ཐུག་པ་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་གཞི་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ན། དེ་མདོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་འདས་
དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོགས་སྒྲིལ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་གྲུག་རྫོབ་ཀྱི་
བདེན་པ་ཁོ་ན་སྟེ། རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་དབྱུང་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིལ་གྱི་ཡུལ་ལས་མ་

འདས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་སྒྲ་བས་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་
ནམ་ཞེན། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོས། དེ་བས་འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །
ཞེས་དང་། སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡང་། །དམ་པའི་དོན་དང་མཐུན་ཕྱིར་འདོད། །ཅིས་
གནས་སྐབས་སུ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛིག་པའི་ཆོ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཤད་པ་
དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་པ་དང་མཐུན་པ་དོན་དམ་ཙམ་དུ་འཆད་ཀྱི། རྣམ་གྲངས་པ་མ་ཡིན་པའི་
དོན་དམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་པའི་ཚོགས་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ནས་མི་འཆད་དོ། །མཐར་དེ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དོན་དམ་སྟོ་ཡི་སྟོང་ཡུལ་མིན། །ཞེས་
དང་། རི་ལྟར་སེམས་ནི་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡི་ཡུལ། །དེ་ཡོངས་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་
དེ་ཡང་ཐ་སྙད་བརྟེན་ནས་རིག་པ་ཡིན། །ཞེས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་བཏགས་པ་བཤད་པས་སོ། །

གཞན་དག་ན་རེ། དེས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་མོད། དེ་ལྟར་འཆད་
པ་བྱེད་ཀྱིས། རི་བོ་ཨ་ཏི་ཤའི་ལུང་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པས། རི་སྐད་དུ། མདོན་སུམ་དང་ནི་
རྗེས་སུ་དཔག །སངས་རྒྱས་པ་ཡིས་འདི་གཉིས་བཟུང་། །གཉིས་པོས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སོ་ཞེས། །
ཚུལ་རོལ་མཐོང་བའི་མྱོངས་པ་སྟེ། །ཞེས་དང་། རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡི། །ཤེས་པ་
གཉིས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་ཞེས། །སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་སྟེ་བཀུས་དང་། །ཞེས་དང་། མ་མཐོང་བ་
ཉིད་དེ་མཐོང་བར། །ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་ལ་རི་སྐད་སྟེ་བར་
བྱ། །

གཉིས་པ་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་
དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཁས་སྒྲངས་ནས། དེ་ཉིད་མ་དག་པ་སེམས་ཅན་གྱི་
སྐབས་སུ་དེ་མའི་སྟུང་གཞི་དང་། ལམ་འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་བྱེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉི་
བར་ལེན་པའི་རྒྱ་དང་། དག་པ་ཐུང་འདས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གནས་སྟུང་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་
ཁས་ལེན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོད་པ་ལས། གང་ཞིག་ཀུན་ཏུ་མ་ཤེས་ན། །སྤྱིད་པ་
གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་བ། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ངེས་གནས་པའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་
འཆལ་འདུད། །གང་ཞིག་འཁོར་བའི་རྒྱར་གྱུར་བ། །དེ་ཉིད་སྟུང་བ་བྱས་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྟེ་

ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། གནས་ནི་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལྟེ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །
 ཞེས་དང་། འདིར་ནི་མྱ་ངན་འདས་པ་ཉིད། །དྲི་མ་མེད་པར་སེམས་གྱུར་པའོ། །སེམས་ཅན་
 ཀྱན་གྱི་དངོས་མེད་པའི། །དོ་བོ་དེ་ཡང་དེའི་སྒྲིད་ཡུལ། །དེ་མཐོང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་པོ། །
 ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ། །དྲི་མ་མེད་པའི་ཆོས་སྒྲུ་ལ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་གནས་གྱུར་ནས། །
 སྒྲུ་ཆོག་སུ་མོར་བུ་ཇི་བཞིན་དུ། །དེ་ལས་སེམས་ཅན་དོན་རབ་མཛད། །ཅེས་དང་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་
 ལ་བསྟོད་པ་ལས། དགོ་ལེགས་སེམས་ལས་སངས་རྒྱས་འབྱུང་། །རང་སེམས་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་
 ལོ། །ཞེས་སོགས་སྒྲུ་ཆོས་ཅན་གྱི་རྗེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལེགས་སུ་བོར་ནས། །ཆོས་ཉིད་དོན་
 དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དང་། །གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་
 པའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། །དེ་ཡང་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་སྒྲིང་བྱ་ཉིད་དུ་བཤད་ལ། །དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཚན་ཉིད་པར་ཁས་ལེན་
 དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། །འཕགས་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲིང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་དང་། །སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ཉིད་དུ་
 འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། །དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་གཞུང་དུ་ནི་དེ་ལྟར་འཆད་པའི་སྐབས་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། །དེར་ནི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་དབྱིངས། །ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས། །སངས་རྒྱས་དང་
 སེམས་ཅན་སོགས་ལྟོས་གྲུབ་ཏུ་གང་འགྱུར་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་དང་།
 དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་དུ་འཆད་ཀྱི། །འདོར་ལེན་གྱི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། །ལྟོས་གྲུབ་མ་
 ཡིན་པའི་ཆོས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཡོད་པར་ནི་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། །སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིད་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ནི་
 ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་། །སྒྲུབ་གཉིས་ཀུན་འབད་ནས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རིགས་
 ཆོག་ས་དང་བསྟོད་ཆོག་ས་སུ་མི་མཐུན་པའི་བྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་ཅི་ཞེན། །རིགས་ཆོག་ས་སུ་
 ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། །བསྟོད་པའི་ཆོག་ས་སུ་ནི་སྒྲོམ་པས་
 ཉམས་སུ་བྲུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

འོ་ན་གཞུང་ལུགས་གཉིས་པོ་དོན་འགལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། །རིགས་ཆོག་ས་སུ་གཏན་ལ་

ཕབ་པ་དེ་བསྟོད་ཚོགས་སུ་སྒྲིམ་པས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བར་མི་འཆད། དེར་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བུར་
བཤད་པ་དེ་རིགས་ཚོགས་སུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འཆད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཡོད་པ་ཅི་མ་ཡང་
བཀག་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཉེས་པ་མེད་དེ། རིགས་ཚོགས་སུ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་
བཅད་པ་དེ་ནི། ཉམས་སུ་སྒྲུང་བུ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་འགོག་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་
བཀག་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བུར་བསྟན་པ་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྟོག་རྣམས་དངོས་པོ་ཡོད་ན་འགྱུར་བ་སྟེ། །དངོས་པོ་རི་ལྟར་མེད་པར་
ཡོངས་དབྱུང་ཟིན། །ཞེས་སོ། །

འོ་ན་ལྷ་བས་གཞན་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སྒྲིམ་པས་གཞན་ཞིག་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པར་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བས་སྒྲིམ་པའི་ཚོགས་མཐའ་དག་བཀག་ནས་བསྒྲིམས་
པ་ན། གོམས་བྱེད་གྱི་སྒྲོས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལས་གཞན་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བུར་
རིགས་པ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ནི་འཛིན་རྟོན་པའི་ཀུན་
རྫོབ། དེ་བཀག་པའི་མེད་པར་དགག་པ་ནི་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ངེས་པས་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་དུ་མི་རུང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་དེ་ནི་རི་སྟོད་དེའི་ཐ་སྟོད་ཁས་
ལེན་པ་དེ་སྟོད་དུ། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མཛོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་
དུ། གསལ་བྱེད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ན། །རང་གི་ངོ་བོ་རབ་གསལ་འདོད། །ཅིས་སོ། །དེ་ལྟར་
འཕགས་པས་རིགས་ཚོགས་སུ་ར་མཛད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་བསྟོད་པའི་ཚོགས་མཛད་པར་གྲུབ་
པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་ནས། དེས་གཏན་ལ་ཕབ་
པའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་ཚོགས་ནི་བཀའ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་
སྒྲ་རི་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཡིན་ལ། བསྟོད་ཚོགས་ནི་བཀའ་
འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ནས་འབྱུང་བའི་ངེས་དོན་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲུབ་པའི་གཞིར་བཤད་ནས། རྣལ་
འབྱོར་པས་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་བྱའི་ཡུལ་དུ་འཆད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་ན་རེ་བསྟོད་ཚོགས་སུ་
མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དུག་ཏུ་པར། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས། །མེད་ཉིད་
རྣམ་པར་སྒྲོག་ཟིན་གྱི། །རིགས་པ་གང་གིས་ཡོད་ཉིད་ཀྱང་། །སྒྲོག་པར་འགྱུར་བ་ཉན་པར་བྱོས། །

ཞེས་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་གསུང་བ་དེ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟོན་ཚོགས་ཀྱིས་ཚས་དབྱིངས་
ཡོད་པར་བསྐྱབས་ནས། རིགས་ཚོགས་ཀྱིས་དེ་མེད་པར་འཆད་ན་འགལ་བ་ལ་མི་ལུས་པ་དང་།
ཚས་དབྱིངས་འཕགས་པའི་ཤེས་མཐོང་གིས་བྱས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་དངོས་པོའི་འཛིག་རྒྱར་ཐལ་
བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་འཇུག་པས་སོ། །དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ནི་བསོད་
ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་པོར་རྫོག་པའི་སྐབས་སུ་བསལ་ཟིན་ལ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ནི་རིགས་
པའི་ཚོགས་སུ་སེལ་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་དང་པོར་
རྫོག་ །བར་དུ་བདག་ནི་རྫོག་པ་དང་། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་
དོན་ནི། དབུ་མ་སྐྱ་བ་གཉིས་པོའི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་ལྷ་བས་སྟོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ་ལ་
ནི། གཞི་ཚས་ཅན་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པས་ནི།
ཀུན་བཏགས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་ཀ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས།
དེའི་ཤུལ་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེ་ཡང་རང་གི་རོ་བོས་སྟོང་པར་
འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་པས་ནི། ཀུན་བཏགས་རང་གི་རོ་བོས་སྟོང་པ་དང་།
གཞན་དབང་གཞན་གྱི་རོ་བོས་སྟོང་པ་དང་། དེའི་ཤུལ་དུ་རང་གི་རོ་བོས་མི་སྟོང་པར་ལུས་པ་ནི།
གཞན་དབང་གི་རོ་བོའམ་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་འཆད་པའི་ཡང་ན་སྟོང་གཞིའི་
ཚས་ཅན་ནི་གཞན་དབང་། དེ་གང་གིས་སྟོང་པའི་དགག་བྱ་ནི་ཀུན་བཏགས། ཚས་ཅན་དེ་དགག་
བྱ་དེས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་ནི་ཡོངས་གྲུབ། ཅེས་འཆད་དོ། །

དབུ་མ་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་བསྒྲིལ་བྱའམ་ཉམས་སུ་བྱོང་
བྱ་ཞིག་ཁས་ལེན་པའི་ཆེ་དོས་འཛིན་ཚུལ་ནི་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཚས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་པས་སོ། །མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་སྐྱབ་ཏུ་ཐ་སྙད་འདོགས་
ཚུལ་ནི་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་པས་ནི་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་བྱ་
བའི་མིང་ཅན། ཚས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་སམ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་དངོས་དང་། བདག་དམ་པ་དང་། རྟག་བརྟན་ཞི་བ་གཡུང་དུང་དང་། བདེན་པར་གྲུབ་
པ་ཉིད་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་ལ། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི། ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་གི་རྗེས་སྐྱབ་ཏུ་

དགག་བྱ་བདེན་གྱུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་བདེན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པས།
 དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་མཉམ་བཞག་ཏུ་ལྷ་ཚུལ་ནི་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་
 ལུགས་ལ་ཡང་། ལྷ་བའི་ངོར་ནི་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་ཡོད་མེད་དང་བདེན་
 བརྟན་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་ཞིང་། མི་འཛིན་པ་ལྷར་དེ་དང་དེར་མ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །

འོ་ན་ལྷ་བ་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ལས་གང་དབང་བཅན་པར་བྱེད་ཅེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 པ་ནི། མཐར་ཐུག་གི་ལྷ་བའི་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་མཐུན་ལ། ཅིག་ཤོས་ནི་མཉམ་བཞག་
 དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་མཐུན་པར་སྒྲ་ཡང་། མཉམ་བཞག་དབང་བཅན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་
 རིག་པའི་སྤྱད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་འཇུག་ལ།
 རྗེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི་སྒྲ་རྟོག་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་མི་
 རུས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་དབུ་མ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཡང་། དོན་དམ་པ་ལ་སྒྲ་བསམ་བཞུང་
 མེད་ཀྱིས་བྱུ་བ་པར་ནི་རང་རང་གི་གཞུང་ན་གསལ་ཞིང་། དེ་ལྷར་གསལ་བ་དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་ཡིན་ངོ་ཤེས་པ་ཞིག་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མྱོང་ཡང་།
 རྗེད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་ནི་འདི་ཞེས་ངོས་བཟུང་བར་མི་རུས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བསམ་མེད་
 བཞུང་དུ་མེད་ཕྱིར་ཏེ། །བཞུང་མེད་དོན་དམ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། བྱ་ཕྱིར་ཐོས་པའི་ཡུལ་
 མིན་ཏེ། །དོན་དམ་ཡིན་ཕྱིར་བསམ་པའི་མིན། །ཆོས་ཉིད་ཟབ་ཕྱིར་འཛིན་རྟོག་པའི། །སྒྲེམ་པ་
 ལ་སོགས་ཡུལ་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་ནས། དེའི་ལུགས་ལ་འཛིན་རྟོག་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་དུ་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྷ་ནའང་ཐ་སྙད་ལ་མ་བརྟན་པར་རྟོགས་མི་རུས་པས། ཐ་
 སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་བདེན་པ་དེའི་མཆོན་གཞི་ལུང་རིགས་དང་མི་འགལ་བ་ཞིག་ངོས་འཛིན་ན་གཟུང་
 འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་
 གཞུང་དུ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པ་མཆོན་ཉིད་པ་དེའི་མཆོན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་མེད་ཅིང་། དུམས་
 ཆོས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པར་ནི། དེ་ཡིན་ངོ་ཤེས་པའི་མཆོན་གཞི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་གསལ་
 བར་བཤད་པའི་ལུང་ལས་དང་། རིགས་པ་ཡང་། ཆོད་མས་མ་གཞལ་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་

པར་མི་རུང་ལ། ཚད་མ་ལ་ཡང་། རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བ་ནི་སྤྱི་མཚན་དུ་འཆད་པའི་ཕྱིར་
 དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་མི་རུང་ཞིང་། མདོན་སྤྱི་གཞལ་བྱ་ལ་ནི་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར་ན་སྤྱི་མཚན་འོ་ན་འོ། །གཉིས་པ་བཀའ་ཐ་མའི་དེས་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བས་ནི། བཀའ་ཐ་མའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེས་དོན་ནི་གཞན་དབང་གུན་
 བཏགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་བཀའ་བར་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཉིད་
 དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། མེད་
 ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་གིས་ནི། །བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་ཡིན། །ཞེས་འཆད་པས་སོ། །
 ལྷགས་འདིར་ཆོས་དབྱིངས་འོ་ན་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་ཅན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པ་དེ་འཁོར་
 ལོ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
 ལས་མ་གཏོགས་པའི། །གང་ཕྱིར་ཆོས་མེད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ག་ལས། །
 དེས་འབྱུང་ཆགས་སོགས་ཡིན་པར་དགོངས། །ཞེས་ཆགས་སོགས་ལས་དེས་པར་འབྱུང་བྱེད་ནི་
 ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་བཤད་པས་སོ། །འདི་ནི་རི་སྐད་དུ། མཚོན་པ་ཆེན་པོ་
 ཆགས་པ་ཆེ། །ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །

གཉིས་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱི་བས་འཆད་ཚུལ་ནི། བཀའ་ཐ་མའི་དངོས་བསྟན་ལ་དེ་
 ལྟར་བཤད་པ་དེ། སྤྱི་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་འགྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་ལ་
 འཇུག་པར། འདི་ནི་སྟོན་པས་དྲང་དོན་ཉིད་གསུངས་ཤིང་། འདི་ནི་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་རིགས་པས་
 འཐད། །རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྤྲེལ་གཞན་ཡང་ནི། །དྲང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །
 ཅེས་རི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་ལུང་དང་། ཡང་གཉིས་
 ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་གཞན་དབང་དངོས་ཡོད་ན། འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་
 སོགས་རང་གི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཀའ་ཐ་མའི་དངོས་བསྟན་སྤྱི་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་
 བསྐྱབས་སོ། །འོ་ན་ལྷགས་འདིས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་གིས་རང་རིག་པ་བཀག་ཅིང་།
 ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད། ཤེར་ཕྱིན་ལས་མེད་མཉམ་དང་། མདོན་པ་ལས་ཡོད་མཉམ་དུ་
 གསུངས་པར་འཆད་པ་དེ་དང་། སྒྲོལ་པས་ཉམས་སྤྱོད་གི་ལྟ་བུ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དང་མཚུངས་

པར་འཆད་ཅེས་ཟེར་བ་འགལ་ལོ། །ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་
ཡང་། རིགས་པའི་ཆོག་གི་འཆད་ཚུལ་གཞིར་གཞག་པ་ཡིན་པས་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་
གཅོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་བཀའ་ཐ་མར་ཡོངས་གྲུབ་ཡོད་ཅེས་
བཤད་པ་དེ། ཟླ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ནས་
བཤད་པའི་ངེས་དོན་དེ། ཟླ་བས་ཀྱང་། སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཉམས་སྒྱུ་ཕྱིར་བྱུང་འཆད་པའི་ཕྱིར། ཞེན།
འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་ལྟར་འགྲེལ་བ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ལ། སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཕྱིར་བྱུང་འཆད་པ་དེ་ནི་སྒྲོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་
ལྟ་སྒྲོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འཛོགས་ལུགས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྒྲགས་ཀྱི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་གང་ཡིན་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་མཛད་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཡུལ་ཅན་ལྟ་བ་
དང་། ལྷ་བ་དེའི་ཡུལ་ཆོས་དབྱིངས་དང་དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོས་འཛིན་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་
མེད་སྒྲུ་མཆེད་སོགས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་པ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་
དེ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་
ཉིད་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནམ་སྒྲེས་པ་
དེའི་ཆེ་ལྟ་བ་རྟོགས་པར་འཛོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པས་རིམ་ལྔར། འོད་གསལ་
པའི་ངོས་འཛིན། རང་སེམས་གདོད་ནས་མ་སྒྲེས་པ། སྒྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་
བ་དེ་ལ་འཆད་ཅིང་། དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་། གཟུང་བ་དང་ནི་
འཛིན་མཉམ་དུ། སྒྲོ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཡོད་མིན་ཞིང་། གང་དུ་དབྱེར་མེད་ཉིད་ཡོད་པ། །དེ་ནི་
བྱུང་དུ་འཇུག་པར་བཤད། གང་ཞིག་རྟག་དང་ཆད་པའི་སྒྲོ། སྒྲངས་ནས་རབ་ཏུ་འཇུག་འགྱུར་
ཞིང་། སྒྲང་འཇུག་རིམ་བཞིས་བྱ་བའི། །དེ་ཉིད་རིག་དེ་མཁས་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། སྒྲེབ་
མེད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་བྱེད་རྣམས། ཐམས་ཅད་འདི་ཡི་རྫོད་བྱེད་དེ། །
དེར་ནི་གཞན་བརྗོད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲོད་པ་ཉིད་སྒྲོན་པའི་མདོ་རྒྱུད་མཐའ་དག་གི་བརྗོད་བྱ་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དུ་འཆད་པ་དང་། སྒྲོད་པ་བསྐྱས་པའི་སྒྲོན་མ་ལས། དོན་དམ་པའི་

བདེན་པ་ནི། ལུས་མེད་པ། དཔེ་མེད་པ། རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། སོ་སོར་རང་རིག་
 པ་སྟེ། ཞེས་རང་རིག་གིས་སྤྱོད་བྱར་བཤད་པ་དང་། དེ་ནས་མུན་པ་དང་བྲལ་བའི་སྐད་ཅིག་ལ་
 འོད་གསལ་པ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་གིས་མཐོང་ངོ་། །
 ཞེས་དང་། དོན་དམ་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ནི་འོད་
 གསལ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། རྩི་རྩེའི་ཡེ་ཤེས་དང་།
 སྤྱོད་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། སེམས་ཅན་
 མེད་པ་དང་། སྒྲིག་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་མེད་པ་དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་
 ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མཐོན་པ་
 དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཞེས་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་རང་རིག་གི་སྤྱོད་བྱར་
 བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། དོན་དེ་ཉིད་ནི་མདོ་སྟོན་གྱི་ལས། ཆོས་ཉིད་སེམས་ལས་གཞན་
 པ་སེམས་གཞན་ནི། རང་བཞིན་མ་ཡིན་འོད་གསལ་ལ་བརྗོད་དོ། ཞེས་དང་། སུམ་ཅུ་པའི་
 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། དེ་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ། །འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་དེ། ཞེས་
 དང་། རྒྱུད་སྤྱུ་མར། སོ་སོར་རང་གིས་རིག་བྱའི་བྱིར། ཞེས་དོན་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་རང་རིག་
 གི་སྤྱོད་བྱར་བཤད་ཅིང་། དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པར་ནི། དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་དག་སེམས་ཙམ་པའི་
 འདོད་པར་བཤད་ནས་བཀག་མོད། ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་དང་། མཚན་འཛིན་
 གྱི་ཉོག་པ་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་ལོན་པའི་དབང་དུ་མ་མཛད་པས་
 འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་ཆེན་སྒྲོན་མ་གསལ་བ་ལས་ཀྱང་། ཅུ་པའི་རྒྱུད་དུ། དངོས་པོ་
 མེད་པ་སྒྲོམ་པ་མེད། །བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་སྒྲོམ་པ་མིན། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དངོས་མེད་པ། །
 སྒྲོམ་པ་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། ཞེས་པའི་དོན། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་འོད་
 གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་གི་རིམ་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་བཤད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་འདྲ་རྩིས་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་
 ཏེ། སྒྲོམ་པ་པོ་མེད་སྒྲོམ་པ་མེད། །ལྟ་མེད་སྤྲུགས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །སྒྲོས་པ་མེད་པའི་རང་
 བཞིན་ལ། །ལྟ་དང་སྤྲུགས་ནི་རྣམ་པར་གནས། ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་པོ་སོགས་བསལ་
 བས། དོན་དམ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་ལྟ་དང་སྤྲུགས་སོགས་བསྒྲོམ་པར་བཤད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་

འོན། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གི་གཞུང་དུ་ལྷ་བ་ཐོས་བསམ་གི་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་
 པའི་ཆེ། སྒོམ་པས་ཉམས་སུ་སྦྱང་བྱ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གིས་འཆད་པ་རིགས་ཚོགས་
 དང་། ཉམས་སུ་སྦྱང་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་ཆེ་ཐོས་བསམ་གི་རིགས་པ་བཏང་སྒོམས་སུ་བཞག་པའི་
 ཚུལ་བསྟོད་ཚོགས་ལས་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་ན། གཞུང་གཅིག་ཏུ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གཉིས་ཀ་འཕགས་པ་
 ཡབ་སྐུ་གིས་གསལ་བར་བཤད་པ་དག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་
 དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། རི་རྒྱད་དུ། རོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་གི་སེམས་བསྒོམས་པའི་
 སྒོམས་གིས་སྦྱང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་བཤད་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་གི་བདག་ཉིད་དངོས། །དཔལ་ལྷན་རྗེ་རྩེ་བསྐྱམས་བཏུང་ནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་གི་
 སྒོམ་པ་ནི། །སྤྱིད་པ་འཛིག་བྱེད་བདག་གིས་བཤད། །མངས་རྒྱས་རྣམས་གི་བྱང་ཆུབ་སེམས། །
 བདག་དང་མུང་སོགས་རྣམ་རིག་གི། །རྟོག་པ་རྣམས་གིས་མ་སྤྱིབས་གིང་། །རྟག་ཏུ་སྦྱང་ཉིད་
 མཆོན་ཉིད་བཞེད། །སྦྱང་རྩེས་རྒྱན་པའི་སེམས་གི་ནི། །འབད་པས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན། །
 ཞེས་དོན་དམ་བྱང་སེམས་གི་ངོས་འཛིན་དང་། དེ་ཉིད་སྦྱང་རྩེ་དང་ཟུང་འབྲེལ་དུ་བསྒོམ་བྱར་ཡང་
 བཤད་ལ། དེའི་རྩེས་ཐོགས་སུ་འདི་རྒྱད་ཅེས། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་པ་རྣམས་གིས། །རང་གི་
 སེམས་གི་དབང་བྱས་ཏེ། །གནས་ཡོངས་གྱུར་ནས་དག་པའི་སེམས། །སོ་སོར་རང་རིག་སྦྱོད་
 ཡུལ་བརྗོད། །ཅེས་སྒོམ་པས་ཉམས་སུ་སྦྱང་བྱ་དང་། འདས་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་མེད། །མ་འོངས་
 པ་ནི་ཐོབ་པ་མིན། །གནས་ཕྱིར་གནས་ནི་ཡོངས་གྱུར་པ། །ད་ལྟ་བུ་ལ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་
 གནས་གྱུར་རིགས་པས་དབྱུང་བ་དང་། དེ་ཡིས་སོ་སོར་རང་བདག་ཉིད། །ཅི་འདྲ་བ་ཞེས་བརྗོད་
 པར་གྱིས། །སོ་སོར་རང་རིག་ཉིད་བརྗོད་པས། །དེ་ནི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་འདོད། །འདི་དེ་ཡིན་
 ཞེས་བརྗོད་པར་ནི། །ཁུས་མིན་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ་སོར་རང་རིག་ལ། དོན་དམ་
 དབྱེད་བྱེད་གི་རིགས་པས་དབྱེད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ལ་གནས་གྱུར་དང་རང་
 རིག་གི་རྣམ་གཞག་གཏན་མི་བཞེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་དང་
 འགལ་ཞིང་དེ་ཉིད་དུ་ཡང་ཐ་སྦྱད་དུ་གྱུན་གཞི་ཞལ་གིས་བཞེས་ལ། གནས་འགྱུར་མི་འདོད་ན་དེ་
 བཞེད་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པས་དབྱུང་ནས་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། ཐ་སྦྱད་

དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་འགལ་བ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདིར། འདི་དག་ཐམས་ཅད་
 སེམས་ཅམ་ཞེས། །བྱུང་བས་བསྟན་པར་གང་མཛད་དེ། །བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་ནི། །སྤང་
 བའི་བྱིར་ཡིན་དེ་ཉིད་མིན། །ཞེས་པས་སེམས་ཅམ་གྱི་འདོད་པ་འགོག་མོད། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་
 པ་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་པ་མན་ཆད་དུ་རྣམ་རྒྱུན་གྱི་ལྟ་བ་བཤད་མ་བཤད་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ།
 དེ་ནས་བཤད་པའི་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲིལ་ཚུལ་དང་རྗེས་སྐྱོད་ཏུ་རིགས་པས་དབྱེད་ཚུལ་གཉིས་ཀ་
 རང་གི་ལུགས་སོ། །སེམས་འདི་མིང་ཅམ་ཡིན་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་རྒྱུན་པ་འགོག་
 བྱེད་གྱི་རིགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་མང་ཡང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་བདེན་པར་
 མེད་པ་ནི་རྣམ་རྒྱུན་པ་དེའི་གྲུབ་པའི་མཐར་གནས་ཟིན་པ་ཡིན་ཏེ་གཞུང་འདིར་གཉིས་ཀ་རང་གི་
 རོ་བོས་སྦྱོང་བར་གཏན་ལ་ཡབ་ཟིན་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་སྟེའི་རྒྱུན་ལས། དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་
 མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །སྦོ་དང་ལྡན་པས་གཉིས་པོ་མེད་རིག་ནས། །དེ་མི་ལྡན་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ལ་གནས། །ཞེས་སོགས་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་གཞུང་གུན་མཐུན་པའི་བྱིར་དང་། ཐེག་
 བསྟུས་སུ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གནས། །སེམས་མིན་སེམས་ནི་ཁོ་ན་སྟེ། །དོན་ལ་མི་
 སེམས་རྒྱས་བྱུང་བྱིར། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་འགགས་པར་
 བཤད་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །

གཞུང་འདིར་དོན་དམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པའི་མཐར་ཐུག་གི་བཞེད་
 པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། དེ་བྱིར་སྐྱུ་མའི་རང་བཞིན་སེམས། །ཁ་དོག་དབྱིབས་
 ཀྱི་དབྱེ་བའམ། །གཞུང་བ་དང་ནི་འཛིན་པའམ། །སྦྱེས་པ་བྱུང་མེད་མ་ནིང་སོགས། །རོ་བོར་
 སེམས་ནི་གནས་པ་མིན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་བཞིན་
 སྦོང་བ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅིས་པའི་བར་ཐམས་ཅད་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པ་དང་མཐུན་ཞིང་། དེ་
 བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཆོན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་ཉིད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་
 དེ་ཉིད་དང་། །སྦོང་བ་ཉིད་དུ་འང་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉིད་ལྷོག་
 པའི་སྒྲིལ་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་ཀྱི་མིང་འདོགས་པར་བཤད་ཅིང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་གཞུང་
 དུ་འང་དོན་དེ་ཉིད་གསལ་བའི་བྱིར། ཡང་འགལ་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་གཞུང་ནི་ལྟ་བའི་ཆོ་

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ཆེ་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་བྱུང་འཆད་ན། གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་རྩེ་མོར་གྱུར་པའི་གཞུང་གཞན་ན་ཡང་དེ་ལྟར་
 འཆད་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་ཉིད་དགུས་པ་དོ་རྗེའི་རྒྱད་གསུམ་དང་། དུས་གྱི་
 འཁོར་ལོའི་རྒྱད་འགྲེལ་ན་གསལ་བར་བཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། བརྟག་པ་གཉིས་པར། དེ་ནས་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་ལུ་བཤད་པར་བྱའོ། རོ་བོས་གཟུགས་མེད་མཐོང་བ་པོ། སྒྲུ་མེད་ཐོས་པ་པོ་
 ཡང་མེད། སྤྱི་མེད་སྒྲོམ་པ་པོ་ཡང་མེད། རོ་མེད་སྤྱོད་པ་པོ་ཡང་མེད། སེམས་མེད་སེམས་
 ལས་བྱུང་བའང་མེད། ཅེས་དང་། དེས་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱིས། སྐད་པ་དེ་བཞིན་
 ཉིད་དུ་བརྗོད། ཅེས་མདོར་བསྟན་ནས། མ་དག་པ་གང་ཡིན་དེས་པའི་ལན་ལ། རི་སྐད་དུ།
 གཟུགས་ལ་སོགས་པའོ། ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེ་ན། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོའི་ཕྱིར་རོ། །
 གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གང་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་བ། མིག་གིས་གཟུགས་ནི་བཟུང་བར་བྱ། །
 སྒྲུ་ནི་ན་བས་མཉན་པར་བྱ། ཞེས་པ་ནས། གཟུགས་སུ་དོ་རྗེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོར་བ་ལ་ནི་
 དཀར་མོར་བརྗོད། ཅེས་པ་ནས། ཏྲག་རྩུ་འདི་དག་རྣམ་དག་པས། འདི་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་པས་
 འགྲུབ་འགྱུར། ཞེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་དག་པའི་ཤུལ་དུ་དེ་དག་བྱེད་གྱི་ལྷ་མོ་རྣམས་འགྲུབ་
 པར་གསུངས་པ་དང་། ང་ལས་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་བྱུང་། ང་ལས་གནས་གསུམ་པོ་ཡང་བྱུང་། །
 ང་ཡིས་འདི་ཀུན་བྱུང་བ་སྟེ། འགོ་བའི་རང་བཞིན་གཞན་མ་མཐོང་། ཞེས་བཤད་པ་འདི་དང་།
 རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་པས་སྦྱོང་བ་ཉིད་ལ་འཇུག་ཚུལ་འཆད་པ་ན། གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་ནི་
 དེས་སྦྱོང་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་སྟེ། འདི་ལ་ལྷག་མར་གྱུར་པ་ནི་ཡོད་དོ། ཞེས་ཡང་
 དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ། ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་པས་ཀུན་གཞི་
 དང་སྦྱིང་བའི་རྒྱུ་བྱེད་དུ་མདོ་བྱངས་པ་ན། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་གྱི་དབྱིངས། ཆོས་རྣམས་
 ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། སྤེ་ཡོད་པས་ན་འགོ་ཀུན་དང་། བྱུང་ན་འདས་པའང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །
 ཞེས་འཆད་པ་འདི་དག་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རང་རིག་བདེ་བ་
 ཆེན་པོ་ཉིད། རང་རིག་ནས་ནི་བྱང་ཚུབ་འགྱུར། རང་རིག་ཕྱིར་ན་སྒྲོམ་པ་ཉིད། རང་གི་རིག་
 པའི་འགྱུར་བ་ལས། མནན་པ་ལས་ནི་ལས་སྦྱེས་ཏེ། རང་གི་འཕྲོག་ཅིང་རང་གི་བྱེད། །

རང་རིག་རྒྱལ་པོ་རང་གཙོ་པོ། །ཞེས་དང་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ངག་གི་ལམ་འདས་
སྟོང་ཡུལ་ཏེ། །འདི་ནི་བྱིན་བརྒྱབས་རིམ་པའི་བྱིར། །ཀྱན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་དེ་ལྟ་བུ། །ཞེས་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། རང་རིག་གི་སྟོང་
བྱར་བཤད་དོ། །

གཞན་དག་གི་འཆད་རྒྱལ་ལྟར་ན། རྒྱུད་ཀྱི་དོན་འདི་དག་བཀག་པར་འགྱུར་ཏེ། མོ་མོར་
རང་རིག་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པ་པའི་འདོད་པར་བཤད་ནས་ལེགས་ལྡན་དང་སྒྲ་བ་གཉིས་ཀྱིས་
བཀག་ཅིང་། རང་བཞིན་ཆོས་སྒྲུ་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་བྱིད་ཡིན་པའང་། སྒྲ་བའི་
ཞབས་ཀྱིས། རི་སྐད་དུ། དེ་བྱིར་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་གང་། །དངོས་པོ་བདག་ས་པར་ཡོད་
པའི་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་། །ཡོད་དང་སྟོས་ཀྱན་ཡུལ་མིན་རང་བཞིན་ཡོད། །ཅེས་པ་རྣལ་འབྱོར་
སྟོང་པ་པའི་འདོད་པར་བྱས་ནས་བཀག་པའི་བྱིར། རང་གི་འཆད་རྒྱལ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ནི་རྗེས་ཀྱི་ཐ་སྟོང་དང་། སྒྲོམ་པས་ཉམས་ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་དེ་
ནི་མཉམ་གཞག་གི་ངོ་བོ་དང་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་འཆད་
པའི་བྱིར་རོ། །

དཔལ་ཁ་སྟོར་ལས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་གསལ་བར་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དང་པོར་སྟོང་ཉིད་རྣམ་བསམས་པས། །ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
དྲི་མ་བརྒྱ། །ཞེས་པ་ནས། གཟུགས་མ་མཆིས་པས་ལྟ་བ་མ་མཆིས་སོ། །སྒྲ་མ་མཆིས་པས་
མཉན་པ་མ་མཆིས་སོ། །དྲི་མ་མཆིས་པས་སྒྲོམ་པ་མ་མཆིས་སོ། །རོ་མ་མཆིས་པས་སྟོང་པ་མ་
མཆིས་སོ། །རིག་བྱ་མ་མཆིས་པས་རིག་པ་མ་མཆིས་སོ། །བསམ་བྱ་མ་མཆིས་པས་སེམས་མ་
མཆིས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། །དབྱུང་དུ་མེད་ཅིང་ཤེས་བྱ་མིན། །དེ་
བཞིན་རྟོག་གིས་བརྟགས་དཀའ་བ། །གཉིས་སྤངས་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྟེ། །རི་བཞིན་ལམ་གྱི་དེ་
ཉིད་ཉོན། །ཞེས་གསུངས་ཞིང་། དེའི་རྒྱུད་ཕྱི་མར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དབུས་མཐའ་ལས་
འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས་ཀྱང་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། སྤྲུལ་གྱི་
རྒྱལ་འདི་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་དོན་རྣམ་པ་གཉིས་བསྟན་ཏེ། གཅིག་ནི་

ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དོན་དམ་པས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། གང་དོན་དམ་པའི་བདེན་
 པས་བསྟན་པ་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ།
 ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་སྤྲད་དུ་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་ཆོས་
 དང་བྲལ་བ། གཞོན་ཅུ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པ་བྲལ་བ་བཞིན་དུ། །རྣལ་འབྱོར་པ་
 རྣམས་ཀྱི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་ནམ་མཁའ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྤང་བ། །འདོད་པའི་དོན་
 ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་སྟེ། འབྲས་བུ་ནི་འབྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སེམས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་ཞིང་། དེ་འདྲ་དེ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པའི་རང་ལྷགས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་
 པ་དང་། སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚུང་བྱར་ཁས་ལེན་ཀྱང་། ཡོད་མེད་གང་དུ་གྲུབ་
 དཔྱོད་པའི་རིགས་ངོར་གཅིག་དུ་མ་སོགས་གང་དུ་འང་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དེ། སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་
 ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞེད་པ་དང་། ཡང་དྲི་མེད་འོད་ལས། འདིར་གང་གི་སྟོང་རྩེ་
 དམིགས་པ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 མཆོག་དང་ལྷན་པ་དུས་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྤྲད་དུ་དུས་གསུམ་དུ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་པ་
 ནི་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ངེས་པའོ། །ཞེས་དང་། སྤྲད་ཅིག་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་
 པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
 སྒྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་བཤད་པའི་རྣམ་ཀྱན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་པ་
 ཉིད་དེ་སྒྲོས་པའི་མཐའ་གང་རུང་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བའི་རིགས་
 པ་དེ་དག་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཁས་སྤངས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་རང་
 རིག་གི་ཚུང་བྱར་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོས་པའི་མཐའ་གང་དུ་འང་མ་གྲུབ་
 པ་དེ་ནི་སྒྲ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ཚུང་བྱ་དང་བདེན་པ་ནི་ཚུང་བྱེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པས་མི་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ཉམས་སྟོང་གི་ལྟ་བ་ལ་དབྱེད་པ་ནི། གལ་ཏེ་འོ་ན་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་དུས་
 ཀྱི་ལྟ་བ་དང་། ཉམས་སྟོང་གི་ལྟ་བ་གཉིས་ལས། གཅིག་ནི་མེད་པར་དགག་པའི་ཡུལ་ཅན།
 གཅིག་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་བྱས་ན་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྟ་བ་གང་ལ་བྱེད་ཅིན། བ་རོལ་ཏུ་

ཕྱིན་པའི་ཐེག་པར་ནི། ལྟ་བུ་མཚན་ཉིད་པ་དེ་མེད་པར་དགག་པའི་ཡུལ་ཅན་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ།
ཡིན་ན་རྟོག་པར་ཐལ་བས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པ་ལྟར་ན། རིགས་པའི་དབྱེད་པ་
སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་རྒྱ་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་བ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་མིང་
བཏགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ལྟ་བུ་རྣམ་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ནས་ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ཅམ་གྱིས་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་མ་རག་
པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགོ་བུས་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་པ་ལྟར་ན། གཟུང་འཛིན་
གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེད་དགག་གམ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་
ངོས་འཛིན་དུ་བྱེད་པ་གང་ལྟར་ཡང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལྟ་བུ་རྣམ་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱེད་སྒྲ་མ་དང་མཚུངས་སོ། །

སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པར་ནི་མཚན་འཛིན་ཀྱི་སྟོས་པ་གཅོད་པ་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བའི་ལྟ་བུ་རིགས་ཆོགས་ནས་བཤད་པ་དེས་ཀྱང་གོ་ཆོད་མོད། ཟུང་འཇུག་གི་སྒྲ་
བསྐྱབ་པ་ལ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྒྲ་མ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་བཞག་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་ལྟ་དང་སྒྲགས་ཉི་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་མ་ཚང་བ་དང་། ཟུང་འཇུག་ཡོངས་སྟོན་རྟོགས་པའི་
སྒྲ་ཡང་དོན་དམ་པའི་སྒྲ་ཁོ་ནར་དེས་པས་ཉར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཀུན་རྫོབ་པས་མི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་
འབྲེལ་ཡང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གསོག་པ་སྟོན་དུ་མ་བཏང་བར་ནི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་
མི་འབྱུང་ལ། དེ་ལ་དེ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་གོ་བ་ཡང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
པ་ལས་མ་གཡོས་པའི་ངང་ཉིད་ནས་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་དོན་
ནོ། །

གང་ལ་མཉམ་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟུང་
པོ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན། རིགས་ཆོགས་སུ་བཤད་པའི་མེད་དགག་གི་
ཆ་དེ་དང་། རྣམ་ཀུན་མཚོག་ལུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྟོས་པ་
མཐའ་དག་བཀག་པའི་ཤུལ་དུ་ལུས་པའི་གཞི་དུས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་
ལས། ཕྱི་མ་འདི་གཅི་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་དང་འབྲས་སུ་ཟུང་འཇུག་གི་སྒྲ་

ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདི་ལས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རི་སྐད་དུ། སྤྱ་སྤྱ་མ་སོགས་
 གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། སྟོང་པའི་ངང་ལས་ཞེས་ཀྱན་གྱིས་འདོན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་དེ་
 ལ་དགོངས་ནས། འཇམ་དཔལ་གྱིས། ལུང་པོ་རྣམ་བཅད་སྟོང་པ་ཉིད། །ཁུ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྟོང་
 པོ་མེད། །རྣམ་པ་ཀྱན་གྱི་མཆོག་ལྷན་པའི། །སྟོང་ཉིད་དེ་ལྷ་ར་འགྱུར་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
 མོ། །སྟོང་པོ་མེད་ཅེས་པ་ཡང་། སྤྱགས་གྱི་ཐེག་པ་འདིར་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སྒྲུབ་བྱའི་སྟོང་པ་
 ཉིད་གྱི་ལྷ་བ་དེར་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྟོང་དགོས་རུས་གང་ཡང་མེད་པར་འཆད་པ་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱང་པས་མཆོན་འཛིན་གྱི་སྒྲོམ་པ་གཅོད་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་དང་པོ་དེ་
 གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་དེ་ལས་བཟང་བ་སངས་རྒྱས་གྱིས་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། སྟོང་ཉིད་དེ་ལ་སྒྱུར་པ་བཏབ་ན། སྤྱ་སྤྱ་བ་ཞབས་གྱི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་
 མཐའ་དག་ལ་ཡིད་གཏན་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། བཀའ་འཁོར་ལོ་བར་པ་དགོངས་
 འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་སྒྱུར་པ་བཏབ་པའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོས་རེག་པར་འགྱུར་རོ། །

དོན་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་གྱི་དབྱིངས་སྤྱངས་གཞིར་འཛིན་པ། དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་
 པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་གྱི་ཆོས་སྐད་དོ། །ཞེས་ཟེར་མོད། དོན་དེ་ཉིད་མཁའ་འགྲོ་མ་དོ་རྗེ་གྱུར་ལས་
 ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སེམས་གྱི་དོ་རྗེ་ལས་བྱུང་བའི། །སེམས་ཅན་
 ལྷ་ཆོགས་རང་བཞིན་ཅན། །སེམས་ནི་བདག་གི་རྣམ་རྟོག་གིས། །སྒྲེ་བོ་དྲི་མས་ནག་པོར་བྱས། །
 དེ་བས་ཀྱན་ཏུ་རབ་འབད་པས། །སེམས་གྱི་དོ་རྗེར་རྣམ་པར་སྒྱུང་། །སེམས་དག་པ་ནི་བདེ་བ་
 ཡིན། །ཉོན་མོངས་དུག་ནི་ཐམས་ཅད་འཕྲོག། ཅེས་སེམས་གྱི་དོ་རྗེ་སྒྱུང་གཞི་དང་། བདེ་བ་
 དམ་པ་སྒྱུངས་འབྲས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་སྒྱུང་བྱུར་གསུངས་མོ། །དེ་ནས་སྟོང་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་
 རོས་འཛིན་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཐབས་ཡིན་ན། དེ་ཆོས་ངས་རྒྱས་ཉིད་མི་འགྱུར། །འབྲས་བུ་
 རྒྱ་ལས་གཞན་མིན་ཕྱིར། །ཐབས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། དོན་ནི་བཤད་མ་ཐག་
 པ་དེ་ཉིད་དོ། །འོ་ན་སྟོང་ཉིད་དང་པོ་དེ་བཞུན་པའི་དགོས་པ་ཅི་སྟམ་པ་ལ། ལྷ་བ་རྣམས་ལས་
 ལོག་རྣམས་དང་། །བདག་ཏུ་ལྷ་བ་ཆོལ་རྣམས་གྱིས། །བདག་ཞེན་བསམ་པ་སྒྲོག་པའི་ཕྱིར། །
 སྟོང་པ་རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱིས་གསུངས། །ཞེས་སོགས་འདིར་དྲི་མ་སྟོང་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་དེ་

གང་ཞེན། བདེ་སྤྱང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དཀྱིལ་ལམོར་
ལམོར་ལོ་ཞེས། །ཐབས་ནི་བདེ་བའི་སྒྲིལ་པ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་ང་རྒྱལ་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །
སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ཐུར་བར་འགྱུར། །སྟོན་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་མཆན། །གཙོ་བོ་དཔེ་བྱད་
བརྒྱད་ཅུར་ལྟན། །ཞེས་སོ། །

མདོར་ན་ཟུང་འཇུག་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དེ་ཐབས་བདེ་སྤྱང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
དེ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། གྲུབ་འབྲས་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུ་དེའང་རྒྱ་དཀྱིལ་ལམོར་ལམོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་
ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། །དེ་ནི་ཐབས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས། དོན་དེ་ལྟར་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས། སྟོན་གྱི་མན་ངག་པ་དག །ཐོས་བསམ་གྱི་
སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་ལྟ་བ་ལ་དུག་ཅན་དང་། སྒྲིམས་པས་ཉམས་སུ་བྱངས་པའི་ལྟ་བ་ལ་དུག་
མེད་ཅེས་འཆད་དོ། །

དེ་ལྟར་འཆད་ཤེས་པ་ན། བཀའ་ལམོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོ་ནི་བཀའ་བར་པ་ལ་སྟོས་ནས་
ཀྱང་ངེས་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་དུ་གྲུབ་སྟེ། བཀའ་བར་པས་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་བསལ་
ཟེན་པ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་སྤྱང་དུ་སྒྲིམ་པས་ཉམས་སུ་བྱངས་བྱའི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཉིད་ནི་
འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་བར་གཏན་ལ་ཡབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་གང་དུ་ཞེན། མདོ་སྟེ་དགོངས་པ་
ངེས་འགྲེལ་ལྟ་བུ་བར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཀའ་ཐ་མ་རྣམས་སུ། སོ་སོར་རང་གིས་
རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བྱར་རང་བཞིན་ཆོས་སྐྱེད་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱང་བོའི་མིང་
ཅན་དེ་ཉིད་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བཀའ་ཐ་མ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱགས་ཀྱི་ཐེག་པར་
ཡང་། ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དགག་བྱ་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་བཀག་པའི་ཆོས་
དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བཀའ་བར་པར་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་མ་བསྟན་ཞིང་། ཇི་སྤྱད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་ཐ་ནའང་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཅམ་གྱིས་མ་རྟོགས་
པ་དེ་སྤྱད་དུ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཤེས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདིར་ལ་ལ་
དག་ན་རེ། ལྟ་དང་སྐྱགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཁོན་ལ་བསྐྱབ་པར་འཆད་པ་དེ་དུས་ཀྱི་ལམོར་ལོའི་
ཆོས་སྐྱེད་དང་བསྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར།

412

མཁའ་དང་མཉམ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་དགའ་འོ། །ཞེས་
བ་ནས་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་གཉིས་འོད་ཟེར་ལྟ་དང་བཅས་ཤིང་སྒྲ་ཚོགས་པ་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་ལྟའི་སྒྲུར་འགྱུར་རོ། །འདི་ཡི་བཞུགས་པ་གང་ཞེན། རྒྱུ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་གང་ཡིན་པ་རྩ་ལྟ་བུ་ལ་ཞུགས་ནས་གང་དུ་འདོད་པ་དེར་འཕོ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་ནི་རང་གི་ཉེར་ལེན་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ལས་འབྱུང་
བར་བཤད་དོ། །དོ་རྗེ་དེ་ཡང་། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དང་། དོན་དམ་པའི་
བདེན་པར་བཤད་ཅིང་། འཆི་བ་འོད་གསལ་ཞེས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ཡང་སྒྲ་མ་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་གིས་མ་ཟིན་ན་འཁོར་བའི་རྒྱ་དང་། དེས་ཟིན་ན་ཟུང་
འཇུག་ཡོངས་སྟོང་རྗེ་གསུམ་སྟའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རི་སྐད་
དུ། རྩའི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་སྒྲེས་བུའི་གཟུགས་བརྟན་ནི་བདེ་བའི་སྒྲ་དང་སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱི་སྒྲ་བརྗོད་
བར་མི་རུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ཡང་ཐོག་མར་འཆི་བའི་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོའི་སྤྱིད་པ་བར་མ་ཞེས་བྱ་བའི་འཁོར་བའི་རྒྱར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ཉིད་སྒྲ་མ་བརྒྱད་པའི་རིམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མན་ངག་ཐོབ་པ་
རྣམས་ནི། བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྟར་རྩིག་པའི་རས་བྱིས་མེ་ཡོང་ནང་
གི་གཟུགས་སུ་སྒྲུབ་བདེ་བཞིན་དུ། དོ་རྗེའི་སྒྲ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྒྲུལ་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་ལྡན་པ་སྒྲུ་བལྟ་བས་ཚོག་མི་ཤེས་པ་སྒྲེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་
ལ་སོགས་པས་ལུས་ལ་བརྟན་པ་སྟེ། མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བརྟན་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐབས་འདིར་གཞན་དག་ན་རེ། སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་འདིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སོགས་པ་དང་
སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ན། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བས་སུ་ཐག་བཅད་ཟིན་
པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་གྱི། དེར་མ་བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་དང་རྟོགས་
བར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཟུང་བར་སྒྲགས་ཀྱི་དོན་ཅུམ་བསམས་ནས་སུང་སོགས་
མི་དམིགས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཆད་སྟོང་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པས་ཅིར་ཡང་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

ཟེར། དེ་མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དེར་མ་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྒྲུལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་མི་འཐད།
དེར་མ་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་བྱེད་གྱི་ཐབས་མེད་པ་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱེད་གྱི་བསམ་དོན་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་ནས་མ་བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་
མིང་ཅན་གོ་ཆོད་པོ་ཞིག་སྤྲུགས་གྱི་ལུགས་ལས་མ་བཤད་དོ་སྟུམ་དུ་བསམས་པ་ཡིན་མོད། དེ་ནི་
གིན་ཏུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། སྟོང་གཟུགས་
ལྷག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འོད་གསལ་པའི་རིམ་པ་ཞེས་དང་། རང་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྤྲུགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སྤྲུགས་སུ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གོ་ཆོད་
པོར་གསུངས་ལ། རིགས་པའི་ཚོགས་སུ་བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་མེད་པར་དགག་པ་ཁོ་ནའི་ཆ་
ནས་བཤད་པས་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྷན་སོགས་དེ་དང་དེ་དག་གི་མཆོན་གཞིར་མི་རུང་ཞིང་རིགས་
ཚོགས་སུ་ནི་རྣམ་གྲངས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞིག་ངོས་བཟུང་དུ་མེད་པར་
བཤད་པའི་བྱིར་དང་། བདེན་གཉིས་སུ། འཇམ་དཔལ་གྱིས་ནི་ཡང་དག་དྲིས། །རྒྱལ་བའི་
སྤྲུལ་པོ་མི་གསུང་བཞུགས། ཞེས་དང་། ཚིག་གསལ་དུ། འཕགས་པ་རྣམས་གྱི་དོན་དམ་པ་ནི་
ཅང་མི་གསུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལས་དོན་དེ་གསལ་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་དང་སྤྲུགས་ལུགས་
སུ་སྟོང་ཉིད་བརྗོད་བྲལ་དུ་བཤད་པ་གཉིས་དོན་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་
བའི་ཆོས་རྟོག་པ་ལྷ་ཅི་སྟོས་རྟོག་མེད་གྱི་ཡུལ་ལས་ཀྱང་འདས་པར་བཤད་ལ། སྤྲུགས་སུ་ནི།
འཕགས་པ་རྣམས་གྱི་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྟོང་བྱ་ཞིག་ལ་དེར་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་
འདྲ་དེ་སྤྲུལ་བརྗོད་དུ་དང་རྟོག་པས་བཟུང་དུ་མེད་པར་ནི། གཞོན་ནུ་མའི་བདེ་བ་དང་བྲ་ཕབ་པ་
ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དང་སྤྲུལ་ནས་བཤད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། བརྗོད་མེད་དོན་དམ་ཡིན་བྱིར་
རོ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པས་མཁྱེན་བྱིར་བསམ་མེད་ཉིད། །ཅེས་རྒྱུད་སྤྲུལ་པར་བཤད་པ་དང་
འདྲའོ། །

ཡུང་སོགས་མི་དམིགས་པ་ཆད་སྟོང་དུ་འགོ་ན་བདེན་མེད་ཀྱང་དེར་སོང་ཏེ། བདེན་པའི་
བདེན་གྲུབ་དང་ཡུང་སོགས་ནི་ཐ་སྟོན་དུ་ཡོད་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཆད་སྟོང་གི་ཉེས་པ་དེ་
བྱེད་ཉིད་ལ་འཇུག་སྟེ། ཡུང་སོགས་ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་

ནས། རིགས་པས་དབྱུང་པའི་ཆེ་ཅི་ཡང་མ་རྟེན་པ་ཉིད་དུ་ནི་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་ལ་དོན་དེ་ལ་ནི་
 རྒྱ་པའི་ཞབས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་དངོས་པོའི་འཛིག་རྒྱར་ཐལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མི་རིགས་པ་ཆེན་པོ་དེར་
 ཁས་ལེན་པས་སོ། །དེས་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོག་པ་སོག་གི་ཆེ་ལྟ་བུ་ཐལ་བ་ཅན་པའི་མེད་དག་ག་
 ཉིད་བསྒྲུལ་བྱར་འདོད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩོམ་པའི་ལོན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུལ་བར་
 འཆད་པ་ཡང་ཁས་སྤངས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་ཀྱིས་ནི་སྟོང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོ་བོར་མི་འདོད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས། ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད་དུ་སྟོང་པ་
 དེ་ལ་ང་རྒྱལ་འཛིག་པ་ནི་ཆོས་སྒྲུབ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། འོ་ན་དེ་དུས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་
 འཛིན་ལུགས་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་
 སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་དུ་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱེད་ཅག་གིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་བསྟོད་ཆོག་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཐེག་པའི་བཀའ་ཐ་མ་ནས་མ་བཤད་པའི་སྟོང་པ་
 ཉིད་སྒྲགས་ནས་བཤད་པ་མེད་དོ་ཞེས་གྲང་མི་རུང་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཐེག་པའི་བཀའ་ཐ་མར་གཟུང་
 འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅམ་ཞེས་རྒྱས་པར་བཤད་མོད། དུ་བ་དང་སྒྲིག་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་སྟོང་
 ཉིད་སོགས་དང་། སྟོང་མཆོད་ཐོབ་གསུམ་དང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་པའི་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་
 དང་། སྟོང་པ་ཆེན་པོ་དང་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་གྲང་མ་བཤད་པས་སོ། །

མདོར་ན་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པར་སྟོང་ཉིད་སྒྲུལ་བའི་དོན་ནི་ཟུང་འཇུག་སྒྲུལ་བ་ཡིན་ལ། ཟུང་
 འཇུག་གི་དོན་ཡང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲུལ་བ་ནི་མཚན་ཉིད་ཐེག་པར་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་ཆོག་པ་གཉིས་སོག་པའི་ཆེ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་སོ་སོ་བ་ཉིད་བསྒྲུལ་
 བྱར་བཤད་ཀྱི། གཉིས་མེད་དུ་སྒྲུལ་བར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། གསང་བ་འདུས་པར།
 དངོས་པོ་མེད་པ་སྒྲུལ་བ་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་
 སོ་སོ་བར་སྒྲུལ་བ་བཀག་ནས། ཟུང་འཇུག་སྒྲུལ་བ་མཐར་ཐུག་གི་དོན་དུ་འཆད་པ་དང་། ཁ་
 སྐྱོར་དུ། སྟོང་པ་སྒྲུལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་སྟོང་པ་དང་སྟོང་མིན་སོ་སོར་སྒྲུལ་
 པ་བསལ་ནས་ཟུང་འཇུག་སྒྲུལ་བ་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཀའ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་
 ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲུལ་ཚུལ་ནི། སྟོང་འཇུག་ཏུ། སྟོང་ཉིད་བག་ཆགས་གོམས་པ་ཡིས། །དངོས་

པོའི་བཀ་ཆགས་སྤྱོད་འགྱུར་ཞིང་། །ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་གོམས་པ་ལས། །དེ་ཡང་ཕྱི་ནས་སྤྱོད་བར་
འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། །གང་ཆེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག །སློ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ། །
དེ་ཆེ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། །དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི། །ཞེས་པ་ལས་ལྷག་པ་མ་
བཤད་ལ། །སྤྲུལ་སྤྱི་ནི་ཟུང་འདུག་དང་འོད་གསལ་བའི་རིམ་པ་ལྷ་བྱ་ལ་ང་རྒྱལ་འཛོག་པར་
བཤད་ཀྱི། །དམིགས་མེད་དུ་འཛོག་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། །ཀྱེའི་དོ་རྩེ་ལས་ཀྱང་། །དངོས་པོ་
མེད་པ་ཡོངས་ཤེས་པས། །དངོས་པོ་སྒྲིམ་འགྱུར་ཤེས་རབ་ཅན། །ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། །སྤྱོད་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པར་མ་བཤད་པ་
ཞིག་སྤྲུལ་གྱི་ཐེག་པར་བཤད་པ་མེད་དོ། །ཅེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཨ་རྒྱ་དེ་བས། །བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་རྣམས་སུ་ཡང་། །ཐོས་པའི་པ་རོལ་སོན་གྱུར་ཀྱང་། །བདག་ཕྱིན་
བརྒྱབ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ། །དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་རིག་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །ཆོས་ཀྱན་མི་ལམ་སྐྱ་
འདྲ་ཞེས། །སངས་རྒྱས་པ་ཀྱན་སྐྱ་མོད་ཀྱི། །བདག་ཕྱིན་བརྒྱབ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པས། །མི་
ལམ་སྐྱ་འདྲ་རྟོགས་པ་མེད། །ཅེས་དང་། །ཀྱེའི་དོ་རྩེ་ལས་ཀྱང་། །གཞན་གྱིས་བརྗོད་མིན་ལྟན་
ཅིག་སྐྱེས། །གང་དུ་ཡང་ནི་མི་རྟོད་དེ། །སྤྱོ་མའི་དུས་ཐབས་བརྟེན་པ་དང་། །བདག་གི་བསོད་
ནམས་ལས་ཤེས་བྱ། །ཞེས་དང་། །འདི་ནི་ཕྱིན་བརྒྱབ་རིམ་པའི་ཕྱིར། །ཀྱན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་དེ་
ལྷ་བྱ། །ཞེས་དང་། །རིམ་ལྷ་དང་སྤྱོད་བསྐྱལ་སུ་ཡང་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་རྟོགས་པ་སྤྱོ་མའི་
ཕྱིན་རྒྱབས་དང་དབང་གསུམ་པ་ལ་ལྷོས་པར་བཤད་པ་དང་། །མན་ངག་གི་གཞུང་རྣམས་སུ་དབང་
བཞི་པོ་སོ་སོ་ལ་ལྷོས་པའི་ལྷ་བའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་རྟོགས་རྒྱ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་།
རྟོགས་རིམ་སོ་སོའི་སྤྱོད་དུ་ཕྱིན་རྒྱབས་རེ་རེ་བཤད་པ་དེ་ཡང་། །ཕྱིན་རྒྱབས་གྱི་མཐུས་ལྷ་བ་དེ་
དང་དེ་དག་རྟོགས་པ་དང་། །དེའི་རྒྱན་གོམས་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ལ་ལ་དག་ན་རེ། །སྤྲུལ་གྱི་ཐབས་མཁས་ལ་མ་རྟོན་པར་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་རྒྱང་པའི་
ལམ་གྱིས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི་རྩེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པའི་ལུགས་སོ། །ཞེས་
ཟེར་བ་དེ་དག་ནི། །བོད་ཕྱི་མ་གཞན་དག །དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་ལས་གཞན་ལ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་ལྟ་ཅི། །ཐར་པའི་ལམ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་སྐྱ་བ་དང་མཚུངས་པས། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་

ཆོས་སྤངས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྗེ་བཙུན་དེ་དག །ཡར་བྱིན་ཐེག་པ་རྒྱུད་པའི་ལམ་གྱིས་
ས་བཙུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཞེད་པ་དང་ཡང་འགལ་བས་མི་རིགས་སོ། །ཡང་ལ་ལ་དག་ན་རེ།
བཀའ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་ལ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པར་སྒྲོམ་དུ་ཡོད་པར་འཆད་
ན། རི་སྐད་དུ། བ་རོལ་བྱིན་པའི་སྒྲོམ་བྲལ་ལས། །ལྷག་པའི་ལྷ་བ་ཡོད་ན་ནི། །ལྷ་དེ་སྒྲོམ་
པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་མོད། །དེ་སྐད་དུ་ཟེར་བ་བྱོད་ཀྱང་། །
ཡུལ་ཅན་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས། ཡུལ་སྒྲོམ་བྲལ་རྫོགས་པའི་ལྷ་བ་དེ་འདྲ་དེ་
བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བ་དག་ལ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་བརྟགས་ན་རི་སྐད་དུ་སྒྲུ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི། སྒྲོམ་
བྲལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡར་བྱིན་ཐེག་པར་བཤད་པ་ལས་ལྷག་
པ་གཅིག་དེ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མཉམ་གཞག་ཏུ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་བྱང་འདུག་
གི་ལྷ་བ་སྟགས་ལུགས་ཀྱི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་རྗེས་ཐོབ་དུ་སྒྲོམ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི་བ་
རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ལུགས་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཡོད་མེད་ལ་སྟགས་པའི་སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་
འགོག་དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་དོ། །

གསུམ་པ་གྲུབ་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དབུ་མེམས་ཀྱི་བྱུང་བར་
གཞུང་དང་སྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མིང་ཅན་ནི་གཉིས་ཏེ། སྒྱ་དང་རྟོག་པས་
བརྟགས་པའི་སྟོང་ཉིད་གྲུབ་མཐའ་ལ་གྲགས་པ་དང་། གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
སྟོང་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་པས་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མེད་པར་དགག་པ་དང་སྒྲོ་ཆོས་དང་
ལྷོག་པ་གཞན་སེལ་དང་སྒྱི་མཆོན་དུ་བཞག་དགོས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་མི་
རུང་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱང་བྱར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་དོ། །གཉིས་པ་དེ་ནི་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པར་འཛོག་དགོས་ཏེ། མངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དེ་ཉིད་གཟིགས་
པས་དོན་ཆོས་དང་རྟོགས་པས་གཞོམ་པར་མི་རྒྱས་པས་དོ་རྗེ་དང་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་
རང་མཆོན་དང་མི་སྒྱུ་བས་བདེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གནས་ཚུལ་དེ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ནི་གཉིས་ཏེ།
ཡར་བྱིན་པས་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དང་། གསང་སྟགས་པས་རང་བྱིན་རྒྱབས་དང་ལུས་ཀྱི་བྱེད་
བཅིངས་དང་དབང་གི་རིམ་པ་སྟགས་ལས་སོ། །

བ་ལས་ལོག་པ་ནི། །གཉིས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར། །དེ་གྱུར་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བཞིན། །
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཡིན་པར་བརྟེན། །ཅེས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་གྲགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་སོ། །
 འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་འདིས། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གཉིས་མེད་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་སྟོང་དུ་བསྐྱབས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། །བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པས་སྟོ་འདོགས་
 གཅོད་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་བཤད་མོད་སྟོམ་བྱུང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྟོང་བྱར་
 བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྦྱང་བའི་སྟོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་
 སོར་རང་གིས་རིག་པ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྦྱེས་ན། །ཞེས་བཤད་ལ། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་
 ཉམས་སུ་མ་སྟོང་ན་སྐབས་དེའི་རང་རིག་དེ་འབྱུང་ས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉམས་སུ་སྟོང་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་པ་འདི་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ཞི་བ་མཆོ་
 དང་། རྩོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤ་གཉིས་ཀུན་པའོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔུ་མ་རྒྱན་དང་རྩོ་བོས་མཛད་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་སུ་ལྟ་བའི་སྦྱ་གཉིས་ཀ་ལས། ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྩ་ཆེན་ནས་སུ། །རིགས་པའི་སྒྲུབ་
 སྟོགས་འདུ་བྱེད་པ། །དེ་དག་དེ་ཕྱིར་རི་བཞིན་དོན། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཉིད་འཕྱོང་། །ཅེས་
 འབྱུང་ལ། ཚུལ་གཉིས་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

གཉིས་པ་དཔུ་སེམས་ཀྱི་བྱུང་བར་གཞུང་དང་སྦྱར་བ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ངོ་མ་མེད་པའི་འོད་
 དང་། །ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས་བརྒྱས་དང་། །བདེ་གསེགས་གཞུང་གི་རབ་དབྱེ་རྣམས་སུ་བྱེ་
 མདོ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་སོ་སོར་བཤད་ཟིན་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ཆ་ཤས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་མེད། །ཐ་
 རབ་རྩལ་རྣམས་ཡོད་མ་ཡིན། །མི་ལམ་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་བཞིན། །དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་
 སྦྱང་། །ཞེས་གསུངས། དེའི་རྒྱང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་དང་། རྒྱང་བ་
 ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་དུ་སྦྱང་བ་སེམས་ཡིན་པ་དང་། །སེམས་དེ་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་
 བཤད་པ་དེ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་སྟེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། ཆོས་ལ་སེམས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
 དེས་ཕྱིར། །དོན་གྱི་རྣམ་པ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་ཅན་རྟོགས། །དེ་ཡིས་བརྟེན་པ་ཙམ་དུ་དོན་རིག་ནས། །
 དེར་སྦྱང་སེམས་ཙམ་ལ་ནི་ཡང་དག་གནས། །ཞེས་བྱུང་བ་དང་དོན་གཅིག་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་
 དེས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟོར་ལམ་བཟོད་པའི་བར་དུ་བགྱོད་ཅུས་བར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རི་སྐད་

དུ། གཟུང་དང་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་དམ་ཡོད། །ཅེས་པ་རྣལ་
འབྱོར་སྦྱོང་བའི་གཞུང་། །རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཕྱིན་རྣམས་སྒྲོགས། །ཞེས་པ་རྒྱང་པ་དང་པོ་ནི་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་དང་། །རྒྱང་པ་གཉིས་པས་ནི་དེའི་ཤུལ་ན་ཡོད་པའི་ཡེ་
ཤེས་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་དང་། །དེ་ནས་རྒྱང་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་རྣལ་
འབྱོར་སྦྱོང་བ་བ་ལ་གནས་སྐབས་སེམས་ཙམ་པ་དང་། །མཐར་ཐུག་དབུ་མ་པ་གཉིས་ལས། །ཕྱི་
མའི་ལུགས་སོ་ཞེས་འཆད་པའོ། །འདིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་བྱེ་བ་དེ་ལ་
ཟེར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡིན་ན་གཟུང་འཛིན་ལས་གྲོལ་བར་འགལ་བས་སོ། །

དབུ་མ་པ་འདི་ཡི་ལུགས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། །རྣམ་
འགྲེལ་དུ། །རི་ལྷ་རི་ལྷར་དོན་བསམ་པ། །ཞེས་སོགས་དང་། །གང་གི་དངོས་པོ་རྣམ་དབྱེད་ན། །
ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིམ་པར་འཆད་ལ། །བྱམས་པའི་ཆོས་སུ་སྒྲུབ་པ་སེམས་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
བཟུང་བ་མེད་པར་སྒྲུབ། །གཟུང་བ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འཛིན་པ་མེད་པར་སྒྲུབ། །རྣམ་ངེས་སུ་
གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་སེམས་སུ་བསྒྲུབས་སོ། །གཞུང་འདིས་སེམས་ཙམ་པའི་
གྲུབ་མཐའ་སྟོན་པར་འཆད་པ་ནི་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། །སེམས་ཙམ་པས་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་
སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་པའི་མདོ་སྒྲུ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་ལ། །སྐབས་འདིར་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
གཟུང་འཛིན་ལས་གྲོལ་བར་བཤད་པས་སེམས་ཙམ་པ་གཤམ་པའི་ཕྱིར། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། །དབྱིག་
གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པར། །གཟུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་
ཙམ་པོ་དེ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐབས་འདི་ནས་བསྟན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མིང་ཙན་དེ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་
དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་དང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་རྒྱ་དེ་ཡང་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་
ཤེས་བྱེད་ནི། །མདོ་སྒྲུ་རྒྱན་ལས། །དེ་ནས་ཆོས་དབྱིངས་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་དང་། །བྲལ་བ་
མདོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །སེམས་ལས་གཞན་མེད་པར་ནི་སྒྲོས་རིག་ནས། །དེ་
ནས་སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །སྒྲོ་དང་ལྡན་པས་གཉིས་པོ་མེད་རིག་ནས། །དེ་མི་ལྡན་
པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གནས། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་སེམས་ཙམ་དང་སེམས་མེད་པ་ཉིད་དུ་

རྟོགས་པ་ནི་འགལ་བའོ། །

ཞུང་ལ་སྒྲུབ་བ་སེམས་ཡིན་ཞེས་པ་ཡང་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་གྱི་ལྟ་བ་
 དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་ལྟ་བ་གོང་མས་བཀག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་
 བྱི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་བཞིའི་ལྟ་བའི་ཐེམ་སྒྲས་ཀྱི་རིམ་པས་ཐེག་པ་ཀྱུན་གྱི་ཅེ་མའི་ཁང་བཟང་དུ་
 འཇུག་པར་བཤད་པ་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་གཉིས་མེད་གྱི་ལྟ་བ་འདིས་
 ཆོས་དབྱིངས་མདོན་སྒྲུབ་དུ་རྟོགས་པར་བཤད་ལ། དེས་ས་བཅུ་རིམ་གྱིས་བགྲོད་པར་འཆད་པ་
 བྱི་བྱམས་ཆོས་པར་བ་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་ནོ། །དེ་ནས་ཡང་རི་རྒྱན་དུ། རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་
 དོན་དམ་དུ། ཡོད་པར་མཁས་རྣམས་མི་འདོད་དེ། གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དང་། །
 བྲལ་བས་ནམ་མཁའི་པདྨ་བཞིན། ཞེས་གསུངས། རྒྱུད་པ་བཞི་པོ་འདིས་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
 བ་པས་གནས་ལུགས་སུ་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་མིན་པར་བཤད་ལ།
 འདི་ནི་དབུ་མ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་སྟེ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོས། དེ་ཡང་།
 རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུམ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ། ཞེས་བཤད་པ་
 དེ་ཉིད་དོ། གཞུང་འདིས་བསྟན་པའི་སྦྱོང་བ་ཉིད་ནི་རང་སྦྱོང་མེད་དགག་གི་ཆ་ལ་འཆད་དགོས་
 པ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པས་དོན་དམ་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པ་དེ་ངོ་བོས་སྦྱོང་བར་བསྒྲུབས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རྣམ་མཁའི་པདྨ་དཔེར་བྱས་པས་སོ། །འདི་ཡི་སྒྲུབས་ཀྱི་ཆོས་ཙམ་དུ་བཟུང་བའི་རྣམ་
 ཤེས་དེ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲས་སྟེ་བ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རི་རྒྱན་དུ། གཞུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་
 མེད་དོ་ཅེས་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་རང་སྦྱོང་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་ཤེས་
 འདོད་ཆོས་ཙམ་ནི། དབུ་མ་པ་རྣམ་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་སྦྱོང་བ་ཡིན་མིན་ཅུང་པའི་གཞིར་གྱུར་
 པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དོ། །

འོ་ན་གཞུང་འདིས་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་དེས། གཞུང་སྒྲུམ་མས་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་དེ་བཀག་པར་
 འགྱུར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་གཞུང་སྒྲུམ་མས་བསྟན་པའི་དབུ་མ་པ་དེའི་གྲུབ་མཐའ་
 མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་དེ་ལྟ་ན། སྒྲུམ་མས་བསྟན་པ་དབུ་མའི་ལྟ་བར་འགལ་ཏེ།
 དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་ངོ་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་དེ་ཞིགས་པའི་ཕྱིར་སྒྲུམ་ན། དེ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་

ཞེས་སོགས། ཀླང་བ་བཞིས་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་དང་། སྒྲིལ་གཉིས་ཀྱིས་དབྱུ་མ་
 པའི་གྲུབ་མཐའ་ངོས་འཛིན་བ་ཡིན་མོད། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིལ་པའི་འདོད་པ་ནི་ཚུད་ལྷན་གྱི་
 པརྱེ་ཏས་བྱས་བ་ཡིན་པས་གཞུང་དེ་དག་ན་མེད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 སེམས་ཙམ་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་ཡིན་མོད། དེའི་གཞུང་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཙམ་པས་གཞུང་འཛིན་ལས་གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་དོན་དམ་དུ་ཁས་ལེན་
 བ། དེ་བས་ལྷག་པའི་ལྷ་བ་ནི་བྱེད་རང་གིས་དབྱུ་མ་པར་བཞེད་པའི་དབྱིག་གཉིན་ཞབས་སོགས་
 ཀྱི་གཞུང་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་ཕྱེ་བ་དེ་ལ་འཆད་ན།
 གཞུང་འཛིན་ལས་གྲོལ་བར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་འཛིན་ལས་གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་
 ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་དབྱུ་མེས་ཀྱི་ཚུད་གཞི་ཡིན་ན། བྱམས་ཆོས་
 ཕྱི་མའི་མཐར་ཐུག་དབྱུ་མར་གནས་པ་ཉམས་སོ། །དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་ལ་སེམས་ཙམ་
 པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དྲི་མེད་འོད་སོགས་ལས། གྲུབ་མཐའ་
 བཞིའི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ན། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་དང་དབྱུ་མ་བ་ཞེས་འཆད་པ་དང་། ཀྱིའི་རྩོ་རྩེ་
 ལས། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་དེ་ལས་ཕྱིས། །དེ་རྩེས་དབྱུ་མ་བསྟན་པར་བྱ། །སྒྲགས་ཀྱི་རིམ་པ་
 ཀྱན་ཤེས་ནས། །དེ་རྩེས་ཀྱི་ཡི་རྩོ་རྩེ་བསྟན། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་རི་ལྟར་གྲང་སྟམ་ན། དེ་ལ་
 མགོ་མཚུངས་དང་རྣལ་མ་གཉིས་ལས། །

དང་པོ་ནི། འོ་ན་བྱེད་ལ་ཡང་ཀྱི་རྩོ་རྩེའི་ལྷ་བ་དེ་དབྱུ་མའི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྒྲགས་
 ཀྱི་རིམ་པ་ཀྱན་གྱི་ལྷ་བ་དང་། ཀྱི་རྩོ་རྩེའི་ལྷ་བ་ལ་དབྱུ་མ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱེད་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་
 དང་། དབྱུ་མའི་ལྷ་བ་དང་། སྒྲགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཀྱན་གྱི་ལྷ་བ་ལ་བྱེད་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
 བ་ལས། བྱེད་ཀྱི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མི་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྦྱིར་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིལ་བ་བཞི་ཀའི་ལྷ་བ་སྦྱི་ཙམ་ནས་དབྱུ་མའི་ལྷ་བ་ཡིན་ཏེ།
 མཐའ་གཉིས་སེལ་བའི་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲུབ་མཐའ་སྒྲིལ་བ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
 འོག་མ་འོག་མའི་མཉམ་གཞག་གི་ལྷ་བ་ཡིན་དོ་ཤེས་པ་དེ་གཞིར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བོད་
 ཕྱི་མ་དག་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིལ་བ་འོག་མ་གསུམ་ཀའི་ལྷ་བ་ནི་དངོས་སྒྲིལ་པའི་ལྷ་བ་ཡིན་པས་དབྱུ་མ་པས་

བཀག་ཅིང་སྤངས་སོ་སྟམ་དུ་སེམས་པ་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་སོ་སོའི་ངེས་དོན་གྱི་
 སྒྲིང་པོ་སྤངས་པས་ཆོས་སྒྲིང་གི་ཉེས་པ་ལྷི་བའི་ཕྱིར། དཔུ་མར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལྟ་ནའང་། །
 གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞིའི་ཕྱི་མོ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 འཆད་ཚུལ་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་རིམ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་སྒྲེ་བས་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་
 པ་བཞིའི་ཕྱི་མོར་གྱུར་བའི་དཔུ་མ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་
 སྒྲོད་པ་བས་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞི་ཁས་ལེན་ཞིང་། བཞི་བ་དེ་ཡང་དཔུ་མ་པ་ཡིན་པ་དང་།
 དེ་ཡང་སེམས་ཙམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་པ་རང་
 ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་ལས་ལྟག་པའི་དཔུ་མའི་ལྟ་བ་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། གྲུ་སྤྱོད་དང་། ཆོས་
 སྒྲིང་དང་། འཕགས་པ་ལྟ་རྒྱུ་མས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་པ་བས་འཆད་པ་དེ་ཉིད་
 དུ་ངེས་ལ། ལེགས་ལྷན་འབྱེད་དང་སྒྲུབ་སོགས་ཀྱིས། འཁོར་ལོ་བར་བའི་བཀའ་བསྟན་བཅོས་
 རིགས་ཆོགས་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་བཀྲལ་བའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་ཏུ་ནི་ངེས་དོན་དོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་ཞིག་ངོས་འཛིན་རྒྱ་མ་བུར་བ་དང་། སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་བཀག་པ་
 དང་། ཁྱད་པར་ཐལ་འབྱུར་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ས་བསྐྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཀག་པས་ཆད་པའི་
 མཐར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ལ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པ་དག །པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་
 རྒྱུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པའི་ཆེ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་པ་བས་འདོད་པའི་གནས་སྤྱོད་པས་
 སྤྱོད་འདོགས་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་གྲུབ་མཐའ་འཛོགས་ལུགས་དེ་དག་ནི་
 གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞི་ཡི་སེམས་ཙམ་ལས་མ་འདས་སོ། །ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔུ་མ་ལ་
 འཇུག་པ་ན་གསལ་ལོ། །

འོ་ན་ལུགས་དེ་གཉིས་ལས། འཐད་པའི་ཕྱོགས་སུ་བཟུང་བར་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། དཔུ་མ་
 ཞེས་པ་ནི་དགག་བྱ་སྒྲོས་པའི་མཚན་མ་མཐའ་དག་བཀག་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་
 པར་འཛོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འཛོགས་པའི་ལུང་དང་རིགས་པ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་
 འབེབས་རྒྱས་པ་དེ་ལ་དཔུ་མ་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཟབ་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཛོགས་པའི་གང་
 ཟག་དེ་ལ་དཔུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཆེན་མཚན་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་གཅོད་ཚུལ་ལ་

ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་བྱུང་པར་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱུང་པའི་ཆོ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཅི་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ལ། དེའི་ཆོ་མཆན་
 འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྒྱུ་བའི་གོ་སྒྲུབས་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་གིང་མེད་པར་མེ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །
 སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བྱའི་ལྷ་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་བས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་བཟང་བ་ཡིན་ཏེ།
 དེས་བཟང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བྱར་བཤད་ལ། དེ་
 ཉིད་རྩོམ་ཐེངས་ཐེག་པ་བས་ཀྱང་གཞིར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བའི་ལུགས། དེ་ཁོ་
 ན་གཞིར་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུ་མའི་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལ་ནི། རི་སྐད་དུ། དེ་ཆོ་རྣམ་པ་
 གཞན་མེད་པས། །དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི། །ཞེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་མེད་ལ།
 རྩོམ་ཐེངས་ཐེག་པ་ལས་ནི་དེ་ལྷར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་མཐར་ཐུག་གི་ལྷ་བ་
 དབྱུ་མར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རིགས་སོ། །

ཐལ་རང་གི་གཞུང་དུ་ཉམས་སྤྱོད་གི་ལྷ་བ་མ་བཤད་ཀྱང་སྒྲོབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་ལྷ་བ་དེ་
 མ་རྟོགས་སོ་ཞེས་ནི་སྒྲུབ་པ་མི་བྱ་ཞིང་། ཐལ་རང་གི་ལྷ་བ་དེ་ཡང་བསྟོད་ཆོག་སེམས་སུ། རྩོམ་
 ཐེག་པའི་ཉམས་ལེན་དང་སྒྲེལ་བའི་ཆོ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བཟང་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་
 བྱ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་བའི་ལུགས་དང་མཚུངས་ཀྱང་། མཆན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་འགོག་བྱེད་གྱི་
 རིགས་པ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་བ་ལས་ལྷག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྒྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ལྷ་བའི་འཛིན་
 ཚུལ་ཀྱང་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སུ་ཞེན། མ་ངེས་ཏེ་ལུགས་དེར་ལྷ་
 བས་སྒྲོས་པ་གཅོད་པའི་ཆོ། གཞུང་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་བཀག་ནས་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་
 སུ་སྤྱོད་བྱར་འཆད་པ་ཉིད་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོག་སེམས་བསག་གི་ཆོ་སྒྲུགས་དོན་
 བསམས་ནས་ཡེ་ཤེས་ལ་ང་རྒྱལ་འཛིན་པ་དང་། ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆོ་རང་བཞིན་ལྷན་
 སྒྲུས་ཀྱི་ངང་ལ་མཉམ་པར་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་སྒྲུགས་ལུགས་
 སུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བ་ལྷར་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་བཅད་ནས་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་འཛིན་པ་ཡང་
 བཤད་དེ། མདོར་བྱས་ལས་དངོས་པོ་མེད་པ་སྒྲོམ་པ་མེད། །བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་སྒྲོམ་པ་མིན། །
 དེ་བས་དངོས་པོ་དངོས་མེད་པས། །སྒྲོམ་པ་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །ཆོག་སེམས་བཅད་འདི་ཡི་རྒྱ་མི་

ཀྱུ་འི། །བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་སྟོང་པར་སྒྲོམ། །ཆོ་ག་འདི་ཡི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །ཡེ་ཤེས་ས་གཞི་
བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །

མདོར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་དག་ལས། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་བ་དག་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་བ་དང་། རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་བ་རྣམས་སུ་འཕགས་ཡིན་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ལྷ་བ་དེའི་དངོས་ཀྱི་རིག་བྱུང་བྱུང་པའི་ངེས་དོན་ཞིག་ཁས་ལེན་བྱིན་ཆད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་
ཡེ་ཤེས་ལ་ངོས་འཛིན་པས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ལས། གང་འདིར་སྟོང་རྗེ་
དམིགས་པ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་
དང་ལྷན་པ་དུས་གསུམ་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྒྲིབ་དུ། དུས་གསུམ་དུ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་པ་ནི།
སངས་རྒྱུས་པའི་གྲུབ་མཐའི་ངེས་པའོ། །ཞེས་དང་། སྒྲིབ་ཅིག་ག་ ཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་
ཡེ་ཤེས་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །ཅེས་སོ། །བྲལ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་རིགས་ངོར་ཡིན་
གྱི། མཉམ་གཞག་གི་ངོར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དེའི་སྟོང་བྱུང་མི་འཐད་པས་སོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྱི་མར་ནི། ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་གཞན་སྟོང་གི་རིགས་པ་
དང་། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྟོང་བྱ་གཉིས་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་
སྤྲུགས་དང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསལ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་
པར་ཁས་ལེན་པ་ནི་སྤྱི་ཡང་མེད་པ་དེའི་བྱིར་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་
དཔུ་མར་གྲུབ་པོ། །གལ་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པའི་གཞུང་ན། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་ཅན་ཆོས་
དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་གི་རོ་བོས་སྟོང་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མ་བཤད་པའི་བྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་མེད་དོ། །ཅེ་ན། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། གསང་བ་འདུས་པ་དང་།
དགུས་པ་རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་སྟེ་དག་དང་། སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དག་ལ་ཡང་ཏ་ཅང་ཐལ་
བར་འགྱུར་ཏེ། སྤྲུགས་དོན་བསམས་ནས་སྒྲོམ་པའི་སྒྲུབས་དེར་ནི་རིགས་པ་དེ་མི་འཆད། སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་དབང་བཞི་པའི་སྒྲུབས་དེར་ཡོད་དགོས་ན། དེར་ཡང་། རི་
སྒྲིབ་དུ། ཡེ་ཤེས་འདི་ནི་ཆོས་ལྷ་ཞིང་། རྡོ་རྗེ། ཞེས་སོགས་སྟོང་ཉིད་རྡོ་རྗེར་བཤད་གྱི།
གཞན་དུ་ཡོད་པར་མ་བཤད་པའི་བྱིར། འོ་ན་རིགས་པས་དབྱུད་བཞེད་དུ་ཁས་ལེན་ནམ་ཞེ་ན།

མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་ངོ་བོར་ནི་གཅིག་དང་དུ་མ་སོགས་མཐའ་གང་དུ་
 ཡང་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཞོམ་དུ་མེད་པར་འགལ་ལོ། །ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ།
 རྟོག་པས་གཞོམ་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་གཞོམ་དུ་མེད་པ་མི་འགལ་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་
 བྲལ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་ལ་དེར་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ཏེ།
 གསང་སྟགས་ཐབས་ལ་མ་ཁས་པའི་བྱེད་པར་གྱིས་བརྗོད་བྲལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་
 གྱིས་བསམ་མེད་དང་བརྗོད་མེད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དབང་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་
 བཞིན་ནོ། །ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བ་དང་། དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་སོ་སོར་གསུངས་པ་
 ཅམ་གྱིས་དོན་འདི་ལ་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཐེག་པ་རྒྱུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྣལ་
 འབྱོར་སྟོན་པ་ལས་ལྷག་པའི་དཔུ་མ་ཡོད་པ་དང་། སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་དཔུ་མ་ནི་རྣལ་འབྱོར་
 སྟོན་པ་ལྟ་ཞོག །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་དཔུ་མ་ལས་ཀྱང་ལྷག་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བའི་ཆ་
 ནས་སྒྲུམ་ལས་ལྷག་པ་སྟགས་ལ་མེད་དོ། །ཅེ་ན། ལྟ་བའི་མིང་། ཡུལ་སྒྲོས་བྲལ་ལ་བཤད་པ་
 དང་། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། སྒྲུམ་འི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལས་ལྷག་པ་
 སྟགས་སུ་མ་བཤད་མོད། བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྒྲུམ་ལས་ལྷག་པར་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་ཅན་
 མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བས་ཡུལ་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་མཐའ་ཆོད་ལུང་རིགས་འདི་ཅམ་གྱིས། རྗེ་མཚུན་བྱམས་པའི་གཞུང་ལུགས་སྒྲོས་
 ཅི་འཆལ། །ཐོགས་མེད་མཆོད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ན། །མ་ལུས་དཔུ་མར་གྲུབ་པ་འདི་
 ཡ་མཚན། །ཞེས་སྒྲུས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ། གསུམ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མིང་དོན། དེ་དང་
 ལྷན་པའི་བསྟན་བཅོས་དངོས། གཞུང་གཞན་དུ་འབྱུལ་བ་སྤང་བའི་དོན་དུ་རྩོམ་པ་བའི་མིང་
 བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་ཤིང་རྩའི་སྒྲིལ་ཆེན་གཉིས་ལས་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ཐོག་མར་
 བྱམས་པ་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་སྒྲིལ་འཛིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲིབ་དཔོན་ནི།
 གཉིས་ཏེ། མགོན་པོ་སྤྱི་སྒྲུབ་ཞབས་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དོ། །འདི་གཉིས་ཀ་ཡང་།
 དེས་དོན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འཆད་པ་ལ་འབྱུལ་བ་མེད་པ་ཉིད་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་

ཏེ། རི་སྐད་དུ། དགོ་སྒྲོང་དཔལ་ལྷན་ཞེས་གྲགས་པ། །དེ་མིང་གྲུ་ཞེས་འབོད་པ་སྟེ། །ཡོད་
དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་འཛིག་བྱེད། །ང་ཡི་ཐེག་པ་འཛིག་རྟེན་དུ། །སྒྲུ་མེད་ཐེག་པ་རབ་བསྐྱབས་
ནས། །ཞེས་དང་། ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་དགོ་སྒྲོང་ནི། །བསྐྱར་བཅོས་དེ་ཡི་དོན་ལ་མཁས། །
མདོ་སྟེ་དང་དོན་ངེས་པའི་དོན། །རྣམ་པ་མང་པོ་རབ་ཏུ་འབྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་བཞག་པའི་ངེས་དོན་གྱི་གནས་ནི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་ཆོས་ལྷ་ལས་
གཞན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཤད་པ་མེད་པར་སྒྲོན་གྱི་ཆེན་པོ་རྣམས་མཐའ་དག་མཐུན་ལ། དེ་གི་
གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་མཐའ་དག་དུ་ནི་ཐོགས་མེད་ཞབས་ལས་གཞན་དུ་མ་གཡོས་
པ་ཉིད་གྱི་ཐུར་འདི་ཡང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འཛིན་ནོ། །རྗེ་
བཙུན་དེའི་གཞུང་དང་པོ་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལ་དབུ་མའི་སྟོལ་གཉིས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་
དག་བྱུང་བ་ནི། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྟེ་དང་། མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཤེན་པ་སོགས་ཡིན་
ལ། གྲུ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་སྟོལ་གཉིས་པོ་སོ་སོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཆད་པ་ནི། འཛིགས་
མེད་ཆོས་སྒྲོང་ཞབས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་དག་གོ། །

དེ་ལ་འང་གཉིས་ཏེ། གནས་སྐབས་སུ་རང་ཕྱོགས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་རང་རྒྱུད་པར་
གྲགས་པ་དང་། ལྷ་བའི་ཆེ་གནས་སྐབས་སུ་རང་རང་ཕྱོགས་མི་སྐྱབ་ཅིང་། གཞན་ཕྱོགས་ཐལ་
འབྱུར་ཁོ་ནའི་སྟོན་ནས་འགོག་པར་མཛད་པ་ཐལ་འབྱུར་པར་གྲགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
ཤིང་རྟའི་སྟོལ་ལ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་གཉིས་དང་། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཏེ། དེ་
དག་ལས་རི་སྐད་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་འདིར་འཆད་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་གཉིས་
རྣམ་པར་དབྱེ་ཞེས་པ་ནི། ཐུར་དབུ་མ་རྒྱུད་དུ་ནི་ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་ངེས་དོན་གྱི་ལྷ་བ་ལ་འཆད་པར་
ཀྱན་ལ་གྲགས་ཤིང་། དབུ་མ་ཆེན་པོ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་བཞིའི་ཡ་མཐར་གྱུར་པའི་དབུ་མ་དེ་
ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་ངོས་འཛིན་ལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་པའི་གཞུང་ལས་འབྱུང་
བ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའོ། །གཉིས་ཀ་ཆེན་པོ་ཁོ་ནར་འཛིག་
གམ་ཞེན། དེ་ལ་གནས་སྐབས་གཉིས་ཏེ། བར་ཐུན་ཐེག་པ་རྒྱུད་པའི་སྐབས་དང་། ལྷགས་ཀྱི་
ཐེག་པ་དང་ཟུང་དུ་སྟེལ་བའི་ཆེའོ། །དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པའི་དབུ་མ་ཉིད་

ཆེན་པོ་སྟེ་མཆོན་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་སྐྱ་མ་ལས་ཆེས་ཟབ་པའི་བྱིར། དེའི་
ཆེ་ཅིག་ཤོས་དབུ་མ་འབྲིང་པོར་བཞག་གོ། །

གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ། བཀའ་ཐ་མའི་དངོས་བསྟན་དང་འབྲེལ་
བ་དང་། བར་པའི་དངོས་བསྟན་དང་འབྲེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དབུ་མ་ཆེན་པོ་ཁོ་ནར་དེས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
ཉིད་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྦྱང་བྱ་ཉིད་དུ་དེས་པའི་དབུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་འབྲེལ་བ་ཡང་།
ཐེག་པ་འདིར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་དབྱེད་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་གཙོ་མི་ཆེ་ལ། སྒྲོམ་པས་
ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་གཙོ་ཆེ་བའི་བྱིར། དེའི་ལྷགས་ལ་རིགས་ཆོགས་གྱི་དངོས་བསྟན་དབུ་མ་འབྲིང་
པོར་གྱུབ་པོ། །རིགས་ཆོགས་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་དབུ་མ་དེ་ཡང་བསྟོད་ཆོགས་གྱི་ཉམས་སུ་སྦྱང་
བྱ་དང་འབྲེལ་ན་ནི། སྐྲགས་གྱི་ཐེག་པ་འདིར་དབུ་མ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་དེས་པས་སྒྲོལ་གཉིས་ཀ་
ཡང་དབུ་མ་ཆེན་པོར་གཞག་དགོས་ཏེ། འདིར་མཆོན་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་འགོག་བྱེད་ཐོས་བསམ་
གྱི་རིགས་པ་ཁོ་ན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི། སྒྲོས་པ་གཙོད་ཚུལ་གྱི་དང་། ཉམས་སྦྱང་གི་དབྱེ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། གཞན་སྟོང་དུ་
འབེབས་པའི་ཚུལ་ལས་སོ། །གཞན་སྟོང་གི་གཞི་ཆོས་ཅན་དོས་འཛིན་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་
བྱུང་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་གཞུང་དུ། སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་དགག་བྱ་ཀྱན་བཏགས་གྱིས་
སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བཤད་པ་དང་། རྒྱུད་སྒྲུ་མ་དང་ཡུམ་གྱི་གནོད་འཛམས་སུ་ཆོས་
ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དགག་བྱ་ཀྱན་བཏགས་གྱིས་སྟོང་བར་བཤད་པའོ། །གཉིས་པོ་ཡང་ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་ཀྱན་བཏགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་སུ་བསྟུས་པ་དང་། གཞན་དབང་དང་གསུམ་དུ་
བྱེ་བའི་བྱེད་པར་ལས་ཡིན་གྱི། འགལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རང་སྟོང་གི་འཆད་ཚུལ་ལ། ཆོས་
ཅན་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་རང་གིས་སྟོང་བར་འཆད་པའི་ལྷགས་དང་། དེ་ལྟར་བཤད་ན་
ཆད་སྟོང་དུ་སོང་བས། ཆོས་ཅན་ཆད་གྲུབ་གྱི་སྟོང་དུ་དགག་བྱ་གཞི་མ་གྲུབ་གྱིས་སྟོང་བ་ལ་རང་
སྟོང་དུ་འཆད་པའི་ལྷགས་གཉིས་བོད་དུ་བྱུང་ཡང་། བྱི་མ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པའི་ལྷགས་སུ་ནི་

ལུང་དང་རིགས་པས་མི་འཐད་དོ། །ལུང་ནི་མདོའི་དངོས་བསྟན་དུ་མ་ཟད། བསྟན་བཅོས་སུ་
ཡང་། གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། །ཡིན་ཕྱིར་མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང་། །ཞེས་སོགས་ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བ་དང་། རིགས་པ་ནི། འཆད་ཚུལ་དེ་འདྲ་དེ་ཡང་། སྟོང་གཞིའི་ཆོས་ཅན་
གཞན་དབང་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དགག་བྱ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པར་འཆད་པ་ལས་གཞན་དུ་
མ་འདས་པས་གཞན་སྟོང་གི་འཆད་ཚུལ་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱད་པར་ནི། རིགས་ཚོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ལ་ངེས་དོན་མེད་
དགག་གི་ཆ་ལས་གཞན་དུ་མ་བཤད་པས། ཅི་ཡང་མི་སྟོམ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་དང་། ཅི་ཡང་
མ་མཐོང་བ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་འཆད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཆད་ལ། དེ་
ཉིད་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་དང་སྒྲ་བའི་གཞུང་དང་སྟོད་འཇུག་ན་གསལ་ལོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བའི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག །ལྟ་བ་རང་སྟོང་དུ་བཤད་ནས། སྟོམ་པ་
སོ་སོར་རང་རིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཁས་ལེན་པ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་བཀའ་ཐ་མ་ངེས་དོན་
མཐར་ཐུག་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་ཏེ། བཀའ་བར་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ངེས་དོན་ནི་རྣལ་འབྱོར་
མདོན་སུམ་གྱི་ཉམས་སུ་སྟོང་བྱར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡེ་ཤེས་
ཡོད་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཁས་
ལེན་པའི། སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བཀའ་ཐ་མ་ངེས་དོན་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་
ཉིད་མེད་དགག་གི་ཆ་མཐར་ཐུག་གི་དོན་དམ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་ཚོགས་དང་།
འཇུག་པ་དང་། ཤེས་རབ་ལེའུ་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡེ་ཤེས་མི་འདོད་པ་
ཉིད་གསལ་ཞིང་། ཇོ་བོ་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡེ་ཤེས་ཁས་ལེན་པ་
རིགས་ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་བཀའ་བ་དང་། ས་སྒྱ་བརྗེ་ཏའི་གསུང་གིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སར་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་འདྲི་ན། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལས་འདས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་། མ་
བྱ་བྱང་བཅུ་ན་སོགས་བོད་ཀྱི་དབུ་མ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་འཆད་དོ། །འོན་ཀྱང་། བཀའ་
བར་བའི་དངོས་བསྟན་ཁོ་ན་ལས་ངེས་དོན་གཞན་དུ་མི་འཆད་པ་དག་གི་ལུགས་ལ། ལྟ་བ་རྟོགས་
ནས་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། ཇོ་བོ་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས། ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་གཟིགས་པ་ཡི། །

ཀླུ་སྐྱབ་སྒྲོལ་མ་རྒྱ་གྲགས་ཡིན། །དེ་ལས་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་གིས། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་
 ཉོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་ནས། མན་ངག་དེ་ངོས་འཛིན་པ་ན། རི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་
 ཤིང་གཉིས་དུད་པས་མེ་བུང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཤིང་གཉིས་པོ་ཉིད་ཆོག་ཅིང་མེད་པའི་རྗེས་ལ། གང་
 གིས་སྒྲེག་པར་བྱེད་པའི་མེ་དེ་ཉིད་ཀྱང་རང་ཞི་བ་དེ་བཞིན་དུ། རང་དང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཅུམ་ན་ཤེས་རབ་ཉིད་ཀྱང་སྤྱང་བ་མེད་ཅིང་། འོད་གསལ་བ་
 སྤྱིའི་ངོ་བོར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་བྱིང་བ་དང་རྒྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་དུ་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་བསལ་
 ཏེ། བར་སྐྱབས་དེར་ཤེས་པ་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག། ཅིར་ཡང་མི་འཛིན། དུན་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་
 བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ། རི་སྐད་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཆོས་རྒྱུན་མ་ལངས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་
 ཤེས་པ་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དབུ་མའི་མན་ངག་ལས་གསུངས་པ་དང་། རྩོ་བོས། རྣམ་པ་
 གཅིག་པའི་མན་ངག་ལས། གང་གི་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པར་ཆད་ཤེས་རབ་མངའ་
 རྟེ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དུ་གནས་གྱུར་ནས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་མི་མངའ་སྟེ་གོམས་ནས་མཐར་
 བྲིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཐབས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པར་རང་གི་ངང་གིས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 དང་འབད་ཚུལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་དུས་དེ་ན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། འཕགས་པ་
 ཀླུ་སྐྱབ་ནི་མི་བཞེད་དེ། རི་སྐད་དུ། སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །མ་གཟིགས་མི་
 གཟིགས་གཟིགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བརྒྱད་པའི་མན་ངག་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚུལ་འདི་ནི་སྤྲུགས་ལྷགས་སུ་སྒྲོས་པ་གཅིང་པའི་ཕྱོགས་
 གཅིག་ཏུ་རུང་ཡང་། དེས་དོན་གྱི་ཉམས་ལེན་མཐར་ཐུག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། ཉམས་སུ་སྤྱོད་བྱ་ཅི་ཡང་
 མ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་འབྲེལ་ཡང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་གང་ཡིན་ཀྱང་མཉམ་
 གཞལ་འཛིན་མེད་དུ་གནས་དགོས་པར་བཤད་མོད། རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པས་ཐ་སྐྱད་བྱེད་པའི་ཆེ་རྟོག་
 མེད་ཀྱི་མཉམ་གཞལ་ཏུ་སྤྱོད་བྱ་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་ཀྱང་རྟོག་པས་བསམ་དུ་མེད་ཅིང་།
 སྒྲས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྤྱང་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་དེ་ལྟར་མི་འཆད་དེ། མཉམ་
 གཞལ་ཏུ་མཐོང་རྒྱ་དང་སྤྱོད་བྱ་ཅི་ཡང་མ་དམིགས་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་ཐ་སྐྱད་འདོགས་
 སོ། །ཞེས་འཆད་པ་དག་ཁོ་ནར་དེས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ནས་དེས་དོན་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱིན་གྱི་འབྲུག་སྒྲུ་

ཐེག་པ་ཆེན་པོར་མ་ཟད་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་མཐའ་དག་གི་བསྟན་པའི་འགྲོས་སོ། །འགྲོ་ཚུལ་ནི།
 རྟག་དང་ཆད་པའི་ལམ་དུ་མི་གཤེགས་པར། །ངེས་པར་དབྱེ་མའི་ལམ་ནས་འགྲོ་མཁས་པ། །
 ཞེས་ཏེ། བྱེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་འབྱུང་པའི་རྟག་ཆད་སྟོང་ཚུལ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། །འཇིག་ལྟས་
 བཟུང་པའི་བདག་དེ་སྤར་ཡོད་པ་དང་། །དེ་འདྲ་དེ་ཕྱིས་མེད་པར་ཁས་སྤངས་ན་རྟག་ཆད་གཉིས་
 ལས་མ་འདས་པས། །དང་པོ་རྟག་པ་དང་། །ཕྱི་མ་དེ་ཆད་པའི་མཐར་སོང་བས་དེ་ལྟར་མི་འཆད་
 གྱི། །དེས་གཟུང་པའི་བདག་དེ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་མ་ཁྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལྟ་བུ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་
 སྒྲ་བས་ཀྱང་འདོད་པའི་དབྱེ་མའི་ལྟ་བུ་སྟེ། །གོང་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་དབྱེ་
 བས་མཆོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། མྱོངས་པའི་མུན་ཆེན་སེལ་ལ་ཕྱག་བགྱིའོ། །ཞེས་པ། གྲུབ་པའི་མཐའ་
 བཞི་དང་། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་དང་། །ཁུངས་ཐུབ་པའི་མན་ངག་གི་ལུང་
 གང་ཡིན་ཀྱང་འདྲ་སྟེ། །དེ་དང་དེ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་དེས། །ལྷགས་དེ་དང་དེར་
 གྲགས་པའི་མ་རིག་པའི་རྩ་བ་དུངས་འབྱིན་པར་རྣམ་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས། །རང་རང་
 གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན། །དེ་ནས་བཤད་པའི་གཉིན་པོས་མི་སེལ་ན། །རྒྱལ་བས་
 དབང་པོར་འཆམས་པའི་ཆོས་བསྟན་པ། །ཆད་ལྟར་མཁས་པའི་གཞུང་གིས་བཀྲལ་བ་འགལ། །
 ཞེས་སོ། །ཕྱག་ནི་གཉིས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དང་། །དོན་དམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། །འཇིག་རྟེན་
 ན་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། །ཕྱི་མ་ནི་གང་ལ་དང་། །གང་གིས་འཆལ་བ་རོ་གཅིག་པར་ཤེས་པ་སྟེ།
 མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་སོགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། གཉིས་ཏེ། བསྟོད་པ་དང་། །ཕྱག་འཆལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། །ཆོས་ཀུན་
 གདོད་ནས་ཡོད་མ་ཁྱོད་པ་དང་། །ཞེས་པ་གནས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། །སྤང་ཚུལ་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས། །ཕན་ཚུན་ལྟོས་པར་འཇིག་པའི་ཤེས་བྱེད་གྱིས། །ཞེས་པ། །སྤང་ཚུལ་ལ་
 ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་པ་དེ། །གཞི་གང་ཞིག་གནས་ཚུལ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲེལ་བ་མ་
 ཡིན་ཏེ། །རི་སྐད་དུ། །ཕན་ཚུན་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་འགྲུབ་པ་ནི། །འགྲུབ་མིན་ཉིད་ཅེས་དམ་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེའི་བྱེད་ལས་ནི། །རྟག་དང་ཆད་

པའི་མཐའ་གཉིས་སེལ་མཁས་པ། །ཞེས་ཏེ། རིགས་ཚོགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ལྷ་བས་སྒོ་
 འདོགས་གཙོད་པའི་ཆོ། སྒྱིར་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཤིག་ཁས་སྤངས་ན་རྟག་པ་དང་། དེ་
 བཅ་ཞིག་མེད་པར་སོང་བ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་ན་ཆད་པའི་མཐའ་ལས་མ་འདས་ལ། མཐའ་དེའི་
 སེལ་བྱེད་ནི། ཤེས་བྱ་གང་ཡང་གདོད་མ་ནས་ཡོད་མ་སྒྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་
 ཡང་། གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། །དེ་ནི་མེད་པ་མིན་པས་རྟག་ །སྒོར་བྱུང་ད་ལྷ་མེད་
 ཅེས་པ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་མེད་ཚུལ་ལ། གཉིས་ཏེ།
 སྒྲོའི་བུམ་པ་རང་དུས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་མི་རྟག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱི་དྲོའི་དུས་སུ་མེད་པར་
 སོང་། །ཞེས་དང་། ཡང་བུམ་པ་སོགས་སྒྱིར་ཡོད་པ་དང་། རིགས་པས་བཤིག་པའི་ཆོ་མ་རྟེན་པ་
 ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་འདི་དག་ནི། བྱི་རབས་ཀྱི་གངས་ཅན་པ་ཀུན་ལ་སྤང་བས། དབུ་མ་ལས་རྣམ་
 པར་འབྱམས་སོ། །ཞེས་འདིར་སྒྲུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུ་སྐྱབ་ཞབས་ལ་གུས་པས་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པ། ཆོག་གསུམ་པོ་
 བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་དང་སྒྱུར་ཞིང་། གྲུ་དབང་དང་སྤྱི་སྒྱུབ་ཀྱི་བྱེད་པ་ཡོད་པས་ན་སྒྲུབ་གད་
 འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་མཚན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ། སྒྲུ་མ་ལྟར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གང་སྒྲོང་པའི་གཞི་གཞན་དབང་
 དང་། གང་གིས་སྒྲོང་པའི་དགག་བྱ་ཀུན་བཏགས་དང་། དེ་དེས་སྒྲོང་པའི་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་
 གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་མ་རྟོགས་ན་འཁོར་བའི་རྒྱ་
 དང་། རྟོགས་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དུ་བསྐྱོན་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྒྲོད་པ་ནི། ཀུན་བཏགས་
 རོ་བོ་ནམ་ཡང་ཡོད་མིན་ཞིང་། །ཡོངས་གྲུབ་གདོད་ནས་གྲུབ་དང་གཞན་གྱི་དབང་། །བདེན་
 གཉིས་ཟུང་འཇུག་ཚུལ་གྱིས་མཐའ་གཉིས་པོ། །སེལ་མཛད་ཅེས་པའོ། །ཟུང་འཇུག་ནི་གཉིས་
 མེད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། ཟུང་འབྲེལ་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་གང་ཞེན། བདེན་པ་གཉིས་པོའོ། །
 དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 སོ། །དེའི་ཡང་གཏན་ཆོག་སྤྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་མཚན་གཞིར་འཛིན་རྒྱ་ཀུན་བཏགས་
 ལས་གཞན་མེད་ལ། དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཐར་ཐུག་གི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཡོད་

པ་མ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ཡང་། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་ངེས་ལ།
 དེ་ལའང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་ལས། བདག་དང་དེ་འཛིན་པའི་རྟོག་
 པ་ནི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་དེར་སྒྲུང་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་གཟུང་འཛིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པ་དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་
 པ་གཉིས་པོ་དབྱེར་མེད་དུ་འདུ་བའི་གཞི་ནི་གཞན་དབང་གི་མིང་ཅན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲུང་
 ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེའོ། །དོན་དེ་ལ་བསམས་ནས་གཞན་དབང་ལ་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་ཅེས་
 སྒྲུས་སོ། །གཞན་དབང་བདེན་གྱུ་བ་ནི་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 གཞུང་དུ་དེ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་བཤད་པའི་བྱིར། དེའི་ངོ་བོ་བདེན་པར་བཤད་པས་དེ་བདེན་པར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། ལུས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆོས་ཉིད་དུ་འཆད་པའི་སྐབས་བཞིན་ནོ། །ཡོངས་གྲུབ་བདེན་
 པར་ཁས་སྤངས་ན་རྟག་པའི་མཐར་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་ན་ལྟ་བུ་འདིས་མཐའ་གཉིས་
 སེལ་ཞེན། ཉེས་པ་མེད་དེ། མཐའ་གཉིས་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བའི་འཛིན་
 སྒྲུངས་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་བདེན་ནོ་ཞེས་པ་ནི། ལྟ་སྒྲོམ་གཉིས་ཀའི་རྗེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དེ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་
 བའི་བྱིར་དེ་ལ་བདེན་འཛིན་ལྟ་གཟི་བྱས་སོ། །སྒྲུམ་ན། རིགས་པ་དེས་དེར་གཏན་ལ་འབེབས་
 མི་བྱས་ཏེ། དེའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་བྱིར། བདེན་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་དེར་འཛིན་མི་བྱས་ཏེ།
 དེའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་བྱིར། ཡོངས་གྲུབ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེའི་ཡུལ་ནི་དེའི་
 དོན་སྒྲིལ་མ་གཞན་སེལ་ལས་མ་འདས་ལ། དེ་ནི་ཀུན་བཏགས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་བོས་
 སྟོང་པར་གཏན་ལ་ཡབ་ཟེན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐོགས་མེད་ཞབས་ལ་མགོས་ཐུག་འཆལ། །ཞེས་པ་ཡང་བྱ་བྱེད་ལས་
 གསུམ་དང་སྒྱུར་ལ། འདིས་མི་པམ་མགོན་པོ་ལ་དངོས་སུ་གསན་པ་ནི་སྟོ་བརྟན་དང་སང་གི་
 བཟང་པོ་གཉིས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་རྩུམ་པའི་རྒྱ་ནི། མི་ཤེས་པ་དང་། འགྲན་
 སེམས་དང་སྤྲུག་དོག་པས་མ་ཡིན་གྱི། བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་དང་། བཀའ་འཁོར་
 ལོ་གསུམ་པ་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་སྒྲིད་ནས་ཆོས་སྟོང་གི་ཉེས་པ་སེལ་བའི་དོན་དུའོ། །

ཞེས་འཆད་པ་ནི། ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་དོགས་གྲུབ་པའི་མཐའ། །ཀུན་གྱི་ཅེ་མོར་གང་
 གྱུར་དབུ་མའི་སྒྲིལ། །ཁྱུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་རབ་བྱེ་བའི། །ངོ་མཚར་གིང་རྟའི་སྒྲིལ་
 གཉིས་འདི་ན་མཐོང་། །ཞེས་པ། སྤྱིར་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་བཞི་ཀ་ཡང་རང་རང་གི་ལྷ་བ་དབུ་མར་
 ཞབས་ལེན་མོད། དེ་ཙམ་ཞིག་གིས་བྱེད་དུ་འགོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་དེར་
 བཤད་པའི་ལུང་དང་། རྗེ་རྗེ་ཐེག་པར་མཉམ་གཞག་དུ་ཉམས་སུ་བྱུང་བྱུང་གང་ཡིན་བཙུན་པའི་
 རིགས་པ་ལས། བཀའ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་བྱམས་པའི་ཆོས་ཕྱི་མ་བཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་སྡེ་ཉི་ཤུ་
 པོའི་མཐར་ཐུག་གི་ལྷ་བ་དབུ་མ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་རུས་པའི་ཆད་མ་རྟོག་པ་ནི་འདི་རྩུམ་པའི་
 རྒྱུའོ། །གསུམ་པ་རྩུམ་པར་དམ་བཙུན་པ་ལ། སྒྲིལ་གཉིས་པོ་གནས་སྐབས་སུ་རིགས་པས་
 གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་པ་དང་། སྒྲིལ་པས་ཉམས་སུ་བྱུང་བྱུང་དེས་དོན་ཞིག་
 རོས་འཛིན་པའི་ཆེ་འཛིན་ཚུལ་ལ་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པར་འདོད་པས་འདི་རྩུམ་མོ། །
 ཞེས་སྟོན་པ་ནི། འཕགས་མཆོག་རྣམ་གཉིས་གིས་བྱེད་མདོ་ཡི་ལུགས། །རང་གཞན་སྟོང་པའི་
 འཆད་ཚུལ་མི་མཐུན་ཀྱང་། །འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དེས་དོན་འདི་ཡིན་ཞེས། །སྟོན་ལ་བྱེད་པར་མེད་
 དེ་འདིར་འཆད་དོ། །ཞེས་པ། སྒྲིལ་འབྱེད་སྒྲིལ་གཉིས་ཀས་བཀའ་ཐ་མའི་དེས་དོན་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་དེ་དོས་འཛིན་པ་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྟོང་བྱུར་
 གྱུར་པའི་གཞོམ་དུ་མེད་པ་སེམས་གྱི་རྗེ་རྗེ་དེ་ཉིད་ལ་འཆད་པར་མཐུན་ལ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་
 དདོས་བསྟན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། སྒྲིལ་དང་པོས་མཐར་ཀུན་རྗེ་བཞི་ནར་བཤད་པས་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་དང་མཉམ་གཞག་གི་སྟོང་བྱུར་འཆད་པ་ལྷ་ཅི་སྟོས། ལུགས་དེར་འཁོར་ལོ་བར་
 པའི་དདོས་བསྟན་གྱི་སྒྲིལ་འཆད་པ་ན། སེམས་གྱི་རྗེ་རྗེ་ལ་བསྒྲིལ་བྱེད་དུ་མི་འཆད་པར།
 སྒྲིལ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་སྒྲིལ་དུ་བཏགས་པའོ། །སྒྲིལ་འབྱེད་གཉིས་པས་ཀྱང་། འཁོར་ལོ་བར་
 པའི་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་འཁོར་ལོ་ཕྱི་མས་གཏན་ལ་འབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
 ཉིད་ཡིན་ལ། བར་པའི་དདོས་བསྟན་ལ་ཡོད་པའི་གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེད་
 དགག་གི་ཆ་དེ་ནི་སྟོང་བྱེད་ལྷ་ཅི་སྟོས། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཙམ་དུ་མི་བཞེད་དེ། སྤྱི་མཚན་
 ཡིན་པ་དང་། ཐོས་བསམ་གྱི་རྟོག་པས་སྒྲིལ་བཏགས་པའི་བྱིར། དེས་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་

ཞིག་ངོས་འཛིན་པའི་ཆོན་སྒྲོལ་གཉིས་ཀ་མཐུན་ནོ། །

གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉིད་དགོད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ། ཡན་ལག་རྒྱལ་པར་བཤད་པ། དེས་ན་ལམོར་ལོ་གསུམ་པ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་དུ་གྱུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་ལྷ་སྟོད་འབྲས་གསུམ་རི་ལྷར་ཡིན་པའི་ཚུལ། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མའི་ལྷ་སྟོད་འབྲས་གསུམ་རི་ལྷར་འཆད་པའི་ལུགས། དབུ་མ་སྟོད་ཆོགས་ཀྱི་ལྷ་སྟོད་འབྲས་གསུམ་ངོས་བཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷ་བ་རང་སྟོང་གི་རིགས་པས་སྟོ་འདོགས་བཅད་ཅིང་། སྟོ་མ་པ་ཡུལ་དམིགས་མེད་དང་། ཡུལ་ཅན་འཛིན་མེད་ཀྱི་དང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས། རྗེས་ཐོབ་ས་བཅུའི་རིམ་པས་སྦྱོན་སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་འབྱས་པར་བྱས་པ་ལས། འབྲས་བུ་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་། གཞན་སྣང་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་ལྷན་གྱིས་གྱུབ་པོ་ཅེས་འཆད་པ་ནི། རྩ་ཆེན་བསོད་ནམས་ཆོགས་ལ་མི་སྟོད་པར། ཆོས་ཀྱན་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་རིགས་པ་ཡིས། །འཛིན་མེད་དང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བྱས་པས། །སྐྱ་གསུམ་ལྷན་གྱིས་གྱུབ་པ་སྐྱ་སྐྱབ་གཞུང་། །ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་བ་གཞན་སྟོང་གི་རིགས་པས་སྟོ་འདོགས་བཅད་ཅིང་། སྟོ་མ་པ་སོ་སོར་རང་གི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས། སྟོད་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་ཟུང་དུ་སྒྲེལ་བས་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ཆང་དང་། གཞན་སྣང་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་ལྷན་གྱིས་གྱུབ་པོ། ཞེས་འཆད་པ་ནི། གསལ་སྟོང་གཟུང་འཛིན་བྲལ་བའི་རིག་པ་ཅུམ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་ཤེས་ནས། །མཐའ་ཡས་བསོད་ནམས་ཆོགས་དང་ཟུང་འབྲེལ་བས། །སྐྱ་གསུམ་ལྷན་གྱིས་གྱུབ་པ་ཐོགས་མེད་གཞུང་། །ཅེས་པའོ། །སྒྲོལ་དང་པོའི་སྟོ་མ་ལུགས་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་སྒྲགས་ཀྱི་རིམ་གཉིས་སྟོ་མ་ཚུལ་དང་མི་འགྲིག་ཅིང་། སྒྲོལ་ཕྱི་མའི་སྟོ་མ་ལུགས་དེ་སྒྲགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་དང་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་ཆགས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། ལྷ་བ་རང་སྟོང་གི་རིགས་པས་སྟོ་འདོགས་བཅད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་འོག་ཏུ། སྟོ་མ་པ་སྟོས་བྲལ་ཆོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དྲི་མ་སྦྱང་བའི་

གཞིར་བཞག་ནས་ཐབས་ཤེས་བྱུང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་སུ་བྱུངས་པས་བྱུངས་འབྲས་སྐྱ་གསུམ་ལྟར་
 གྱིས་བྱུང་བ་ཡང་ལྷ་སྐྱུང་ཡབ་སྐྱུང་གི་དགོངས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། ཆོས་
 ཀུན་སྒྲོས་དང་བྲལ་བའི་རིགས་པ་ལ། །མ་སྒྲོངས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་སེམས་ཀྱི་དབྱིངས། །
 དོན་དམ་སེམས་ཀྱི་དོ་རྒྱུ་འཆད་པ་ཡང་། །ལྷ་སྐྱུང་ཞབས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན། །
 ཞེས་པ། ལྷ་སྒྲོམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་ནི་མདོ་སྐད་གཉིས་ཀའི་ལུགས་སུ་གྱིན་ཏུ་འབྲེལ་ཆགས་པ་
 ཡིན་ཏེ། མདོ་ལུགས་ཀྱི་ལམ་རྒྱུང་པས་བསྐྱོད་པའི་ཆོན། མཆན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་འགོག་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུ་ཚུལ་རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་པ་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ལུགས་ལས་ཀྱང་ཆོས་གྱི་ཐབས་ལྷན་ཅིང་།
 སྐད་ལུགས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཆོན། མཆན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཟབ་ཤོས་དེ་
 སྒྲོན་ཏུ་སོང་བ་གཞིར་བཞག་གི་སྒྲིང་དུ། དོན་དམ་བྱུང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ལྷག་པའི་ལྷ་དང་།
 དེའི་རིག་པ་དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱུང་གཞིར་བཞག་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ལྷ་
 བ་རང་སྒྲོང་གཞིར་བཞག་ལ་བསྒྲོམ་པ་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་གཉིས་འབྱུང་བ་དེ་རྒྱ་གར་ལས་ཞེ་ན།
 འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་ངེས་དོན་དང་སྒྲེལ་མ་སྒྲེལ་གྱི་བྱུང་བར་ལས་སོ། །ཚུལ་ནི། རིགས་པས་
 མ་རྟོག་པའི་ངང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛིན་པ་དང་། མ་རྟོག་པར་ཤེས་པ་སྒྲོན་ཏུ་བཏང་ནས་དེ་
 ལྷར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བྱ་དེ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛིན་པའོ། །སྒྱུར་བྱ་དེ་
 བདེན་པ་གཉིས་ལས་གང་དུ་འཛིན་ཅེ་ན། འདིར་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ། འཁོར་ལོ་ཐ་
 མའི་ངེས་དོན་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ལྷ་སྐྱུང་ཡབ་སྐྱུང་གིས་དེའི་ངེས་དོན་
 མི་འཆད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཉིད་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གཞི་དུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་
 གནས་པའི་བྱིར། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་དང་། རིགས་ཆོགས་དང་། འཇུག་པ་དང་།
 ཤེར་ལའི་སྐབས་སུ་ནི། སེམས་ཀྱི་དོ་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་སྟེ།
 རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱུད་པའི་དབྱུང་མི་བཟོད་པའི་བྱིར་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་མ་
 གཏོགས་པའི་ཆོས་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར་དང་། མཐར་མྱོང་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཅིག་ཀྱང་
 ཁས་མི་ལེན་ན། སེམས་ཀྱི་དོ་རྒྱུ་ལྷ་ཅི་སྒྲོས་པའི་བྱིར། འོན་ལྷ་སྐྱུང་ཞབས་ཀྱི་ལུགས་ཉིད་ལ་
 དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་གཞི་ཁས་ལེན་མི་ལེན་བྱུང་བ་ལ། དབང་བཅན་པར་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན།

རིགས་ཆོགས་དང་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་སྐབས་ཞེས་སམ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་འཆད་
 པའི་སྐབས་དང་། འཁོར་ལོ་ཕྱི་མའི་དེས་དོན་དོས་འཛིན་པའི་སྐབས་གཉིས་པོ་རང་རང་སོ་སོའི་
 ཐད་དུ་ནི་རང་རང་ནས་གང་བཤད་པ་དེ་ཉིད་དབང་བཅན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལུགས་འཆད་པ་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཆོས་ལུགས་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུགས་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ཉི་རིང་མེད་པར་སྒྲི་
 ཅམ་ནས་དཔྱོད་ན་ཕྱི་མ་དབང་བཅན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དང་། རིགས་པ་ལས་སོ། །ལུང་ནི།
 ལུགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པ་ཀུན་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་དེར་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 གཞིམ་དུ་མེད་པའི་དོ་རྗེར་འཆད་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཆད་པའི་གོ་སྐབས་
 མེད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་ནི། སྒྲོས་བྲལ་མེད་དགག་གི་ཆ་དང་། སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་
 རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་དང་།
 གཉིས་པ་དེ་འཁོར་ལོ་ཕྱི་མའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། དོན་དམ་པའི་མཚན་གཞི་མི་འཛིན་
 པའི་སྐབས་ལར་ཞོག །འཛིན་ཕྱིན་ཆད་ཕྱི་མ་ཁོ་ནར་དེས་ཏེ། དང་པོ་དེ་ནི་སྟོག་པ་གཞན་སེལ་
 དང་། སྒྲི་མཚན་དང་། སྒྲོས་རྣམ་བཅད་དུ་རྟོགས་བྱ་ཁོ་ནར་དེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། །འོ་ན་འགལ་བ་ལ་མི་འབྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡེ་
 ཤེས་གཅིག་ཉིད་དེས་འགའ་ཀུན་རྫོབ་དང་དེས་འགའ་དོན་དམ་ཡིན། དེ་འཐད་ལྟར་དུ་འཆད་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །
 ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ། རིགས་ཆོགས་སུ་དོན་དམ་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་རྣམས་མི་འཐད་
 པར་འགྱུར་ཏེ། མཐར་ཀུན་རྫོབ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེན།
 འདིའི་ལན་གྱི་གཞུང་ནི་འོག་དོན་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་ལ། སྒྲི་མའི་ལན་ནི། རིགས་ཆོགས་
 སུ་རང་བཞིན་གྱི་མུང་འདས་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཤད་པ་དེ། སྒྲོམ་ཆོད་ལ་རང་བཞིན་མུང་འདས་
 དངོས་སུ་སྒྲོམ་ཡང་། སོང་ཆོད་དེའི་གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྒྲི་རྟོག་གིས་ཐ་སྟོད་དུ་བྱས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན། སྒྲི་རྟོག་གི་དངོས་ལུལ་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཆད་པ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་མུང་བྱ་
 གཅིག་དོན་དམ་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལ་ནི། འགལ་བ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་
 མུང་འདས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མིང་གཅིག་ཀྱང་དོན་སོ་སོར་དེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཀྱང་འཁོར་ལོ་གསུམ་

པ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་དུ་གྱུ་བ་པོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྟོལ་དང་པོ་ལ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་འབྱུང་
བའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ། སྟོལ་གཉིས་པ་ལའང་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཚུལ།
གཉིས་ཀའི་ལྟ་བ་དཔུ་མར་གྱུ་བ་པོ། །

དང་པོ་ནི། འཕགས་མཆོག་དེ་ཡི་འཆད་ཚུལ་རྣམ་གཉིས་པོ། །རིགས་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་
འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་མདོ། །རི་བཞིན་སྒྲ་ཡིས་བཤད་དང་བསྟོད་ཚོགས་སུ། །འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་
ངེས་དོན་འཆད་ཚུལ་གྱིས། །རྣམ་པར་བྱེདོ། །ཞེས་པ། གྲུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་ནས་འབྱུང་
བའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་ནི་གཉིས་ཏེ། སྟོས་
པའི་ཚོགས་མཐའ་དག་རིགས་པས་བཀག་པའི་མེད་པར་དགག་པ་དང་། སྟོས་པའི་མཐའ་གང་
དུ་ཡང་མི་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུན་ཆགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མཐའ་
ཡས་པ་ནི་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་མ་དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། སྟོས་པའི་མཚན་
མ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་དེ་མི་འཛིན་པ་དང་། དབང་དང་བྱིན་རྒྱབས་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པས་སྟོས་མེད་དུ་སོང་བའོ། །དེ་གཉིས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་
ལའང་། བར་བྱིན་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སྒྲགས་ལྷགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆ་དེ་
སོ་སོའི་ངེས་དོན་དུ་བཤད་དོ། །

ཡང་འདི་སྟུམ་དུ། མགོན་པོ་གྲུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་སའི་སྟོང་དུ་སེང་གའི་སྒྲ་ལན་གསུམ་དུ་
བསྒྲགས་པར་གྲགས་པ་ལས། རིགས་ཚོགས་དང་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་
ངེས་དོན་འཆད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་ན། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ངེས་དོན་འཆད་ཚུལ་ནི་རི་ལྟ་བུ། དེར་མ་
ཟད་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་སྟོབ་དཔོན་དེས་རི་ལྟར་
མཛད་ཅེ་ན། གཏམ་གྱི་ཚོགས་སུ་ནི། །འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཐབས་ཚུལ་རི་བཞིན་བཤད། །
ཅེས་པ། རིན་པོ་ཆའི་སྟོང་བ་དང་། བཤེས་པའི་སྟོང་ཡིག་དང་མདོ་སྟེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་རྣམས་
སུ་འཁོར་ལོ་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་ཆེན་སྟོད་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་བསྟན་པ་ཁོ་ནར་

མ་ཟད། བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ནས་འབྱུང་བའི་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཐབས་ལས་རྒྱ་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དེས་པར་ལེགས་པའི་ཐབས་ཤེས་པ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་
རྣམས་ཀྱང་དེར་བཤད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་བཀའ་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་ས་གསུམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་
སྒྲུབ་ཞིང་། རྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་དང་བསྟན་བཅོས་མཛད་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་པ་འདི་ལ་
མེད་གཏི་སྒྲུ་ལན་གསུམ་དུ་བསྒྲགས་པའོ། །འོ་ན་སྒྲོལ་འབྱེད་གཉིས་ནས་འབྱུང་བའི་བདག་མེད་
དང་པོའི་འཆད་ཚུལ་ལ་བྱུང་བར་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གངས་ཅན་པ་ཕྱི་མ་དག །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་
པ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དག་གི་གཞུང་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེའི་སྒྲོལ་ཡོངས་སུ་ཚོགས་
པར་བཤད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་སྤང་བའི་དོན་དུ། ཤིང་རྩའི་སྒྲོལ་གཉིས་ཆོས་འཁོར་
ཐོག་མ་ཡི། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཚུལ་ལ་བྱུང་བར་མེད། །ཅིས་པ། རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་མངོན་པར་མཐོ་
བའི་ཆོས་དག་གི་བ་བཅུ་དང་། བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའི་སྦྱོང་བ་རྒྱུ་པ་པོ་ཆེ་བསྒྲུལ་བ་གྲངས་མེད་
གསུམ་ལ་སོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལ་ཟབ་མི་ཟབ་ཀྱི་
བྱུང་བར་ནི་སྒྲོལ་གཉིས་ལ་མེད་པར་ཀུན་མཐུན་མོད། ཆོས་འཁོར་དང་པོའི་ལྟ་བ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོན་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་ཟབ་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོའི་སྦྱོང་དུ་གང་ཟག་གིས་
སྦྱོང་བ་ཉིད་བདག་མེད་དང་པོའི་དོན་དུ་འཆད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ནས། ཐལ་འབྱུར་བའི་བར་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། བད་སྦྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་ནི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེར་འཇོག་པ་ལ་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོང་བ་དགོས་ལ།
དེ་ནི་སེམས་ཅམ་པ་ལན་ཆད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་དང་པོ་དང་། བད་སྦྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་
འཇོག་ཚུལ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་ས་ཀྱང་གཞན་སྦྱོང་ཁོ་ནར་འཆད་དོ། །འདི་ན་གང་དག །
བདག་དང་གང་ཟག་རང་ལུགས་ལ་ཁས་སྤངས་ནས། དེ་བདེན་གྲུབ་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དགག་བྱ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་གི་སྦྱོང་བ་དེ་བདག་མེད་དང་པོའི་དོན་དུ་
འཆད་པ་ནི་གཞུང་འགྲེལ་བྱུངས་སྤུབ་གང་ན་ཡང་མི་བཞུགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབྱེ་གཞི། དབྱེ་དོ། དེར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ། །ཐོགས་

མེད་ཞབས་ཀྱིས་སྒྲོས་པ་ཀུན་བུལ་བའི། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་རང་གསལ་བ། །དོན་
 དམ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་སྒྲིང་པོ་ཞེས། །ལམ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་དོན་ཡིན་པར་བཀའ། །
 ཞེས་བ། སྒྲིང་བུམས་པའི་ཆོས་དང་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་སྒྲོལ་འདིའི་ལུགས་ལ། ངེས་
 དོན་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་
 དུ་རྒྱུན་ཆགས་ཤིང་། སྒྲོ་རྟོག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པས་ན། སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ།
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་ལས་དེ་འདྲ་དེ་ལམ་ལོ་བར་
 བའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་མོད། བསྟན་ཚུལ་ནི། ལམ་ལོ་བར་བར་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་
 བའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན། ལམ་ལོ་བྱི་མར་ནི་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཞིང་། བསྟན་བུའི་གཙོ་
 བོར་ཡང་གྱུར་བའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་ངོས་འཛིན་གྲང་། འདི་ལས་གཞན་ན་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་མོད། འདི་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་སུ་སྒྲོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་དང་དབྱེར་མེད་དུ་
 འཆད་པའི་མདོ་དང་། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་དྲང་དོན་དུ་སྒྲོན་པའི་མདོ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་བཀའ་ཐ་མ་ན་
 ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གྲང་གཉིས་སུ་བྱུང་མོད། བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་
 ཆེན་པོའི་མདོ་དང་། རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་ནི། གཞི་དུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་སྒྲུ་ཇི་
 བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པར་མཛོན་ནོ། །ངེས་དོན་གྱི་མཐར་ཐུག་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་པ་
 འདི་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་བཞེད་པའི་དབུ་མ་འདིར་མ་ཟད། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུ་བའི་
 རང་གི་རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་དབུ་མ་པ་དག་གྲང་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་
 སེང་བཞིན་ནོ། །

ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ལྷ་བ་སོགས་ནི། ལམ་ལོ་བར་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པ། གནས་སྐབས་སུ་མེད་དགག་གི་ཆ་དང་མཐར་ཀུན་རྫོབ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་
 གཞན་མེད་པར་བཞེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྒྲིང་པོའི་ངོས་འཛིན་གནས་སྐབས་སུ་མེད་དགག་གི་ཆ་
 དང་། མཐར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ངོས་བཟུང་དུ་མེད་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་ཤེར། དེ་
 བཞིན་གསེགས་པའི་རང་བཞིན་གང་། །འགྲོ་བ་འདི་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན། །དེ་བཞིན་གསེགས་
 པའི་རང་བཞིན་མེད། །ཅེས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་གྲང་ཐལ་རང་གི་གཞུང་དུ།

བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་མཉམ་དང་དོན་དམ་དུ་མེད་མཉམ་དུ་འདོད་པས་སོ། །
 འཕགས་སེང་གཉིས་ཀ་ཡང་། ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ཐལ་རང་ལྷར་བཞེད་ཀྱང་། བཀའ་
 བར་པའི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་ངེས་དོན་དང་སྒྲོམ་པས་ཉམས་ལེན་གྱི་ངེས་དོན་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོར་རྣམ་པ་གཞི་མེད་བརྗོད་བྱར་བྱས་ཤེས་ཟེར་བ་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་པ་དང་།
 སྒྲོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་བཤད་པའི་མདོར་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་མ་བཤད་ན་ཆེད་དུ་བྱ་
 བ་ཉམས་པའི་སྒྲོན་དང་། བསྒྲོམ་བྱ་ཤེས་རྣམ་མདོའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ན་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་
 རྒྱན་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་སོགས་བརྗོད་པར་མཛད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་རྗེ་བཙུན་གྱི་
 དགོངས་པར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་སྤྲུལ་དོན་
 མདོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་དེ་དངོས་བསྟན་སྒྲོང་ཉིད་གྱི་རིམ་པ་དང་སྐྱར་ནས་བཤད་པའི་བྱིར་
 གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་དབུ་མ་དེ་ནི། གཙོ་
 བོར་བཀའ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལའང་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་ཆོས་
 མདོན་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་སྒྲོན་པ་ནི། དེ་ལའང་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་གཞུང་རྒྱ་མཚོའི་དོན། ཐང་སོར་
 བཞག་ནས་དབུ་མར་བཀའ་པ་དང་། རྒྱུད་སྒྲའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རི་བཞིན་དུ། དབུ་
 མར་བཀའ་པ་འཕགས་མཚོག་རྣམ་གཉིས་མཐོང་། ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་དེར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚོན་ལ་གསུམ་སྟེ། དབྱེ་བ་དེར་འཛོག་བྱེད་གྱི་ཁྱད་པར་
 དངོས། གཉིས་པོ་མདོ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་ཁྱད་སྤངས་དང་སྐྱར། གཉིས་པོ་འདི་ལས་ལྷག་པའི་
 དབུ་མ་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་མི་བཞེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུགས་གཉིས་
 པོ་ལྷ་བ་གཏན་སྒྲོང་གི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་དེ་ཉིད་ལ་འཆད་པར་མཚུངས་ཀྱང་། ཁྱད་པར་གྱི་
 གཙོ་བོ་ནི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འཛོག་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་
 ཁྱད་པར་ཅན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། དེ་དག་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་འཛོག་པ་དང་། ཐེག་
 གཅིག་འཆད་པའི་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཅན། ཡིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་རི་ལྷར་སྒྲོང་པའི་ཚུལ། ཁྱད་
 པར་མེད་དེ་རང་རང་གཞུང་ན་གསལ། ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་། སྒྲོམ་རྣམ་གཉིས་དང་རྒྱུད་སྒྲ་

མའི་འགྲེལ་པར་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་བརྟགས་པས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དང་པོ་དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་དང་། གཉིས་པ་དཔལ་སྤེང་གིས་
ཁུས་མདོའི་ལུགས། ཞེས། འཕགས་པ་ཐོག་མེད་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པར་ནི་དགོངས་
པ་ངེས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་རྒྱས་པར་བྲངས་ནས། འཁོར་ལོ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་ངོས་
བཟུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་ཁྱོད་པའི་ཤེས་རབ་དེ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དང་། ཉན་
རང་ལྷག་མེད་དུ་བྱུང་ན་ལས་འདས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་མི་འཇུག་པར་བཤད་དོ། །དེ་ཉིད་
མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ནས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་བཀའ་རྒྱུ་བ་གྱི་ལེའུར་ཤིར་ཕྱིན་གྱི་
མདོ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྐྱབས་ནས་ངེས་དོན་དེ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་ངོས་འཛིན་ཞིང་།
དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་དེ་ས་བཅུའི་ཅེ་མོར་ཕྱིན་པ་ཉིད་དུ་འཆད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་དག་ནི་བྲང་
ཕྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་ཡང་བཤད་པའོ། །ཀྱན་མཁྱེན་རྩོན་རྒྱུ་
པའི་གསུང་གིས། གཞུང་དེས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བཤད་མོད།
དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གཞུང་དེས་བསྟན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུང་ཡང་། དེའི་དེ་མ་ཐག་དུ།
ཉན་ཐོས་མ་ངེས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཅིག་ཤོས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། །ལྷན་ཕྱིར་
སྐྱུལ་པས་རབ་དུ་སྐྱབ། ཅིས་དང་། བསྐྱབ་པར། ལྷག་བཅས་ཀྱི་བྱུང་འདས་རྒྱུ་ཆད་དུ་དབང་
པོའི་ལུས་བསྐྱབས་ནས་འཆང་རྒྱ་བར་བཤད་ཅིང་། ལྷག་མེད་ནས་དེ་སྐྱབ་དུ་མེད་པར་བཤད་པ་
ཉིད་ཀྱི་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པར་སེམས་སོ། །དེ་ཡང་རི་རྒྱད་དུ། དགོངས་འགྲེལ་ལས།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་སུ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བཟོན་པ་དང་ལྷན་
པར་གྱུར་གྱང་། བྱང་ཆུབ་སྤྲིང་པོ་ལ་བཞག་སྟེ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
དུ་འཆང་རྒྱ་བར་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་དོ། །ལྷ་མོ་དཔལ་སྤེང་གིས་ཁུས་པའི་
མདོའི་དོན་རྒྱད་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་སུ་འབྱུང་བ་ནི། ཀྱན་ལྷང་བྲག་དང་བག་ཆགས་དང་། ཞེས་
མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དང་། དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་
བསགས་ནས། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པའི་རྒྱ་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་
པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །རི་རྒྱད་དུ། དེ་འདི་དག་གིས་བྱིས་རྣམས་དང་། །དགྲ་བཅོམ་

ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར། དགྲ་བཙེམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་འཇུག་པའི་རྒྱ་
 དྲི་མ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་འདྲ་དེ་ལྟ་ག་བཅས་པ་ཁོ་ན་
 ལ་དགོངས་པར་འཆད་ན་ནི། དམན་པའི་ལྟ་མེད་དུ་གཙང་བ་དམ་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐོབ་
 པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་ཙམ་ཡིན་པས་དཔུ་མ་ཆེན་པོར་མི་འཐད་པ་དགག། །
 མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེར་མི་འཐད་པ་དགག། །དགྲ་བཙེམ་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོར་འཇུག་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་མི་འཐད་པའི་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ།
 བྱུགས་སྒྲུ་མ་ནི། དུམས་པའི་གཞུང་གསུམ་གྱིས་བསྟན་དཔུ་མ་ལ། །སེམས་ཙམ་རྣམ་རྒྱུན་ཞེས་
 བྱར་བོད་རྣམས་འཆད། །ཅིས་པ། དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་ལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་རྣམ་པ་བདེན་པ་དང་
 རྒྱུན་པར་གྲུབ་པའི་སྒྲུབས་གཉིས་ནི་གཞུང་ཉིད་ན་གསལ་བར་བཞུགས་ཀྱང་། གཉིས་ཀ་སེམས་
 ཙམ་པའི་ལུགས་སུ་འཆད་པ་ནི་ལུགས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཞུང་གང་ན་ཡང་མི་བཞུགས་
 མོད། དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེན་རྒྱུན་ཞེས་པ་ནི་བོད་རྣམས་ཀྱིས་རང་དགར་
 བཏགས་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི། འདི་ལས་ལྟ་ག་པའི་དཔུ་མ་ཆེན་པོ་ནི། །མེད་ཅིས་འཆད་པ་
 རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་གཞུང་། །ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་བསྟུ་བ་རྣམ་བཞི་དང་། །སྒྲིལ་རྣམ་
 གཉིས་སུ་དོན་འདི་གསལ་པོར་བཤད། །ཅིས་པ། དུམས་ཆོས་བྱི་མ་ནས་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་འདི་
 གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་བཞིར་བྱེ་བའི་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་པར་འདོད་ན། དེ་དེར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་
 ལུང་དང་རིགས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་འདི་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་དང་རིགས་པ་ནི་
 མི་འབྱུང་། སྒྲིལ་གཞན་ནས་བྱངས་པའི་ལུང་དང་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་ན་
 ནི། དཔུ་མའི་ལྟ་བ་མ་ནོར་བར་ཁས་ལེན་པའི་དཔུ་མ་པ་མི་རྟོག་པའི་བྱིར་དང་། རྗེ་བཙུན་
 དུམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དཔུ་མར་བཤད་པས་དེར་མི་འགྱུར་ན་ནི། བསྟན་པ་འདི་ལ་ཆད་
 མར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཞན་མི་རྟོག་པའི་བྱིར། ལེགས་ལྟ་འབྱེད་དང་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་ནི།
 འཕགས་པ་ཡིན་པ་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཀྱི་

གཞུང་ལུགས་དབུ་མར་བསྐྱབས་ལ། དེ་ནི་འདི་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཤད་པས་དབུ་མར་མི་འགྱུར་ན་ནི། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་གི་ཆ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འདོད་པའི་བོད་སྤྱི་མང་པོ་དག་དབུ་མ་པ་ཉིད་དུ་རྩི་ལྟར་འགྱུར། དེ་བས་ན་བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་གྱི་རང་ལུགས་ལ་ནི། བྱམས་པའི་ཆོས་ཕྱི་མ་ནས་བསྟན་པའི་དབུ་མ་འདི་ཉིད་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྟོན་བྱེད་གྱི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཞན་ཡོད་པར་མི་འཆད་པ་ནི། བྱམས་པའི་གཞུང་ཙུ་བ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། བསྟན་བཞེད་དང་། སྟོན་རྒྱུ་གཉིས་གྱི་གཞུང་བཀྲའ་པ་ཅམ་གྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྤྱི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་གསལ་བར་བཤད་པ་དང་། དེ་སྤྱི་བཞིན་པར་ཁས་སྐྱེས་ན་ཆད་པར་སྤྱི་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལུགས་འདི་ཉིད་ལས་གསལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་དབུ་མ་ཆེན་པོར་སྐྱབ་པའི་མཐུ་མེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་། ལུགས་འདི་ཉིད་གྱི་རང་ལུགས་ལ་འདི་ཉིད་སེམས་ཅམ་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འཆད་ན་དབུ་མའི་གཞུང་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མང་པོ་པ་དེ་དག་གི་ལན་ནི། གང་འདིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། །རིགས་དང་སྟོང་པོ་ཆད་པ་དེར་མི་བཞེད། །ཅེས་པ། ལྷག་མེད་དུ་བྱུང་ན་ལས་འདས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་མི་འཇུག་པར་བཤད་པ་ཅམ་གྱིས་དབུ་མ་པ་མ་ཡིན་པར་འཆད་མི་རུས་ཏེ། དབུ་མར་འཇོག་པ་ནི་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་ཡིན་ལ། གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བའོག་མ་གསུམ་ལས་ལྷག་པའི་ལྟ་བ་ནི་འདི་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལས་ནི་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་གཞན་དབང་སྤྱི་མ་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་རུང་དུ་ནི་འདིར་ཡང་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཁས་ལེན་བདེ་བར་གསེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཅན་དང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མདོ་སྤྱི་བཞིན་དུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་མོད་ཀྱང་། འགྲོ་ཀྱན་དེའི་སྟོང་པོ་ཅན། །ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན། མདོ་སྤྱི་

རྒྱུ་དུ། རྒྱ་དང་བུལ། ཞེས་པས་རིགས་ཆད་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེན། དེ་ནི་འགྲེལ་པས་
གཏན་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་དེར་འགྱུར་
ན། རྒྱད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་པ་ལ་ཡང་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་དེ། དེར་ལོག་སྟེང་ཅན་བྱ་ངན་ལས་
མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི། འདོད་ཆེན་སུ་སྟེགས་ཉན་ཐོས་དང་། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཉིད་དུ་
གསལ་བར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་སྟེའི་རྒྱུ་དུ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆོས་
དབྱིངས་སུ་བཤད་པར་འདོད་པ་དང་རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་འདོད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་། སེམས་ཙམ་པས་རིགས་ཆད་ཁས་ལེན་པ་ནི་འདིར་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རོག་ཅིག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁམས་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོས་བྱུང་བ་དང་། ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་བར་རུང་བ་ཞེས་བྱ་བ། དབུ་མ་པ་
དག་གི་བྱེད་ཆོས་སུ་མཁས་པའི་དབང་པོ་བད་མའི་ངང་ཚུལ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་ནི་འདི་ལ་
ཡང་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། དག་བཅོམ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་འདོད་ན། མཐར་ཐུག་
ཐེག་པ་གསུམ་དུ་མི་རུང་ཞེན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་བཅོམ་པ་ལ་གཉིས་དེ། དམན་པར་ངེས་པ་
དང་། མ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷག་མེད་དུ་ངེས་པར་འཇུག་ཅིང་། དེ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་
མི་འཇུག་ལ། གཉིས་པ་དེ་ནི། ཉན་མོངས་ཆད་པ་སྟེང་པར་སྟེ་བ་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ལུས་
དེ་དབང་པོའི་ལུས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས། ཆོ་གཅིག་སུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཆང་རྒྱ་བར་གཏན་ལ་
དབབ་པ་བསྒྲུབ་ནས་འཆད་དོ། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ལྷག་བཅས་དག་བཅོམ་ཉན་མོངས་ཟད་གྱུར་
ཀྱང་། །དབང་པོའི་ལུས་ཀྱིས་རྫོགས་སངས་རྒྱ་བ་སྟེང་། །ལྷག་མེད་དབྱིངས་སུ་ཡོན་ཏན་གྱུར་
ཟད་ནས། །དབྱིངས་རིག་ཙམ་གྱི་འགོག་པར་རྟག་ཏུ་གནས། ཞེས་པ། ལྷག་མེད་ནས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོར་མི་འཇུག་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། མདོན་པ་གྱུར་ལས་བརྟམ་སུ་གསུངས་པ་ལྟར། དེར་བྱང་
སྟོགས་སོགས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་ལམ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །
བསྒྲུབ་པ་མ་ངེས་པའི་དག་བཅོམ་དབང་པོའི་ལུས་མདོན་དུ་བྱེད་པར་བཤད་པ་དང་། མདོ་སྟེའི་
རྒྱུ་དུ་མ་ངེས་པའི་བྱིར་མི་འོང་སྒྲུལ་པའི་ལས་མདོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་པ་དེས་འཆང་རྒྱ་ཞིང་།

བར་སྐབས་སུ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་སྤྱོད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་དེ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
བར་སྐབས་བའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་པའི་མིང་འདོགས་པར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་བྱང་པར་གང་ཡིན་བརྟག་
དགོས་ཤིང་། བརྟགས་པ་ན་སྐྱེ་མ་དགོངས་འགྲེལ་དང་། བྱི་མ་དཔལ་འབྱེད་གི་མདོའི་ལུགས་
སོ། །ཞེས་བཤད་ན་འཐད་པར་མངོན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྒྱལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་གྲུབ་མཐའ་དབུ་མར་སྐབས་པ་ལ། གསུམ་
སྟེ། རྒྱུད་སྒྲུའི་ལྷ་བ་དང་བྱང་པར་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ། རོ་རྩེ་ཐོག་པའི་རེས་དོན་དང་བྱང་
པར་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་འདི་སེམས་ཙམ་དུ་གནས་ན་རོ་རྩེ་ཐོག་པ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲུའི་དབུ་མ་རྒྱལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་ཙམ་ལས་ལྷག་པར་
བསྟན། དེ་ལྷ་ན་ཡང་ལྷ་བ་ལ་བྱང་པར་མེད་པར་བསྟན། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་རེས་དོན་རི་སྟོད་
པ་རྒྱུད་སྒྲུའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྟན་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱུད་སྒྲུའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྟན་དབུ་མ་ནི། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་
བཤད་བྱའི་མདོ་བཞིན་བཀྲལ། །རྣམ་རིག་ལས་ལྷག་དབུ་མ་ཆེན་པོ་སྟེ། །ཐལ་རང་དབུ་མའི་
གཞུང་དང་འདི་མི་འདྲ། །ཞེས་པ། མི་འདྲ་བའི་ཤེས་བྱེད་ནི། འདིས་འཁོར་ལོ་བར་བའི་དངོས་
བསྟན་སྐྱེ་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྲེལ་བའི་རྒྱལ། སྤྱོད་དང་མི་ལམ་སྐྱེ་མ་བཞིན། །ཞེས་
སོགས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་རིག་ལས་ལྷག་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི་གཞུང་འོག་མས་
སྟོན་ལ། རྣམ་རིག་ཅེས་པ་གང་བྱུང་གི་ཐད་དུ་སེམས་ཙམ་པར་འཆད་པ་ནི། བོད་བྱི་མ་དག་གི་
ཅལ་སྒྲོགས་དབྱངས་སུ་སྒྲུངས་པར་སོང་བས། དེ་ལྷ་ར་མི་འཆད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྒྲུང་
རྒྱལ་སེམས་སུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་རིག་པར་འཆད་པའི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ཀ་
ལ་རྣམ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྒྱལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱ་ལ་
བཞུགས་པའོ། །

ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲུའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་གཞན་སྟོང་གི་རྒྱལ་དུ་བཀྲལ་ཡང་།
རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་མངོན་པ་བཞིན་དུ་བཀྲལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱའི་གནས་དང་། མཚན་
ཉིད་གསུམ་དང་། དེ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱལ་སོགས་མངོན་པའི་མདོ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་མ་བཤད་

པར། སྤྱིང་པོའི་མདོ་སོགས་ན་རི་ལྟར་བཞུགས་པའི་ངེས་དོན་དེ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཞུགས་
 ཚུལ་དང་སྒྱུར་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་ཚུལ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་གཞུང་དུ།
 གཞི་ཀུན་གཞིའི་ས་བོན་དང་རྣམ་སྒྲིན་ལ་བཤད་ཅིང་། འདིར་ནི། གཞིའམ་ཤེས་བྱའི་གནས་
 ཁམས་བདེ་བར་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་བཤད། དེར་ནི་སྦྱོང་གཞིའི་ཆོས་ཅན་གཞན་དབང་ལ་
 བཤད་ཅིང་། འདིར་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་བཤད། དེར་ནི་ཐོག་མར་སེམས་ཅམ་དུ་ཞུགས་
 བས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ལ་འཇུག་པར་བཤད། འདིར་ནི་ཁམས་ཀྱི་སྦྱོང་ཚུལ་རིམ་བཤུམ་
 ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྱིང་པོའི་དོན་མཐོང་དགོས་པར་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
 སྒྲ་བའི་ལྟ་བས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་དེ་ཡང་། འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱོང་ཚུལ་བར་
 བ་དེའི་ནང་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་ཏུ་སྒྲིན་དང་ཞེས་པ་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང་། རོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བའི་ལྟ་བ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཆ་ནས་བྱུང་པར་དུ་
 འཕགས་པ་ཡིན་གྱི། ཉམས་ལེན་གྱི་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་མ་ཡིན། འདིར་བཤད་པའི་དྲི་མ་སྦྱོང་ཚུལ་
 གསུམ་པ་ནི་སྒྲོ་མ་པས་ཉམས་སྦྱང་གི་ཆ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སེམས་ཅན་དེ་
 དག་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། །ཞུགས་པར་གྱུར་ཅིང་། དེ་བཞིན་
 གསེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡོན་གནས། ཤེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་སྦྱོང་
 ཚུལ་དང་པོ་གཉིས་ཐོས་བསམ་དང་། གསུམ་པ་སྒྲོ་མ་བྱུང་ལ་སྒྱུར་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྒྲའི་དབུ་
 མ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་མ་ལས་ལྷག་པའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གང་འདིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་
 གཅིག་འཆད་པའི་ཚུལ། །མདོན་པའི་གཞུང་དུ་མ་གྲགས་མ་རིག་པའི། །བག་ཆགས་ས་དང་
 ཟག་མེད་ལས་ཀྱིས་ནི། །ལུས་ལེན་བྱེད་པ་དབལ་སྤྱེད་མདོ་ཡི་ལུགས། །དེ་ཕྱིར་དམན་པའི་
 ལྷག་མེད་དབྱིངས་ཀྱི་ནི། །ཟུང་ན་འདས་དང་དག་བཅོམ་ཐར་པ་ཡི། །གོ་འཕང་རི་བཞིན་མིན་
 དང་ཡིན་ཞེས་པ། །མདོ་དང་མདོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་པར་ངེས། །ཞེས་པ། བྱམས་པའི་
 གཞུང་ལུགས་གཞིར་བྱས་པའི་དབུ་མ་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་ནི། སྤང་བྱ་མ་རིག་པའི་བྱུང་པར།
 བྱེད་ལས་ཡིད་ལུས་ལེན་དུས་ཀྱི་བྱུང་པར། དེ་སྦྱོང་བྱེད་གཉིན་པོའི་བྱུང་པར། དེའི་རྒྱ་མཚན་
 ཀྱིས་ལྷག་མེད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་བྱུང་པར། དེས་ན་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐར་པ་དང་

མུང་འདས་ཀྱིས་དེ་དང་དེའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་བྱད་པར་རྣམས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲར་ལྷ་བ་གཞན་སྟོང་གི་རིགས་པས་བསྟན་པའི་ཚུལ། ལྷ་
བ་དེས་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་ས་བོན་མཐའ་དག་སྟོང་བའི་ཤེས་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད། དེས་ན་སྟོགས་
མེད་ཞབས་གྱི་ལྷ་བ་དབུ་མར་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དམ་བཅའ་བཞག་ཤྱུབ་བྱེད་བཤད། ཚུད་པ་སྒྲུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གང་འདིར་ཆོས་ཀྱན་སྒྲོས་བྲལ་ཡིན་ནོ་ཞེས། །གསལ་བར་གསུངས་ཀྱང་
ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་ །ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཚུལ་དེ་མ་བཤད་པར། །གཞན་སྟོང་རྣམ་གཞག་
གསལ་བོར་སྒྲགས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ། བོད་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་སྡེ་མང་བོའི་བསམ་པ་ལ། རི་
སྐད་དུ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་མེད་མ་ཡིན་ཡོད་མེད་ལས་གཞན་དུའང་། །ཞེས་སྟོགས་གྱི་
ཆོས་དབྱེངས་སྒྲོས་བྲལ་དུ་བཤད་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ན། དེ་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་
པར་དེས་པས། ཆོས་འདིའི་ལྷ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་དང་མཐུན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་
འཆད་པ་དེ་དག་ནི་མ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ན་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་སྒྲུབ་
བྱེད་གྱི་རིགས་པ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཉིད་གྱི་ངོ་བོ་ཤེས་པར་བཤད་ནས། དེ་འཕགས་
མཆོག་རྣམས་གྱི་རང་རིག་གི་སྟོང་བྱར་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་ནི་ལེགས་ལྡན་དང་སྒྲུབ་
སྟོགས་རང་སྟོང་འཆད་པའི་ཕ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞི་འཚོ་བརྒྱུད་པ་དང་
བཅས་པ་ནི། ཤིང་རྩའི་སྟོལ་གཉིས་ཀ་ནས་འཆད་པར་སྒྲུང་བས། དེ་དང་མཐུན་པའི་ལུང་
རིགས་ཀྱིས་ནི་རང་སྟོང་གི་འཆད་ལུགས་གཙང་མར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉིད་ཡོད་པར་
ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། རང་སྟོང་མ་ཡིན་པར་འཆད་པ་ནང་འགལ་ལོ། །ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ།
སྒྲ་རྟོག་གི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་སྟོང་བྱ་ཡིན་པ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྱིར་ཡང་སྒྲོས་པའི་མཐའ་བྲལ་ཞེས་པ། སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བ་ལ་
ཟེར་བ་ཉིད་གཞིར་བཞག་ནས། འདིར་ཡང་། བརྟག་མིན་ཕྱིར་དང་བརྗོད་མིན་ཕྱིར། །
འཕགས་པས་མཐུན་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ། རང་སྟོང་གི་གཞུང་ཚུད་བྲལ་ན་ཆོས་དབྱེངས་
འཕགས་པས་མཐུན་ཚུལ་མཆོན་ཉིད་པ་ཞིག་ཡོད་པར་མ་བཤད་དོ། །ངོ་ན་རྟོག་ངོར་ཆོས་

དབྱིངས་རང་སྟོང་དུ་ཁས་སྤངས་པས་མི་ཆོག་པ་ཅི་ཞེན། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་
 རོའི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་པས་དེ་ཁོ་རང་གི་སྟོང་པ་དང་། དེ་ཆོས་དབྱིངས་དངོས་
 ཀྱི་སྟོང་པ་ནི་གཞན་སྟོང་གི་འཆད་ཚུལ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུད་སྤྱར་ཆོས་དབྱིངས་རང་སྟོང་དུ་མ་བཤད་པ་ཅི་ཞེན། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་སྟོང་རང་སྟོང་མིན་ཚུལ་དང་། །ཞེས་པ་ནི། རི་རྒྱུད་དུ། སྤྱི་མཐོང་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མ་
 ཡིན། །ཞེས་པ་དེའོ། །སྒོ་བུར་སྟོན་དང་འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས། །རི་ལྗར་སྟོང་ཚུལ་
 གསལ་པོར་གསུངས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི། རི་རྒྱུད་དུ། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས། །
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ། །ཉོན་མོངས་ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་དོན། །སྤྲིན་ལ་སོགས་པ་
 བཞིན་དུ་བརྗོད། །ཅིས་པ་དེའོ། །གཉིས་སྟོང་ལྷག་མ་ཡོད་ཅིས་བཤད་ལས་ཤེས། །ཞེས་པ།
 འགྲེལ་པར་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས། རི་རྒྱུད་དུ། གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་པར་
 ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་སྟེ། འདི་ལ་ལྷག་མར་གྱུར་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཡང་དག་པ་རི་ལྗ་
 བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་སྤྱོད་མེད་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་
 དོ། །བོད་ཕྱི་མ་གང་དག །རང་སྟོང་དང་གཞན་སྟོང་གི་ཐ་སྙད་དང་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་།
 ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་ཆོད་མས་གྱུབ་ཅིང་། དགག་བྱ་བདེན་གྱུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ། རོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ལུགས་དང་། ཆོས་ཅན་ཀྱན་བཏགས་ཆོད་མས་གྱུབ་པ་
 དེའི་སྟོང་དུ། དགག་བྱ་བདེན་གྱུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ། རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པ་པའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་
 འབེབས་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་འདྲ་དེ་ནི། སྒྲིལ་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ལྷ་བའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་མིག་སྟོངས་པར་བྱས་པ་ཡིན་པས། ཡིད་གཏན་དུ་མི་རུང་བ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། སྟོན་
 གངས་ཅན་དུ་བྱོན་པའི་ཆེན་པོ་ཀྱན་དང་མི་མཐུན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། བོད་ཕྱི་མ་དག །ལུགས་འདིར་ཆོས་དབྱིངས་བདེན་པར་གྱུབ་ན་དེ་ལ་
 བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །ཞེས་ཟེར་མོད། དོགས་པ་དེ་ནི་རྗེ་བཙུན་ཉིད་
 ཀྱིས་བསལ་ཟིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རང་བཞིན་འོད་གསལ་རོ་བོས་མི་སྟོང་ན། །དེར་འཛིན་
 སྤང་བྱ་མིན་པར་ཐལ་བའི་ལན། །རྒྱ་དང་རིན་ཆེན་རྣམ་མཁའི་དབེ་གསུམ་ཀྱིས། །གནས་

ལྷགས་ཉིད་ལ་ཞེན་པ་འདྲ་སྤང་བྱར་བཤད། །ཅེས་པ། ལུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞུགས་ན་སྤང་བྱ་
 མ་ཡིན་དགོངས་གྱུར། ཆོས་དབྱིངས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ནི་ཆོས་དབྱིངས་དེའི་གནས་ཚུལ་
 ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྟེན་ཞེན་པ་དེ་དང་བཅས་པ་དེ་སྟེན་དུ་ཆོས་དབྱིངས་དེ་གསལ་བར་
 མི་མཐོང་ལ། དེ་དང་བྲལ་བ་ན་དེའི་རང་བཞིན་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
 སྒྲིན་དང་རྩྭ་པ་དང་གཡའ་ལ་སོགས་པ། ནམ་མཁའ་དང་རྩ་དང་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མ་
 ཞུགས་པའི་རྩ་མཚན་གྱིས་དེ་དག་དང་བཅས་པ་དེ་སྟེན་དུ། དེ་དང་དེའི་རང་བཞིན་གསལ་བར་
 མི་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། ལྷགས་འདི་ལ་འཕགས་སེང་གིས་དག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་
 པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ཡང་བརྗོད་པར་མཛད་མོད་གྱི། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། རིགས་པ་དེའི་རྩ་བ་ནི། ཆོས་གང་ཞིག་བདེན་མེད་དུ་རིགས་པས་གཏན་ལ་མ་ཐབ་ན།
 དེ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒོ་ལྟ་མི་རྣམས་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཇི་སྟེན་དུ། རྟོག་རྣམས་
 དངོས་པོ་ཡོད་ན་འགྱུར་བ་སྟེ། །ཞེས་པའི་སྒྲིས་ཟིན་ལྟ་བུར་སྤང་མོད། ལུལ་མེད་པར་གཏན་ལ་
 མ་ཐབ་གྱུར། ལུལ་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་ལོག་རྣམས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བའི་ལྷགས་ཁོ་ནར་མ་
 ཟད། རོ་རྩེ་ཐེག་པ་པ་དག་གི་ལྷགས་ལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལྟ་བ་དེས་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་ས་པོན་སྟོང་རྣམས་པའི་ཤེས་བྱེད་ལ་གསུམ་སྟེ། གཉིས་
 མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་སྟོང་བྱེད་ཡིན་པའི་རྩ་མཚན་གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་
 གྱུར་གྱི་གཉེན་པོར་བསྟན། བདེན་གྲུབ་ཁས་སྤངས་གྱུར་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱར་མི་འགལ་བའི་
 ཤེས་བྱེད་དགོངས། མཉམ་གཞག་དུ་སྒྲིས་པ་གཅོད་པའི་ཆེ་བདེན་གྲུབ་སོགས་གྱི་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞུང་འདིར་རང་སྟོང་གསལ་བར་མ་བཤད་གྱུར། ཞེས་པ། རྩུང་སྤང་འདིར་
 ཆོས་དབྱིངས་དང་སྟོང་པོ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་མ་བཤད་པའོ། །མཚན་འཛིན་ཇི་སྟེན་སྤང་བྱར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ། སེར་སྤྲུལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་གང་། །ཞེས་སོགས་དང་། འཁོར་
 གསུམ་རྣམས་པར་རྟོག་པ་གང་། །ཞེས་བཤད་པ་དེའོ། །གང་འདིར་བཤད་པའི་ལམ་གྱིས་མི་སྟོང་
 བའི། །ཤེས་བྱེད་སྒྲིབ་པ་གྱུད་དུ་ལུས་པ་མེད། །ཅེས་པ། རྩུང་སྤང་མ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་

རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ལུས་པའི་ས་བོན་སྤོང་རུས་པར་གྱུབ་པ་ན། ཚད་མ་རྣམ་
འགྲེལ་ལྟ་བུ་ནས་བཤད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཀྱང་དེར་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དེར་ཡང་མཚན་
འཛིན་རི་སྟེང་པ་སྤང་བྱ་དང་། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཞིའི་དུས་ནས་ཀྱང་ཡོད་པ་
དེ་གནས་ལུགས་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལམ་གྱི་བདེན་པར་ནི། དེ་སྤྱིར་གཉིས་སྟོང་
གང་ཡིན་པ། །ཞེས་སོགས་སུ་གསལ་བར་བཤད་ལ། དེ་བས་ལྟག་པའི་ལྟ་བུ་རྟོགས་ཚུལ་དང་
སྒྲིབ་པ་སྤོང་ཚུལ་ནི་རྒྱད་སྟེ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་འདུག་སྤངས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བོད་སྤྱི་མ་དག །བདེན་གྱུབ་ཁས་ལེན་པའི་གྱུབ་མཐའ་གང་དུ་ཡོད་པ་
དེར། བདེན་འཛིན་སྤང་བྱར་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་མོ། །ཞེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པའི་
ལུགས་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བདེན་པར་གྱུབ་པོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་མི་འཐད་པར་སྟོན་པ་ནི།
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཡིན་གྱུར་ན། །དེ་ལ་ཞེན་སྟོང་བྱི་མ་མིན་པ་ཅི། །ཞེས་པས་སྒྱུབ་
བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྤང་། རྣམ་མཁའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་གྱུར་ན། །སྟོ་བུར་སྒྲིབ་སོགས་
འབྲལ་རུང་ཡིན་པར་ངེས། །ཞེས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་སྟེ། གསེར་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་
དག་ན། དེའི་གཡའ་སྤང་བྱ་ཡིན་དགོས་པ་བཞིན་མོ། །དེ་ལྟར་རྣལ་མའི་ལན་བཤད་ནས།
མགོ་མཚུངས་ཀྱི་ལན་ནི། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེན་པར་གྱུབ་གྱུར་ན། །དེར་ཞེན་སྤང་མི་རུང་
ཞེས་མང་པོ་སྟེ། །བྱོད་ཀྱང་སྟོས་བྲལ་དོན་དམ་བདེན་པར་འཆད། །དེ་ལ་ཞེན་པ་སྤང་དུ་རུང་བ་
ཅི། །ཞེས་པ། རྩོད་པ་འདི་ནི། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་
རྟོམ་པ་ཡིན་མོད། དེས་ནི་བྱོད་ལ་མི་པན་ཏེ། དེར་གཞི་གཅིག་བདེན་གྱུབ་དང་། གཉིན་པོས་
སྤང་རུང་དུ་ཁས་ལེན་པ་ནང་འགལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །མཚུངས་པ་འདི་ཡང་རི་བཞིན་
དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་དང་བདེན་གྱུབ་ལ་བྱུང་པར་འབྱེད་པའི་ལུང་གྱུབ་མཐའ་གོང་འོག་
ཀྱན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། །ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པ་དང་། སྤྱིར་གྱུབ་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་
ནས་ཁོ་ཁོ་རང་དུ་གྱུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་རང་ཆོག་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བའི་སྤྱིར་དང་། ཐལ་རང་གི་
གཞུང་གཅང་མ་དག་ཏུ་ནི་མཐར་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ན། བདེན་པ་ཁས་
ལེན་པ་ལྟ་བུ་སྟོས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཆོས་གཅིག་བདེན་པ་དང་བདེན་མེད་གཉིས་ཀར་དུ་ཁས་ལེན་

བ་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི། རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྷ་བ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲངས་བ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པས། གང་ཞིག་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། །དེ་ནི་མེད་པ་མིན་པས་རྟག་མྱོན་བྱུང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་པ། །དེས་ན་
 ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དཔེ། ཤེས་བྱེད་དོ། །
 དང་པོ་ནི། འོན་ཀྱང་ཐ་སྐད་ནུམ་པར་འཛིན་པའི་ཆོ། །རང་བཞིན་འོད་གསལ་བདེན་པར་ཁས་
 སྒྲངས་ཀྱང་། །མཉམ་བཞག་སྒྲིས་བྲལ་ནམ་མཁའི་རང་ཉིད་ནས། །རི་སྒྲེད་སྒྲིས་པའི་ཆོག་ས་
 འགའ་ལུས་བ་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་དག་གིས་བསམས་པ། རྣལ་
 འབྱོར་སྒྲིད་པ་བ་དག་གིས་ཆོས་དབྱིངས་ལ་མཆོན་མར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་མཆོན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་
 བསྟན་པར་མ་རྒྱས་སོ་སྒྲུམ་པ་ལ། རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་བརྗོད་པས་མཆོན་མར་འཛིན་ཀྱང་། དེ་
 ལམ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ལ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་སྒྲིས་པའི་མཆོན་མ་མཐའ་
 དག་བཀག་ནས་བསྒྲོམ་པའི་ཕྱིར། མཆོན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སེལ་རྒྱས་ཤེས་པའོ། །ཡུལ་ཆོས་
 དབྱིངས་རང་སྟོང་དུ་གཏན་ལ་མ་ཐབ་ན། དེ་ལ་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྷོག་མི་རྒྱས་ཞེས་བ་ནི་
 གླ་བའི་ཞབས་སོགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་མོད། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་བྱམས་པའི་གཞུང་འགྲེལ་
 བ་ན་ནི། འཛིན་པ་ཀྱན་བཏགས་རང་སྟོང་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་གོམས་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 མཉམ་བཞག་ཏུ་འཛིན་པ་རང་གི་རང་གིས་ཞི་བར་རྒྱས་ལ། དེའི་ཆོ་མཆོན་འཛིན་རང་སར་དག་
 བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོག་པ་ཡིན་གྱི། མཆོན་མེད་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཉམས་པར་བྱེད་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 སེམས་འགྲེལ་ལས། སྟོང་བ་ཉིད་ནི་སྟོན་པའི་མདོ། །རི་སྒྲེད་གསུངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད། །
 ཉོན་མོངས་སྒྲོག་པའི་ཆེད་ཡིན་གྱི། །ཁམས་དེ་ཉམས་པར་བྱེད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ཆོས་
 དབྱིངས་ནི་རང་སྟོང་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འཛིན་པ་ལ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་དུ་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱད་
 སྒྲ་མ་དང་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་བཞེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་ནི། དབུ་མ་པར་ཁས་ཆེ་བ་གཞན་གྱི་བསམ་པ་ལ། འདུས་
 བྱས་ཀྱི་ཆོས་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཆོན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་དུངས་འབྱིན་པ་དབུ་
 མ་བ་དག་གི་ལུགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེན། བྱེད་རང་ལ་ཡང་དབུ་མར་གྱུབ་པའི་རྒྱད་སྒྲའི་ཡུང་

གིས་དོན་སྣ་མ་དེ་ཉིད་གྲུབ་པོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་རྟོགས་པའི་
སྒོ། །རི་བཞིན་གཟིགས་དང་ཐོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཀྱན། །སྤྱོད་བྱེད་གཉིན་པོར་རྒྱུད་སྒྲའི་གཞུང་
གིས་བསྟན། །ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་བཀྲལ་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནི། རི་རྒྱུད་དུ། འགྲོ་
བཞི་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ། །རྟོགས་ཕྱིར་རི་ལྟ་ཉིད་དེ་ཡང་། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོངས་དག་ཕྱིར། །
ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། སེམས་དེ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བས་ན་ཉོན་
མོངས་ངོ་བོ་མེད་གཟིགས་པ། །ཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤང་བྱའི་ས་
བོན་གྱི་གཉིན་པོར་འཆད་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་དག་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་གྱི། ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་སྒྲིབ་པ་གཙང་མ་དེའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལེགས་ལྷན་དང་སྒྲིབ་པའི་ཞབས་གཉིས་ཀས་
བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤང་ས་བོན་དུངས་ལྷུང་བ། །རྟོགས་སངས་རྒྱས་སྒོ་
མིན་པ་གཞན་ལ་མེད། །དེ་དུངས་འབྱེན་པའི་གཉིན་པོ་སྒྲ་མེད་པ། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐོགས་
མེད་གཞུང་གིས་བཀྲལ། །ཞེས་པ། དུམས་ཆོས་བར་པ་གསུམ་གྱི་ལྟ་བུ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་
བཀྲལ་བ་འདི་ཆོས་ཅན། །དུམ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤང་གི་ས་བོན་དུངས་
འབྱེན་པར་རྣམ་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཁྱབ་འབྲེལ་ནི། དེ་དུངས་ལྷུང་བ་སངས་རྒྱས་
ལས་གཞན་ལ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་ལ། །ཕྱོགས་ཆོས་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཛིན་པའི་ས་བོན་དུངས་འབྱེན་པར་མི་རྣམས་ན། བདག་མེད་གཉིས་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་དུངས་འབྱེན་པ་རི་ལྟར་རྣམས་ཤེས་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་བ་ལ་བྱིའོ། །ལྟ་བ་འདི་ནི་སེམས་ཅན་ལྟ་ཅི་སྒྲིལ། རྣམ་པར་རིག་པ་ཅན་ལས་འདས་
བར་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བར་
དབྱིག་གཉིན་ཞབས་ཀྱིས། དོན་མི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཡང་མི་དམིགས་
པ་སྟེ་སྟེ། །ཞེས་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་རེས་དོན་མཐའ་དག་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྟུས་
པའི་རྩལ་ལ། གསུམ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དངོས་དང་། བོད་ཕྱི་མའི་ལུགས་དགག་པ། རང་

གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ངེས་དོན་རི་སྟོང་པ། རྣམ་བདུན་རྩི་རྩེ་འཛིན་སུ་ངེས་པ་
 དང་། སེམས་གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གཅིག་པུ་ཉིད། གནས་སྐབས་དབྱེ་བས་རྩི་རྩེ་བདུན་
 དུ་བཤད། ཅིས་པ། འཁོར་ལོ་གསུམ་པོའི་ངེས་དོན་རི་སྟོང་པ་ནི་བདག་མེད་པ་གཉིས་སུ་འདུ་
 ལ། གཉིས་པོའི་ངེས་འཛིན་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རང་རིག་རང་གསལ་བ་དེ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་དང་། ཆོས་
 གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་གྱིས་སྟོང་པའོ། སྟོང་ཚུལ་དེ་ཡང་མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་ཆ་
 རས་ཡིན་གྱི། མེད་པར་དགག་པ་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས།
 གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། དངོས་པོ་མེད་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད། དེ་དངོས་མེད་པའི་དངོས་
 ཡོད་པ། དེ་ཉིད་དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད། ཅིས་དང་། གཉིས་དངོས་མེད་དང་དངོས་མེད་པའི།
 དངོས་པོ་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་། སྤྱི་མེད་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མ་ཡིན། །
 ཞེས་སོ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལ་ངེས་པའི་དོན་གྱི་རྩི་རྩེ་ཞེས་བྱ་ལ། རྩི་རྩེ་དེ་ལ་གནས་
 སྐབས་གྱི་དབྱེ་བས་གསུམ་སྟེ། མ་དག་པ་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་དོན་དམ་པའི་སེམས་ཅན་
 དང་། དག་ལ་མ་དག་པ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཤིན་ཏུ་
 དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་དོན་དམ་པའི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་ཞེས་བྱའོ། དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་
 སེམས་ཅན་དང་ཁམས་བདེ་བར་གསལ་གསལ་པའི་སྟོང་པོ་དོན་གཅིག་ དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ནི་ལྷོག་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་ནོ། །
 དཔེར་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཅན་ལྷོག་ནས་དགོ་འདུན་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆ་
 རས་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་དང་བཅས་པའི་ཆ་རས་འགོག་པའི་
 བདེན་པའོ། དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱལ་ཆ་ནི་མེད་དགག་ཏུ་སོང་བས་བདེན་པར་མི་རུང་ངོ་། དོན་དམ་
 པའི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཡང་ལྷོག་པས་སྟེན། བྱང་ཆུབ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་།
 བྱུང་བ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་ཐིན་ལས་ཏེ་གསུམ་མོ། འཁོར་ལོ་ཐི་མ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་དོན་མཐའ་དག་
 དེ་དག་ཏུ་བསྐྱབ་བར་བྱས་མོད། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ངེས་དོན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དེ་རྩི་རྩེ་

བདུན་ལས་གང་དུ་བསྐྱུ་ཞིན། དེ་ཡང་དོན་དམ་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་བར་རུས་
མོད་ཀྱང་། གཞུང་འདིར་མ་བཤད་པས་དམན་པའི་ལམ་གྱི་སྐྱུང་གཞི་དང་སྐྱོང་བྱེད་སྐྱུང་འབྲས་
གསུམ་ཀའི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བསྐྱུ་བར་རུས་སོ། །མདོར་ན། བསྟན་བཅོས་
འདི་ནི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ། འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀའི་མཐར་ཐུག་གི་ངེས་དོན་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་མཐར་ཐུག་གི་ངེས་དོན་ཞེས་པ་ནི་སྒྲིལ་ས་
པས་ཉམས་སྒྲུབ་བྱ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་ངེས་དོན་ནི་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་
བཅད་པའི་ཆ་ནས་ཀྱང་བཞག་ཏུ་རུང་བ་དེའི་ཆེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་བརྟག་པའི་
མེད་དགག་གི་ཆ་ལ་ཡང་དེར་བཏགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུད་སྒྲའི་འབྲེལ་བ་ཐལ་འགྱུར་ལུགས་སོ་ཞེས། །སྐྱུ་བ་དེ་དག་གང་མའི་
རྒྱ་མིན་ནམ། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྒྲ་བ་གྲགས་པ་ཡི། །རྗེས་འབྲང་སྒྲིལ་འབྱེད་ཡིན་པར་
ཁས་ལོང་ཞིང་། །ཞེས་པ། བོད་བྱི་མ་དག །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ་
ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་གཞན་དག་ནི་སེམས་ཅམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ལ། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་
འབྲེལ་བ་ནི་སྒྱིར་དབུ་མ་དང་། བྱེ་བྲག་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལུགས་སྒྲུབ་ཀྱི་ལ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་
ལུགས་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། བདེན་འཛིན་རི་སྟེང་ཉོན་མོངས་པའི་
སྒྲིབ་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་དང་། འཕགས་པ་ལ་ཆོས་དབྱིངས་མཛོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱབ་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
དེ་ལ་བཞད་གང་དུ་བྱ་བ་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ཤིང་རྩའི་སྒྲིལ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་མ་བྱེད་
པའི་སྒྲོན་དང་། ཐལ་འགྱུར་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་པར་བཤད་པ་དེ་དག་ལུགས་འདི་ན་
མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་སྒྲོན་དང་། བསྟན་བཅོས་འདི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལུགས་སྒྲུབ་
འཆད་ན་སྒྲ་བའི་གཞུང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཤིང་རྩའི་སྒྲིལ་འབྱེད་རྩུལ་ནི་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་
བསྟན་སྒྲ་རི་བཞིན་དུ་འཆད་པ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་བར་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ནས་
འབྱུང་བའི་ངེས་དོན་ངོས་འཛིན་རྩུལ་ལ་བྱུང་བར་མེད་པ་དེ་མ་ཤེས་པར་སྒྲུང་བ་དང་། འཁོར་ལོ་

བར་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ལ་རང་སྟོང་དང་གཞན་སྟོང་གི་སྟོལ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་མ་ཤེས་པར་སྒྲུབ་བ་དང་། རྒྱུད་སྒྲུབ་ཅུ་བར་ཤེར་མདོའི་དངོས་བསྟན་གཞན་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་བཀྲལ་བ་དེ་མ་ཤེས་པར་སྒྲུབ་བ་དང་། སྟོལ་གཉིས་པོ་ལ་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་དུ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དེ་མ་ཤེས་པར་སྒྲུབ་བ་དང་། གཞི་དུས་སྟུངླི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་འཁོར་འདས་ཀྱི་གནས་སྟུང་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དེ་དང་། ལམ་དུས་སྟུང་ཆོས་དབྱིངས་ཡི་ཤེས་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པར་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དེ་དང་། འབྲས་དུས་སྟུང་སངས་རྒྱུ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཉིས་སྟུང་འབྱེད་མི་འབྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཉིས་སྟུང་ཉེ་ནས། དོན་དམ་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་རྟག་བརྟན་ཞི་བ་གཡུང་དུང་དུ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དེ་དང་། ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྟོལ་ནི་ལྷ་བས་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། དེའི་གོང་ནས་ཐལ་རང་གི་དབྱེ་བ་མེད་པ་དེ་དག་མ་མཐུན་པའམ། མཐུན་བཞིན་དུ་གཞན་དག་སྔོངས་པར་མཛད་པ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སྟུང་ཅག་གིས་སྟོང་བཏགས་པ་དེ་དག་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཅུ་འགྲེལ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་གཞི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་གིས་སྟོང་པོ་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡི་ཤེས་ཁས་སྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་གསུམ་དུ་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྒྲིབ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཆོས་དབྱིངས་མཐོང་བ་ལ་མིག་དང་མི་ལྟན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་སྒྲུབས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡོངས་སྟུང་རྟོགས་པ་ལས་ཞོག །གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱང་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ནི་གིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེའི་ཆེ་ལྷ་བས་བཀྲལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལུགས་འདི་ཐལ་འགྱུར་གོ་ཆོད་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དུམས་མགོན་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་དང་ཆོས་གིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཀྱན་གཞིའི་ཆོས་ལ་རྣམ་སྒྲིན་ས་བོན་དང་། །ཡི་ཤེས་ཆ་སྟེ་རྣམ་གསུམ་

མདོ་ལས་གསུངས། །དང་པོ་རྣམ་གཉིས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་། །གསུམ་པ་སྟོལ་གཉིས་
ལས་བྱུང་དབུ་མའི་དོན། །ཞེས་པ། བོད་ཕྱི་མ་པ་དག །ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་ནི་སེམས་ཙམ་
པའི་ལུགས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ལ། ཀུན་གཞི་དང་དེའི་རྣམ་ཤེས་མ་བྱེད་པའི་འཆལ་
གཏམ་མང་དུ་སྤྲོའིང་། ལ་ལ་དག །རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷན་གི་བཞེད་པས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
རྒྱུད་དུ་འཆད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དང་། གཞན་དག །རྒྱུད་སྒྲ་ནས་བཤད་པའི་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་སྟེའི་
རྒྱུད་གྱི་དོན་འཛིན་ལ་བྱུང་བར་མང་པོ་དག་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་སེམས་པ་དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཞུང་
འདི་སྟོས་སོ། །རྒྱུད་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་དབུ་མའི་གཞུང་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཀུན་
གཞི་སེམས་ཙམ་པའི་བྱུང་ཆོས་སུ་འདོད་པ་ལ་ནི་ལུང་དེ་ཉིད་གཞོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ།
འགྲེལ་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྲངས་པའི་མདོ། རི་སྐད་དུ། ཐོག་མ་
མེད་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིངས། ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ན་འགྲོ་ཀུན་དང་། །
ལྷ་ངན་འདས་པའང་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་དེ། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ལུང་གི་
གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞི་ཞེས་པའི་སྒྲ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་ནི་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་
རྒྱུད་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་པོ་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་དང་། སྤྲུགས་སུ་རྒྱུའི་རྒྱུད་
ཅས་འཆད་ཅིང་། དེའི་སྟེང་གི་འཁོར་བའི་ས་བོན་དང་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཆ་ལ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
ཞེས་ཟེར་ལ། དེ་ལ་ནི་རྒྱུད་གྱི་དོན་མེད་དེ། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། འཁོར་
བ་རྣམས་སུ་འང་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་དུ་
འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་བཤད་ནས་བཤད་གཞིའི་གཙོ་བོར་བཞག་ལ།
གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་དེ་ནི་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ངེས་
དོན་དེ་ཉིད་དོ། །

འདི་ནལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཡིན་མོད།
 སྒོལ་འབྱེད་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱི་ངེས་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།   ཐལ་རང་དུ་གྲགས་པའི་གཞུང་
 གིས་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་ངེས་དོན་མ་ཡིན་མོད།   རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་དག་
 གིས་ཀྱང་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་བླང་བའི་ངེས་དོན་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།   སྒྲོབ་དཔོན་དེ་དག་   །

སྒྱིར་བཀའ་ཐ་མ་དང་བྱད་པར་སྒྲགས་ཀྱི་ངེས་དོན་འཆད་པ་ན་དེ་ལྟར་འཆད་པ་བ་སྟོན་མི་རུས་
 པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་དེ་ཀུན་གཞི་དངོས་ཡིན་ཀྱང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་ནི་འགལ་བ་ཡིན་
 ཏེ། དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་དེའི་གཉིན་པོ་ཉིད་དུ་ཐེག་བསྐྱུས་
 ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོ་རྗེ་གྱུར་དུ། དེ་བཞིན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་། །
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མ་བྱུང་དང་། །རྣམ་མཁའི་ཁམས་དང་རང་དབྱིངས་དང་། བདག་མེད་པ་
 དང་བདག་ཅེས་དང་། །ཞེས་སོགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་བསྟན་པ་ནི། མདོན་པ་ན་གྲགས་
 པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལ་འཆད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་དབྱིངས་དང་དོན་དམ་པའི་བདག་སོགས་སུ་
 མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཁས་སྤངས་པ་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཁས་སྤངས་བར་ནི་
 བྱུང་སྟེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་གི་བསལ་བྱ་ཉིད་ལ་དེར་ངོས་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲགས་ཀྱི་ལུང་ལས་དཔུ་མར་སྒྲུབ་པ་ལ། གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། ཡེ་ཤེས་
 བདེན་མེད་དུ་མ་སྒྲུབས་ན་བདེན་འཛིན་སྟོང་མི་རུས་པའི་ཚུན་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་
 རིག་རང་གསལ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པའི། །དཔུ་མའི་ལུགས་འདི་གསང་བ་འདུས་པ་དང་། །
 དབྱེས་དོར་རྒྱད་གསུམ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཡི། །གཞུང་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་དག་ན་གསལ་
 བར་བཞུགས། །ཞེས་པ། གཞུང་འཛིན་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་རང་རིག་རང་གསལ་བ་འདི་ལ།
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོན་པར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ཉིད་བདེན་གྲུབ་
 ཏུ་འཆད་པ་དང་། རོ་བོས་སྟོང་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི། ཤིང་རྩའི་སྟོལ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡིན་ལ།
 དེ་ཅམ་གྱིས་ཅིག་ཤོས་དངོས་སྒྲུབ་པར་གྱུབ་པོ། །ཞེས་བོད་བྱི་མ་དག་མཐུན་པར་འཆད་པ་དེ་སྤང་
 བའི་དོན་དུ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་སྟོས་སོ། །

དེ་ནི་ལྟར་སྤང་རུས་ཤིང་། གཞུང་འཛིན་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། གཉིས་མེད་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འཆད་པའི་དཔུ་མའི་ཚུལ་ལུགས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་གཞུང་
 བར་བ་གསུམ་དུ་གསལ་བར་གསུངས་པ། ཐོགས་མེད་སྒྲུ་མཆོད་ཀྱིས་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བཀྲལ་
 བའི་ལྟ་བ་འདི་ནི། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་པ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཀྱི་
 ལེའུ་ནས་གསལ་བར་གསུངས་ལ། དེ་ཉིད་སྒྲུ་རྒྱུ་ཞབས་ཀྱི་སེམས་འགྲེལ་དང་། རིམ་པ་ལྟ་བ་

དང་། འགྲེལ་ཆེན་སྒྲོལ་མ་གསལ་བ་དང་། རྒྱལ་བས་བྱིན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་རྣམས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། དབྱེས་པ་དོ་རྩེ་ཅུ་བའི་རྒྱུད་དུ། སྤྱི་ནི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ། །ཉི་ནི་རྒྱ་སོགས་སྟོང་པ་ཉིད། །རུ་ནི་ཚོགས་དང་བྲལ་བ་སྟེ། །ཀ་ནི་གང་དུའང་མི་གནས་པའོ། །ཞེས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་དོ་བོ་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་པ་དང་། རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་རང་རིག་ཏུ་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དང་། དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཤད་པ་དང་། དོ་རྩེ་གྲུར་དུའང་སེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་སྒྲུངས་གཞི་བཤད་པ་དང་། བདག་མེད་དང་རང་བཞིན་ཤིར་བྱིན་སོགས་ཀྱི་དོ་བོ་ཡུམ་གྱི་སྒྲར་གཏོན་ནས་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་པ་དང་། དོ་རྩེའི་གྲུར་ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཆོས་དབྱིངས་ལ་འཆད་པ་དང་། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས། ཐ་མལ་པའི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱན་བཏགས་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་གཟུགས་དོ་རྩེ་མ་ལ་སོགས་པའི་དོ་བོར་ཁས་སྒྲངས་ནས་འཆད་དགོས་པ་དང་། སམ་བུ་ཏེ་ལས་ཀྱང་། སྟོང་པ་ཉིད་དོས་འཛིན་པ་ན། །དབྱུང་དུ་མེད་ཅིང་ཤེས་བྱ་མིན། །དེ་བཞིན་རྟོག་གིས་བརྟག་དཀའ་བ། །གཉིས་སྒྲངས་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྟེ། །དེ་བཞིན་ལམ་གྱི་དེ་ཉིད་ཉོན། །ཞེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད་པའི་སྒྲ་བས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འགྲེལ་བ་སྒྲོར་གསུམ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། ཆེས་མཆོག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བཤད་པ་དང་། བྱང་པར་བྱི་མ་མེད་པའི་འོད་ལས། གང་གིས་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་མི་ཤེས་པ་དེས་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་མི་ཤེས་སོ། །དེ་མི་ཤེས་པས་དོན་དམ་པའི་སྒྲ་མི་ཤེས། དེ་མི་ཤེས་པས་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་དོ། །དེ་ལ་འདིར་དོགས་པ་གཉིས་ཤིག་སྒྲང་དགོས་པ་ལས། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་མ་བྱུང་པ་ནི་སྒྲངས་ཟིན་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བར་ཁས་ལེན་པ་བྱིད་ཅག །ཐ་སྙད་དུ་བདེན་གྲུབ་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་ནི་ཐ་སྙད་དུ་བདག་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛིན་རྟོག་གྱི་གྲགས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དག་འགལ་ལོ། །འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་དོས་འཛིན་འབྲུལ་ལོ་སྒྲུམ་དུ་དོགས་པ་དག་བོད་བྱི་མ་ལ་འབྱུང་

མོད། བྱམས་ཆོས་ཀྱི་བཤད་སྟེན་ལ་རྟེན་པ་ནས་རྒྱུད་པ་གཅིག་ལ་དེའི་ངོས་འཛིན་མེད་དགག་ལ་
བྱེད་པ་བྱུང་ཡང་། དེའི་བཤད་སྟེན་སྒྲིམ་ལུགས་སུ་འཆད་པ་ཞེས་གྲགས་པ། བཅན་ཁ་བོ་ཆེའི་
བཤད་སྟེན་དུ་བྱུང་བ་ལས། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ངོས་འཛིན་སྒྲིམ་ལྟར་འཆད་པ་ཉིད་
ལེགས་ཏེ། གཞུང་འགྲེལ་མཐའ་དག་གི་ཆོག་ཟིན་དང་མཐུན་ཞིང་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
དང་གུང་འགྲིག་པ་དང་། མེད་དགག་ལ་བཤད་ན་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་གཞུང་དང་གིན་ཏུ་
འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱམས་ཆོས་བར་པ་གསུམ་ཐོགས་མེད་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་དང་བཅས་
པ་ན། ཡོངས་གྲུབ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ལུང་རིགས་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན།
དེའི་ལྟ་བུ་བཤད་པ་འཛིན་གྱི་ས་བོན་དུངས་འབྱེན་པར་མི་རུས་སོ། །ཞེ་ན། ལན་ལ་གསུམ་སྟེ།
རང་རིག་རང་གསལ་གྱི་ཤེས་པས་མཚན་འཛིན་མཐའ་དག་སེལ་རུས་པ་དང་། དེ་མི་རུས་ན་ཟླ་
བའི་གཞུང་ལའང་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། རྒྱུད་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོས་དོན་ལའང་ཉ་ཅང་ཐལ་
བའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཐོགས་མེད་བཞེད་པའི་དབུ་མ་འདིར། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་བདེན་
མེད་རྒྱུ་པ་ཡི། །ཤེས་བྱེད་དཔེ་དང་གཏན་ཆོགས་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཞེས་པ། ལྷགས་ལུགས་
ཀྱི་སྒྲིམ་པས་ཉམས་སུ་བྱོང་བྱའི་ངོས་དོན་ནི་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་དང་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་ཉིད་
ལ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་
གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་རྒྱུ་པའི་གཏན་ཆོགས་དང་དཔེ་ནི། རི་རྒྱན་
དུ། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་དོན་དམ་དུ། །ཡོད་པར་མཁས་རྣམས་མི་འདོད་དེ། །གཅིག་དང་དུ་མའི་
རང་བཞིན་དང་། །བྲལ་ཕྱིར་ནམ་མཁའི་པརྟོ་བཞིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་མ་གསུངས་སོ། །དེ་མི་
གསུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྟགས་དཔེ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་། རྗེས་དཔག་གམ་
དེས་དྲངས་པའི་རྟོག་པ་ཉིད་ལས་མ་འདས་ལ། ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་རྟོག་པ་དེའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་
ཕྱིར། དེ་རྒྱན་དུ་ཡང་། རྒྱར་སྒྲར། བརྟག་མིན་རྗེས་དཔག་བྱ་མིན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་དང་དེའི་ངོར་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གཅིག་དང་

དུ་མ་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་མི་རྣམས་པར་ཉམས་སུ་ཁྱོད་བས་ན། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་ཀྱང་དགོས་པ་དང་རྣམ་པ་མེད་པར་དགོངས་པའོ། ། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཐ་སྟད་ཀྱི་ཆེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དོན་དང་མཐུན་པར་འཛིན་པ་ཡང་། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་དང་མ་གཟིགས་པ་ཉིད་ལས་རྒྱ་མཚན་གཞན་མེད་པར་དགོངས་སོ། །དེ་ཡང་མཉམ་བཞག་གི་རིག་བྱར་གྱུར་པའི་དོན་དམ་དངོས་དེ། ཐ་སྟད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་། ཐ་སྟད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྔོང་ཆོད་དེ་དོན་དམ་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དང་དེར་སྟོམ་ནས་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་རྗེས་སྐྱོད་ཀྱི་ཡུལ་པའི་མཐའ་འཛིན་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བ་དག་གི་ལུགས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་གསུངས་ཀྱང་། རང་རིག་རང་གསལ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ན། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོས་པའི་ཆོགས་རྣམས་དང་། །རྟག་དང་ཆད་པའི་མཐའ་རྣམས་ཀུན་ལས་གྲོལ། །ཞེས་པ། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་བ་གང་ཞིག །གཟུང་འཛིན་དང་རྟག་ཆད་ཀྱི་སྟོས་བསྐྱུགས་རེ་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་ཐོས་བསམ་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱེད་པ་དང་། དོན་དེ་ལ་མཉམ་པར་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་མ་བྱས་ན། རང་རིག་རང་གསལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དག་ནི་སྟོང་པོ་མཐོང་བ་ལ་མིག་དང་མི་ལྟན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་ནི་དེ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་སྟོས་པའི་ཆོགས་མཉམ་བཞག་དེར་མི་འབྱུང་བ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། རྗེས་སྐྱོད་ཏུ་ཡང་རིམ་གྱིས་འགྲིབ་པར་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་བ་དང་སྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྟོ་སྟོག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་བྱེད་འཛིན་པ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་གྲུབ་པ་ན་དེ་ལྟ་གྱི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིབ་ཡུལ་བཀག་པ་ཅམ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་ལ་མཚན་མར་ཞེན་པ་ཁེགས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་རྟོགས་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ངོ་བོས་སྟོང་པར་མ་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡེ་ཤེས་བདེན་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་ན་རྟག་པའི་མཐའ་ལས་མི་གྲོལ་ལོ་སྟམ་ན། ཆོས་གང་ཡིན་ཀྱང་། རང་འཛིན་རྟོག་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རི་ལྟར་བཟུང་བ་བཞིན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྐྱེད་ན་རྟག་

པ་དང་། དེ་འདྲ་དེ་ལ་ནམ་ཞིག་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གཟིགས་པ་ལོག་པ་ཉིད་ཁས་སྒྲུངས་ན་ཆད་པའི་
མཐར་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ། རུས་ནམ་ཡང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་
མི་སྤྲིད་པ་དེ། ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ། རྟག་པའི་མཐར་འགྱུར་བ་ག་ལ་
ཡོད། ཅེས་པ་ནི་ཐོག་མ་མེད་གྱི་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱིས། རྟོག་གོ་འབར་བར། རང་གི་
ལུགས་གྱི་ང་རྒྱལ་གྱིས། །མཁས་པར་སྒྲོམ་གཞན་འདི་སྐད་སྒྲ། །དེ་ཉིད་བདུད་ཅིར་འཇུག་པ་
ཡང་། །རྣལ་འབྱོར་སྤྲོད་པས་ལེགས་པར་བསྟན། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཉིད་གྱི་སློབ་དཔོན་ཐོག་མ་
མེད་དང་དབྱིག་གཉིན་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་ཅིང་།
ས་རབ་རྩ་དགའ་བ་བརྟེས་པའི་འཕགས་པ་ཁྱུ་སྐྱབ་གྱིས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ལུགས་གཞན་དུ་འདྲེན་པར་བྱེད་ཅིང་། རོ་ཆ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་དོན་རྣམ་པར་མི་ཤེས་བཞིན་
དུ་མཁས་པར་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་དག་འདི་སྐད་སྒྲ་སྟེ། །ཞེས་མཆོམས་སྦྱར་ནས། དངོས་པོ་གཉིས་པོ་
མེད་པའི་བྱིར། །གཉིས་དངོས་མེད་པའི་ཡོད་པ་ནི། །ཡོད་ལ་སོགས་པ་སློ་ཡི་ཡུལ། །དམ་པའི་
དོན་དུ་འདོད་དོ་ལོ། །ཞེས་སོགས་དབུས་མཐའི་ལུགས་མང་པོ་ཕྱོགས་སྒྲ་མར་བཞག་ནས། དེ་
སུན་འབྱེན་པ་ན། བྱང་རྒྱལ་དམིགས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །སྟོན་པའང་དམིགས་དང་བཅས་པར་
འགྱུར། །མི་རྟོག་སློར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། །དངོས་པོ་ལ་ནི་དམིགས་པའི་བྱིར། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་
གྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་ན་ཉིས་པ་
དེ་དག་འཇུག་པར་བཤད་དོ། །དེའི་དོན་ཞིབ་མོར་ནི་གཞན་དུ་འཆད་ལ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་
བའི་སློབ་དཔོན་མཐའ་དག་ལེགས་ལྷན་གྱིས་བཤད་པ་དེ་ལྟར་འཆད་དམ་ཞེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་། །ཞི་འཚོ་ཡབ་སྐུས་སོགས་ནི་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་དེ། །སོ་སོར་རང་རིག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་བྱིར་དང་། །ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་ངོར་བདེན་པས་ན་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ཞེས་འཆད་པའི་བྱིར་དང་། །འགའ་ཞིག་གིས་ནི་མཉམ་གཞག་སྤང་བཅས་སུ་བཞེད་པའི་
བྱིར་དང་། །ཐོག་མ་མེད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཕགས་པར་བཞེད་པའི་བྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་གྲགས་
སྟེ་སྤྲོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་དོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། །ཐོག་མ་མེད་ཞབས་གྱིས་ངེས་དོན་

མ་གཟིགས་ཤེས། །འཆད་པ་དེ་འདྲ་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་མ་ཡིན། །ཞེས་པ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱད་
 སྒྲུབ་པའི་འགྲེལ་བར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དུ་བཤད་པ་དེ་དེས་དོན་གོ་ཆོད་པོ་མ་ཡིན་ན། རྒྱ་
 བའི་ཞབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་སྟོན་མ་གསལ་བར་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལྟའི་ནང་ཆན་ཀྱི་དོན་དམ་
 བདེན་པའི་ངོས་འཛིན་དང་འགལ་བ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་འང་རང་རིག་མི་བཞེད་ན། དཔུ་མ་ལ་
 འཇུག་པར་གནས་སྐབས་དེར་དེ་ཁས་སྤངས་པ་དང་མཁུན་བཟང་བྱོད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་
 ཤེས་བྱ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད། །ཅིས་གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་ལུགས་འཛིན་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། འདི་ནི་
 གསལ་རྒྱ་ཆེ་ཡང་གཞན་ཀྱི་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་མི་འགྱུར། །ཞེས་པར་ཐོགས་མེད་མ་བཟངས་པར།
 དབྱིག་གཉིན་ལ་སོགས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐུགས་སུ་མ་རྒྱུད་པར་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ལེགས་
 ལུན་ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ལས་བརྩམས་པ་ཡིན་གྱི།
 སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་བྱོང་ཚུལ་ལས་བརྩམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བརྟན་བྱམས་པའི་གཞུང་གིས་
 བརྟན་པ་དེ་འགོག་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་དེ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱས་པར་ཁས་ལེན་
 དུ་རྒྱག་ན་འང་བཀའ་ཐ་མའི་མདོ་ཉིད་དང་འགལ་བས་སོ། །ཐ་སྙད་དུ་དོན་དམ་པ་སྟོའི་ཡུལ་དུ་
 ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བར། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་
 ལས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པས་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པར་གསལ་བའི་
 ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པ་ཡི། །ལུང་རིགས་རྒྱད་སྟེན་ཅ་
 འགྲེལ་གཉིས་ན་མེད། །ཅིས་པ། དེར་ནི་དེ་འདྲ་དེ་གཅིང་བདེ་རྟག་བདག་དང་། རྟག་བརྟན་
 ཞི་བ་གཡུང་དུང་དང་། གཞན་སྟོང་གི་ཚུལ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་དེ་ནས་བཤད་
 པའི་ལྟ་བུ་ཀྱང་མཆན་འཛིན་མ་ལུས་པ་སྟོང་མི་རུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་བོད་སྐད་ཕྱིར་
 པའི་ཆེན་པོ་པལ་ཆེ་བ་དག་གི་ངོར་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་འདི་ཡང་སེམས་ཅམ་མོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འོག་
 དེ་མ་ཐག་ཏུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། འདིའི་ལྟ་བ་སེམས་ཅམ་དུ་གནས་ན་རྗེ་རྗེའི་ཐེག་
 པར་ཡང་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་ལ། གསུམ་སྟེ། མཆོམས་སྒྱུར། ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་དངོས། དེ་ལ་དོགས་
 པ་སྒྲུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཟུང་འཛིན་སྒྲོས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་བཀའ་བྱས་ཀྱང་། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་
 ལྷག་མར་ལུས་གྱུར་ན། རྫོགས་སངས་རྒྱ་པའི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་ཞེས། སྒྲོ་བོ་དེ་ཡིས་དོན་འདི་
 བསམ་པར་གྱིས། ཞེས་པ་ལ། རི་སྐད་དུ་སྒྲུབ་ནི། བོད་ཁྱི་མ་མང་པོ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
 ཅེས་བྱ་བའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། དེ་འདྲ་གཉིས་པོ་བདེན་མེད་ཅེས་པ་
 ཅམ་ཞིག་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་མོད་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་ཉིད་འཛིན་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་འདོད་
 པ་དང་། ཡང་གཟུང་བ་ཀྱན་བཏགས་དང་འཛིན་བ་ཀྱན་བཏགས་ཤེས་པའི་དོན་ལྟ་ཅི། ཐ་སྙད་
 ཅམ་ཡང་རྒྱ་པའི་ལུས་དུ་མ་གྲགས་པར། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་
 པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཅམ་གྱིས་བྱམས་ཚོས་བར་བ་གསུམ་གྱི་ལྟ་བུ་ཐག་བཅད་པར་འདོད་པ་
 དང་བཀའ་ཐ་མ་དང་བྱམས་པའི་གཞུང་བར་མ་ནས་འཛིན་བ་བདེན་མེད་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་
 མེད་དོ། ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གིས་ནི། རྣམ་འབྱོར་སྟོང་པའི་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་པ་རོལ་ལྟ་
 ཞོག། བྱོགས་ཅམ་དུ་ཡང་སོང་བ་མེད་པས། དེ་དག་གིས་བསམས་པའི་དོགས་པ་ནི་རེ་ཞིག་
 འདིར་བཅད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། འདིར་བཅད་པར་བྱ་བའི་དོགས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། བཀའ་ཐ་
 མ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ། ཀྱན་ཏུ་བཏགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་
 པ་གཉིས་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ཀྱང་། གཉིས་པོ་དེས་རྣམ་པར་དག་པའི་གཞི་
 དུས་གྱི་དང་། སྟོང་པ་དེ་ལུས་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་དུས་གྱི་དང་། སྟོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྤངས་
 པའི་འབྲས་དུས་གྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་མི་འཆད་པ་
 ཁོ་ནར་མ་ཟད། གསུམ་པོ་དེ་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་དུ་བཤད་
 ལ། དེའི་ཆེ་གསུང་རབ་དེ་དང་དེ་དག་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་དེ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་
 གྱི་ས་བོན་སྟོང་མི་རྣམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པར་གཏན་ལ་མ་
 ཐབ་པས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལོག་པར་རྟོག་
 པ་དེའོ། ཁྲམ་གིས་ན། དོན་འདི་བསམ་པར་བྱའོ། ཞེས་པ། འཆད་པར་འགྱུར་མ་ཐག་པའི་
 ལུང་དང་རིགས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། གསུམ་སྟེ། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཏ་ཅང་ཐལ་བས་སྒྲོག་དོན་ལ་ཆད་མ་

འཕེན་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་བཀོད་ནས་དངོས་དོན་ལ་ཆད་མ་སྤྱེད་པ་དང་། དེས་
ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ལྟ་བུ་ལ་ལྟུལ་བར་གྱུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོང་ཉིད་སྟོན་
པའི་སྒྲགས་དོན་བསམ་བྱས་པས། །ཡེ་ཤེས་ཆེགས་བསམ་ནམ་པར་དག་གྱུར་ནས། །སྟོང་ཉིད་
ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩེ་དུ་ཡིན་ཞེས། །ལྷག་པའི་ལྷ་སྐྱབ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གང་ཡིན། །ཞེས་པ་འདི་ལ།
བསྟན་དོན་ཐལ་འགྱུར་དགོད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཆེག་དོན་ཀྱི་སྒྲོམ་ནས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བར་ཕྱིན་ཐེག་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོ་ཆོས་ཅན། བདེ་
དགེས་གསང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དེ་དང་དེ་ལ་ཐོས་བསམ་དང་གོམས་
བྱེད་ཀྱི་སྒྲོམ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་སྟོང་མི་རུས་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞི་ལམ་
འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་གཞུང་དེ་དག་དུ་གཏན་ལ་མ་ཐབ་
པས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་མཐར་མ་ཐུག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཆེགས་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ། རྩུ་ཏ་རྩྭ་ན་བརྩ་སྒྲ་མ་ལྷ་ཏུ་གོ་ཉླ། ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
ང་རྒྱལ་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་ལྷག་པའི་ལྷ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གང་གིས་དེ་མི་
དབང་བར་ཐལ། སྐྱབ་པ་པོ་དེས་ཉམས་ལེན་དེའི་ཆེ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་སྒྲགས་ཞེས་པ། སྒྲ་
མ་ཤུག། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བསམ་པར་བྱས་པས་ནི་བསྒྲོམ་བྱེད་སྟོང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་ཐབ་པ་
ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་ལྷག་པའི་རིགས་པ་གཞན་མ་བསམས་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆེགས་
བསམ་གི་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་དག་པར་གྱུར་ནས། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤུག་ཉླ་
ཞེས་གོམས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལ། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་འདིར་ཆོས་ཅན། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་སུ་སྟོང་པའི་
ཤེས་རབ་དེ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐོག་མར་ཉམས་སུ་བྱུང་བའི་
ལྟ་བུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕེན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྒྲགས་ཀྱིས་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་བསམ་བྱས་ནས། །དེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་
ལྷག་མར་ལུས་དེ་ཉིད། །སོ་སོའི་ཆེགས་ལྷག་པའི་ལྷར་བསྐྱབས་ནས། །ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་འཆང་
རྒྱ་བྱེད་མིན་ནམ། །ཞེས་པ་འདི་ལ། བསྟན་དོན་གཏན་ཆེགས་སུ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ཚུལ་

གསུམ་ཆོག་དོན་གྱིས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ་ལྷག་པའི་ལྷ་ཉིད་རྒྱ་གང་ལས་སྐྱབ་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རྩོགས་ཆོས་ལུང་གིས་སྐྱབ་པ་དང་། རྩོག་བྱུང་རིགས་པས་སྐྱབ་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ལྷ་སྐྱ་མ་དང་། ཡོ་ག་ཤུ་དང་། ཤུ་བྱ་ཏ་ལྷ་སྐྱའི་སྐྱགས་ཀྱིས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
པོ་ཁོ་ནའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསམ་པར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དབུ་མ་ཐལ་རང་པ་ལྷར་ཤེས་
བྱ་ཐམས་ཅད་དེར་བསམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱགས་དོན་སེམས་པ་དེའི་ཆོན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷག་མར་ལུས་ཤིང་བཞག་པ་དེ། སྐྱད་ཅིག་གིས་སམ། རོ་རྩེ་ཆོག་
གསུམ་གྱིས་སམ། མཛོན་པར་བྱང་རྒྱུ་པ་ལྷ་ལྷ་སྐྱ་སྐྱབ་ཐབས་སོ་སོ་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོག་གས་
ལྷག་པའི་ལྷར་བསྐྱབས་ནས། སྐྱབ་པ་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་འཆང་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ།
ཞེས་པ་བསྐྱངས་པའི་ཆོག་གིས་ཡིན་པར་འཆད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཏྲགས་དེ་མི་མཐུན་པའི་རྩོགས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་པའི་ལྷ་དང་
རིགས་སྐྱགས་ཀྱི་སྐྱབ་གཞི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་རུང་ན། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐོག་མར་སྐྱོང་པ་ཉིད་
སྐྱོམ་མི་དགོས་པ་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེད་ཆོག་མི་འདྲ་བ་མང་པོའི་སྐྱོན་སྐྱོང་མི་དགོས་པར་
ཐལ་བ་དང་། བཅོས་མིན་གྱི་རྟོན་བརྟོན་པ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཡང་། སྤྱི་རྟེ་རུ་ཀ་ཏ་ཅེས་བྲན་
པ་སྟོན་དུ་གཏོང་མི་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། གནས་རྒྱལ་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་
པའི་གཞི་མཐུན་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་སྐྱོང་། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆང་མ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་
རིགས་པ་མང་པོ་དག་ལུང་ལ་རྟོན་ནས་སྟོན་པར་རུས་སོ། །དོན་འདི་ལ་བོད་བྱི་མ་དག་ན་རེ།
ཨ་རྒྱ་གོ་ཉེ་ཞེས་གང་ལ་མཉམ་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་སྐྱོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ངོས་
འཛིན་ནི། ཡུལ་སྐྱོང་པ་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་རྒྱལ་རྒྱུད་མར་ལ་མར་བཞག་པ་
བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་བ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལྷ་སྐྱའི་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
ལྷ་བས་སུ་ཐག་བཅད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུང་། སྐྱིར་སྐྱགས་ཀྱི་ལྷ་བ་རྟོགས་པའི་ཐབས་
དང་། ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་འགལ་ལོ་ཞེས་ནི་འདིར་ཡང་
མི་སྐྱབ་པ་ཡིན་མོད། བྱེད་ཀྱི་ལྷར་ན། རིགས་པ་དེ་ལ་མ་རྟོན་པར་སྐྱགས་ཀྱི་ལྷ་བ་རྟོགས་པའི་

ཐབས་མེད་པ་ཉིད་ཞེ་འདོད་དུ་སྒྲུབ་པ། དེ་ལ་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པ་འདི་ལྟར་འབྲུག་པ་ནི།
གཉིས་ཏེ། ལུང་རིགས་ཀྱི་གཞོན་པ་དང་། ཁས་སྤངས་ཀྱིས་གོགས་བྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚྲིགས་སོག་གི་ཉམས་ལེན་དེ། དབྱུང་མ་ཐལ་རང་དུ་སྒྲུབ་
དག་གི་ལུགས་གཙང་མ་དེ་དང་འཛིན་ཚུལ་འབྱུན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་དེར་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་རང་
གི་ངོ་བོས་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར་དང་། སྒྲོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར་དང་། ལྟ་བ་
གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ནི་མེད་པར་
དགག་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཆད་ལ། ཡེ་ཤེས་ཚྲིགས་བསག་གི་ཉམས་སུ་སྤངས་བྱ་དངོས་ནི་ལྟ་
དང་རྒྱགས་ཀྱི་སྒྲུབ་གཞི་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྩུལ་རྩུབ་ཞག་གི་དབུས་བསྟན་པའི་དབྱེར་མེད་དེ་གང་ལ་བྱེད། སྒྲོང་
ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་དབྱེར་མེད་པ་ཡིན་ནམ། ཡེ་ཤེས་སྒྲོང་ཉིད་དུ་དབྱེར་མེད་པ་ཡིན། །དང་
པོ་ལྟར་ན། བྱེད་ཀྱིས་དེ་འདྲ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་པས་འཕགས་པའི་
མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡུལ་ཅན་མི་སྤྲོད་པའི་ཁས་སྤངས་ཉམས་པ་དང་། དབྱེར་
མེད་རྒྱུའི་སྒྲོང་ཉིད་དེ་ཡང་གཞན་སྒྲོང་ལས་མ་འདས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་ནི་མི་སྒྲོང་
པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གང་དེའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་གྱུར་ན། ཐོགས་མེད་ཞབས་གཞུང་ལྟ་བ་རི་
ལྟར་འབྲུལ། །ཞེས་པ། རྒྱགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚྲིགས་སོག་གི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དུས་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་དབྱུང་
མའི་ལྟ་བ་ཉིད་དུ་གྱུབ་ཅིས་ཁས་ཀྱང་སྤངས་པ་ན། ཐོགས་མེད་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་
མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བ་དེ་དབྱུང་མ་ཉིད་དུ་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་གཉིས་པོ་དེའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་
འབེབས་བྱེད་བསམས་བྱུང་གི་རིགས་པ་དང་། གོམས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོམ་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བྱའི་སྒྲོང་ཉིད་
ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལ་བྱུང་པར་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། ལུགས་གཉིས་ཀ་ལ།
རིགས་པས་གཞུང་འཛིན་རང་བཞིན་མེད་པར་བསམས་ནས། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་
ཉམས་སུ་སྒྱུར་བྱར་བཤད་པའོ། །དེ་ནས་གྱུབ་དོན་གྱི་གཏན་ཚིགས་འདི་ལྟར། གཞུང་འཛིན་

རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། རོན་དེ་ཉིད་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལྷ་བ་དེ་ཡིན་ན་
 དཔུ་མའི་ལྷ་བ་ཡིན་པས་བྱུང། དཔེར་ན་སྤྲུག་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོག་སོག་གི་ལྷ་བ་བཞིན།
 ཐོག་ས་མེད་མཆེད་གྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་ལྷ་བ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་
 འགྲོ་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས། ལྷོག་པ་ནི། འཛིན་པ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་གཏན་ལ་འབབས་
 བྱེད་གྱི་ཐོས་བསམ་དང་། དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་སེམས་ཙམ་པ་
 མན་ཆད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། གཉིས་ཏེ། སྤྲུག་ལུགས་ལ་སྟེད་རིམ་གྱི་སྟོན་འགྲོའི་ལྷ་
 བ་ལས་ལྷག་པའི་སྟོང་ཉིད་གྱི་ལྷ་བ་ཡོད་པའི་རྩོད་སྟོང་། ཡོངས་གྲུབ་ངོ་བོས་སྟོང་པ་གཏན་ལ་མ་
 ཕབ་ན་དེ་ལ་མཆོན་འཛིན་སེལ་མི་རུས་པའི་རྩོད་སྟོང་ངོ་། །

དང་པོ་ལ། རྩོད་པ་ནི། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་གཞན་ཞིག་གིས། །གྲུ་ལོམ་ལྷར་
 ཞེན་རྟོག་པ་སེལ་བྱེད་ན། ཞེས་པ། སྟོན་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་ཆོག་སོག་གི་ལྷ་བ་དེ་སྤྲུག་ལུགས་སུ་
 སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་གྲུ་ལོམ་ལྷར་ཞེན་གྱི་རྟོག་པ་སེལ་རུས་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་གྱིས་དེ་སེལ་བྱེད་དུ་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལྷ་བ་གཞན་ཞིག་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་ཞེན།
 ལན་ནི། འདིར་ཡང་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ། །མཆོན་འཛིན་ཡེ་ཤེས་གཞན་གྱིས་སེལ་
 བར་ངེས། །ཤེས་པ་རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པའི་ལུགས་འདིར་ཡང་། ཡོངས་གྲུབ་གྱི་མིང་ཅན་གཉིས་
 སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་སྤྲུམ་པ་དེ་ཉིད་གྱི་རིགས་
 འདྲ་བྱི་མ་གཞན་གྱིས་སེལ་བར་ངེས་གྱི། དེ་ལས་ལྷག་པའི་ལྷ་བ་གཞན་མི་ཆོལ་བ་དེ་བཞིན་དུ།
 རིག་པ་འཛིན་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེའང་། འོད་གསལ་པའི་མིང་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཁོན་ས་གྲུ་ལོམ་
 ལྷར་ཞེན་གྱི་རྟོག་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་མོད། དེ་འདྲ་དེ་ལྷ་བའི་ཆ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཆོག་སོག་
 ལས་ལྷག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ། རོན་
 དམ་བྱུང་སེམས་གྱི་མིང་ཅན་དེ་ཉིད་ལ་འཆད་པར། རིམ་ལྷ་དང་སྟོང་པ་བསྐྱུས་པའི་སྟོན་མ་ཉིད་
 ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། གསུམ་ལས། ཕྱོགས་སྤྲུམ་ནི། རྟོན་འབྲེལ་ལ་སོགས་དཔུ་མའི་གཏན་

ཆོག་སྒྲིལ། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པར་མ་སྐྱབས་ན། །མཉམ་བཞག་ངོ་ན་སྟོས་དང་བྲལ་
 ཅམ་གྱིས། །དེ་ལ་མཆན་འཛིན་ལྷོག་པར་མི་རུས་ན། །ཞེས་པ། བོད་ཕྱི་མ་དག་ན་རེ། ཐལ་
 འགྱུར་བའི་རིགས་པས་ལྟ་བའི་ལུ་ཐག་བཅད་པ་སྟོན་དུ་སོང་ན་དེ་ཉིད་གྱིས་ཆོག་ལ། མ་སོང་ན་
 སྟེད་རིམ་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་ཤེས་མེད་དུ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་སྟེད་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱེད་པས་ཆོལ་དགོས་སོ། །
 ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ལ་ལ་དག། །ལྟ་དང་ཡེ་ཤེས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་ཐོས་བསམ་གྱིས་
 མ་ཤེས་ན། སྟོམ་བྱུང་གིས་སྟོས་མེད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལ་མཆན་འཛིན་གྱི་ས་
 བོན་སེལ་བར་མི་རུས་ཏེ། ལུ་ཐག་སྟོང་པར་རིགས་པས་མ་ཤེས་ན། ལུ་ཐག་སྟོང་གྱི་
 མཆན་མ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་གོམས་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལ་མཆན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སེལ་མི་རུས་པ་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། གཉིས་པ་དེའི་ལན་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དགོད་པ་ནི། བསྟེད་ཚྭ་གས་གྱིས་
 བསྐྱབས་ཡེ་ཤེས་ལྟ་དེ་ཡང་། །དལ་མའི་རིགས་པས་སྟོང་པར་མ་སྐྱབས་ན། །འོད་གསལ་ལ་ངོ་
 བོར་རྟོགས་པས་དེར་འཛིན་གྱི། །མཆན་འཛིན་རྟོག་པ་ངང་གིས་ལྷོག་མི་རུས། །ཞེས་པ། འོ་ན་
 རིག་པ་འཛིན་པའི་རྣལ་འབྱེད་པས། བསྟེད་རིམ་རྟོག་ངོའི་ལྟ་དང་། རྟོགས་རིམ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ལྟ་
 མཛོན་དུ་གྱུར་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ། དལ་མའི་རིགས་པས་བདེན་མེད་དུ་མ་སྐྱབས་ན། །འོད་གསལ་
 བའི་རིམ་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལ་མཆན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལྷོག་མི་རུས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་
 ལྟར་ཐལ་བ་ལ་འདོད་ན། བསལ་བ་སྟོན་ཚུལ་ནི། གཉིས་ཏེ། སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དག་དུ་དེ་
 འདྲའི་རིགས་པ་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་འཆད་མི་དགོས་པ་དང་། །འོད་གསལ་དང་རང་
 བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་བསམས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་བཤད་པས་བསལ་ལོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི།
 དེ་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མིན་པ་ནི། །སྐབས་དེར་དེ་འདྲའི་རིགས་པ་མི་འཆད་ཅིང་། །ལྟག་མོས་
 ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་འོད་གསལ་བསྐྱས་པ་དང་། །རྟོན་དང་བརྟོན་པར་བཅས་པའི་ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་ལོ། །
 རྣམ་པར་བསྐྱས་ནས་རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི། །ངང་ནས་ཅི་ཡང་མི་དམིགས་བསམ་བྱས་ན། །
 དེ་སྟོང་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་མ་བསམས་ཀྱང་། །དེར་ཞེན་སེལ་བ་ཆད་ལྷན་མཁས་པའི་གཞུང་། །
 ཞེས་པ། གོང་གི་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དེ་ལ་གངས་ཅན་དུ་བྱོན་པའི་མཁས་གྲུབ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་
 ལན་འདེབས་པར་མི་མཛད་པས་ན། རྟོགས་དང་རྣལ་འབྱེད་སྟེད་པའི་ལྟ་བ་གཞི་མཐུན་པ་ཉིད་

དུ་གྲུབ་ལ། བོད་ཁྱི་མས་འདོད་ལན་འདེབས་པ་ལ། གསང་བ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་དང་།
 སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོས་དྲུག་དང་རིམ་པ་ལྷ་པ་སོགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གོ་རིམ་དང་། ཉལ་བ་
 དང་ལྷང་བའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་གོ་དོན་ལ་བསམས་ནས་བསལ་བ་བརྗོད་པའོ། །དེ་ལྟར་
 བཤད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པར་ཡང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པའི་
 ལུགས་ཀྱི་ལྷ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དག་གིས། ཀྱན་བཏགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
 བོ་རང་གི་ངོ་བོ་སྦྱང་བར་གཏན་ལ་ལེབས་ན། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་ཅན་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་
 བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་སྦྱང་བར་གཏན་ལ་མ་ཐབ་ཀྱང་། འོད་
 གསལ་པའི་ངོ་བོར་རྟོགས་ཤིང་། གོམས་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་རྟོག་
 པ་སེལ་རུས་པར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་དང་། དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད། བྱུང་བྱེད་འཛིན་པ་རང་
 གི་ངོ་བོས་སྦྱང་བར་གཏན་ལ་ལེབས་ཤིང་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས། བྱུང་བྱེད་ཆོས་ཉིད་ལ་མཚན་མར་
 འཛིན་པ་ཡང་སེལ་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་འཛིན་མཐའ་དག་གི་ས་བོན་སེལ་རུས་ཀྱི་གཉིན་པོ་ཡེ་
 ཤེས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པ་སྦྱོན་དུ་སོང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཅུམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར།
 ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་རང་སྦྱང་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དང་། འཕགས་པའི་
 མཉམ་བཞག་ན་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ཡོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཡོད་པ་དང་། རང་སྒྲུང་ལ་ཀྱན་རྫོང་གྱི་སྒྲུང་བར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལྟར་འཆད་པ་དཔུ་མ་ཐལ་རང་གི་ལུགས་གཙང་མ་དེ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་
 དུ་ན། དཔུ་མ་རྩ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མུང་འདས་བརྟག་པའི་སྐབས་དང་། དཔུ་མ་ལ་
 འཇུག་པ་དང་སྦྱོང་འཇུག་གི་འབྲས་སུ་འཇུག་པའི་སྐབས་དང་། རོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤའི་བདེན་གཉིས་དང་། དཔུ་
 མའི་མན་ངག་རྣམས་སུ། རྩལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱོས་ཤིག །

གསུམ་པ། དེས་ན་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ངེས་དོན་དུ་གྲུབ་པ་ལ། གསུམ་སྟེ། བྱམས་ཆོས་
 ཐོག་མཐའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྷ་པ་ངོས་འཛིན་རྩལ་ལས་གྲུབ་པ་དང་། སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་ཕྱི་
 མའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྷ་པའི་ངོས་འཛིན་རྩལ་ལས་དེར་གྲུབ་པ་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དབྱེ་བ་
 གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་གསུམ་ཀའི་ལྷ་པ་དཔུ་མར་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞུང་གཉིས་པོའི་རང་རྒྱུ་མཐའ་གང་དུ་བཤད་པས་མདོར་
བསྟན། ཐོགས་མེད་མཆོད་ཀྱིས་དབུ་མར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད། འཕགས་
སེང་གི་འཆད་ཚུལ་འདིར་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཀྱང་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། མ་ལམ་བྱམས་པས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གཞུང་དང་། རྒྱུད་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་
དབུ་མར་བཤད་མཚུངས། ཞེས་པ། གཞུང་དེ་གཉིས་ཀ་ནས་འབྱུང་བའི་སྒྲོ་མ་པས་ཉམས་སུ་
སྒྲུང་བྱའི་ལྟ་བུ་ནི་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་བར་བའི་དེས་དོན་མཐར་ཐུག་འཁོར་ལོ་ཐ་
མར་དོས་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་རྒྱུད་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་སྒྲ་རི་བཞིན་བ་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་
དང་། རྒྱན་དུའང་ཡུལ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་དོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་ཞེན་པས། རྒྱུད་པའི་སྒྲུང་བ་
གསལ་རིག་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲུང་བྱ་ཤེས་རྣམ་གྱི་མིང་གི་བཏགས་ནས་སྒྲོ་མ་པས་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྟ་བ་
མཐར་ཐུག་དེའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཀྱང་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱས་བསྟན་པ་ནི། གཞུང་
གཉིས་པོ་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྟ་བ་མཚུངས་ཀྱང་། ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་ལྟ་བུ་ནི་
མི་འདྲ་སྟེ། རྒྱན་དུ་དོན་བདུན་བཅུར་གྲགས་པའི་གཞུང་གིས་ནི་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་
སྒྲ་རི་བཞིན་བ་ཉིད་དུ་བཤད་པས་རང་སྒྲོང་གི་འཆད་ཚུལ་ལྟར་དེས་ལ། གཞུང་ཕྱི་མར་ནི། རི་
རྒྱུད་དུ། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ། ཞེས་གཞན་
སྒྲོང་གི་ཚུལ་གསལ་བར་བཤད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་དབྱིག་གཉིན་
གྱིས་ཀྱང་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་རི་ལྟར་བཀྲལ་བ་ནི། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ་སྒྲུང་བྱེད་
རྒྱུ་བ་ཉིད། རྣམ་པར་བཤད་ནས། ཞེས་དང་། ཐེག་ཆེན་རྒྱུད་སྒྲར་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་དེ། །
རྒྱུད་གཞིར་བཞག་ནས་དེ་སྒྲུང་བྱེད་པ་ཡི། རྒྱུ་བ་པའི་འཛིན་སྟངས་སྒྲོས་དང་བྲལ་བ་ཉིད། །
རྒྱུད་བྱའི་དྲི་མ་ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྱོ་སོགས། ཆོས་མོས་ལ་སོགས་རྣམ་བཞིས་སྒྱུངས་པ་ན། གཙང་
བདག་བདེ་དང་རྟག་པའི་ཕ་རོལ་དུ། ཉེ་བར་སོན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའོ་ཞེས། ཉེ་ལྟར་འཆད་པ་
ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་ལུགས། ཞེས་པ། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་ནི། རྒྱན་དང་རྒྱུད་སྒྲའི་

འཆད་ཚུལ་དབུ་མར་གནས་སོ་ཞེས་མི་འཆད་པ་ནི་གངས་ཅན་དུ་བྱིས་བྱོན་པ་དག་ལ་མི་སྤང་བས།
 དེས་ནི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ་དབྱིས་བྱིན་པ་ཤེས་བྱེད་གྱི་དཔེར་བཞོན་ནས། དབྱིག་གཉེན་ཞབས་
 གྱིས་ཀྱང་དེ་ཉིད་བཀྲལ་བར་འཆད་པ་ནི། གཞུང་བླངས་མ་ཐག་པ་དེའི་བསྐྱུས་པའི་དོན་ནོ། །
 ཆོག་གི་དོན་ནི། རྒྱུན་དང་རྒྱུད་སྤྱོད་གཉིས་ཀས་མཉམ་བཞག་གི་ལྟ་བུས་ས་ལམ་བཞོན་པའི་རིམ་
 པ་ནི། རི་རྒྱུད་དུ། རྒྱུབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་པ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །ཞེས་
 པ་ལྟར། །ཁམས་བདེ་བར་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་སྤྱང་གཞིར་བཞག་ནས། སྤྱིང་བྱེད་རྒྱུབ་པ་བཞི་
 འམ་སྤྱིར་བ་བཞི་དང་དོན་བདུན་བཅུ་དང་ཡོངས་སྤྱིངས་དུག་ཅུ་དང་། ཆོས་ལ་མོས་པ་སོགས་
 རྣམ་པ་བཞིའི་མིང་ཅན་དེ་དག་གིས་སྤྱིང་བྱེད་དྲི་མ་རྒྱུད་སྤྱོད་ཆགས་སོགས་དྲི་མ་དགུ་དང་། སྤྱིང་
 བྱ་སྤྱིབ་པ་གསུམ་དང་། ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དེ་དག་དང་། རྒྱུན་དུ་
 སྤྱིང་བྱ་རྟོག་པའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དེ་དག་སྤྱིངས་པ་ལས། འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིངས་
 འབྲས་སུ་འཆད་པ་ལ་བྱུང་བར་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེའི་ཆོན། གཞི་དུས་སུ་འཁོར་
 འདས་སོ་སོའི་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་རྟེན་གྱུན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་དང་། ལམ་དུས་སུ་སྤྱོད་བྱུར་གྱི་
 དྲི་མ་སྤྱིང་བྱུར་བཤད་ནས། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིང་བྱུར་
 །ཁས་ལེན་པ་དང་། འབྲས་བུའི་དུས་སུ་གནས་གྱུར་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
 དགོས་པ་ལ་བྱུང་བར་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་འཆད་པའི་ལུགས་དེ་དབུ་མ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་པས་
 ཆོག་གམ། སེམས་ཅམ་གྱི་ཚུལ་ལས་མ་འདས་ཞེས་བརྟགས་པ་ན། དང་པོ་ལྟར་ན་ནི། བྱམས་
 ཆོས་བར་པ་གསུམ་ཆད་ལྷན་གྱི་དགོངས་འབྲེལ་མཐའ་དག་དང་བཅས་པ་དབུ་མ་ཉིད་དུ་གདོན་
 མི་ཟ་བར་གྱུབ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནི། འཕགས་སེང་གིས་འཆད་ཚུལ་སོགས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱིང་
 པའི་དབུ་མ་པ་རབ་རྟུ་མང་པོ་དག་སེམས་ཅམ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཐོགས་མེད་གྱིས་འཆད་
 ཚུལ་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་འཆད་ལུགས་སོ། །ཞེན། དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་གྲུ་རྒྱུབ་གྱི་
 ལུགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ནི་མི་སྤྱོད་ལ། ཐལ་རང་གི་ལུགས་གཙང་མ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་
 འཇུག་ཏུ། གལ་ཏེ་འཁོར་བར་ངོས་རྟེན་ཅན། །ཞེས་སོགས་དང་། འཇུག་པར། གྱུན་གཞི་
 ཡོད་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་གཞི་དུས་ཀྱི་གནས་དང་། ལམ་དུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་འབྲས་

དུས་ཀྱི་གནས་གྲུང་ལ། ལེགས་ལྷན་དང་། ཟླ་བ་དང་། ཞི་བ་ལྷ་གསུམ་ཆར་གྱིས་དགག་བ་
 ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་གཞུང་ལུགས་སྤྱོད་དག་
 གིས་ནི། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཆད་མར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཚུམ་བ་པོ་འཕགས་
 བ་ཡིན་པ་དང་། དྲང་ངེས་འབྱེད་པར་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་ལུང་བསྟན་པ་བརྟེས་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། ཐལ་རང་གི་གཞུང་མང་པོར་གཏན་ཆོགས་དེ་ལྟར་བཀོད་ནས་ཀྱུ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱི་
 གཞུང་ཆད་མར་བསྐྱབས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། བོད་སྤྱི་མང་པོ་དག་ན་རེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དབུ་མ་བ་ཡིན་ཀྱང་།
 དབྱིག་གཉེན་དང་དེའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ནི་སེམས་ཙམ་དུ་ངེས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རང་གི་མོས་
 བ་གཙོར་བྱེད་པས། །ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་ལ། །ཡང་དག་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བཀོལ། །
 ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱང་སེམས་ཙམ་
 བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འབྱུང་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་བྱ་མེད་པ་དང་།
 ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱང་།
 དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགོངས་འགྲུལ་དུ་མཛད་པ་དེ་དག་གི་ལྟ་བུའི་མཐར་
 ཐུག་ནི་དབུ་མར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམས་པའི་གཞུང་རི་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ནི། །
 ལྟ་བུའི་ཡུལ་དེ་ནི། དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས་སུ། །སྒྲིལ་ཆོགས་
 ཀྱན་བུལ་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད་ནས། །མཐར་ཐུག་ཐེག་གཅིག་ཚུལ་ཡང་དེར་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་
 གཞི་དུས་སུ་ཤེས་བྱའི་གནས། ལམ་དུས་སུ་ལྟ་བུའི་ཡུལ། འབྲས་དུས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིལ་
 གསུམ་ག་ཡང་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟངས་ནས་འཛོག་པ་ནི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་གཞུང་མཐའ་
 དག་གི་བཞུགས་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དབུ་མར་མི་འདོད་ན་ནི། རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་གཞུང་དབུ་མར་
 འདོད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བརྒྱུད་ལས་ཀྱང་ལྟ་བུའི་
 གྲུབ་མཐའ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལས་མ་འདས་པར་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ན་གསལ་ལོ། །

འདི་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། དབུ་མ་བ་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་འཆད་
 བ་ཡིན་པ་ལས། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ནི་དེ་ལྟར་མི་འཆད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་སྤང་བའི་སྤང་དུ།

སྒྲོབ་དཔོན་དེས་ཀྱང་། འབུམ་དང་། ཉི་མེ་ལྷ་སྒྲོབ་པ་དང་། མི་བརྒྱད་སྒྲོབ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 བཤད་དུ་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་པད་མ་དཀར་པོ་ལས།
 ལྷ་རིའི་བྱ་སངས་རྒྱས་པད་མའི་འོད་ཅེས་བྱ་བར་ལུང་བསྟན། ཞེས་བཤད་པ་ལ་འཕྲོས་ནས། རི་
 སྐད་དུ། གལ་ཏེ་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤྲོད་པར་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་དུ་ཟེན་ན་ནི། དག་
 བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་སྤྲོད་པ་སོ་སོར་ལེན་པར་འགྱུར་བས་ཐར་པ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
 རོ། །ཞེན། ཞེས་པ་ནས། ཁོ་བོ་ནི་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཡོད་དོ་
 ཞེས་མི་སྒྲིལ། མདོ་གཞན་ལས་བསྟན་པའི་རིམ་པས་འདི་ལྷ་བུའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་མཆོམས་སྒྱུར་ནས། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ངེས་མ་ངེས་གཉིས་སུ་བྱེ་ཞིང་། ངེས་པ་རྣམས་
 དག་བཅོམ་པ་ཉིད་དུ་ཐུག་ནས་དེ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་དང་། མ་ངེས་པ་རྣམས་ཐོག་མ་
 ཉིད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་མཛད་པ་དང་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། ལྷ་མ་དེའི་ཤེས་
 བྱེད་འཆད་པ་ན། རི་སྐད་དུ། བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤང་བར་
 གྱུར་ལ། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་མ་སྤངས་ཏེ། དེ་མ་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་བག་
 ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་སྤངས་སོ། །དེ་དག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 ཐེག་པ་བཤད་པར་མཛད་དོ། །བཤད་པ་དེས་ཀྱང་དབང་པོ་གིན་ཏུ་སྤངས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་སྒྲོད་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱས་པའི་བསམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ། རིམ་གྱིས་ཆོས་ཟབ་
 མོ་ལ་བཟོད་པ་ཡང་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་བཟོད་པ་འཐོབ་པ་རྣམས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་སངས་རྒྱས་སུ་ལུང་སྟན་ཏེ། དེའི་ཆོས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དང་ཡང་སྤྲོད་པ་གཞན་ལེན་པས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་སྤྲོད་པ་སྤྲོད་ཅིང་། སེམས་ཅན་སྤྲོད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པར་
 བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གལ་ཏེ་འདི་འདྲ་དེ་མདོ་ལྷེ་རྒྱན་དང་བསྟུ་བ་སོགས་ནས་ཀྱང་བཤད་
 པས། ལྷ་ག་བཅས་ཀྱི་དག་བཅོམ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་ལ་བསམས་པའོ། །ཞེན། དེ་
 དག་དང་གཏན་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དེ་དག་ཏུ་ནི། དག་བཅོམ་པ་ལ་སྒྲུལ་པ་ཅམ་མ་
 གཏོགས། སྤྲོད་པར་སྒྲེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་གཏན་མི་སྤྲོད་པར་བཤད་ལ། འདིར་ནི་ལྷ་ག་མེད་དུ་ཡང་

རིམ་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བག་ཆགས་དེ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་སྤྲིད་པ་རི་
ལྟར་ལེན་ཞེ་ན། རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཏེ། རྒྱུན་གྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་དང་། རྒྱུན་གྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་སོ། །
དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཡང་སྤྲིད་པར་ཉིང་མཆོམས་
སྒྱུར་བའི་རྒྱུན་ཡིན་ནོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཟག་པ་མེད་པའི་
དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ནི་སྤྲིད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །
དེར་མ་ཟད་རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་དུགས་སོ། །
ཞེས་པའི་ལུང་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་སྤྲིང་པོ་ཅན་
དུ་ཡང་འཆད་ལ། སེམས་ཅན་པས་ནི་འདི་མི་འདོད་པར་དབུ་མ་སྤང་བ་ལས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་འཕགས་སེང་གི་བཤད་པས་འཇུག་བསྟུ་བ་ནི། མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པའི་
མཐར་ཐུག་ནི། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མར་བཀྲལ་ཞེས་པ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོགས་
མེད་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་། །ཀྱན་གྱི་མཐར་ཐུག་དབུ་མ་ཉིད་དུ་གྲུབ། །ཅེས་ཁ་བསྐྱང་ནས། དེའི་
ཤེས་བྱེད་ནི། གཞིའི་དུས་སུ་འཁོར་འདས་ཀྱན་གྱི་རྟེན་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སུ་ཁས་
སྤངས་པ་དང་། ལམ་གྱི་དུས་སུ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་ནས། དེ་ཉིད་གནས་
ལུགས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱིར་བྱར་ཁས་སྤངས་པ་དང་། འབྲས་བུའི་དུས་སུ་སྐྱེ་གསུམ་ཀ་
ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཀྱུ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱི་དེས་དོན་དོས་འཛིན་བསམས་ནས། བཀའ་ཐ་མའི་ལྟ་བ་དབུ་
མར་སྐྱབ་པ་ལ། གསུམ་སྟེ། སྐྱེར་ཀྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཆད་ལྡན་དག་གིས་མི་འདྲ་བར་བཤད་
པའི་ཚུལ། ལུགས་དེར་དེས་དོན་ཞིག་དོས་འཛིན་པའི་ཆེ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་མཐུན་པ། དེ་ལྟར་
ཡང་རིགས་ཆོགས་དང་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་རིགས་ཆོགས་དང་གཞུང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལ་ཚུམ་པ་པོ་
ཆད་ལྡན་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་ཚུལ་དུ་བཀྲལ་བ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དུ་
བཀྲལ་བ་གཉིས་སོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། ཀྱུ་སྐྱབ་གཞུང་ལུགས་དབལ་ལྡན་ཆོས་སྒྱུར་དང་། །
རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ནི་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ནི། །ཐོགས་མེད་བཞེད་གཞུང་རི་བཞིན་འགྲེལ་བྱེད་

མོད། །དེ་གཞུང་འཆད་ལ་ཐལ་རང་བྱད་པར་འཕགས་ཞེས་པ། ཆོས་སྒྲིང་གིས་དེ་ལྟར་བཀའ་
བར་ནི། ལྷ་བས་འཇུག་པ་དང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་བཤད་ལ། དེས་དེ་བཀའ་པའི་རིགས་
པའི་ཉིང་ཁུ་ནི། སྒྲིང་ཉིང་དངོས་པོའི་འཛིག་རྒྱར་ཐལ་བ་དང་། ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་
དབྱད་བཞེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། གཞུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་ཚད་མས་མ་འགྲུབ་པར་
བཤད་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། ཐལ་འགྲུར་བར་ཁས་ལེན་པའི་བོད་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ལྷ་བས་
གང་ཞིག་བཀའ་པའི་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྒྱིར་
ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དབྱ་མའི་རིགས་པས་དབྱད་པའི་ཆེ་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་
དང་། བདག་དང་བདག་མེད། བདེན་གྲུབ་དང་བདེན་མེད་ལྟ་བུ། འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་
གྲུབ་པའི་ཤེས་བྱ་རྣམས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱེ་བས་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིང་པ་ཉིད་དང་
དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དངོས་པོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སར་རང་སྒྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ཤུནྱེ་པས་ཀྱང་གྲུ་
རྒྱུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་གཞན་སྒྲིང་གི་རྩལ་དུ་འགྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་མཛད་པའི་དབྱ་མ་རྒྱན་ལས།
བྱམས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གསུངས་ཤིང་། །ཀྱུ་རྒྱུབ་ཀྱང་ནི་བཞེད་པ་ཡི། །ཚད་མ་ཡུང་དང་ལྷན་
གྱུར་པའི། །བདེན་པ་གཉིས་པོ་འདིར་བཤད་བྱ། །ཞེས་སོ། །འགྲེལ་རྩལ་གཉིས་པ་ནི་ཐལ་
རང་དུ་གྲགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྒྲོལ་དང་པོ་དེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་
དགོངས་པར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ནི་ནམ་ཡང་སྤྱོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་
ཤེར་མདོའི་དགོངས་པ་དོན་དམ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ལུས་བཀའ་བ་དང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་གཞུང་
ཕྱི་མ་བཞིའི་ནང་དུ་ཤེར་མདོའི་དགོངས་པ་རྗེ་ལྟར་བཀའ་བ་དེ་ཉིད་ཐོགས་མེད་མཆེད་ཀྱིས་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞོན་བཤད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར་། བཀའ་ལམ་ལོ་ཕྱི་
མ་ལས་བཤད་པ་ཉིད་སྤྱོད་ཅི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་ནོ། །ཞེན། བཀའ་ཐ་མ་ན་སྤྱོད་ཅི་
བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པ་མང་ཞིང་། ལྷ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་དེ་དག་དེར་
བཀའ་བ་ཡང་ཡིན་མོད། བཀའ་ཐ་མའི་སྒྲིང་ཉིད་སྟོན་པའི་ཆ་རྣམས་ལྷ་བས་ཀྱང་དྲང་དོན་དུ་
འགྲེལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྒྲིང་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཡང་ཤེས་གྱིས། །ཞེས་པའི་

འགྲེལ་པར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཡོངས་གྲུབ་དེས་པའི་དོན་དང་བཀའ་ཐ་མའི་
 དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་བཀའ་བར་པའི་མདོ་སྒྲིལ་
 བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ནི་སྟོན་པ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསལ་བར་བཤད་ལ། བཀའ་ཐ་མའི་དེས་
 དོན་སྒྲིལ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འཆད་བྱེད་གྱི་ཆད་ལྡན་ནི་སྤྱི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་
 འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་མ་ཞུགས་པར་འཆད་
 མཐན་གྱི་ཆད་ལྡན་སྤྱི་ཡང་མི་སྟངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོང་ཉིད་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དྲང་དོན་དུ་
 འཆད་དོ། །ཅིན། བཀའ་ཐ་མར་རང་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འཆད་
 གྲང་། དེའི་རང་ལྷོག་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་དེས་དོན་དུ་འཆད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་
 མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་དེ་བརྗོད་བྲལ་དུ་སྟོང་པ་ཡིན་གྱི། བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོང་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་སྒྲང་། བྱེད་རང་ལྟར་ན། སྟོང་ཉིད་དེས་
 དོན་དུ་འཆད་གྲང་། དེ་བདེན་གྲུབ་དེས་དོན་དུ་མི་འཆད་པ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དེས་དོན་ལྷ་ཅི་སྒྲིལ། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དེས་དོན། གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་དྲང་དོན་དུ་འཆད་པའི་ཆད་ལྡན་སྤྱི་ཡང་མེད་དོ། །པོད་ཕྱི་མ་ན་མེ། གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་མོད། གཟུང་འཛིན་རྣམས་
 གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱན་རྗེས་ཀྱི་བདེན་པའོ། །ཞེན། དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་ལས་ཅི་
 ཞིག་གྲུབ། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དེས་དོན་དུ་འཆད་པ་དེ་དྲང་དོན་དུ་གྲུབ་པོ། །ཞེན། འཁོར་ལོ་ཐ་
 མའི་དེས་དོན་མཐར་ཐུག་གི་དོས་འཛིན་ལ། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་
 ཅེས་བྱེད་གྱིས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དེ་འདྲ་དེ་ནི་ཆད་ལྡན་སྤྱི་ཡང་བཤད་པ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་
 དེ་འདྲ་དེ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་མི་རུང་ཡང་། ཀྱན་རྗེས་ཀྱི་
 བདེན་པར་ནི་ཁོ་ཅག་གྲང་མི་འཆད་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གཉིས་པ་དང་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་པའི་
 ཡུལ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པས་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེས་
 དོན་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། གཉིས་སྟོང་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོད་པ་སྒྲིལ་བཞིན་པའི་དེས་དོན་དུ་
 འཆད་པ་གཉིས་མ་ནོར་བར་བྱོས་ཤིག །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེའི་ནང་ནས་གྲུ་

ལྷ་ལྷན་གྱི་དགོངས་པར་སོང་བ་ནི་གང་ཞིག་ཅེས་དཔྱད་ན། གང་རུང་གཅིག་དེའི་དགོངས་
 པར་མ་སོང་ངོ་ཞེས་སྒྲིབ་རུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འཇུག་གིས་མཛད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ནི་ལྷ་ལྷན་
 བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ལྷ་བ་དང་། སྒྲོ་མ་
 ལྷ་ལྷན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལྷ་བ་གཉིས་བཤད་པ་ལས། སྒྲོ་བ་དཔོན་དེས་རིགས་པའི་ཚོགས་སུ་ནི་
 ལྷ་བ་དང་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ལ། བྱི་མ་ནི་དེས་མཛད་པའི་སྒྲགས་གྱི་གཞུང་དང་བསྟོན་པའི་
 ཚོགས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྒྲོ་ལ་གཉིས་ཀ་ཡང་། ཉམས་ལེན་གྱི་ལྷ་
 བའི་ཡུལ་ཞིག་ངོས་འཛིན་པ་དེའི་ཆེ་ནི་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡང་རང་བྱུང་ལྷན་ཅིག་
 སྒྲིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དེར་འཆད་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པའི་བྱིར། ལྷ་ལྷན་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་
 ཚུལ་ལ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་པའི་རིགས་པས་སྒྲོས་པའི་མཚན་མ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་མི་རུས་
 ཤེས་མི་སྒྲིམ་ཡང་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་ནས་འབྱུང་བའི་སྒྲོས་པ་གཅོད་ཚུལ་དེ་འཆད་པ་ལ། ཐལ་
 རང་དུ་གྲགས་པའི་འགྲེལ་བ་དག་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱིན་གྱི་མདོའི་དངོས་
 བསྟན་དང་གཞུང་ཅུ་བ་ཉིད་གྱི་སྒྲས་ཟེན་དང་མཐུན་ཞིང་། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་སྟེང་དུ་སྒྲོང་
 ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པས་མཚན་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་གཅོད་པའི་ཐབས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཐུར་བ་དང་ཟབ་
 པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྒྱ་བས། རྟོག་རྣམས་དངོས་པོ་ཡོད་ན་འགྱུར་བ་སྟེ། །ཞེས་དང་།
 རྟོག་རྣམས་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་ཏེ། །རྣམ་པར་དབྱུད་པའི་འབྲས་བུར་མ་ལས་རྣམས་
 བཞིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །སྒྲོ་ལ་འབྱེད་དང་པོས་ཀུན་བཏགས་རང་གི་ངོ་བོས་སྒྲོང་བ་དང་།
 གཞན་དབང་སྒྲུ་མ་ལྷ་བུར་གཏན་ལ་ཕབ་ཀྱང་། ཚོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་བཟོད་བྲལ་ཅམ་དུ་བཤད་
 མོད། རང་གི་ངོ་བོས་སྒྲོང་བ་ཉིད་དུ་མ་བཤད་པས་དེ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤང་བར་དགའ་
 བ་དང་། འཁོར་ལོ་བར་བར་ནི། མཉམ་བཞག་གི་ཆེ་ལྷ་ལའི་ཡུལ་ཡང་སྒྲོང་ཉིད་མེད་དགག་གི་
 ཆ་ལས་གཞན་མ་བཤད་པ་དེས་ན། སྒྲོ་ལ་འབྱེད་དང་པོས་བཀྲལ་བའི་རིགས་ཚོགས་དངོས་
 བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་ནི་ཀུན་བཏགས་ངོ་བོས་སྒྲོང་བའི་མེད་དགག་ལས་གཞན་བཤད་དུ་མེད་པས་ནི་ཆེ་
 པའི་སྒྲོང་ཉིད་དུ་གོ་ཞིང་དོགས་པའི་དགག་བྱ་ཡོད་པའོ། །དོན་དེ་ལ་བསམས་ནས། ཐོས་བསམ་
 གྱི་རིགས་པས་སྒྲོས་པ་གཅོད་པའི་རིགས་པ་འཆད་པ་ན། ཚད་ལྷན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་རྣམས་སུ་

རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་རིགས་པ་སྤར་བཤད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་འཆད་པར་འདོད་དོ། །སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་རིགས་པ་དབྱུ་མ་ཐལ་རང་བ་བཟང་ཡང་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྟ་བ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་གཞུང་དུ་བཤད་བ་ཉིད་ཟབ་བ་ཡིན་ཏེ། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་ཉམས་ལེན་དང་མཐུན་པའི་བྱིར་དང་། ཐལ་རང་གི་གཞུང་ནས་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་ངོས་འཛིན་ཡིན་དོ་ཤེས་པ་ཞིག་མ་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། དེར་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་གང་ཡང་མ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ནས་གལ་ཆེ་བའི་དོན་འདི་ལྟར་འཆད་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་དབྱུ་མའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། འདི་ནི་བདེན་གྱི་ཅིག་ཤོས་ནི་གཏི་མུག་གོ། །ཅིས་འཆད་བ་དེ་དག་ལ་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་། ཆོད་ལུན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དག་ལ་སྤྲུགས་སུ་ལྷུང་བའི་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ལྷོ་བར་ནི། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དང་རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ལས་འབྱུང་བ་དེས་ན། ཐོགས་མེད་མཆོད་ཀྱིས་ནི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་ཆད་པར་ལྟ་བ་ཞེས་སྦྱོང་བ་དེ་དག་ནི། ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ལྟ་བ་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཉམས་ལེན་གྱི་དོན་དམ་ངོས་འཛིན་རྒྱུ་མ་ལྷུང་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོན་སྤྲུགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མི་རུང་བ་དང་། བར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པར་ཡང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་དུ་ཁས་སྤངས་པས་ཆད་པའི་མུང་འདས་སུ་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །

དབྱུ་མ་ཐལ་རང་དུ་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བ་རྟག་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཉིད་དུ་འཆད་བ་དེ་ཡང་སྒྲོ་མ་པས་ཉམས་སྦྱོང་གི་ལྟ་བ་འབྲུལ་པར་འཆད་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ་རྒྱ་རྒྱུངས་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། དེར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦོང་བ་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་མ་ཐབ་པའི་བྱིར་དང་། ཉམས་ལེན་གྱི་ལྟ་བ་འབྲུལ་པར་བཤད་ན་སྒྲུབ་ཡབ་སྤྲུག་གྱི་གཞུང་རིམ་ལྡན་སྦྱོང་བསྟན་སོགས་དང་མ་མཐུན་པ་དང་། ཟླ་བའི་ཞབས་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་སྒྲོན་མ་གསལ་བ་དང་ཡང་འགལ་བའི་བྱིར། དེས་ན་དབྱུ་མ་གཉིས་ཀྱི། ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པའི་ལྟ་བའི་བྱུང་པར་ནི། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་། མེད་པར་དགག་པ་ཉིད་དུ་འཆད་པའི་སྒྲོ་ནས། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་དངོས་

བསྟན་པ་ཅི་བཞིན་པ་ཉིད་ལ་ཚུངས་པའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པ་བས་ནི་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོར་
བསྟོམ་བྱ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེའི་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་རང་རིག་པ་གཉིས་ཀ་བཤད་པར་
བཞིན་ལ། དཔུ་མ་ཐལ་རང་དུ་སྒྲུབས་ནི་ཤེར་མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་ཆ་ཤས་
རྣམས་སུ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རོག་ཅིག་པར་འཆད་པ་ལས་གཞན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
གྱི་རྣམ་གཞག་སོ་སོར་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་ཡིན་
པ་སོགས་ལྟ་ཞོག །མཐར་ཐུག་གི་ཆེ་རྗེས་ཐོབ་དུའང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
གཞག་གང་ཡང་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པ་ཉིད་དུ་འཆད་པའོ། །

འཕགས་སེང་གི་འགྲེལ་པར་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར། ལུགས་དེ་གཉིས་འགལ་བ་
མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོས་པ་གཙོད་པའི་རིགས་པ་དོ་བོ་ཉིད་
མེད་པའི་ལུགས་ལྟར་བཤད་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྟ་བུ་ནུལ་འབྱོར་སྒྱུད་པ་བ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ནི་
དེ་དག་གི་འགྲེལ་པ་སོ་སོ་ན་གསལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་རྣམ་པ་གཞི་མེད་
བརྗོད་པར་སྟོན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་འཕངས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་སྟོན་པའི་མདོའི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བསྐྱབས་པ་དང་། སྐབས་གཉིས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་མདོས་བསྟོམ་
བྱའི་ཤེས་རྣམ་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་གཞོན་བྱེད་འཕངས་པ་དང་། སྐྱུ་ལྟག་མ་
གསུམ་ཚོས་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དང་། འཕགས་པས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉིད་གཅིག་ཚོས་
ཉིད་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་རྒྱུ་རྩ་བའི་དགོངས་པར་ཡང་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་དག་
ཤིན་ཏུ་བའི་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བར་ཆད་མེད་ལམ་འཆད་པ་ན། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་ཅན། །
འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་མཉམ་པ་ཉིད། ཅིས་དང་། འབྲས་སུ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་འཆད་
པ་ན། ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་ནི། ཤེས་པས་ཆགས་པ་སྒྲོང་བ་ཡིན། ཁྱིམ་དང་།
སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་འཆད་པ་ན། ཚོས་རྣམས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཉིད། ཅིས་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་བསྟོམ་བྱ་དང་ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་ས་བོན་འཛོམས་བྱེད་དུ་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འཆད་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་དུ། ལེགས་ལྷན་དང་སྒྲ་བས་ཐོགས་མེད་མཆེད་བཅས་སེམས་

ཅམ་པར་བཤད་པས་དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་སེམས་ཅམ་གྱི་གཞུང་དུ་འགྱུར་ན། ཐོགས་མེད་
མཆེད་བཅས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་དག་ཆད་སྒྲུབ་པར་བཤད་པས་དེ་དག་གི་གཞུང་ཡང་
དེར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱ་བས་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དབུ་མ་པ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པས། དབུ་མ་རང་
རྒྱད་པ་རྗེས་འབྱུང་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་དངོས་སྒྲུབ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་
འགྲེལ་མཛད་པ་དང་། མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་སྤྱི་ལ་སོགས་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་
རྟགས་ལ་མ་རྟོག་པར་རྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་མི་རྟོགས་པར་བཤད་པས་ན། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་
རིགས་པས་ཀྱང་དེ་མ་རྟོགས་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གྲུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་སུ་ལྟ་བ་གཏན་ལ་
འབེབས་ལུགས་རི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དེས་དོན་སྒྲོལ་བས་ཉམས་སུ་ཕྱིར་བྱ་
ཉིད་དུ་རི་ལྟར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེ་འདིས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་། །ཤེར་བྱིན་མདོའི་
དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ན། །རིགས་པའི་ཆོགས་སུ་བདག་དང་བདག་མེད་དང་། །སྒྲོས་ཆོགས་
ཀྱན་སྒྲོག་རིམ་གསུམ་རིམ་པར་བཞེད། །ཅེས་པ། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེའི་ནང་ནས། དང་པོ་
གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་ཡང་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་ཤེས་ལས།
ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཉིད། །ཡང་དག་མིན་མིན་ཡང་
དག་མིན། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་བསྟན་པའོ། །ཞེས་དང་། བདག་གོ་ཅེས་ཀྱང་བཏགས་
གྱུར་ཅིང་། །བདག་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་པར་གྱུར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་ནི། །
བདག་མེད་འགའ་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན། །ཞེས་དང་། བརྒྱ་པ་ལས། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་
པོར་སྒྲོག། །བར་དུ་བདག་ནི་སྒྲོག་པ་དང་། །ཐ་མར་ལྟ་གཞི་ཀྱན་སྒྲོག་པ། །གང་གིས་ཤེས་དེ་
མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། འདི་ནི་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་ལུགས་དང་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་
འདོགས་གཅོད་པའི་ལྟ་བ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དང་པོར་བདག་དང་བདེན་པ་ཡོད་
ཅེས་བསྟན་པས་ཕྱི་རོལ་པ་དག་ཀྱང་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་

དང་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད། དེའི་འོག་ཏུ་བདག་དང་བདེན་པ་ནི་མེད་ལ། དེ་མེད་པ་ནི་གནས་ལུགས་སོ་ཞེས་རྣམ་གྲངས་པའི་བདེན་པ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་ནས་སྒྲིས་པའི་མཚན་མ་རགས་པ་འགོག་པར་བྱེད། དེའི་འོག་ཏུ་བདག་དང་བདེན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདག་མེད་དང་བདེན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲིས་པའི་མཚན་མ་ཕྱ་མོ་དག་ཀྱང་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་རིམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སོག་པ་དང་། ཐོས་བསམ་གྱི་ལྷ་བས་སྒྲི་འདོགས་གཙོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲིར་བའི་རིམ་པའོ། །འོ་ན་སྒྲིམ་པས་ཉམས་སུ་བྱོང་བའི་ལྷ་བ་ཡང་དེར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། བར་བྱེན་ཐེག་པ་རྒྱང་པས་ལམ་བཟོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཅི་ཡང་མི་དམིགས་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཛིག་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱུད་དུ་སྒྲེལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་སུ་སྒྲུག་སུམ་འགྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས། རིགས་པའི་ཚོགས་དང་གཏམ་གྱི་ཚོགས་སུ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་མི་བཞེད་ལ། རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་བས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་ངོས་འཛིན་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་སྒྲགས་གཞུང་དང་། བསྐྱེད་པའི་ཚོགས་སུ་འབྱུང་བ་དག་སྟེ། འདི་ནི་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་བཞི་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲིས་པའི་མཐའ་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་བབ་ཟེན་པ་དེའི་འོག་ཏུ། སྒྲིམ་པས་ཉམས་སུ་བྱོང་བའི་ངེས་དོན་ཞིག་ཀྱང་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་བཀའ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལས་བྱུང་བའི་ངེས་དོན་སྒྲི་བཞིན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །ཅིས་འཆད་པ་ནི། དེ་འོག་དོན་དམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། །དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་ངེས་དོན་འཆད་པ་ན། །གདོད་ནས་བྱ་ངན་འདས་ཤིང་བརྗོད་བྲལ་བའི། །རང་རིག་ཡེ་ཤེས་གཞི་ལམ་འབྲས་སུ་ཡི། །གནས་སྐབས་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་བར་མེད་ཞུགས་པ། །དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། །སེམས་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། །དོན་དམ་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་སྟོང་པོ་དང་། །རང་བཞིན་འོད་གསལ་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སོགས། །ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་བསྟན། །ཞེས་པ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པའི་གསུངས་གིས། སྒྲིམ་པས་ཉམས་སུ་བྱོང་བའི་རྒྱུད་འཇུག་འདི་ལ། དཔལ་སམ་སུ་ཁར་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཙུ་བཞིའི་སྒྲི་

ནས་བཤད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་གསུངས་པ་འདྲ་དེ་
 ཉིད་དོ། །ཅེས་འཆད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་རྒྱུད་སྒྲར་རྟག་བརྟན་གཡུང་བྱུང་དང་། །གཙང་བདག་
 བདེ་དང་རྟག་པའི་མིང་གིས་བཤད། །ཅེས་པ། གཞི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་གཙང་བདག་སོགས་ཀྱི་
 མིང་དང་། འབྲས་བུའི་དུས་སུ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་བསྟན་ནོ། །འདི་དང་རིགས་ཆོགས་སུ།
 ལྟ་བུ་ཀུན་སྒྲོག་གི་ཆེ་བསྟན་ཚུལ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཤེས་བརྗོད་ཀྱིས་ཐ་སྐྱད་འདོགས་ཚུལ་མི་
 འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་མུང་འདས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་སྒྲོས་བྲལ་ཏུ་
 བཤད་པ་དང་། དོན་དམ་བདན་པ་ཡིན་དོ་ཤེས་པའི་མཆན་གཞི་དོས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 བ་ལ། དངོས་དང་། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་དང་། དོན་དེ་ཉིད་མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ཀའི་ལུང་དང་
 སྒྱུར་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་། རིགས་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐའ་བྲལ་ཏུ་བསྟན་
 བས། སྒྲར་ཡང་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་སོགས་དོན་དམ་པའི་བདན་པར་འཆད་པ་ནི་སྤང་ཆེན་གྱི་བྱས་
 དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོས་བྲལ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་སྐྱེས་ཟེན་མ་རྗེད་
 པའི་དོར་དེ་ལ་ཐ་སྐྱད་རི་ལྟར་བཏགས་ཀྱང་མཆན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་སྒྲེ་བ་མི་སྤིད་དོ། །ཞེས་འཆད་པ་
 ནི། ཆོས་ཚུལ་ཀུན་གྱི་ཐོག་མར་འདི་བསྟན་ན། །མུ་སྟེགས་ཀྱིས་བཏགས་བདག་ཏུ་དོགས་སྤིད་
 ཀྱང་། །སྒྲོས་པའི་ཆོགས་ཀུན་བསྒྲོག་པའི་འོག་རོལ་དུ། །གང་འདི་བསྟན་པས་བདག་ཏུ་དོགས་
 མི་སྤིད། །ཅེས་པ། སྤྱང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་མ་སྒྲོར་བའི་གོང་དུ་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་དེ་ལ་དོན་
 དམ་པའི་བདག་ཏུ་བསྟན་ན་གྲངས་ཅན་གྱིས་བཏགས་པའི་བདག་ཏུ་དོགས་པ་སྐྱེ་བ་སྤིད་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེས་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྤྱང་བ་གསལ་རིག་གི་དོ་བོ་ལ་བདག་ཤེས་རིག་
 གི་སྐྱེས་བུ་ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲོས་བྲལ་ཤེས་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཉེས་པ་
 མེད་ཅིང་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཆོས་མདོན་པའི་མདོར། ལེན་པའི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཤ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་འབབ། །བདག་ཏུ་རྟོག་པར་
 བྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །དེ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་མ་བསྟན། །ཞེས་དང་། མུང་འདས་པའི་
 མདོར་ཡང་། སྒྲན་པ་མཁས་པས་ནད་གསོ་བའི་ཐབས་ཀྱི་སྒྲན་གཏོང་བའི་གོ་རིམ་རི་ལྟར་བཞིན།

ཉམས་སུ་སྤང་བའི་ངེས་དོན་ཟབ་མོ་དེ་སྒྲིམ་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་འོག་ཏུ་སྒྲོན་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲིམ་སྒྲུབ་གཞུང་ཡུགས་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །ལ་རོལ་སོན་པའི་ཐེག་ཆེན་རྣལ་འབྱོར་པ། །འོད་གསལ་པ་དང་ཟུང་འཇུག་ལ་སོགས་པའི། །རྣལ་འབྱོར་སྐྱེད་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་དོན་ཆེ་བཤད། །ཅིས་པ། །འདི་སྒྲུམ་དུ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐོས་བསམ་གྱི་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ། །སེམས་ཀྱི་དོན་ཆེ་འཆད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །དོན་ཆེའི་དོན་ནི་གཞོམ་དུ་མེད་པ་དང་མི་ཤིགས་པ་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། །ཞེན། །ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་རྒྱུད་པས་ལམ་བཟོད་པ་ལ། །མཐར་སེམས་ཀྱི་དོན་ཆེ་ངེས་དོན་དུ་འཆད་མི་དགོས་པ་ལ་བསམས་ནས་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་དེ་ལྟར་མ་བཤད་ཀྱང་། །སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ཆེ་གཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ལམ་རིམ་པ་ལྟ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ཤིང་། །དེར་ནི་སེམས་ཀྱི་དོན་ཆེ་ཉམས་སུ་སྤང་བའི་ཉིད་དུ་ངོས་མ་བཟུང་བར། །འོད་གསལ་པ་དང་ཟུང་འཇུག་གི་རིམ་པ་མཛོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ན། །སངས་རྒྱས་པའི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ལ་རིམ་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་སྒྲིམ་བྲལ་ཤེས་པ་དང་། །དེ་ལ་རིང་ཞིག་གོམས་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་སེམས་ཀྱི་དོན་ཆེ་སྒྲོན་དགོས་པར་སྒྱུད་པ་བསྐྱབས་པའི་སྒྲོན་མ་ལས་གསུངས་སོ། །དོན་ཆེ་དེ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་རིགས་པས་གཞོམ་རུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། །འོན་ཀྱང་དེ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་རིགས་པས་སྒྲོག་མི་རུས་པ་མི་སྤིད་དེ། །སྒྲོ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་སྟོང་གི་གཞུང་འདིས་སྒྲིམ་བྲལ་བསྟན་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཀྱི་དོན་ཆེ་སྒྲོན་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འཆད་ཀྱི། །སེམས་ཀྱི་དོན་ཆེ་དེ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་རང་སྟོང་གི་ལྟ་བུ་སྒྲོན་ཚུལ་དེ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལུང་དང་སྐར་པ་ནི། །འོན་ཐོས་བསམ་གྱི་རིགས་པས་བཀག་པའི་བདག་དེ་དང་། །སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྤང་བའི་བདག་ཅིས་བཤད་པ་དེའི་བྱེད་པར་ཅི་ཞེན། །དང་པོ་ནི། །བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་གཞི་གང་དུ་རྗེ་ལྟར་བཟུང་བའི་འཛིན་སྐྱེད་ཀྱི་བཟུང་བའི་ཉིད་ཡིན་ལ། །དེ་ལ་ནི། །ཀུན་རྫོབ་པའི་བདག་ཅིས་བྱེད་ཞིང་། །ཕྱི་མ་ནི་བདག་དེས་སྟོང་པའི་ལྷན་ཅིག་

སྒྲིལ་པའི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་དོན་དམ་པའི་བདག་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བསྟན་ཏེ། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དོན་དམ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པ་ལས་དང་། བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ངོས་ཟིན་པའི་བྱིར་དུ་དང་། དེ་བྱིར་དུ་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་དངོས་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་ནི། བདག་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའོ། ། ཞེས་འཆད་པ་ནི། བདག་མེད་རྩུལ་བཞིན་ཤེས་པའི་འོག་རོལ་ཏུ། །བདག་དང་བདེན་པ་གསུང་བའི་དགོངས་གཞི་ནི། །མདོ་དང་སྒྲགས་གཞུང་གཉིས་ལས་གསལ་བར་གསུངས། །ཞེས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་གོ་དོན་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་པར་ནི་དོན་དམ་པའི་བདག་འདི་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་མི་བྱས། །ཞེས་པའོ། །རིམ་ལྔ་གསུངས་ན། བདག་མེད་མཆོག་གི་བདག་ཐོབ་པས། །སངས་རྒྱས་དག་པའི་བདག་འགྱུར་ཞེས། །མདོ་སྒྲུབ་རྒྱུ་དུ་གསུངས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྩུལ་ལོ། །

དེ་འདྲ་དེ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་སོ་ཞེས་དོགས་པ་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་དག་དག་པའི་བདག་ །གང་གསུངས་བདེན་པར་སྒྲ་ཞེས་པ། །སྒྲ་འབྲུལ་དུ་བའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས། །བདག་དང་བདག་མེད་སྒྲོས་པ་དག་ །ཉིར་ཞི་དམ་པའི་བདག་དུའང་གསུངས། །ཞེས་པ་ནི་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་སྟེ། འདི་དག་གིས་ནི་དོན་དམ་པའི་བདག་གི་ངོས་འཛིན་མེད་དགག་གི་ཆ་ནས་འཆད་པའང་ཁེགས་ཏེ། །ལུང་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པའི་འཇམ་དཔལ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཞར་ལ་བཀའ་ཐ་མའི་ཐ་སྟོད་ལས་བྱུང་བའི་དོན་དམ་པའི་བདག་ཅེས་པ་འདི་དང་། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་བརྟེན་ལས་འབྱུང་བའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཅེས་པ་འདིའི་བྱུང་བར་ཅི་ཞེན། གཅིག་ནི་བཏགས་ཡོད་དང་། གཞན་རྟོན་ཡོད་དང་། ངར་འཛིན་གྱིས་གདགས་གཞི་སྒྲུང་པོ་ལ་བཏགས་པས་གཞན་བཏགས་སུ་འཆད་ལ། བྱི་མ་ནི་ཐ་སྟོད་བྱེད་པའི་ཆོ། རྣམ་ཡོད་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ན་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཆད་དགོས་པའི་བྱུང་བར་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱི་བ་ཡིན་ལ། བར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་པ་ཉིད་གྱིས་ནི་འདི་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་། མི་རིགས་པ་ཆེན་པོར་མི་འགྱུར་མོད། སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་པས་ནི་འདི་ཁས་མ་སྒྲངས་ན། །རྩ་བ་རང་བྱུང་དང་། །རྩ་བ་ཅིག་སྒྲིལ་པ་དང་།

བདེ་ཆེན་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། །བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
མཐའ་དག་ཆེ་གཅིག་གིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ཐབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ལུགས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་པོ་ནི་སྒྲུབ་པ་པོ་རང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལས་སྒྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་
ཀྱི། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་པ་ལྟར་མེད་པ་དེ་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་
མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཀུན་
རྫོབ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཐད་སོར་བཞག་ནས་དེ་ཉིད་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་བས་ན་བཀའ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་གསུང་རབ་
ཅི་སྟེན་པ་དང་། བར་པ་ཉིད་དུ་ཡང་། དེ་མ་རྫོགས་དང་རབ་རྫོགས་ལ། །ཞེས་པའི་སྒྲུབས་ཀྱི་
མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཆོས་ཇི་སྟེན་པ་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཉིས་
སུ་བྱེ་བར་མཐོང་བཞིན་དུ། བདག་དམ་པའི་དོན་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱིས་སྟེམས་པར་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་གིང་རྟེན་སྒྲོལ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་
ལོ་ཐ་མའི་ངེས་དོན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་འཆད་ན། ངེས་དོན་དེ་བརྫོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་
ཆོས་འཁོར་དེའི་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་གཞི་གང་། དེའི་ནང་ཆོན་ཞིག་ན་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྟ་བ་གང་ཡིན་
པ་དེ་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བར་སྟོན་པ་དག་ཡོད་དམ། ཞེན། དེའི་དབྱེ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དང་།
སེམས་ཅམ་གྱི་གྲུབ་མཐར་འབྱུལ་པའི་གཞི་དང་བཅས་པ་འདི་ལྟར། ཞེས་འཆད་པ་ནི། ངེས་
དོན་མཐར་ཐུག་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ། །ཟབ་མོ་མདོ་སྟེའི་ཆོས་དང་རྒྱ་ཆེ་བ། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
གཞུང་རྒྱ་མཚོའི་དབྱེ་བས་གཉིས། །དེ་དག་ངེས་པའི་དོན་ལ་བྱུང་མེད་ཀྱང་། །ཞེས་པས། ལྟ་
བ་ལ་ཟབ་མི་ཟབ་ཀྱི་བྱུང་པར་མེད་པར་བཤད་ནས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དང་གསུམ་གྱི་
ཚུལ། །དང་པོ་རྒྱུད་སྒྲར་བཀྲལ་བ་དབུ་མའི་གཞུང་། །གཉིས་པ་བྱམས་པའི་གཞུང་གསུམ་གྱིས་
བསྟན་པ། །ཞེས་པ་ནི། བཀའ་ཐ་མ་ལ་བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་སྒྲགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
མདོ་སྟེ་དང་མངོན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གཙོ་བོ་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྟན་
བཅོས་སུ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར། །ལྷ་ངན་འདས་པ་མི་འཐོབ་སྟེ། །ཞེས། མཐར་
ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་དང་། གཉིས་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གཙོ་བོ་བྱམས་པའི་ཆོས་བར་པ་

གསུམ། ས་སྡེ་ལྟར་སྡོམ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་བཅས་པར། ཉན་རང་གི་ལྷག་མེད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་ལམ་དུ་མི་འཇུག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་ཞིག་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དབུ་སེམས་ཀྱི་
 གཞུང་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོའི་སྒྲོབ་དཔོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ཉིད་དུ་
 འཆད་པ་ནི་རྒྱ་བོད་དུ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་བྱོན་མོད། འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབུ་སེམས་ཀྱི་བྱུང་པར་
 ལྟ་བུས་འབྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་དེ་དག་གི་ལྟ་བུ་ལ་བྱུང་པར་མ་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་ནི་བསྐྱབས་
 ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་རྣམ་རིག་གྲུབ་མཐར་བཀའ་ལ། །ཞེས་པ་ནི།
 བོད་ཕྱི་མ་ན་རེ། བྱམས་ཆོས་བར་པ་གསུམ་གྱི་ལྟ་བུ་སེམས་ཙམ་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱིག་
 གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཉིད་དུ་
 བཀའ་ལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་བཀའ་ལ་བ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་མོད། མ་ངེས་པ་སྟོན་ཚུལ་ལ་
 གཉིས་ཏེ། མགོ་མཚུངས་དང་། རྣལ་མའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་
 ལའང་དེར་ཐལ་བ་དང་རྒྱུད་སྒྲུབ་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་དེར་འགྱུར་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་ཐོགས་
 མེད་དང་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་དེ་དང་དེར་བཀའ་ལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་རིག་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་འཆད་པ་ནི། རིག་པ་དང་
 ཡེ་ཤེས་མཐའ་དག་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་གིས་བྱུང་པར་ཁས་ལེན་པའི་བོད་མང་པོའི་འབྲུལ་པ་དེ་
 དང་། ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་རིག་གི་བྱུང་པར་མི་འབྱེད་པའི་འབྲུལ་པ་དེ་དང་། བཀའ་མཐའ་མའི་
 ཆོས་སྐད་རི་བཞིན་དུ་མ་སྒྲུབས་པའི་ཉེས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་རིག་པ་དང་
 སེམས་ཙམ་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་། རི་སྐད་དུ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་
 གཏོགས་པའི། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པའི་ལུང་དེ་དང་། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་
 ཀྱི་དབྱིངས། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པའི་མདོ་དེ་དང་། ང་ཡིས་འདི་ཀུན་
 བྱུང་པ་སྟེ། །འགྲོ་བའི་རང་བཞིན་གཞན་མ་མཐོང་། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སེམས་ལས་ཕྱིར་
 ཕྱོགས་པའི། །སངས་རྒྱས་མེད་ཅིང་སེམས་ཅན་མེད། །ཞེས་པའི་རྒྱུད་ཆོག་དེ་ཁ་ཏོན་དུ་བྱེད་
 པའི་དོན་བསམ་པ་ཉིད་ལས་དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་པ་ཉིད་དུ་གོ་བུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། ལུང་དེ་དག་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོས་དབྱིངས་དང་ང་ཞེས་བྱ་བ་དེ།

གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་རང་བཞིན་ཆོས་སྐུ་ལ་འཆད་དགོས་པར་གཞུང་ལུགས་དེ་དང་དེ་
 དག་ཉིད་དུ་གསལ་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པར་འཆད་ན་ནི། སེམས་ཙམ་
 པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རོ་གཅིག་པར་ཁས་སྤངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་
 ཡང་དེ་ལྟ་ན། ཁས་སྤངས་པའི་བསལ་བ་ཞུགས་པར་མ་ཟད། ལུང་དང་རིགས་པས་བསལ་བའི་
 ཚུལ་ཡང་འདི་ལྟར། དེའི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་དབྱིངས་མཛོན་སུ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་ལ་
 འཛིན་པ་བདེན་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་ངོས་
 འཛིན་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲིང་ནས་བྱེད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ལྟ་ན། སེམས་ཙམ་ཐམས་ཅད་
 ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་འདོད་མི་རྣམས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི་སེམས་ཙམ་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་
 དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་བཟོད་པ་ཙམ་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་རྣམས་ཀྱི། དེ་ལས་གོང་དུ་མི་བཞོད་
 པར་མདོ་སྒྲིལ་བྱེད་ལས་བཤད་པ་དང་། སེམས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་འཛིན་པ་བདེན་མེད་
 ཀྱི་ལྟ་བུ་འབྱུང་ས་མེད་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པས་རིགས་ཆད་འདོད་དོ་ཞེས་དང་། སྒྲིང་པོས་མ་
 བྱེད་པའི་སེམས་ཙམ་ཁས་ལེན་ནོ། །ཞེས་ནི་མང་པོ་དག་མཐུན་ཞིང་། དབུ་མ་སྤྱང་བའི་བཤད་
 པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བས་གསལ་ལོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གཞུང་དེར། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས།
 འདི་ན་སྒྲོད་མིན་སེམས་ཙམ་གང་ཡང་མེད། །འགྲོ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་འགྱུར། །
 ཞེས་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། བཤད་པའི་དུས་དེ་ན་ཉིང་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ལས། སེམས་ཙམ་ཐམས་ཅད་ནི་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་ན། དོན་
 དམ་པ་ཐེག་པ་གསུམ་ཡང་ཡོད་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་
 ཟེར་ཏེ། རྟོགས་སྒྲུ་མའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོན་སྟབས་དཔོན་ལྷ་བས། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྒྲིལ་ཡང་ནི། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་
 སེམས་ཙམ་ཐམས་ཅད་སྒྲིང་པོ་ཅན་དུ་སྒྲོན་པའི་མདོ་སེམས་ཙམ་པས་སྐྱེ་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་

པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། །ཞེན། དཔུ་མའི་གཞུང་དེ་དག་ལས་འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱུང་
 བ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་རིག་པ་ལ་སེམས་ཙམ་པས་མ་བྱུང་བར་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
 པའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་ཁས་ལེན་པའི་རྣམ་རིག་པ་དེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རོ་
 གཅིག་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་ངེས་དོན་དོན་དམ་པའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་
 སེམས་ཙམ་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་དབྱིར་མེད་པ་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་ལས་སེམས་ཙམ་ཐམས་ཅད་
 ཡོན་ཏན་ཀྱན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིལ་པོ་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་པ་དེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་འདོད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲིལ་
 པའི་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་ཅིང་། སེམས་ཙམ་པས་ནི་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དོ། །ཅེས་མཁས་པའི་དབང་
 པོ་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་འཆད་པར་བྱངས་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྣམ་རིག་པ་མཐར་ཐུག་
 དེས། ཆོས་དབྱིངས་དང་སྒྲིལ་པོ་སྒྲིལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྣམས། བརྗོད་བྲལ་དང་།
 ཡོད་མེད་སྒྲིལ་ཀྱི་མཐའ་བྲལ་དུ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནམ། དོན་དམ་དང་རྟག་བརྟན་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་
 ཁས་ལེན་པ་ཇི་ལྟར་མི་འགལ། །ཞེན། མཉམ་བཞག་གི་ངོ་དང་གནས་ཚུལ་ལ་ནི་མཐའ་བྲལ་
 དང་བརྗོད་བྲལ་དུ་གནས་ཤིང་། དེའི་ཆེ་དེ་ལྟར་དུ་ཁས་ལེན་མོད། ཇེས་ཀྱི་ཤེས་པས་ཐ་སྦྱང་
 འདོགས་པའི་ཆོ། དོན་དམ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། རྟག་བརྟན་གཞུང་བྱུང་དུ་ནི་ཁས་ལེན་ལ།
 དེ་ལྟར་བྱངས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིལ་པས་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་དུ་ཡོད་ཅེས་སྒྲིལ་ཀྱི་
 རིགས་པས་རྟོག་ན། རིགས་པ་དེའི་ངོར་ནི་གཅིག་དུ་མ་དང་དུས་གསུམ་པོ་སྒྲིལ་ལྟ་ཅི་སྒྲིལ།
 བདེན་པ་ཙམ་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ་རྟོག་དབྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དེའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་
 ཡང་ཡང་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འོ་ན་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་མི་འབེབས་པ་ཅི་ཞེ་
 ན། དེ་ལྟར་དབྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲིལ་བྱུང་གིས་སྦྱོང་བྱ་མི་
 རྟོན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ལུས་པའང་མེད་དེ། སྒྲིལ་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་
 འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། མདོར་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བར། །དམ་
 པའི་བདག་ཏུ་འཆད་ལ་བྱུང་མེད་ཀྱང་། །རང་ཉིད་རང་གིས་སྦྱོང་དང་མི་སྦྱོང་པ། །ཤིང་རྩའི་
 སྒྲིལ་འབྱེད་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡིན། །ཞེས་པའོ། །

འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ངེས་དོན་སྟོན་བྱེད་གཞུང་གི་དབྱེ་བ་གསུམ་པ་ནི། ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་

སངས་རྒྱལ་འགྲུབ་བྱེད་པའི། །ཐེག་མཆོག་ལམ་གྱི་ཉམས་ལེན་རྒྱ་མེད་པ། །གང་འདིར་བཤད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་བསལ་གྱི་ཀྱང་། །ལམ་ཆེར་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་བཞེད་གཞུང་བཞིན། །
 རྟོགས་པའི་རིམ་པའི་ལྷ་དང་སྤྲུགས་དང་ནི། །བདེ་ཆེན་ལ་སོགས་དོན་དམ་ལམ་ཆེ་བ། །ཁྱུ་
 རྒྱུ་ཞབས་ཀྱིས་བསྟོད་པའི་ཚོགས་དག་ཏུ། །སེམས་ཀྱི་རྩོམ་རྩེ་དེ་ལ་བཞེད་པ་ཡིན། །ཞེས་
 ཚོགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་པོ་འདིས་ནི། དོན་དམ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དུ་སྒྲི་
 བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ། སེམས་ཅམ་དུ་འགལ་བའི་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དང་། དབུ་
 མས་བྱུང་བའི་མཐུན་དཔེ། སྤྲུགས་གཞུང་དང་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བསབས་ནས། ཤིང་རྟའི་
 རྩོལ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་དོན་གཅིག་ཏུ་རྒྱུ་བའི་ཚུལ་གསུམ་དྲན་ལམ་དུ་འཕངས་པའོ། །རྣལ་འབྱོར་
 སྟོད་པའི་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་ལྷ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་པ་མཐར་ཐུན་པ་མ་གྱུར་ན། གཏན་ཚིགས་
 དེའི་ཐོགས་ཚོས་འགྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་མོད་ཀྱང་། རེ་ཤིག་རི་སྐད་དུ། གཞུང་དང་འཛིན་པ་
 ལས་གྲོལ་བའི། །ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད། །རྣལ་འབྱོར་སྟོད་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །ལ་རོལ་
 ཐུན་རྣམས་དེ་སྐད་སྒྲིགས། །ཅེས་པ་འདི་ཅམ་ཞིག་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། མཚན་
 མ་མེད་དང་དོན་དམ་དང་། །ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཅེས་པས། དམ་པའི་དོན་
 དང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བར་གྲུབ་པའི་ཐུར་རོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་དཔྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་དག་འདི་སྒྲུམ་དུ། སྤྲུགས་དང་ལ་རོལ་ཏུ་ཐུན་
 པའི་རྩོལ་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་སྒྲིམ་པས་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྷ་བ་གཅིག་ཏུ་འཆད་པ་དེ་ལྟར། གསང་
 སྤྲུགས་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་ཚུལ་གཉིས་པོ་གང་དང་མཐུན་ཞེན། གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་བསམ་པ་ལ་
 ལྟོས་ནས་ཚུལ་གཉིས་པོ་གང་དང་ཡང་མཐུན་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པས་ཚོག་མོད། གཙོ་བོར་ནི་
 སྤྲུགས་ལུགས་ལ་ལྷ་བ་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་བྱེད་པར་ཅན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཞན་ཞིག་ཡོད་
 པར་འཆད་དེ། ཚུལ་གསུམ་སྒྲིན་མར། དོན་གཅིག་ན་ཡང་མ་རྟོངས་དང་། ཅེས་པ། རྟོགས་
 བྱའི་ལྷ་བ་གཅིག་ཀྱང་། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལ་བྱེད་པར་ཡོད་ཅེས་འཆད་དགོས་པ་དང་།
 ཚོས་ཀྱི་རྩེས། དོན་ཀྱང་སྒྲིམ་བུལ་རྟོགས་པ་ཡི། །ཐབས་ལ་གསང་སྤྲུགས་བྱེད་པར་འཕགས། །
 ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཐབས་དེ་གང་ཞེན། དབང་བཞི་བསྐྱར་བ་དང་། རིམ་པ་གཉིས་ལ་གོམས་

པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དབབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ཏེ། །ཐབས་དེ་དང་དེའི་རྒྱུ་ཀྱིས་སྤང་བུ་
 གཟུང་འཛིན་གཉིས་པོ་རང་འགགས་སུ་སོང་ནས། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སམ། རང་བྱུང་གི་ཡེ་
 ཤེས་སམ། ལྟན་ཅིག་སྒྲིལ་པ་དང་། བདེ་ཆེན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། རྣམ་ཀྱན་མཆོག་ལྟན་ཀྱི་སྤྲོང་
 པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ། རང་བཞིན་ཆོས་སྤྱད་དང་། དེས་དོན་ཀྱི་དོ་རྗེ་སེམས་དབའ་ལ་
 སོགས་པའི་མིང་ཅན་དེ། ཐོས་བསམ་དང་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་ཀྱིས་གོམས་པ་སོགས་ལ་ལྟོས་མ་དགོས་
 པར། བཤད་མ་ཐག་པའི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་དག་གང་རུང་ལས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་
 ཤེས་པ་སྒྲིལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། རི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ལྟས། བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་རྣམས་སུ་
 ཡང་། །ཐོས་པའི་པ་རོལ་སོན་གྱུར་གྱང་། བདག་བྱིན་རྒྱལས་ལས་བྱིར་སྒྲིགས་པ། །དེ་ཡིས་དེ་
 ཉིད་མཐོང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་པོར་སྒྲིལ་པ་དེ་ལ། བར་
 བྱིན་པ་དག་གིས་འཆད་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཆང་ཡང་། འཕགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་གོམས་པར་མ་བྱས་ན་འགྱུར་ལྡོག་བྱེད་སྤྱིད་པའི་བྱིར། དེ་བས་ན་དང་
 པོར་ནི་དབའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། འདི་ནི་བྱིན་རྒྱལས་རིམ་པའི་བྱིར། །ཀྱན་མཆོན་
 ཡེ་ཤེས་དེ་ལྟ་བུ། །ཞེས་སོ་དེའི་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་གོམས་པར་བྱས་པས་དོན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་
 འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཆོགས་མེད་པ་དེ་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་
 བྱེད་པར་ཡིན་ཏེ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཐོས་བསམ་ཀྱིས་གཏན་ལ་
 བེབས་ནས་གྱང་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་སར་བསྐྱལ་པ་གྱངས་མེད་པ་གཅིག་གི་ཆད་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཆོགས་གྲུབ་པར་བྱས་ནས་སྤྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་བྱེད་དགོས་ཀྱི། དེའི་སྤྲོ་རོལ་ཏུ་
 སྤྲོང་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་ཤིང་། རུས་གྱང་དེ་ལྟར་ན་ཆད་པའི་བྱུང་འདས་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་
 བའི་ཉེས་དམིགས་ཡོད་པར་འཆད་པས་སོ། །འོ་ན། སྒྲགས་དོན་བསམས་ནས་སྤྲོང་ཉིད་དྲན་
 ལམ་དུ་འཕངས་ཏེ་སྒྲོམ་པར་བཤད་པ་དེའི་དོན་ཅི་ཞེན། དེ་དུས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་པོ་དེས་སྤྲོན་སྤྲོན་
 བྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྒྲིལ་ཟིན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། ཉམས་ལེན་ལ་
 འཇུག་པའི་དུས་དེར་ཡང་སྒྲགས་དོན་བསམ་པ་ཅམ་ཀྱིས་སྤྲོང་ཉིད་དྲན་ལམ་དུ་བྱས་ནས་ལམ་ཀྱི་
 རིམ་པ་རྣམས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ། ཡང་སྤྲོན་སྤྲོན་བྱེད་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་དུས་སུ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་མ་

494

སོགས་ཀྱིས་བཀྲལ་ཟིན་ཏོ། །རིགས་པ་ཡང་། བཀའ་ཐ་མར་ནི་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་
 བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཏུ་བཤད་ལ། དེ་ནི་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་ལས་མ་འདས་པ་དང་། དེ་ལྟར་
 ཁས་སྒྲངས་ན་ཤིང་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། འདིའི་ལན་ལ། སྦྱིར་
 བཤད་པ་དང་། དོན་དམ་རྣམ་དེས་ཀྱི་ལུང་རབ་བཤད་པའི་དེས་དོན་དཔུ་མར་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ལུང་
 རིགས་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིར་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ཇི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་མ་
 ཉིད་ཆེས་ཟབ་ཅིང་། ཕྱིས་པ་སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་བ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ཐོག་མར་བསྟན་ནས།
 རིམ་གྱིས་རྗེ་ཟབ་ཏུ་སྦྱོང་བ་ཉིད་རྒྱལ་བས་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བར་
 སྦྱོང་བ་དག་ཇི་ལྟ་བུར། ཡི་གེ་ཕྱི་མོ་གྲོག་འཇུག་ལྟར། ཞེས་སོགས་དང་། གང་ཞིག་གང་གང་
 ལ་དགའ་བ། །དེ་ཡི་དེ་དེ་སྒར་བཤད་བྱ། །ཅིས་སོགས་དང་། དེ་ཉིད་ཆོས་ལ་ཐོག་མར་ནི།
 ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅིས་བརྗོད་པར་བྱ། །ཅིས་སོགས་དང་། གྲུང་ཆེན་གཟིགས་སྒྲངས་ཉིད་མཛད་
 ནས། །ཅིས་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་གཏན་ཆོགས་ལས་དང་། ཤེས་བྱེད་གྱི་དཔེ་ཡང་། མདོ་སྒྲགས་
 གཉིས་ཀྱི་ཆོ། སྒྲགས་ཐ་མར་གསུངས་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་བཞིའི་མཐར་དཔུ་མ་གསུངས་
 པ་དང་། གསུངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་རྒྱལ་བོས་ཁུས་པའི་མདོ་དང་། གྲུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྒྲས་ཀྱི་གཞུང་དུ་
 ཆོས་འཁོར་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་ཡང་། གསུམ་པ་ཆེས་ཟབ་པ་ཉིད་
 དུ་འཆད་པ་ལ་འདྲ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་པ་དང་། གཞོད་བྱེད་མེད་པ་
 གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་དུ། ཆོས་འཁོར་གསུམ་པའི་ཐད་དེར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 བསྐྱར་བ་འདི་ནི་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ། སྒྲ་བས་མ་མཆིས་པ། དེས་པའི་དོན། རྩོད་པའི་གཞིར་མ་
 བྱུར་པ། ཞེས་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་འཆད་པ་ན། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་
 པར་ཞུགས་པ། ཞེས་བཤད། ཆོས་འཁོར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐད་དུ། སྒྲ་ན་མཆིས་པ། ཞེས་
 སོགས་དང་། གདུལ་བྱ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ། ཞེས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་
 པར་ཞུགས་པ། ཞེས་བཤད། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་འཆད་པ་དེ་ནི། དེ་ལས་གོང་ན་
 ཆོས་འཁོར་གཞན་མཆིས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་མ་བསྟན་པ་སོགས་ལ་
 དགོངས་ཤིང་། གདུལ་བྱ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་བགྲོད་པའི་ལྟ་བ་ཙམ་ཞིག་ལས་གཙོ་བོར་

མ་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་མོད། འཁོར་ལོ་བར་པ་ལ་དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་ནི། དེར་ཐོས་
 བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་མ་ལུས་པ་བཅད་པའི་མེད་པར་དགག་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ཡང་། ཉམས་
 སུ་སྤང་བྱའི་ངེས་དོན་མ་བསྟན་པ་ལ་བསམས་ནས། སྤྲོ་ན་མཆིས་པ་སོགས་གྱིས་བསྟན་ནོ། །
 དེ་ནས་འབྱུང་བའི་སྒྲོང་ཉིད་མེད་དགག་དེ་དྲང་དོན་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ལྷོག་པ་གཞན་སེལ་ལས་མ་
 འདས་པས་དོན་དམ་དུ་ནི་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དམ་དངོས་ཡིན་ན་ནལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་
 གྱི་དངོས་གྱི་རིག་བྱ་ཡིན་དགོས་པ་ལས། འདི་ལ་ནི། རྒྱ་བས་ཆོགས་གསལ་མཐུག་ཏུ་མདོ་
 དྲངས་པ་ལས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་བཤད་པ་དང་། ཞི་བ་
 ལྷས། དོན་དམ་སྒྲོ་ཡི་སྒྲོད་ཡུལ་མིན། །ཞེས་པ་ཡང་མེད་དགག་འདི་ལ་བསམས་པའི་ཕྱིར།
 གཏུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ངེས་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡང་ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་ལྟ་བུ་འདི་དགོས་པ་
 མེད་པ་ཡང་མདོ་དཔེ་རང་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ལ་སྤྲོ་ན་མ་མཆིས་པ་
 ཞེས་སོགས་གྱིས་སྟོན་པ་ནི། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལྟ་བུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་
 ལ་དབབ་བྱ་དེ། བཀའ་བར་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྤང་བྱའི་ངེས་
 དོན་བསྟན་པ་འདི་ནི་སྤྲོ་ན་མ་མཆིས་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་འབྱུང་བ་དཔེ་
 དོས་འཛིན་ནི། སྒོལ་གཉིས་པོས་མི་མཐུན་པར་འཆད་དེ། གཅིག་གིས་ནི་གཟུང་འཛིན་ཀྱན་
 བཏགས་གཉིས་གྱིས་སྒྲོང་བའི་མེད་པར་དགག་པ་ལ་དང་། ཅིག་ཤོས་གྱིས་ནི་དེས་སྒྲོང་བའི་ཡེ་
 ཤེས་ལ་འཆད་པས་སོ། །ལུགས་སྤྲུལ་མ་དེས་ཀྱང་མེད་དགག་གི་ཆ་གནས་སྐབས་དང་མཐུན་པའི་
 ངེས་དོན་དུ་འཆད་གྱི། ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་སྒྲོང་འཆད་བྱེད་གྱི་གཞུང་
 གཙང་མ་རྣམས་སུ་མཐར་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པོ་ཤེས་པ་ཅིག་ངོས་བཟུང་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སོང་
 བ་ལ་བསམས་ནས་དཔེ་དོས་འཛིན་མི་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱ་ལ་ཐེག་པ་
 ཐམས་ཅད་ལ་ལུགས་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། གཞན་དག་བཀའ་བར་པ་ལས་མི་ཟབ་པར་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་མོད། ཆོས་འཁོར་འདིའི་ནང་ན་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་ལམ་བཟོད་བྱེད་ལྟ་བུ་
 རྒྱས་པར་བསྟན་ནས་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བུ་ཉན་ཐོས་
 དང་མཐུན་པར་དང་། སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བུ་རང་རྒྱལ་དང་མཐུན་པར་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་

མེད་ཀྱི་ལྷ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བ་ཉིད་དུ་བཤད་པས་སོ། ། དོན་དེ་ལམོར་ལོ་བར་བ་ལ་ཡང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེན། ལམོར་ལོ་བར་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་དུ་བཤད་པ་དེ་ནི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་གཞན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ལ་
འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་གནོད་བྱེད་མེད་པ་ནི། བཀའ་ཐ་མར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དང་སེམས་
ཅམ་གྱི་ལྷ་བ་གཞན་དབང་བདེན་གྱུ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲོད་པོ་རྟག་བརྟན་ཐེར་ཐུག་ཏུ་
བསྟན་པ་སོགས་ཀྱིས་ནི་སྤྲོ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་གྱུ་བ་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་
པོའི་སློབ་དཔོན་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་བ་དག་གིས་ཀྱང་དྲང་དོན་དུ་བཀྲལ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཟེར།
དེ་དང་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་སྤྲོ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་ཐ་མའི་སྤྲོད་ཉིད་དྲང་བའི་དོན་
ཅན་དུ་མི་འགྱུ་བ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་
ཅམ་གྱིས་དེར་འགྱུ་བ་ན་བྱམས་ཆོས་བར་པས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དྲང་བའི་དོན་ཅན་དུ་བཤད་པ་
ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། ། དཔུ་མ་ཐལ་རང་དུ་སྤྲོ་བའི་སློབ་དཔོན་དག་གིས་ནི་བཀའ་ཐ་མ་དྲང་བའི་དོན་
ཅན་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོ་བའི་ཞབས་དང་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་གཉིས་ཀས་བཀའ་ཐ་མའི་མཐར་
ཐུག་གི་ལྷ་བའི་ཆ་ནས་ངེས་དོན་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། བཀའ་ཐ་མའི་ནང་ན་
སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྟོན་མི་སྟོན་གྱི་ཆ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། དང་པོ་དྲང་དོན་དང་། ཕྱི་མ་ངེས་དོན་
དུ་འཆད་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། དྲང་དོན་གསུངས་པའང་རྟོགས་ནས་དྲང་བྱ་ཞིང་། ཞེས་དང་།
སྤྲོད་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཡང་ཤེས་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས་གསལ་
ལོ། ། དཔུ་མ་སྤྲོད་པ་ལས་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལྷ་བ་སྤྲོ་ཇི་བཞིན་པའི་ངེས་དོན་
ཉིད་དུ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་དེར། ཇི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྤྲོ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་
བསྟན་པ་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཁོ་ནར་བརྗོད་ཅིང་། ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་
གྱི་དགོངས་པ་བསྟན་པས་དཔུ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ངེས་
པའི་དོན་ཁོ་ནའི་གཞུང་འཇུགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། ། དཔུ་མ་བ་རྣམས་ཀྱང་ངོ་པོ་ཉིད་གསུམ་
རྣམ་པར་བཞག་པ་ཁས་མི་ཡིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

གངས་ཅན་པ་གཞན་དག་ནི་སྒོ་ལ་འབྱེད་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་འདི་སྐད་དུ། སྒྱིར་གཤམ་བྱ་
མཐའ་དག་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། ཆོས་ཅན་དེའི་སྒྲིང་དུ་དགག་བྱ་བ་དེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྒྲིང་པར་གཏན་
ལ་འབེབས་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་དང་། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་
བསྐྱས་ནས། ཡོངས་གྲུབ་དང་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་ཅིང་། ཀུན་བཏགས་ནི་ཚད་མས་
གྲུབ་ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་རྣམས་འབྱོར་སྒྲིང་པ་པའི་ལུགས་སོ། །ཞེས་དང་།
རྣམས་འབྱོར་སྒྲིང་པ་པས་འཁོར་ལོ་བར་པ་དྲང་དོན་དང་། བྱི་མ་ངེས་དོན་དུ་འདོད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་བས། བྱི་མ་དྲང་དོན་དང་། བར་པ་ངེས་དོན་དུ་འདོད། ཅེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་
བལྟ་བ་དང་འཆད་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་མིག་དང་། ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཕྱེ་ཅེ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་
རབ་རིབ་དང་ལྟ་བའི་མཚོན་ཆ་མི་བཟད་པ་འདི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་སེལ་བར་བྱས་ནས། གོང་དུ་
བཤད་མ་ཐག་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་བསྒྲིང་དུ་གསོལ། ཞེས་ཐོག་མ་གྱུར་དུ་ཡང་ཐལ་མོ་
སྒྱུར་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །

གསུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ། གསུམ་སྟེ། རང་གི་ཐོག་མ་ལ་གཟེངས་
བསྟོད་པ་དང་། ཐོག་མ་སྒྲུབ་པ་ལ་བསྟོད་པ་དང་། ཁེངས་བསྐྱུངས་ཏེ་གཞུང་རྩམ་པའི་དགོས་པ་
བརྟེན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡང་སྒྲུས་པ། ཐུབ་བསྟན་རིན་ཆེན་འཛིན་པའི་ཁུར་བྱེར་པའི། སྒྲོན་བྱོན་
ཆོས་ཀྱི་བང་མཛོད་མང་པོས་ཀྱང་། མ་བཟུང་ངེས་དོན་ཡིད་བཞིན་ནོར་ཆེན་པོ། གང་བཟུང་
རྣམ་དཔྱད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན། ཞེས་པ། སྒྲོན་རྒྱ་བོད་དུ་བྱོན་པའི་ཆེན་པོ་དག་ཀྱང་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཤིང་རྩེ་སྒོ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བྱང་བར་གྱུར་པ་གཉིས་པོ་དག་ལ་དཔུ་སེམས་ཀྱི་ལུགས་སོ་
སོར་བྱེ་ནས་འཆད་པ་དང་། ཡང་གཅིག་ནི་དཔུ་མ་ཆེན་པོ་དང་། གཞན་ནི་ཆད་པའི་ལྟ་བ་ཁས་
ལེན་པའོ། ཞེས་གསུང་བ་དེ་དག་གི་སྒྲོ་བྱོས་ཀྱི་བང་མཛོད་དུ་མ་བཟུང་བའི་ལེགས་པར་བཤད་
པའི་ནོར་བུ་ནི་འདི་ལྟར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་རང་གསལ་བ་འདི་
ནི། མདོ་དང་སྒྲགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་ངེས་དོན་གྱི་སྒྲིང་པོ་མཐར་ཐུག་
པ་དང་། དེ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་རིགས་པ་ནི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་

སྒྲིལ་དཔོན་དག་གི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །ཞེས་འཆད་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་
མཚོན་རྒྱས་པའོ། །ཞེས་རང་གི་དགོ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་ཤིང་རྩའི་སྒྲིལ་གསུམ་པ་ཉིད་དུ་
ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདི་ན་ལ་ལ་འཕགས་མཚོག་རྣམ་གཉིས་པོ། །ངེས་དོན་ངོས་འཛིན་མི་
མཐུན་ཟེར་བ་དང་། །འགའ་ཞིག་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་དབུ་མ་ཡང་། །སྒྲིལ་བར་གྲགས་པའི་
གཞུང་བཞིན་འཆད་ཟེར་དང་། །གཞན་དག་ཐེག་ཆེན་རྒྱུད་སྒྲིལ་ལྟ་བུ་ཡང་། །ཐལ་རང་དབུ་
མའི་གཞུང་བཞིན་ཡིན་སྟོན་དང་། །དོན་དམ་རྣམ་རིག་སྒྲིལ་བའི་ལྟ་བུ་དང་། །དབུ་མའི་ལྟ་གྲུབ་
འགལ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། །ཞེས་པ། དེ་དག་གི་དོན་པལ་ཆེར་བཤད་ཟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མོད།
ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཐོགས་མེད་ལ་དགག་པ་མཛད་པའི་དུས་དེར། ཐོགས་མེད་ཞབས་
འཕགས་པ་མིན་པར་བྱས་ནས། དེའི་བསྟན་བཅོས་སུ་འབྱུང་བའི་ལྟ་བུ་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་
པར་བཤད་མོད། དེའི་དགོངས་པ་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ་དང་།
དབུ་མའི་མན་ངག་རིན་པོ་ཆའི་ཟ་མ་ཏྲིག་དང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་རྣམས་ལས་འཕགས་པ་
ཉིད་དུ་བཤད་ཅིང་། ཆོག་གསལ་དུ་ས་གསུམ་པ་བརྟེས་པར་ཡང་བཤད་པ་དང་། གཞན་ཡང་
འཕགས་པར་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། སྒྲིལ་རྟོན་གྱིས། སའི་བསྟོན་འགྲེལ་དུ། འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་གྲུབ་པ་དཔག་བསམ་ཤིང་གྱུར་ལས། །ཞེས་དང་། ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་
ནས་མ་ཕམ་པ་ལ་ཆོས་དངོས་སུ་གསལ་བར་བཤད་པས་ངེས་པའི་དོན་འབྲུལ་པར་འཆད་པ་གལ་
མངའ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་བཀག་པ་ནི། ཐོགས་མེད་སྒྲིལ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་ན་སེམས་ཙམ་གྱི་གྲུབ་
མཐའ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆ་དེ་ཉིད་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྗེ་བཙུན་མ་ཕམ་པའི་གཞུང་ཡང་
འགོག་པར་རུས་སམ། རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་བཀག་པ་ཡང་། ལྟ་བས་སྒྲིལ་འདོགས་གཅིད་པའི་
ཆོ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་དབང་བཞི་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིལ་བྱུང་གི་ཤེས་པས་གཞོམ་དུ་མེད་པར་བཤད་
པ་དེ་ཡང་འགོག་པར་མཛད་དམ། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་
ནས་འཕགས་ལམ་བརྟེས་པར་འཆད་ན། རང་གི་གཞུང་དུ་ཚུམ་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་འབྱུངས་
པའི་ལྟ་བུ་དེ་མི་འགོད་པར། སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ཞེས་འཆད་པ་བསྟན་བཅོས་

ཚུམ་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་དག་གི་ལུགས་རིམ་ལྟར་ཡིན། ཆོས་ཤེས་ནི། དབྱིག་གཉེན་གསུལ་པའི་ཕྱིར་
ཡིན་ཞེས་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་ཉིད་ཀྱིས་ཐོགས་མེད་ལ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སེམས་ཙམ་དུ་
འགྲེལ་བར་ལུང་བསྟན་དགོས་རྟེ། མི་ལམ་མགོན་ལ་གསན་ནས་ནི། །བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་
རྣམ་བཤད་མཛད། །ཅེས་ནི་ཆོས་བཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ལུང་ཆད་མར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་
མེད་རང་གིས་གཟིགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་རྒྱད་སྟེང་འགྲེལ་བར་བཀོད་དོ་སྟུམ་ན། དེའི་ཆོས་སྡེ་
སོགས་གཞུང་གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ཡང་དབུ་མར་འགྱུར་རྟེ། རྒྱད་སྟེང་ལྟ་བ་ལས་ལྟ་བའི་ཆ་ལོགས་སུ་
དབྱེ་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་བོད་ཕྱི་མ་དག་གིས། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་གཞན་པའི་བྱམས་བ་དང་འགྲེལ་བའི་
ཆོས་སྡེ་ཉི་ཤུར་གྲགས་པ་དེ། སེམས་ཙམ་ཁོ་ནར་བཀྲལ་བའི་རྒྱན་ཆོག་གཞུང་སྟོང་བའི་ཆེད་དུ།
དབྱིས་པ་རྣོ་རྗེའི་རྒྱད་གསུམ་མན་དག་དང་བཅས་པའི་ལྟ་བ་སེམས་ཙམ་དུ་གནས་རྟེ། དོན་དམ་
གྱི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ནི་ལུང་དང་། རིགས་
བ་དང་། ཁས་སྤངས་བ་དང་འགལ་བ་གསུམ་འདྲུག་གོ། །

དང་པོ་ནི། བྱེད་རང་གིས་དབུ་མ་མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་པའི་གསང་བ་འདུས་བ་དང་།
གཞན་ལ་གྲགས་པའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་ཀ་ཡང་ལྟ་བ་སེམས་ཙམ་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རྟེ།
དེར་དོན་དམ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། སེམས་ཀྱི་རྣོ་རྗེ་དང་། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
གསལ་བ་རྣམས། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་གཞིར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཀྱན་མཆོག་
ལྷན་གྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡོད་དམ་མེད།
ཡོད་ན་དེར་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར། མེད་ན་དེར་ཡེ་ཤེས་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་ཐལ་འགྱུར་
བའི་ལུགས་དང་མི་འགལ་དུ་རྒྱག། །གསང་བ་འདུས་བ་དང་འགལ། ཡོད་ན་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་
ཁས་ལེན་པ་པོ་བྱོད་ཀྱང་སེམས་ཙམ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་དག་གི་ལྟ་བ་
སེམས་ཙམ་དུ་གནས་ན། དེས་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ལྟ་བ་ཁས་སྤངས་པར་འགྱུར་རྟེ། དེ་
དེའི་ལྟ་བར་བྱེད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་རྟེ། མན་དག་ཏུ་ནི། སེམས་སྐྱུ་མ་དང་།

དེ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྒྱུད་གསུམ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའི་འབྱུར་མེད་ཡོངས་
གྲུབ་བདེན་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་མ་བཤད་པས་སེམས་ཙམ་པར་འབྱུར་ན་ནི། གསང་བ་
འདུས་པ་འཕགས་སྒྲོར་གྱི་གཞུང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེར་ཐལ་བ་ཉིད་དུ་འབྱུར་ལ། ཀུན་གཞི་རྒྱ་
རྒྱུད་དུ་ཁས་སྤངས་པས་སེམས་ཙམ་དུ་འབྱུར་ན་ནི་རྒྱུད་སྡེ་མཐའ་དག་ཀྱང་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་
འབྱུར་ཏེ། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ཀུན་གཞི་ལས་གཞན་ལ་ངོས་བཟུང་དུ་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞི་ལ་དེའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་བར་འདོད་ན་ནི་ཆེས་བཞད་གད་གྱི་གནས་སུ་
སོང་བའི་ཕྱིར། སྤང་བ་སེམས་སུ་ཁས་སྤངས་པས་དེར་འབྱུར་ན་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་
བ་ཡང་དེར་ཐལ་བ་དང་། སྟོན་དུས་ཀྱི་དབུ་མ་ལྟ་བུ་བཤད་པ་མ་གཏོགས། བོད་ཀྱི་སྒྲོལ་ཆེན་སྟོན་
ཕྱོག་བ་ཀུན་ཀྱང་སེམས་ཙམ་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འབྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་བྱེད་ཀྱིས། འཁོར་ལོ་
ཐ་མའི་ལྟ་བ་སེམས་ཙམ་དང་། འཁོར་ལོ་བར་པའི་ལྟ་བ་དབུ་མར་ཁས་སྤངས་པས་རྒྱལ་བས་
ཆོས་སྟོན་རྒྱལ་གྱི་རིམ་བ་དང་འགལ་ཏེ། རྒྱལ་བས་ནི་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་སྤར་བསྟན་ནས།
དེའི་རྗེས་སུ་དབུ་མ་སྟོན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ནི་སེམས་ཙམ་གྱི་བརྗོད་དང་། དེའི་
བསྟན་བཅོས་ཆད་མའི་མདོ་དང་། དམིགས་པ་བརྟག་པ་སོགས་ནི་སེམས་ཙམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་
ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱུད་སྟོང་དོན་བསྟུར་ཡང་ཡུམ་གྱི་དགོངས་པ་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་སྟོན་པ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོས་རྒྱལ་ཡུམ་བསྟུས་
བར་ཡང་། ཤེར་ཕྱིན་སེམས་ཙམ་ལུགས་སུ་བཀྲལ་ཞེས་དང་། ཞེས་པ་དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེ་ནི།
ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་རང་གི་བསམ་བས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་པས་གཞག་པའི་ཆེན་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེའི་ཤེས་བྱེད། བརྒྱུད་སྟོང་པའི་དོན་བསྟུས་ནི་ཡུམ་གྱི་དགོངས་
པ་བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རི་ལྟར་བཀྲལ་བ་དེ་ཉིད་འཆད་པར་ཁས་ལེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུ་
བ་བཞིའི་ནང་ཆོད་གྱི་སེམས་ཙམ་པ་དེའི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་བར་མི་འཆད་དེ། རི་སྐད་དུ། རྒྱ་མ་
ལ་སོགས་དཔེ་ཡིས་ནི། གཞན་གྱི་དབང་ནི་ཡོངས་སུ་བསྟན། ཞེས་གཞན་དབང་རང་བཞིན་

མེད་པར་འཆད་གྱི། བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི།
 ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། དབྱིག་གཉེན་དང་ཆོས་སྦྱོང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་གསུམ་གྱིས་སྦྱོང་པ་ཉིད་
 ཀྱི་དོན་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་མ་བཟུལ་ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་གྱི། དཔུ་མར་མ་བཟུལ་ཞེས་འཆད་
 པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་གཞན་ན་ཆོས་འདི་ནི། །རི་ལྷ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་པས་
 དཔུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་གཞན་ན་སྦྱོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་འདི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 བཤད་པ་མེད་དོ། །ཅེས་པ་ཤེས་བྱེད་གྱི་དཔེར་བཞོན་ནས། འདིར་འབྱུང་ལུགས་ཀྱང་གཞན་ན་
 ནི། །མེད་ཅེས་མཁས་རྣམས་ངེས་པར་མཛོད། །ཅེས་འཛིན་ཏེན་གྲགས་སྡེ་སྦྱོང་པའི་དཔུ་མའི་
 ལུགས་འདི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དཔུ་མ་པ་དང་། མདོ་སྡེ་སྦྱོང་པའི་དཔུ་མ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་
 སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་སྦྱོང་པའི་དཔུ་མ་པ་དག་གི་ལུགས་ལ་མེད་དོ་ཅེས་འཆད་རྒྱ་ཡིན་གྱི།
 སེམས་ཅམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ན་སྦྱོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་ཉི་ཤུའི་རྣམ་གཞག་འཆད་རྒྱ་ཡོད་པར་ཟླ་
 བས་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདི་སྟུམ་དུ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ལ། གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་གྲངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་ཉིད་དུ་ལེགས་ལྷན་གྱིས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ།
 ཞེན། བཤད་མོད། ཁྱོད་ལ་ཡང་དེར་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་མ་ཡིན་པ་
 ཉིད་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྲུབ། སྦྱོབ་དཔོན་དེའི་བསམ་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་དང་ཡེ་ཤེས་དེ་
 གསུམ་ཀ་ལ་ཡང་མཚན་འཛིན་གྱི་སྒོ་འདོར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན། གསུམ་ཀ་མཚན་མེད་དུ་གཏན་
 ལ་འབེབས་དགོས། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ལྷ་ར་ན། ཟུབ་བྱེད་འཛིན་པ་བཀག་པས།
 ཟུབ་བྱེད་ཤེས་ལ་འཛིན་པ་ཞིགས་ཞེས་འཆད་པས་ཤིང་རྟའི་སྒོ་ལ་སོ་སོའོ། །

རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ལུགས་དེ་གཞིར་བྱས་པ་ལའང་། འཛིན་པ་འགོག་ལུགས་མི་འདྲ་བ་
 གཉིས་བྱུང་སྟེ། གཟུང་བ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགོག་པ་ནི། སྦྱིའི་ལུགས་ཡིན་ལ། རྣམ་
 འགྲེལ་མཛད་པས་ནི། འཛིན་པ་དོ་བོས་སྦྱོང་པར་སྒྱུབ་པ་ལ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་
 འགོད་པར་མཛད་ལ། གཟུང་བ་དོ་བོས་སྦྱོང་པར་ཡང་གཏན་ཆོགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྱུབ་པར་མཛད་
 པས་ན། རྣམ་འགྲེལ་དུ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་ལན་གཉིས་གསུངས་སོ། །རྩོག་ལོ་ཆེན་པོ་
 ནི། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྱུབ་ཞབས་ཀྱིས་དགོངས་པའི་ལྷ་བ་

མཐའ་དག་གཏན་ལ་ཐེབས་པར་བཞེད་དེ། རི་རྒྱད་དུ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་སྟོང་པའི་ཚུལ་
 ལ་འཇུག་པའི་སྒྲི། །ཡང་དག་རིགས་ཆོག་སྒྲིལ་ཞུ་བ་ཞུ་བ་ནས་གསུངས་པ་དེ། །རིགས་པའི་
 དབང་ལྷན་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་གཞུང་མཛེས་ལས། །གསལ་བར་རྟོགས་ནས་ལུགས་ངན་
 གཞན་ཀུན་ཅུ་བཞིན་དོར། །ཞེས་འཆད་དོ། །ཡང་བོད་ཀྱི་སྒྲིལ་དཔོན་ལ་ལ་དག །དབྱིག་
 གཉེན་གྱིས་ཉི་མེ་གཞུང་འགྲེལ་དུ་ཡུམ་གྱི་དགོངས་པ་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་ལ། དེའི་ངོས་འཛིན་
 བྱི་ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛེམས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་དོ། །ཅིས་གསུངས་པ་དང་། དབྱིག་གཉེན་
 སེམས་ཙམ་པར་སྒྲིལ་བའི་ཕྱིས་ཀྱི་ཆེན་པོ་དག་ན་ལེ། འདིས་ཡུམ་དོན་དབུ་མར་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར།
 དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་རྟོག་གཏིང་མ་ཚུགས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ལུས་ལ་གཞི་ནི། འགྲེལ་བ་དེར་གཞན་དབང་བདེན་མེད་དང་། སྟོང་གཞིའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཆོས་
 ཉིད་བཟུང་བ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གྲུབ་མཐར་
 དོགས་ནས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མ་ཡིན་པར་སྒྲི། ཀུན་བཏགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དང་།
 སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ་སོགས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཙམ་དུ་ལུས་ནས་དབྱིག་གཉེན་
 གྱིས་བྱས་པར་སྒྲིལ་བ་ཡིན་མོད། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི། ལུང་དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་དབུ་མ་དབྱིས་
 ཕྱིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་རྗེ་བཙུན་མ་ལམ་པའི་དགོངས་པར་དེས་སོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི།
 དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛེམས་སུ། །རྣམ་རིག་བཤད་ཕྱིར་དབུ་མ་མིན་ནོ་
 ཞེས། །གང་འཆད་དེ་དག་རྣམ་དབྱོད་མཆེ་བ་དང་། །མང་དུ་ཐོས་པའི་ན་བ་དང་བྲལ་ཡང་། །
 སྒྲིལ་གཉིས་ཤིང་རྩའི་བྱབ་བསྟན་ཁུར་ཆེན་པོ། །འདེགས་བྱེད་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲུང་པོ་ཡིན་སྟེ། །
 དེ་ཀུན་ལོག་པར་རྒྱུ་པའི་རི་བོ་ཡིས། །རིང་མོ་ཞིག་ནས་ལྷི་བར་ནོན་མིན་ནམ། །སྒྲོན་བྱོན་
 མཁས་པས་མ་བཏེག་ལོག་པའི་ཁུར། །དེ་ཙམ་བཏེག་པས་ངལ་བར་མ་གྱུར་ཏམ། །ཞེས་པ།
 འདི་ནི་བྱམས་པ་དང་འགྲེལ་བའི་ཆོས་སྡེ་ཉི་ཤུ་སེམས་ཙམ་དུ་འཆད་པའི་ལུང་རིགས་དབྱིས་ཕྱིན་
 པར་མི་ཤེས་ཀྱང་བྲག་ཆ་བཞིན་དུ་སྒྲིག་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་འཇུག་དག་ལ་ཟུར་བ་བ་ཡིན་ཏེ།
 བཀའ་ལོའོར་ལོ་ཐ་མ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་བཅས་པ་དག་ནི། རང་རྒྱལ་དང་
 རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལྷ་བ་ཙམ་ལས་གཞན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བ་མ་བསྟན་པས། དེར་བཤད་

པའི་ལམ་ལྷ་དང་ས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་ལབུལ་ལོ། །ཞེས་བཤད་ན། རྗེ་བཙུན་གྱིས་གང་ཞིག་
ཡིད་ནི་ཆོས་ལ་སྒྲུང་བ་དེ་ལ་ཐར་བ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུང་བ་དེ་དོ་རྗེའི་གནས་བདུན་སྟོན་པའི་
བཀའ་ཐ་མ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་སྤྲོད་གི་ཉེས་པར་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་དག་གང་
གི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་གཞུང་རྩོམ་པ་པོ་དེ་དག་ལ་ཟུར་ཟ་བར་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་པ་པོ་དེ་
དག་ནི། རི་རྒྱུད་དུ། རང་གི་སེམས་ནི་ཡུན་རིང་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་སྦྱོང་བྱིར་འདི་
ལ་དགའ་བ་སྦྱེས། ཞེས་དང་། བཙུན་པ་གྲོལ་སྤེས། གྲུབ་པའི་མཐའ་རབ་འབྱམ་ལ་མ་འདྲིས་
པར་ཡང་རིག་པ་རྩོམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་འཕེལ་བའི་རྒྱུའོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་འདྲའི་སྤྲོད་སྤྲོང་དང་ངལ་བ་སེལ་བྱིར་དང་། །རང་ཉིད་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་ལ་
གོམས་བྱའི་བྱིར། །དོན་མང་ཆོག་ཉུང་སྟོལ་གཤིན་ཞིང་སྟེན། །སྤེབས་ལེགས་ལྷན་པའི་སྦྱོར་བ་
འདི་བྱས་སོ། །ཞེས་པ། ཤིང་རྟའི་སྟོལ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་
འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་རིན་པོ་ཆའི་སྟོན་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུ་ཡུན་རིང་དུ་མ་རྟོན་ཅིང་། ཆོག་ཙམ་
རྟོན་ཀྱང་ཕྱོགས་འཛིན་གྱི་དབང་གིས། སྟོལ་གཅིག་ནི་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་
ཆད་པའི་ལྟ་བ་ཉིད་དུ་སྤྲོད་སྤྲོང་བ་དང་། དེའི་དབང་གིས་འཕགས་ཆེན་སོ་སོའི་གཞུང་གི་དགོངས་
པ་གཞན་དུ་འཆོལ་བའི་ངལ་བས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་དང་། དེ་ཉིད་གཞན་ལ་འཆད་པ་དང་
ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་ངལ་བ་མ་འོངས་པ་སེལ་བའི་བྱིར་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་སོ་སོལ་
དབྱིས་བྱིན་པ་ཉིད་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་ན། འདི་ནི་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་གཉི་ཟུག་གོ། ཅེས་
ཆོས་སྤྲོད་གི་ཉེས་པ་མ་འོངས་པ་མི་འབྱུང་བའི་དོན་དུའོ། །དེ་ལྟར་དགོས་ཆེད་བཤད་ནས།
ལས་སུ་བྱ་བ་ནི། རབ་རྟུ་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཆོག་ཉུང་ཡང་དོན་མང་པོ་དག་སྟེ། དངོས་སུ་དང་།
ཤུགས་ལ་དང་། འཕྲོས་དང་། ཆོག་ཟུར་གྱིས་མཆོན་ནས། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་
གྲུབ་པའི་མཐའ་དབྱིས་བྱིན་པར་བཤད་པས་སོ། །སྟོལ་གཤིན་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་གང་སྐྱབ་པ་
དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་རིགས་པ་གང་ཡོད་པ་དེའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དུན་ལམ་དུ་
འཕེན་རུས་པའོ། །སྟེན་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཕངས་པས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་སྦྱེས་པའམ།
གཞུང་གི་ཆོག་རྣ་བར་སྟན་ཞིང་ཡིད་ཁར་འོང་བའོ། །སྤེབས་ལེགས་ལྷན་པ་ནི། སྤྲོད་པའི་ཆོག་

ཏུ་མ་ཤོར་བར། གསུང་རབ་ཀྱི་བརྒྱ་ལྷུ་ཡང་སྒྲིལ་ས་པ་ཉིད་དུ་སྦྱར་བའོ། །བྱས་སོ་ཞེས་པ་ནི།
ཡང་དག་པར་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་དོན་ཏེ། །

གསུམ་པ་རྩོམ་པ་པོའི་མིང་སྒྲིལ་པ་ནི། ང་རྒྱལ་དང་འབྲུག་སེམས་དང་ཆོག་ས་སུ་བཅད་
པའི་རོ་མུང་བས་མ་ཡིན་གྱི། གཙོ་བོར་ནི་གཞུང་གཞན་དུ་འབྱུལ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་
པ་པོའི་མིང་མ་སྒྲིལ་ན་བོད་ཀྱིས་སྦྱར་བ་ལ་འཕགས་ལུལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་འབྱུལ་ནས་ཆེན་པོ་
དག་གི་མཆོན་སྦྱར་བ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཞེས་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལུགས་
གཉིས་རྣམ་པར་བྱེ་ནས་དེས་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་རྒྱ་མཆོའི་སྒྲིལ་གྱི་འབྲུག་སྤྱི་བཟུང་མོ་ཞེས་བྱ་བ་
འདི་ནི། ཞེས་པ། མཆོན་དོན་ནི་ཐོག་མར་བཤད་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་མཆོག་ནི་
དབུ་མའི་ཐེག་པ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཁང་བཟངས་སུ་འདེགས་པར་བྱེད་པའི་བཞོན་པ་མཆོག་ཏུ་
སྦྱར་བའོ། །རྒྱལ་འབྱོར་པ་ཞེས་པ་ནི། ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྦྱར་བ་པ་ཞེས་
པའི་དོན་ཏེ། ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དེ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་བཞིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །
དཔལ་ལྷན་མཆོག་ལྷན་དྲི་མེད་ལེགས་པའི་སྒྲོ་ནི། དོན་གྱི་སྤྱད་དུ་མཆོན་ནས་སྒྲིལ་ཏེ། རྩི་བཅུན་
རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་ལྷན་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་བཀའ་དྲིན་ལས་ཉེ་བར་ཐོབ་པའི་
མིང་ཅན་དུ་གྲུབ་པའོ། །

གསུམ་པ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་དེས་དོན་ལ་གྲུས་པ་སྒྲིལ་པས་མཐུག་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།
ཆོད་ལྷན་གྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་བྱུང་བའི་རྒྱལ། དེ་ཉིད་རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་མན་ངག་གི་གཞུང་དག་
ནས་ཀྱང་འབྱུང་བ། རང་གང་གི་རྩིས་སུ་འབྱུང་བའི་ཁུངས་མ་ནོར་བར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ། བྱམས་པའི་གཞུང་ལས་རི་ལྷར་བྱུང་བ་དང་། ལྷ་སྦྱབ་ཀྱི་གཞུང་ལས་རི་ལྷར་
འབྱུང་བ་དང་། འཕགས་པ་ལྷའི་གཞུང་ལས་རི་ལྷར་འབྱུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་སྟོང་གི་ལྷ་བས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས་གཞན་སྟོང་གི་ཉམས་སུ་བྱུང་བུ་
སྒྲིལ་པའི་རྒྱལ་འདི་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ན་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲེ་མེད་གསུམ་ལ་ཐོས་
བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་རྒྱལ་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོའི་སྒྲེ་རི་བཞིན་པ་དེ་ཉིད་ཐད་སོར་འཛོག་
པ་གཞིར་བྱས་ནས། བསྒྲིལ་བུ་ནི། གཞི་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམས། ཞེས། ཤེས་རྣམ་ལ་

འཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པ་ཡང་གཞན་སྟོང་གི་ཚུལ་དེར་ཡིན་ནོ་སྒྲུལ་ན་ནི། རྒྱལ་
 འབྱོར་སྟོང་པ་པས་དེར་འགྲེལ་ཡང་། དངོས་བསྟན་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་འདྲ་འགོད་
 གནས་བྲལ་དང་། །གཟུགས་སོགས་མི་གནས་དེ་དག་ནི། །དེ་ཡི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་མེད། །
 ཅེས་དང་། དེ་རྒྱལ་སྟོང་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་། །གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད། །སོགས་དང་།
 བྱད་པར་སྒྲུབས་གཉིས་པ་མན་ཆད་དུ་རང་སྟོང་གི་ཚུལ་རྒྱུ་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 གཉིས་པ་ནི། ལྷ་བ་རང་སྟོང་དང་། སྒྲོམ་པ་སེམས་ཀྱི་རྩོ་རྩེ་ལ་འཆད་པ་དེ་ནི་ལྷ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་
 བྱང་ཚུབ་སེམས་འགྲེལ་ན་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་ཆེ་ཐོག་མར་གཞན་སྟོང་གི་
 ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། དེ་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ན། བསྒྲོམ་བྱའི་སྟོང་
 ཉིད་དེ་ངོས་འཛིན་པ་ནི། དམིགས་པ་དང་ནི་བྲལ་བའི་སེམས། །ཞེས་དང་། མི་རྟག་པ་ཡི་
 སེམས་ཉིད་ནི། །སྟོང་པ་ཉིད་དང་འགལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འདིར་ན་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་སྟོང་
 ཀྱི་སེམས། །མི་རྟག་ཉིད་དུ་བཞེད་གྱུར་ན། །སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཅེས་མི་བཞེད། །ཅེས་དང་།
 དོན་དམ་བྱང་ཚུབ་སེམས་མཆོག་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཚན་མ་མེད་
 དང་དོན་དམ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རྒྱལ་གྲངས་སོ། །ཞེས་པའང་ཉམས་སུ་སྟོང་བྱ་འཆད་
 པའི་སྒྲུབས་སུ་བྱུང་ཞིང་། མདོར་ན་གཞུང་འདིར་སེམས་ཀྱི་རྩོ་རྩེ་ཉིད་བསྒྲོམ་བྱར་བཤད་པས་
 དོན་དེ་ལ་འབྲུལ་གཞི་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་གྲུན་ལས་བཏུས་སུ། དངོས་དང་དངོས་མེད་ལས་གྲོལ་
 ཞིང་། །དངོས་དང་དངོས་མེད་རབ་ལྡན་པ། །འགྱུར་བ་མེད་པ་གྲོལ་བའི་མཆོག་ །ཡིད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གྲོལ་བའི་གནས། །གང་ཡིན་དེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱིས། །རྟོག་སེམས་འཁོར་ལོ་འཛིན་
 བྱེད་པ། །འགྲོ་དང་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་རྒྱལ་ས། །རིག་པའི་མིང་དུ་དེ་བཞེད་དོ། །དངོས་མེད་སྟོང་
 པ་མཁའ་འདྲ་བ། །མེད་པ་རྒྱལ་པར་སྤངས་པ་ནི། །དེ་ཉིད་མཆོག་སྟེ་ཐར་འདོད་རྒྱལ་ས། །
 འབྲུལ་དང་མྱོངས་ཆེན་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྒྲོམ་བྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་པོ་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་
 ཉིད་ལ་བསམ་གཏན་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་བ་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་
 རང་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྟོང་དེ་ཡང་དོན་དམ་དུ། །ཡོད་པར་མཁའ་

རྣམས་མི་འདོད་དེ། །གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དང་། །བྲལ་བྱེད་ནམ་མཁའི་བདུ་བཞིན། །
 ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོས་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུ་གྱི་དགོངས་པར་
 འཆད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བཞི་པ་དེར་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་མཐར་ཐུག་ནི་
 རང་སྟོང་སྟེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱེད་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་རོ་
 བོ་ཉིད་མེད་དེ། ཞེས་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་བསྐྱབས་པ་དང་། སྒྲོམ་
 ཐུང་གི་རྣལ་འབྱོར་འཆད་པ་ན། བསྒྲོམ་པས་བསྒྲོམ་པའི་སྟོབས་གྲུབ་པ་ན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་
 ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པ་ཞེས་ཉམས་སུ་བྱོང་བུ་ཤེས་པར་
 བཤད་པའི་བྱིར། ཀ་མ་ལ་གྱི་ལའི་སྒྲོམ་རིམ་ཡང་དོན་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཏེ། རྒྱས་པར་དེ་
 ཉིད་དུ་བལྟའོ། །

འདི་ལ་བོད་བྱི་མ་དག་གིས་བསམས་པ་ནི། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དག་གི་སྒྲོམ་ཐུང་གི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། དེར་རང་རིག་ཙམ་འགོག་ཀྱང་། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་གྱི་བྱོང་བུ་མི་
 འགོག་པའི་བྱིར། སྒྲོམ་པ་དེས་ནི་ལྷགས་དེ་དབྱིས་བྱིན་པར་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་ལྟ་བུའི་
 སྒྲོམ་ནི་གནས་ཚུལ་སེམས་པ་ལ་ཞུགས་པའི་སྒྲོམ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་ཡུལ་མེད་དགག་ནམ་མཁའ་
 ལྟ་བུར་སོང་བ་བཞིན་དུ། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་དམིགས་མེད་དུ་འཆད་གྱི།
 ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ། བརྒྱ་པ་ལས། མེད་དང་བྲལ་ལ་
 ཐར་པའི་ཆོ། །ཤེས་ཡོད་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཤེས་མེད་པ་ཡི་ཡོད་པ་ཡང་། །གསལ་བར་
 ཡོད་པ་མིན་དང་མཚུངས། །ཤེས་དང་། སྒྲོད་འཇུག་ཏུ། གང་ཆོ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག །
 སྒྲོ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ། །ཞེས་པས་ཡུལ་མེད་པ་དང་། དེ་ཆོ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། །
 དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི། །ཞེས་པས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་བཤད་
 པའི་བྱིར་དང་། འཇུག་པར། ཤེས་བྱའི་བྱེད་ཤིང་སྒྲོམ་པོ་མ་ལུས་པ། །བསྐྱེད་པས། ཞེས་
 དང་། ཞི་ཞེས་པས་དོན་དེ་ཉིད་བསྟན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། ཐ་སྐད་དུ་ཡང་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་
 སྐྱངས་པར་འགྱུར་རོ་སྒྲོམ་པ་དེས་ནི། དོན་དམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཀུན་རྫོབ་སུན་འབྱིན་པ་
 ཉིད་དུ་ངེས་པས། རི་སྐད་དུ། མངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་

ཡང་དག་བརྟེན། །ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་སྤྲུལ་མཐོ། །ཕྱོགས་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་དབུ་མ་པར་ཁས་འཆེ་བ་
 གུན་གྱིས་ཁས་སྤངས་པས། དེའི་ཆེ་ན་སྒྲོ་འདོགས་རང་སྟོང་གི་རིགས་པས་བཅད་ནས། ཉམས་
 མྱོང་གཞན་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་པའི་དོན་དེ་ཁས་སྤངས་བཞིན་དུ་ཐ་སྟོན་བརྒྱུ་མ་འཕྲོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་བོད་དུ་བྱོན་པའི་མཁས་གྲུབ་གུན་གྱི་མན་ངག་གི་གཞུང་ལས་ངེས་དོན་
 གྱི་བསྒྲུལ་བྱ་མཐར་ཐུག་ནི་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་དེ་ཉིད་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་ཏུ་ག་
 བར་བཤད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་དང་། གསང་བ་འདུས་པའི་རིམ་པ་ལྟ་དང་། རྒྱ་རིམ་ཆོས་ཏུ་ག་ཏུ་
 དོན་དམ་བདེན་པར་བཤད་པའི་འོད་གསལ་བའི་རིམ་པ་དེ་དང་། འཁོར་ལོ་སྒྲུལ་པའི་རིམ་པ་ལྟ་
 བ་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་རིམ་པར་བཤད་པ་དེ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་སུ་དོན་དམ་
 པའི་ངོས་འཛིན་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད་ནས་ཟབ་མོ་ཐལ་བྱུང་ལ་དགག་པར་
 མཛད་པ་དེ་དང་། རྣལ་འབྱོར་དབང་ཏུ་ག་གིས་ཤིན་ཏུ་སྒྲུལ་བ་མེད་པའི་མན་ངག་ཏུ་ཉམས་སུ་
 མྱོང་བྱ་སྒྲུལ་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་མཆོན་སོ་སོར་བཏགས་གྲང་། དོན་
 ལྷན་ཅིག་སྒྲུལ་པའི་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་དེ་ཉིད་བསྒྲུལ་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བྱར་འཆད་པ་ལ་དོན་མཐུན་
 པ་ཡིན་ཏེ། རྫོགས་རིམ་གྱི་འབྲིང་ཟབ་མོ་དེ་དག་གང་ཡིན་གྲང་རུང་། ཐོག་མར་དབང་བཞིའམ།
 དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྣོ་བ་ལ་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་རིམ་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲང་མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་ཉམས་
 མྱོང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱན་སྟོང་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པའི་བྱིར། བོད་ཀྱི་གྲུབ་ཆེན་
 དག་ལ་གྲགས་པའི་ཞི་བྱེད་སེམས་ངོ་འཕྲོད་པའི་མན་ངག་དང་། རྫོགས་ཆེན་སེམས་ཕྱོགས་སུ་
 གྲགས་པ་དག་དང་། ས་ར་ཉའི་དོ་རྣམ་ཛིན་གྱི་སྒྲུ་དང་། བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅིག་སྒྲུལ་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ངོ་སྟོན་པའི་མན་ངག་ཐམས་ཅད་གྲང་བཀའ་ཐ་མའི་ངེས་དོན་ཉམས་སུ་སྤང་བྱར་འཆད་པ་
 ལས་གཞན་མེད་དོ། །བོད་བྱི་མའི་དབུ་མ་ལྟ་བུ་བྱིས་གྲང་དོན་སྤྲུལ་དེ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་
 སྤངས་ཏེ། ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་། །འཇལ་དང་ངེས་རྟོག་སྒྲུལ་པའི་ལམ། །ཞེས་པའི་
 ལུང་ལུངས་སུ་བྱས་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡི་རྒྱན་བསྒྲུལ་བྱ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རང་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྒྱད་པའི་ལུངས་བསྟན་པ་ནི། ཀྱའི་དོ་རྗེ་ཅ་
 འབྲེལ་དང་། ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས། རང་སྟོང་གི་ལྟ་བས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས། གཞན་

སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲུལ་བྱར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རྣམ་འབྱོར་སྟོང་པ་དེ་ལས་ཕྱིས། །
 དེ་རྗེས་དབུ་མ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་པས་སྟོང་འདོགས་བཅད་པའི་ལྟ་བ་དང་། དེ་རྗེས་ཀྱི་འོ་རྩེ་རྩེ་
 བསྟན། །ཞེས་པས་བྱུང་འཇུག་གི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲུལ་བྱར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་དུ་བྱུང་བོ་
 རྣམ་བཅད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཞེས་པའི་དོན་དབུ་མའི་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་།
 ཉམས་སུ་སྟོང་བྱ་ལ་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་ཉིད་རྗེ་
 བཅུན་ས་སྐྱ་པས་རྣམ་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་གཞུང་ན་མཐའ་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་
 རས་བྱུང་འཇུག་དུ་སྟོང་པ་ཞེས་འཆད་ལ། དེའི་ཆེ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ནི་ལྷ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱི་
 ཤིང་རྩའི་སྒྲིལ་ལས་འབྱུང་བའི་རིགས་པ་དག་ཡིན་ལ། ཉམས་སུ་སྟོང་བྱ་ནི་རྒྱུད་སྡེ་ལས་འབྱུང་
 བའི་བྱུང་འཇུག་ནི། བདེ་སྟོང་ངམ། གསལ་སྟོང་ངམ། ཐབས་ཤེས་སམ། བདེན་པ་གཉིས་
 བྱུང་དུ་འཇུག་པ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱི་དགེས་པ་རྩེ་རྩེ་སོགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཅུ་བཞིས་བསྟན་
 པ་དེ་ཉིད་དོ། །བྱུང་འཇུག་གི་དོན་ཡང་། གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་པ་ལ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་གྱི།
 བྱུང་འབྲེལ་ཞེས་མིང་བཏགས་ནས་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལ་འཆད་པ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་འབྲུལ་ལོ། །
 དབྱེར་མེད་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབུ་མ་རང་སྟོང་པས་ཐབས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་
 པར་འཆད་པ་དང་། གསང་སྟགས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཐབས་སུ་རོ་གཅིག་པར་འཆད་པ་གཉིས་
 ལས། འདིར་ནི་ཕྱི་མ་དབང་བཅོན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་བདེ་སྟོང་དང་གསལ་སྟོང་སོགས་ནི་
 གཞན་སྟོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་བདེ་བ་དང་། གསལ་བ་དང་། སྟོང་རྗེ་སོགས་
 ནི་མི་འདོད་པ་གཞིར་བཞག་ནས། དེ་གཟུང་འཛིན་དུ་ཞེན་པས་སྟོང་པར་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་འཇུག་དེ་ཐ་སྟོང་གྱི་ཆེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་
 ཉམས་སུ་སྟོང་གི་སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པར་སོང་པས་མ་རིག་པའམ་དེས་བསྟན་པ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་
 པར་སོང་བའི་ཕྱིར། མཐའ་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དེའི་རོར་ནི་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། རྗེ་བཅུན་མཆོད་ཀྱིས། རི་སྐད་དུ། རྣམ་གྲངས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ནི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པའི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་མ་
 གསུངས་པས། དེ་འདྲ་དེ་ཡོད་དོ་ཅེས་བཟུང་བར་མི་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་སྐབས་

ཡང་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་དག་ཏུ། མི་དམིགས་ཏེ་སྟོང་པ། ཞེས་དང་། སྟོང་པའི་དང་
ལས། ཞེས་སོགས་ཚན་པ་གཉིས་པོ་དེའི་སྒྲིལ་པར་སྟོང་གི་རིགས་པ་དང་། བྱི་མས་ཉམས་ལེན་
གཞན་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་བསྟན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩི་བཅུན་གྱིས། བསམ་མི་བྱེད་ཀྱི་མན་དག་ཏུ།
ལྟ་བུ་སྒྲིལ་པ་གཅོད་པའི་ཆེ། མེད་པ་རྣམ་པ་དུག་དང་། སྒྲིལ་པའི་དུས་སུ་ཡོད་པ་རྣམ་པ་དུག་
གལ་ཆེ་བར་གསུངས་པ་དེས་ཀྱང་། ཐོས་བསམ་དང་སྒྲིལ་པས་ཉམས་སུ་བྱུང་བུ་མི་མཐུན་པར་
བཤད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་མི་བྱེད་དང་། མཆོད་རྟེན་དུང་ཐོབ་ཀྱི་མན་དག་དང་།
དག་གི་དབང་ལྷག་གྲགས་པའི་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སོགས་ལམ་སྒྲོར་དུ་གྲགས་པའི་མན་དག་མཐུལ་
དག་ཏུ་ཉམས་སུ་སྟོང་གི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་ཐབས་རང་བྱིན་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་རིམ་པ་ལ་བཤད་ནས།
ཉམས་སུ་སྟོང་བྱ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད་པ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ངེས་པས། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་
བྱམས་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་སེམས་ཙམ་ཞེས་སྒྲུར་པ་གདབ་པར་མི་བྱའོ། །

རྩི་བཅུན་འདི་དག་གི་ལྟ་བྱུང་གི་སྐབས་ན། སྒྲུང་བ་སེམས། སེམས་སྒྲུལ། སྒྲུལ་རང་
བཞིན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དང་། འཁོར་བ་དང་། བྱུང་འདས་དང་། དབྱེར་མེད་ཅེས་བྱ་
བ་གསུམ་དང་། སྒྲུང་བ་དང་། སྟོང་བ་དང་། བྱུང་འདྲུག་ཅེས་བྱ་བ་གསུམ་དང་། གསལ་བ་
དང་། སྟོང་བ་དང་། བྱུང་འདྲུག་ཅེས་བྱ་བ་གསུམ་ཚན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་ལ། དེ་དག་ནི་རྩི་
བཅུན་བྱམས་པའི་གཞུང་བར་པ་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དམིགས་པ་ལ་ནི་བརྟེན་
ནས་སུ། ཞེས་པས་དང་པོ་རྣམས་དང་། མི་དམིགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྲིལ། ཞེས་པས་གཉིས་པ་
རྣམས་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ན་དམིགས་པ་དང་། མི་དམིགས་མཉམ་པར་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་
པས་གསུམ་པ་རྣམས་བསྟན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་
རིགས་པ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲིལ་པས་ཉམས་སུ་སྟོང་ཚུལ་བསྟན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་
སེམས་ཤེས་པས་བཟུང་བ་ཀྱན་བཏགས་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཁྱུད་ལུས་ཏེ། དེས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་
ཁེགས་པའི་བྱིར། སེམས་སྒྲུལ་ཞེས་པས་གཞན་དབང་སྒྲུལ་ལྟ་བུར་ཁོང་དུ་ཁྱུད་ལུས་ཏེ། དེ་
དུས་ཀྱི་སེམས་ནི་མ་དག་པའི་སྒྲུང་བ་འཆར་མཁན་དེ་ཉིད་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར། སྒྲུལ་རང་བཞིན་
མེད་པས་ནི་ཉམས་སུ་སྟོང་བྱ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟན་སྒྲིལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བརྗོད་བྲལ་དུ་

རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། ལྷ་བ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ནི་གཉིས་ཏེ། བར་ཕྱིན་ཐེག་པ་པའི་
 རིགས་པ་དང་། གསང་སྤྲུགས་པའི་རང་བྱིན་རྒྱལ་སོ། །རིགས་པ་ལ་ཡང་། རང་སྟོང་གི་དང་།
 གཞན་སྟོང་གི་གཉིས་ལས། རིགས་པའི་ཆ་ནས་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལས་ལྷག་པ་གསང་སྤྲུགས་
 པ་ལ་འཆད་རྒྱ་མེད་མོད། ཐབས་ཀྱི་ཆ་ནས་ལྷག་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་བྱུང་བའི་ངེས་
 རོན་ནི་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་བྱུང་ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་འཆད་པའི་
 ཕྱིར། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། དོན་ཀྱང་སྒྲོམ་བུལ་རྟོགས་པ་ཡི། ཐབས་ལ་གསང་སྤྲུགས་
 བྱུང་བར་འཕགས། ཁྱིམ་གསུངས་སོ། །

འདིར་སྒྲུལ་བ། གང་གི་མཐུ་ཡིས་ངེས་པའི་དོན་གང་ལ། ལུང་བསྟན་རྣམས་པའི་རྒྱབ་
 བརྟེན་ལུང་མང་པོ། རིགས་ལམ་ཉིད་ནས་བྱངས་པའི་རིགས་པ་མཚོག་སྟོན་མཛད་འཇམ་པའི་
 དབྱངས་ལ་བྱག་བགྱེའོ། །གང་ཡང་འདི་ན་བདག་དང་ཆོས་སུ་སྟོངས་པའི་མུན་ནག་གིས་བསྟོབས་
 འཐིབས་པའི་མལ་དག་ཏུ། ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མྱོས་བྱེད་ཀྱིས་མྱོས་དུས་རྣམ་
 ཀུན་ཏུ་གཉིད་ལོག་ནས། སྒྲུ་མས་སྟོངས་པར་བྱས་པའི་མི་ལམ་ཡུལ་གྱི་འབྲུལ་པའི་སྒྲུང་བ་སྒྲ་
 ཚོགས་ལ་སྟེད་བ། རིགས་པར་སད་བྱེད་རབ་འབར་ཡེ་ཤེས་ཉི་མའི་སྒྲུང་བ་འཆར་མཛད་དེ་ནི་
 ཡང་དག་ཇོགས་སངས་རྒྱས། རིག་བྱེད་བྱན་པོས་ཡུན་རིང་བསམས་བྱས་ཀྱང་། དཔྱུད་པའི་
 ཡུལ་དུ་རྣམ་ཡང་མ་ཤར་བ། འགོ་ཀུན་བདུད་ཅིར་བྱེད་པའི་འཆི་མེད་ལམ། སྟོལ་ཆེན་རྣམ་
 གཉིས་གང་འདིའི་སྒྲལ་བས་རྟེད། ཇོགས་སངས་རྒྱས་སྟོའི་ལུང་གིས་ཉིར་བྲིས་པའི། གསེར་
 ཡིག་མགུལ་པར་ཐོགས་པའི་བྱ་མ་རྟ། ལུང་རིགས་ཚུལ་བཞིན་སྒྱུངས་པའི་བྲིམས་ཀྱི་གྲ། །
 མང་པོའི་གྲལ་མགོར་རིམ་བཞིན་བདེ་བར་རྒྱ། ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟ་འབྲེན་པའི་ཁ་ལོ་བས། །
 རིགས་པར་བྱངས་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་གསུམ་བ། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ངེས་དོན་རྒྱལ་པའི་སྒྲས། །
 བྱིན་དུ་འདེགས་པའི་ཡ་མཚན་འདི་ལྟོས་ཤིག ཉེ་ཡི་དགོ་བས་བདག་དང་སྒྲལ་མཉམ་བ། །
 མང་པོས་ཡུན་རིང་དུས་ནས་བསགས་པ་ཡི། ཆོས་སྟོང་ཉེས་པས་ཆེ་འདིར་ངེས་པའི་དོན། །
 ཚུལ་བཞིན་ལྷ་བའི་གོགས་དེ་བྱང་གུར་ནས། མཐའ་ཡས་བསོད་ནམས་ཚོགས་དང་བྱང་འབྲེལ་

བའི། །མཐའ་ཆོད་རིགས་པས་མཆོན་མར་འཛིན་པ་ཡི། །སྒྲོས་ཀྱན་བཅོམ་ནས་བྱང་འདུག་ཆོས་
ཀྱི་སྒྲུའི། །གོ་འཕང་སྒྲན་མེད་དེ་འཕྲོབ་པར་བསྒྲོ། །

ཞེས་དེས་དོན་རྒྱ་མཆོའི་སྒྲིན་གྱི་འབྲུག་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྒྱས་འགྲེལ་བདུད་
ཕྱིའི་ཆར་འབེབས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། །མང་དུ་གསལ་བ་རྒྱ་མཆོའི་དབུས་ན་བཞུགས་ཤིང་།
རིགས་རུས་ཆོ་འབྲང་གི་དབལ་གྱིས་མཛོན་པར་མཐོ་བའི་ལྷན་པོ། །སྐལ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོའི་
མེས། རྒྱང་རིང་པོ་ནས་ཉེ་བར་སེམ་པའི་གསུང་གིས་བསྐྱལ་བའི་དོར་བཀྱིས་ནས། །ཡུལ་དབུས་
ཀྱི་གྲོག་པ་པོ་དབལ་ཤུག་མཆོག་ལྷན། །དྲི་མེད་ལེགས་པའི་སྒྲོས། །གཙང་གཡས་རུའི་སའི་ཐིག་
ལེ་གསེར་མདོག་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་གྲུ་ཡངས་པོའི་དབུས། །དགའ་ལྷན་བྱམས་པའི་གཙུག་
ལག་ཁང་དུ་ཉེ་བར་སྐྱར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ནོ། །

དེས་དོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོའི་ལས་འོངས་པའི། །ལུང་རིགས་སྒྲིན་སྒྲོན་རོལ་པའི་ནམ་མཁའ་
ལ། །ལེགས་བཤད་འབྲུག་སྒྲ་ཟབ་མོར་བསྒྲགས་པ་འདི། །ས་གསུམ་སྒྲེ་དགའི་ན་བའི་རྒྱན་གྱིས་
ཤིག་ །འདི་ན་ཤུག་ཀྱི་གསུང་རབ་གྲོག་རྣམས་ཀྱི། །མཆོག་ཅེས་སྟན་པའི་གྲགས་པ་མང་ལྷན་པ། །
དྲི་མེད་ལེགས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་བྱོད་ཀྱི་ཞབས། །དད་པས་སྒྲི་བའི་རྒྱན་དུ་བདག་གིས་བརྟེན། །
གང་གི་མཁྱེན་པའི་གོ་མས་པ་ལན་གཅིག་གིས། །ཤེས་བྱའི་ས་ཆེན་ཀྱན་ལ་དབང་བྱས་ཏེ། །
རྒྱལ་གཉིས་ཤིང་རྟའི་སྒྲ་སྒྲོགས་བསྐྱར་བ་ལས། །དེས་དོན་ལམ་པོ་ཆེ་ཡི་སྒྲོལ་འདི་གཏོད། །
སྐལ་བཟང་ཐར་ལམ་འདོད་རྣམས་འདི་ལོང་དང་། །འདི་ན་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བསྟོད་གཅིག་
ལས། །རང་རིག་འོད་གསལ་ཆེན་པོའི་གནས་ལུགས་ཀྱན། །མ་སྒྲིབས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་
སྒྲོན་མེ་འདུག་ །དེ་ཕྱིར་ལེགས་པར་བཤད་འདི་སྒྲེལ་བཞེད་པས། །སྒྲིགས་བམ་འབུམ་མེ་མང་
པོ་བསྒྲེད་པའི་ཡུམ། །མི་ཟད་པར་གྱི་མིག་འབྲུལ་དུ་བཀོད་པ། །སྐལ་བཟང་ཆོས་ཀྱན་མཁྱེན་
པའི་བཀའ་ལུང་གིས། །ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བའི་བྱགས་རྗེའི་ཤུགས་ལས་བྱུང་། །བསྟོད་རྣམས་
བརྒྱ་ཡི་བྱེད་པོ་ཡིས། །ཡངས་པའི་ས་ཆེན་སྒྲོངས་མཁའ་པ། །ཆོས་རྒྱལ་བཀྱ་ཤིས་དར་རྒྱས་
ཞེས། །སྟན་གྲགས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་དང་། །འཁོར་ཡུག་རི་བོའི་བར་དུ་ཡང་། །རྩ་ཡི་ར་
བཞིན་གྲགས་པ་དེས། །མངའ་ཐང་ཆེན་པོའི་དབལ་འབྱོར་ལས། །མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་མེད་པར་

བསྐྱབས། །རིག་བྱེད་ནམ་མཁའ་དོན་རྒྱུ་ཡིས། །མ་ཉམས་གསལ་བར་བྲིས་པ་གང་། །བསམ་
འབྱུག་དཔལ་ལྷན་སྒྲོབ་བྱུང་བཅས། །བཅུ་ཕྱག་གཅིག་གིས་ལེགས་པར་རྒྱུ་། །གང་འདིའི་
དོན་དམ་དང་ནི་དག་བྱེད་པ། །རབ་འབྱམས་གཞུང་ལ་བྱང་བའི་ཐོས་བསམ་པ། །སྡེ་བདུན་
དབང་ཕྱག་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་བྱ་དེས། །ལྷོད་མེད་བཙུན་འབྱུག་ལྷན་པས་ལེགས་པར་བགྱིས། །
གནས་ལྷའི་མཁའ་ལ་མཁུན་པའི་ཉི་འོད་ཅན། །ཀམ་ཐིན་ལས་པ་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་པས། །
མ་དག་ལྷན་པའི་དྲི་མ་རྒྱང་སྤངས་ཤིང་། །འཕོས་སུ་ཐེབས་པའི་བཀོད་ལེགས་བཀའ་དྲིན་མཛད། །
དེ་ལས་བྱང་བའི་རབ་དཀར་དགའ་བའི་འོད། །ནམ་མཁའི་པ་མཐར་འཆར་བ་ཡོད་སྐྱམ་སྟེ། །
དེས་ནི་འགྲོ་ཀུན་རྫོངས་པའི་ལྷན་བསལ་ནས། །ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་ལྷ་མ་མེར་འབར་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་པ་པོ་བྱང་ཆེན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་ལྷན་པོར་པར་དུ་བསྐྱབས་ནས། རྩལ་བསྟན་གསེར་མདོག་
ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གྲུང་ལུལ་བ་དགའ་ལེགས་འཕེལ་བའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག། །མཛྲ་ལོ། ། ལྷ་མཚུ།

སྟོབས་བཅུའི་ལྷ་མོ་གྲགས་པའི་རྒྱལ་པོ་དེས། །བཀྲང་ཡས་བསྐྱལ་བར་དཀར་བ་བརྒྱ་
ཕྱག་གིས། །ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་དམ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི །མཛོད་འདི་འཕོར་མང་
དབུས་སུ་ཆངས་པའི་དབྱངས། །ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་དགྱིལ་འཕོར་ཡོངས་རྫོགས་པས། །མ་
ཉམས་ཀྱིས་ཞེས་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར། །གང་མས་ཤིང་ཐེག་ཆེན་ཤིང་རྟའི་སྒྲོལ་འབྱེད་གཉིས། །
ལུང་བསྟན་རི་བཞིན་འཕགས་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་མཆོར། །ལུང་བསྟན་གསེར་གྱི་བརྒྱ་རྒྱུ་རྒྱས་པའི། །དྲི་
བསྐྱེད་ཞེས་པོ་འཛིན་རྟེན་མིག་གྱུར་གྱི། །དྲི་ལེན་དག་གི་མཐུ་ལས་གངས་ཅན་འདིར། །འཕོས་
པས་འགྲོ་རྒྱུ་རྒྱལ་བཟང་བྱེད་མོད་གྱུང་། །ཁ་ཅིག་རང་རང་འདོད་པ་གཞིར་བཞག་ནས། །
དགག་བཞག་ལུང་རིགས་ལྷར་སྤང་མང་པོ་ཡིས། །ལུང་བའི་བསྟན་པ་ཉམས་དམས་གྱུར་པའི་
སྐབས། །ཞལ་ལྷེ་གཅོད་ལ་འོངས་འདའི་བསྟན་བཅོས་འདི། །ཀུན་མཁུན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་
ལྷ་མོ་ཆོས་ །བཅོམ་ལྷན་ལུང་བའི་དབང་པོ་སྤྲོད་བྱེད་ལྷའི། །དྲི་མེད་ལེགས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་
ལས་བྱང་བ། །གཅེས་པའི་སྒྲོག་བཞིན་གྲུས་པས་བྲིས་པ་ཡི། །དགའ་བས་འགྲོ་ཀུན་རྒྱུ་མཁུན་
ཐོབ་པར་ཤོག །

॥ इति श्रीमद्भगवत्गीता अर्चनम् ॥

३३१॥ॐ॥

པའ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་བཞུགས།
(༣/༣༤)

པཎ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྷན་གྱིས་བཅུ་མས།

ཡུང་གཏི་མོད་རིག་པ་དཔེ་ལྷན་ཁང་གིས་བཞུག་དེ་བསྐྲུན།

མེ་ཅིན་ཀོང་དཔྱི་པར་འདེབས་ཆེད་ཡོད་ཀྱང་གིས་དཔར་བཏབ།

१०७५ अति सुप्रसन्नमति नमः प्रणम्य

३०१३ अदि सु-पुनः पुनः विरचयन् नः पत्रम्।

५५५५५५ ०००७-२५००

ISBN 978-7-80253-334-9/B.110

ཕ་ལྷན་འཁུགས་ཆ་ཆ་ར་ལ་(དེལ་༡ - ༢༠ལྷོད་)མཆི། ༡༩༥༠. ༠༠

责任编辑: 聪博

图书在版编目(CIP)数据

班钦释迦乔登文集: 第2卷: 藏文 / (明) 班钦释迦乔登著; 四川宗萨寺康谢五明佛学院编.

— 北京: 中国藏学出版社, 2010. 12

(五明丛刊) ISBN 978-7-80253-334-9

I. ①班… II. ①班… ②四… III. ①喇嘛教—文集—藏语 IV. ①B946.6-53

中国版本图书馆CIP数据核字(2011)第002136号

五明丛书

班钦释迦乔登文集

第2/24卷

*

班钦释迦乔登著

中国藏学出版社出版发行

(北京北四环东路131号)

北京广益印刷有限公司印刷

*

开本: 787mm×1092mm1/16 印张: 700.25

2013年5月第1版 2013年5月第1次印刷

印数: 0001—2500册

ISBN 978-7-80253-334-9/B·110

本文集定价(1-24册): 定价: 1380.00元

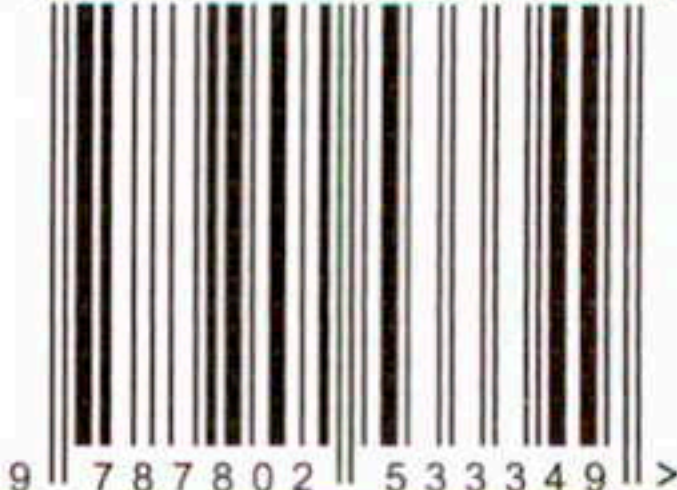

ལཱ་རིག་དང་ཚོགས།

དབ་གུ་རྒྱུ་པ།

ISBN 978-7-80253-334-9

9 787802 533349 >

定价：1380.00元（全24册）